HALLER, Franz Benedikt

Az alvinci Vastéj, 1808

Kovács 2003 103.

1926, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1977,
között. Törvénytől – törvényig. Történetek az
Tamási Judit. Budapest, KÖH, 2001. 31., 50–51.,
1., 82., 83., 84–85., 151., 152., 156–157.

atalin művészettörténésszel. Az interjút készí-

lása?, „látványteremtése"? Műemlékvédelmi

védelem, 46. 2002. 302–305., ill.

ája, 2002. november 14. – 2003. január 15. Mú-

. 8–10., ill.

mplom főoltárképének különös előzménye. In:
lmányok. Szerk. Bardoly István, Haris Andrea.

zent László és Szent István szobráról. Örökség-

elyreállítás során nem szűnhet meg". Interjú

Haller Ferenc

[illegible]

Haller Ferenc

földbirt.

1794. márc. 21 – ?

1) vall. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2) [illegible] [illegible] [illegible]

3) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sz. IV. 353

Szimonyi: M. [illegible]

IV. K 353. f.

Haller Ferenc

Beállott 1857. okt. 1-

Kolozsvári antalosok

4. p-

HALLER György festő

M.D.K.

1914.-ben Nagybányán dolgozott a Szabadiskolában

Béti: Nagybánya.. Bp., 1954. 331.l.

A MAGYAR FOTOGRÁFIAI MÚZEUM

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT

A MAGYAROS STÍLUS ELKÖTELEZETTJE:

HALLER F. G. (1898–1954)

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA,

2008. NOVEMBER 14-ÉN, PÉNTEKEN, 17 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST CHOCHOL KÁROLY NYITJA MEG

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 2008. DECEMBER 30-IG,

HÉTFŐ ÉS KEDD KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–17 ÓRÁIG

6000 KECSKEMÉT, KATONA JÓZSEF T. 12., TEL.: 76/483 221

FAX: 76/508 259, E-MAIL: FOTOMUZEUM@FOTOMUZEUM.HU

WWW.FOTOMUZEUM.HU

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Magyar Fotográfiai Múzeum
Hungarian Museum of Photography

OLK 08. 11. 06

KECSKEMÉT 1
08.11.05
P1M-VV13
PB 5023

MAGYARORSZÁG
0093
FORINT

Nováky Ágnes
MTA Művészettörténeti Intézet
Budapest
Úri u. 49.
1014

HALLER F. G.: KISLÁNY A KÚTNÁL 1932. ZSELATINOS EZÜST. 23 × 17,2 CM. MAGYAR FOTOGRÁFIAI MÚZEUM

HÄLLER András harangöntő

Szombathely, 1814

Szilágyi István, 1990 153. p.

pályára szánt trónörö
szülésben és megiratt
liturgikus ének Szent
emliti. A karoling-ko
faj, a királytükör -
utolsó alkotása az ő
szöveget nem ő fogalm
rajzolta a ~~gondosan k~~
~~szolt~~ pergamen lapokr
neki tulajdonitja a t
talom meghatározója,
alkotásoknál gyakran
rost. Az első kigondo

e

Egységár		Összesen	
Kor.	f.	Korona	f.

MÜGYELEKI KÖRSZIB. ZOTTSÁGA

935/918

D Haller Amália
1917

Ki hol róla?

A Rajzmanok
Egyenitete

Tétel-szám	Méretek és mennyiség	A munka

Végs.

A műemlékek Orsza
végzett fő oltár állván

1.) A löcsei Szent Jakab-te
nak helyreállítása czélja
nagy állvány készítése, a
1918 évi május hó 15-én kel
zat szerint átalány. —

2.) Fenti állványnak hossza
használati díja, vagyis 1
~~hó 20~~-tól 1918 évi november

Hallgató Amália

1912/13 – 1916/17

Ferképzőmfoiskèvk

89. l.

Művészetére olaszországi útja (1828—1829) volt döntő hatással. A fény és a szín virtuóza, de a levegő, az atmoszféra, az impresszionizmusnak ez a lényeges eleme, hiányzik képeiről. Itáliában heroikus ízű tájakat festett (Campagna-részletek, Castel Gandolfo, Amalfi), otthon az erdő a kedvenc témája, amelyet téli köntösében éppoly szívesen festett, mint lombdíszében; e képein erősen romantikus hangulat ömlik el. Különösen finomak és széles ecsetkezelésükkel tűnnek fel déli útján készült lendületes vázlatai (Atrani, tengerparti részlet). Egyik leghíresebb és legismertebb képe a Villámcsapás, a berlini Nationalgalerie-ben, megkapó kísérlete egy izgalmas pillanat megrögzítésének; ugyancsak a Nationalgalerie őrzi egy szép önarcképét. Életében nem méltányolták eléggé, de mintegy harminc éve újra felfedezték s azóta a mult század legjobb német festői közé sorozzák. — Irodalom: G. I. *Kern* (Berlin, 1910).

Barát.

BLES, *Herri met de*, németalföldi festő, * Bouvignes 1500 körül, † 1550 körül. Joachim Patinir után, akinek talán családjához tartozott. B. a németalföldi tájképfestés egyik továbbfejlesztője, aki a korábbi mesterek aprólékossága helyett szélesebb, fantasztikusabb hatásokra törekedett, de néha modoros. Festőien csoportosított fákkal, fantasztikus sziklákkal, városokkal, tengerparti kikötőkkel komponált tájképeit bibliai vagy genrejelenetekkel élénkítette. Példák: bécsi Művészettört. Múzeum, Uffizi, budapesti Szépműv. Múzeum (hegyes tájkép, szokott jelével, a fülesbagollyal jelölve. Innen olasz elnevezése: *Civetta*).

BLOCH, *Carl*, dán festő, * Koppenhága 1834, † 1890. Eleinte a dán népéletből merített genreképeket festett,

DANIEL HALLER junior, éremművész

Kalocsai érem, Daniel Hallertól Az érem aranyból és ezüstből készült. Elöl: JOANNES TELEGDINVS ARCHIEPISCOPVS COLOCENSIS. - Hátul: DOMINVS PROTECTOR MEUS 1643. - Elöl püspöki süveges főpap jobbrafelé irat, hátul: Felirat és ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ címer. 82. old. kép. 81. old 39 mm

GYÖNGYÖSI JÁNOS: Kalocsa érmekben 81. old

AZ ÉREM. XXIX. évf. 1973. 2. szám, Bp.

DANIEL HALLER JUNIOR, éremművész

Kalocsai érem, Daniel Hallertol. Az érem arany és ezüst, 39 mm. kétoldalas. Elöl: JOANNES TELEGDINVS ARCHIEPISCOPVS COLOCENSIS. Hatul: DOMINUS PROTECTOR MEUS 1643.- Elöl fopapi süvegben fopap, körben felirat.- Hatul: cimer és felirat. 82.old. 2.sz.kép. 81.old. fekete repr.

GYÖNGYÖSI JÁNOS: Kalocsa érmekben 81.old

AZ ÉREM, XXIX. évf. 1973. 2.szám, Bp.

id.HALLER DÁNIEL,főéremvésnök

1615-1627 főéremvésnök Körmöcön.Előzőleg aranyműves 1604-1615 és rézmetsző Augsburgban.Ő készitette a verőtöveket azokhoz a körmöci tallérokhoz,melyeket Bethlen Gábor,mint magy.király 1620-1622-ben veretett.Özvegye fé férjhez ment Tindl Éva,1628-ban Ifj.Füssl Kristófhoz, a hasonnevü körmöci főéremvésnök unokajához. 4.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi Körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX.évf. Bp. 1940. jan-dec

HALLER, Daniel 'eremvéső

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
36

HALLER, DANIEL
KÖRMOCI ÉREM VÉSNÖK

M. VILČEKOVÁ-GERHARTOVÁ:
K PEMNICKÉ MEDAILERSTVO 16. A 17.
STOROČIA

ARS 4. 1970, 1-2. oz., 100

1FD. HALLER, DÁNIEL
KÖRMÖCI ÉREMVÉSNÖK

M. VILČEKOVÁ-GERHARTOVÁ
KREMNICKÉ MEDAILÉRSTVO 16. A 17.
STOROČIA
ARS 4. 1970, 1-2. 72, 100

Haller Ernő

Haller Ernő okl. mérnök, építő-
mester, VIII. Gyulai Pál-u. 16.
130-686

Budavár 1940. szept.

Ő Haller Frigyes

szül. Bécsben 1892

jún. 10. Rk.

4-edéves rajztanító

jelölt

1919 nyár tanít

Hallstatt h. n. Tf. 75.

tovább ~~Bánass Mariella~~

~~Bárdos Jolán~~

Haller Frigyes

225 K. állami
öszlöndíjat kaptak

Képzőm. Főisk. Eik

1915-16. 8. l.

pengő 80 fillért a 122.623.

2./ Beszerzés

gőt a 127.688 számu kiadási

3./ Kiküldeté

gőt a 127689 számu kiadási

április hó 2-án. A miniszter

miniszteri tanácsos.

A hiv

m

Haller Frigyes

Ablakok/1934/

Népmüvelés 1975/2/36

HALLER Fügyes

KÁRÁ Klára: Az avantgárd szerepe a magyar fényképezésben. Fotóművészet, 1990. 3/4. XXXIII.évf. 6.

Haller Gábor

1639-ben a gyalui váron építkezéssel kapcsolatos munkálatokat végzett.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

1941

Haller Gábor

a kisbuni külső erődövezet (1617) valószínű tervezője.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2061

Haller Gábor

Rákoczi György (I.) fejedelem szolgálatában mint építő, fundáló működött.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarhelyek, kastélyok, Budapest, 1970.

2851 581

2

Haller Gábor

1635 elején érkezett haza sokéves külföldi utjáról, naplójában 1639-ben ír először saját gyalakutai udvarházának építéséről.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Bp. 1970.

581

Haller Gábor

1642-ben emlékezik meg, mezőgerebenesi udvarházának építéséről; lehetséges, hogy Hulfoldi tanulmányútja alkalmából küldött építészeti vázlatokat.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Bp. 1970.

591

Haller Gábor

Feltehetően várat és bástyát tervezett és bizonyos technikai jártasságra tett pert.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970
601

Haller Georg

Sehérvári ács mester 1700-ban munkálatokat végez a vár palotai várban.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Hawassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-1968) Bpest, 1970.

1381.

Haller MDK.

asztalosmester, a weidenbachiak nerint 1800-ban jött Wittenbergből, s meghonosította a diszes kapukat, amelyeuek ma is láthatók Weidenbachban és Zeidenben. (repr.)

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929.

eml. L. 236. repr.: 300-301. kép.

Haller Gábor

építész (?)

L.

Bíró Endre

17, 49. l.

125, 167 l.

Haller Gábor

Műhedvelő építész volt, aki rajzokat készített Bethlen János kisbuni épitherèsciter.

Gerhrd. 162. l.

Fentinek és Bochkay Ilonának 1602-ban faragott közös tiremléke a kolozsvári múzeumban van

u. o. 162. l

Haller Gábor és
Bocskay Ilona síremléke
1608.

Hankiss. 203. l.

A HALÁL SZÉPSÉGE

Siegfried apát sírköve Pannonhalmán (1365)

Zápolya István epitáfiuma

HALLER Gábor emlék

Kovács 2003. 16.

részben

szerkezeti vizsgálata

kulturális örökség, mint

yképei a győri belvárosról

ló szerzetesek alázatos
ései a KÖH Tervtárában

határok között. A Műemlékek
peslapsorozatai

becsületes idealista. Apró

MDK

Haller Gábor várkapitány

érfett a fundáláshoz; a Rá-
tócziak idején mutódott Erdélyben.

Balogh Jolán: A magyar renaissance
építészet 52. o.

Haller Gábor

munkásságának és a rá vonatkozó adatoknak részletes ismertetése:

Détshy Mihály: I. Rákóczi György fundálói.
Éptud, 1971./III/, 4.sz.348-378.l.

362-365.l.

Haller Gáborné grófné

szül. Károlyi Klára grófnő.

Egy antipendium és mise ruha bársonyból, gazdag aranyhímzéssel, magyar szövevegű hímzett feliratokkal, mely a magyar urihímzések motivumai használja

fenti művei 1735 ből.

A baktalorántházai rk. templom részére Együltek, Minoszi munkák

Láttam 1938 jún. 23

Haller György

Mucsarnok festő Bpest

1913. tav. kiáll. - 593

Amling, vérmérő II. 213.

Haller György

flötö.

Bint. 1883 Merotsen

wód

Krück I. 451. l.

Sir, illir II. 145.

Haller György

Haller, Georg, Maler, geb. 1883 in Mezöterem, absolvierte die Akademie der bildenden Künste und ist als Zeichnenprofessor tätig. Er ist ein eifriger Aussteller der hauptstädtischen Kunstanstalten.

Krick I. 457. l

Haller György

rajztanár festő, megh. Budapest 1934. jul. 9. 1906. ban végzett a Lejzni-főiskolán. A Lejzesrendi gimn. rajztanára volt.

Rajzoktatás

1934. 49. l.

Sebesültek szállítása Pesten a Lövölde [illegible] bombázás idejében, „Die Rettung der Verwundeten Feindes bei den Bombardament in Pesth" aláírással. — Főv. Múz. Kat. V. 47,

Buda ostroma. „Sturm auf Ofen den 21. Mai 1849." Rajz. és lith. *Pettenkofen.*

Windischgräz bevonulása Budára a császári csapatokkal 1849. jan. 5 én. Aláírása „Der Einzug der Kaiserlichen in Pesth am 5. Jähner 1849." (A kép szélein magyar, olasz és szláv nyelven is.) — Főv. Múz. Kat. V. 46.

1848—49-es eseményeket ábrázoló kőrajzokat találunk még a *Höfelich* kiadásában megjelent *Armee-Bulletin*-ben, valamint a *M. Trentsensky* által kiadott „*Momente* aus Oesterreichs Kriegsgeschichte c. sorozatában.

I) *Utcai képek, genre-jelenetek, stb.*

Utcai jelenet a *pesti követválasztás* alkalmával a Városház-téren. Aláírása: „Einzug der Cortes zur Deputierten Wahl in Pest", nyomt. *Walzel A. F. Pest, 1848.* — Főv. Múz. [illegible]

Kossuth Lajos megérkezése Budapestre 1848. Nyomt. és kiadta Kutasi Imre Debrecenben. — Főv. Kvt. B. 769/99.

Kőhegyi Vigadója a pesti nagy Redout teremben. Nyomta *Walzel A. F. Pesten.* A Pesti Divatlap melléklete. 20.5×13.5 cm. — Kremmer: A régi . . 612. sz.

A pesti magyar polgári őrhad zászlószentelési ünnepélye a Rákos mezején 1844. aug. 15-én. Színezett kőnyomat. 47×63 cm. — Főv. Kvt. Bf. 769/369.

Elkésé(a pesti gőzhajóról. Lithogr. Jelz:) Perlasca sc. Az Életképek 1845. évi melléklete — Főv. Kvt. B. 769/130.

Gellérthegyi mulatság husvét hétfőjén". *Barabás* rajz. Nyomt. *Walzel A. F.* Pesten. 32×24 cm. Az Életképek mellék-

Haller György

1910. dec. kiáll. Wenzeti szalon
A tavasz, vízf. 80.–
Kilátás, vízf. 70.–
1913. ápr.-máj kiáll. n. o.
Hegyvidéki falu, olajf. 400.–
1913. ~~dec~~. szept. kiáll. n. o.
Budai utcarészlet, szines rajz 80.–
Nagyszalóki templom, szines rajz. 80.–
1913. MGE és MAPE kiáll. n. o.
3 graf.

~~[illegible]~~

Irredentizmus III. 186.

Haller György, festő és rajztanár, szül. 1883 március 10-én (Mezőteremen) (Szatmár vármegye). Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Hegedüs László, Révész Imre, E. Illés Aladár és Nadler Róbert vezetése alatt végezte.

Haller György

vagy tanárok
kiáll

Szalon
1922

Iparművészeti Múzeum V. 199.

Haller György

Festő

Bjort

Műcsarnok

1913. tavasz

Haller (magyar) György festő és grafikus; szül. 1883 március 10-én Mezőteremen (Szatmár vármegyei). Tanulmányait a budapesti képző-művészeti főiskolán végezte, ahol rajztanári oklevelet is szerzett. A budapesti Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban több művét kiállította. A budapesti piarista főgimnázium rajztanára.

Haller György

1922. máj. MROE

kiáll. Nemzeti Szalonban

3 tájkép, pasztek és vízf.

Wurmbrand Franciska grófné P. 63.

~~Hallavanya Emilia~~

Haller György

festő

leírd.

Neum. Kal. Alm

171.

HALLER *György*, festő és grafikus, * Mezőterem (Szatmár vm.) 1883 márc. 10, † 1934 júl. 9. Budapest. A bpesti képzőműv. főiskolán tanult s rajztanári oklevelet szerzett. A bpesti kegyesrendi főgimnázium rajztanára volt. Főleg tájképeket festett.

Ö. Gy. I. 438. 1

Viselet:

Magyar hu

~~A~~ Balra fordulla ág
jobb kezét csipőjére tette s
csákó forgóval, rózsával, el
nadrág gazdagon zsinó
kát zsinórös szorítja; o
utóbbiú épen úgy, mi

Könyvna

Haller György

1902/3 - 1905/6, 1911/12 - 1912/13

Ferkèpzomfoiskèvk

89. l.

Haller György

jeste

1913 tavaszi kiáll

Nincsarnok

Lágymanyos rézkarcz

Haller György

"Falusi iskola" c. ceruzarajza gyerekeket ábrázol tanitónőjükkel.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. febr. 28. I. évf. 9. sz. 283. lap.

Haller György

Stilizált /régi/ cimerrajz a kettős kereszttel.

Sik Sándor: "A tó lelke" c. versét illusztrálta. A tó lelkét a körülötte röpködő angyalokkal ábrázolja.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1909. márc. 14. I. évf. 11.sz.369. lap és " " 21. " " 12. " 371. lapokon.

Haller György

Szánkózó gyerekeket ábrázoló rajz

Szines tollrajza falusi képet ábrázol.

Pávát ábrázoló tollrajz.

Falusi táj gémes kuttal és kertekkel.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1909. jan. 17. I. évf. 3.sz. 95.lap
" " " " 24. " " 4. " 125. "
130. lap " " 31." " 5. " 143. "

Haller Gyula

aranymives

Pest 1860-as évek

Horváth-Leitpéteri

253. l.

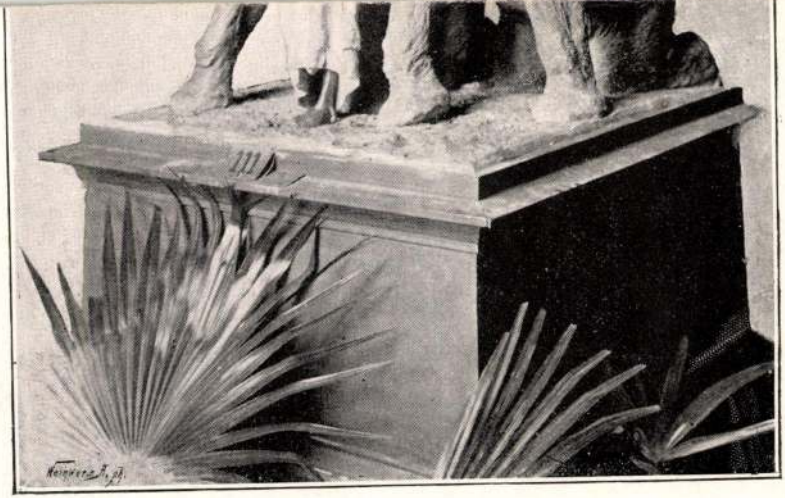

Strasser. Az indus imája.

Mur. és Kvt. Ért.

Haller János Kristóf, pozsonyi ötvös

V. 120.

Haller János Kristóf

ötvös

Mur. és Kit. Ist.

Haller Kristóf, pozsony ötvös V. 93.

Haller Kristóf

Ölvös 1666

laisd

Mih. Pozs. 93.

(Hans, Christoff),

Haller (János), Kristóf,

ötvös, 1666-1671.

laid

Mih. Pars. 120

Hlaller János Kristóf (Hans Christoff) ötvös. 1666.
lett mesterré Pozsonyban, honnan 1671. ismeretlen helyre
távozott. (Mihalik J., Műv. Kut. Ért. 1911 120. l.)

~~Ujbányai városi múzeum~~

V. 164.

Haller Johann

Korongozó

XVIII sz

l.

Schirek Holitsch

127. l.

M.D.K

Haller József
festő

A marosvásárhelyi bábszínháznál
helyezkedett el.

Haldovay Szörö: Fedör a Szinegyüldön
Müvészet, 1969 aug. 21 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Haller József

"Mese-illusztráció" c. képét bemutatja a lap cimlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 23.
XV. évf. 43. sz. cimlap

HÄLLER József harangöntő

Szombathely 1870

Szilágyi István 1990 150. p. sz.

lamely titkos sugallattól felriaszt-
egy futár egy nap és egy éjjel alatt
rvárra, és tereljen minden földeken
z oly gyorsan, amint lehet. Mert
tt teremnek a keresztények ellensé-
kkor a magyarokat fenyegették, és fel
et. Alig teljesitette a követ a ki-
volt már a besenyők váratlan csapása;
ogatással mindent elpusztitottak, de
révén a boldog férfi érdemeiért az
enedékében megmenekültek" - irta a
ia ezt az eseményt bevezetéssel lát-
ly a prófétálás mellett a lélekbe-
ndelkezett. Ugyanis az első két fu-

HALLER József gróf.

13+1 marosvásárhely. művén, Zalaegerseg, 1993

10. 71. p.

Új Hír. 1993

e nur einmal in älterer
zu denen kein Werk bekannt ist

Tätigen, d.h. auch Künstler
rtretern der freien Künste
lastiker und abgeleiteter
nmaler, Reproduktionsstecher,
t.

erkerberufen, wie z.B. Gold-
, Fayenciers, Kalligraphen,
apisseristen, dazu Baumeister
00 auch die nur urkundlichen
territoriale Besonderheiten zu

Haller Ignác

Kolozsvári születésű

Felvétek

1823 jan. 18.

Kolozsvári asztalosok

3. f.

Haller Ignác

asztalos Kolozsvárott; Alföldi (Kotsis) Antal veje.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

294 l.

Haller István

MK

kerelőszentpáli sirköve 1711.

19.e.

Balogh Jolán: Kolozsvári reneszánsz láda 1776-ból.

Kolozsvár. 9-23.e.

NYOMTATVÁNY

Haller János gróf

épitáfiuma

1753.

Repr. -

Vatlós Ernst gyűjt

XXV. tabla

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Haller János

Baja 1861

iród

Kovács Harang

by. l.

1620.

Spányi Béla

Déli hangulat.

A ~~kép~~ (sík ~~[illegible]~~ veröfényben ábr
~~a mélyen~~ innen bir
Közi le figyelmünket,
dig kórók vannak és
reábizott nyáját. 1 Szal
szellel és gatya. Kerem
alól balra: Spány

Vászon, méretei
Vétetett 1898. V. 1
~~Ár~~ 1000 fr. véte
molás Budomasul vétetett
1898. tav. kiall.

Szerz. N. 245/9

Y ~~[illegible]~~ meg egyéb mezei irágok

1 Öltözete: Karimás

T 1898: X. 28-án

Muz. és Kor. Ert.

Haller János Domonkos, possonyi ötvös

V. 120.

mikor?

Haller János Domonkos

ötvös

MALLER JÓZSEF

„Ikarus" tus rep.

Európa Nap
A Zalaegerszegi Nemzetközi
művésztelep kiállítása
Hévesi Sándor Kiállító
Zalaegerszeg 1996 ápr 19

Haller József

Address
4300 Tîrgu Mureş
Marosvásárhely,
Str. Bolyai nr. 5
Tel.: 954—26836
Romania

1935 január 24-én született Szatmárnémetiben. Tanulmányait a kolozsvári Képzőművészeti Líceum festészeti szakán kezdte, majd 1959-ben a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán szobrászati szakon fejezte be. 1959-től állít ki rendszeresen. 1960-tól a marosvásárhelyi Állami Bábszínház díszlettervezője. A grafika mellett 1965-től kötelezte el magát. Egyéni tárlatai: Marosvásárhely (1970, 1976, 1977, 1978, 1980), Szatmárnémeti (1975, 1981), Kolozsvár (1981), Németország (Siegen 1979). Képei külföldi közös tárlatokon is szerepeltek: Spanyolország (Barcelona, 1975), Németország (1979, 1984, 1989), Hollandia (1982), Lengyelország (1985), Egyesült Államok (1990), Magyarország (1990) és Franciaország (1991).

12 erdélyi képzőművész
Br 1992

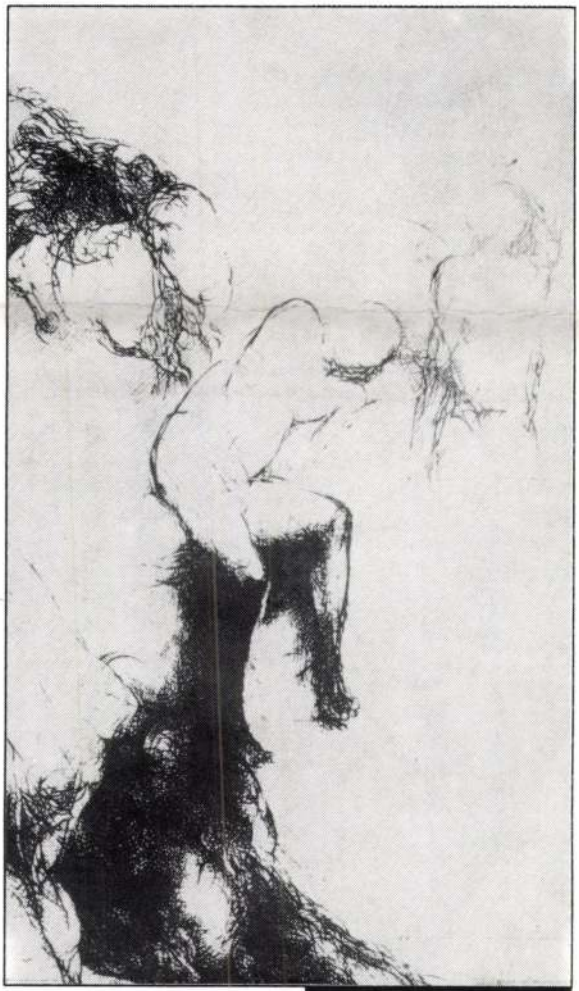

Lovas
tollrajz
47x28 cm

Address
3400 Cluj-Napoca
Kolozsvár
str. Inocentiu Micu Klein
Nr. 17
Tel.: 95-114678
Romania

Énekes
aquatinta

Kopacz Mária

1941 december 21-én született Marosvásárhelyen. A kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán szerzett diplomát 1967-ben. 1968-tól állít ki kolozs megyei és országos tárlatokon. Munkái 1973-ban olaszországi csoportkiállításon szerepeltek. Egyéni tárlatokat rendezett Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad, Iaşi, valamint Bazel galériáiban.

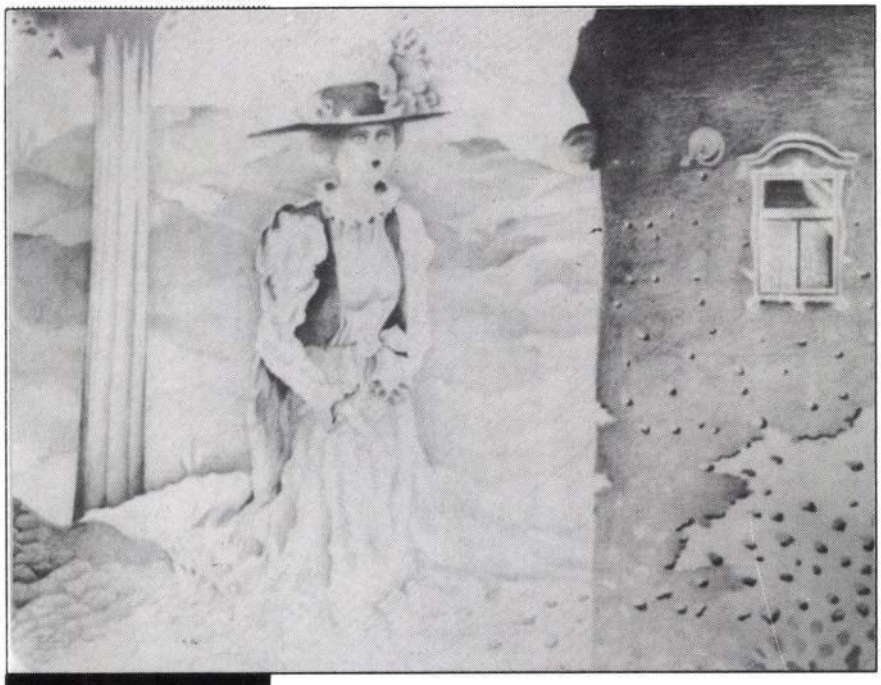

HALLER JÓZSEF

Haller József

1935. január 24-én született Szatmárnémetiben. Tanulmányait a kolozsvári képzőművészeti liceum festészeti szakán kezdte, majd 1959-ben az Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán szobrászati szakon fejezte be. 1960-tól a marosvásárhelyi Állami Bábszínház díszlettervezője. 1965-től a grafika mellett kötelezte el magát. 1959—1990 között számos megyei és országos kiállításon vett részt. Képei külföldi tárlatokon is szerepeltek: Spanyolország, NSZK, Hollandia, Lengyelország, Egyesült Államok. Egyéni tárlatai: Marosvásárhely (1970, 1976, 1977, 1978, 1980), Szatmár (1975, 1981), Kolozsvár (1981).

Kiállított munkái:

1. ***Tánc.*** *Tus. 50,5×63 cm. A művész tulajdona.*
2. ***Megváltó I.*** *Tus. 50,5×63 cm. A művész tulajdona.*
3. ***Megváltó II.*** *Tus. 50,5×63 cm. A művész tulajdona.*

Romániai Magyar műv. kiáll. 1990. BTM

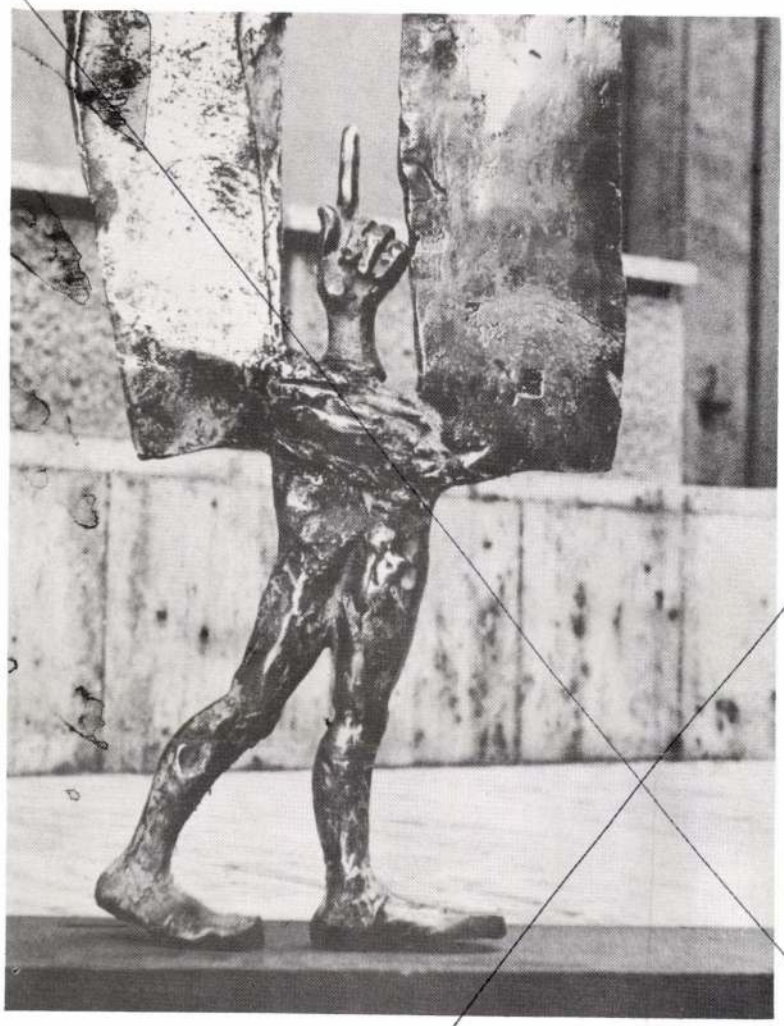

Gyarmathy János

1955. január 11-én született Nyárádszeredán (Maros megye). 1980-ban végezte a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolát. Munkái 1980-tól szerepeltek csoportkiállításokon. (Marosvásárhely, Bukarest, Kolozsvár, Sepsiszentgyörgy, Nagybánya, Brassó). 1990 tavaszán egyéni kiállítása volt Marosvásárhelyen.

Kiállított munkái:

1. ***A filozófus.*** *Bronz. 43×61×16,5 cm. A művész tulajdona.*
2. ***Vagy valaki.*** *Bronz. 43×21×38 cm. A művész tulajdona.*
3. ***Kompozíció.*** *Bronz. 61×67×22,5 cm. A művész tulajdona.*

HALLER Lajos gr.

1852.

56. márc. 28. Mlts. gróf Haller Lajos úr két képet ajándékoz a múzeumnak.

Művtört.Ért. 1990 1-2 130.

HÄLLER László hasangöntő

Szombathely, 1872

Szilágyi István 1990, 156.p.

rejött a keresztény ma
épitette ki az egész o
és egyházmegye-hálózat
lool. húsvétján, Raven
vissza Szent Istvánnak
kérésével, mert a pápa
itt ülték meg. A magya
váhagyta, és a kérelme
rályt apostoli hatalom
az esztergomi érsekség
rémi püspökség már meg
azonban, hogy a veszpr
szerint nem ismert tér
szabályszerüen megszer

Heller László

Emlitve

Reigl Ernst: Képzőművészeti
tábor Mártelyen
Csongrád megyei Hírlap, Szeged
1970. Jul. 17.

Haller László festőművész

a kútvölgyi képzőművészeti tábort vezeti, irányítja, tanácsokkal látja el az ott-lévő fiatalokat végy festőművész.

Tamási István: Látogatás a kútvölgyi képzőművészeti táborban.
Csongrádmegyei Hírlap, 1974. aug. 9.

Haller László festőművész

Mártélyon betedrer nyílt meg aug. 1.-én az Orsz. Ifjúsági Képzőművészeti Tábor, ahol a művészeti vezetők egyike.

Csongrád Megyei Hírlap 1972. aug. 9.

HALLER László

Kiállít: Nagyszalonta
RMDSZ és az Arany János
Művelődési Egyesület
Lásd: Szénási Ferenc
„Képzőművésztábor a Partium városában"

Hajdú-Bihari Napló : 1996. júl. 30.

Ipolyi 1863. 123. skk.

Növényábrázolások: Behling. L.: Die Pflanze in der mittelalterlichen Tafelmalerei. Weimar 1957. – *Állatábrázolások:* Physiologus: LCI 3. col. 432. skk; Strzygowski. J.: Der Bilderkreis des griechischen Physiologus. Wien 1899.

D) A MISZTIKUS TÉMAKÖR

Szent Ferenc: Thode. H.: Franz von Assisi und die Anfänge der Kunst der Renaissance in Italien. 2. Aufl. Berlin 1904: Hl. Franziskus: LfTK IV. 107. skk. Bauerreis. R.: Arbor vitae. Lebensbaum und seine Verwendung in Liturgie. Kunst und Brauchtum. München 1938. 50. skk.

Pseudo-Bonaventura: LfTK II. 447. skk; Huizinga. J.: A középkor alkonya. Bp. 1979. 261. – *Szent Brigitta:* Hl. Brigitta: LfTK II. 560. skk. *Domonkos misztika:* Huizinga: i. m. 176. skk.

Devotio moderna: Mezey. L.: Die Devotio Moderna der Donauländer. Böhmen. Österreich und Ungarn. Acta Litteraria 1970. 37. skk; Szücs J.: Ferences ellenzéki áramlat a magyar parasztháború és reformáció hátterében. ItK LXXVIII(1974) 409. skk.

Misztikus feszületek: Schönermark. G.: Der Krucifixus in der bildenden Kunst. Strassburg.

Haller Lipót

ötvös Szombathely

1800

l.

Horváth Tibor

38 ~~47~~ l.

HALLER PETRUS, vésnök

Rövidítések az erdélyi pénzeken és emlékérmeken:
B./-Mesterjegyek:-
H P Haller Petrus /Nagyszeben, 1551-1556/. 69.old.

SZIGETI ISTVAN: Rövidítések az erdélyi pénzeken és emlékérmeken 68.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIX. 1963. 25.sz. Bp.

PETRUS HALLER, vésnök

Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása:
H-P /1551-1552/.= Hermannstadt-Petrus Haller.
64.old.

DR. HUSZÁR LAJOS: Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása 63.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XIX. 1963. 25.sz. Bp.

RUPRECHT HALLER v.HALLERSTEIN, vésnök

Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása:
P H /1530-1531/-=Posonium-Ruprecht Haller v.Hallerstein. 65.old.

DR.HUSZÁR LAJOS: Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása 63.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIX. 1963. 25.sz. Bp.

Haller Sámuel /Samuel Haller Junior/ 1763

1763 spept. 21. iktatták a céhbe

H.Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX. sz.-ban. Muzeumi és Könyvtári Értesitő, 1918, 2.sz.

132 1.

gm. vas.

Kisbágyon ~~/Bojár/ 1~~

Pásztói jörös pt

Története: Régebben Bágy
A váci káptalan előtt 126
ismeretes. Eszerint a temp
esik. A kegyuri jog közös
Guthai-családok Bágyon bi
teni birtokrészeit Mikófa
1488-ben az Uzsa-családé.
itteni jószágait Werbőczy
Mihály a földesura. 1715-
177o-ben ~~Egry József, Kom~~
~~sőbb Andrejivich Károly,~~
~~teni birtokosok.~~ tőbb nem

Forgalmi ut menti
és azon átvezető összeköt

R.kat.templom. /Szt.Istvá

Haller Sámuel /Samuel Haller/ 1744-1774

1744 máj. 7. iktatták céhbe

1749 ápr. 11 polgárjogot nyert

H.Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX. sz.-ban. Muzeumi és Könyvtári Értesitő, 1918, 2.sz.

130 l.

Balra: 2 ablak, ajtó, 2 abla
ablak, ajtó tengely. Sima fa
pedig lapos íves falmező, en
vasrácsok. ~~Ut mentén egyemel~~

Irodalom: Mocsáry I. 337 l.
Jenő: Magyar kastélyok. Bp.

Magtár. Egyemeletes

Haller József

- 1 illusztráció

Igaz Szó 1970/1 5+ill.

Haller József

- grafikai vázlatok - műveinek egyéniségét elemző" cikk

Balázs Imre: Bagatellek

A Hét. 1977. jul 15

Haller József

- 4 rajz és illusztráció

Igaz Szó 1970/2

Haller József grafikus

3. db illusztráció

Igaz Szó 1974/1 27, 35, 41 old

Haller József grafikus

- 2. drb illusztráció

Igaz Szó 1972/1 23,39 old.

Haller József grafikus

2 drb illusztráció

Igaz Szó 1971/9 367, 361 old

Haller József grafikus

3 drb. illusztráció

Igaz Szó 1971/5
653, 661, 675 old

Haller József grafikus

2 drb illusztráció

Igaz Szó 1971/8 169, 171. old

Haller József grafikus

3. db kép

Igaz Szó 1974/7 5, 9,38 old.

Haller József grafikus

1 illusztráció

Igaz Szó 1973/1 25.old

Haller József grafikus

- 2 db illusztráció Zaharia Stancu „Keserű gyökerek" című regényrészletéhez

Igaz Szó 1972/10 515, 519 old

Haller József grafikus

„1907"

/ grafikasorozat / a

borítón

Igaz Szó 1977/2

1

Haller József szobrász és grafikus
(1935 Szatmár –)

A marosvásárhelyi bábszínház
díszlet és bábtervezője.

Igaz Szó 1972 November

Haller József 2

1959-ben végzett a Kolozsvári
Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán.

Lgat Gö 1977 november

HALLER JÓZSEF, harangöntő

Vásárosmiske. Az evangelikusok ismert harangjai: 1. harang. "Csinaltatta Haller József Szombathelyen a Miskei ev. község szamara 1 p.f. fontját". 100 font. Elrekvirálták 1916. VII. 20.-an. /87 kg./. 89. jegy. 180. old

PATAY PAL: Vasi harangok 169. old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 1966-1970. 4. sz. Szombathely, 1972

Haller József

„Tavasz" c. grafikájával
reprodukálódik a Képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

3

Haller József

Első nyilvános szereplése
1959 Marosvásárhely. 1970-ben
nyugdott volt egyéni kiállítása.

Igaz Gó 1972 november

Haller József

Eroica, cement

Képzőművészeti kiállítás
Ötven éve a Román Kommun. Part.

Haller József

Részt vett a marosvásárhelyi téli tárlaton

Kovács Iván kritikája

Igaz Szó 65/3 432. o.

Haller József

Részt vett az idei maros-
vásárhelyi tárlaton
Kovács Iván kritikája

1902 Szó 66/2 291.o.

Haller József

HALLER JÓZSEF grafikáinak és képeinek kiállitása Marosvásárhelyt az Uj Élet szerkesztőségében./rövid hir/

Utunk, XXXII.évf. 5./1475./sz. 1977. febr. 4. 8.old.

Haller József monatipiája

Igaz Szó 66/3 227. o.

Haller József

Részt vett az idei ma-
rosvásárhelyi tárlatom
Kovács Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 117.o.

Haller József monotipiója

Igaz Szó 68/1 43.0

Haller József rajzai

Igaz Szó 68/7 35,58 · 100,
135

Haller József illusztrációi

Igaz Szó 69/6 811,823

Haller József illusztrációi

Igaz Szó 69/T 651,663
668.0.

Haller József illusztrációja

Ipar Szó 69/12 965.

HALLER JOZSEF

Az Igaz Szó 1984 8. és 11. száma /augusztusi és novemberi/ Haller József rajzairól közöl illusztrációkat.

HALLER József *102, 129, 132,* 75
Szatmárnémeti, 1935. január 24.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász és grafikus

Banner Erdély

latokat előnyben részes
óhaj is, hogy a megtérő
gati nemzet politikai b
be küldött téritőkön ke
re s országra. Nagy Ott
lenséget célzó politiká
Rómából útnak inditott
legalábbis egyidőre.

Egy évtizednek kelle
felé, hazánkba indultái
jének 962-ben Ottó álta
met-Római Birodalom las
múltán 972-ben a Nyugat
ge az ekkor apja örökéb

HALLER József festő, litográfus

ld. R.R.H.A. XVII. 1981. 95. p.

HALLER József

BANNER Zoltán: A rajz ideje.
Haller József grafikája =
Új Auróra, 17. évf.,
1989 / 1.
36 – 45. ill.

XX. 12. 45. u / Meskerch

Haller József

rajzolo, litogr. Segesvár

1870

l. Bielz Portrhat

29. 7.

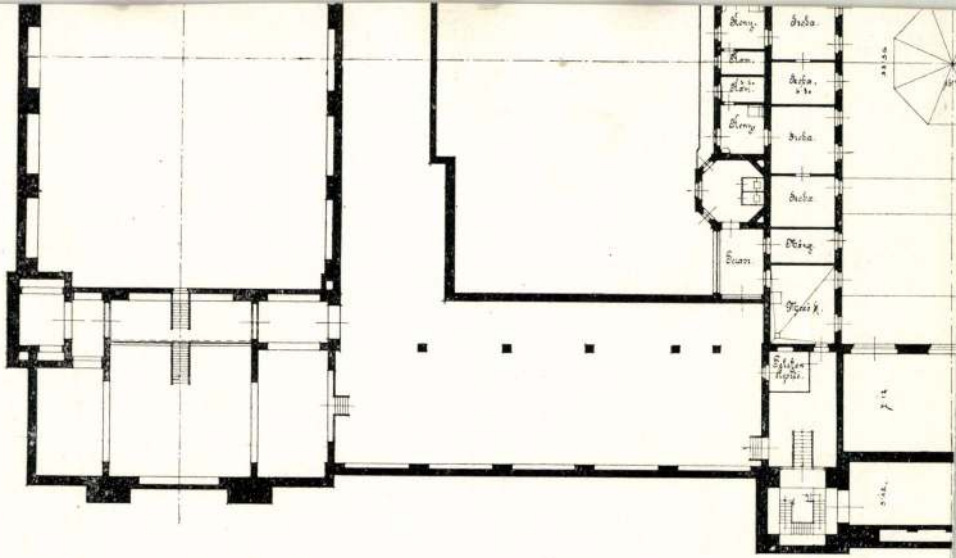

A budapesti árú- és értéktőzsde.

Haller József

festő, rajzoló

Az Arch. Ért. 1880. XIV. 66. l. egy igen ügyes tollrajza. Cime: A Kethelyi oltárkő. A szövegben: „a sikerült rajzot Haller József Győrmegyei papnörendék készítette."

Dr. Czobor Béla. A Kethelyi oltárkő" (altare portatile). Arch. Ért. 1880. XIV. 68. l.

Lásd a Győri egyházmegye tanatiz-munait.

Az eredet.

lásd 53/90

Mey Ed

Haller József

rajzolói

illustratiója

Egyházm. Lap

I. k. 1880. 57. l.

-

atulajdonosok részéről figyelembe nem
tott formanyomtatványokon elszámolási
megbizásokat nem teljesithetjük.

osztálya: intézi a volt postatakarék-
sekkszámlák vezetését.

ályа: intézi a volt postatakarékpénz-
etését.

számlatulajdonosok pénzforgalmának le-
pedig a vidéki fiókintézeteknél a
sztálya a korábban érvényben volt el-
zni.

ai /Debrecen, Győr, Miskolc, Nagykani-
é.március 1-ével a székhelyeiken mü-
ézetekbe olvadnak be.

már forgalombahozott és cégjelzésé-
yok, amelyek a csekkszámlatulajdono-
/csekk, befizetési lap, átutaló lap,
szlet kifogytáig á t j a v i t á s
j cégjelzésü /"Magyar Nemzeti Bank"
ári készletek kimerülésétől függően-

l. csekkszámlára befizetéseket a volt
vidéki fiókintézeti pénztáraknál,

Haller József

papírovendék

l. 1880

Gereczerajztar

257. h. 260 h.

Haller József
1880

l-

Gereczerajztár
409. h.

Magyar Nemzet 1980. dec. 31.

Hallgass Jenő Zoltán halálára

„Nem tudnám elviselni a gondolatot, hogy ne magyarként haljak meg" — ezt nyilatkozta barátainak, újságíróknak Hallgass Jenő Zoltán Olaszországban élő szobrászművész, alig két esztendeje a római magyar nagykövetségen, ahol ünnepélyesen kapta vissza saját kérésére a magyar állampolgárságot. Két infarktus és több operáció után nem volt egészen indokolatlan, hogy kijelentésébe a halál besettenkedett, mégis úgy tűnt: szavaira önnönmaga cáfol rá alkotókedvével, terveivel, újabb művekkel, sőt új művészi utak, kifejezési formák keresésével. Ezért is érte tisztelőit váratlanul a római magyar kolónia híre: vasárnap este a hirtelen rátört harmadik infarktust már nem élte túl, 68 éves korában az itáliai fővárosban elhunyt Hallgass Jenő Zoltán.

Magam is döbbent-merengőn forgatom üdvözlőkártyáját, melyet csak a minap kaptam, szinte még rajta keze melege, amint fekete tustollal írva békés karácsonyt és új esztendőt kíván. Az üdvözlőlapon egyik legjellegzetesebb alkotásának fényképe, reneszánsz ihletésű kerámia madonnafej. Az ünnepi hangulathoz illő, noha egy cseppet sem ájtatoskodó, misztikus ábrázolás, inkább finom vonású, szelíd boldogságú fiatalasszony. Korokat átfogóan is mai, mintha rokona volna annak a magyar parasztasszonynak, akinek fejét ugyancsak kerámiába formálta a mester. Mindkettőt együtt láttam több más, régebbi és készülő művével, szeptember elején a római műteremben, ahol sok országot bejárt, hányatott életútjáról, s ars poeticájáról beszélgettünk. Mély humánum és társadalmi felelősség a közös fő jegyek ebben is, abban is.

Ami az életét illeti: ausztriai, németországi tanulmányutakkal kezdődött fiatal művészpályája, tanult Firenzében, később Budapesten Kisfaludy Stróbl Zsigmondtól és Telcs Edétől, majd olaszországi ösztöndíj szólította el, és ott is nősült meg 1943-ban. A történelem — mint oly sokaknak — az ő életébe is beavatkozott, és a háborús évek alatt Argentínába ment, hogy azután két évtizeden át éljen, alkosson, tanítson az egyetem kerámiaszakán. Mert ennek a szerelmese volt, a terrakottát — a szerinte ősi idők óta legnemesebb anyagok egyikét — kedvelte mindig a legjobban. Magas művészeti díjak sorát, számos nemzetközi elismerést nyert el Argentínában, majd visszatérve Olaszországban is, ahol 1973-ban a Via Venetón rendezték meg első kiállítását. Az évek során kezdetben a klasszikus görög művészet volt az eszményképe, Telcstől az egyházi művészethez kapott indítékot, keresve ebben is mindazt, ami emberi, s végül is a legmélyebb hatást a reneszánsz tette rá. Újabb éveiben az absztrakt felé is vonzódott, és az ún. pszichikai szürrealizmussal kísérletezett, amelynek kiteljesedését sajnálatosan már nem láthatjuk nála.

Az elmúlt évtizedben nagykövetségünkkel és a római Magyar Akadémiával szoros kapcsolatba került. Súlyos betegsége miatt a hivatalos meghívások ellenére sem tudott hazalátogatni, de művészete szálaival kötötte magát szülőhazájához, a mai Magyarországhoz. Alkotásaiból gyűjteményt ajándékozott Bajának, szülővárosának, ahol állandó tárlat ismerteti meg a közönséggel, s budapesti kiállítása óta a Nemzeti Galéria is több művét őrzi. Szeptemberi látogatásomkor lelkesen beszélt legújabb nagy tervéről: Dózsa szobráról, amelyben — mint mondotta — nem annyira a parasztvezért mutatja majd föl, hanem az eszmét, az igazságot szerető és az igazságtalanság ellen élete feláldozásával is harcoló embert.

Adósa maradt az utókornak ezzel, ám az utókornak is van törleszteníválója. A művészettörténet-írásnak kötelessége felmérni, megismertetni alkotó oeuvre-jét a mai Magyarországgal. Bemutatni az idegenben is hű alkotót, aki szobrász volt, és magyar...

Lőkös Zoltán

NAPI K

— **Az Ajkai Timföldgyár bővítése** befejeződött. Az év utolsó munkanapjára minden feltételt megteremtettek, hogy az új esztendőben megnövekedett kapacitással termelhessenek. A gyár évi timföldtermelő kapacitása 80 ezer tonnával bővült, nőtt a timföldgyártás technológiai színvonala, s termelékenysége is. Az egy főre jutó timföldgyártás 257 tonnáról évi 384 tonnára emelkedik.

— **A főváros környezetvédelmének** új létesítménye, a dél-pesti szennyvíztisztító-telep biológiai egységének bővítése az év végére elkészült. A befejeződött munkák eredményeképpen a kapacitás 72 ezer köbméterre bővült, s ez — a városrészek további fejlődését is figyelembe véve — a következő két évtizedben elegendő lesz a kommunális szennyvíztisztítási igények kielégítésére. Az új egység néhány hónapos üzemi próba után előreláthatólag a jövő év derekán lép munkába.

— **A szövődei rekonstrukciót** határidőre befejezték a győri Rábatext Textilipari Vállalatnál. Az üzem korszerűsítésére csaknem háromszázmillió forintot fordítottak. A szövődei fejlesztéssel megteremtették a termékszerkezet-váltás műszaki hátterét. A vásárlói igényeknek megfelelően növelték a színes, jobb minőségű mintás kelmék arányát.

— **Az újévi előkészületek** befejezéséhez közeledtek Moszkvában. A szovjet fővárost tarka lámpafüzérekkel, neoncsőből készült színes fenyőfákkal, virágokkal díszítették fel. A városközpontban 250 különleges formájú világítótest járul hozzá az ünnepi kivilágításhoz. Megérkezett Moszkvába az ország karácsonyfája — a 18 méteres sudár fenyő is, amelyet a Kreml kongresszusi palotájának előtermében állítottak fel.

— **Az ipari robotok** sorozatgyártását és exportálását a Szovjetunióba az V. ötéves tervidőszak elején kezdték

— **Ünnepélyes munkásgyűlésen** adta át a budapesti Pávа Ruhagyár harmadik vidéki üzemét kedden a Tolna megyei Tamásiban Dobrotka László könnyűipari miniszterhelyettes. Az új gyáregységben évente 85 millió forint értékű női- és leányka ruhát, blúzt, és babaholmit készítenek, belföldre és exportra.

STÍ

— *Hatékonyak ezek a gyereke*

— **Pécsett készült dokumentumkötetet** jelentetett meg a Horvátországi Magyarok Szövetsége. A csaknem háromszáz oldalas mű az úgynevezett baranyai háromszög — földrajzi nevén: Drávaszög — 1941 és 1944 közötti politikai történetének válogatott dokumentumait tartalmazza. A könyv Pécs jugoszláviai testvérvárosában, Eszéken jelent meg. A kötetet Szita László levéltári igazgató állította össze, s Tóth Lajos újvidéki egyetemi tanár írt hozzá előszót.

— **John Lennon** 1956-os Bentley gépkocsija kalapács

Hallgass Jenő

szobrász

ivad Részt vett az alábbi kiállitason

Esti Magyarország

1942. máj. 21.

(Az olasz uralkodó megnyitotta a római Magyar Akadémia művészeinek kiállitását.)

GLOBUS RT

december hó 5-én, d. e. 10 órakor.
cai izraelita templomban tartandó

u d a t o k i - u t 2. s z á m

ári Károly

Hallgass Jenő

szobrász

irod

M. E.: A római magyar akadémia kiállítása. Esti Lipcsy

1942. máj. 27.

Hallgass Jenő

szobrász

Roma. Falconieri-palota. Via Giulia 1.

Szent nő terra cotta-szobor, 70 cm magas.

Genthon István:

Magyar művészek és emlékek Olaszországban. Kézirat, 1942/3.

Hallgarn Jenö

wobrany

Ferk pzomfoisk vk
1939-41.147

~~Albertirsai népkrt. V. 74.~~

Halgas Jenő

Robtán

l.

Szépmüvészet

1942. 204. l.

K. Haller Stefánia

Templomban, virf

Nemzeti halott

Munkácsy Céh VIII.
rep. kiáll. kat.
1935 márc. 30—
ápr. 14.

VINA

DELLA SOCIETÀ UNGHERESE-ITALIANA

CORVINO

APEST, I., Horthy Miklós-út 49

dott. L. ZAMBRA.)

Haller Stefánia

1905/6 - 1908/9

Ferképzomfoiskèvk

89. l.

Haller Stefánia

festő, rajztanár

lánya

Kucharikné

Haller Stefánia

396.l

Faragó József = Miskolci atelier-k.
Miskolci Napló
1909.
216 n

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
16/1909
ab. 7 ii

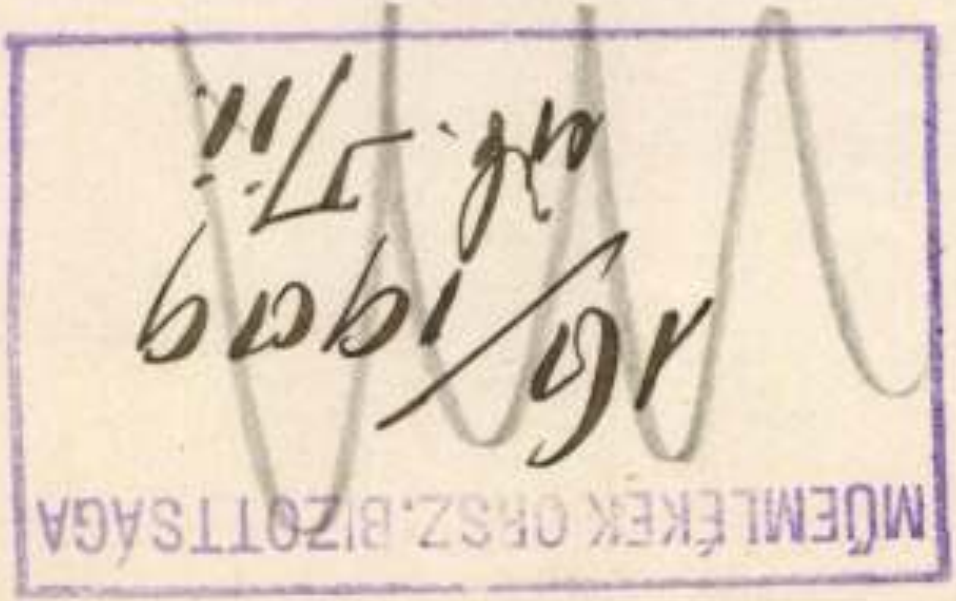

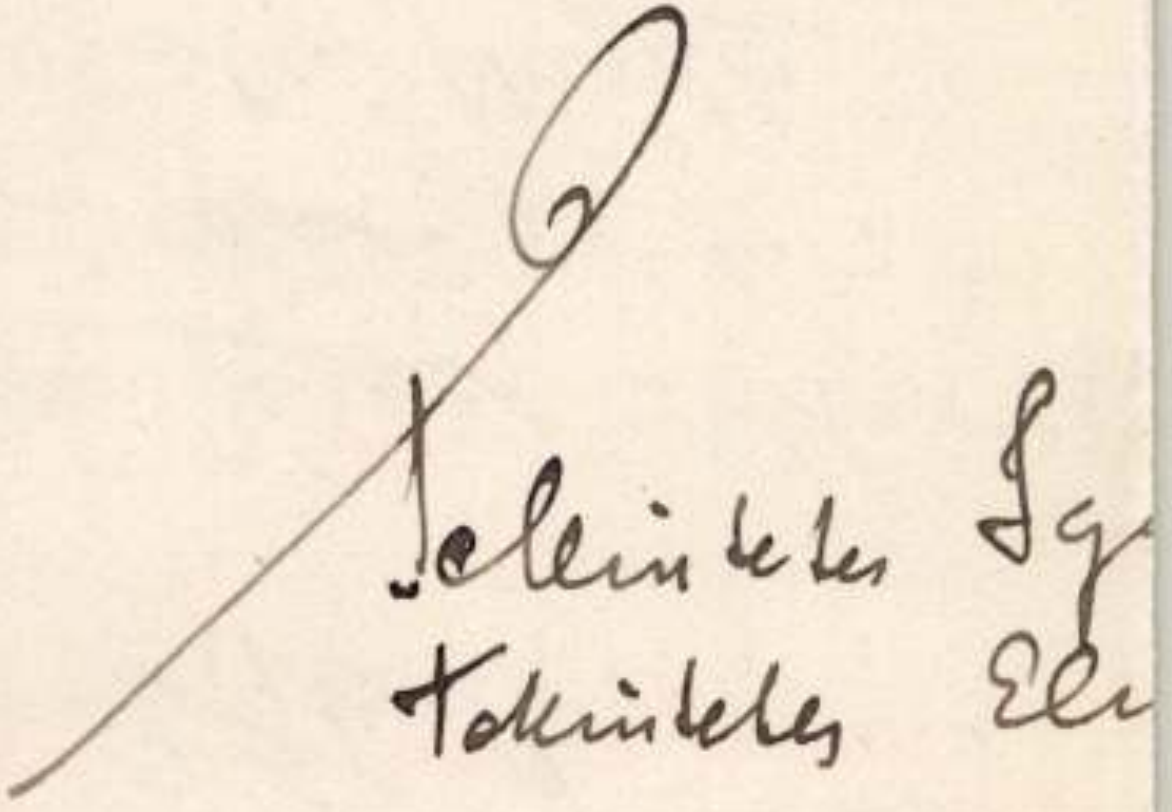

K. Haller Stefania

Miesarnik festo Miskolc
Sportszek

1928. tav. Kiáll. 631.

Kelta mythegy VIII. 177

H. Haller Stefánia

festő

Műcs. kiáll. 1928 tól
Pipics 113. 1.

Sopron, Gr. Janos-kép (Sövér)

243

H. Haller Stefánia

festő Miskolc, Fakas Jenő
Múcsarnok u 15.

1930. tav. kiáll. XI. t. 72

HALLERI PÁL, papirmalom-mester

xx1814x 1814. január 10-én nyújtotta be kérelmét az egri érsekséghez, hogy Bélapátfalván papirmalmot létesitsen. Csak 1822-ben fordúl elő ismét említés a malomról. 250.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VII.köt.1969. Eger, 1970. Alföldi Nyomda Debrecen.

Haller Stefánia festő

A miskolci galériában kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1940 VII. 5 11 old.

K. Haller Stefánia

művével szerepel „15 művész

kollektív kiállításán az MSZMP 11/3-as

körzetének klubszobájában

Magyar Nemzet 1969 november 15

4. old

Haller Stefánia festő

Kiállítása lesz a Mikoli Galériában

(p-l): 1970 kulturális programja

Déli-Hírlap 1970 I. 7

K. Haller Stefánia

Szerepel az MSzMP II/3 körzet
Klubjában nyílt kiállításon

N. N.: Tizenöt művész
kollektív kiállítása

Magyar Nemzet 1969 XI. 15

Haller Stefánia, Kucharitné

neve emlitve

Művészettörténeti Értesitő 1972

315. old

Hallóz Ede

A Mücsarnokban rendezett tárlatról M.: "A téli kiállitás" cimmel ir, s felsorolja az ott szereplő müvészeket, közöttük emlitve a müvészt, mint "a legifjabb müvésznemzedék egyik legjelesebb tagját.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap.

Halgass Jenő Zoltán zobrászművész

Kiállít a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében

repr.: „A három grácia" c. domborműve

cikket l. Bartha László festőművész" címszó alatt

Sobók Ferenc „Halgass Jenő Zoltán kiállítása" c. cikke

Uj Tükör 1978. IX. 3

Hallgass Jenő Zoltán

Az Olaszországban élő magyar származású művész a kulturális kapcsolatok fejlesztésében bemutatkozó portréit és rajzait.

— : Szobrok és rajzok.
Új Tükör, 1978. augusztus 27 - 43. lap

Hallgass Jenő Loltán

Egyetlen alkotása maradt a művelt Eugenio Hallgass nevén szignáló szobrászművésznek Magyarországon: a pasáreti Szent Antal templom egyik domborműve.

Sobók Ferenc: Hallgass Jenő Loltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 3 – 3 lap.

Hallgass Jenő Loltán

Hallgass Jenő Loltán kiállítása a kulturális kapcsolatok Intézetének kiállítóterminben megnyílt.

Sobák Ferenc: Hallgass Jenő Loltán kiállítása. Új Tükör, 1978. szeptember 3 – 3 lap.

Hallgass Jenő Loltán

„Fürdőzők"
(repro)

—: Szobrok és rajzok.
Új Tükör, 1978. augusztus 27 – 43. lap.

Hallgass Jenő Zoltán

„Harom grácia"
(repro)

Sobók Ferenc: Hallgass Jenő Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 3-3 lap.

Hallgass Jenő Zoltán

Most a kiállításán bemutatott
rézkarcait, domborműveit, plakett-
jeit, kerámiaképeit és rajzait.

Sobók Ferenc: Hallgass Jenő Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 3-3 lap.

Hallgass Jenő Zoltán

A fiatal szobrásznak 1942-ben
vallásos témájú szobrai római
ösztöndíjat hoztak. Ott képzelge-
dett és megnősült.

Sólyom Ferenc: Hallgass Jenő Zoltán kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 3 – 3 lap.

Hallgass Jenő Zoltán szobrászmüvész

A szolnoki Damjanich Múzeumban Buna Konstantin festőmüvész szeptember 10.-ig, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében Hallgass Jenő Zoltán /Olaszország/ szobrászmüvész szeptember 1o.-ig, az egri Kisgalériában Bodro-Sándor és Koch Árpád népi iparmüvészek augusztus 31.-ig, az ujpalotai Lila Iskolában Matyófalvi Gábor szobrász aug. 28.-ig. a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában Helényi Tibor grafikus aug. 29.-től, a szentendrei Vajda Studióban Agócs Attila, Csajka Cyprián és Ef Zámbó István aug. 27.-től, a hódmezővásárhelyi Medgyessy Teremben Holler László festőmüvész aug. 26.-tól, a kőszegi Zwingerben Gecser Lujza aug. 26.-tól mutatja be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 26. XXII. évf. 34. sz. 8. lap.

Hollósy Simó Zoltán, szobrász

A művész kiállítása nyílik okt. 6.-án, Bajan, Türr István Múzeum-ban.

Vidéki kiállítások.

a Magyar Nemzeti Galéria programja, 1978. Október.

Halgass Jenő Zoltán, szobrász

□ HALLGASS JENŐ ZOLTÁN Olaszországban élő szobrászművész kiállítása ma délután négy órakor nyílik a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében. A tárlat szeptember 10-ig látogatható.

-:D Halgass Jenő Zoltán

2.

Esti Hirlap Bp. 1978 aug. 17.

MDK

Haller Kornélia

A porcelángyártás... Vas, Ujs. 1885. 28.sz. 450-52. l.

Haller Ödön

— **A szegedi reprezentativ kiállitás.** A budapesti *Munkácsy-Céh* és a *Szegedi Fészek Klub* együttesen megrendezik Szegeden a magyar képzőművészek reprezentativ kiállitását. A kiállitáson felvonulnak a legkiválóbb és legismertebb képzőművészeink. Lesz külön egyházművészeti anyag. Teljes számmal szerepelnek a szegedi festők és emlékkiállitást rendezünk három fiatalon meghalt szegedi festőművész: *Haller* Ödön, *Károlyi* Lajos és *Szőri* József dr. munkáiból. Közel 500 tárgy szerepel a kiállitásunkon és ez az egy adat is olyan arányra mutat, aminővel vidéki városban még nem lehetett találkozni. A kiállitás megnyitása október 19-én déli 12 órakor lesz az uj iparostanonciskola kiállitási helyiségében. A kiállitás megnyitását megelőzően délelőtt 10 órakor a szinházban és két szegedi moziban matiné lesz, kiváló előadók — egyetemi tanárok, irók, ujságirók, elsőrendü zenészek, szinészek — közremüködésével. Belépődij a matinékra nincsen. Eddig négyezer ember jelentkezett helyért.

Ell 1930. X. 17.

K. Haller Stefánia

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Haller Stefánia

Akvarell-tájképei a miskolci Lévay József-Egy. képkiáll.-án.

P.H.930.XII.7.

Haller Stefánia MDK

Rézkorsó, vizf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

Haller Stefánia, kucharikné

festőművén kiállítását Kisfaludi Stróbl Zsigmond nyitja meg márc. 19-én a MOM kultúrházában

Magyar Nemzet 1968. márc. 10. 12. o.

MDK

Haller Stefánia, festöm.

Rézkorsó. Vizf.

MMKT-Vándorkiállitások 1910. szept.--dec. 27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 78.l.

MDK

K.Haller Stefánia

Templomban, vf.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935.márc.

K. Haller Stefánia MDK

Az öreg fazekas, vizf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK

K.Haller Stefánia
grafikai műve:

Vasárnap délután.Vizfestmény.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj.-jun. 20.l.

MDK

K.Haller Stefánia, festöm.

Szobasarok.	Vizf.
Piac Mezöcsáton.	"
Sárközi szobarészlet.	"

Magy.Képzöm.-nök Egyes. XXVIII.kiáll.-a a Magy. Divat-csarnokban. 1946.márc.3o.-tól ápr.15-ig. Kat.

MDK

K.Haller Stefánia, festöm.

Templomban. Vizf.

Nemz. Szal. - A Munkácsy Cél VIII.repr.kiáll.-a. 1935. márc. 30.-ápr.14. Kat.

MDK

K. Haller Stefánia

Csendes áhitat, vf.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll.katalógusa 1938 jun.3-18.

lo.l.

A. Hailey Stefanie

Quendea Action, Vt.

10.1.

MDK

Haller Stefánia

Korongos, of.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll. katalógusa
1936 okt. 5.1.

S.L.

K. Haller Stefánia MDK

Vasárnap délután, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

K. Haller Stefánia

Vasárnap délután, vizf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

MDK

K. Haller Stefánia

Vasárnapi mise Géderlakon, of.

M. képzőművészek egyesülete 29. kiáll. N.Szal.

1947. aug.

K. Haller Stefánia MDK

Szőnyegszövés, vizf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

K. Haller Stefánia MDK

Áhitat, vizf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MD K

Haller Stefánia, rajztanár

oklevelét 1909-ben nyerte.

Rajztanárok nyilvántartása. "Ki tud róla?"
Rajzoktatás. Fel. szerk.: Bán Tibor. 1941 jan.15.
II./XLIII./ évf. 1. sz.

Haller Ernő

Tér és Forma

1939. 18 – 20 l.

(A budapesti Első Magyar Kartonlemezgyár kulturháza, képerkel)

terverte fenti

(3581-től 3845-ig.)

NAPI

ÁRVERÉSEIT!

Árverések naponta délután 3 órától!

Az árverésre kerülő anyagot tartalmazó
„ÁRVERÉSI KÖZLÖNY“
a helyszinen 10 fillérért kapható.

MDK

K. Haller Stefánia

Csendes áhitat, vf.

M. Képzőm. nők. Egy. jub. kiáll. 1938. jun.

14. l.

K. Haller Stefánia

Csendes áhitat, vizf.

Magy. Képzőművésznők Egyesülete jub. kiáll.
N. Szal. 1938. jun. lo x 1.

K. Haller Stefánia

festőművész kiállitása. Bp, MOM Müv.Ház. - Ism: Schelken Pálma, Köznevelés, 1968.7-8.sz.267.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Irt.1971.2.sz.149-182.l.
168.l.

MDK

Haller Stefánia, festő.

Rézkarcai. Kiáll.-

OMKT- Vándorkiáll. 1910 szept. 8-dec. 27-ig

Tm.-Hornyánszky V. könyv. 78.l.

Haller Sámuel

ötvös

1763

Besztercebánya

Mihalik S.

Muz. és Kst. Ért.

1918. 132 l.

Budapesten, 1917. évi november hó 9

Kiváló t

A BUDAPESTI KE

SOKSZOROSITÓ IPAR

Haller Sámuel

ötvös

1749 Besztercebánya

Trencsén vármegyei.

Kapmagyarországi ötvösök 18 l.

Lovassirtelet, szeghalmi VI. 132.

Haller Sámuel

ötvös

1744–1774

Besztercebánya

Mihalik S.

Muzéskut-Ért

1918. 130. l.

Hermes.

Van nemtelem a Tekintetes Fiókpénztárt kérni, hogy a „Műcsarnok" számla terhére, a veleméri templom hereállítására Horváth Ferenc r. k. plebános úrnak Kercza, Vas megye, 123 (egyszáz huszonhárom) korona 64 fillért megküldeni szíveskedjék.

Kiv. tint.

917 dec. 1

II.

Főtintelendő Horváth Ferenc
róm. Kath. plebános
úrnak

A veleméri róm. Kath. templom tetszőrozása ügyében múlt hó 23.-án kelt jelentésre van nemtelenek Főtisztelendő Urságodat értesíteni, hogy a felmerült kötségek fejében 124 korona 64 fillért a „Hebbank útján egyidejűleg kintaltunk és kérjük, hogy 113 korona 64 fillérről a megbízott vállalkozók bélyeges nyugtáját és 11 korona fenvarköltségről Főtintelendő Urságod elismervényét bizottságunknak megküldeni szíveskedjék.

Zsolnán született.

Haller Sámuel ötvös 1744-8. a besztercebányai ötvöscéh vidéki mestere volt. 1748. Besztercebányán telepedett le s u. o. 1749. szerezte meg a polgárjogot. A céh irataiban neve 1774. fordul elő utoljára. (Mihalik S., Múz. Kot. Ért. 1918 130. l.) — Sámuel ötvös, az előbbi fia. Az ötvösséget atyja műhelyében tanulta. A besztercebányai ötvöscéh 1763. avatta mesterré. (Mihalik S., Múz. Kot. Ért. 1918 132. l.)

~~Gyürü czüstből, római VI. 270~~

Haller Samuel

1763.

Mus. Kst Ert

1918. 132

Pohár, emberfejet ábrázoló római

IX . 117.

Haller / Sámuel /

1744 - 1774.

Unz. kr. Est

1918 Bo

Pozsonyi csizmadiaegyesület IX. 88.

Országos Főfelügyelősége.

Fhg.Sándor u.13. 1./

.llás- és közoktatásügyi m.kir: Minisz-
tárak Országos Főfelügyelősége hatás-
intézet részére megrendelvén a Magyar
.tot, az az 1917. év elejétől közvetle-
ivészeti Társulattól fog a t.Czim veze-
észére megküldetni.
ása végett ezennel értesitem.
s hó 22-én

Haller Ernő építész

Tér és Forma 1939. 18-19.

A Első Magyar Kartonlemeggyár
kultúrháza

MDK

Haller F.G., fotomüvész

Függöny mögött. Foto.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II-III.
Fotografika. Kat.25.l.

MDK.

Haller Gábor, épitész

A kisbuni kastély épitkezéseit Bethlen János folytatta a fenti mester tervei szerint./1640-41/

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II kiadás. 348.1.

MDK

Haller Gábor, építész

Fundáláshoz értő erdélyi várkapitány Rákócziak korában.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás 348.1.

A magyarországi művészet fotófonds I.
Ráday I.gyűj. II. kiadás.

MDK

M.D.K.

HALLER Gábor várkazitány

Kőt a várterveziéshez és foglalkozik is vele

Gerő: Magyarországi várépítészet

Bn. 1955. 430. l.

Haller György MDK

Lágymányos, rézkarc

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Haller Györgx

Margithid, paszt.

Halászkunyhó, vf.

Laborcapart, vf.

M. rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922. máj.

12 l.

Haller György

MDK

Hegyvidéki falu, of.

N.Szal. tav. tárlat, 1913, ápr. 12. 1.

MDK

Haller György, rajztanár

~~/XXX XXXXX XXXXXXXX/XX~~

19o6-ban oklevelet nyert.

Rajztanárok nyilvántartása . Ki tud róla?
RAJZOKTATÁS. Fel.szerk.:Bán Tibor. 1941.jan.15.
II./XLIII./évf. 1.sz. Cimlap.

mdk

Haller István mubarát

Külföldön tanitatta Gali Istvánt, aki Ssibon telepedett le és a Wesselényi kastélyban vadászjeleneteket festett

Huzella Ödön. A remeknül halála
Kolozsvár 1937.

O. L

Haller J. könyvtár M.D.K.

Pesti, mük. a 19 n. végén

1.) Hunyadi család

Gerszi, A magy. körajz. 1960 148

Grafika

Könyvdiszités, tipografia
Haller János litografus

Divatcsarnok, 1858.máj.25.333.
Irodalom és müvészet

mak

Haller Sanos budai polgár pénzverő

1529-ben a magyar kamara pénzverés ügyében Haller Sanossal kötött egyesteget, de ez a pozsonyi pénzverésre vonatkoztatott (I Ferdinánd)

Huszár L. A Budai Pénzverés Története a Középkorban

Bp. 1958.

117.

MDK

Haller József

A kethelyi oltárkő. Rajzolta Haller József győrmegyei papnövendék. Repr.

Archaeologiai Értesitő. XIV.köt. 1880. 66.lap

HALLER JÓZSEF

Erdélyi Lajos:

Miből él az ember, ha képzőművész - Marosvásárhelyen? /Riport BALÁZS IMRÉVEL és HALLER JÓZSEFFEL./

A Hét, X. évfolyam, 9.sz. 1979. márc. 2. 7.és 12.old.

Halfer József

könyvkötő

mill. nagyerém

l

Közlezrkiáll

1422. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Halfer

mükiöngedrötő

Tőváros Lapok 1896. máj. 24. 16. old.
(Magyar ipaszemüvészet a kiállitásban)

Kalmár

Halfer József

kömpkötő

l.

Gulyás kömpkötés

454. l.

V. 83
735

V. 61
733

V. 83
734

Halfer József

bperti könyvkötő

lásd okv

Ráth György 1896

220. P.

221. l

lásd

Szinnyei Magyar

Bibl.

A bejelentett meghatalmazott
fényképes igazolványokat áll
sorban a megbizó céget tünte
letö személyi adatait is. Ez
mig a birtokosa a rendes tag
mazottja stb. Az igazolvány
tal minden meghatalmazott ut
A tag belépésével vállal köt
fenti igazolvánnyal ellátott
lentett egyént ruházza fel ü
jogával.
A szakosztály igazgatósága a
zolványát érvénytelenitheti:

a./ a meghatalmazott nyeresé
vagy vétség, vagy sulyos
rősen elitéltetett
b./ az üzleti tisztesség ell
vét
c./ Müködése a szakosztály e
tására alkalmas
d./ igazolványával bármiképe

Az igazolvány érvénytelenités
hatalmazottjától az ügyletköt

VI. A szakosztály szervei:
7 §. A szakosztály szervei:
A./ A közgyülés
B./ Az igazgatóság
C./ A számvizsgáló bizottság
D./ A szakértő bizottság

A./ a szakosztályi közgyülés
8 §. A rendes szakosztályi közgyülé
só felében tartandó meg és az

+ akár a tag közvetlen megbizása a

Halfer József

Könyvtár

l.

Rath György 1896

409. l

5./ Pihenő étkezéssel parancsomra elör
6./ Én az elövéd és föcs között tartózk
7./ Az evéd. és feld.jörök jelentéseik
jök.
8./ Ebéd a menet alatt ugy készitendő

Részletesen megbeszélendő H.Sz.II.
Kiadandó parancsok szóban.

1./ Evéd pk.parancsa
Jör.pk-ok eligaz
2./ Föcs.pk. parancs

Tárgyban: Utvázlatok a fejörök szá

Halgass Jenő Zoltán (Halia) szobrász

(Baja, 1912. márc. 31 –

1919-től iskolát Budapesten végeste, művészeti tanulmányait Telcs Ede műtermében kezdte.

1935-ben Ausztriában, Németországban járt tanulmányúton.

1938-39-ben Firenzében az Accademia delle Belle Arti növendéke.

1940-41-ben a bp.-i Képzőművészeti Főiskolán Kisfaludi Strobl Zsigmond a mestere.

1942-43-ban ösztöndíjjal Rómában tanul és diplomát szerez az Accademia delle Belle Artin

1942-ben szerepelt először a Római Magyar Akadémia ösztöndíjas művészek kiállításán.

1943-ban Rómában megnősült, Lilia Cucchiaroni monterotondói gyógyszerésznőt vette feleségül.

1946-65 Argentinában élt és dolgozott.

1965-ben tért vissza Rómába

1973-tól Rómában, Milanóban, Nápolyban és egyéb olasz városokban szerepelt kiállításokon.

1976-ban Rómában, a Nemzetközi Újságírók Szekházában volt retrospektív kiállítása.

1977-ben szülővárosa múzeumának régi és újabb műveiből ajándékozott.

Kiállítása a KKI kiállítótermében

Bp. 1978. aug. 17 – szept. 10.

– Katalógus a kiszpitásban –

Hallgass Jenő Zoltán
jobrahy

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE ÉS

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

HALLGASS JENŐ ZOLTÁN

(OLASZORSZÁG)

SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

1978. AUGUSZTUS 17-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 16 ÓRÁRA

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERMÉBE

BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1978. AUGUSZTUS 17 – SZEPTEMBER 10.

78 4778 – FNYV 1

MEGHÍVÓ

Hallgass Jenő Zoltán

Magyar Hirlap.197
Cs;b[illegible]ükincsek Ba

A szó jó értelmében vett divat lett mostanában, hogy egy-egy városunk otthont ad a városban született, vagy ott alkotó képzőművészek kisebb-nagyobb gyűjteményének. Ilyen esetről számol be *Solymos Ede*, a *bajai Türr István Múzeum* igazgatója is. A *Bajai Képtár* gyűjteményébe került *Hallgass Jenő Zoltán* 15 műve. A bajai születésű, s a háború előtt ösztöndíjjal Olaszországba került, Rómában élő művész alkotásaiból a KKI jövőre kiállítást rendez, s ennek anyagából újabb képeket ad Bajának a nemzetközi hírnevű festő.

78 4778 - FNYV 1

Hallgass Jenő Zoltán (Olaszország)
szobrászművész

MEGHÍVÓ

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE ÉS
A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

HALLGASS JENŐ ZOLTÁN

(OLASZORSZÁG)

SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

1978. AUGUSZTUS 17-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 16 ÓRÁRA
A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERMÉBE
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1978. AUGUSZTUS 17 – SZEPTEMBER 10.

MDK

Hallgass Jenő, disz.szobr.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.l.

Hallgass Jenő
Kobán

Részt vett a római Magyar Akadémia kiállításán.

Magyarország 1942. V. 21.

Hallgass Jenő
kabrák

Rékt rek a római magyar akadémia kiállításán

Új M. 1942. V. 22.

MDK

Halgas Jenő, szobrászm.

kiemeli a kritika "Első emberpár" és "Szent
ristóf" -ot ábrázoló szobormüveit, melyek eredeti fe
felfogásuk által válnak ki.

M.Jánossy Margit:Magyar siker Rómában.
Palazzo Falconieri.-A Római Magy.Akad.kiállitása.
/május végén/.
Nemz.Ujs. 1942.jun.14. 18.1.

MDK

Hallgasz Jenö, szobrászm.

a kiállitáson szereplö szobrászok egyike.

Az olasz uralkodó a római magyar akadémiá kiállitásán. - Palazzo Falconieri.
Uj Magyarság. 1942.máj.22. 8.l.

Military Term, explained.

MDK

Halgass Jenő szobrász

Genthon I: A Római M.Akad.Kiáll. Szépművészet.
1942. 2o3-2o4 l.

Plasztika, relief, XIX sz. e.f.

Hallgass Mátyás: Gipszmásolat egy Canova nyomán készült müről /1840/

Századok 1874. ~~26-44xx~~ o. 84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőmüvészei

Halgass Jenő Zoltán

Magyar Hirlap 1978

HALLGASS JENŐ ZOLTÁN, Olaszországban élő, magyar származású szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében. A tárlatot Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg. Szeptember 10-ig várja az érdeklődőket.

Hallgass Jenő Zoltán, szobrász

HALLGASS JENŐ ZOLTÁN, Olaszországban élő magyar származású szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap Budapesten, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében.

8.

–: Hét.

Népszabadság Bp. 1978. aug. 18.

EUGENIO HALLGASS

MAGYAR HIRLAP 1977/[illegible]

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS 1

Az év végén *Rómában* az *Újságírók Európai Közössége* saját szalonjában rendezte meg *Eugenio Hallgass* egyéni tárlatát. Közel három évtizede így ismeri a külföld a nemzetközi hírű szobrászt és festőt. Számunkra azonban továbbra is *Hallgass Jenő*...

MAGYAR HIRLAP 1977/9/4

Wagner: Magyar müvész Itáliában

EUGENIO HALLGASS 2

1912-ben született *Baján*. Innen származott el a fővárosba első mestere, *Telcs Ede* is, a neves éremművész. Az ő műtermében kezdte művészeti tanulmányait, s a jeles pedagógus számos más tanítványához hasonlóan, később külföldön folytatta azt, hogy a határokon túl szerezzen rangot,

MAGYAR HIRLAP 1977/9/4

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS 1

elismerést művészetének. A budapesti *Iparművészeti Iskola*, majd a *Képzőművészeti Főiskola* után — ahol *Kisfaludi Stróbl* növendéke volt — a negyvenes években már *Firenzében* találjuk. Az itteni olasz, majd a *Római Magyar Akadémián* fejezte be végül felkészülését a művészpályára. Aztán egyelőre meg is telepedett itt.

MAGYAR HIRLAP 19[illegible]

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS 4

MAGYAR HIRLAP

Wagner: Magyar művész Itáliában

Rómában már ekkor gyakran szerepelt tárlatokon szobraival. Egyetlen témája az ember, még ha az egyházművészeti köntösben is jelentkezik. Magyar mestereitől a kivitelezésbeli gondosságra való törekvést örökölte útravalóul, s a kiegyensúlyozott, zárt formarend szeretetét. Mi más lenne ez, mint a legjobb értelemben vett klasszicizálás? Ezt az életre szóló hatást töretlenül megőrizte mindvégig, ter-

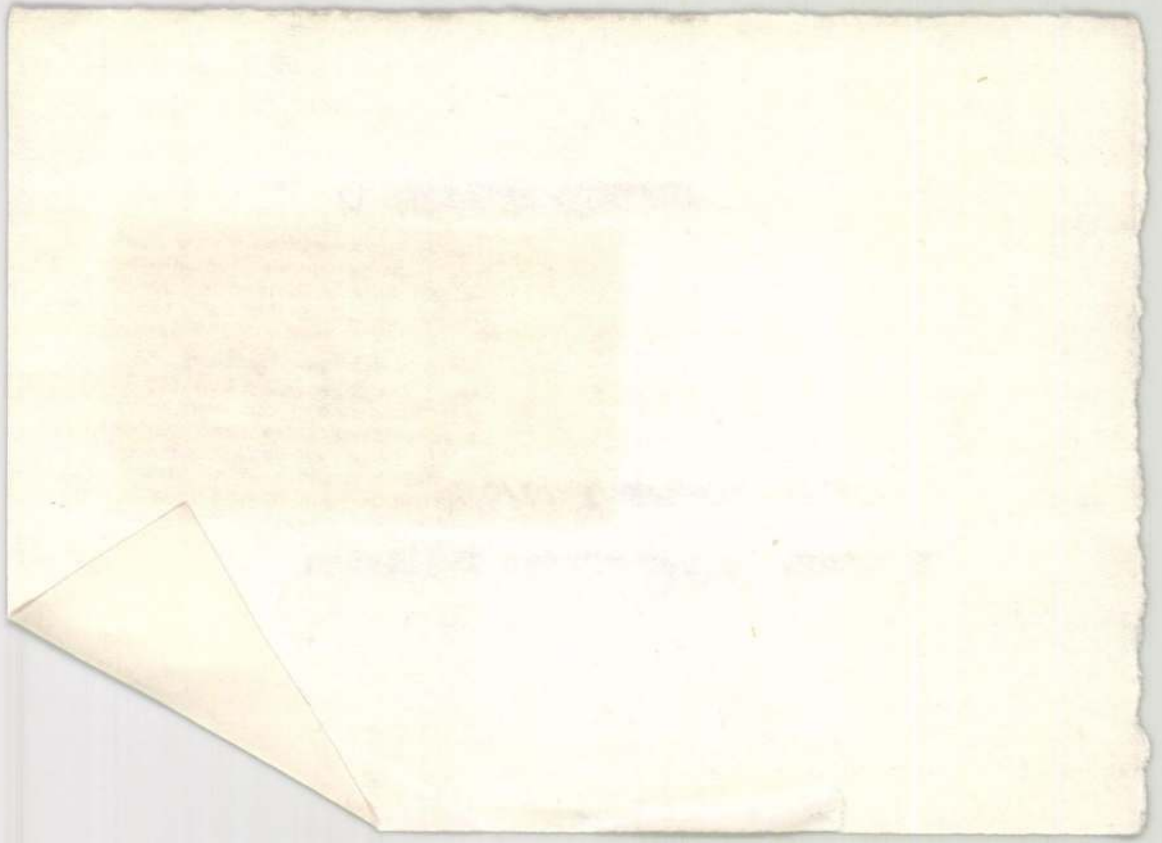

EUGENIO HALLGASS

mékeny és sokrétű pályafutása során. Az olasz reneszánsz környezet csak felerősítette benne a hazai örökséget. Miközben *Európa-szerte* előbb az izmusok formabontó forradalma, aztán a második világháború borzalma tombol, ő *Verocchio, Donatello* és *Michelangelo* örökérvényű harmóniái közé menekül. Ezt a tanulságot nem feledte el napjainkig.

MAGYAR HIRLAP

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGARTEN 6

Amint a nagy világégés elült, *Argentínában* telepedett le. Itt két évtizeden át élt és dolgozott. Előbb tanárként, majd egyre magasabb közéleti tisztségeket be-

MAGYAR HIRLAP 1977/9/4

Cikk: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS 7

töltve játszott fontos szerepet a képzőművészeti életben. Ekkoriban fordult érdeklődése a grafika, a festészet felé, amelyet azóta, a szobrászkodással párhuzamosan, azonos sikerrel művel. *Dél-Amerikában* a legkülönfélébb köztéri alkotásokat valósította meg, s a társadalmi ranglétrán is a lehető legmagasabbra ért. Sikereit maga mögött hagyva, 1965-ben — családjával együtt — végleg visszatért Olaszországba. Több egyéni kiállítása volt. Számos közös seregszemlén is részt vett, és nemzetközi versenyeken szerzett kitüntetéseket.

MAGYAR HIRLAP 1977/~~29~~/4

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS

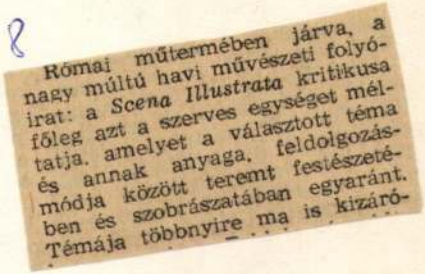

Római műtermében járva, a nagy múltú havi művészeti folyóirat: a *Scena Illustrata* kritikusa főleg azt a szerves egységet méltatja, amelyet a választott téma és annak anyaga, feldolgozásmódja között teremt festészetében és szobrászatában egyaránt. Témája többnyire ma is kizáró-

MAGYAR HIRLAP 1977/29/4

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALIGASS 9

lag az ember. Feldolgozásmódja
még most is klasszikus, de ez
időközben a kortárs plasztika
eredményeivel gazdagodott.
Anyaga szintén mindig hagyo-
mányos: a bronz, a terrakotta,
amely őrzi az ember mintázó
keze nyomát. A műtermét bemu-
tató kritikák, tárlatkrónikák kö-
zött tallózva, mindegyre meggyő-

MAGYAR HIRLAP 1977/29/4

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALIGASS 10

ződhetünk arról, hogy fő ihletforrása a szülőföld és annak jellegzetes embertípusa maradt. Lehet, hogy a *Halászasszony* terebélyes alakja vagy *A tövis* botra támaszkodó pucér fiúcskája, avagy *Szent János* mai, „tizenéves" arcéle nem feltétlenül itthoni modell után készült. De a címében is bevallott *Magyar paraszt*, meg a fejkendős *Parasztasszony* sok szeretettel mintázott feje akár hazai földön is születhetett volna...

MAGYAR HIRLAP 1977/29/4

Wagner: Magyar művész Itáliában

EUGENIO HALLGASS (1)

Mi képviseli most Magyarországon Hallgass Jenő művészetét? Egyetlen „köztéri" alkotása *Pasaréten*, a templomban található. A sokalakos fali kőrelief akár profán dombormű is lehetne, bárhol, ha a középen álló kis méretű glóriás figurát nem vesszük figyelembe. Hiszen a szobrász a korabeli magyar társadalom jellegzetes típusait örökítet-

MAGYAR HIRLAP 1977/39/4

Wagner: Magyar művész Kubában

EUGENIO HALLGASS 12

Két évvel ezelőtt a *Magyar Nemzeti Galéria* és a bajai *Türr István Múzeum Telcs Ede és tanítványai* című kiállításán Hallgass Jenő is joggal szerepelt szimmetrikus tökélyű *Parasztasszony* fejével, amely magántulajdonban van, s az azonos című olaszországi szobornak édestestvére. Mostani római tárlatának jelszava a katalógus címlapján olvasható: „A művészet testvérré teszi a népeket." Talán érdemes lenne a *Kulturális Kapcsolatok Intézetének* kiállítótermében megrendezni hazai bemutatkozását is.

Wagner István

MAGYAR HIRLAP 1977/9/4

Wagner: Magya müvész Italiában

Halgas Mátyás szobrász.

Atheneum. 1840. I. 143.

Halgas Mátyás fiatal szobrász.

Atheneum. 1840. I. 637-40. 1

Hallgass Mátyás szobrász
Tanulmányai Casagrandenál, egy müve
Canova után /1840/

Századok 1874. [illegible]. 84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőmüvészete

Hallgass Jenő, szobrász- és festőművész

A bajai Türr István múzeum képzőművészeti anyagának alapját Oltványi Imre gyűjteménye adta. –
A bajai származású szobrász Telcs Ede szobor- és plakett hagyatéka külön értéket jelent a múzeumnak. Tanítványai között volt Hallgass Jenő, aki ugyancsak bajai születésű, éveken keresztül Telcsnek volt tanítványa.

Múzeum a Sugovica partján.

1981. V. 4. URH 20. 20 /Sné K. J./

Mallgasss Jenő Zoltán szobrász
építő

→ Nagy István

MŰVÉSZET 1985/11-12

EUGENIO HALLGASS 12

te meg. Bajuszos földműves és kontyos parasztasszony fogja közre pendelyes gyermekét, a háttérben pedig tanya nyárfákkal és kecskegidával. Még szokatlanabb a szemközti oldalon a gyárkémények jelenléte a rövidnadrágos fiúcska, a munkáscsalád mögött! Olyan művész alkotása ez, aki nemrég így vallott egyik hazafrott levelében: „Annak idején állami pozícióm miatt Argentínában föl kellett vennem az argentin állampolgárságot. Ennek ellenére sem lélekben, sem mentalitásban nem szakadtam el Magyarországtól."

MAGYAR HIRLAP

Wagner: Magya [illegible]

MDK

Hallgass Mátyás

Fogány G.G.:M. szobrászat a 19-ik sz. első felében.Bp.1939.

Halgass Mátyás

Fiatal nőbrász Ferenczy J. ütőn. Casagrande műhelyében dolgozik

Popáry Ö. Gábor: A magyar nemzeti képzőművészet kialakulása
MTA II. Tdn.-tört. Tud. Ont. Közl. XI. (1961) 366. l.

Hallgass Mátyás

Marco Casagrande egri és eptergomi
műhelyében dolgozott.

Pusztai L.: Marco Casagrande dati per la
Storia della Scultura Classicista Ungherese.
Acta Historiae Artium, Bp. 1973 1-2

1241

Hallgass Mátyás
szobrásznövendék

Der Ungar 1845. febr. 6.
(Pesth-Ofner Neuigkeits-Bote.)

Kalmár

HALLGASS *Mátyás*, szobrász, • Léva 1827., hol mint gyermekifjú Szt. Flórián, Nepom. Szt. János kisméretű szobraival s több feszülettel, melyeket puha kőbe vagy fába faragott, tűnt fel. 1840-től Casagrande esztergomi műhelyében tanult s ez évben Canova után egy gipsz domborművet készített. 1843. Plato mellképe és 1844. Hálaadás c. szoborműveivel vett részt a Pesti Műegylet kiállításain.

K. G. I. 488. l.

Viselet:

Magyar testőr.

Egész alak~~ban~~
ve tartja s balját csi
mentéje, atillája és sz
szárú sárga csizm
csatja nagy, rövid k
ritja, tarsolyja kis

K. K. Hv

s felül középütt: „58

Rézmetszet,

Halgas Mátyás 2

igen szük körben forog, s meglehet, végeiglen is csak magyar naturalista maradand: azért nagy részére többet láttasunk tenni, mint dicsérni, a kis nüvész sarjaslékot hazánk nagyainak pártfogó kegyelmébe, és honunk első rangu Szobrásza Ferenczy nellé akkorra, midőn a nagy Hunyadi emléke teremtéséhez vésot fogand, tanulónak ajánljuk. ... Levén jan 16. 1840.

Farkas Remete Pál Szobrász

remete. Athenaeum. 1840

I. 143. l.

Halgas Mátyás

Nálunk, bizonyos idő óta, egy 3 ik latin iskolát járó, tisztességes magaviseletű, csendes és komoly kedélyű atyátlan ifju, nevéről Halgas Mátyás, többeknek magára vonta figyelmét amyiból, hogy ellenmondhatlan vagytól ösztönözve tanulási szünóraiban, minden ottani hátramaradás nélkül, különféle tárgyu képeket, ugyanut: Floriant, Nemkomukot, fészületeket, stb a legkisebb részletig eltalálva, puha kőből vagy fából, kicsiny mutatban készitget, honnét itélve müértők előtt sem lehet vila kétség, nükepen ezen ifjuban ~~[illegible]~~ ki soha kepfaragást nem tanult, a rajzoláshoz is csak keveset ért, a természeti lángész első csirájában dolgozik. Ő a világot nem ismervén, korán sem sejditi, ni nagy lehetendne, ha valaki neki alkalmat nyujt, a müvészi világ csarnokába léphetni. Honunk gyérem mutathatván fel eddig, is müvészeket, magasztalt Terencznyik lesz-e arrá, a mi, ha végkép magára kiszatik?.... A mi 13 éves Halgasunk szegény ifju, s

Halgas Mátyás

Szobrász

Lásd Casagrande

Honderü 1847. I. 215

Hallgass

l.

LykaMagyműI300-50
107, 357-2, 781

6.

Hallgas Mátyás

München = 1906. 349

– 1909. 137

Hallgass Mátyás

szobrász

lévai születés, itthon Casagrande mühelmében tanult 1840-ben a midőn jeles tehetsége egy Canova utáni műnek gyprzben készitett másolata által tűnt fel [1])

---

[1]) Honi Művész 1840. II. 445. l.

Nagy Iván. Magyarországi képző művészek a legrégibb időktől 1850 ig. Száradok. 1874 évf. 84. l.

...olil Rezső.

170

Pongrácz-féle gyűjtemény II. 208.

Hallgass Mátyás

l.

Irana 1890

53. l.

55. l.

72

48,224,398
91,047,700
139,272,098

91,047,700

Hallgass Mátyás

l.

Szana 1890

72. l.

és Gödöllő is.

Nincsenek beleértve az
tárak, melyek szintén igen jel
azonban pénzösszegben ki nem f

a.) Szé

Külön összeállitást ig
de még vissza nem szállitott
retlen. Ott egyelőre amerikai
Dunántulról sikerült már viss
szenvedett. Vannak azonban el
szerencsére kisebb számban.
zésnél egyelőre csak ezek ker

Hallgass Mátyás

Szód
2.

Szana Szárér

47, 49, 72-1. 1901

Halgas Mátyás

szobrász

Az 1839-40. tanévben az alábbi iskola (gymnasium) 3. osztályába jart, csinos szobrokat készített agyagból és fából. (Krisztus a keresztén, szent Florian stb.) Farkas János uradalmi fötiszt kivta fel ra a figelmet a Jelenkorban (1840 évf.) Fenti elutazott Pestre, hol egy elökelő, úrnő vette pártfogásába és képezteté.

Tóth György dr.: A lévai Kegyes-tanítórendi gymnasium története 1815-1895-ig. Léva 1896. 117. l.

Hallgass Mátyás, magyar szobrász; szül. 1827-ben, halálozási éve ismeretlen. Léván végezte iskoláit, mikor tizenhárom éves korában feltűnt szobrászi tehetsége. Jóakarói bejusztatták (1840-ben) Casagrande Marco szobrász műtermébe, aki akkor Esztergomban az ottani bazilika szobrain dolgozott. 1843-ban Hallgass Mátyás Esztergomból küldte be a Pesti Műegylet kiállítására Plato mellképe czímű művét. Az 1844-iki műegyleti kiállításon Hálaadás czímű ~~művével~~ szobrával szerepelt, amely akkor gróf Csáky Petronella tulajdona volt. Későbbi sorsáról nincsenek adatok.

Halgass Mátyás
Szobrász. Esztergamban

1843. minegylet

Plato mellkepe -

L.

Hallgass Mátyás

szobrász

vid

Z Művészet 1906

349 l

Hallgassmalyán

und

Müveszet

1909. 137.

Kerület.

Az Orsz. Mag

országgyülési képviselő"v

Sorsz.	Név	Állás (rang)	Fizetés		Születési év	
			Kor.	f.		u

Halgass Mátyás

Esztergomban.

1844. műcsylet

Hálaadás. gipsz

Csáky Petronella gfő

tulajd.

L.

Hallgars

Lläb. III

96-97

Hallgass Mátyás szobrász * 1827. ~~Gyermekkorát~~

Léván ~~töltött~~, F 1840-től Casagrande Marco esztergomi
műhelyében ~~dolgo~~ tanult 1843. Plato mellképe és 1844.
Hálaadás c. szobormüveivel vett részt a Pesti Müegylet ki-
állításain. Későbbi sorsa ismeretlen. (Farkas Remete P., Athenaeum 1840 I. 143 l.)

(a szobrászatban autodidakta)

F hol mint a harmadik latin iskolába járó, gyermek sz. Florián,
nepomuki sz. János szobraival s több ferzülettel, melyeket onta
Vísneretü
köbe vagy fába faragott, tünt fel.

jóakarómak támogatásával
1 ez évben Canova után egy baszeliefet
kiszitett gipszben.

~~Pontelly Strain II. 242~~

Halgas Mátyás szobász

1840/13

vül. 1827

Diesekeszmet egy H. M. nevű lévai tanulóval (a 40-es években) a ki gyermek létére puha köből s fából meglepő ügyes szent szobrokat faragy.

György Aladár: Az első szalmalaing (A 40-es évek művészeti törekvése). Képzőmův. szemle. 1879. 28. l.

Halmágyi Antal

rajztanár

Bethlen-Kolegium

Nagyenyed

1905

	Egységár	Összeg	Összesen
	4.-	P. 12.-	
	3.-	" 24.-	
		" 1.-	
			P. 37.-

Halmágyi Antal

rajzlanár 2.

a nagyenyedi

Bethlen-kollegium-

ban

Ravasz László

Az erdélyi ev. ref.

egyházkerület nevkönyve

az 1904-ik évre.

Kolozsvár 110 l

1904-

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Halmágyi Antal

1891/92 – 1892/93

Ferkèpzomfoiskèvk

89. l.

Halmiágyi Antal festő * 1861 Nagyteremiben (Kiskü-
küllőm.) 1907. a budapesti Szépművészeti Múzeumban Brocky
Károly Nyugvó Psyche c. képét másolta. Ez időben
állandó lakhelye Nagyenyed volt.

Pappenheim Gottfried Heinrich gróf.

hadvezér arczk. II. 213.

Halmagyi Antal

sz. 1861. Nagyszombatban.

1907. Nagyenyeden elh.

1907. a kép. Nürnberg

másolta Brocky Károly

Nyugvó Psyche c. képét.

~~Gyulafehérvár VI. 160.~~

Halmágyi Antal, festő; szül. 1861 május 5-én Nagyte-
remiben (Kiskükülló vármegye).

Halmágyi Antal

Nül. Nagyterenna 1861
Ref. Gettsegi, volt böl-
cseszeti hallgató;
1891/92. I. osztály
1892/93 I. III. osztály
1892/93 II " "

Thockler, David l. Döckhler Dávid.

MDK

Halmágyi Antal rajztanár

A Társulat köréből. Uj tagok. Magyar Iparmüvészet. 1910. 8.sz. XI.1.

Halm Péter

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 200. l.

Mária-Remete.

A sátorszerü diszben és f
keretben látjuk a csudatévő Ma
sal és jobbjában jogarral. Kör
retére két-karú gyertyatartókat

Wunderthätiges Gnade
Maria Einsiedel

Rm., mér. a vk. E 20.2:

MDK

Halm I.

gipszszobrász

A Szépmüvészeti Muzeum. Épitő Ipar 1907. jan.13.

14. l.

Halmágy N. Kükülló

1). 1 törzsiv alaprajzzal. leírással.

Sztehlo O. felmérése 1912.

1) alaprajz. 1:100

2) hosmetzet 1:100

3) keresztmetzet. 1:

4. Karzatlépcső alaprajz és keresztmetzet, csigalépcső 1:50.

5. Pastoforium 1:100

6) déli, keleti és nyugati homlokzat

7 hentéj-keresztmetzet.

7. másolat a 4 ik házról.

11.

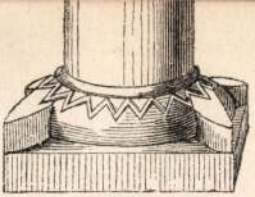

12.

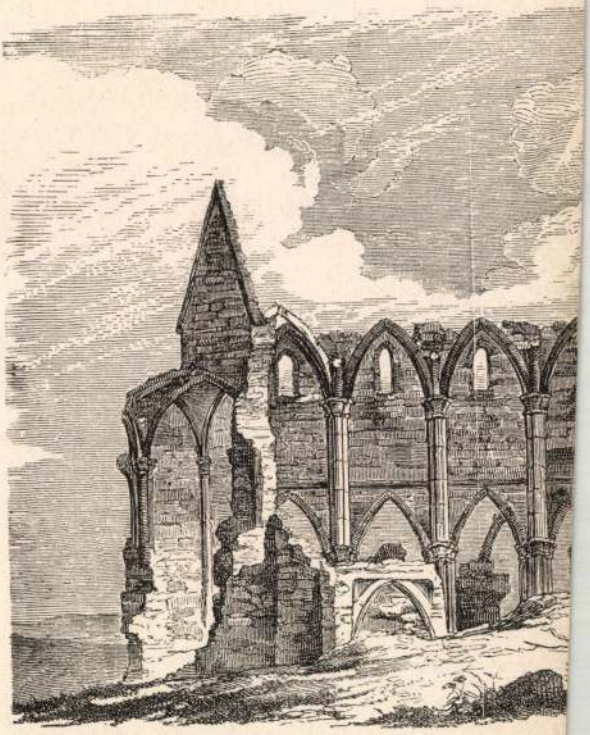

29.

35.

Halmágyi templom

Balogh Erdélyiren

16. l.

ELŐSZÓ.

Néhai *Ipolyi Arnold püspök* emlékének óhajtottunk
zni gyüjteménye válogatott darabjainak kiállításával
)l az alkalomból, hogy 50. évfordulóját ünnepeljük
künkké való megválasztásának. Ennek a nagybecsű
kkiállításnak létrejöttét

DR SERÉDI JUSZTINIÁN

Ő FŐMAGASSÁGÁNAK
MAGYARORSZÁG BÍBOROS HERCEGPRIMÁSÁNAK

önhetjük, aki megértő atyai támogatásáért örök hálára
lezte Társulatunkat.
Köszönettel adózunk ezzel kapcsolatban

DR LEPOLD ANTAL
prelátus-kanonok úrnak

nyag kiválogatásáért és elrendezéséért.
Őszi kiállításunk többi részét érdemes művészegyéni-
ink munkássága kollektiv bemutatásának folytatására
teltük, mely programmunkat úgy a jóindulatú sajtó,
műszerető közönségünk szivesen fogadta.
Budapest, 1930. október.

A Képzőművészeti Társulat
Igazgatósága.

Halmagyi ref.

Seuplom

l.

Korompay

43. l.

823. Gál

~~283.~~ Kopácsy József.

Miskódott a XIX sz. első felében.

Térdig, ül és szembe ve néz ra támaszkodik, baljában pedig aranyme rend szalagja felett ~~melynek csilla~~ ves keresztet visel. ~~Caputiumot hord~~ sza és szakálla leberetvált. Öltözet kealjjal. A háttérben balról könyvsz körülvett oszlopnál, az ablakon át, tergomi bazilika tünik szemünkbe. Je 1841 c.

Vászon, méretei 84: 63.5 c
Vétetett Berger Sámueltől
Elszámoltatott 1897: III.
Az elszámolást tudomásul v rat (269/97).

904: V. 3.

csillagja díszíti, melyn

1907

Halmágyi ág. ev.
templom
Nagykükülliom.

l.

GerMRE
101. 165. l.
CLX. tábla

3790.

Sz. Veneziában 1702

Férfi képe.

Goldoni Károlyt ábr
kissé jobbrafordult, de szen
sárga metszésű könyvre
»STATO TO VEN..« olvasha
tart. Mindkét kezének kis uj
visel Kétszer fodorított par
szeme kék, bajusza és szak
ke idője fehér, ingének me
hímzésű mellénye magas é

Vászon, méretei 93·5 :
6000 K. – Nemes Marczel a
908). — Az adományt elfog
(1966–908) és az 1910 jú

és az 1911 szeptember 8-il
— Bejelentetett 1909 febru

Kifüggesztésére vonatl
ban. 1910: VI. 277 a).
Goldoni.

Jegyzet. Gróf Bercht
Contarini degli Scrigni p
Mathilde) képtárból (Venezi

III

Aj. 1908.
Nemes

Halmágyi (Olt) ref -

templom

alaprajza, részletek,
külső képei

Három hajós gótikus templom, kapuja (befalazva) ma is megvan.

Debreczeni László 1931

31 a 33 a l -

gótikus műrészletek.

TUDII CLASICE

IERESCU 2.

IMPRIMAT
ȘTIINȚIFIC

MDK

Olgyay Aladár és Hallósy István építészek

cikke:

A kiállitáci épitészet uj rendszere:
A tér- és időnélküli kiállitási csarnok.

A terveket fenti készitette.

Magyar Epitömüvészet. 1942 febr. szám.

102

1978. február 3. Televizió 2. müsor 21,00 Áno

TV Hiradó 2.

- Fásult tekintetek, gondoktól barázdált arcok. Ilyennek látták a két világháboru között Debreconben élt festők a város szegény sorsu lakóit.
A Hajduság fővárosában ma délután megnyilt kiállitáson Holló László az akkoriban e tájon alkotó legnagyobb mester müveivel is találkozik a látogató. Iskolások cimü képén a nyomoruságos környezetben koravénné lett gyerekeket örökitette meg. A kaszát fenő paraszt törődött alakja akár nemzedékek sorsának jelképe is lehetne. A mezőről hazatérőket ábrázoló müve arról az indulatról is tanuskodik, amellyel a müvész a munkában elcsigázott emberek életéhez közelitett.
Harang Jenő képe az Embervásár. A rajzoló azokat örökitette meg, akik a század tizes éveiben a téglavető, az olajütő nyomortelepiről indultak munkát keresni.
Nagy Ferenc, Dobi Oláh István és ifj. Kovács István alkotásain a viskók, a gazzal benőtt udvarok nemcsak a tájat idézik föl, a lefojtott indulatok is ott vibrálnak a festmények hátterében.
A debreceni Munkásmozgalmi Muzeumban március végéig látható tárlatot egy sorozat első darabjának szánja a Déry Muzeum.

MDK

Hallóssyné Nágel Ida

Délutáni hangulat, of.

Műterem 4. csop. kiáll. 1937. á. r.

MDK

Hallósyné Nágel Ida , festö

	Tanulmány.	Olf .
132.	Arckép.	"
133.	Arckép.	"

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Kat.

Hallósy Ferencné

Nagel Ida

festő

stud. Bpest

lásd

Boz Magyarizlex

404. h.

Osztrák Margit, spanyol királyné,
mellkép, XVII. sz.

Hallóssy Ferencné

1919/20, 1927/20

Ferképzomfoiskèvk

89. l.

A császári udvar és az egyház fényűzése nagy szerephez juttatta az ötvösséget is, amelynek itt alakult ki

Hallóssyné Nágel Ida

Débutáni kangulat

723 (Müterem csop. kiáll.)

Repr.

Művészet. 1937. 10-sz. 113. l.

105. MELLSZOBOR FEJ NÉLKÜL.

Márvány. Magassága 38 cm. Sérülések a mellszobor bal szélén, a ruhahajtékokon és a kis talapzat bal részén. A törött nyakon fémszög maradt, a mellyel a külön márványdarabból faragott fej volt megerősítve. Rómából származik.

A bal vállról a köpeny, a jobbról a kardszíj csüng le. Római munka a Kr. u. I. századból.

Paul Arndt: Kopflose Büste. Flavisch.

106. KOCSIS MELLSZOBRA FEJ NÉLKUL.

Márvány. Magassága 46 cm. Szélessége 49 cm. A hiányzó fej külön márványdarabból volt faragva és megerősítésére a még meglevő fémszög szolgált. Rómából való; Lucia Brunacci birtokából származik.

A népszerű római circus kocsisok öltözete ez: a

Hallil Leopold

7267.

1710 marc. 2. — Leopold Hallil, bürgerl. Stuckmeister und Glockengiesser, zu Ofen in Ungarn geb., Susannam Christlin, des Mathias Alexander Christl, kais. Stuckmeister und Glockengiesser, Wittwe.

Nösult 1710. Beisben.

Starzer A. Quellen ~~de~~ zur Geschichte der Stadt Wien. Wien, 1908. VI. B. No 7267.

Kehely, ezüstből, aranyozott, a XV–XVI. szá-
zadból, a magyarsási ref. egyház tulajd.

V. 9.

Hallmann Pál

épitesz

Petrovácz Gyula ter-
ve szerint épitette
a bpesti – Béke-téri
rk. pléb. templomot

Horvtemplép
46. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Hallmayer Antal

acsm.

Bé 1734

Tp. Szeged

Schneider

220. l.

Hallo Olajos

1926-ban megnyílt Pécsi Képzőművészek és Iparművészek Társasága kiállításán művével szerepelt.

Jelenkor, Pécs, 1971. (2.) 9.

MDK

Halló Alajos

Balaton, vf.
Zugliget, "

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

9 l.

Halgass Mátyás

l.

Pálinkás Casagr

19. l.

Halgas Mátyás

13 éves levai tanuló, kivül az Athenaeummak egy levele (1840 évi 9 sz.) nőlott, tétettek lejiések, hogy ő is Pestre jöjjön, hogy ő is a szobrászati idomai bebürsyodnak, közgondolatárgyává legyen.[1])

Hallgass Mátyás, Leváról, ki most Casagrande műtermében tanul ez Canova után egy másolatnak másolatát készíté ez basreliet gipszben az 1840. pesti kiállitásra[2])

---

1) S. F. Pesti művészeti egyesület. Athenaeum 1840 I. 639. l.

2) Parlagi. Pesti műkiállítás. Honművész, 1840. 445 l.

Halmágyi Ildikó

az alábbi pályázaton 5o.ooo forintos dijban részesült 51. sz. pályami egyik szerzője.

Román András: Lébény községközpont tervpályázata, 197o. - Magyar Épitőmivészet, 197o.6.sz. 2-6. l.

Jijel, 50 lakásos lakótelep (Algéria)

Unité d'habitation à 50 logements à Jijel (Algérie)

Residential quarter for 50 flats in Jijel (Algeria)

Halmágyi Ildikó
(KÖZTI)
Kollár Imre
Nyéki Tamás
Szabadi Imre
Érszeghy Kamill
Kollár Imre
Zdravics János

Építész

Szerkezettervező
Épületgépész
Elektromos tervező
Közműtervező
Művezetés

Tervezés éve: 1969
Kivitelezés éve: 1970—71

Architecte

Ing. B. A.
Ing. des installations
Projeteur électricien
Projeteur des services publics
Surveillance technique

Remise des plans: 1969
Années de l'exécution: 1970—71

Architect

Structural engineer
Sanitary engineering
Electrical planning
Road construction
Techn. superintendence

Date of planning: 1969
Date of erection: 1970—71

1

3

2

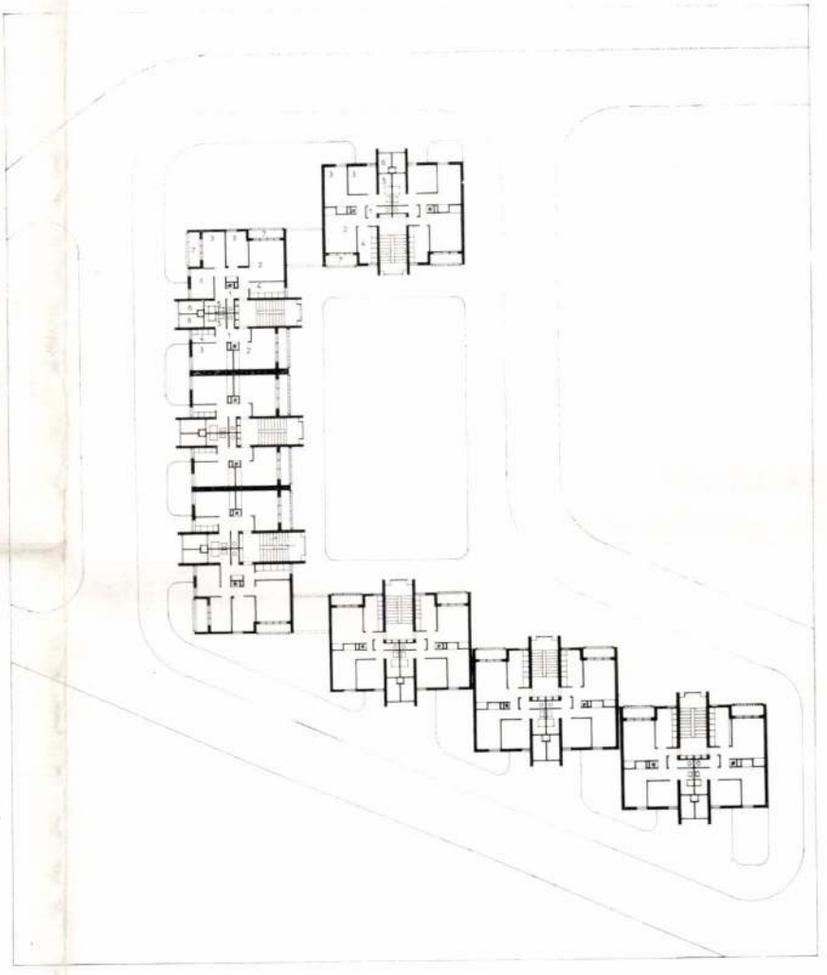

1. Jijel, az épületek belső tér felőli részlete
2. Alaprajz
   1. Előtér 2. Nappali 3. Hálószoba 4. Konyha 5. Fürdőszoba 6. Szárítóerkély 7. Loggia
3. Jijel, nézet a belső tér felől

1. Jijel, détail des bâtiments, vu de l'espace intérieur.
2. Schéma
   1. Vestibule. 2. Salle de séjour. 3. Chambre à coucher. 4. Cuisine. 5. Salle de bains. 6. Balcon-séchoir. 7. Loggia.
3. Jijel, vue de l'intérieur de l'espace.

1. Jijel. Details of buildings seen from the internal court
2. Floor plan
   1. Entrance. 2. Drawing-room. 3. Bed-room. 4. Kitchen. 5. Bath-room. 6. Drying balcony. 7. Loggia.
3. Jijel. View from the internal court

1969-ben a Ministere des Travaux Publics megbízásából 1450 lakás terveit dolgoztuk ki hét vidéki városba. Ennek önálló részét képezte Jijel kis lakótelepe.

A tengerparti dombos városka főközlekedési útja és egy mellékútvonal kereszteződése melletti területet jelölték ki a tervezés helyéül. A három tömb 12 db 2 szobás, 32 db 3 szobás, 6 db 1 szobás lakást foglal magába.

En 1969 le Ministère des Travaux Publics nous avait donné commission d'élaborer les plans de 1450 logements pour sept villes de province. Le petit centre d'habitation de Jijel en formait une part indépendante.

On avait désigné pour la place de la planification un terrain, qui se trouve près du croisement de la route principale de la petite ville au bord de la mer, couverte de collines et d'une voie secondaire. Les trois blocs contiennent 12 logements à 2 pièces, 32 logements à 3 pièces et 6 logements à une pièce.

Based on a commision of the "Ministère des Travaux Publics" the designs for 1,450 flats were elaborated for seven country towns. An independent part of these was the little residential quarter in JIJEL.

An area at the intersection of a main thoroughfare and a secondary road was marked out for the planning in this small town situated on the sea-shore.

In three blocks 12 two-room flats, 32 three-room flats, and 6 single-room flats are situated.

Kelet-algériai lakások

Algériában a függetlenség kivívása után megfeszített erővel láttak hozzá a tömeges lakásépítéshez. A megfelelő ipari háttér hiányában az első időszakban általában a hagyományos monolitikus építési módokat alkalmazzák. Jellemző a földrengésre méretezett vasbeton váz, előregyártott gerendás béléstestes födém, kétrétegű térelhatároló falakkal, lapos tetővel, többrétegű ragasztott szigeteléssel.

A nagy létszámú, sokgyermekes családok számára általában alacsonyabb igényszintű, nagyobb alapterületű lakások épülnek. Példa egy lakótelep lakásainak nagyság szerinti megoszlására:

2 szobás	5% à 49 m²
3 szobás	65% à 67 m²
4 szobás	25% à 78 m²
5 szobás	5% à 92 m²

A lakások alaprajzi szervezése a következőkben tér el az Európában szokásos lakásoktól:

— a lakás vendégforgalma a család belső forgalmától elkülöníthető;
— a vizes blokk kialakítása intenzívebb mosás-főzést, s a háziasszony számára szeparált mozgásteret biztosít;
— betekintéstől védett szárítóerkély szükséges.

Példaként Jijel, Setif és Colló lakótelepeit mutatjuk be.

Logements en Algérie Orientale

Après l'obtention de leur indépendance, les Algériens se mettaient d'arrache-pied à construire des logements par masses. Puisque l'arrière-plan industriel convenable leur manquait, dans la première période généralement ils avaient appliqué les traditionnels moyens de construction monolithiques. Les ossatures en béton armé, dimensionnées au tremblement de terre, les planchers avec des corps de revêtement à poutres préfabriqués, les murs de délimitation d'espace à deux couches creuses, les toits plats, et l'isolation collée de plusieurs couches y étaient caractéristiques.

Pour les familles nombreuses avec beaucoup d'enfants on avait généralement construit des logements de prétentions plus basses, mais de plus grande superficie. Un exemple pour la répartition des logements d'une agglomération, selon la grandeur:

2 chambres 5 pourcent à 49 mètres carrés
3 chambres 65 pourcent à 67 mètres carrés
4 chambres 25 pourcent à 78 mètres carrés
5 chambres 5 pourcent à 92 mètres carrés

Le schéma d'organisation des logements diffère de ceux qui sont habituels en Europe dans les suivants:

— le trafic des hôtes est séparable de celui de la famille;
— la formation du bloc d'eau assure une possibilité plus intensive de laver, — de cuisiner et une marge séparée pour la maîtresse de maison;
— un balcon — séchoir protégé des regards doit être prévu.

Flats in East-Algeria

After the gained liberation, Algeria started with exertion with the construction of housings in large quantities. In the first period, and lacking the necessary industrial background the generally traditional buiing methods had been employed. These were characterized by the reinforced concrete skeletons dimensioned to earthquake-danger, by the prefabricated beam-and-filler-brick ceilings, twin-layer hollow space limiting wallings, flat roofs, and by the multi-layer glued insulations.

For the families of a large number of members and children, flats of larger living surface, and of generally lower level of requirements are erected. An example for the distribution of the flats of such a housing as per their size viz.:

two rooms	5% with 49 m²
three rooms	65% with 67 m²
four rooms	25% with 78 m²
five rooms	5% with 92 m²

The ground-plan organization of these flats shows the following differences from those as habitual in Europe:

— the reception-rooms for the guests is separated from the internal communication of the family,
— the installation of the sanitary block is offering for the housewife the possibility of a more intensive laundering and cooking activity, and a better separated moving,
— it complies with the desire for a drying balcony protected from inspection.

Collo, 40 lakásos lakótelep (Algéria)

Építész — Boór Zoltán (KÖZTI)
Statikus — Kollár Imre
Gépész — Nyéki Tamás
Elektromos — Szabadi Imre
Közmű — Tölgyesi Károly
Művezetés — Kollár Imre
Zdravics János

Tervezés éve: 1969
Kivitelezés éve: 1970—71

Centre d'habitation à 40 logements à Collo (Algérie)

Architecte — Boór Zoltán (KÖZTI)
Ingénieur B. A. — Kollár Imre
Installations — Nyéki Tamás
Electricité — Szabadi Imre
Ingénieur des Travaux Publics — Tölgyesi Károly
Surveillance — Kollár Imre
Zdravics János

Remise des plans 1969
Années de l'exécution: 1970—1971

Residential quarter for 40 flats in Collo (Algeria)

Architect — Boór Zoltán (KÖZTI)
Structure — Kollár Imre
Installations — Nyéki Tamás
Electrical engineer — Szabadi Imre
Public utilities — Tölgyesi Károly
Techn. superintendence — Kollár Imre
Zdravics János

Date of planning: 1969
Date of erection: 1970—71

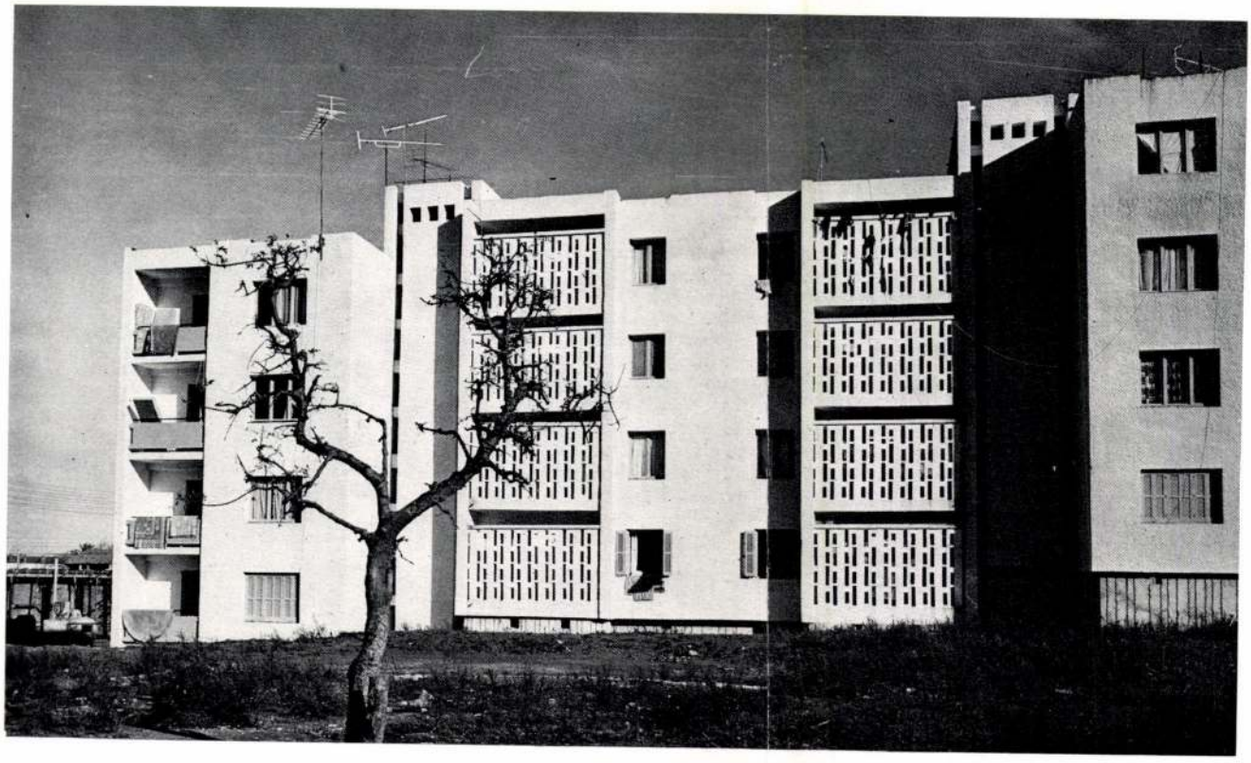

Collo 40 lakásos lakóegység keleti homlokzat

Collo, unité d'habitation à 40 logements, façade de l'est.

Collo. Residential unit with 40 flats. Eastern elevation

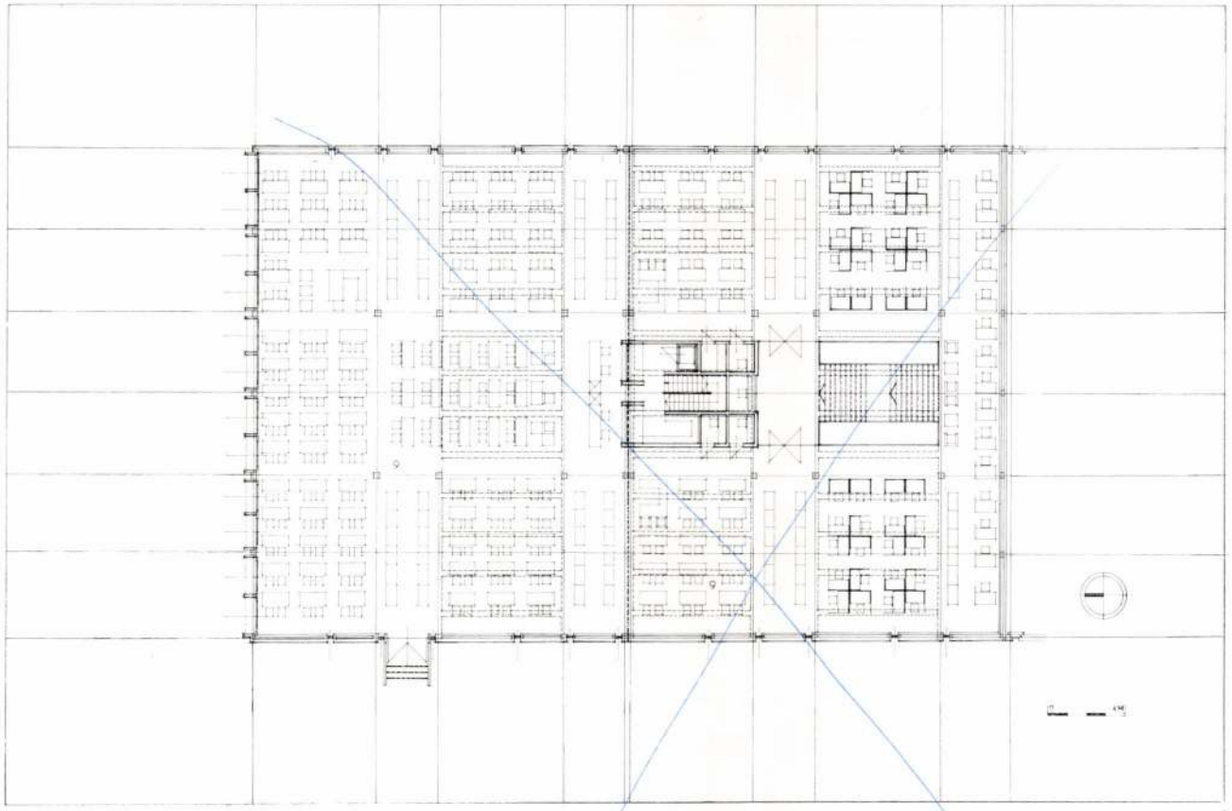

4

3. Construction de toiture d'une salle de conférences en cours d'être bâtie.
4. Salle de lecture du bâtiment de la bibliothèque.
5. Bâtiment de l'administration vu du côté de la bibliothèque.
6. Intérieur d'une salle de dessin.
7. Vue de l'aile de l'enseignement de l'ouest.
8. Halle d'atelier en installation.

1. Floor plan, ground floor. Library building
   1. Vestibule. 2. Lavatories. 3. Lecture room. 4. Room of catalogues. 5. Repository. 6. Research rooms. 7. Private. 8. Passage. 9. Reading room.
2. Section of the studies' block, the drawing studios on the top floor
3. Roof construction of the lecture room during erection
4. Library. reading room
5. Office building seen from the library
6. Interior of the drawing studio
7. Studies' wing seen from west
8. Work-shop hall during installation

5

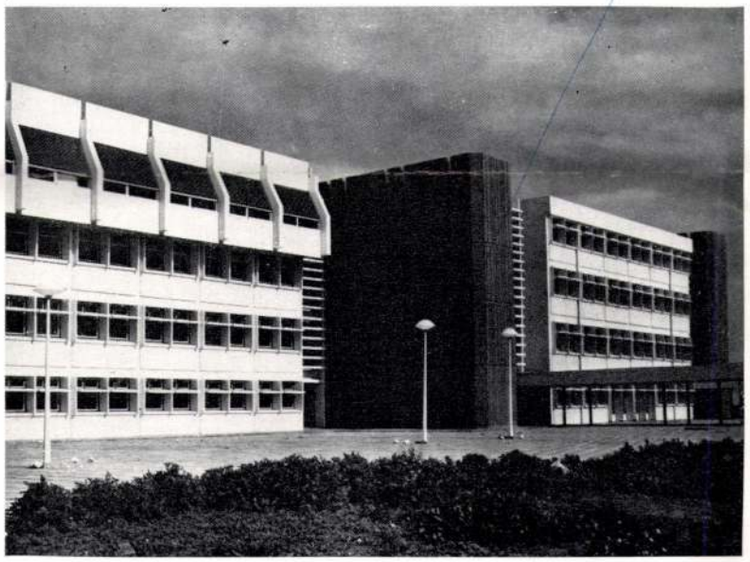

6

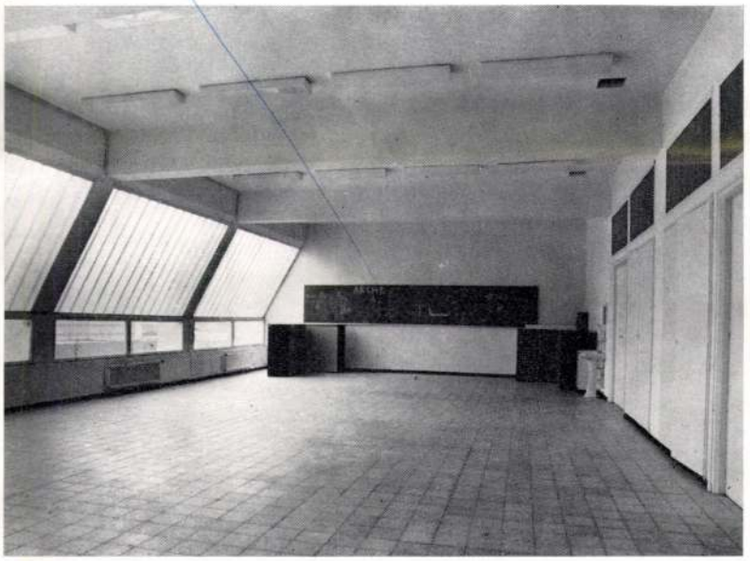

7

8

Katonai Testnevelési Főiskola — Dely Ibrahim (Algéria)

Ecole Militaire de l'Education Physique et Sportive à Dely-Ibrahim (Algérie)

Military highschool for physical training, Dely Ibrahim (Algeria)

Építész	Architecte	Architect
Munkatársak	Assistants	Team members
Szerkezettervező	Ing. des structures	Structural planning
Épületgépész	Ing. des l'installations	Installations
Elektromos	Electricité	Electrics
Közmű	Travaux Publics	Public services
Tereprendező	Aménagement de terrain	Landscaping
Művezetés	Surveillance technique	Supervision
Kivitelező	Exécution	Constructor
Építésvezető	Chefs de chantier	Resident engineer
Tervezés éve: 1974—1975	Années de planification 1974—1975	Date of planning 1974—1975
Kivitelezés: 1976-ban kezdődött	Exécution avait commencé en 1976	Date of erection 1976 (start)

Halmágyi Ildikó (KÖZTI)
Holly Péter
Lasetzky Frigyes
Tornai Endre
Ősz Piroska
Kollár Imre
Szakáts Miklós
Cser Károly
Badár Árpád
Molnár István
Szabadi Imre
Poroszlai József
Poroszlai József
Boór Zoltán
Horváth Ákos
Direction Nationale des Cooperatives
M. Beudimered
M. Louail

Algír mellett 60 hektár területen épül az 1400 sporttiszt elméleti és gyakorlati képzését szolgáló főiskola. Az együttes kollégiumokat, parancsnoki épületet, tanszéki épületet, sportcsarnokot, uszodát, éttermeket, színházat, könyvtárat, műhelyeket, oktatói lakásokat, szabadtéri sportpályákat foglal magába. Az első ütem átadására 1980 nyarán került sor.

Sur un terrain de 60 hectares près d'Alger se construit l'école supérieure qui sert la formation théorique et pratique de 1400 officiers de sport. L'ensemble se compose de collèges, de bâtiment de commandement, de bâtiment de chaire, de halle de sport, de piscine, des restaurants, de théâtre, de bibliothèque, d'ateliers, de logements des pédagogues et de pistes de sport en plein air. On avait transmis les constructions de la première période en l'été de l'année 1980.

This highschool for the theoretical and practical training of 1,400 gymnastic-officers is erected on an area of 60 ha in the vicinity of Algiers. The establishment is composed of college-buildings, the building of the commanding officer, faculty building, gymnastic halls, a swimming pool, canteens, a theatre, a library, various workshops, and different outdoor sporting grounds. The delivery of the buildings of the first erection cycle was timed for summer 1980.

1

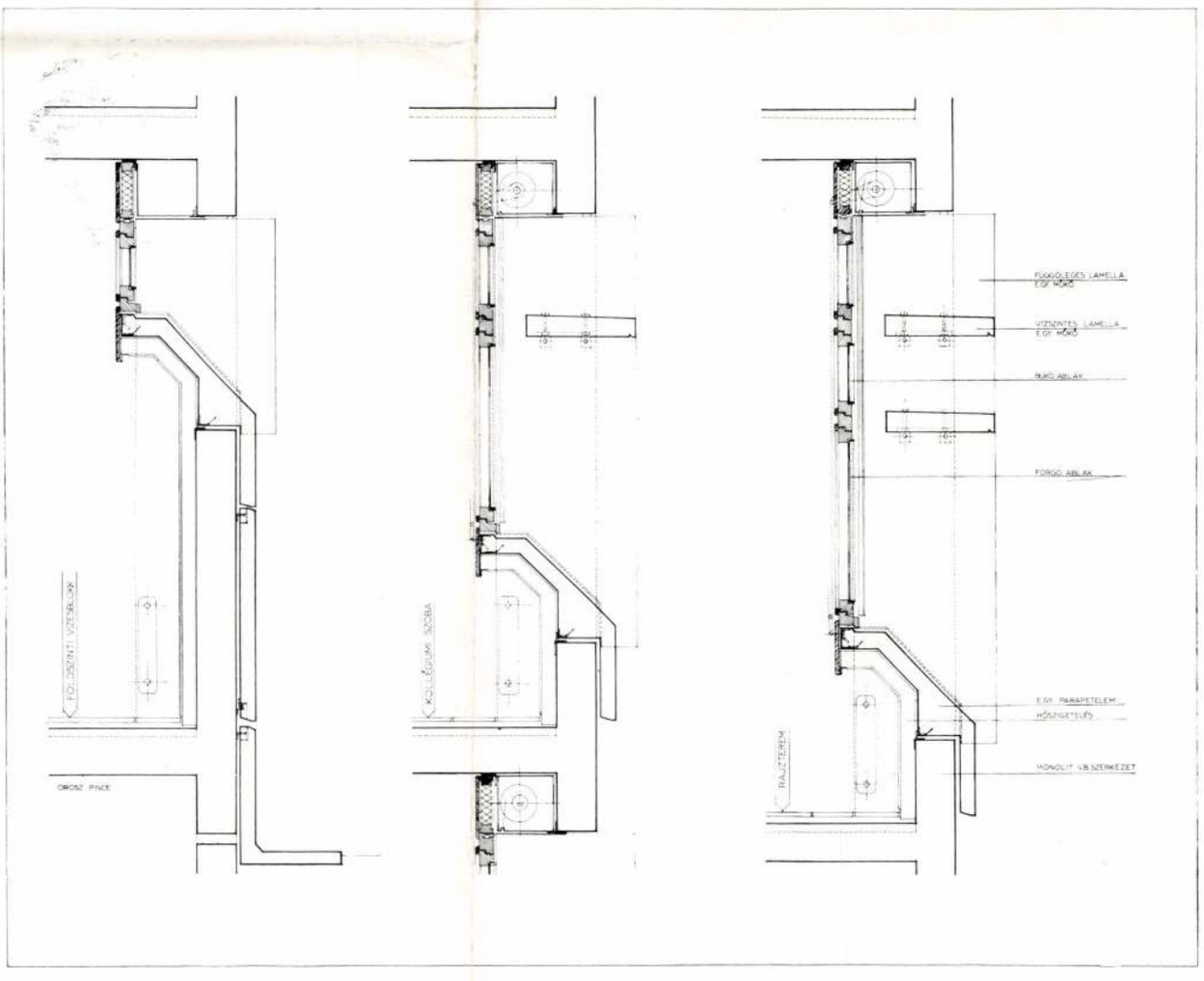

Családi üdülőtelep és ifjúsági tábor, Sidi-Aich (Algéria)

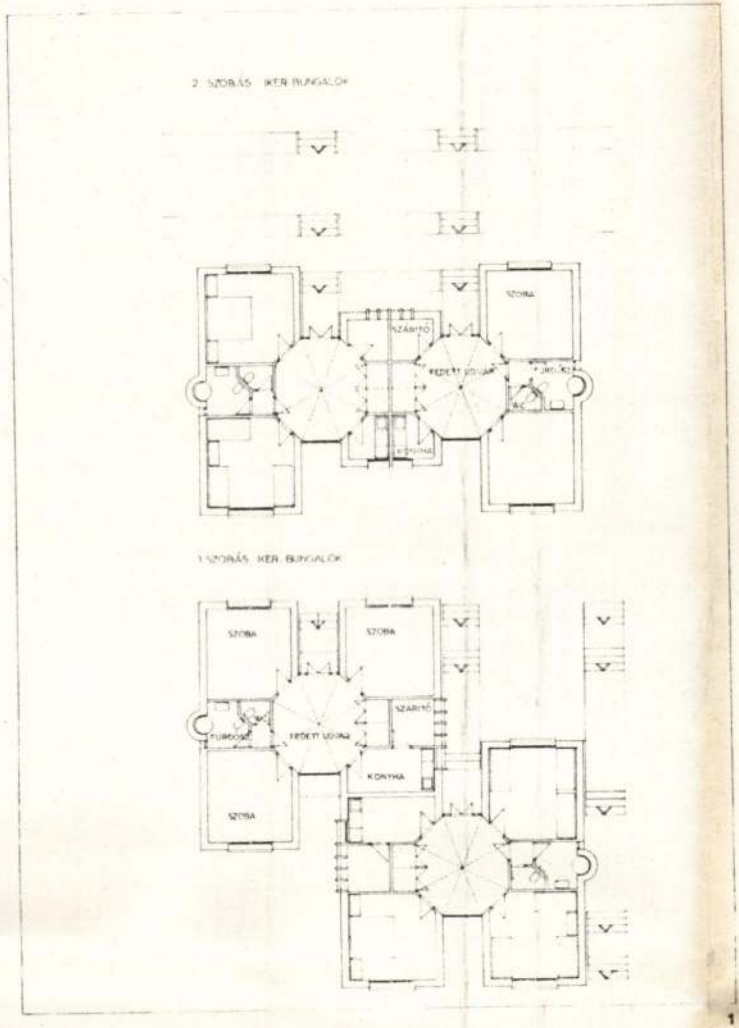

1

Caisse Nationale de Securite Sociale
Halmágyi Ildikó
Kollár Imre
Badár Árpád
Szabadi Imre
Molnár István

Megbízó

Építész tervező
Szerkezettervező
Gépész tervezők

Tervezés éve: 1977

1. Két- és háromszobás ikerbungalók alaprajza
2. Sidi-Aich makettfotó
3. Metszet, magastetős változat esetén

A tervezésre kijelölt négyhektáros terület Kabylia hegyei között 1640 m magasan fekszik, Akfadou, Sidi-Aich közelében, északról és nyugatról erdő övezi. A tervezés során nehézséget jelentett, hogy a területen egy kiválthatatlan magasfeszültségű távvezeték húzódik keresztül, mely föld-

Centre Familial et Colonie de Vacances à Sidi-Aich (Algérie)

Sidi-Aich. Family recreation establishment and youth camp (Algeria)

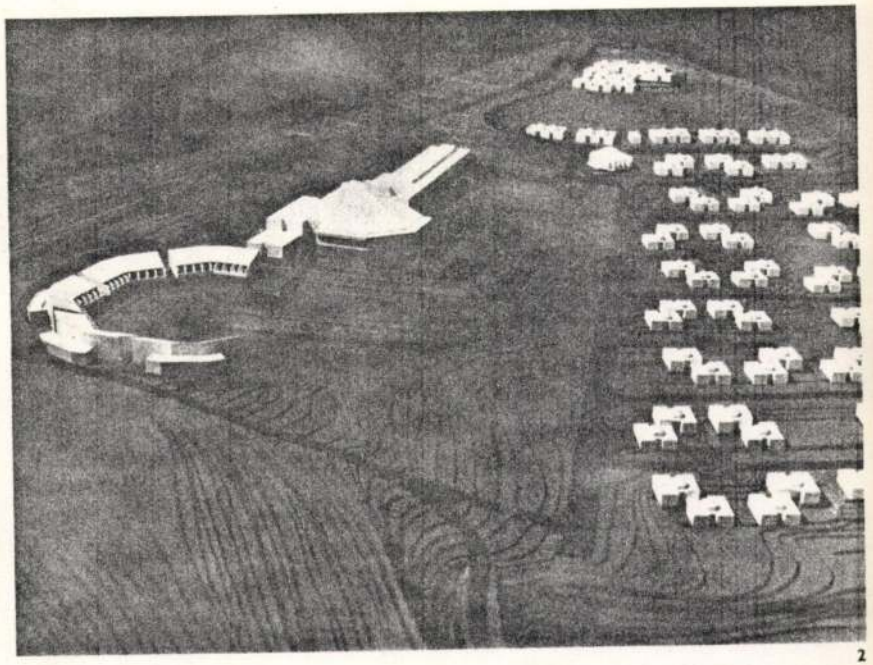

2

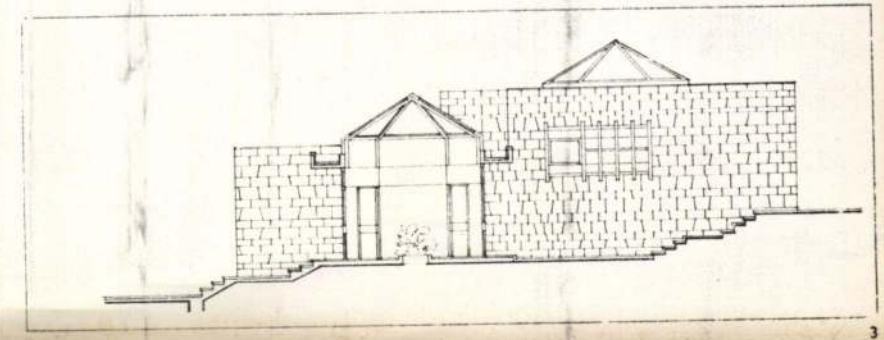

3

1. Plan d'un bungalow

Maître d'Ouvrage

Architecte, auteur des plans
Ing. B. A.
Ing. des Installations

Client

Architect
Structural engineer
Installation planers

Remise des plans: 1977

Year of planning: 1977

Le terrain de quatre hectares, désigné pour la planification se situe à 1640 m d'altitude parmi les montagnes de Kabyle, a la proximité d'Akfadou, de Sidi-Aich et il est entouré de forêts de ses côtés de nord et de l'ouest.
Nous avons fait les plans de l'hôtel à 150

The site of four hectares selected for building is situated in the mountaneous area of Kabylia, in 1640 m height, near to Akfadou and Sidi-Aich. From north and west it is encircled by woods. Difficulties were met during the planning as a high tension electric transmission line is running

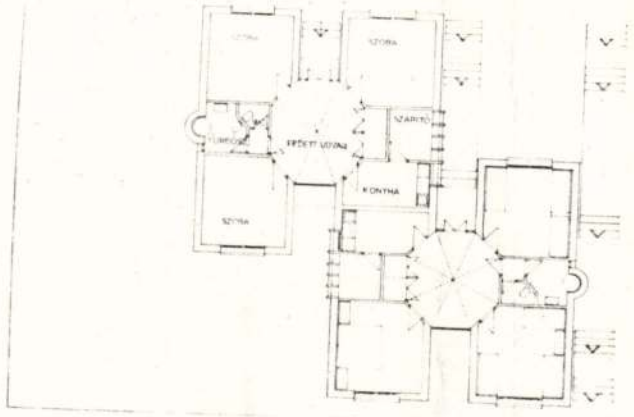

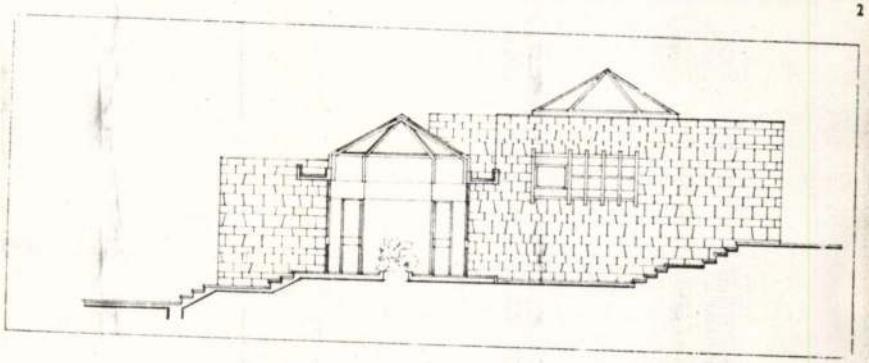

1

2

3

Caisse Nationale de Securite Sociale
Halmágyi Ildikó
Kollár Imre
Badár Árpád
Szabadi Imre
Molnár István

Megbízó

Építész tervező
Szerkezettervező
Gépész tervezők

Tervezés éve: 1977

1. Két- és háromszobás ikerbungalók alaprajza
2. Sidi-Aich makettfotó
3. Metszet, magastetős változat esetén

A tervezésre kijelölt négyhektáros terület Kabylia hegyei között 1640 m magasan fekszik, Akfadou, Sidi-Aich közelében, északról és nyugatról erdő övezi. A tervezés során nehézséget jelentett, hogy a területen egy kiválthatatlan magasfeszültségű távvezeték húzódik keresztül, mely földkábelbe helyezhető, nyomvonalára telepítettük a belső utat.

A program szerint a területre elhelyezendő családi üdülőtelep és ifjúsági tábor közös kiszolgáló résszel, egymástól függetlenül is üzemeltethető. Az ifjúsági tábor 150 fős szálló részét a útkanyarulatba karéjosan befelé fordulón terveztük, ezáltal egy védett, nevelők által szemmel tartható játszóudvart alakítottunk ki, melyhez szabadtéri színház kapcsolódik. A családi üdülőtelep bungalóit 2—3 szobás ikeregységekbe a terület keleti részére telepítettük, mindegyiket zöldterülettel körbevéve, s minden egyesnek kilátást biztosítva a völgy felé. Mindkét együttest kiszolgálja a főépület, melyben 3 db összakapcsolható, egyenként 100 fős étterem, könyvtár, játéktermek, kávézók, orvosi szobák, adminisztráció, 1000 adagos konyhaüzem, mosoda stb. helyiségeit helyeztük el. A két együttes közötti védett zöldterületen szabadtéri medencék, sportpályák, játszóterek, szolgálják az üdülők kényelmét.

H. I.

Maître d'Ouvrage

Architecte, auteur des plans
Ing. B. A.
Ing. des Installations

Remise des plans: 1977

1. Plan d'un bungalow jumelé à 1 et 3 chambres
2. Sidi-Aich, photo de maquette.
3. Section, en cas de variation à haut toit.

Le terrain de quatre hectares, désigné pour la planification se situe à 1640 m d'altitude parmi les montagnes de Kabyle, a la proximité d'Akfadou, de Sidi-Aich et il est entouré de forêts de ses côtés de nord et de l'ouest.

Nous avons fait les plans de l'hôtel à 150 personnes du camp de la jeunesse sur le tournant de la route, qui fait un crochet en demi-cercle vers l'intérieur, ainsi nous avons formé une cour pour les jeux, qui peuvment être surveillée par les éducateurs, à quoi nous avons encore ajouté un théâtre en plein air. Les bungalows du centre familial étaient installés dans des unités géminées à 2—3 chambres sur la partie de l'est du terrain en les entourant chacun de verdure et assurant pour chacun une vue vers la vallée. Les deux ensembles sont servis par le bâtiment principal, qui contient 3 restaurants, — chacun à 100 personnes, — que l'on peut réunir selon volonté; une bibliothèque; des salles de jeux; des cafés; des chambres pour les médecins; l'administration; la cuisine à 1000 portions; la buanderie etc. Entre les deux ensembles de bâtiment sur un espace vert, bien abrité des piscines en plein air, des stades, des places de jeu servent le confort des estivants.

I. H.

Client

Architect
Structural engineer
Installation planers

Year of planning: 1977

1. Plan of one and three roomed semi-detached bungalows
2. Sidi-Aich. Photo of modell
3. Section. Variety with high-pitched roof

The site of four hectares selected for building is situated in the mountaneous area of Kabylia, in 1640 m height, near to Akfadou and Sidi-Aich. From north and west it is encircled by woods. Difficulties were met during the planning as a high tension electric transmission line is running across the site with no possibility of displacing same. The power cable were laid in the earth and the internal roads were place over its track.

With its common service section, in accordance with the programme the family reacreation establishment and the youth camp to be placed on the area, could be operated independently. The hotel-building for 150 youths of the camp has been planed turning inside and curved at a turn of the road. Thus a playing ground was formed, protected while the tutors possess full survey of the complete ground. An open air theatre is connected to the ground.

The bungalows of the family reacreation establishment with its two and three room twin units are situated on the eastern section of the area. Every bungalow is surrounded by green areas and has s pleasant view over the valley.

Both ensembles are serviced by a common main building.

I. H.

M.D.K.

Halmágyi Ildikó építész

1962-ben szerzett oklevelet,

Diplomamunkája: Iparmüvésztelep tervezése

A Magyar Rádi és Televizió müszaki igazgatóságához került,

Szombathely , szolgálati lakások,

Széchenyi-hegy mikróbusz garázs tefve,

Gerecsei üdülőtelep átalakitásának terve,

Horváth György: Pályakezdők. Két fiatal építész

Magyar Nemzet 1966. dec. 15. 5.1.

-71 . -

M.P.K.

Halmágyi Ildikó építész

1962-ben szerzett oklevelet,

Diplomamunkája: Iparművésztelep tervezése

A Magyar Rádi és Televizió műszaki igazgatóságához

került,

Szombath ly , szelgálati lakások,

Széchenyi-hegy mikróbusz garáza terve,

Gerecsei üdülőtelep átalakításának terve,

Horváth György: Pálykezdők.-Két fiatal építész

Magyar Nemzet 1966. dec. 25. 5.1.

M.D.K.

Halmágyi Ildikó építész

1965 óta a KÖZTI mérnöke,
Résztvesz a Nemzeti Szinház tervezésében,
Gádoros Lajos munkáját, a Központi Statisztikai
Hivatal egy irdaházát és két lakóházát tervezi,

Horváth György: Pálykezdők. Két fiatal építész
Magyar Nemzet 1966. dec. 15. 5.1.

M. D. K.

HALMÁGYI Ildikó III. é. építészhallg.

Sgraffitó

Gyenes Tamás
~~Balázs Éva~~: Építészhallgatók kip-
zőművészeti oktatása
Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 20. b

HALMÁGYI Ildikó/

a terv elkészítésében építész munkatársként működött közre, és rajzolóként résztvett a terv-kötet elkészítésében

---

A Budapesti Nemzeti Szinház terve. 1966. Kidolg. Hofer Miklós, HalmágyiIldikó, stb. Bp. 1966.

M.D.K.

Halmágyi Ildikó

A Szegedi Olajközpont te vpályázaton 35ooo Ft-os megvétel

Társtervező: Horváth Lajos-Ropár Ferenc-Kollár Imre-Pataky Etelka- Kőváry Csaba-Lehoczky Csaba

Magyar Épitőművészet 1967/5. 2-3.1.

M.D.K

Hahnagyi István
szobrász

1897-ben született a Tordaaranyos megyei harosbagát községben. A polgári iskola elvégzése után Ungváron az Orkanni Ornyagipari iskolába került.

Kovács Gyula: Hahnagyi István szobrai
Művészet, 1967. április - 26 lap.

M.D.Y.

Halmagyi Sándor
szobrász

1914-ben Budapestre jön az
az Országos Szaraművészeti
Iskolára. Tanulmányait
megszakítja a világháború.

Kovács Gyula: Halmagyi Sándor szobrász
Művészet, 1967. április - 26 lap

Halmágyi István
szobrász

M.D.K

Az első világháboru után
tölb kisebb hősi emlékmű
megbiratást kapott és kis
dombormüveket mintárott.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap.

M.D.K.

Hahnágy István
szobrász

Tanulmányait 1922-ben fejezte
be. Még főiskolás korában készült
ce „Világfalan" című első nagyobb
mérétű mű.

Kovács Gyula: Hahnágy István szobrai
Művészet, 1967. április - 26 kap.

MDK.

Kalmágyi István
szobrász

1929-ben egy öregasszony
mellszobrát alkotja ki a
Műcsarnokban. – A „Gon-
dolkodó" című műve a
szépművészeti Múzeum tulajdona –

Kovács Gyula: Kalmágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április – 26 lap.

H.D.Y

Halmágyi István
nobrási

1934-ben volt Petrovics Elek
által vendezett tárlat a
Műcsarnokban ahol az „Ős-
magyar ifjú" és „Gondolkodó"
műveit mutatta be.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap.

Halmágyi István
Nobrás

M.D.K

A lehel idon volt sajat műterme,
akonnan 1935-ben lakbérhátralék
miatt kilakoltatták. Munkái a pincek
beszéltek és onnan elhallódtak.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrás
Művészet, 1967. április – 26 lap.

M.D.

Halmágyi István
szobrász

Wem megbízásra készült a
nagyméretű „Kány kapával"
című mű ve és a „Székely le-
geinyke" című szobra.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai
Műbeszét, 1967. április – 26 lap

Halmágyi István
szobrán

M.D.K.

A „Mesengő", a „Kertész lány",
az „Éneklő lány", „Start előtt",
„Messze néző lány", az „Uj Modell"
az élet folyamosságának és meg-
népülésének biztosítékai.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai
Művészet, 1967. április - 26 lap

M.D.K.

Halmágyi István
szobrász

Az 1922-ben készült „Világfalan" című szobra Rodin „Keresztelő-Szent János" című művére emlékeztet.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai
Művészet, 1967. április - 26 lap

M.D.K

Halmágyi István
szobrász

Részt vett a Madách-szobor
pályázaton, a kecskemeti
katona József emlékmű pályá-
zaton harmadik díjat kapott.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap

M.D.

Halmágyi István
szobrász

1955-től állami megbízásokat
teljesít, Dombormüve van Csepe-
len, Ózdon, Buda örsön. Entez-
bruder Dezső 1919-es forradalmár
mellszobra Szombathelyen van elhelyezve.

Kozács Gyula: Halmágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április – 26 lap.

M.D.K

Halmágyi István
nobási

Kecel községben az Arany
János általános Eskola elé
hevült Toldi nobra. Csacsit
ábrázoló nobra a pécsi Uván-
vaiosban van felállítva.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap.

MDK

Halmágyi István
nóbrán

A miskolci Sz TK előtt áll az
„Anya" nobra. Egyben van el-
helyezve az „Érzékló lány" és
a „Start előtt" című műve.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrai
Művészet, 1967. ajánlás – 26 lap

M.D.K

Halmágyi István
nobrás

Püspökladányban van a „Gerebtyés
lány" című körplasztikája. Szikszon
Mórica Zsigmond portréja. Karincbar-
zikán a „Fésülködő nő" hátfigurája.

Mozá Os Gyula: Halmágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap

H.D.Y

Halmágyi István
nobrán

A hadifogságból 1947-ben
tért hazá. 1954-től 1958-ig
a Szépművészeti Múzeum
nobrán restaurátora.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrai
Művészet, 1967. április - 26 kep

Halmágyi István
nobrász

M.D.K.

A Pozsonyi úti református
templom elé készült rolna
Károlyi Gáspár nobra, de
csak a gipszminta készült el,
ami az ostrom alatt elpusztult.

Kovács Gyula: Halmágyi István nobrai
Művészet, 1967. április - 26 lap

MDY

Halmágyi István
szobrász

Nagyváradra, a Martinuzzi
Fratrer György szoborhoz és hé-
nitett két tervet.

Kozács Gyula: Halmágyi István szobrász.
Művészet, 1967 április – 26 lap.

M.D.

Halmagyi István
szobrai

Legyjabb alkotása az „Uj modell".
A X. országos kiállitáson „Merengő"
amü szobra aratott nagy sikert.
A mü a Neuzeti Galeriaba került.

Kovács Gyula: Halmagyi István szobrai
Müvészet, 1967 április – 26 kep

MDK

Halmágyi István, spacsek Julia
festő

Néha pasztell, olykor tus festékkel
készíti művét a testvérhugyi
otthonban. Képet készít a vizi-
gokról, madarakról.

Kovács Gyula: Halmágyi István szobrai
Műveszét, 1967. aprilis - 26. lap

Kalmágyi Ilsóan
Szobrász

M.D.K.

„Éneklő kislány"
(repro)

D. Fehér Zsuzsa: Nehány szó az állam...
Művészet, 1968. október - 27 lap.

HALMÁGYI István szakai

Oktányi 1991

Ráfael Győző és Halmágyi István (Műbarát)

Aba-Novák Vilmos erőszakos szelleme lebeg Ráfael festményei fölött, és ez a szellem inkább csak földúlta Ráfael képzeletét, semmint gyarapította. Ugyanezt mondhatjuk arról a *Vaszary*-hatásról, amely akvarelljein jelentkezik vékonypénzű franciáskodásként. Azonban elsősorban nem azért hibáztatjuk Ráfaelt, hanem azért, mert nem tudja kenyértörésre vinni minduntalan kiütköző ellentétes festői szándékait. Egyrészt túl sokat szeretne markolni, másrészt pedig hamar megcsömörlik a kivitel nehézségeitől, s feladva a küzdelmet, legtöbbször olyan megoldással elégszik meg, amely az *önálló kép* és a zsúfolt *díszlet* határmezsgyéjén áll.

Ahogy a barázdabillegető ugrál göröngyről göröngyre, úgy repdes a szemünk Ráfael festményein az alakok sárga mézeskalács-idomairól a kékekre. Szabdalt élekkel, meg gumilabdaszerűen puffadt, egymásra torlódó alakzatokkal éri el a festő furcsa, édeskés stilizálást, s a nem kellemetlen színgörgetegek olykor némi keleti mesehangulatot is tudnak kelteni. Ez a távoli környezetidézés enyhe egzotikummal tarkítja a képeket, amelyeknek majdnem mindig lépcsős szerkesztésmódja megszabja a képfelületen a kényelmes nézés sorrendjét. Nemigen lehet egy-egy résznél hosszabban vesztegelni, pedig Ráfael tehetségéről a szerencsés részletek győznek meg, s csak ritkán az egész kép. Lírikus kedélyét ott fejti ki jól az ecsetje, ahol a nagyigényű főmotívum mellé miniatűr városrészt vagy tájat fest szinte mellékesen. Ezekben báj és őszinteség van, könnyen kerekednék belőlük szép kép.

Halmágyi István sokat tanult *Pátzay* Pál szobraiból, dicséretére legyen mondva. Gondosan, lelkiismeretesen mintáz, jó érzéke van a szilárd, nyugalmas szobrászi taglejtésekhez. Nem heveskedik, tudja, hogy ez nem állna jól neki. Nincsenek mélyreható kétségei, szelíd mérséklet irányítja témaválasztásában s az alakításban. Ha el is kalandozik olykor egy kis ősmagyarkodásba (2., 5. sz.), ezzel is inkább csak azt akarja bizonyítani, hogy ő is tudomást szerzett a korszerű követelményekről. Ilyetén szobrain azonban jól meglátszik, hogy nem lelkéből leledzettek. Bizony nekünk is több örömünk telik kedves, kifejező leányfejeiben (14., 16. sz.), édesanyja szépen

faragott arcképében, vagy abban a finom alumíniumszoborban, amelynek a *Múzsa* címet adta.

HALMÁGYI ISTVÁN

1897. szeptember 1-én Marosbogáton született. Művészeti tanulmányait 1914—1923. között végezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, mesterei Simai Imre, Kisfaludi Strobl Zsigmond és Zala György voltak. Művét felállították Miskolcon, Egerben, Kazincbarcikán, Nyíregyházán. Kitüntették Munkácsy-díjjal (1970) és a Munka Érdemrend arany fokozatával (1977).

Lakcíme: Budapest III., Erdőalja út 69.

Ködiktálta női mozdulat, 1975, kő, 50 cm

Merengő nő, 1975, fa, 75 cm

Magyar szobrászati Kiállítás, Bp. 1978. V. 5-28 Műcsarnok

Halmágyi István

Új Magyarság Vasárnapja

1936. febr. 23.

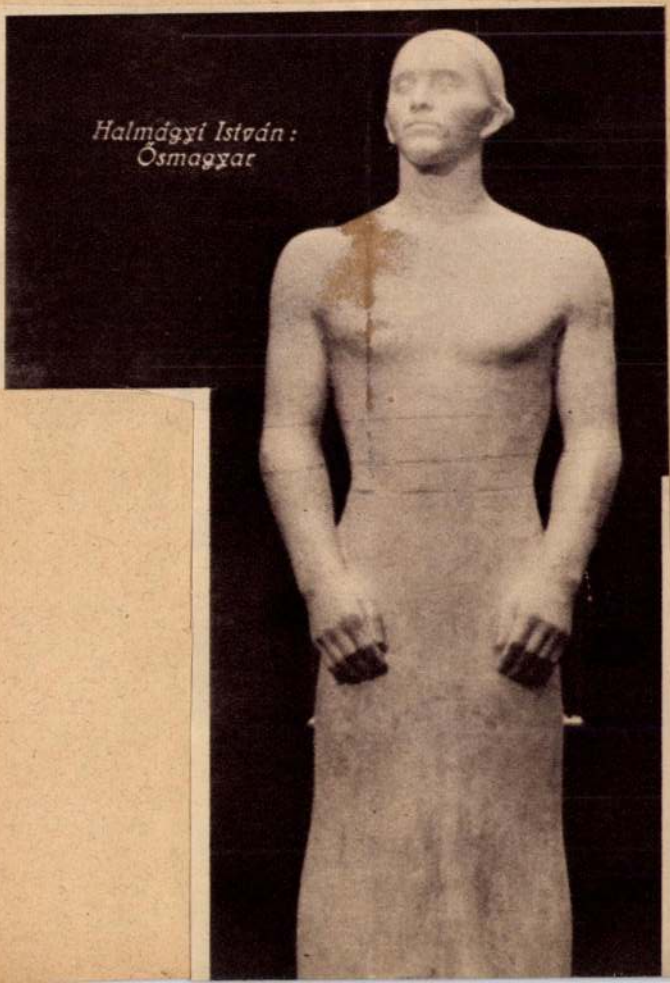

M. D. K.

HALMÁGYI István

Kecel, ált iskola műplasztikája

Építész: Borvendig Béla

(1958-1959)

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 17. l.
18.

Halmágyi István, szobrász MDK

Móricz Zsigmondról készült szobrát Szikszón az iskola bejárata mellett helyezték el.

— : Hír 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. aug. 31.

Hahnápi István szobrát

Munkány díjas (II. fok.) kapott

N.N.: Kiosztottak az 1970. évi szodalmi és művészeti díjakat

Nyugabadság 1970 IV. 2

Halmágyi István

Entzbruder Dersö mellnobor, másfeles é.n., haranti mérlő, Vasmegye, 16 tantermes gimn. Szombathely.

21 l.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmúvészeti Lektorátus

Halmagyi István szobrászművész

A művész szobra Kazincbarcikán a szobrok városában áll.

Említve: „Fésülködő nő" c szobra

cikket l. „Andrassy Kurta János szobrászművész" címszó alatt

Szűts Dénes: „Szobrok városa" c. cikkre

Nógrád, 1978. IV. 6

Halmágyi István, MDk.

Körplasztikát készít a keceli iskola díszítésére.

–: Nyolcvanneg képzőművész készít új alkotásokat nagy ipari városoknak, vidéki iskoláknak

Népszabadság, bp. 1959. júl. 3. 8. 1

MDK.

Halmágyi István

Óbudai képzőm-v.kiáll. megh. 1967 szept.24.

MDK.

Halmágyi István

Óbudai képzőm-v.kiáll. megh. 1967 szept.24.

Halmágyi István.

Geboren zu Maros-Bogáth (Com. Torda-Aranyos, Siebenbürgen) am 1. September 1897, absolvierte H. die Kunstgewerbeschule in Budapest bei Prof. Imre Simai, und arbeitete sodann in den Ateliers von Altmeister György von Zala und Zsigmond Strobl von Kisfaludi. Sein Gebiet ist die Monumental-Plastik. Plaketten verfertigte er nur ausnahmsweise.

6 nüve fels.

Hu Pmagyérem 245. l.

T. 8511.

lő közlegény balra fordulva áll és
intha a támadást várná. Felirata

ent Alvinzi.

u Kaschau in Ungarn.

Karl VI und hiess Leopold Graf
3.- Richard Graf v. d. Alton ✕

s ββ.

3: 10 cm.

904
2.

Halmágyi István, Bp. VIII. Tavaszmező-u.6.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

HALMÁGYI *István*, szobrász, * Marosbogát (Tordaaranyos vm.) 1897. Az ungvári agyagipari szakiskolában és a bpesti iparműv. iskolában tanult, azután Zala György és Kallós Ede műtermeiben dolgozott. Öreg asszony és A világtalan c. gipszszobraival a Műcsarnok 1923. évi tavaszi kiállításán szerepelt először nyilvánosan.

E. G. I. 438. l.

Viselet:

Magyar férfi.

Egész alakban van
kinyujtva tartja s balja
prémes, dolmányán a go
nadrágja szűk, maga
alatt:

Hongrois

s fölül balra: „Pag. 203
jobbra: „Tom 1."

Reimetsre

Halmágyi István 1

Marosbogát , 1897 szeptember 1. Az Iparmüvészeti Iskolán végzett , a Szépmüvészeti Muzeumnak volt a restaurátora. 1924 óta kiállitó müvész. Önálló kiállitása volt 1935-ben és 1944-ben Budapesten Szerepelt az I. kisplasztikai biennálén. Számos müvét örzi a Nemzeti Galéria és a Modern Magyar Képtár.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennáló, Pécs 1969.

Halmágyi István

Köztéri szobrai közül Pécsett áll Csacsi cimü szobra. Bemutatott müve:

Vetköző , 1969. kő, 33 cm

Romváry Ferenc: II. Országos kisplasztikai Biennálé. Pécs, 1969.

Halmágyi Istvánné

Petőfi fa 10.6 cm

XVI. Legedi Nyári Tárlat
1975. Jul – Aug.

Halmágyi István

Séta a Balatonparton, fa, 48 cm.

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1974.

Halmágyi István

Munkábamenő brigádos ifjú

fa 47 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Halmágyi István

Munkába menő brigádos ifju

fa, 47 cm

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst muzeum 1968. jan.

Halmágyi István

1. Grieg: Solveig-dala fa 53 cm
2. Liza bronz 34 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22 – szept. 16.

Halmágyi István

Ébredő lány fa 51 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. – szept.

MIK

Halmágyi István

Korsótvivő nő, mükő

1948.

Rippl-Rónai Társ. kiáll. N.Szal. dec.

8 l.

Halmágyi István

Leány, fa
Leányfej, fa

Mai Magyar Kisplasztika, 194o. febr.márc.
Tamás Galéria katalogusa,

Halmágyi István
Édesanyám, gipsz
György barát, "

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

Halmágy István
A zene, kő
Éneklő kislány, fa

Tavaszi Tárlat, 1957. Műcs. 1.

ynevezett Török bástya már nem áll.

nael/: Topographia magni regni Hunga-
Vályi András: Magyar országnak lei-
99, 327 l. - Mocsáry I. 217-218 l.
7-206 l. - Tschischka, Franz: Kunst
reichischem Kaiserstaate. Bécs, 1836,
Szécsény és a szécsényi váromladék.
-485 l. /képe 484 l./ - Nagy Iván:
t a legrégibb időktől 1850-ig. Száza-
. - Szendrei János: Váraink rendszere és
I. században. Hadtörténelmi Közlemények,
bor Béla: A Müemlékek Országos Bizottsá-
ai Értesitő, X-1890, 351 l. - Hegyi
evezetességü helyei és meglévő mü-

MDK

Halmágyi István

Muzsa, ólom

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 15 l.

MDK

MDK

Halmágyi István

Ősmagyar ifju, gipsz

Gondolkodó, "

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

22 l.

MDK

Halmágyi István

H. Magduska uttörő, terr.

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Halmágyi István

Csacsi, ólom

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc. 12 l.

MDK

Halmágyi István
Michelangelo, bronz

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc. 11 1.

Halmágyi István M DK

Női arcmás, márvány

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Halmágyi István MDK

Leány korsóval, gipsz

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Halmágyi István MDK

Leányfej, gipsz

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Halmágyi István MDK

Ősmagyar ifju, gipsz

Gondolkozó, gipsz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Halmágyi István MDK

Ősmagyar ifju, gipsz

Gondolkozó, gipsz

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Halmágyi István

Ősmagyar ifju, repr.

Miccarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Halmágyi István

Ősmagyar ifju, repr.

Halmágyi István, szobrász.

Ősmagyar ifju. Gipsz.
Gondolkozó. "

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll./Rend.M.Kir.Vall.-és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 22.l.

MDK

Halmágyi István

Korsós nő, gipsz

Magy. Müvészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.

24 l.

MDK

H/almágyi István, szobrász

Női fej.	Márvány.
Fiatalleány sirköve.	Gipsz.
Ülő nő.	Terrakotta.

MIKT, -Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv.Kiáll. Bp. 1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 10.1.

MDK

Halmágyi István, szobrász.

Öreg asszony. Gipsz mellszobor.
A világtan./?/ Gipszszobor./Bronzban/

Tavaszi tárlat. 1933 ápr.-máj. [illegible] Kat.16.1.

MDK.

Halmagyi István szobrász

"Anya gyermekével" /kő/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 42.1

Halmágyi István MDK

Leányfej, mükő

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

NDK.

Halmágyi István szobrász,

"A zene" /kő/
"Éneklő kislány" /fa/

Tavaszi Tárlat, Miskolc, 1957.
/jegyzőkről/

MDK

Halmágyi István, szobrász.

Bányász ifjú gipsz.

Arcmás. Terrakotta

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10.-jun. 4. Jegyz. 14. l.

MDK

Halmágyi István, szobrász

5o8. Múzsa. Aluminium.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért. Képzöm. Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat. 2o.l.

MDK

Halmágyi István, szobrász

141.	Leány korsóval.			Gipsz.
205.	Női arcmás.	11.	1.	Márvány.

Bp.Mücs.-MMKT. Nemz. Képzőmüv. Kiáll. 1934.ápr.29-
Kat. 9. l.,11. old. jun.17.

Halmágyi István MDK

A székesfehérvári honvédemlék dombormüve I-III.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Halmágyi István

Édesanyám, gipsz, kőben
György barát, gipsz, faban

Nemzeti Szalon. Kut.1942.nov.

MDK

Halmagyi István

Múzsa, ólom

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28-ig.
15.lap

MDK

Halmágyi István

Leányfej. Mükő.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat.12.1.

MDK

Halmágyi István

Pogány magyarok a keresztségben, gipsz

KMTárs. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Halmágyi István

Ősmagyar ifju, repr.

Nemzeti képz. kiáll. 1933.

Halmagyi Istvan

Leányfej, gipsz, faba faragva

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 18.1.

Halmágyi István

MDK

Világtalan

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

Halmágyi István

Járó nő. Patinázott gipsz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 15.1.

Halmagyi István

Női fej. Terracotta.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936. máj-jun. 11.o.

HALMÁGY ISTVÁN

443. Leányfej. Gipsz, fába faragva.

KMTárs. Magyar Művészetért kiáll.1940-41. 18.oldal

MDK

Halmágyi István

Dicsérő elismervényt nyert.

Nemz. Szal. 333. kiáll. -1925. márc. 15-29. Kat.
- A Szinyei M.P.Társ. által dijazott művészek kiáll.-a.

MDK

Halmágyi István

Korsótvivő nő, műkő.

Rippl-Rónai Társaság kiáll. Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec. 26. Kat.

Mkk

Utlämnat latvian

Korsbyliv Nr, mkk.

Hjepl-Norsk Tarsasag Kiadj. Nemzeti Szalon Nyvesszet Egyesulet 1948.dec.13.-dec. 26. kat.

MDK

Halmágyi István

Anya gyermekével kő 40 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat.42.l.

Halmágyi István

MDK

Öreg asszony, gipsz

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Halmágyi István MDK

Női fej, terracotta

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Halmágyi István MDK

Járó nő, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Halmágyi István, szobrász

Leányfej. Faszobor.

A Vall.és Közokt.Min.vásárlásainak kiállitása. Az O.
M.Szépművészeti Mus.-ban. 1930 jul.1.-aug.1. Dp.1941
Kat.0.1.

MDK

Halmágyi István, szobrász

Aratás hőse. Gipsz.

Műcsarnok.-I.Magyar Képzőművészeti kiállitás.1950.aug.
Kat. 12.l.

MDK

Halmágyi István, szobrász

A zene. Kő.
Éneklő kislány. Fa.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1967. Kat.17.1.

Halmágyi István, szobrász MDK

Kolozsvári Műcsarnok. Megnyitó kiállitás. 1943. Kat.

MD K

Halmágyi István, szobrász

Fiatal anya. Kutszobor. Gipsz.

OMKT.- 1942. Tavasz. /Cél./

MDK

Halmágyi István, szobrász

A győztes ifju. Gipsz.

Mücs.-IV.M.Képz.Kiáll. 1954.ja/n.-febr.Kat.19.l.

MDK

Halmágyi István, szobrász

/A fiatal szobr.nemz. munká-ból.
Bp.szfv.gyüjt./

Leányfej. Fa.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat.11.1

MDK

Halmágyi István

360- Ft. vásárlási előlegben részesült

9o művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK

Halmágyi István

Nő hangszerrel, kő

Anya gyermekével,"

9o művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

Halmágyi István MDK

Ülő nő, terrakotta

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Halmágyi István MDK

Fiatal leány sirköve, gipsz

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

Női fej, márvány

Műcsarnok 1937 IV.Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

Anya gyermekével, terrakotta

Hicsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Halmágyi István, Bp.

Leány hangszerrel, bronz

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 1960.

MDK

Halmágyi István

Békét, gipsz

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.1961.

Halmágyi István MDK

Michelangelo, repr.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Halmágyi István

Muzsa, aluminium

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Halmágyi István

MDK

Fiatal anya, kutszobor, gipsz

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

MDK

Halmágyi István

Kislány, fa

Leányfej, fa

Nő mandolinnal, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 27.l.

Halmágyi István

MDK

Leányfej, fa

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Halmágyi István

Vethető 1969 kő 33 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennálé
Dési 1969

Halmágyi István

MDK

Női fej, terrakotta

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Halmágyi István

MDK

Járó nő, gipsz

Műcsarnok 1936 jubileumi kiállitás

Halmágyi István MDK

Ősmagyar ifju, repr.

Nemzeti képzőm. kiáll. 1933.
Műcsarnok

Halmágyi István MDK

H. Magduska uttörő, terrakotta

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

A győztes ifju, gipsz

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

Bányász ifju, gipsz

Arcmás, terrakotta

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Halmágyi István MDK

Csacsi, ólom

Mücsarnok 1944 A Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

Aratás hőse, gipsz

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

A világtalan, gipsz

Micsarnok 1923 tavaszi tárlat

Halmágyi István MDK

Anya gyermekével, kő

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

MDK

Vedres Márk arcmása, bronz

Ifju székely legényke, gipsz

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István MDK

Vedres Márk, repr.

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István

A zene, kő

Éneklő kislány, fa

Miskolc 1957 Tavaszi tárlat

Halmágyi István

1. Séta a Balatonparton fa 48cm
2. Vethörő kő 58 cm

V. Balatoni Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Halmágyi István MDK

Kislány, fa

Leányfej, fa

Nő mandolinnal, bronz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Halmágyi István MDK

Munkába menő brigádos ifju, fa

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Múz. 1968. jan.

MDK

Halmágyi István

Elhagyatva, fa
Leányfej, fa

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Halmágyi István MDK

Merengő lány, kő

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Halmágyi István

Az uj mo ell megmutatja magát, fa

Zsuzsánna, kő

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Halmágyi István: Kendős leányfej (16/a)

A katalógus ára 1.20 P.

F. k.: Krivátsy-Szűts György Springer-nyomda

Halmágyi István

Gyüjteményes Kiállitás, Ernst Muzeum 1936.febr.
158. szám

MDK

Halmágyi István

Vedres Márk, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 35 l.

Halmágyi István

kiállított művei:

A szem, kő, 38 cm.

Ébredő kisbárány, fa, 50 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1937. Kat. szerk.: Kisdiginé Kárimi Irén. Bp. 1937. 19 l.

17.l.

Holmógyi István

Merengő lány fa 64 cm
Csak előre fa 35 x 23 cm

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19–aug. 9.

Holmégyi István

Merengő lány, 1965.

Magyar Művesiet 1945 - 1969.
Műcsarnok sept - okt.

Halmágyi István

1 Leány gitárral bronz 30cm

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

Halmágyi István MDK

Pogány magyarok a keresztségben, gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Halmágyi István

Szalonkut, gipsz

Relief fiatal lány sirkövére

Madách-szobor terve, gipsz

"1942" N.Szal. 1942. jan.

Halmágyi István, MD K

a herendi porc.müvészek közé is tartozik.

Schalk-ház. Kassa.- /?/: A kassa-i ip.müv.-ti kiáll.
N.Sz. 1943.május 9. lo.l.

Halmágyi István MDK

Anya gyermekével. szines terrakotta

Műcsarnok 1938. Szent István kiáll.

MDK

Halmágyi István, szobrász

53. Nő hangszerrel. Kő.

54. Anya gyermekével. "

Nemz.Szalon.-Kilencven művész kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

MDK

Halmágyi István

Zsuzsanna, mükő

Müterem. 3. csop.kiáll. 1935. márc.

MDK

Halmágyi István, szobrász.

Keleti férfi fej.	F a.
Nö hegedüvel.	K ö.

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Ka t.11.1.

Halmágyi István holván M.O.K

Keleti férfi fej fa hův. tal.
Nő hegedűvel. kő " "

kár magyar művén. Kiállítás
kat. Bp. 1948 11

MDK

Halmágyi István

xxxxx

r: Első o.m. Keramikai Kiáll. Pest, 1942.

nov. 6. 4 l.

Halmágyi István
Leányfej, fa

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 17 l.

Halmágyi István

Keletiʃ férfi fej, fa
Nő hegedüvel, kő

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 11 l.

Halmágyi István
Női akt, mükő

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. lo 1.

M.N.K.

Halmágyi István szobrász

A nő, fa

műve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításáról. 9.l.

M.D.K.

Halmágyi István szobrász

Éneklő kislány, fa

műve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításáról. 9.l.

M.D.K.

Halmágyi István szobrász

Merengő lány, kő

müve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva. Vásárlás a MNG számára.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról . Az MNG anyagának vásárlási 9.1.

M.D.X.

Halmágyi István kerámikus

herendi szobra :

Csacsi 235 x 245 mm fehér és sinos

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 38. old.

M.D.K.

Halmágyi István, szobrász

Finom müvekkel szerzett nevet. Vedres Márk ~~xxxképmx~~ arcmása. 550.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960 Budapest

Halmágyi István

Szerepelt az I. nemzeti táborban.

M H 1933. IV. 19.

Halmágyi István.
szobrászművész

A Ferenc József jubileumi alapítvány második pályázatára bejelentette részvétét.

Magyarság, 1927. nov. 20.

M.D.K.

Halmágy i István szobrász

Éneklő kislány c. müvét Egerben az Egészségügyi Gyermekotthonban állitják fel

N apló

Magyar Nemzet 1966. dec. 20. 4.1.

20. 4.I.

Galambfy István

csoportkiállításon szerepelt a Tamás Galéria-
ában.

MO 1935. I. 20.

Halmágyi István

csoportkiállításon szerepelt a Tamás

Galériában.

PH 1935. I. 20.

MDK

Halmágyi István, ip.müv.

/ Herendi porc.gy./

Elefántbaby. Fest. Bándi Brandt A./1942/

Omip.Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll.1942. Kat. 17.1.

MDK

Halmágyi István

Tóth Dénes: Fiatal szobrászok és Festők a N.Szalonban.Esti ujság 1942.jan.lo.

MDK

Halmágyi István

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot. Uj Magyarság 1943. máj. 11.

MDK

Halmágyi István

Tárlatbeszámoló. Magyar Kulturszemle.1942.febr.15.

M.D.K

Halmágyi István
szobrász

Méltatás.

Sz. Zs: Egy kiállítás alkalmából.

Művészet, 1962. február — 33 l.

Halmagyi István

Miskolci MÁV Rendelőintézet. /ifj. Péteri István építész, Halmagyi István szobrász, Sipos László kertterv vező/ - Magyar Építőipar, 1966. 15. évf. 1.sz. 24-25 l.

Az 1966.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája/ Művtört.Ist. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 249. l.

MDK

Halmágyi István

Éneklő kislány c. szobra

Müvészet 1968 okt.p.29.

M.K.

Halmágyi István

Asszony, terr.

Tamás-Galéria 92. kiáll. 1938.

Halmágyi István

Szökkutat tervez az egri Petőfi térre.

Heves megyei Népújság 1966. jan. 8.

Halmágyi István
szobrász

M.D.K.

Merengő leány "cimú
"kőszobra szerepel a tárlaton

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai
Művészet, 1966. február – 18 lap

Halmágyi István Szobrász

Munkácsy díjat (II. fok.) kapott

N. N: Állami és Kossuth díjasok

Pestmegyei Hírlap 1970 IV. 2

Halmágyi István szobrászmüvész

A Munkácsy Mihály-dij II. fokozatával tüntették ki.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 2. lap

M.D.K.

Halmágyi István

A müvész ötvenezer pengős dijat kapott a müvészek részére megállapitott dijazási keretből "Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimén.

"50.000.- P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18.I. évf. 5. sz. 22. lap

Halmágyi István.

szobrászművész

Korácsonyi kép- és szoborkiállítás nyílt meg Váci út 35. n. alatt, melyen alkotása szerepel.

Magyarság, 1927. dec. 22,

Halmágyi István.

Az Ady Endre-emlékek elkészítésének pályázatán részt vett.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Halmágyi István.

Részt vesz az Ady Endre-
emlékpályázaton.

Nemzeti Ujság, 1928. febr. 9.

Halmágyi István.

a Műcsarnokban rendezett Ady-
síremlékpályázaton pályaműve
tárgyában.

a Reggel, 1928. febr. 13

Halmágyi

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Halmágyi István
kobrán

Rékl vek a Műterem csoportri-
állitásán.

Nemzeti Ujság 1935. III. 17.

Halmágyi István rebsúz

Szerepben említett mű: Mesemező leány-
lőrebes a X. Magyar képzőművészeti
kiállítás anyagából

1966. feb. Művészet

MDK

Halmágyi István

Ősmagyar, szob.

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle 1933. okt.
1o4 l.

HALMÁGYI István adatai

151,179-180,216

Oltványi 1991

rzi: XV.331.4/1-255. számokon.
sálását Gerle János végezte.
l. 4/31: Szentély földszinti és
/1851.VI.6./, 4/88: Nagy torony
851.VII.3o/, 4/85: Nagy tor-
51. X.12.//
ka/, 4/94: Felső szentélyiv
4/79: A nagy toronyokon lévő
: Hátsó torony oldalhomlokza-
Nagy torony alsó ablaka
átsó torony, párkányok kőki-
I/; 4/113: Templom belső por-
o: Belső oldali portál /1854.
i templom épitéséről: BFL.

MDK

Halmágyi István

Fráter György

Zsuzsanna

Ősmagyar ifju

Ráfael Gy. és Halmágyi I. kiáll. Magyarság 1944.febr.12.

MDK

Halmágyi István

Két kiállitás. Pest 1944. jan. 22.

MDK

Halmágyi István

Z.P.A.: Két kiállitás. Magyarország 1944. jan. 20.

MDK

Halmágyi István

Oltványi I.: Négy kiállitás. Magyar Nemzet 1944. febr.lo.

MDK

Halmágyi István

500 pengős III. dij

A Katona József-siremlék pályázat eredménye. Képzőművészet 1929. 23. sz. 185.l.

MDK

Halmágyi István

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 206.l.

Halmágyi István

Mezengő nő c. nobra

nezepel a X. Magy. Kép.
Mův. kálmitáson (említve)

Kortárs 1965 XII in. 2004 old.

Ráfael Győző: Fürdőző nők (27)

HALMÁGYI ISTVÁN szobrászművész Marosbogáton (Tordaaranyos m.) született 1897-ben.

Művészi tanulmányait az Iparművészeti Iskolában végezte, majd Zalánál és Kisfaludi Stroblnál dolgozott.

1923-ban állított ki először a Műcsarnokban. Azóta ott, valamint a Nemz. szalon és a „Tamás Galéria" kiállításain többször szerepelt munkáival. 1935-ben kollektív kiállítása volt az akkori „Ernst Múzeumban".

Tagja a Magyar Képzőművészek Egyesületének, valamint a K. U. T.-nak és a V. M. E-nak. Megnyerte a kecskeméti „Katona József" síremlék pályázat egyik díját, — 1941-ben megkapta a „Képzőművészek Egyesülete" bronz érmét.

A Szépművészeti Múzeum és a Fővárosi Képtár több munkáját vásárolta meg. Művei állanak Budapesten és több vidéki városban. Legutóbb Budapest Székesfővárostól kapott megbízást Károli Gáspárnak, a bibliafordító szobrának elkészítésére, amelyet a Pozsonyi-úti ref. templom elé fognak felállítani.

Ráfael Győző festőművész és Halmágyi István szobrászművész 54. kiállítása. 1944 jan. 18 - 28ig.

HALMÁGYI ISTVÁN szobrász, Munkácsy-díjas
Marosbogát, 1897

1914-22 között az Iparmüvészeti Iskola növendéke, majd Zala György és Kisfaludi Stróbl Zsigmond mütermeiben dolgozik. Az ötvenes években a Szépmüvészeti Muzeum restaurátora. 1923 óta kiállító müvész, egyéni tárlata 1935-ben az Ernst Muzeumban, 1944-ben a Mübarát helyiségében volt. A felszabadulást követően csoportos kiállításokon jelentkezik. 1970-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki. - A klasszikus és modern plasztika tanulságait ötvöző, finom formálásu szobraiban bensőséges lirával szól szükebb és tágabb környezetének humánus szépségeiről, az ember és a természet örök kapcsolatáról. Szoboralakjai eszményitett emberi modellek, létezésük nem is csak társadalmi, egzisztenciális vonatkozásu, inkább mint biológiai, anyagszerü, s a társadalmiaknál mélyebben ható törvények szerinti létezés. Több parkszobrot, dombormüvet, portrét mintázott állami megbizásra.

Müvés zéletrajzok 1975

Halmágyi István

szobor:

Leány gitárral, br.

Reggel a Balaton parton, fa

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely.
Balatoni Mus. 1968.

MDK

Halmágyi István

repr.:

Elhagyatva

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

Halmágyi István.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Halmágyi István.

Kiállitotta m veit az Ernst muzeum 1936-ban

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Halmágyi István, szobrászm.

alkotásával gazdagitotta az értékes, sokrétü anyagot.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a a Nemz.Szal.-ban
Uj Magyarság.1942.ápr.11.

MDK

Halmágyi István

Két kiállitás. Mai kisplasztika és szoborportré.
Pesti Napló 1935. jan. 20. 13.l.

MDK

Halmágyi István

v.Szabados B.: A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

MDK

Halmágyi István, szobrászm.

a Képzőművészek Egyesületének bronzérmét nyerte el

Műcsarnok.- Tavaszi kiállítás.
Kiosztják a Magyar Képzőművészek Egyesületének érmeit és díjait.
Pesti Hirlap. 194w. máj. 2e.

MDK

Halmágyi István, szobrászm.

munkája

szobrocskáit /ill. -i/, teszik teljessé az izlé
sesen rendezett kiállitást.

Tamás Galéria.
Modern magyar kisplasztika 1938.
Pesti Napló. 1938.jan.9.

Fénykép

Magyar Foto: GK 1029/11 Hegedűsné

Halmágyi István: H. Magduska ultörő

Terrakotta-szobor

1951. X. 29.

Neg. van

Negatív

Zilahy István Hegedűsné

Halmágyi István: A gőztes ifju

Kobor

MDK

Halmágyi István

Női akt, műkő

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Halmágyi István.

Sórai Ujság.
1929. IX. 13., 7.
(:Hír.:)

Halmágyi István szobrász

Pilenevén művész kiállítása

Szabad Nap 1948 jun. 23.-60.

Halmágyi István kobrákművék.

Magyar Nemzet.

1946. III. 19.; II. évf. 62. n.

(: Bekámoló :)

MDK

Halmágyi István

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

MDK

Halmágyi István

a képzőművészek egyesületének bronz-érmét kapta

Kiadták a képzőművészek egyesületének díjait.
Uj Magyarság 1942. máj. 20.

MDK

Halmágyi István szobrász

Muzsa

Gondolkodó

T.Sz.G.
2 kiáll. Ujság, 1944. jan. 26. 7.l.

Halmágyi István

MDK

A Műcsarnokban a VII. magyar képzőművész
kiállitás nyilik meg. A Tanácsköztársas
évfordulója tiszteletére.
Fenti szobrász is résztvesz.
/Vedres Márkról készitett szobrot/

Esti Hirlap 75 sz. 1959. márc. 29. 2 old.

Halmágyi István, szobrán M Dk.

Szikszón, az új általános iskola bejárata mellett helyezték el művét: Móricz Zsigmond mellszobrát.

–: Móricz Zsigmond szobrot avatnak a szikszói iskolában L.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. aug. 31. III

Halmágyi István, kerámikus M.D.K.

herendi szobra :

Elefántbébi 250×350 mm színes

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 12.old.

M. D. A.

HALMÁGYI István szobrász

Móricz Zsigmond mellszobra a

szikszói ált. iskolában

Vasló

Magyar Nemzet 1961. aug. 31. 4. l.

Hahnágyi István

szobrász

M.D.K

"Önportré"
"Ódló lány"
"Start előtt"
"Székely legényke"

} repro

Kovács Gyula: Hahnágyi István szobrai.
Művészet, 1967. április - 26 lap

Halmágyi István

szobrász

Szinyei Merse Pál Társaság Tavaszi Szalonja - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Zsuzsánna-akt s egy igen szép akácfából faragott parasztleány kartej.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

Halmágyi István

szobrász

Szinyei Merse Pál Társaság VIII.Tavaszi Szalonja - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.III.19.

Halmágyi István, szobrász

L.: Dénesi 6.

Lukács T.: Pécs .... 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 4.

Halmágyi István

Anyagyermekkel (haraszti mészkő szobor) Máv Rendelőintézet, 1964.

Miskolc, 1971.
Kulturális Tájékoztató, 63. l.

Halmágyi István

Bemutatott művei:

„Az uj modell megmutatja magát," fa, 108 cm; „Zsuzsánna," Ko", 56 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

120

HALNÁGYI ISTVÁN, szobrász

Miskolc új és helyreállított létesítményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.-
32.-Anya gyermekével, -I.ker. MÁV. rendelő előtt.-
Halnágyi István műve. 201.old. 4.jegyz.

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Halmágyi István

Vietnam '72c. képzőművészeti kiállításon művei szerepelni fognak. A megnyitó okt. 30-án, I. szentháromság tér 1. dísztermében lesz, nov. 11-ig tekinthető meg.

Meglúvó, 1972. okt. hó.

Halmágyi Sándor

A Szegedi nyári tárlaton bemutatták Halmágyi Sándor "Emlékű kislány" című kisplasztikáját.

Kovács Gyula: Nyári tárlatok.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 34.oldal

Halmányi István szobrászművész

Részt vett a Képzőművészek Szövetsége által rendezett "Ül művek" kiállitáson a Műcsarnokban.

C: Kislán ünnepi évek

Kortárs 1971/6 1000. old.

Halmágyi István szobrász

a X. Miskolci Orsz. Képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei, melyeken egyfajta klasszicizálódási törekvés jelentkezik.

Szeres János: X. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállítás.
Népművelés, 1969. febr. 28-29 old.

Halmágyi István

A Munkácsy-díj II. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1970. IV. 2. 6. l.

Halmágyi István

Bemutatott műve:

232. sz. „Múzsa", ólom.

Bologh J.: A „Magyar Képzőművészetért I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

151

MDK

Halmágyi István restaurátor

a görög-római kiállitás anyagát restaurálta

Moravcsik Gyula:Az Orsz.Szépmüvészeti Muzeum görög-római állandó kiállitása Csillag, 1955.IX.évf. augusztus.1728.l.

MDK

Halmágyi István

Balás-Pixy L: Megjegyzések az őszi tárlathoz.
Az Ország, 1943. okt. 9.

NDK

Halmágyi István

rp: Az élő magy. keramika... Magyarország, 1942. nov. 6. 7 l.

MDK

Halmágyi István szobrász

T amás Ernő cikke. Hirlap, 1948. dec. 17.

MDA

MDK

Halmágyi István szobrász

Leányfej

Kopp J: Magy. művészet sikere Velencében és Milanóban. Szépművészet, 1940. 1.sz. 20-21 l.

M.D.K.

Halmágyi István
szobrász

„Vedres Márk képmása" - alkotása.

Dutka Mária: A VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrai
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4.

12 l.

M 3 1

M.D.K.

Ihalmágyi István
szobrász

Művei a kiállitáson vannak.

Márc. 27-en nyílik a Tanácskőztársaig emlékét ...
Magyar Nemzet, 1959. márc. 22.

9 l

MDK

Halmágyi István

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333.kiáll. Dijazott művészek. 1925. márc. 8 1.

Halmágyi István

Kiállít

Ujsáp 1935. T. 22.

Halmági István

Kiállít

PH. 1942. IV. 8.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Halmágyi István

Kiállít

NÚ. 1942. IV. 9.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Halmági István

Kiállít

Mi M. 1942. IV. ii.

özpont meginditotta rotaprintes for-
ó köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Holmági István

Kiállít

8 óri. 1942. IV. 16.

örgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
49.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
török utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Halmági Strán

Kiákít

Ma. 1942. I. 13.

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
rök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs
Központ

Halmági István

Kiállít

Nú. 1942. IV. 18.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület építészeti állagának a tö

M

Halmágyi Sztrán

Kiállít

NV. 1942. I. 23.

zpont meginditotta rotaprintes for-
kötéteként a
ózőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható
: 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

: 1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

Halmágyi István

Kiállít

PH. 4942. I. 13.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1-
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból '
mely a terület épitészeti állagának a t

Halmágyi István

Kiákít

Mi M. 1942. IV. 19.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat
Központban (Budapest XIV. Dózsa Gy

MDK

Halmágyi István

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-síremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Halmágyi István.

szobrászművész.

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 18.

M. D. K.

HALMÁGYI István szobrász

„Vedres Márk"

„Ifjú székely legényke"

Ujvári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Kerzőművészeti Kiállitáson

Magyar Épülőművészet 1959. 7/8. sz 271.

Halmágyi Istvánu
szobrász

M.D.K.

Vedres Mark portréja

A gyűjtemények gyarapodása muzeumainkban
Művészet, 1960. augusztus

Halmágyi István, kerámikus MDK

Elefánt.

R.Szörédi Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a keremikai kiállitást.
Uj Magyarság. 1942.nov. 7. 6.l.

MDK

Halmágyi István

vallás és közokt. minisztérium, államsegély
loo kor.

Limisk 1914-15. 83-84 l.

MDK

Halmágyi István

Kampis János: Az ujabb magyar szobrászat. A szépmüvészetek könyve. Bp. 1940.

522.1.

– 1. – M. D. K.

HALMÁGYI István szobrász

1897 –

Csacsi

Leányfej

Leányfej

Leányfej

A M. N. Galéria állagjegyzéke I/a. r

Bu. 1959. 152. l.

– 2. – M. D. K.

HALMÁGYI István szobrász

Női akt

Zsuzsánna

A M. N. Galéria állagjegyzéke I./a. r.

Pst. 1959. 153. l.

mx

Halmágyi István
szobrász

művét Moricz Zsigmond mellszobrát felavatták a szikszói általános iskolában. Virágos parkban vízmedence közepén helyezték el.

Mozaik: Moricz Zsigmond szobrot
Népszava, 89 évf 206 sz 1961 aug 31'én

Halmágyi István nobrán M.D.K.

Vedres Márk arcképe

Kamyis, hagy. műv. Bp. 1960 550

MDK

Halmágyi István szobrász

dm: Magyar katona a szabadságért. Kis Ujs. 1951. máj. 8. 4 l.

Halmágyi István festő

Vedres Márkról készített portréja a Nemzeti Galériába került.

-: Új képzőművészeti alkotásokat vásárolt a Nemzeti Galéria :-

Nemzetőr, 1959. jún. 30. 8. l

Halmágyi István.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállítás részére domborművet faragy Petőfi haláláról. (emlékmű)

Kis Újság, 1951. Május 1.

Halmágyi István
szobrász

„Vethőző" c. szobra szerepel a
tárlaton.

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. február - 36 lap.

Halmagyi István

a Csók István galériában mutatta be terracotta kisplasztiráit.

- Bozóky - Spring Show at arts gallery.
Daily News, Budapest, 1969. május 9

61.

MDK

Halmágyi szobrászm.

"Zsuzsanna" megkapó finomságu.

R.Szörédi Ilona: Az uj művészek egyesületének kiáll. -a.
Uj Magyarság.1940.március 31. 15.1.

Halmágyi István, szobrász

Kazincbarcikán látható a műnész „Fésülködő nő"-je. (említve)

Szüts Dénes: A szobrak városa.
Napló (Veszprém), 1978. ápr. 22.

Halmágyi István
szobrán

Réntvett a $\bar{x}$. miskolci ornágos képzőművészeti kiáll.-on.

Somos Miklós: A $\bar{x}$. miskolci...
Énekmagyarország 1968 dec. 15. 4.

Halmágyi István, szobrász

1967-ben a Képzőműv. Alap táblaképfejlesztésből 27 festményt, kisplasztikai vásárlásból 28 szobrot adott a Pécsi Modern Magyar Képtárnak. Halmágyi két művel szerepel. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern magyar Képtár története Új szerzemények I. 210.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Halmágyi István

„Merengés" terrakotta 40 cm

„A művész" terrakotta 30 cm

„A látvány gyönyörködtet" terrakotta 27 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum Keszthely

Halmágyi István szobrász

munkány díjat (II. fok.) kapott

N.N.: Isodalmi és művészeti díjat

Élet és Isodalom 1970 IV. 3

MDK

Halmágyi István, szobrász

Munkácsy M.-díjat kapott. (II. f.)

- : Átadták az idei művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 1.

Halmágyi István
szobász

A Munkácsy díj II. fokozatát
kapta 1970-ben.

—: 1970 évi Munkácsy díjak
Műrészet, 1970. cépiles - 30 kap

Halmágyi István [illegible]

Munkácsy díjat kapott.

Nyugat Nemzet 1970 április 2.
3. old.

Halmágyi István szobrász

A Munkácsy díj II. fokozatával tüntették

Ki

Pestmegyei Hírlap 1970 április 2
4. old.

Halmágyi István szobrász

Munkácsy díj II. fokozatát

kapta

Népszava 1970 április 2

4. old.

Halmágyi István grafikus

kiemelkedő díjat (II. fok.) kapott

N.N.: A kiadók az idei művészeti díjakat

Esti Hírlap 1970 V.1

Holmágyi István

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1970. aug. 18.

Szántó Piroska

Szántó Piroska kiállítása
Budapest Kiscsarnok 1970. május.

Halmágyi István

munkába menő brigadéros c. kisplasztikája (eml.) szerepel a „Dolgozó emberek között" c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között

Kortárs 1968 VI. 992 old.

Szalmágyi István
nobrán

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: „Dolgozó emberek között"
Művészet, 1968. május – 33 lap

Halmágyi István, szobrász

MDK

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

-: Kiosztották az 1970. évi irodalmi és művészeti díjakat 8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 2.

Halmágyi István
zobrán

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – gondos mintá-
zást árul el nagyobb aktja

Budapesti Hirlap
1929 III. 3

Halmágyi István

„Anya gyermekkel", szobor kompozíció, 220 cm., karanti mészkő,

Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Miskolc, Már Rendelő intézet

Tájékoztató 64/65 képző és Iparmüvészeti L. Vásárban 36 l

Halmágyi István

A nemzeti kiállításon az állam vásárolt

tőle.

BH. 1933. V. 14.

Habasági István

a nemzeti kiállításon az állam vásárolt

tőle.

NM. 1933. V. 14.

Hahnagyi Sztoán
Nobsán

M.D.K

„Kertészkány"
„Éviklő"
„Gitározó kány"
„Tücsök"
„Uj modell"

} repro

Kovács Gyula: Hahnagyi Sztoán Nobsán
Művészet, 1967. április – 26 lap.

Halmágyi Stván

szobrász

Szinyei Társaság kiállitása - Nemzeti Szalonban - szobrával szerepel. Kompoziciók

Magyarország
1933.III.19.

Halmágyi István

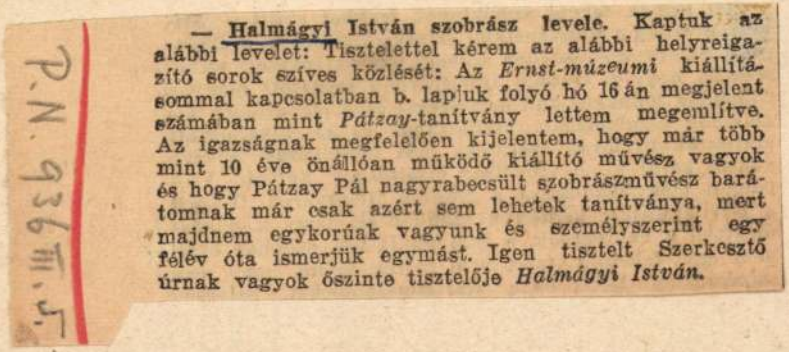

— **Halmágyi István szobrász levele.** Kaptuk az alábbi levelet: Tisztelettel kérem az alábbi helyreigazító sorok szíves közlését: Az *Ernst-múzeumi* kiállításommal kapcsolatban b. lapjuk folyó hó 16-án megjelent számában mint *Pátzay*-tanítvány lettem megemlítve. Az igazságnak megfelelően kijelentem, hogy már több mint 10 éve önállóan működő kiállító művész vagyok és hogy Pátzay Pál nagyrabecsült szobrászművész barátomnak már csak azért sem lehetek tanítványa, mert majdnem egykorúak vagyunk és személyszerint egy félév óta ismerjük egymást. Igen tisztelt Szerkesztő úrnak vagyok őszinte tisztelője *Halmágyi István.*

P. N. 936 III. 5

P. N. 936 III. 5

Halmágyi István

szobrász

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - szobrával szerepel.

Ujság
1956.III.23.

Halmágyi

Szobormüvével szerepel a
Mücsarnok 75 éves jubi-
leumi kiállításán.

N. M. 936. V. 3.

Halmágyi István

Szobormüve nemzeti az Ernst-
Museum gyüjteményében.

M. H. 936. II. 16 P. N. 936. III. 16.
P. N. 936 II. 16
M. 936 II. 16
B. H. 936 II. 16
Est 936 II. 16

MDK

Halmágyi István, szobrász

A Várba zár-beli mütermében dolgozott.

G.F.: Ahol Mátyás király szobra született.
PEST, 1944 máj.8.

Halmágyi István

A zene, kő, 38 cm

Énellő Kislány, fa, 50 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása, 1957. kat. nesk. kisdéjíné, kérimi Iréu.

17

Halmágyi István

Múzsa, ólom

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 jú

A «MŰBARÁT» KIÁLLÍTÁSI INTÉZET 54. KIÁLLÍTÁSA

Bpest, V., Mária Valéria-u. 12, Dunapalota mellett, Tel.: 18-16-16. Igazgató: KRIVÁTSY-SZŰTS GYÖRGY festőművész, tanár

KÜLDI: .....

MEGHÍVÓ

RAFAEL GYŐZŐ

képeinek

HALMÁGYI ISTVÁN

szobrainak

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÁS: 1944 január 18-án KEDDEN D. U. ½6–½8 ÓRÁIG

Tasnádi Nagy András

az Orsz. Irodalmi és Művészeti Tanács elnökének jelenlétében

Naponta nyitva: **10-3.** Hétfő, szerda, péntek: **10-½6.** Ünnep, vasn. **10-2.** ZÁRUL: jan. 28-án, péntek d. u. ½6-kor

Belépődíj **1·60** — P. Megnyitáskor és ünnep-, vasárnap, valamint tárlatvezetésen a megcímzett meghívó felmutatójának és kísérőinek **80** f. Bármely napon munkásoknak, diákoknak stb. **30** f. A Műbarát művésztagjainak és családjuknak díjtalan

A »MŰBARÁT« KIÁLLITÁSI INTÉZET 54. KIÁLLÍTÁSA

Bpest, V., Mária Valéria-u. 12. Dunapalota mellett. Tel.: 18-16-16, Igazgató: KRIVÁTSY-SZŰTS GYÖRGY festőművész, tanár

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

_____ úrnőnek
úrnak

BUDAPEST

Hahnägyi István

Mincsovszki szobrász Bogart

1923. tav, Eiatt. 163, 165

Öreg asszony (gipsz
A veleg talan) Tavaszmezőn. 6

1929 tav. Eiatt. 158, 158/a

A szfóari konvékmelék
dmüve I - II.

1936 magyarjuk 48, 177
Női fej, terrac
Járó nő, pat. gipsz

1942 tav Fiatal anya (kőtrobor)
gipsz

1943 őszi Lány fej, fa

Ellenzék-nyomda VI. 217

Halmagyi István

Világtalan

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Hadsereg.

E lapon az 1796, 18
1840. évi pótlovazó osztályok

középütt: DIE K.K.
jobbra: No. 37.

a kép alatt: Beschell & Remon
alól balra: F. l'Alemand.
jobbra: Gedr. bei J. Höfe
legalól középütt: Wien beiJ. Be

Szines kny., mér. a papir
F. l'Allemand: Die k.k öst
zweyer Jahrhunderte, J. Bermann

140-91-

50	HALMAGYI ISTVAN		
51	Leány	gipszszobor	600.—
52	Parasztleányka képmása	akácfa	500.—
53	Zsuzsánna	műkő	300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

eghalt nyanott 1573-ban)

–

hajú, bajuszú és szakálú paraszt halad
Jobb kezében tojással telt kosarat és két
val a fején ~~[illegible]~~ vitt vizes dézsát fogja. Öltözete
küli szürke kabát ~~ja alól kilátszik~~, ugyani-
e, a sajtos, vajat és halat áruló leányt
~~ut~~ és kezeit egymásra tevé a hordók egyikéré
zi. A bolthajtásos kapuból a szabadba nye-

tei 172:82 c/m.

~~r.~~
r.

37.

Burgos Stoss
[illegible]

196.

Halmágyi István

koll.-kiáll.

Ernst Múzeum kiáll

158. sz.

1936. febr.

V. 538

%

Föv. Képt.

Fej - 1 Hősi emlék máre

Lány korsóval, mükö
Isuzsánna
Lány kafej
Lány fej

~~Ősmagar~~

Lány, fa

Éva, terrac

Lány fej (gipsz
Gondolkozó
Nevedő lány fej
Férfi fej
Ősmagar ifju
Női szobor
Menö lány

Halmágyi István

szobrász Műcsarnok

1933. neuvz. képrm. kiáll.

230, 231

Ösmagyar ifin / gépe

Gondolkodó

1934 ápr.-jun Leány korsóval / gépe

Női arcmás, márv

1935 márc.-máj Leány fej, mükő

1937 ápr.-jun Női fej, márv

Fiatal lány sirkövé, gépe

Ülő nő, terrac

538.
.....szám.

Műemlékek Ors

Tárgy:

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat

Másolta

Összeolv

Fův kept

1937 jan (N. 4)
Nói akt, mű kő

1941. (Ny turr 1939-40)
Leány fej, fa

1944 jan jub. Csacsi, ólom

1945. Leány fej fa

1948 ápr " "

1948 okt
Kelleti férfi fejp fa
Nő hajadűvel kő

és ónélet. adatok.

Tamás

1940 febr.-máre CIX.

Leány
Leányfej / fa

Haller György (irodalom)

3835. Pieter

Sz. Siegen-ben 1577 júniu
máj

Férfi képe

Mellig és balrafordul
hosszú göndör haja, szem
mos szakálla őszbevegyült,

Fa, méretei 55·2 : 42·5
1908 november 7-iki 121584
Jakabtól 11000 K-án (1807–
1-jei 147773–908 (18–909),
(1–910) és az 1911 január 1-j
alapján. — Elszámoltatott 19
február 27-én (341–910) és
Az elszámolást jóváhagyta az
(912–911) és az 1911 márc
szvsz. határozat.

Kifüggesztésére vonatko
ban. 1910: Cab. I. 646a). *P.*

Jegyzet. Dr. W. Marti
1907. Nº 104, pag. 66.

Halmágyi István szobrász

Lehel-utca 14. Illés arnok

1934. nemz. képzm. kiáll. 140, 205.

HALMÁGYI ISTVÁN

92. Zsuzsánna, műkő
93. Leányfej, műkő
94. Leányfej, gipsz fában

Nemzeti Szalon

1940

Ume máré —
ápr

Vészi-nyomda. Tel. 108—03.

HALMÁGYI ISTVÁN

66. Károlyi Gáspár, terrakotta-terv
67. Gondolkozó, gipsz

68. Egy egri leány, gipsz
69. Aliz, terrakotta

Nemzeti Szalon 1942
Ünnepi ápr.

K. RÓNA KLÁRA: Hölgy

zést. Jellemző példa: II. Keresztély
dán király börtönében (kopenhágai

Haller Ferenc

1912/13 - 1915/16 I.
1918/19.

Ferkèpzomfoiskèvk

89. l.

Halmaji István

Szalonkút, gips
Relief fiatal lány
sírkövére
Madách - Hobor
terve

Nemzeti Szalon -
„1942" (jan)
katk: Várbarát

Grs. M. Keramikai Iráll

1942 (Ipm Társ)
Elefánt bébi

Rippl-Rónai Társ

1946 máre (Trust)

Michelangelo, br
Csacsi, ólom

1948 dec (N.G.)

Korsót vivő nő, kő

Halfart

hadimérnök

l.

Gerő Bvár

34. l. Keppel 1

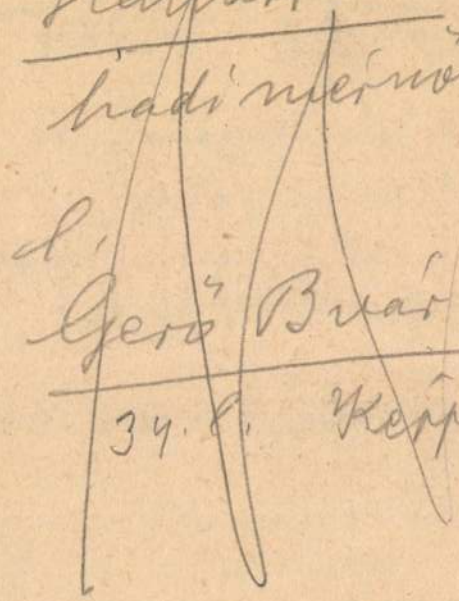

M. képr ért

1946 jul (Ernst)

Múzsa, olom

---

90 művész kiáll 1948 jun (N.Sz)

Nő hangszerrel
lenge szermelével | kő

I. M. képr kiáll 1950 aug.

Aratás hőse, gipsz

Tavasz Tárlat 1952 máj.-jun
1952

Bányász ifm, gipsz
Arcmás, terrac

III. M. képr kiáll 1952-53

Gerebly és lány, gipsz

Halbig Ignis

lásd

Nádor-emlék

Bpest 1865. Kiadta

Heckenast Gusztáv

IV. M. kép [illegible] 1954 jan-febr

a [illegible] ifja, gépe

VI. M. kép 1955

[illegible] [illegible], kö

Hallgarn

Ltab. IV.
92

Halmágyi István szobrai.

Halmágyi István sokat tanult *Pátzay* Pál szobraiból, dicséretére legyen mondva. Gondosan, lelkiismeretesen mintáz, jó érzéke van a szilárd, nyugalmas szobrászi taglejtésekhez. Nem heveskedik, tudja, hogy ez nem állna jól neki. Nincsenek mélyrehatő kétségei, szelíd mérséklet irányítja témaválasztásában s az alakításban. Ha el is kalandozik olykor egy kis ősmagyakordásba (2., 5. sz.), ezzel is inkább csak azt akarja bizonyítani, hogy ő is tudomást szerzett a korszerű követelményekről. Ilyetén szobrain azonban jól meglátszik, hogy nem lelkéből lelkedzettek. Bizony nekünk is több örömünk telik kedves, kifejező leányfejeiben (14., 16. sz.), édesanyja szépen faragott arcképében, vagy abban a finom alumínium-szoborban, amelynek a *Múzsa* címet adta.

Oltványi Imre:
Négy kiállítás. Ráfael
győző és H. J.
Magyar Nemzet.
1944. febr. 10.

ÖVETŐJE
öreg

ty
egyenként 27×21·5 cm.

BOONS, DAVID (flamand festő, 1578—
)

17·5×20 cm.

j, 17·5×22·5 cm.
zlaghy II., 245. szám. (Az alakok Rotten-
mertől.)

É P E K

IGNON, GUILLAUME (francia festő,
—1679)
ovasok
olaj, 21×17·5 cm.

J. (francia festő, XIX. sz. eleje)
ép
pergamen, 7·7×5·5 cm.
vich PA, 262. l.

Halmágyi István

szobrán

Halmágyi István rendkívül tehetséges szobrász. Skálája nem túlságosan széles, de annál bensőségesebb. Ezúttal jórészt ismert munkáit állította ki. Köztük Madách-szobor tervét, *Fráter Györgyöt*, a *Pogány magyarok megkeresztelését*, az *Ősmagyar ifjút*, a *Csacsit*, a mozdulat közvetlenségével megelevenedő *Gondolkodót* és néhány karakteres portréját. Java művei azt bizonyítják, hogy erős érzéke van a monumentalitás iránt (*Kendős leányfej*), ugyanakkor azonban a gyengéden árnyalt, finom formák kifejezett szépsége iránt meglepően fogékony, amire jó példa *Zsuzsannája*.

Pest. 1944 jan. 22.

(-r-: Két kiállítás.)

medail onokkal diszitve. Rajnai, XVII. sz. — Krug, illons. Rheinisch, XVII. Jh.

alapon fasor. Zsolnay, Pécs. — Kugeliges Prunkgefäss, Zsolnay, Pécs.

iszitéssel. Zsolnay, Pécs. — Vase, mit persischem Muster

eozinmázas, stilizált virágdisszel. Zsolnay, Pécs. — Zwei- lumendekor mit Lüsterglanz. Zsolnay, Pécs.

perzsa modoru, eozinmázas diszitéssel. Zsolnay, Pécs. — chem Muster und Eozinglasur. Zsolnay; Pécs.

ázas, rozettás diszitéssel. Zsolnay, Pécs. — Runde Bon- etten. Zsolnay, Pécs.

oboru akantuszlevelekkel. Német. — Grosse Vase, weisse lätter. Deutsch.

ocska. XIX. sz. e. f. — Neptun, farbige Terracotta Figur.

stén elől szinesen két fa közt kertész ásóval. Alvinc, kel, Fayence, auf der Stirnseite farbig, zwischen Bäume

Halmágyi István

Der zweite Teilnehmer dieser Ausstellung, der Bildhauer Stefan *Halmágyi*, ein Pátzay-Schüler, hat seinem Meister einen gesunden Sinn für ruhige, abgeklärte plastische Formen zu verdanken. Leider vermag er seinen Gestalten kein wahres Leben einzuhauchen, sie sind ausdruckslos, matt und langweilig. Ein frischer Impuls der Modellierung eignet lediglich dem „Székler Bürschlein". Die Gestalt der badenden „Susanne" wirkt durch ihre grazile Zartheit anziehend.

Vitrine, Nussholz, im unteren Teil

1430. NÉGY SZÉK, diófa, keskeny üléss XVII. Jh.

1431. NÉGY SZÉK, diófa, patás lábbal, p mit rotem Samtsitz. Barockstil.

1432. HAT SZÉK, diófa, piros ripszkárpi Ripstapezierung. Barockstil.

1433. KÉT SZÉK, diófa, faragott és átt die Lehne durchbrochen. Italienisch

1434. KÉT KONZOLASZTAL, diófa, roko holz, mit Rokokoschnitzerei. Italien

1435. KAROSSZÉK, diófa, piros bársonyi sitz. Louis XVI.

Pester Lloyd. Morgenblatt. 1944. Jan. 25. (Ein Maler und Bildhauer)

dikával. Bidermeyer. — Nähkästchen, Nussholz, Bieder-

, három delfines lábbal. XIX. sz. — Rundes Tischchen,
IX. Jh.

a, két nőalakkal és két puttóval. Barokkstil. — Grosser
ckstil.

, oroszlán hermával. Barokkstilus. — Grosser Armstuhl,
ne. Barockstil.

ony kárpitozással. Barokkstilus. — Armstuhl, Nussholz,

párnázással. — Grosser Armstuhl, mit grüner Damast-

aranyozott fa, rokokó diszitéssel. Német, XVIII. sz. —
ldetes Holz, mit Rokokodekor. Deutsch, XVIII. Jh.

berakással. Louis Philippe. — Schreibtisch, mit reicher

ófa, csavaros oszlopokkal és berakással. XVIII. sz. e. —
lz, mit gewundene Säulen und Intarsia. Anf. XVIII. Jh.

tt ovális medaillonban épületekkel. Olasz. Louis XVI.

Halmágyi István

szobrász

— **Károli Gáspárnak szobrot emel a főváros.** Budapest székesfőváros megbízást adott Halmágyi Istvánnak, az ismert szobrászművésznek, hogy készítse el a bibliafordító Károli Gáspár szobrát. A művész, hosszu előtanulmányok után nemrégiben el is készült a szoborral, amelyet a napokban tekintett meg és vett át a székesfőváros. A három méter magas szoboralak, amely papi talárban, melléhez szoritott bibliával, ég felé tekintő szemmel ábrázolja Károli Gáspárt, különösen megoldásának egyszerüségével és kifejező erejével hat. A szobrot most nemes kőbe vésik és a jövő évben állitják fel a Pozsonyi-uti református templom oszlopos homlokzatának előterében.

Pesti Napló

1943. okt. 16.

Halmágyi István

Kés kiállítás.

— A kiállítás szobrásza, *Halmágyi István*, a nyugodt formák, az egyszerű kifejezésmód művésze. Ósmagyar figurája tömör erejével, egy-egy tanulmányfeje, elsősorban a Muzsa, mintázásának szűkszavu nemességével hat. Sikerült és élethű, bár kissé túlságosan is kidolgozott munkája a hősi halált halt Kormányzóhelyettes arcmása. (*f. j.*)

Pesti Hírlap

1944. jan. 26.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

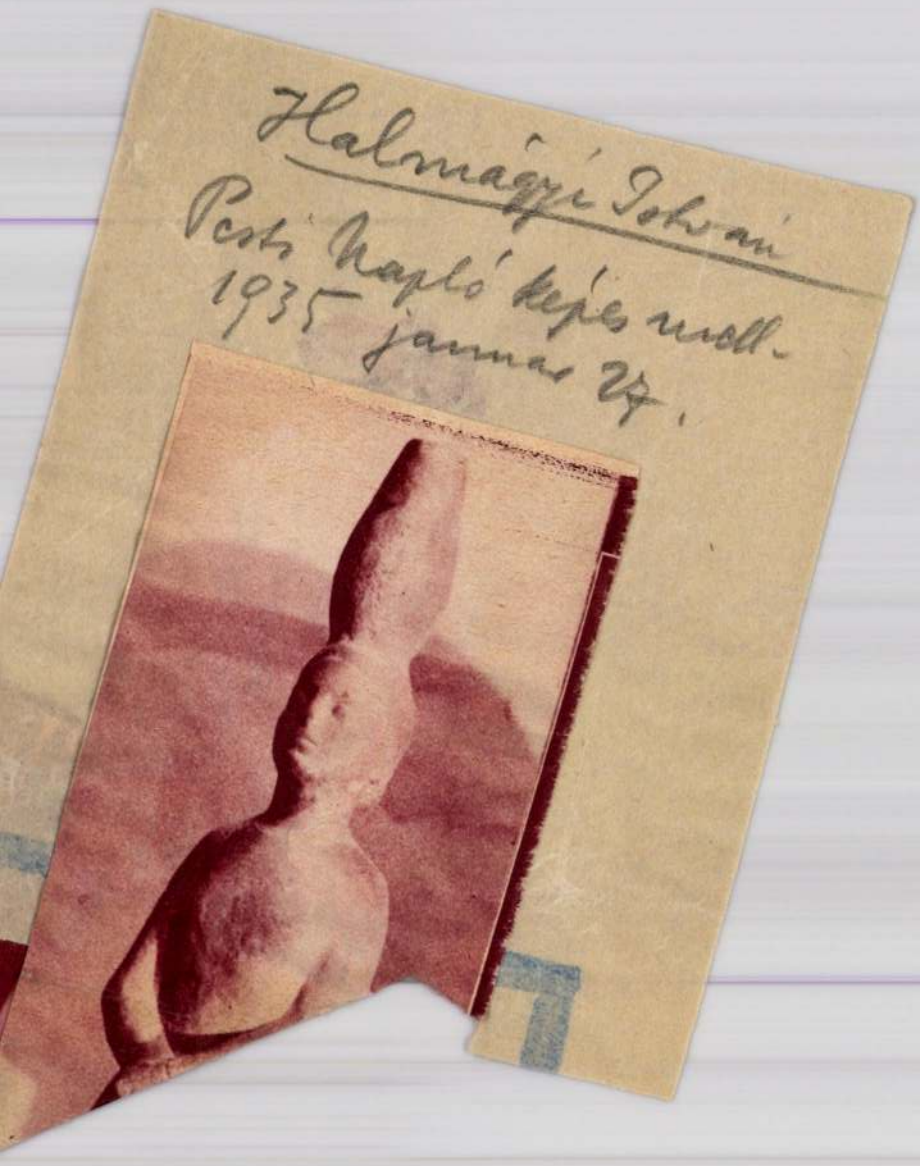
Halmágyi Johann
Pesti Napló képes mell.
1935 januar 27.

Halmagyi

Nobcan

l

Szabadellüvöncs

1948. 269 l.

megkönnyíti a felvételezést. Az egymásután
A kötetek megjelenését mégsem köthetjük szig
a lista végén látjuk, ennek oka az, hogy korábbi
Budapest művészeti emlékeiről, de azt sem jel
nak fog megjelenni.

Az egyes köteteken párhuzamosan dolgo
szolgálja az óhajtott célt, hogy Magyarország
hamarabb a műemlékvédelem és a kutatók re

Halmágyi István

szobrász

l.

Szépmüvèszet

1942.43.l.

Halmágyi István

Szépmüvészet
1942-289-b

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Halmágyi István

l.

[Szépmüvészet]

1944. 103. l.

BUDAP
41 XII. 6. 2
Ta 62 Ta

Halmágyi István

Szobrász

l. Szépm. Mucz. Érk.

IX. 276. l.

Halmágyi István

szobrász

A Képzőművészek Egyesületének bronzérmét kapta a Műcsarnok tavaszi kiállításán -

Uj Magyarság

1972. máj. 20.

Uj Magyarság

1944. jan. 23.

(D. J. dr: Ráfad Györö és Halmágyi István kiállítása a Műbarátban.)

Halmágyi István

szobrász

A szobrász, Halmágyi István a fővárosi kiállításoknak ismert művésze. E kiállításon legszebb feje az ólomba öntött „Muzsafej", amelyen az egyszerű, sommázott vonások asszimetriája csak még vonzóbbá teszik e plasztikát. Legnagyobbméretű munkája az „Ősmagyar", amelynek leegyszerűsített felszíni megmunkálása szerencsés összhangban van az általános kifejezéssel: a figura jólsikerült kiállásával. Többi fejei kőszerűek s az anyagszerűség szigorú mértékével mintázta terrakotta figuráit, vagy bronzszobrait is. Halmágyi jelenleg katonai szolgálatot teljesít, mint repülőtiszt s mint ilyen mintázta meg néhai Horthy István kormányzóhelyettes repülőtisztportréját.

D. J. dr.

919. NÉGY NYELES POHÁR, ezüst, n
mit viereckigem Fuss. Wien, 1819

920. OVÁLIS CUKORTARTÓ DOBO
Ovale Zuckerdose, Silber, mit get

XIX. sz. — Lorgnon, mit langer Kette, Gold. XIX. Jh.

delén vésett rajzban táncoló pár. Osztrák, empire. — Dose,
endes Paar. Österreich, Empire.

delén vésett diszités. Német, XIX. sz. — Viereckige Dose,
sch, XIX. Jh.

gerezdes peremmel. XIX. sz. — Ovaler kleiner Korb,
XIX. Jh.

belt alakokkal. India, XIX. sz. — Zylindrische Dose, Sil-
, XIX. Jh.

, ezüst. Keleti, XIX. sz. — Zylindrisches Etui mit Kette,

t. India. — Zwei Armbänder mit Kette, Silber. Indien.

n alakokkal. Német, XIX. sz. — Drei kleine Silberbecher,
XIX. Jh

züst, illatszertartó. XIX. sz. e. — Eichelförmige kleine
h.

t XIX sz e — Kleine eiförmige Dose Silber Auf

Halmágyi István
nobrán
koll. kiáll
Ujság. 1936-febr.-16.
(e. a.: Az Ernst-Múzeum
csoport-
kiállítása.)

Ez magyarázza meg, hogy az egyé
jogi és személyi életet éli, kifelé, mint egysé
az Árpádokat követő korszak királyai elhalm
ség kritériumát, az országgyűlésen való rész

Az
koron át
ban a ré

A
polgárok
kal kerít
hatósága

Sem
tetében
alatt élő
sarkalato
bad királ
még jobb
kulásána

289. sz. ábra. Esztergom város XIII. századi pecsétjének előlapja. A Magyar Nemzeti Múzeumban.

biztosítottak, eleve függetlenítették a vármegy
tulajdonul bírja a királytól, a várost mint neme
és első lépcsőül szolgált arra, hogy önálló

A királyi oklevelek, melyek a városo

, illetőleg a családoknál, úgy a testületeknél
a XIII. század második felében élnek az önálló
melyet ismerünk, Esztergom város olasz
atokban maradt reánk; az eredeti, rézbe vésett
iségtárában. Ez a kettős pecsét előlapján az
al; a vár falai felett csúcsíves épület emelke-
közepét háromszögű paizs foglalja el, mezejé-
úri vagy oltalom-czímerül szerepelnek, talán
gomi érseki várba telepített olaszokat 1256-ban
költözzenek s a vár aljában szabadon élvezzék
gos czimer vágásai váltak később, egy paizsba

Halmágyi István

nobrait Bpest

1947. pelim végén

harasért orosz fog-

ságból.

Világ 1947.

pl. 23.

Arva - Varelja
Selbstverlag
1879

n.
3655 sz. leirat alapján Gróh Ist-
) K tiszteletdíj kifizettetett az
leirat alapján (1906-907).
g. ev. templomban lévő falfestmény. --

s 22-én 2025 ex 907 sz. alatt.

3706. Johannes de Rosenaw után
Működött a XV. századb

A Golgotha (János 19 r.

Keretbe foglalt ké
a jelenetét látjuk, midőn szen
foglaló Megváltónak keblét döf
be mártott szivacsot nyujt. A
a balrafordultan térdelő Mária
asszonyok vannak, a kik közül
az ájuldozó Madonnát támogatja
noson túl, a zsidó főpapok és a
cselék és a katonaság tünik fe
kel. Az égbolton csillagok rag
kereszt, a szileziai sas és a
(Jézus, mint ember), a magyar c
a GLORIA (Jézus, mint itélőbir
ló; alól pedig a két imádkozó
ábrázolva. Felirata a rácsos a
gister Johannes de Rozenaw Ann

1905

Halmagyi István

Szobrász

Műcs. kiáll, 1923 tól
Pipics 113 l.

Sopron, Fegyvertár-u 3 Tisza

242

Halmágyi István

szobrász

~~Műcs. kiáll. tól~~

Pipics 62. l.

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés

Kelt 1 .....

Határidő 1 .....

Hivatalos jegyzet: .....

Sajátkezű aláírás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

Halmágyi István

SzMPT-tól dicséró elismerés.

~~Ásatás, bardóczi VI. 175.~~

Halmágyi István

kőbányai

III. Erdőalja út 69.

MKSz 1947

Halmagyi István

Részt vett a Bpesti Madách-szobor első pályázatán 1938 febr.-

Halmágyi István

szobrász

Nádor u. 32.

Műcsarnok

1923. tav

Elektr. lekerte

1925. II. 15.

HALMÁGYI ISTVÁN :

99/a. Csacsi. - Szobor, ólom. Mag.: 29 cm.
Jelz. a talapz. felül: "H. I."

Székesfőv képt. jub. kiáll.

1944. | au

Halmágyi István

Jelz.nélkül.

76. Pálffy Pálné. - Szobor, br. Mag.: 29 cm. Jelz. nélkül.

FERENCZY KÁROLY / 1862 - 1917 / :

77. Józsefet eladják testvérei. - Olajf., v. 227x193 cm. Jelz. nélkül.

78. Orfeusz. - Olajf., v. 98.2 x 117.5 cm. Jelz.b.a.s.: "Ferenczy K."

79. Virágcsendélet. - Olajf., v. 81.3x81.3 cm. Jelz.f.j.s.: "Ferenczy Károly 1911."

80. Kódobálók. - Olajf.,v. 149x119 cm.Jelz. l.j.: "Ferenczy K. 1890."

Halmágyi István

A másik kiállítónak, az erdélyi származású Halmágyi Istvánnak is jócsengésű, ismert neve van. A Szépművészeti Múzeum és a Fővárosi Képtár több művét megvásárolta és szobrai állnak úgy a fővárosban, mint több vidéki városban. Most a főváros megbízásából elkészíti Károli Gáspárnak, a bibliafordítónak szobrát, amelyet a pozsonyiúti református templom előtt fognak felállítani. Nagybányai Horthy István mellszobra, „Ősmagyar ifjú" című monumentális szobra a tiszta, leegyszerűsített formák erejével hat. „Korsót vivő nő" című kútfigurája, a „Zsuzsanna", „Múzsa" című szobrai viszont csupa harmónia és ritmus. Az értékes kiállítás január 28-ig marad nyitva.

(Z. P. A.)

Két kiállítás.)

Magyarország (Esti lap)

1944. jan. 20.

Halmágyi István

Nobrai

Kil. Marosbogát

1897 - szept. 1.

lásd

Lex Magyarás

210. b. l.

Halmágyi István

rőd

Mátyás Péter: Az irgalmasok kórházának új szobrai. Magyar Művészet. 1935. 297. l. 3 oo. l.

Balassa Imre orvoskamai mellszobra.

Vasárnap

6

Vízkereszt

Hétfő

7

Lucián vt.

Kedd

8

Szörény

Szerda

9

Protestáns naptár

Január

V	6	Vízker
H	7	Attila
K	8	Szörén
S	9	Marcel
C	10	Melán
P	11	Ágota
S	12	Ernő

Ó görög naptár

December

V	24	Eugen.
H	25	Nkar.
K	26	Istsz M
S	27	Istv. fd
C	28	T. e. vt
P	29	Ap. sz.
S	30	Anizia

Izraelita

Halmágyi István

Leányfej, fa
Ősmagyar ítju, kő

Repr.

Nagyújmagy 107. tábla

Halmágyi István

400 k államrajzi

Érmisk 1915/16, 72 l

44

Antik bútorok stílszerű javítását és átalakítását garanciával vállalja
Nagy János kárpitos és díszítő
Biedermeier és minden más stílű bútorok állandóan raktáron
Budapest. IV., Cukor-utca 5. Telefon: 83—2—74

Árverési sorrend.

Az árverés napja	Metszetek	Festmények, rajzok	Szobrok, plakettek	Kelet	Ezüstök, ékszerek	Porcellán- és üvegtárgyak	Textíliák	Vegyesek	Szőnyegek	Hangszerek	Fényképezőgépek, látcsövek, fegyverek	Bútorok	Könyvek
1934 okt. 2	1—80	—	—	—	1064—1090	1383—1400	1718—1740	—		—	—	2028—2090	—
„ „ 3	81-158	—	—	—	1091—1110	1401—1430	1741—1760	—	—	—	—	2091—2150	—
„ „ 4	—	159—220	—	—	1111—1130	1431—1450	1761—1780	2283—2310	—	—	—	2151—2210	—
„ „ 5	—	221—280	—	—	1131—1150	1451—1470	1781—1800	2311—2330	—	—	—	2211—2282	—
„ „ 6	—	281—340	—	—	1151—1170	1471—1490	1801—1827	2331—2350	1828—1890	—	—	—	—
„ „ 8	—	341—400	—	—	1171—1200	1491—1520	—	2351—2380	1891—1952	—	—	—	—
9	—	401—	—	897—	1201—	1521—	—	2381—	—	1953—	—	—	—

Halmagyi István

Építészeti rajzból
dicsérő okm.

Éimisk 1915/16.

44. l.

Halmágyi István

Díszítő nobrászatból
10 K-ás kis aranydíj.
Eimisk 1915/16. 44. l.

Halmágyi István

zobrázt

1914–1921

Éimisk 1930. 83. l.

Budapest, 1933. II. 18.

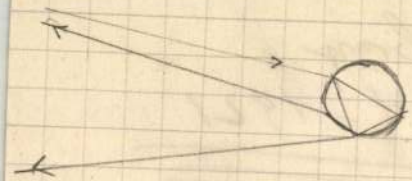

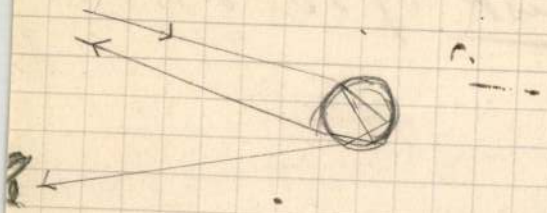

Fraunhofer
Bunsen
Kirchhoff

Budapest, 1933. III. 21

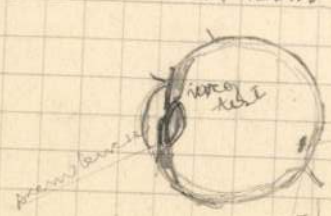

$$\frac{1}{t} + \frac{1}{k} = \frac{1}{f}$$

Halmágyi István

zobrász

szód

Kampis Antal

Magyar faszobrok

Bp. 1939. 26. l.

29. t.

Officina.

Keresztény Szociali

Kossuth

Müemlékek Orsz
tekintetes E

Tekintetes Elnö

A f.hó 9-én kelt nb.át
részére a visegrádi-romok ingyen
a tekintetes Elnökség őszinte kö
tézkedéséért.-

Halmágyi István
szobrai

Irod.

Kampis János:

Ráfael Gyözö és
Halmágyi István
kiállítása. Magyar-
ság. 1944. febr. 13.

HEGYI ZSIGMOND
HIRLAP BIZOMÁNYOS
ÉRMIHÁLYFALVA

ÉRMIHÁLYFALVA
43 VI. 12. 18
E
1000

20 f
KIP-POSTA

Tekintetes

Európa
hiadóhivatalának

Budapest
V Visegrádi u 36 szám

NYOMTATVÁNY

Halmágyi István
nobrin
szut. 1897. Marosbogát
rózd
Ki-kiroda?
295. l.

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Halmagyi István

kultuszminiszteri 100 k
államsegély

Éimisk. 1914–15. 83. l.

eredeti formában való egyszerű sokszorosítását teszi lehetővé, hanem az eredeti~~nek~~ egyes részeinek alkalmazását, vagy az eredeti megváltoztatott formáját, vagy negatív formálását is.–

A litográfiai technika előnye továbbá a cinknek és az aluminiumnak a felhasználhatóra egyszerű és [illegible]

Halmágyi István

nobrais

Lázd

Forum

(magyar. rész)

1936. 8. l.

813. Olasz fes

A XVI. század

Szt. Justni

III:72

Tér dig látható, all é
tart mat és keble be sö
körül, hoja szöke
derekán. Kék öv
jét baljával fro

Fa, v
Pyrke

75

Halmágyi István

I.

Építészet

1942. 4. l.

Szépművészeti

Halmágyi István

nobrán

Esti Ujság

1944. jan. 26.

(T. D.: Ráfael Győző és H. I. kiállítása.)

Halmágyi István

l.

A Pesti Városháza

1938. 3. 7 - 9. l.

FELELŐS

HOITS

KIADÓ-TU

FRANKLIN

Műbarát. 1944. jan. okt.

HALMÁGYI ISTVÁN sztbrászművész művei:

1/a.	Nagybányai Horthy István (Gipsz. Kőbefaragva)	5000 P
2/a.	Ősmagyar ifjú (Gipsz. Kőbefaragva)	800 P
3/a.	Korsót vivő nő (Szálon kút figura Gipsz Fémbeöntve.	2500 P
4/a.	Egy egri leány. Gipsz. Fábafaragva.	2000 P
5/a.	Pogány magyarok a keresztségben. Gipsz. Kőbefaragva.	3500 P
6/a.	Egy „Madácsszobor terv." Gipsz, eladó.	
7/a.	„Fráter György" Gipsz. Fábafaragva.	1800 P
8/a.	„Székely legényke". Agyag. Fábafaragva.	1500 P
9/a.	Lorettoi Mária. Gipsz. Fábafaragva	1200 P
10/a.	Csacsi. Gipsz Aluminiumban.	1500 P
11/a.	Édesanyám szobormása. Gipsz. Fában.	1500 P
12/a.	„Muzsa". Aluminium.	1000 P
13/a.	Archaikus fej. Agyag. Égetve.	800 P
14/a.	Leányfej. Műkő.	1000 P
15/a.	Zzuzsánna. Márványban. Eladó.	
16/a.	Kendős leányfej. Gipsz. Fábafaragva.	2000 P
17/a.	Gondolkodó. Gipsz. Fábafaragva.	2000 P

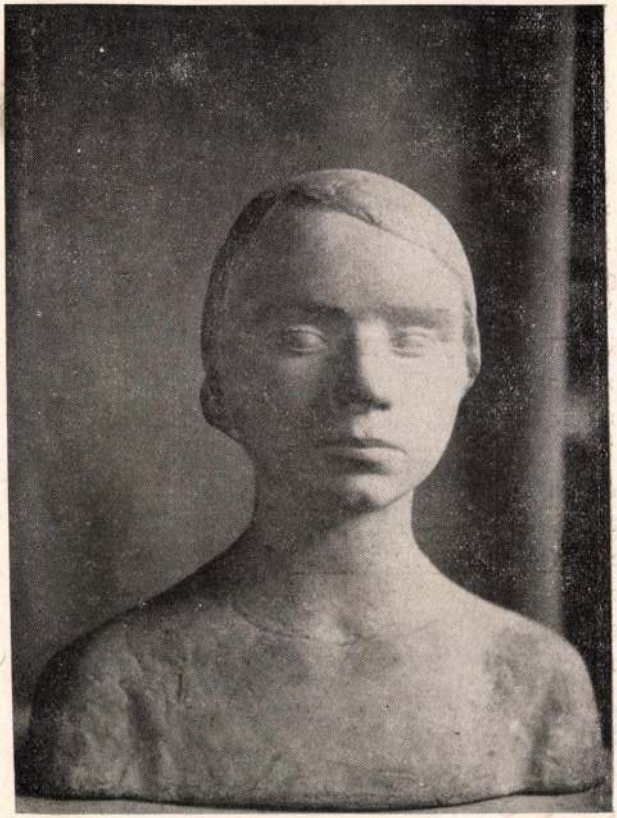

Halmágyi István: Leányfej (14/a)

MDK

Halmágyi István

vörös márványból készitendő sirkövek terveire kiirt pályázaton looo koronás dijat nyert

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire. Magyar Iparmüvészet 1922. 75.l.

Halmágyi István

munkáiban jelentkezik egyfajta klasszicizálódásra törekvés. Részt vett a kiállításan

Seres János: X. Miskolci országos képzőművészeti kiállítás

Népművelés 1969/2 29 old.

Halmágyi István

műcét „Anya gyermekkel" (horanti mérsk szobor) Miskolcon a MÁV rendelőizténtezete előtt állitottak fel. 1964.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971.

631

Halmágyi István

Kerepel az I. Orsz. Kisplasztika Biennálé

Keller Zoltán: Az I. Orsz. Kisplasztika Biennáléról

Tiszatáj 1968 I. sz. 54 old.

Halmágyi István rajzai

Egy műve

szerepel az alábbi tárlaton

Soros kiállás: A X. miskolci országos
képzőművészeti kiállítás

Észak-Magyarország 1968 XII. 15

Hahnágyi István

Reggel Balatonon c. Jaszobva (ens.)
szerepel az alábbi tárlaton

Korács Gyula: IV. Balaton Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

M.D.K

Halmágyi István
szobrász

Rész vett a tárlaton, „Reggel a Balatonon" ciminü fabol faragott szobrával.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november – 45 lap.

Halmágyi István III. Erdőalja n. 69

1897 (szept 1.) szobrász, Marosbogát (Tordaarajos m.) Ungvári agyagipari szarískola, 1914; Ipm Forsk, 1923 – Több cívig Zala műtermében dolg.

1940 MKE bronzérem

Ugyanit 1935 Ernst, 1944 Műbarát

45-47 Oroh halifogoly

1928: kecskemét, katonai J sírcsel. pály 3. díj
1948 Csepel kossuth pály 2. díj

Művei: szépen Mun. Leányfeg. fe (Fő kép l. halon

Nő hegedűvel (Női akt hegedűvel)

HALMÁGYI ISTVÁN:

88. Leányfej. - Szobor, fa, mag.: 34 cm. Jelz. l. o. "Halmágyi".

Halmágyi István

Kopp 1939/40. évben. II.

2416. PRIZMÁS SZINHÁZI LÁTCSŐ, Oigilet. 3×, Tokban . 40
2417. SZINHÁZI LÁTCSŐ, nyéllel, gyöngyház foglalatban . . 20
2418. SZINHÁZI LÁTCSŐ, Busch, Multinett. Bőrtokban . . . 20
2419. PRIZMÁS SZINHÁZI LÁTCSŐ, Busch. Lilux. 33/4×13 45
2420. SZINHÁZI LÁTCSŐ, Calderoni, Bpest. Bőrtokban . . 18
2421. SZINHÁZI LÁTCSŐ, Busch, Multinett 12
2422. FÉNYKÉPEZŐGÉP. Goerz, Tenax, 4½×6 Syntor. 6·8 Anastigmattal. Hozzá egy filmtartó. Bőrtokban 40
2423. SZÍNHÁZI LÁTCSŐ, gyöngyház foglalatban, nyéllel. (Hibás) 18
2424. PRIZMÁS LÁTCSŐ. Zeiss, 6×. 58
2425. PRIZMÁS SZÍNHÁZI LÁTCSŐ. Fata Morgana. Tokban 60
2426. FÉNYKÉPEZŐGÉP, 10×15. Mentor tükörreflex-kamera. Goerz Anastigmat 6·3. Két váltó, három dupla kazetta és egy pakfilmkazetta. Bőrtáskában 450
2427. LÓVERSENY-LÁTCSŐ. Zeiss, 7×. Bőrtokban . . . 50
2428. FÉNYKÉPEZŐGÉP. 9×12. Plaubel: Anticomár. 3·2. Hozzá 12 lemeztartó. Bőrtokban 140
2429. PORTÄBLE ÍRÓGÉP. Remington 180
2430. FÉNYKÉPEZŐGÉP. 9×12. Pololyt. 4·5 Anastigmattal. Hozzá négy lemeztartó. Bőrtokban 60

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1979 APR 2 31

1021

Ünnepség Szerencsen

Lenin születésének 100. évfordulójáról közös ünnepségen emlékezett meg a Szerencsi járási és községi Pártbizottság. Ünnepi szónok *Imri Gyula* országgyűlési képviselő, a járási pártbizottság első titkára volt. Beszéde után átadta a megyei pártbizottság által alapított Lenin-emlékplakettet a propagandamunkában kimagasló eredményt elért pártagoknak, majd a járási pártbizottság nagytermében leleplezte *Halmágyi István* Munkácsy-díjas szobrászművész Lenin-domborművét. Az ünnepi megemlékezés kedves színfoltja volt, amikor a tiszalúci úttörők átadták a maguk készítette, Lenint ábrázoló faliszőnyeget a járási pártbizottság vezetőinek.

mint
látván
Talá
a való
Dep
han. r
tel tá
osztály
A t
ülésten
gyes (
néz le
Hitl
vissza,
tábornokokkal: Berlinben marad. Gyors döntések a követendő hadműveletekről.

len
ve-
lse-
lse-
sek
ost
sati
ről
át.
sak
rtot
uz-
int-
ár-
nának.

(Következik: *A „nemzeti erőd".*)

XVI.

Halmágyi István: Michelangelo.

Magyar művészek kiadó
1942. jún. 6 — 22.

Erdey Dezső: Szervita-téri Madonna.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1966 DEC 20

1021

Halmágyi István szobrászművész Éneklő kislány című művét december 20-án állítják fel Egerben az Egészségügyi Gyermekotthonban.

Halmágyi Egerben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Halmágyi István
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1965 SZEP 16

1021

Új szobor Miskolcon

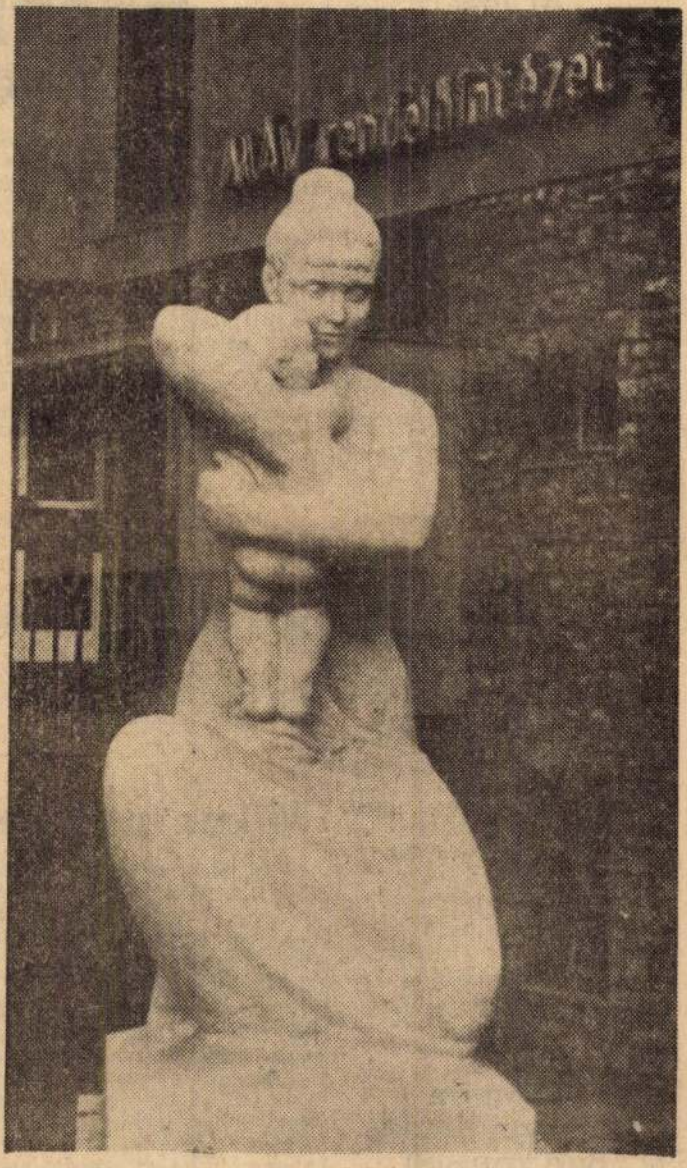

A MÁV rendelőintézet előtt állították fel a legújabb miskolci szobrot, az Anyát gyermekével. A jól sikerült mű Halmágyi István szobrászművész alkotása.
Foto: Sz. Gy.

Ki lesz az ENSZ-közgyűlés elnöke?

Néhány nappal az ENSZ-közgyűlés 20. ülésszakának megnyitása előtt még nincs megegyezés a nyugati tömb tagállamai között abban a kérdésben, hogy kit jelöljenek a közgyűlés elnökének. A tegnapi eredménytelen megbeszélésen elsősorban Fanfani olasz külügyminiszter és Enckell finn diplomata neve szerepelt a várható jelöltek között. A szocialista országok többsége Kocsa Popovics volt jugoszláv külügyminiszter jelöltségét támogatja.

Szovj köz

Szerdán délután Moszkvában közös közleményt adtak ki az Antonín Novotny vezette csehszlovák párt- és állami küldöttség Szovjetunió-beli látogatásáról.

A közleményben a felek megállapítják, hogy a nemzetközi helyzet megítélésében teljesen azonos nézeteket vallanak, hangoztatják, hogy az Egyesült Államok vietnami agressziója következtében előállt helyzet rendkívül nyugtalanító. A továbbiakban a köz-

Görögország
Színfalak mögötti alkudozások

Az AP tudósítója írja, hogy a görög politikai válság megoldására irányuló erőfeszítések továbbra is folytatódnak. A koalíciós kormány összehozásán fáradozó politikusok azonban nehézségekbe ütköznek. Konstantin király, aki hajlandó lenne Sztefanopuloszt megbízni a kormány megalakításával, egyelőre vár, hogy kialakuljon a parlamenti többség, amely jelöltjét támogatná. Sztefanopulosz kedden egész nap zárt ajtók mögött „puhította" a képviselőket, hogy Papandreu ellen foglaljanak állást.

A román külügyminiszter Budapesten

Corneliu Manescu, a Román Szocialista Köztársaság külügyminisztere és kísérete szerdán Péter János külügyminiszter meghívására baráti lá-

Mikor jut az em

Athénben a 16. nemzetközi űrhajózási kongresszuson Werner von Braun beszámolt az Apollo-program jelenlegi állásáról. A program célja: 1970-ig embert juttatni a Holdra.

A kongresszus előtt szerepel egy másik, a Mars meghódítására irányuló amerikai terv is. Eszerint az első földi látogató valószínűleg egy robotgép lesz. Ennek felbocsátását 1973—75-re tervezik, az ember Marsra juttatására pedig valószínűleg csak 1990. táján kerül sor.

A kongresszuson részvevő szovjet küldöttek közül felszólalt Alekszandr Mihajlov é bejelentette, hogy hamarosa

ban minden keresztyén bűnbánatot tartana?

A fekete piac

Az az új törvényjavaslat, mely a feketepiac ellen küzd, szigorúan meg akarja büntetni nemcsak az eladót, hanem a vásárlót is. Nincsen kétség abban, hogy a feketepiac súlyos seb társadalmi életünk testén. Amint hogy több az oka, úgy többféle az orvossága is. Egyik oka, hogy a társadalom némelyik rétege olyan jövedelmekre tett szert, amiről azelőtt nem is álmodott. A másik réteg a lassú elszegényedés lejtőjén kénytelen mindig mélyebbre menni. A másik ok a nyerészkedés. Nagyobb hasznot szaglászó üzérek, gazdasági kalandorok, szívesen megjátsszák ezt a fekete játékot: kevés munkával nagyon sok pénzt szerezni. Oka a közszellem is, amelyben mindenki saját magát próbálja ellátni. Senkinek sem érdekes, hogy a szomszédja éléskamrája mennyire marad üresen, ha ő a sajátját megtölti. Oka az is, hogy nehéz viszonyok között a család próbálja sokféle módon kielégíteni a gyermekek éhségét. A küzdelem a fekete piac ellen éppen ezért sokféle fronton történhetik. Ha a törvénynek nincsen a tömegek szívéig lenyuló gyökere, lehet belőle tilalomfa, de másfajta életforma nem hajt ki belőle. A törvény csak akkor erős, ha a társadalom egy részének meggyőződését és életfolytatását fejezi ki. Ha tehát van a társadalomban legalább egy olyan réteg, amelyik példaadásképpen is, be nem teszi a lábát a fekete piacra, ha kialakul a jómódú emberek, az állami tisztek hordozói, hívő magyarok között egy olyan közvélemény, hogy a fekete piac egy új hadszintér és ott is meg kell nyerni a tiszta erkölcs számára a csatát, akkor a törvényt könnyű végrehajtani. Ha azt mondja az állam, hogy csak azok rohannak a fekete piacra, akiknek a »bőséges« adag még mindig nem elég, akkor a fekete piac mohó telhetetlen vásárlóit csakugyan meg lehet büntetni. Látnivaló, a betegség bonyolultabb, mint első percben hinnénk. Nagyobb hadjárat, mélyebb, gyökeresebb intézkedés szükséges, hogy ezt a sebet begyógyítsa: a felemelt adagok mellett nagy közvéleményalakító munkája minden arra alkalmas tényezőnek és komoly fogadástétel arra, a nemzet nagy seregei, akik pedig tehetnék, elkerülik a fekete piacot. Ehhez azonban, megvalljuk, szükség volna arra, hogy a reformáció ereje úgy tisztítaná meg mindnyájunk gondolkozását, hogy egymásért le tudnánk mondani a magunk kisebb érdekeiről és a törvényt végrehajtanánk, mielőtt meghozták volna.

Pályázat

A kiskunhalasi református polgári leányiskola igazgatótanácsa pályázatot hirdet halálozás ófolytán megüresedett magyar-német történelem, vagy magyar történelem, földrajz főszakos, torna mellékszakos rendes, esetleg helyettes tanári állásra. A 10 éves szolgálattal rendelkezők előnyben részesülnek. Javadalmazás az államival egyező. A szabályszerűen felszerel folyamodványok 1943 december 11-ig a kiskunhalasi református polgári leányiskola igazgatóságához címezve, ugyanide küldendők.

MOHÁCSY Pál a református szabóia — IV., Múzeum körút 11. (Tel. 383-548) — még mindig kitűnő szövetekből, legjobb kivitelben **készít férfi polgári és magyar ruhákat!**

Lelkipásztort iktattak be a Valéria-telepen
ahol a lelkész: „főnyeremény"

A kispesti és a szentlőrinci villamos mentén fekszik a Mária Valéria-telep. Jellegzetes városszéli hely. Hatalmas bérpaloták árnyékában, apró baraképületek. Egyik oldalán a főváros lélegzik. A másikon a nagy magyar Alföld. A házak között sok sok gyermek. Itt van a rendőrtelep is. Az első világháborúban a barakok jórészében hadikórház volt. A vihar után a barakok lakásokká alakultak át.

Vasárnap nagy ünnepe volt a valéria-telepi reformátusoknak. Beiktatták tisztébe *Morvay* István lelkipásztort. A mindig egyforma színű telepen most végigömlik az ünnepi hangulat.

Ahogy elindultunk a telep felé, három tisztáramosdatott gyermek bámul két magasrangú katonatisztet. A lelkész testvérei. Talán sose láttak még ilyent.

Két öreg nénit érünk utól. Az egyik megismeri társamat és boldogan köszönti:

— Jaj de jó, hogy el tetszett jönni! Nagy örömünk van nékünk!

— Minek örül olyan nagyon-nagyon, jó néni! — kérdem.

— Hát a tiszteletes úrnak. Most már nemcsak vendégül jön hozzánk prédikálni, hanem minden vasárnap hallgathatjuk. *Nagy »főnyeremény« nekünk a tiszteletes úr.* Jól ismerjük őt, de ami még jobb, ő is ismer minket.

A »templom« bizony csak olyan baraképület kívülről, mint a többi. Három egymásba nyíló szoba. Ajtajuk most szélesen kitárva. Mindegyikben asszonyok, gyermekek, férfiak. Megkapó, hogy *minden fehér szegfűvel és krizanténummal van díszítve. Mintha esküvő lenne.*

Az Urasztalán mikrofon. Hangszórója az udvarban van a kintszorultaknak, főleg az ifjúságnak. Halkzsongású beszédüket nem értem. Egyszerre feltűnik közöttük két nyolc-kilencéves kisfiú. Szeretnének látni is, de az előttük állók nagyobbak, mint ők. Furakodni kezdenek és benyomulnak a virággal díszített rácsosablakig.

Nagy köpenyben, ősz bajusszal, markánsarcú nyugdíjas postás tör át a rendezőkön és leül a lelkészek számára fenntartott helyre. Nyugtalanul tekint körül, majd arca felragyog. »Áldás békesség« köszöntéssel belép Morvay István, feleségét és két nagyobbik fiát vezeti. A postás tüstént elébeáll, keményen kezet ráz:

— Rég nem találkoztunk, tiszteletes úr. *Talán már nem is tetszik emlékezni rám? Sz. K. I. vagyok Óbudáról. Eljöttem, hogy meghallgassam tiszteletes urat.*

Még pár perc és bevonul az esperes: *Szabó* Imre, utána hat lelkész palástosan. A két gyermek az ablakon nem bír magával. Arcuk már a rácson belül van a virágok között.

Szabó Imre esperes felolvassa a beiktató beszéde alapigéit Jeremiás könyvéből és beszélni kezd: Istennek itt a baraklakásokban is van üdvösségre, szentségre választott népe. Ezért jöttünk ide. Ne higyjétek, hogy idejönni nem vállalkozik senki sem. Krisztus tud szolgákat küldeni a tüdőbetegek pavillonjaiba, a harcterekre, sőt a leprás telepekre is. Krisztus szolgái szeretik a nehéz és veszélyes munkaterületeket. Hisszük, hogy nem a társadalom kitaszítottjai vannak itt, hanem Istennek választott gyermekei. A lelkipásztor Isten ajándéka. Mikor nagyon szeret Isten egy gyülekezetet, akkor jó pásztort ad neki. Isten a Mária Valéria-telepet nagyon szerette, mert szíve szerint való pásztort adott neki.

Majd átadja a Bibliát: Legyen kardod és erőd, mely mint Sámsonnak haja, amíg a tied, senki erőt nem vehet rajtad! A két kulcs még nem nyitja a gyülekezet templomának ajtaját, mert nincs. Csak ideiglenes sátor van. De a maradandót a te feladatod lesz megépíteni!

Morvay István felmegy a szószékre. Nehéz most az Igét hirdetnem, mikor annyi várakozással néz rám a gyülekezet. Elmondom, kikhez jöttem? Nemcsak a hívőkhöz, nemcsak az értelmesekhez, az eddig is templomba járókhoz, hanem mindenekfelett a szegényekhez! Hangja felemelkedik, szinte kikiált az ablakon túlra: Bélyeges sereg, akik nem vagytok itt, jöttem hozzátok is! Ha futtok előlem, én veletek futok, de megáldalak titeket is! Mondjátok meg nekik, hogy nemcsak Jeruzsálem szent népéhez jöttem, hanem a samaritánusokhoz is! Azokhoz, akik nem szeretnek, akik ökölbeszorított kézzel fogadnak. Megkeresem őket, mert ha tékozló fiak is, de fiak! Nem az tesz bátorrá, hogy sokat tapasztaltam, hanem az, hogy Krisztus mindenre ad erőt.«

Az istentiszteletnek vége. Kezdődik a presbiter-díszközgyűlés. Morvay István szekfűt vesz fel a szószék peremről és gyengéden felesége kezébe teszi. Az ablakban csüggő két gyermek szeretettel sugja: *Juliska néni!* Így ismeri őt több mint tíz éve a Mária Valéria-telep, ahol az elemi iskolában zsoltárral és Igével szelidíti a vadóc, rongyos, de szeretett elemistákat.

Elsőnek vitéz Horvát László főgondnok, utána Szabó Imre esperes, a budapesti egyházmegye lelkészeinek nevében köszönti. Majd a testületek, amelyekben Morvay István működött: A budapesti vallásoktató testület, Egyetemes Konvent, Soli Deo Gloria Szövetség, Református Élet és Tisztviselő-telepi egyházközség.

HIRNEVES ZONGORATERME
VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 66
Családás sohasem érheti!

Szobrot kap Budapesten Károli Gáspár,
a teljes Biblia első magyar fordítója

A Várkert alatt magyar művészek műhelyei néznek ki a vadgesztenyesorra a csendes Dunaparton. Az egyik műteremben dolgozgat egy református szobrász: *Halmágyi* István. Hívott magához, nézzem meg utoljára elkészült nagy alkotását: *Károli Gáspár szobrát.* Izgatott a kérdés, hogyan idézi vissza régen porrálett alakját az istenes vén embernek a bibliás elődök késő utódja? Lesz-e ereje a művészi inspirációnak a lélek sugárzó fényéből annyit megértetni, hogy megragadjon a mult ereje, fénye s csüggedt, hervadtlelkű emberek a mában megérezzenek az örökkévalóságból egy lehelletnyit? Vagy csak az olvasókönyvek sablonos, unalomig ismert alakja néz ránk a friss, művészi látás új életet adó ereje nélkül?

Ahogy beléptem a terembe, rögtön eldőlt a kérdés. Előttem áll *apostoli nyugalmával, férfiúi erejével, az égbetekintő hit felemelő biztonságával.* Jézus Krisztus palástos jó vitéze: Károli Gáspár. Talán más elképzelés élt bennünk a gönci parókia csöndességében elfogyó élete utolsó erejével az Ige olaját mécsesünkbe öntő öreg prédikátorról. A tudós, a prédikátor alakja képzik meg előttünk elsősorban, itt pedig egy hitvalló reformátor ereje és égbenéző hitbizonyossága kap meg. Nem az élete megáldoztatásával, a sír széléről drága ajándékképpen Igét nyujtó mozdulata elevenedett meg, hanem az Írás egyetlen értékéről vallást tevő, a Bibliát szívéhez szorító prédikátor hősi hitvallása. A Luther wormsi kiállása, Kálvin kősziklakemény, örök fundamentumokon megálló nyugalma árad, lélekzik, él ebben a kőben. A szobornak nem históriai igazsága a megkapó, hanem a *modern aktualitása.* Amikor a teljes Írást már így szívére szoríthatta, megfáradt, öreg ember volt Károli, de a lélek boldog öntudata s a felülről kapott hit ereje így élhetett benne. Ezért olyan igaz és őszinte a szobor.

Mint műalkotásra jellemző az *egyszerű nagyvonalúság.* Csak annyit emel ki az alakból, ami fontos, hangsúlytalan cicomázó részlet, dísz nincs rajta. Csizmás, palástos magyar prédikátor szálfa egyenes alakja áll előttünk, a függőleges vonalak ereje s lendülete segíti s érthetővé teszi a fej, s az arc égre néző, boldog sugárzását. Vízszintes tagolása annyi van, amennyi az álló alak statikáját rendíthetetlen bizonyosságúvá teszi.

Bizonyára tiltakozna nagy szerénysége a szoborbaöntés ellen. Az életem értelme, mondaná, az Írás magyar nyelvre fordítása, betelt, — abányszor olvassátok, annyiszor kap fénysugarat emlékem. S míg magyar lesz a földön, a magyar Szentírás minden kimondott szavával én is lélegzem egyet. A többi nem fontos. A testem belesimult a magyar föld édesanyai ölelésébe. A lelkem hazatért.

S most testi alakját életre igézte egy magyar szobrász, magyar föld termése a kő, melyből kifaragták. A szobrot a főváros jóvoltából a *Duna partjára, a pozsonyúti templom elé fogják állítani.* Méltó helyre.

A nagy víz mindig változik, s mégis mindig ugyanaz. Az ember is folyton változik, nemzedékek tűnnek el s újak jönnek, de ugyanaz a vágya, álma, sóhaja, útja és sorsa az embernek: hazatartunk. Útunkban fényjelző sugár, drága tűzcsóva az Írás. Áldott a kéz, amely magyar földön először felemelte.

Dr. Fekete Lajos

Hervadó koszorú helyett
márványtáblán, arany betűkkel örökítsük meg
elesett hőseink emlékét
EMLÉKEZET TEMPLOMÁBAN
X., ÜLLŐI-ÚT 90. TELEFON: 143-484

MILYEN ÁLLAMOT AKART KÁLVIN?

Akármennyire mélyen megalázta magát Kálvin a dicsőséges Isten arca előtt, mégis megmarad a történelem egy *óriási személyiségének.* A »kálvinizmus«: az a világnézeti rendszer, amelyben az egész látható világot ő belefoglalta, ma is élő és hatalmas tanítás. Ma, amikor az államok nagy építésének tervrajzait mutogatják szerte a földgolyón, érdekes és tanulságos megismerni, *milyen államot látott Kálvin maga előtt?* Persze ebben az ő tanításában nincsen *semmi kényszerítő.* Lehet vitára szállni vele. Mégis egy ilyen hatalmas történelemformáló lángelmének a szava ebben a kérdésben is tanulságos. Külön tanulmányt írt erről az ő nagy életírója, Doumergue.

Az állam alapja Kálvin szerint egy *kormányzati szerződés.* Amikor Sámuel próféta Saul királyt királyi tisztébe felavatja, akkor a királyság törvényét egy könyvbe írja és ezt a könyvet az Úr elé helyezi. Ez a könyv az alkotmány, ez lesz a »védőbástya«, hogy se király, se alattvalók a maguk hatáskörén túl ne lépjenek. Ez a kormányzati szerződés arra való, hogy az embernek a maga természeti jogait, amit Istentől kapott, biztosítsa, tehát a kálvinista állam elsősorban alkotmányos állam.

Minden későbbi tanításban is észrevehető, hogy Kálvin előtt a tökéletes, Istentől rendelt közösség, az *egyház* állott minta gyanánt, amikor az államról szól. A lelkipásztort az egyházban választják. Nem elég az, hogy a szíve mélyén a hívó szó Istentől felcsendül, ezt egy külső hívásnak is visszhangozni kell. Az elhívást az emberi választásnak is el kell látni pecséttel. Az államhivatalok is akkor igazán elöljáró, ha erre Istentől kapott rendelést, de az állam hivatalosait is, ahogy Kálvin nevezi »pásztorait«, választani kell, szavazással. A választás »szent cselekmény«, a választási szabadság »Istennek különös drága ajándéka«, megbecsülhetetlen jó az — mondja Kálvin —, »amikor az Isten megengedi, hogy a nép szabadon választhassa kormányzóit és tanácsadó rendjeit«. A választás pedig kizárja az egyes tisztek átöröklését. Kálvin azt szeretné, ha az államfő is újra és újra választatnék. Ahol a kálvini gondolatok erőteljesen alakították a társadalmat, mint például az Egyesült Államokban, ott tényleg ez lett az állam törvénye. Meg is okolja Kálvin a választásnak a lélektani hatásait. Szerinte »sokkal elviselhetőbb, ha olyan kormányzata van a népnek, amelyet maga választ«. Átvonul az egész államelméletén a *felelősség* gondolata: mindenkinek valahol felelnie kell. A választott tisztviselőket számadásra kell kötelezni, a legtöbb helyen sem lehet korlátlan szabadosság. *Szabadság kell a törvenyek uralma alatt.* Éppen ezért a Kálvin államának az elgondolása demokratikus: »szabad államban élni — mondja Kálvin — sokkal jobb dolog, mint fejedelem alatt« (itt persze az abszolút uralkodókat érti még Kálvin). A szabadságnak szinte a himnuszát mondja el. Kemény és vaskos szavakkal fordul azok ellen, akik úgy nem törődnek a szabadsággal, akár egy »teherhordó öszvér, vagy egy ökör«. »Hitvány vastagbőrűek azok — mondja —, akik beérik azzal, ha jól ehetnek és ihatnak anélkül, hogy tudnák, mi a szabadság.« Tehát Kálvinnak a törvények által meghatározott, őrzött szabadság az eszménye. A hivatalosakat általános népszavazás választja meg. A hatóságoknak biztosítani kell az államnak rendjét.

Ehhez az állameszményhez természetesen nagykorú társadalom szükséges. Kálvin visszaállította a *testi munkának* a megbecsülését. Fölállította az *általános kötelező népoktatást* és minden munkájából mintegy belső ihletés árad ki az emberek közti egyenlőségnek és az igazságosságnak a lelke.

Nagyon érdekes az *államnak és az egyháznak a viszonya.* Tudvalevő a középkori egyház azt a képet használja ennek az érzékeltetésére, hogy az egyház *a nap és az állam a hold,* az állam az egyháztól kapja a maga fényét. Ezért mondotta Lépicier 1915-ben is, hogy az »eretnekeket ki kell ugyan írtani«, de az »egyház a vértől borzad«, az államra bízza a végrehajtást. Kálvin szerint az egyház Isten intézménye, a hívők társulása, de másfelől az állam is Isten intézménye, a polgárok társulása. Olyan viszonyban van az állam és az egyház, *mint az ember egyik szeme a másik szemével. Egymás mellé vannak rendelve, különböző a munkájuk, de minden tekintély az Istentől való.* Ha az egyik törvényes tekintély lábbal tiporja vagy összetörné a törvényt, akkor a többi törvényes tekintélynek van joga ellene állania. Az egyes polgárnak nincs joga fölzendülni.

Ez az államelmélet nem volt üres álom, képzelet játéka. A történelem folyamán sok helyen valósult meg. Kálvin rakta le a modern közgazdaságtan alapjait is, igazolta a tisztességes úton szerzett vagyont. *A romlásokra* vonatkozólag *Doumergue* Emil megkapóan védi meg Kálvint, »az utókor elfogadta az elvet és nem tartotta tiszteletben alkalmazásának föltételeit. Ha valaki egy csodálatosan megszerkesztett gőzgépen megnyitja a szelepeket, meglazítja a fékeket és vaktában megereszti azt a rontás és romlás útján, azután azt monja: lám ezt lehet köszönni a gőzgépnek, az illető egészen helytelenül okoskodik«.

A baj az volt, hogy *egy nagy és összefüggő elméletnek egypár részét próbálták megvalósítani.* A legfontosabbat kivették belőle, Kálvin az államot sohasem akarta *Istentől függetleníteni.* Amikor az államból kivették a szuverén Istennek erejét és törvényeit, akkor indult meg a pusztulás útján. De ezért csakugyan nem Kálvin a felelős. **Zyla.**

Ezüst-, kék RÓKÁK
olcson PILAT szűcsnél, IX. ... Ferenc körút 3...

A szórványmagyarok a nagy magyar gondolat előőrsei

— mondotta Pataky államatitkár

A *Soli Deo Gloria* szövetség a sárospataki kollégium rendezésében egyhetes táborozáson látta vendégül Sárospatakon a Felvidék középiskoláinak tanulóifjúságát.

Pataky Tibor dr. miniszterelnökségi államtitkár tartott előadást a szórványmagyarság kérdéséről. Hangoztatta, hogy bármily súlyos időket éljünk is, a magyar jövendőnek ezt a fontos kérdését már most elő kell készítenünk, annál is inkább, mert erős a bizalmunk, hogy a viharok minden nagyobb kártevés nélkül elvonulnak felettünk. Államiságunk alapjait nem rendítheti meg semmi, mert a *fundamentumok erősek és vihartállók.*

A nemzetnek elsőrendű kötelessége, hogy a *szórványvidéken élő magyarságot erkölcsileg, szellemileg és nem utolsósorban anyagilag megerősítse,* hogy a szórványmagyarok nagy magyar hivatástudat és nagy magyar gondolat hordozóinak, az egyetemes magyarság előörseinek, nem pedig utóvédjeinek érezzék magukat. Olyan harmóniát kell teremtenünk a nemzetiségeinkkel, hogy minden velünk élő idegenajkú testvérünk belássa: igazi, nyugodt és emberi életet *csakis a magyar államiság keretei között* élhetnek itt a Dunamedencében.

ÉR-E VALAMIT AZ ŐSÖK HITE?

Két túlzó felelet és ebből fakadó két helytelen álláspont visszhangzik erre a kérdésre. A mellüket döngető »nagy reformátusok« úgy szoktak hivatkozni református őseikre, mintha bizony az ő érdemük volna az, hogy ilyen kiváló ősöket választottak maguknak. Sokszor aztán nincs az ilyen nagy hang mögött se hit, se imádság, se Bibliából való táplálkozás, se élettisztaság. A jámbor kegyesek vannak a másik oldalon, akik nagyon buzgón hirdetnek egy komoly igazságot, csak éppen azt nem veszik észre, hogy amit hirdetnek az csak fele az igazságnak. Az ősök hitéből nem lehet megélni, — ez igaz, mert mindenkinek a hitet magának kell megkapni, közvetlenül az Isten Szent Lelkétől, az Igén keresztül. De aki megkapta, annak számára alig megbecsülhető drága kincs lesz az ősök hite. Mélységes hála fogja eltölteni a szivét, amikor belemélyed régi irásokba, elénekel régi énekeket, s boldogan látja, hogy eleinkkel egy nyomon jár, ugyanaz a Lélek adta nekik is az Igét, aki nekünk, egy család áldott otthonába tartozunk bele: az élő Isten választottainak Anyaszentegyházába.

Igy reformáció táján a XVI. zsoltár néhány szava szokott muzsikálni bennem. »Az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nekem«. Az öreg Pál se ok nélkül emlegette föl Timotheusnak, hogy ő »az Istennek szolgál őseitől fogva tiszta lelkiismerettel«, de Timotheus se felejtse el, hogy »a benne levő képmutatás nélkül való hit« már megvolt az édesanyjában és a nagyanyjában is.

Az ősök hite semmit se ér hitetlen utódok számára. Az ősök hite megbecsülhetetlen drága kincs a hivő utódokban. Az Isten kegyelmi szövetsége az Ige szerint nemzedékről nemzedékre tart. Az Ő hűsége tovább árasztja az áldást maradékról maradékra. Mostanában sokszor szorongat a szégyen a magyar reformáció eltékozolt öröksége miatt. Csak egyet mondjak: a délvidéki énekeskönyvben újra kiásták számunkra Árokháty Béláék a hittel és élettel teljes magyar istenes énekeket. Bizony ki kellett ásni, mert nekünk nem volt jobb dolgunk mint a magyar bűnbánatnak és a magyar hivő életnek ezeket a drága kincseit kidobálni az énekeskönyvünkből és kidobálni a szivünkből. Pedig milyen jó éppen ma és éppen nekünk az ősök nyomán nem az ősöket követni, hanem Ahhoz menni, aki nekik is, nekünk is életet ad, a mi szabaditó és megtartó Krisztusunkhoz. **B. A.**

A keresztyén egység titka a kegyelmi életet élő református és katolikus magyarok kézfogása

— mondotta RÉVÉSZ püspök

Munkácson a debreceni kollégium megsegitése érdekében ünnepélyt rendeztek, amelyen D. Dr. Révész Imre tiszántúli püspök tartott előadást „A Rákóczi-ház, mint a kegyelem háza" cimen.

A debreceni Kollégium nem fejedelmi iskola volt, hanem a polgároknak az iskolája.

Mégis van Debrecenben valami, ami a Rákóczi névre figyelmezteti öregjeit és fiataljait. Milyen megható, hogy ez a valami egy harang. Mindenki tudja, hogy ez az öreg Rákóczi harang. A debreceni eklézsiának az öreg Rákóczi György ágyúiból öntette. Hogy ennek a harangnak beszédjét megértsék, rávésette a Rákócziak jelmondatát, amely a Bibliából való: Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené. A kiválasztásnak, az eleve elrendelésnek nagy titka ez. Az öreg Rákóczi György ezt a nagy titkot akarta belezengetni magyar századok nemzedékeinek szivébe. Ez nem jelent passzív magatartást. Soha ezen a világon aktivabb emberek nem voltak, mint a predestináció emberei. A Rákóczi-ház a kegyelemben való elmélyedés mellett olyan aktivitást mutatott a politika, a kultúra és a gazdasági élet terén egyaránt, amely egész magyar történelmünkben messze kimagaslik.

Meg volt bennük a belső függetlenség érzése, amellyel együtt járt a külső függetlenségért való áldozatos harc. Mindezt azért tehették, mert a kegyelem házanépe voltak és nem is akartak más lenni. II. Rákóczi Ferenc is azért tudott a legmegértőbb és legtürelmesebb lenni más felekezetű magyarjai iránt, mert más vallású emberekben is a kegyelem embereit látta. Az egységnek az a nagy titka — fejezte be a püspök előadását — hogy a kegyelmi életet élő református találja meg a kegyelmi életet élő katolikus magyar kézfogását.

KERESZTYÉN TŐKE
Társuljon, pénzét gyümölcsöztesse
1000 P után havi 30—60 P haszonnal
Tőkekereslet
1000—800.000 P-ig
Pénzre fedezet van
Előköltség nincs
Kössön csendes társulást
Társulhat minden szakma körében, eladó-átadó üzletek, üzemek, házak, földek kaphatók
Forgalmi Iroda
Budapest, Rákóczi-út 61, III. 6

AZ IDŐ *(A déli meleg légtömegek elpusztították az orosz hidegcentrumot.)* Hazánkban a szerdára virradó éjszaka az égbolt túlnyomóan borult volt és ennek következtében a talajmenti lehűlések annyira mérséklődtek, hogy csupán az ország keleti részén volt már —1——2 fokos talajmenti fagy. Másfél méter magasságban +4—+6 fokot mértek. Eső a szerda reggeli jelentésekben előfordul néhány helyen, de ott is csak nyomokban. A nap folyamán az országban sehol sem esett, az égbolt változóan felhős volt és a nap, bár nem erősen, de mégis kisütött kissé és ez is fokozta a meleg légtömegek előidézte enyheséget. A légáramlás az egész országban délkeleti volt és még a magasabb légköri rétegekben is, mint azt a budapesti és debreceni pilotballonmegfigyelések tanusítják, ezer méteren felül még mindig délnyugati légáramlás uralkodik. Ennek hatására a hőmérséklet napközben 13—18 fokra emelkedett. Keszthely és Bánhida jelentették a legalacsonyabb nappali hőmérsékletet, 13 fokot, amivel szemben Szegeden 17, Debrecenben és Békéscsabán 18 fokot mértek. Még az esti órákban is országszerte 10—13 fok volt a hőmérséklet. A magasabb hegyeken, a Dobogókőn a maximum 9, az esti hőmérséklet 7 fok volt. Kékesen 1000 méter magasságban is 6 fokig emelkedett a hőmérséklet. Hazánkéhoz hasonlók a hőmérsékleti viszonyok Csehszlovákiában és Ausztriában is, amivel szemben Franciaország északi részein csak 9—10, Németországban csak 5—6 fok volt a maximum. Jellemző, hogy Spanyolország déli részein is alacsonyabb a hőmérséklet, mint nálunk, sőt Spanyolország északi részein az esti órákban havazott is. Az eső az Alpesekben, a Rivierán és Felső-Olaszországban napok óta tart és szerdán is folytatódott. Amíg Nyugat-Európában csak enyhén szivárog be a hűvösebb óceáni levegő, addig Közép-Európában a déli meleg légtömegek nagy erőre kaptak. Ezek egy része a Fekete tengeren át behatolt Oroszország belsejébe és felnyomult az Északi tenger partvidékéig, tehát a szárazföld legészakibb pontjáig és olyan gyors és erős hőemelkedést idézett elő, hogy a tegnap és tegnapelőtt még —30——40 fokos hidegek egyszerre lecsökkentek és szerdán a reggeli órákban már Közép-Oroszországban is, ahol a legalacsonyabb volt a hőmérséklet, már csak kevés helyen volt —10 fok a minimum. A küzdelem tehát a hideg és meleg légtömegek között, amiről már napok óta beszámoltunk, ezidőszerint a tavasz első komoly előhírnöke gyanánt a meleg tropikus légtömegek elhatározó győzelmével végződött. A csütörtöki nap folyamán hazánkban továbbra is enyhe marad az idő. Helyenként, de csak a délnyugati és nyugati határszéleken lehetnek kisebb lecsapódások. A szél továbbra is gyönge és délies irányú marad, a felhőzet pedig változó lesz és egy kevés napsütésre is számíthatunk.

Dr. Massány Ernő m. kir főmeteorológus.

*

Budapesten március 6-án, pénteken, a Nap kél 6 óra 18 perckor, nyugszik 17 óra 36 perckor.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt déli szél, sok helyen köd. Az ország nyugati és déli részein már lehet eső. A hőmérséklet alig változik.

— **Juhot áldoztak a budapesti mohamedánok Gül Baba sírjánál.** Szerdán ünnepelték a budapesti mohamedánok *Ramazán böjtjének zárónapját.* A budai Esplanade-szállodában *Mehmedagics Iszmail* segédlelkész istentiszteletet tartott, utána a hívek a szomszédos teremben feketekávét ittak, majd ünnepi áhítatban felmentek *Gül Baba sírjához.* A turbános fejfa tövében *juhot áldoztak,* majd testvéri csókkal elbúcsúztak egymástól. Este közös vacsorát tartottak a szállodában *Ramazán Bajrám ünnepének befejezéseként.*

— **Halmágyi István szobrász levele.** Kaptuk az alábbi levelet: Tisztelettel kérem az alábbi helyreigazító sorok szíves közlését: Az *Ernst-múzeumi* kiállításommal kapcsolatban b. lapjuk folyó hó 16-án megjelent számában mint *Pátzay*-tanítvány lettem megemlítve. Az igazságnak megfelelően kijelentem, hogy már több mint 10 éve önállóan működő kiállító művész vagyok és hogy Pátzay Pál nagyrabecsült szobrászművész barátomnak már csak azért sem lehetek tanítványa, mert majdnem egykorúak vagyunk és személyszerint egy félév óta ismerjük egymást. Igen tisztelt Szerkesztő úrnak vagyok őszinte tisztelője *Halmágyi István.*

— **Dr. Gál Jenő előadása.** Pénteken, folyó hó 6-án *este pontosan 7 órakor* a Magyar Cobden Szövetségben (V., Mária Valéria u. 12., Pesti Lloyd Társulat díszterme) dr. *Gál* Jenő volt országgyűlési képviselő »Ártatlan bűnösök« címen előadást tart.

— **Halálozás.** *Deutsch* Lipót volt fakereskedő Kálozon e hónap 1-én 90 éves korában elhalálozott.

Szerdán délután adták meg a végtisztességet a kerepesi temető halottasházában *Földváry* Elemér felsőházi tagnak, Pest megye megyebizottsági tagjának, volt országgyűlési képviselőnek, aki 74 éves korában meghalt. A gyászszertartást *Raffay* Sándor evangélikus püspök végezte. Az elhúnyt holttestét csütörtök reggel 9 órakor Soroksárpéterire viszik és ott délután ½4-kor a családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

Az idegek döntenek

Ma még inkább mint valaha. **KOBONA** legyőzi a kimerültséget és ideges gyengeséget, felkelti az életkedvet és önbizalmat. Gyógyszertárban kapható

— **Baltazár püspök az igazság, a szabadság és az élet kapcsolatáról.** *Hajduböszörményből* jelentik: A debreceni egyetem teológiai fakultásának és az »*Igazság és élet*« című folyóiratnak hajduböszörményi sajtónapján *Baltazár* Dezső református püspök egyórás beszédet tartott. Fejtegette *az élet és az igazság szétbonthatatlan kapcsolatát,* majd arról beszélt, hogy az igazságot korok, pártok, felekezetek, nemzetek rendszerint másként és másként értelmezik, de *csak Jézus igazsága örök, mert isteni igazság.* A püspök végül meghatott hangon beszélt *szülővárosáról, Hajduböszörményről,* majd a debreceni kollégium kántusa néhány Csokonai dalt adott elő.

— **Tovább bonyolódik a Sárga—Darkó-ügy.** A Siesta-szanatóriumban — mint jelentettük — kedden dr. *Nagy* Endre árvaszéki ülnök, miután dr. *Csordás* Elemér tisztifőorvos orvosi szempontból megengedte, kihallgatta Darkó Magdát. A kihallgatásról kétoldalas, kézzel írt *jegyzőkönyvet* vettek fel. A leány ebben kijelentette, hogy *ragaszkodik házassági kéréséhez* és az árvaszéket, mint gyámhatóságot kéri, hogy szülői beleegyezés híján engedje meg, hogy dr. *Sárga* Ferenc felesége lehessen. Ezután azt mondotta, hogy ügyvédjével szeretne beszélni és el akar költözni a Siesta-szanatóriumból. Előadta még, hogy szombaton autóval *elvitték.* Édesanyja azt mondotta, hogy a Magyar ucca 52. számú házba, lakásukra mennek, de amikor látta, hogy más az útirány, Kubinyiné közölte vele, hogy *Kolozsvárra viszik.* Ekkor kiáltozni kezdett, erre *az autót visszafordították* a Siesta-szanatóriumba. Csordás tisztifőorvos szakvéleményében kijelentette, hogy Darkó Magdát *saját ügyeinek vitelére alkalmasnak találja és fölöslegesnek tartja a kiskorúság meghosszabbítását.* A Siesta-szanatóriumban történt kihallgatás után az árvaszék *határozatot* hozott, amelyet a felek még nem ismernek: csütörtökön *írásban* kézbesítik ki. Szerda este 9 órára tűzték ki dr. *Vázsonyi* János országgyűlési képviselő irodájában a Sárga—Darkó-ügy békés befejezése jegyzőkönyvének aláírását. Vázsonyi és dr. Burger Dénes, a Darkó-család megbizottja, abban állapodtak meg, hogy a Darkó-család megszüntet minden pert dr. Sárga Ferenc ellen, gondoskodik arról, hogy a fiatalember barátai elégtételt kapjanak, majd a leányt Kolozsvárra nagynénjéhez, dr. *Kiss* Géza egyetemi tanár feleségéhez viszik, ahol augusztus 15-ig marad. Minden hónapban egyszer *levelet válthat* a két fiatal és augusztus 15-ike után nyilatkozzék a leány Budapesten arról, hogy még mindig Sárga felesége akar-e lenni. Ha igen: *a család nem gördít további akadályt az eskövő elé.* A megállapodást szerda este *nem írták alá,* mert dr. Sárga Ferenc nem fogadta el. A fiatalember szerda délelőtt megnézte az árvaszéken Darkó Magda kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, s amikor megtudta, hogy a leányt szombaton Kolozsvárra akarták vinni, utasította ügyvédjét, dr. *Hrváth* Józsefet, hogy tovább folytassa az árvaszéken Darkó Magdáért a harcot. Ezeknek dr. Vázsonyi János *lemondott* megbizatásáról.

— **A nyugatmagyarországi felkelés 15. évfordulója** alkalmából a volt felkelők országos emlékünnepet rendeznek szeptember 6-án Kecskeméten. Ez ügyben a felkelők Kecskeméten értekezletet tartottak s az ideiglenes szervező bizottságba a következőket kérik fel: Díszelnökök: *Prónay* Pál és vitéz dr. *Héjjas* Iván. Elnök: vitéz dr. *Endre* László (Gödöllő). Társelnökök: vitéz *Bíró* Géza akadémiai tanár (Magyaróvár), *Renner* Oszkár MÁV főfelügyelő (Budapest), *Skultéty* Miklós alispán (Győr), vitéz *Taby* Árpád testőrszázados (Budapest). Tagok: dr. *Csia* Sándor Beszkár-titkár, *Jurcsik* Imre (Naszály, Komárom m.), *Jászay* Lajos leventefőoktató (Budapest), *Németh* Miklós tisztviselő (Kaposvár), *Rád* Árpád tisztviselő (Tura), *Teodorovits* István magántisztviselő (Budapest), dr. *Szappanos* József (Budapest), *Szekszárdy* Ede mérnök (Budapest), dr. *Lévay* Ferenc ügyvéd (Szeged), dr. *Tóth* József polgármester (Félegyháza), *Beretvás* Zsigmond földbirtokos (Nagykőrös), dr. *Szüle* Károly ügyvéd (Cegléd) és Kecskemétről: *Szappanos* István, ifj. *Mester* László, dr. *Sági* József ügyvéd, *B. Horváth* György, *Gerley-Lepény* Mihály és dr. *Bodócs* Gyula. Az ünnepség nagybizottsága később alakul meg. Az érdeklődő bajtársak címüket tudassák Gerley-Lepény Mihály vendéglőssel Kecskemét, Beniczki Ferenc u. 18.

— **Hajápolószesz,** — orvosi használati utasítás mellékelve — a legelhanyagoltabb hajat is kitűnően ápolja. Dr. med. László V.-féle különleges kozmetikum. Kapható kizárólag a főlerakatban: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22 (Astoriával szemben).

= **Gyomor- és bélbántalmak** sok esetben megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszik.

= **Tavaszi ujdonságok a Fenyves Áruházban.** Látva a Kálvin téri Fenyves Áruház elegáns kirakatait, kíváncsian egy sétát tettünk az Áruházban. A szövetosztály dúsan felszerelt ujdonságai közül különösen kitűnik a »*Rayalaine*« tiszta gyapjú, lágyesésű ruha- és komplékelme, melynek 2.90 pengő métere, továbbá a *Melange* és *Marlene* szövésű kelmék, az előbbi a legújabb divatszínekben, a második ugyanazon alapszínekben, kis mozaikszerű beszövéssel. A kettő együtt különösen alkalmas a most nagyon divatos tavaszi kompléra. Lágyesésű puha »Kasha«-szerű anyagok ezek és csak 3.40 pengő métere.

Szakképzett szerelő **sofőr** kitűnő bizonyítványokkal **azonnal felvétetik** IX., Lónyay ucca 12. sz.

— **Agyonlőtte magát a pécsi vonaton egy budapesti gyógyszerész.** A pécsi gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjében szerda reggel holtan találták *László* Aladár gyógyszerészt, aki a Murányi ucca 61. számú házban lakott. A gyógyszerész 6/35-ös pisztollyal agyonlőtte magát. Zsebében a rendőrségnek címzett búcsúlevél volt: »*Tettemnek oka teljes idegösszeomlásom.* Kérem feleségemet értesíteni, poggyászomat és nálam lévő dolgaimat, valamint neki címzett levelemet átadni«. A gyógyszerész néhány nappal ezelőtt vidékre utazott. Éjszaka, amikor Pécsett a vonatba szállt, azt mondotta a kalauznak, hogy szeretne egyedül maradni. Valószínűleg hajnaltájban lőtte magát agyon. 339 pengő volt a zsebében. A rendőrség megállapította, hogy nyilván *idegrohamában* követte el öngyilkosságát.

— **Karinthy Frigyes előadása.** Ma, csütörtökön este ½8 órakor a *Vajda János Társaságban* (Andrássy út 23. I. em.) *Karinthy* Frigyes: *Címszavak az új Encyklopédiához, Pap* Károly pedig *Életünk válságai* címmel ad elő. A lírai bemutatók keretében *Felcky* Géza Bihari Klárát ismerteti. Az előadóestén *Kelen* Dóra működik közre.

— **Elgázolt az autó egy színészt.** A Hársfa ucca és a Dob ucca sarkán az AB. 557. rendszámú autó, amelyet ifj. *Alex* Ernő jogszigorló vezetett, elgázolta vitéz *Mátray* Máté Ferenc 45 éves színészt, aki dobuccai lakására igyekezett. A mentők a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa, ki a felelős a balesetért.

BÁLI ÉJSZAKÁK

A Hétfői Társaság táncestélye

A Royal-szálló virágokkal, lampionokkal, japán ernyőkkel gazdagon díszített, fényárban úszó termeiben rendezte a farsang egyik legjobban sikerült táncestélyét a *Hétfői Társaság.* A bál vezetősége, élén *Magyar* Bertalannal, *Dési* Gézával, *Zimmer* Ferenccel, valamint *Schóber* József és *Ungár* Albert társelnökökkel és a rendező gárdával a legfigyelmesebben gondoskodott arról, hogy jó hangulat legyen és mindenki jól érezze magát. Az estély tiszta jövedelmét azokra a jótékony célokra fordítják, amelyeknek szolgálatára alakult a Hétfői Társaság. A megjelent hölgyek közül a következők nevét jegyeztük fel:

Dr. Dési Gézáné, Magyar Bertalanné, Schober Józsefné, Fehér Tivadarné, Pollák Árpádné, Bartha Andorné, Szerb Sándorné, Aczél Jenőné, Lipcsei Vilmosné, Schleifer Imréné, dr. Tibor Dezsőné, Krausz Miklósné, Kovács Viktorné, dr. Mohr Endréné, Frank Lajosné, Keilner Artúrné, Wertheimer Ervinné, dr. Sándor Pálné, dr. Temesváry Miklósné, Bányász Dezsőné, Szende Béláné, Szemere Józsefné, dr. Lukács Józsefné, Szász Miklósné, Brust Elekné, Herzog Artúrné, Verő Imréné, Harsány Károlyné, Zala Tivadarné, Elek Imréné, Rovó Bertalanné, Barna Tivadarné, Sink Lászlóné, Szegő Gyuláné, dr. Mezei Sándorné, Sugár Sándorné, Székely Istvánné, Faragó Györgyné, Gárdos Aladárné, dr. Aczél Istvánné, Szántó Béláné, Adler Oszkárné, Szekeres Pálné, Dénes Árminné.

A Kőbányai Nőegylet bálja

A Kőbányai Kaszinó termeiben zajlott le a *Kőbányai Izr. Nőegylet* jótékonycélú bálja. Nagyszámú, előkelő közönség gyűlt össze és a mintaszerű rendezés érdeme, hogy a késő hajnali órákig víg hangulatban maradt együtt a társaság. A megjelent hölgyek sorában voltak:

Asszonyok: Böschán Artúrné, dr. Róth Sándorné, Hajnal Mórné, özv. Salzberger Józsefné, Frank Jánosné, Kohn Simonné, özv. Steinbog Antalné, Fodor Miksáné, Grünwald N.-né, Demény Hugóné, Fischer Vilmosné, Erdős Árminné, Gross Lászlóné, Leikovits Manóné, Büchler Árminné, Trencsánszky Sándorné, Nagy Lajosné, Radnai Lajosné, Vargáné Széchenyi Anna, Gergely Józsefné, Hegedüs Andorné, Böhm Ignácné, Wechsler Lipótné, Kovács Gyuláné, dr. Lóránt Dezsőné, dr. Schwarcz Gyuláné, Rosenberg Istvánné, Bergnerné, Forgács Hugóné, dr. Farkas Zoltánné, Erdős Pálné, Weisz Zoltánné, dr. Seress Andorné, Schricker Sándorné, Krecs Sándorné, Balla Mihályné, Barna Ödönné, Junger Sándorné, Nágelné, Grünwald Lipótné, özv. Politzer Jakabné, Krausz Tibornė, Assinger Ferencné, Forgács Vilmosné, Krausz Jenőné, Rácz Miklósné, Boross Ferencné, László Gyuláné, Déri Lajosné, Nagy Mihályné, Salamon Miksáné, Schön Sándorné, Alleinné, Mendel Sándorné, Gáldi Vilmosné, dr. Mazura Pálné, Breuer Dezsőné, Réti Aladárné, Berkovich Gyuláné, Kálmán Istvánné, Szüsz Lajosné.

Leányok: Hajnal Margit, Kolba Böske, Schwarcz Ági, Forgách Éva, Moskovich Duca, Erdős Vera, Wechsler Vera, Grosz Erzsébet, Schmiederer Rita, Farkas Lilly, Kovács Kató, Valatin Lilly és Magda, László Piroska, dr. Székely Olga, Csulha Mária, Böhm Zsuzsa, Erdős Kató, Berliner Lilly, Hillinger Irén, Jung Lilly, Barna Zsuzsa, Schweitzer Olga, Tauszig Ilona, Pajor Zsuzsa, Forgách Sári, Weisz Olga, Biró Piri, Ponger Ilus, Horváth Vera, Salamon Margit, Nemes Ili, Schön Vera, Neubauer Lilly, Mazura Lica, Gáldi Lica és Ella, Reich Lilly és Rózsi, Ősz Margit, Didek Ibi, Holmár Ilonka, Réti Zsófi, Rosner Vera, Hirschhorn Magda, Kállay Böske, Kahane Lilly, László Lilly, Szüsz Zsuzsa, Schnürmacher Lenke, Révi Erzsi.

Kalaposbál

A kalaposok ipartestülete és a kalapkereskedők jól sikerült farsangi mulatságot rendeztek a Nőiszabók Ipartestületének sörházuccai székházában. A báltermet teljesen megtöltötte a közönség, amikor felhangzott a kalapos csárdás, mire a következő párok állottak fel és nyitották meg a bált:

Farkas Lívia—Stern László, Szabó Nusika—Rajna Oszkár, Vértes Saci—Markovits Róbert, Gál Alice—Heller Sándor, Fried Edit—Krémer Kovács Béla, Kiss Lászlóné—Haas Miksa, Steinitz Boris—Banga László, Hozdik Jánosné—Deli Lajos, Szabó Lajosné—Kalmár József, Grünberger Manóné—Gárdonyi Márton.

A nyitó csárdás után kezdetét vette az általános tánc, amely kitűnő hangulatban reggel hét óráig tartott. A bál sikeréért a rendezőgárda dicséretet érdemel.

DR. HORVÁTH szanatórium és penzió ABBAZIA

Meleg tengeri fürdők, diéták, mérsékelt pausálárak. — Szobarendelés: **BRITANNIA-szállodában,** délelőtt 11 órától 3 óráig. — Telefon: 20-6-46

SZINHÁZ

Basilides-hangverseny

Basilides Mária régi mesterek muzsikáját szólaltatta meg szerdai hangversenyén, — *Schütz, Purcell,* Johann Christoph és Johann Sebastian *Bach* és *Händel* áriáit, kantátáit énekelte — de kinek jutott eszébe a termet zsufolásig megtöltő közönség körében, hogy ezek a mesterek régiek, hogy legalább 200 évvel ezelőtt éltek, hogy egy »kort« képviseltek, melynek neve a művészettörténelemben »barokk?«. Olyan forró jelenvalóság, olyan viruló élet Basilides ajakán minden kornak a dala, hogy csak a zsenit érezzük abban, mely túl minden koron és határon: örök élet.

Örök élet Schütz izzó pátoszának monumentális szoborszépsége, Purcell üde természetköltészete és súlyos drámai melancóliája, Johann Chistoph Bachnak szenvedélyesen túlcsorduló vallásos lírája, Händel világias, olaszos szépségittassága és végül Bachnak, a »nagy«, a »legnagyobb« Bachnak megrendítő vándorútja, a földi szenvedéstől a mennyország kapujáig a »Kreutz Stab« kantátában. Örök élet mindez, csak legyen művész, olyan művész, mint egy Basilides Mária, aki fel tudja támasztani a műben a remekművet, a határolt formában a határtalan szellemet. Ezek azok a koncertek, melyeken a közönség lelkét »a végtelenség szárnyai csapdossák«. És ezt megérezzük még a koncert külsőségein is, azon az igazi áhítaton, mellyel egy Basilides Mária énekét hallgatják, azon a valóban szívből fakadó ünneplésen, mely a nagy magyar énekművésznő minden egyes műsorszámát fogadja. *(T—th.)*

(*) Heltai Jenő verses vígjátékának bemutatója a Magyar Színházban. *Heltai* Jenő verses vígjátéka, a *Néma levente díszelőadás* keretében március 20-ikán kerül bemutatóra a *Magyar Színházban.* A bemutatóelőadásra a színház igazgatósága meghívja *Horthy* Miklós kormányzót és feleségét, *Gömbös* Gyula miniszterelnököt, *Hóman* Bálint kultuszminisztert és *Sipőcz* Jenő főpolgármestert. A bemutatóelőadásra meghívást kapnak Budapest politikai, művészi és társadalmi életének legkiválóbb képviselői. A darab próbái *Hevesi* Sándor vezetése mellett folynak. Az új díszleteket *Upor* Tibor tervei szerint készítik és *Szunyoghné Tüdős* Klára tervezi valamennyi szereplő kosztümjét.

(*) Április elején tárgyalják Newyorkban a Bús Fekete László kontra Billy Rose-pert. *Bús Fekete* László pert indított a *Newyorkban* élő Billy *Rose* ellen, mert a newyorki *Hippodromban* egy cirkuszdarabot játszanak, amelyet Billy *Rose* írt, és ez a cirkuszdarab hű mása *Bús Fekete* László darabjának, *A cirkusz csillagának.* Billy Rose, mielőtt megírta volna Newyorkban színrekerülő darabját, *Budapesten* végignézte *A cirkusz csillaga* néhány előadását, jegyzeteket is készített a darabról s most, amikor a darabot előadták Newyorkban, kijelentette Billy Rose, hogy *a darab kéziratát megvásárolta Bús Fekete* Lászlótól. A vásárlásból természetesen *egy szó sem igaz* és ezért nagyösszegű kártérítésre perelte Billy Rose-t Bús Fekete László. A Newyorkban április elején kezdődő tárgyalásokra kiutazik Bús Fekete László pesti színházi ügynöke, *Bárd* Gyula.

(*) Liszt-egyházzenei hangverseny. A főváros az *Országos Liszt Ferenc Társaság* bevonásával március 10-én, kedden este ½9 órai kezdettel a Zeneművészeti Főiskolán nagyszabású Liszt-hangversenyt rendez a nagy mester egyházzenei műveiből. A hangversenyre a Székesfővárosi Népművelési Bizottság elnöke, *Szendy* Károly polgármester meghívta *Serédi* hercegprímást, a főhercegeket, a nunciust, a kormány tagjait és a katolikus egyházközségek vezetőit.

(*) A Bethlen-téri Színházban a közeljövőben nem lesz előadás. Az utóbbi napokban híre terjedt, hogy a Bethlen-téri Színházban legközelebb bemutatnak egy amerikai eredetű darabot, amelynek címe magyarban *A pesti asszony* és a darabban nagyrészt a Bethlen-téri Színház volt társulatának tagjai játszanak, s rajtuk kívül néhány *vendégművész.* A Bethlen-téri Színház volt együttesének tagjai és a Színészszövetség nem tudtak vendégszereplő művészeket kapni az amerikai darabhoz, s ezért a Bethlen-téri Színházban *A pesti asszony* című darab *nem fog színrekerülni.* A Színészszövetség most azon fáradozik, hogy a színház további vezetését olyan bérlőre bízza, aki megfelelő tőkével és a színháznyitáshoz megfelelő darabbal rendelkezik.

EZ PEST! EZ PEST!
Dajka Margit, Dobay Lívia, G. Kertész Ella, Honthy Hanna, Sándor Erzsi, Sólyom Janka, Somogyi Nusi, Titkos Ilona, Turay Ida, Beregi Oszkár, Békeffi László, Góth Sándor, Kabos Gyula, Latabár Kálmán, Lendvay Andor, Rátkai Márton, Vadnay László is fellépnek március 12-én a
Városi Szinházban Feld Mátyás jubiláris dísz. előadásán az
EZ PEST!
reformoperett 3-ik felvonásában
EZ PEST! EZ PEST!

Simplon Mától Corvin Mától Capitol
Nálunk folytatja diadalútját a magyar filmgyártás büszkesége:
Az új földesúr

(*) Plagizált Indig Ottó? Most tárgyalta a kúria *Jakabb* tanácsa azt a plágiumügyet, amely *Indig* Ottónak *Ember a híd alatt* című darabja kapcsán indult meg. *Forgács* Ferenc közgazdász 20.000 pengős keresetet indított a *Vígszínházat Bérlő Rt.* ellen. Arra hivatkozott keresetében, hogy benyujtotta a Vígszínházhoz *Szép az élet* című darabját, a Vígszínház azonban a darabot nem adatta elő. Később került színre a Vígszínházban *Indig* Ottó darabja, az *Ember a híd alatt,* amelyben Forgács Ferenc rendkívül sok hasonlatosságot fedezett fel *Szép az élet* című darabjával. Forgács Ferenc szerint a Vígszínháznál *feltétlenül indiszkréció történt.* A *tábla* elutasította keresetével Forgács Ferencet, most azonban *a kúria kimondta, hogy a tábla jogszabálysértéssel utasította el Forgács Ferenc keresetét, mert a kúria szerint Forgács darabjából történt átvétel Indig darabjába.* Ezért a kúria a táblát új bizonyítási eljárásra utasította. Indig Ottó kijelentette, hogy nem ismeri Forgács Ferencet, soha az életben nem találkozott vele és sohasem hallott ezelőtt arról, hogy darabja lenne és hogy ez a darab miről szól. Indig szerint állítólag *egyetlen mondat* az, amely mindkét darabban előfordul. Ez az *egy mondat* mindkét darabban hasonlít egymáshoz, de Indig fenntartja, hogy *nem plagizált.* A darab a *Nemzeti Színház* számára készült, *Márkus* László, a Nemzeti Színház akkori igazgatója előleget is adott a darabra s mindez akkor történt, amikor még Forgács be sem adta darabját a Vígszínházhoz. Indig Ottó kijelentette, hogy abban az esetben, ha a bíróság azt állapítaná meg, hogy *Ember a híd alatt* című darabját Forgács Ferenctől plagizálta, *újra kezdi a pert és az egész bizonyítást.* A kúria ítélete szerint az Indig-féle színdarabnak *az a része,* amelyben az orvostanár leánya szülei előtt megokolja, hogy miért nem akar annak a férfinak a felesége lenni, akit nem szeret, *több, nem szokásos gondolat összefüggésében és a szavakban is annyira hasonló Forgács Ferenc művének színésznője részéről azonos helyzetben használt érvelésével, hogy a két rész hasonlósága nem lehet véletlen eredménye, hanem azt vagy a felperes, vagy Indig a másik művéből vette át.* Az átvétel, mivel a felperes színművét már 1932-ben benyujtotta a Vígszínházhoz, a kúria ítélete szerint *csak Indig részéről történhetett.* Tényként azonban ezt megállapítani *nem lehetett.* Ezért kellett a kúriának a fellebbezési bíróság ítéletét feloldania és arra utasítani a táblát, hogy ezt a mulasztását pótolja és megállapítsa, hogy a kúria végzésének megokolásában feltűnően hasonlónak jelzett részleteket Indig valóban Forgács Ferenc *Szép az élet* című darabjából vette-e át.

A szerzőjogi bizottság megállapítása szerint többek között különösen erős a hasonlatosság a két színdarab alább következő részeiben: Forgács a következőket írja: »Nem akarok rosszul világított meleklépcsőkön felsurranni a szeretőm lakásába. Én nem akarok flörtölni, divatos éttermekben mulatni vagy lokálokba és bárokba táncolni járni. Utálom az üres életet és utálom a meg nem értett asszonyok problémáit«. Indig Ottó ezt írja darabjában: »Nem akarok fátyol mögött, mellékuccákon osonva, délutánonként besurranni a szeretőm lakásába. És nem akarok divatos éttermekbe menekülni, se bárokba vagy lokálokba hármasban vagy többesben és életem kétségbeejtő unalmát táncba, flörtbe és cocktailbe fojtani. Utálom ezt az üresség et, utálom a csalódott asszony problémáit«.

(*) Gilbert Miller Budapesten két darabot kötött le London és Newyork számára. Gilbert *Miller* londoni és newyorki színpadi producer végignézte a Magyar Színházban *Vaszary* János vígjátékának, a *Házasság*-nak és az Andrássy-úti Színházban *Békeffi* István és *Stella* Adorján vígjátékának, a *Méltóságos asszony*-nak előadását. Miller mindkét darab előadási jogát lekötötte londoni és newyorki színháza számára.

(*) Korda Mária elutazott Budapestről. Több mint egy hónap óta tartózkodott Budapesten *Korda* Mária filmszínésznő, akinek felügyelete mellett munkatársai *Bródy* Sándornak a *Tanítónő* című darabjából filmkönyvet készítettek. A film női főszerepét *Korda* Mária játssza. A művésznő a *Rivierára* utazott, onnan *Londonba* megy, ahol eldöntik, hogy a film *Londonban* vagy *Budapesten* készül-e.

Színházjegyirodánk kedvezményes előadásai

Színházjegyirodánk lajstromán e hét második felében is a legérdekesebb darabok váltakoznak. A műsoron szerepel a Magyar Színház szenzációs darabja, a *Házasság,* a Pesti Színház rendkívül kacagtató vígjátéka, a *Mackó,* a Belvárosi Színház népszerű darabja, az *Ürileány,* az Andrássy-úti Színház 100-ik előadása felé közeledő mulatságos zenés vígjátéka, a *Méltóságos asszony.*

Jegy kapható ezeken kívül a nagysikerű *Mese a Grand Hotelben* című operetthez a Kamara Színházba, a hírneves *Régi jó Budapest* reprízéhez a Városi Színházba, a Terézkörúti Színpad kacagtató műsorához, a *Farsangi estély*-hez és a Komédia Kabaré mulatságos revüjéhez, amelynek címe: *Érzem a tavaszt, avagy Nőragadás óh.*

Színházjegyirodánk külön telefonszáma *43—8—88.*

(*) Telmányi Emil Budapesten megházasodott. *Telmányi* Emil, a világhírű magyar hegedűművész, aki néhány nap óta Budapesten tartózkodik és pénteken este adja hangversenyét a *Vigadóban,* a következőket mondotta a *Pesti Napló* munkatársának:

— Évek hosszú sora óta Kopenhágában élek, ahol eddig saját zenekaromat vezényeltem s emiatt kevés időm maradt turnézásra. Az idei szezón elején megváltozott a helyzet, elfogadtam egy hosszú hangversenykörútra szóló meghívást. A körút Londonban kezdődött, ahol a filharmóniai zenekarral klasszikus versenyműveket adtam elő és a zenekart magam vezényeltem. Utána kétszer léptem fel Amszterdamban, egy alkalommal mint a világhírű *Concertgebouw* zenekar szólistája. Németországban *tizenöt hangversenyt* adtam, majd Ausztriában folytattam turnémat. Budapest után Kecskemét és Arad következik soron, majd visszautazom Frankfurtba, itt egy hangversenyt adok, azután Belgiumba, onnan Angliába és végül Izlandba utazom. Oroszországba is hívtak, de még nem határoztam el véglegesen, hogy elfogadom-e a meghívást.

— Egyelőre abbahagytam karmesteri működésemet, mert nem tudom összeegyeztetni a világjárást a karmesteri működéssel. Itt említem meg, hogy *vasárnap, március 1-én Budapesten tartottam esküvőmet.* Feleségem Annette *Schiöler,* Eilar *Lehn-Schiöler,* a legkiválóbb északi ornitológus leánya. Apósom éveken keresztül foglalkozott a sarki és egyéb északi madárfajok életével, neki van a legnagyobb ilynemű gyűjteménye, amely nem kevesebb mint 26.000 kitömött madárból áll.

(*) Ruhát, főként szmókingot, frakkot gyüjt a Színészszövetség a munkanélküli színészek számára. A Budapesti Színészszövetséghez számos panasz érkezett színészektől, hogy a Hunnia filmgyárban forgatott magyar filmekhez munkanélküli színészeket csak elenyészően kis számban alkalmaznak statisztának és az alkalmazott statiszták nyolcvan százaléka más foglalkozási állástanokból kerül ki. A szövetség bizottságot küldött ki a panasz megvizsgálására a Hunnia filmgyárba. Ott azt a felvilágosítást kapták a kiküldöttek, hogy a panasz megfelel a valóságnak, a filmvállalkozók azonban erről nem igen tehetnek, mert nem rajtuk múlik, hogy nem színészekkel töltik be a statisztaszerepeket. Szívesen alkalmaznának színészeket, de nem tehetik, mert *sem jó ruhájuk, sem szmókingjuk és frakkjuk nincsen,* márpedig a vállalkozók nem öltöztethetik fel a statisztákat, hisz egy-egy film előállítási költsége így is rengetegbe kerül. *Aki filmen szerepelni akar, maga lássa el magát megfelelő ruhával.* A Szövetség most kezébe vette az ügyet és felhívást intéz a közönséghez: aki teheti, *engedje át az állástalan színészek részére már nem hordott ruháját, szmókingját és frakkját, mert közérdek, hogy mennél több állástalan színész jusson kenyérhez.*

(*) Két magyar operett Olaszországban. *Békeffi* István és *Lajtai* Lajos operettjét, amelynek *Sisters* a címe, a legközelebbi hetekben mutatja be Milánóban a *Teatro Tirico. Békeffi* István, *Vadnai* László és *Komjáti* Károly operettjét, az *Éjféli tangót* négy hét mulva a milánói *Teatro Filidramatico* mutatja be.

Légy jó mindhalálig!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 4

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Halmágyi István

1021

Makay Ida:

Kőmozdulatlan

Tapadj a sziklán
[fönn magadban,
ha láng zuhog,
[ha dér temet.
Vadrózsamakacs
[létezésed
lobogjon
[évszakok felett.
Tépesd magad
[a hóvihartal.
Tűrj hát!
[Légy kőmozdulatlan:
Naponta szaggatott,
[megölt.
Örökre kiirthatatlan.

HALMÁGYI ISTVÁN:
MERENGŐ NŐ

Keri

Új egyéni hang, új egyé
megyénk képzőművészeti élet
fiatal művész ígéretes bemut
— *Miként került sor e k*

megrendezésére? — kérdem
csoport szervező titkárától.

— Tudomást szereztünk
zett művész telepedett le Sze
szervezetnek, ha szakmai szer
rődjék azokkal, akik területé
tem képeit üzemi kiállításo
Tárlatra, majd az idei Vásár
zeumigazgató viszont úgy látt
ló munkáival gazdagítani a
Ennyi az egész...

— *Bemutatkozna a megy*
lődő lakosságának? — kérde

— Budapesten születtem,
már gyerekkoromban rajzolt
voltam, de egy bizonyos életko
életpályával kezdtem kacérko
solására, építészmérnök akart
nyolcvan fokos fordulat köv
törik, ha szakad — festő lesz
vészeti Főiskolára. Nem vet
nyekben, tanulságokban gazd
tam az Egyesült Izzóban elek
vállalatoknál dekorációsként,
részlegében. Közben katona
alatt sikerült felvételim a Ké
Sarkantyús Simon mesternél

— *Egy pillanatra: mi vo*
indítéka és a munkahelyeken
ményanyagát tudta hasznosít

— Azt hiszem, a kamas
tisztázódtak törekvéseim, elk
tőként tudom képességeimet
fejteni. Akkor ezt így láttam.
szemlélem törekvésemet, d
akkori elhatározásomnak. Az
lektívákban töltöttem tanuln
igen hasznosnak bizonyultak.
mérhető — az emberi viszo
tozatok sokszínűsége érdeke
idők ehhez bő anyagot szolg

— *A folytatás...?*

— Főiskolai időszakom
folytatnom kell. Előttem állt
l e h e t folytatni? Természe
a műtermi viszonyok — kö
S abban, hogy én Szentesre
lenszerűség. Ugyanis: a fői
hirdetményben, hogy Szente
Jelentkeztem rá...

— *Ismerte ezt a tájat?*

— Két alkalommal is vo
rádi művésztelepen. Megisme
múzeumban az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR HÍREK
1967 MÁJ 20.
1021

Édesanyák köszöntése

Nehéz közhelyeket nem írni az ő ünnepükön. Nehéz nem ismételni az ismert és sokszor hallott jelzőket, amelyek az édesanyákról szólnak, akikről oly sok maradandó műve született az emberi kultúrának, akiknek alakját szobrászok vésték kőbe, festők örökítették vászonra, költők tették felejthetetlenné megragadó szépségű verssorokban. Az édesanya nevét ejtjük ki először és hozzá szólt sok-sok ember utolsó sóhajtása.

Mégis hányszor feledkezünk meg róluk, hányszor olvasunk gyermekekről, akik öregségére magukra hagyták »hasznavehetetlen« anyjukat, kitörölve szívükből a szeretet, a kötelesség és hála érzetét.

Az anyák napja a megemlékezés ünnepe, de az emlékezésé is. A gyengéd érzéseké, de a cselekvő elhatározásé is. Hogy az eddiginél többet »fizetünk« vissza a nekik járó adóssságból. Hiszen az ember sohasem egyenlíthetjük ki. Ezt ők nem is várják. Sokkal kevesebbel beérik. Ezért anyák. (t.)

Anya gyermekével. Halmágyi István szobrászművész alkotása

IZIDOROK ERDÉLYBEN

(Kolozsvári levél)

A fajvédelem budapesti orgánuma felfedezett egy Izidort Erdélyben és mi itt a Királyhágón erről, bámulattal láttuk, hogy milyen tág lelkiismerettel lehet az erdélyi magyar Izidorokra ráhúzni szinte sportszerűen azt a vétket, amit román nacionalisták az itteni magyarsággal szemben elkövetnek. A fajvédő lap elmondja, hogy bizonyos *Suteu Izidor nevű román tanfelügyelő be akarja záratni az egyik csikmegyei magyar katolikus iskolát, mert a gyerekeknél egy öreg magyar katekizmust talált.* Kerekedik aztán ebből a hírből az Uj Magyarság hasábjain egy gúnyos ostorozás az Izidorok és az Izidorok egész népe ellen, mintha ez a Suteu Izidor nem román ember volna, hanem ama bizonyos *egyéb fajtájú Izidorok közül való lenne,* aki a magyar időben tüzes magyarrá vált üzletből és *épígy vedlett most dühös románná és szolgálja a magyarok ellen a román hazafiságot.*

Engedje meg Főszerkesztő úr, hogy szót emeljek az önök lapjában azoknak az Izidoroknak a védelmében, akikre a fajvédelem *tőlünk félezer kilométerre* olyan nagy élvezettel teregeti rá a vizes lepedőt.

Ez a Suteu Izidor ugyanis soha nem volt a többi Izidorok közül való,

akiknek magyarságába most ebből az apropóból is ilyen erőltetett iróniával bele akar lépni a pesti fajvédő ujság. Jó volna megtanulni először, hogy *az Izidor nem héber név, hanem szép görög szó,* amely egy görög egyházi szentet is megjelöl. Erre a névre a görögkeleti ortodox egyházban éppen olyan sűrűn keresztelik *a románokat,* mint ahogy a székelyek szeretettel adják a gyermekeiknek a Dávid, Manasse, Efrajim neveket, amint azt Jókai az »Egy az Isten«-ben megénekelte. Igy jutott Suteu is az Izidor névhez és *semmi köze neki a többi Izidorokhoz.* Az egyéb Izidorok ugyanis errefelé *nem kapnak tanfelügyelői állásokat a román kormánytól.* Ellenben inkább kapnak szerepet például a politikai bűnpörökben, aminthogy éppen a napokban csukták le Temesvárott *Ungár* Adolfot, a bánáti magyar párt nagyszerű elnökét, aki már igazán *nem a görögkeleti Izidorok közé sorozandó,* hanem azok közül az Izidorok közül való, akik életük minden mozdulatát szentelték a rögös magyar ügynek és nem voltak hajlandók ebben a 17 évben sem megváltozni, jóllehet láthatják mindennap, hogy magyarságuknak, *Izidor mivoltuk dacára,* sőt éppen azért, súlyos kereszt lesz a jutalma. Az egyéb Izidorok szektájába tartozik például az a fiatal magyar ujságíró is (a neve *Ackersmann-Arató* Andor), akit a mult hetekben

a nagyváradi román törvényszék egyévi fogházra ítélt,

mert fel merte venni a harcot Onisifor Ghibu egyetemi tanárral, *az erdélyi magyar katolikusok megölő ellenségével.* Bizony mondom, hogy ez a szegény »Izidor« egyesegyedül állott *hat előkelő román ügyvéddel és ügyésszel szemben* a bíróság előtt és a magyar fajvédő ujság egyetlen elvtársa sem sietett a védelmére a parázs nacionalista közhangulatban. Az erdélyi magyar párt is *számos Izidorra büszke.* Igy magáénak vallja dr. *Róth* Hugót, a párt központi elnöke tanácsának tagját, *Hegedüs* Nándor főszerkesztőt, aki három cikluson át küzdött a román parlamentben a magyar ügyért és ott harcolna a magyarság ragaszkodó megbecsüléséből ma is, *ha a legutóbbi választást a magyarok és nem a csendőrök döntötték volna el.* Oda tartozik dr. *Hajdu* Frigyes és dr. *Nagy* Sándor egykori magyar országgyűlési képviselő, akik a bánáti magyarság kisebbségi munkájában elöljárnak. Itt van *Schütz* Henrik aradi izr. hitközségi elnök vagy a biharmegyei magyar párt olyan »Izidor«-ja, mint *Kecskeméti* Lipót főrabbi, dr. *Konrád* Béla, dr. *Kabos* Béla, dr. *Fehér* Márton, dr. *Faragó* Viktor, *Farkas* István, *Flegmann* Armin, akiket régi magyarságukban még az Uj Magyarság gyűlölete sem tud megingatni, pedig

a román sajtó éppen eleget szokta reprodukálni és ismételgetni, amiket róluk az otthoni »fajvédelem« írni szokott.

Csakhogy a mi Izidorjaink azt vallják, hogy *nem az képviseli az igazi magyarságot Budapesten sem,* aki a magyarság elnevezést a homlokán hordja, hanem *maga a magyar nép,* a szent magyar közösség, az el nem múló magyar kultúra, amelynek szeretetétől őket sem a román soviniszták támadásai, sem a magyar fajvédelem el nem tántoríthatják. Lehet, Főszerkesztő úr, hogy a fajvédelem budapesti orgánumának nincs szüksége az Izidorokra, de

az utódállamok magyarságának nagy szüksége van reájuk,

mert a magyar betű, magyar szó, a magyar színházak éneke, a magyar könyvek hitterjesztése sokkal halkabb és gyengébb volna nálunk, ha az ilyen odavetett csúfolódások az Izidorok magyarságától megfosztana bennünket.

Szerencse, hogy ez nem sikerül azoknak a kényelmes biztonságban uraskodó, könnyű lelkiismerettel vádaskodó embereknek.

Jön
a világslágerek filmje:
BING CROSBY
Amerika Carusoja és
MIRIAM HOPKINS
főszereplésével
Mit hozott a gólya?
(Love im Bloom)
(Ez az a film, amelynek slágereiből 1 millió lemezt és kottát adtak el)
Premier pénteken: OMNIA
(Paramount-film)

Cuza bosszújával fenyegetik dr. Ungár Adolfot, a letartóztatott temesvári ügyvédet

Temesvár, március 4
(Az Est külön tudósítójától)

Dr. *Ungár* Adolfnak, a bánsági magyar párt elnökének letartóztatása izgalomban tartja az egész Bánságot. Az a vád ellene, hogy 1918-ban a forradalmi zürzavar idején

mint rendfentartó katonatiszt megölt egy cigányt.

A védelem a *táblai vádtanácshoz* fellebbezett a letartóztatás ellen. A napokban várható döntés.

Az egész ügyet *nagy izgatás előzte meg a sajtó egyik részében* és mos változatlanulfolyik az uszítás, úgyhogy *a magyarok helyzete igen kellemetlen.* A Cuza—Goga párt lapja *gyilkosnak, banditának* nevezi Ungárt és kijelenti, hogy az ő szemükben gyilkos marad akkor is, ha szabadlábra helyezik s

bosszút fognak állni rajta.

Valamennyi Cuza-párti lap *szigorú eljárást* követel. Egy kolozsvári lap azt követeli, hogy elő kell venni mindazoknak bűnlajstromát, akik 1918-ban *rendfentartás ürügye alatt románokat gyilkoltak meg.* Többeket meg is nevez és szigorú eljárást követel. Vádakat kovácsolnak

gróf Bethlen György magyarpárti elnök ellen is.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy *Franyó* Zoltán *Hat Órai Ujság* című lapjában folytatja hajszáját a lecsukott dr. Ungár ellen és követeli, hogy *a magyarság tagadja meg vele a szolidaritást.* A román sajtó kiaknázza Franyó vádjait, noha köztudomású, hogy Franyó nem vesz részt a magyar kisebbség munkájában, *sőt mindig az ellen fordul.*

A Magyar Párt parlamenti csoportja Ungár érdekében ismételten közbelépett *Pop* Valér igazságügyminiszternél. Hivatkoztak arra, hogy még ha a legsúlyosabb esetről, szándékos emberölésről vo'na is szó, már *ez a bűncselekmény is*

elévült.

Egyelőre csak annyit értek el, hogy dr. Ungár már nem ül együtt közönséges gonosztevőkkel, hanem

külön zárkában helyezték el,

kívülről kaphat élelmet és saját ágyneműjét használhatja. Azt már nem engedték meg, hogy születésnapja alkalmából családja meglátogathassa a börtönben. Ungárnak *súlyos cukorbaja van és a fogház nagyon megviselte.*

Elítéltek egy kereskedőt, mert kiciánozta lakásából az árverezőket

— Az Est tudósítójától —

Röhmer Jenő kereskedő ellen *kétrendbeli hatósági közeg elleni erőszak és egyrendbeli hitelsértés vétsége* miatt emelt vádat az ügyészség. A kereskedő ellen ugyanis *árverést tűztek ki,* de az árverés napjára *kétizben* is — 1934 június 2 án és október 29-én — *lakását ciánoztatta és igy megakadályozta az árverés megtartását.*

A büntetőtörvényszék *Szemák*-tanácsa előtt megtartott tárgyaláson *Röhmer* elmondta, hogy *egy kelmefestő 19 pengős tartozása miatt akarta elárvereztetni lakását.* Hogy haladékot nyerjen, *ciánoztatta ki lakását éppen azon a napon, amikorra az árverést kitűzték.*

— De azután másodszor ugyanezt a trükköt alkalmazta! — jegyezte meg az elnök.

— Másodszor a leányom rendelte el a ciánoztatást — védekezett a vádlott — de később azután *mégis elárverezték a lakásomat* és a kelmefestőnek minden tartozásomat megfizettem.

A tanuk kihallgatása és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék Röhmert *a hitelsértés vádja alól felmentette,* ellenben *bűnösnek mondta ki kétrendbeli hatósági közeg elleni erőszakban,* mert a ciánoztatásokkal megakadályozta, hogy a végrehajtó a lakásba bemenjen és ezért *százötven pengő pénzbüntetésre ítélte.*

Az ítélet *jogerős.*

RÁDIÓ

Szerda:

Budapest I.: 4.10 Diákfélóra. — 5.00 Réthy Pál előadása. — 5.30 Szalónzene. — 6.55 Tasnády-Kubacska András dr. előadása. — 7.30 »Sába királynője« az Operaházból. — 11.30 Cigányzene.

Budapest II.: 6.20 Olasz óra. — 7.30 Bierbauer Virgil előadása. — 8.05 Táncelemezek. — 9.15 Hanglemezek.

Külföld. Sven Hedin beszél (Boroszló 5.30). »A láng« (Róma 8.35). »A Rajna kincse« (Lipcse 8.45). »Álarcosbál« (Stuttgart 12.00).

Café bár Szalayban Takács Gitta és Pártos Jenő
Lipótvárosi park 10. jazz-duója

HÍREK

— **Kozma belügyminiszter inségakciója.** Jákfai *Gömbös* Miklós bonyhádi reálgimnáziumi tanár, a miniszterelnök rokona mozgalmat indított, hogy Bonyhád minden tényleges és nyugdíjas közalkalmazottja ajánlja fel havi fizetésének, illetve nyugdíjának egy százalékát *az inséges alföldi megyék megsegítésére.* A kezdeményezés sikerrel járt. *Most Bonyhád egész társadalma* csatlakozik a segítőakcióhoz. A bonyhádiak most azt kérik, hogy Tolna megye törvényhatósága hasonló állásfoglalás céljából keresse meg azokat a megyéket, amelyek lakossága jobb helyzetben van, **mint** az Alföld inséges népe.

•

A *Kozma* Miklós belügyminiszter által az aszálytól és jégkártól sujtott tiszántúli vidék inségbe jutott lakosságának felsegítésére indított mozgalom *országszerte nagy visszhangot keltett.* A segélymozgalom céljára a pénzadományok a m. kir. postatakarékpénztár útján az alábbi csekkszámlán fizethetők be:

Belügyminisztérium: Inségenyhítő akció letéti számla Budapest 64.115 sz. csekkszámla.

A természetbeni adományok a belügyminisztérium X. közjótékonysági osztályának távbeszélő útján is bejelenthetők.

— **Másfélezerrel több nő van Győrött, mint férfi.** Győrött most végeztek a tavaly decemberi statisztikai adatgyüjtés anyagának feldolgozásával. Győrnek most 1934 lakóházban 51.696 lakosa van. Az öt évvel ezelőtt megtartott népszámlálásnál 50.881 volt a lakosok száma, tehát a természetes szaporulat öt év alatt *mindössze 815 lélek.* A nemek szerinti megoszlásnál a nők »javára« mutatkozik az arány, ugyanis *26.632 nő és 25.064 férfi él Győr városában,* vagyis 1568-cal több a nő, mint a férfi. A női lakosság túlsúlya *a 18 éven felüliek korcsoportjában* mutatkozik legfeltünőbben. Győrött 19.530 18 éven felüli nő van, 17.580 ugyanilyen korú férfivel szemben. Tehát a többlet itt közel kétezer. *A 18 éven aluliak korosztályában a férfiak száma nagyobb.* Ebbe a korosztályba 7484 férfi és 7102 nő tartozik.

— **Pesszimizmusa megszűnik,** ha munkabírását, életkedvét Ovomaltinenal, a táperő és vitaminok koncentrátumával fokozza.

— **Szorgalmas betörő.** *Sátoraljaújhelyi* tudósítónk jelenti: Az éjszaka folyamán feltörték a sátoraljaújhelyi vasútállomás trafikhelyiségét. A betörő álkulccsal hatolt be és 2—300 pengő értékü dohányárut, valamint készpénzt vitt el. A sátoraljaújhelyi rendőrség órákon belül előkerítette Tóth Anna trafikosnő betörőjét. A betörő *Bede* József MÁV lakatos, a MÁV SC ismert futballistája, akit legutóbb a törvényszék *ugyancsak lopásért egyhavi fogházra ítélt* s akkor bocsátottak el a MÁV-tól. Ez a büntetése *még felebbezés alatt áll.* Bede József kihallgatása során a rendőrségen mindent beismert.

— **A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt.** e hó 3-án tartotta 42. rendes közgyülését báró tornyai *Tornyay* Rezső elnöklete alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés szerint az intézet élénk üzleti tevékenységet fejtett ki és minden üzletágban nagyobb forgalmat ért el. A közgyülés az igazgatóság összes előterjesztéseit egyhangulag tudomásul vette és elhatározta, hogy a belső tartalékolások után kimutatott 47.589.79 pengő tiszta nyereségből — a tartalék- és nyugdíjalap megfelelő javadalmazása mellett — részvényenként *50 fillér osztalék* fizettessék. A 42. számú szelvény március 4-től kezdődőleg az intézet pénztáránál, valamint a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál* kerül kifizetésre.

Állomásskálával
rádiót béreljen 6.- pengőért
Vermes Zoltán, II, Margit körút 4, II, Zsigmond ucca 5.

A MAGYAR MESTERMŰVEK
MAGYAR MESTEREK 100 REMEKMŰVE
Ingyen kapják a Pesti Napló előfizetői

A díszalbumot husvétkor megkapja a Pesti Napló minden előfizetője, aki husvétig legalább hat hónapja megszakítás nélkül a Pesti Napló előfizetője és husvétkor is az előfizetők közé tartozik.

De 6 havi megszakításnélküli előfizetés után megkapják e »Magyar Mestermüvek«-et azok is, akik most lépnek be a Pesti Napló előfizetői táborába.

— **Szomszédaink a mezőgazdasági kiállításon.** A szomszédos országok gazdái az idén is nagy számban keresik fel az országos mezőgazdasági kiállítást, hogy a kiváló magyar tenyészállatokból vásároljanak. Ausztriába, Jugoszláviába és Romániába *külön engedély nélkül* be lehet vinni a kiállításon vásárolt tenyészállatokat, Csehszlovákiába pedig külön engedéllyel. A jugoszláv és román gazdák állatvásárlásaikat a Magyarországgal fennálló árucsereforgalom, az ausztriai gazdák az Ausztriával fennálló klíring-megállapodás keretében bonyolíthatják le. A kiállítás rendezőbizottsága a külföldi vásárlások előmozdítása érdekében *a határig viseli az állatok szállítási költségeit.*

— **Új ipartestületi elnök Egerben.** *Egerből* jelenti tudósítónk: Az egri ipartestület most tartotta évi közgyülését és elnökké egyhangúlag *Joó* Gyula vállalkozót választotta meg. Az iparosság meleg ünneplésben részesítette az új elnököt.

— **Rázókeverék** — orvosi használati utasítás mellékelve, — a porusos arcbőrt kitűnően ápolja. Dr. med. László V.-féle különleges kozmetikum. Kapható kizárólag a főlerakatban: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22. (Astoriával szemben.)

— **Földlökést éreztek Sátoraljaújhelyen.** *Sátoraljaújhelyről* jelenti *Az Est* tudósítója: Ma hajnali 5 óra 55 perckor erős földlökést éreztek sátoraljaújhelyen. A földlökést *szekérszerű* zörgés kísérte. A város minden részében érezték a föld megmozdulását. Kár nincs.

— **Halmágyi István nem tanítványa Pátzay Pálnak.** Az *Ernst*-múzeumi kiállításommal kapcsolatban b. lapjuk f. hó 16-án megjelent számában mint Pátzay-tanítványt említettek meg. Az igazságnak megfelelően kijelentem, hogy már több mint 10 éve önállóan működő kiállító művész vagyok és hogy *Pátzay* Pál nagyrabecsült szobrászművész barátomnak már csak azért sem lehetek tanítványa, mert majdnem egykorúak vagyunk és személy szerint egy félév óta ismerjük egymást. Budapest, 1936 március 2. Szerkesztő Urnak vagyok őszinte tisztelője: *Halmágyi* István.

— **Tanuljunk házasodni!** *Newyorkból* jelentik: A Newyork állambeli Syracuse egyetemen *házassági tanfolyamot* nyitottak meg. A hallgatók itt megtanulhatják, *milyen jó a házasság.* Különböző egészségügyi dolgokra oktatják őket, valamint hasznos háztartási tudnivalókra, továbbá jó modorra. Később majd kiderül, hogy sikerül a jó tanulók házassága.

— **Így épülnek az utak Oroszországban.** *Moszkvából* hivatalosan közlik: A népbiztosok tanácsa a Szovjetunió végrehajtóbizottságával egyetértésben elhatározta, hogy *a vidéki lakosságot a jövőben fokozottabb mértékben bevonja az utak és országutak építési és kijavítási munkálataiba.* Az útépítési munkálatokért a jövőben a belügyi népbiztosság viseli a felelősséget. A falusi lakosság bevonása a következő szempontok szerint történik:

1. A falusi lakosságot kétszer évenként bevonják a munkálatokba; 2. mindenki köteles a reá kiszabott munkamennyiséget *megszakítás nélkül »ledolgozni«.*

Az együttes birtokok földművelői és az önállóan dolgozó földművesek *évente hat napot* kötelesek közvetlen és minden ellenszolgáltatás nélküli munkával az útépítéseknél tölteni, kötelesek továbbá *minden ellenszolgáltatás nélkül átengedni a kiszabott időre a birtokukban lévő igás állatokat,* közlekedési eszközöket és egyéb, az útépítéshez szükséges tárgyakat. Azok a szovjetpolgárok, akikre az állam úgynevezett *személyi mezőgazdasági adót és jövedelmi adót* rótt ki, a birtokukban lévő igás állatokkal, közlekedési eszközökkel és egyéb szükséges anyaggal együtt *tizenkét napig* kötelesek ellenszolgáltatás nélkül dolgozni az útépítéseknél.

A törvényrendelet kimondja, hogy az útépítési munkákban nemcsak férfiak, hanem nők is kötelesek résztvenni, még pedig oly módon, hogy **a** *férfiak 18. életévüktől 45. életévükig, a nők pedig ugyancsak 18. életévüktől 40. életévükig kötelesek az útépítési munkálatokban résztvenni.*

x **Habig-kalap, Kossuth Lajos ucca 1.**

x **A badeni Gutenbrunn Szanatóriumban** a fürdőszezón már megkezdődött. Igen sok megszállott területi és magyar vendég üdül ebben az Európaszerte közismert elsőrendű szanatóriumban. Felvilágosítással szolgál a budapesti iroda: Kisfaludy ucca 5. Telefon: 45—9—86.

Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfuvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Az orvosok ajánlják.

x **Kékes Gyógyszálló influenza után.**

x **Ezelőtt ha gyomorsavtúltengése volt** valakinek, szódát vett be. Kellemetlen maró vegyszer, undorító íz és felböfögésel járt. Az úriember »*Savolt*« gyomorégéselleni csokoládét használ. Pár pillanat alatt a gyomorégés megszünik. Néhány fillérért patikákban beszerezhető.

x **Aranyeres betegségben szenvedőknek** valóságos áldás a világhírű Hunyadi János gyógyvíz használata, mely kiküszöböli a székelési nehézségeket, elvezeti a vérből a károshatású anyagokat, hatása biztos és fájdalommentes.

x **Kérje szabójánál a hírneves Trunkhahn** posztógyár szöveteit, melyek színtiszta, természetes gyapjúanyagát és tartósságát a gyár garantálja. Ha nem kapna, forduljon mintákért a Trunkhahn-gyár szövetboltjához, Budapest, IV., Prohászka Ottokár ucca 8. (Egyetemi templomnál.)

x **Orvosok véleménye szerint »*Rolax*« az** új göresmentes hashajtó a legmakacsabb székrekedést is óraműnyi pontossággal elintéz.

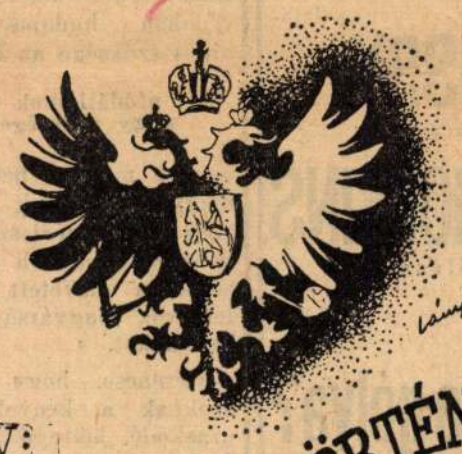

PLATONOV:
OROSZORSZÁG TÖRTÉNETE
AZ ATHENAEUM
TÖRTÉNELMI SOROZATÁNAK UJ KÖTETE KÖTVE 4.80

Hálly Tiborné

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296—534

Lap: Magyar Rendőr
1951 JUN 2
Megjelent:

77

Hálly Tiborné szobrászművész „Rendőrszobra" igen alkalmas sportdíjként vagy egyesületi helyiség díszítésére. Rendőregyesületeink a 40 cm magas, bronzirozott gipszszobrot 140.— Ft-ért vásárolhatják meg a Művészeti Dolgozók Munkaközösségénél. (Budapest, VII., Miksa-utca 5.)

Halma Alajos 1844. Művei természettani ábrák rézbe metszve e könyvben: Az elméleti és tapasztalati Természettan alaprajza, meget készitett Schirkhuber Mórics. Két kötet. Pest. 1844. Az I. 5. táblán ez az alázrás: Rajzolta Halma Alajos. 1)

Kilágyi ~~Alajos~~ István: Adalék a magyarországi képzőművészek névsorához. Tört. Tár. 1880. 161. l.

PÉCSI M. KIR. ADÓHIVATAL
ÉRKEZETT
1904 JUN. 16
8280

Ell.

Elvi. a vill. ill. szfla
11/2 lepjeni

Gyulai

24090 Községi nyomda Budapest.

Halma Alajos rajzoló Pesten. Schirkhuber Móric:
Az elméleti és tapasztalati természettan alaprajza c., 1844.
megjelent művéhez készítette az ábrákat. (Szilágyi J., Tört.
Tár 1880 161. l.)

~~Uxsavölgyi temetőlelet~~ V. 186.

Halma

l.

LykaMagyműI300-50

500. l.

6.

8.

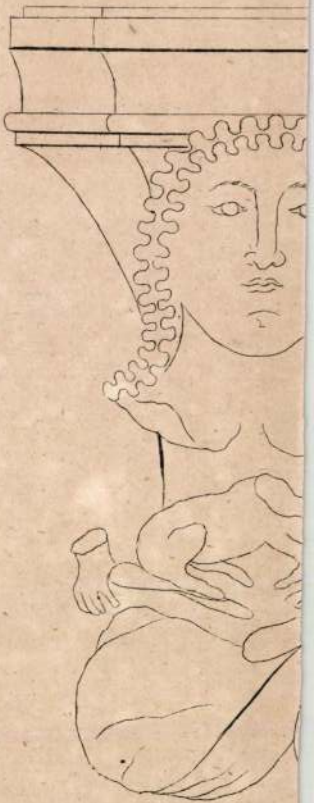

7.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Hallgass Jenő
szobrászművész

1978 SEP 24

1021

Próféta

Hallgass Jenő, Olaszországban élő szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás a Kulturális Kapcsolatok Intézetében. Képünkön Próféta című szobra.

sza

A Dráva mentén, Bolhó kö
emelt ki 1977 őszén a mark
salléri vadgazdaságába ker

Holly Tibor: „Őszi munka"

a megyei felszabadulási pályázat díjnyertes képéből

Kisalföld, 1974. V. 1.

1021

HOLLY TIBOR:
Őszi munka

A gyermekkö

— Mint mindenki, természetesen én is gyerekkoromban találkoztam először könyvillusztrációval. Persze akkor mint olvasó — mesélte *Kass János* néhány napja, amikor munkájáról beszélgettünk. — *Szerettem, kerestem a rajzokat, képeket, de nem mind tetszett egyformán.*

— Van-e olyan, amire még ma is szívesen emlékezik vissza?

— Hogy Cervantes Don Quijote regénye sokáig kedves olvasmányom volt, abban nagy szerepet játszott az a sok rajz, melyet Gustave Doré készített. Ezek kiegészítették, szinte valóságossá tették számomra a történetet. Így lettek a szereplők barátaim, jó ismerőseim. Persze, nem minden könyvet illusztrálnak. Ha ilyet olvastam, megpróbáltam elképzelni, megrajzolni a hősöket, legtöbbször csak úgy magamban, de néha papíron. Például Toldi Miklós alakja különösen sokat foglalkoztatott. Már úgy tíz, tizenkét éves koromban is.

Mi a bioritmu

Alexander Humboldt, a berlini egyetem névadója figyelte meg, hogy a moszkitórajok naponta

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

76° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttore: Ignazio Frugiuele

1021 VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

20129 MILANO

Telefono 723.333 - Casella Postale 3549
Telegr.: Ecostampa - Milano - C/C/Postale 3/2674

ITALIA TURISTICA
CASELLA POSTALE 1139
35100 PADOVA

Eugenio Gallarati

SET 1978

- OTT. 1976

L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO
DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO
STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA
MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA
L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO
DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO
STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA
MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA

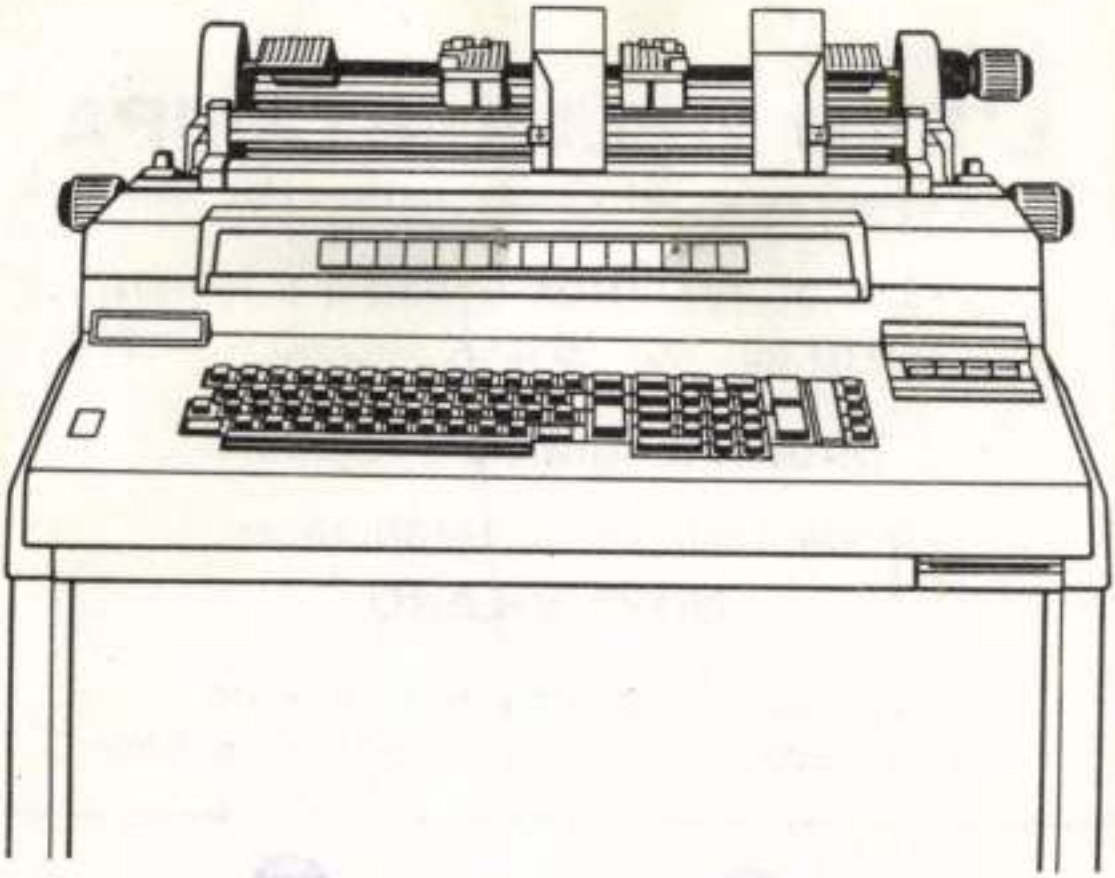

Olivetti A 6
sistema contabile modulare
a "floppy disk" e schede magnetiche

Destinato al trattamento delle informazioni contabili, amministrative e gestionali, in forma autonoma o in integrazione con altri sistemi, il sistema contabile Olivetti A 6 unisce i vantaggi di una massima semplicità operativa con quelli di una notevole potenza di elaborazione. L'utilizzazione di "floppy disk" e di schede a pista magnetica come supporti per la memorizzazione dei dati conferisce al sistema una particolare capacità di archiviazione e di continuo aggiornamento delle informazioni trattate. Grazie alla sua concezione modulare il sistema è espandibile in qualsiasi momento in funzione delle crescenti necessità dell'azienda.

olivetti

MAESTRI DELL'ARTE CONTEMPORANEA

EUGENIO HALLGASS

di
LUIGI SERVOLINI

Ben difficile si presenta il compito d'illustrare in poche cartelle la complessa figura — scultore, ceramista, pittore, disegnatore, linoleografo — di *Eugenio Hallgass*, da anni residente e attivo in Roma.

Nato a Baja (Ungheria) nel marzo 1912, rimasto orfano ancor giovinetto, poté attendere agli studi mercé l'ausilio di due sorelle maggiori. Uscito appena dalla «bottega» dello scultore Edoardo Telcs, s'iscrisse alla scuola superiore di arte industriale di Budapest: poi due anni di viaggi in Austria e Germania, quindi rientro nella patria capitale e frequenza di quell'accademia di belle arti come allievo di Sigismondo Strobl.

Nel 1938 è all'accademia di Firenze; nel 1940-42 di nuovo a Budapest; subito dopo, interno dell'accademia d'Ungheria in Roma, vince il concorso per l'altare dedicato a santa Teresina nella chiesa di santo Antonio di Pasaret a Budapest e per due anni consecutivi altri concorsi; nel 1944 si diploma anche presso la romana accademia di belle arti. Nel 1946, su invito del cardinale Caggiano, si reca in Argentina a Rosario di Santa Fé, ove cerca subito studio e trova quello grandioso del defunto padre di Lucio Fontana legandosi in amicizia col figlio, il quale lo incita a rientrare insieme con lui in Italia. Ma Hallgass declina la proposta perché già impegnato per lunghi lavori a Buenos Aires e chiamato all'università di Mendoza a dirigerne la scuola di Ceramica. Nella capitale argentina entra nel ministero delle Opere pubbliche come soprintendente alla sorveglianza ed alla manutenzione dei monumenti nazionali; e per lo stesso ministero esegue importanti opere di scultura. Nel contempo, mentre lavora alle sue creazioni, costituisce una commissione di belle arti e cultura e ne diviene direttore, largamente contribuendo — con l'organizzazione di mostre, concerti, conferenze — a dare un impulso culturale all'intero paese. In privato produce ceramiche artistiche in una fabbrica propria, ed ha tanto successo da poter lasciare il ministero. Nel 1965 abbandona l'Argentina, ove

Nascita delle nuvole (pittura).

La Nascita di una favola (pittura).

Crisi di speranze (pittura).

Riflessi di luci (pittura).

MAESTRI DELL'ARTE CONTEMPORANEA

EUGENIO HALLGASS

di
LUIGI SERVOLINI

Ben difficile si presenta il compito d'illustrare in poche cartelle la complessa figura — scultore, ceramista, pittore, disegnatore, linoleografo — di *Eugenio Hallgass*, da anni residente e attivo in Roma.

Nato a Baja (Ungheria) nel marzo 1912, rimasto orfano ancor giovinetto, poté attendere agli studi mercé l'ausilio di due sorelle maggiori. Uscito appena dalla «bottega» dello scultore Edoardo Telcs, s'iscrisse alla scuola superiore di arte industriale di Budapest: poi due anni di viaggi in Austria e Germania, quindi rientro nella patria capitale e frequenza di quell'accademia di belle arti come allievo di Sigismondo Strobl.

Nel 1938 è all'accademia di Firenze; nel 1940-42 di nuovo a Budapest; subito dopo, interno dell'accademia d'Ungheria in Roma, vince il concorso per l'altare dedicato a santa Teresina nella chiesa di santo Antonio di Pasaret a Budapest e per due anni consecutivi altri concorsi; nel 1944 si diploma anche presso la romana accademia di belle arti. Nel 1946, su invito del cardinale Caggiano, si reca in Argentina a Rosario di Santa Fé, ove cerca subito studio e trova quello grandioso del defunto padre di Lucio Fontana legandosi in amicizia col figlio, il quale lo incita a rientrare insieme con lui in Italia. Ma Hallgass declina la proposta perché già impegnato per lunghi lavori a Buenos Aires e chiamato all'università di Mendoza a dirigerne la scuola di Ceramica. Nella capitale argentina entra nel ministero delle Opere pubbliche come soprintendente alla sorveglianza ed alla manutenzione dei monumenti nazionali; e per lo stesso ministero esegue importanti opere di scultura. Nel contempo, mentre lavora alle sue creazioni, costituisce una commissione di belle arti e cultura e ne diviene direttore, largamente contribuendo — con l'organizzazione di mostre, concerti, conferenze — a dare un impulso culturale all'intero paese. In privato produce ceramiche artistiche in una fabbrica propria, ed ha tanto successo da poter lasciare il ministero. Nel 1965 abbandona l'Argentina, ove

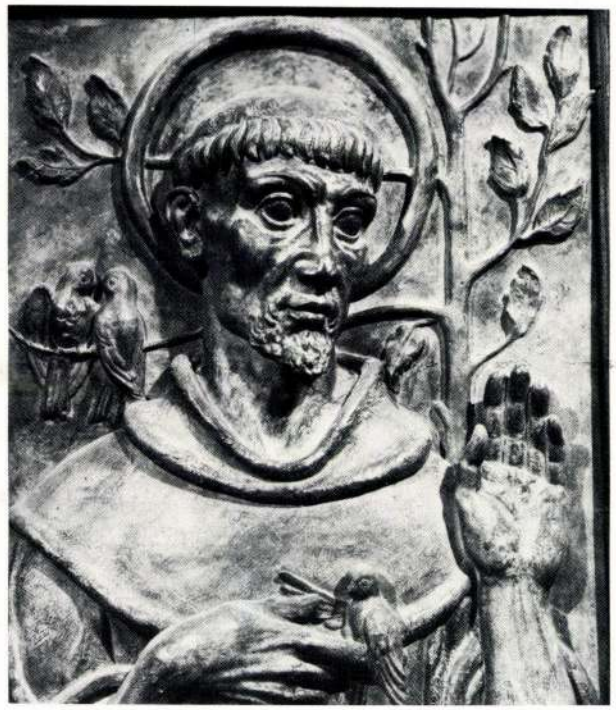

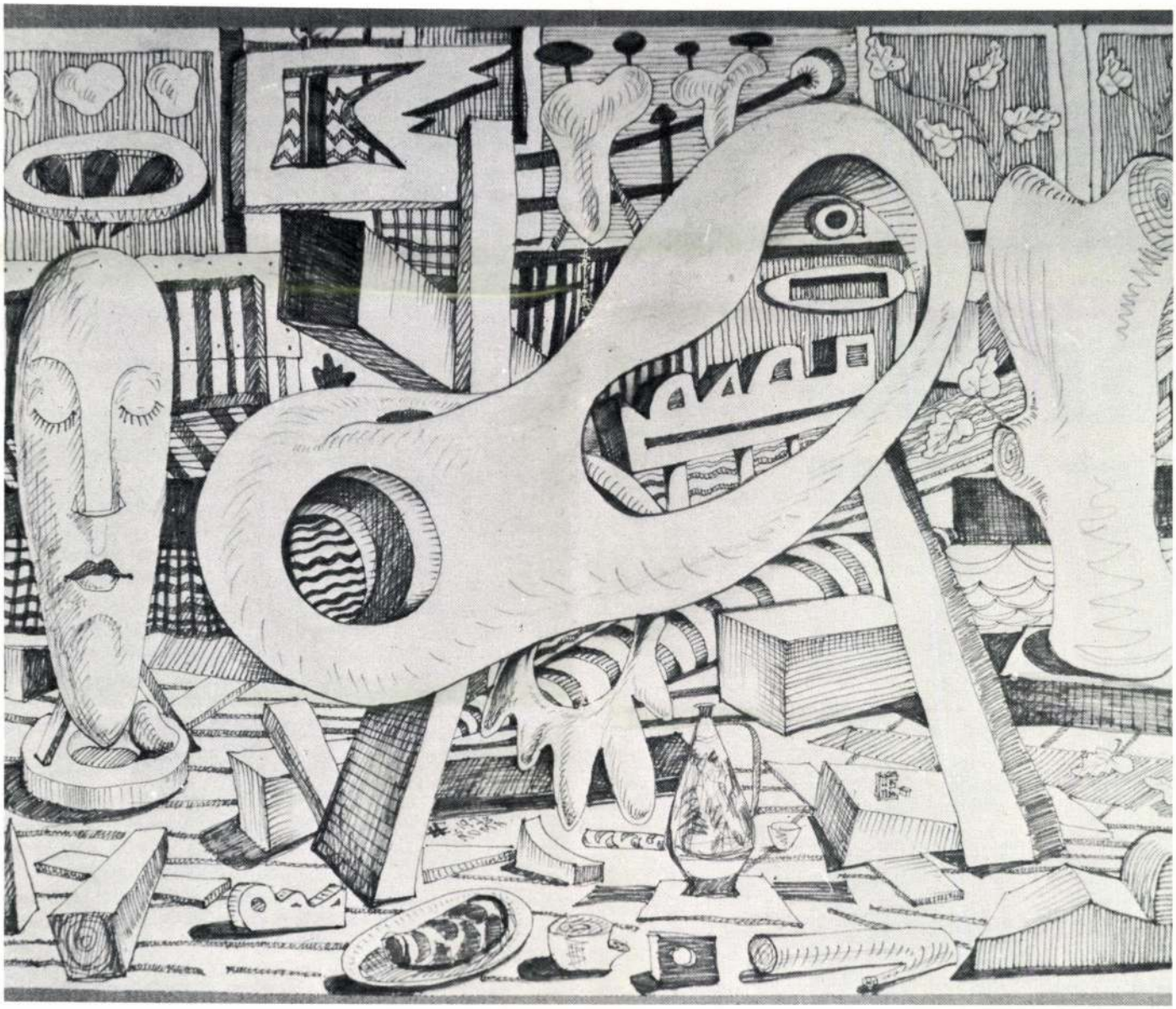

Il Maestro Hallgass nel suo studio.

Ritratto (scultura).

Ragazzo fiorentino (scultura).

S. Francesco parla agli uccelli (dettaglio di Trittico d'Altare)

S. Francesco (Figura centrale di Trittico d'altare)

Fantasia (disegno a penna).

San Giovanni Battista (terracotta).

pure, come egli riconosce presto, ha trovato quella pace che tanto desiderava, fugando tormenti ed inquietudini che sino ad allora avevano accompagnato la sua vita di artista, e fa ritorno in Roma ed ivi si stabilisce definitivamente ed opera e nel 1973 allestisce una «personale» in cui presenta per la prima volta quadri astratti e dà il via ad una continuata attività pittorica, anche in questo nuovo campo riuscendo ad esporre in mostre nazionali ed a vincere premi: conservando nella scultura purezza di linee e classica armonia, nella pittura seguendo, vedremo, un astratto-surrealistico linguaggio di armonioso e composto equilibrio.

Con tale «curriculum» di esperienze e di affermazioni artistiche dietro di sé — a partire dai viaggi (e dalle conseguenti conoscenze di opere dei grandi) in Austria, Germania, Italia, ed anche, dopo, col periodo di residenza in Roma saturo di opere che ci porterebbero a citare una fila interminabile di successi, di vittorie in concorsi, di riconoscimenti in pubbliche esposizioni, di una vasta bibliografia, e con una conseguita purezza di stile schiva di atteggiamenti barocchi (come confermano già le prime sue classiche opere scultoriche di arte sacra e le piú recenti esperienze pittoriche surreali ed astratte) Eugenio Hallgass può a buon diritto essere classificato autentico «maestro» d'arte.

* * *

La vera formazione artistica la ebbe in Firenze, al contatto con i capolavori di Donatello, dei Della Robbia, di Desiderio da Settignano, di Michelangiolo. Invitato dai suoi insegnanti di accademia a rimanere nel «fiore» della Toscana ove avrebbe goduto di una borsa di studio, sappiamo che l'artista ungherese fece ritorno nella sua patria, dalla quale però non vedendo possibilità di ulteriori affermazioni rientrò di nuovo in Italia per stabilirsi definitivamente in Roma, dapprima presso l'Accademia d'Ungheria, piú tardi come libero maestro.

Primo campo della sua attività è stata, dunque, la scultura sacra (statue di santi, altari, bassorilievi in numerose chiese ungheresi e argentine), che, senza alcun compiacimento morfologico, ha risposto sempre ad un ideale di nobiltà e di assoluta bellezza, ad un'ortodossa interezza plastica. Con la sua formazione svoltasi in Firenze Eugenio Hallgass dimostra il possesso di un gusto toscano realistico quattrocentesco di sovrana eleganza formale, di fine esecuzione e di fattura altamente espressiva.

Dal clima classico iniziale della sua scultura, sempre poi conservato, passa piú tardi, al ritorno dall'Argentina — e dovette essere incoraggiato a ricerche nuove da Lucio Fontana —, alla pittura astratta e surrealistica, tuffandosi cosí in pieno nella problematica dei tempi attuali, tuttavia conservando il rispetto alla tradizione formale e all'armonia che, non piú soltanto plastica, diviene anche coloristica con l'esaltazione di un vario ricco cromatismo fatto di tinte tenue e dolci, di delicati contrasti, di lucentezze di smalto. Un'immaginativa simbolica ci porta ad una poetica nutrita come da visioni sotterranee esprimenti il desiderio di distacco dalla realtà dell'universo per una pace infinita al di sopra di ogni sensibilità fisica, di un abbandono completo e solenne. Con contorsioni di linee e con giuochi di piani a colatura il suo dipinto, realizzato a colpi di spatola, dà un senso di allucinazione visiva e di interiore mistero. Composizioni libere e talora ardite, che si presentano come visioni oniriche di foreste pietrificate, ove la luce crea prospettive magiche e scenari di stalagmiti e di stalattiti di grandiosa suggestione, come visioni favolose, ora, di splendori sottomarini: caratterizzante la percezione di un mondo veduto con la sensibilità e l'esperienza, poi, dello scultore, per cui questa pittura che si potrebbe catalogare, scrisse un critico, «pittura psicoanalitica di uno scultore» vede inserite forme piane e gonfie, fluide e carnose, le quali si richiamano, pertanto, ad elementi umani corporei offerti in visioni plastiche, surrealistiche, di fine cromatismo. Siamo spinti, cosí, da sollecitazioni meramente visive, cui non possiamo rispondere che con interpretazioni assai diverse; e la nostra fantasia si accende per riconoscere in questi dipinti una piú poetica visione alla vita umana, un allettante miraggio. Lo stesso Hallgass ha definito la sua pittura una ricerca e analisi psichica ed estetica per arrivare alla nozione o intuizione del bello prima dell'embrione.

Secondo una tecnica speciale che lo riconduce alle aspirazioni consumate in Argentina

Nascita delle nuvole (pittura).

La Nascita di una favola (pittura).

Crisi di speranze (pittura).

Riflessi di luci (pittura).

Melodia (pittura).

Maternità (terracotta).

per la ceramica, l'artista evidenzia una forza cromatica negli accoppiamenti di bluastri e di bruni, violacei, rossi, azzurrini, gialli. E tutti i suoi quadri, ripetiamo, ancorché trasferiti, rispetto alla sua scultura di classiche realistiche forme e di rinascimentale eleganza, su una tematica astratta, mostrano un rigore stilistico che sottolinea, sí, due espressioni ben diverse, apparentemente antitetiche, ma che trovano nella distinta personalità di Hallgass riconfermiamo, un'unica comune radice, una felice simbiosi del figurativo con l'astratto: nell'opera indubitalmente di un artista completo, capace della piú alta espressività.

* * *

Il mondo pittorico suo, per concludere: figure umane elevate a simbolo, in un universo di strane apparizioni di oggetti miracolosi o minacciosi, allusivi al dramma dell'uomo di oggi antagonista dell'ambiente naturale ed ancor piú di quello tecnico, come altri hanno notato. E cosí, oltre che nei dipinti, nei numerosi disegni figurativi, nei quali ricorrono anche sapienti ed equilibrate geometrizzazioni, caratteristiche distorsioni di immagini, elementi decorativi orientalizzanti: con una sapiente realizzazione al tratto sottile di penna ed a linea continuata.

Un metafisico-surrealista può essere definitivamente classificato, nella sua piú recente produzione pittorica, il «maestro» Eugenio Hallgass.

GIANCARLO CHIABA'

PITTORE

Giancarlo Chiabá nato a Milano nel 1926, svolge attività di pittore, disegnatore e incisore. Attivissima la sua partecipazione alle manifestazioni d'arte, in Italia ed all'estero, ovunque raccogliendo assensi e riconoscimenti.

È accademico onorario della «Columbian Academy» (USA). Sue opere si trovano in collezioni d'Italia, Belgio, Francia, U.S.A., Museo di Anversa.

È citato in diverse pubblicazioni d'arte (Bolaffi n. 7 e 10, Comanducci, Il Quadrato e altre).

Hanno scritto di lui: Milko Bambic, C.E. Bugatti, Desprechins, Elverio Maurizi, A. Mirarchi, Rêva Remy, Ivo Senesi, Anna Caterina Toni, Dino Villani, Pino Zanchi.

Ha tenuto trentanove mostre personali nelle principali città italiane ed estere tra cui: Milano, Pavia, Bergamo, Mantova, Varese, Parigi, Bruxelles, Parma, Torino.

«Il paiolo» (olio, 1974).

«Forno Nuovo di Valtorta» (olio, 1973).

I dipinti di questo artista appaiono quasi tutti «dal vero». Quasi tutti germinati da una spontaneità poetica, istintiva, ispirata.

Cosí come insegnava e praticava Giovanni Fattori, «Etrusco d'Europa», nell'Ottocento, dalla Cattedra della fiorentina Accademia di Belle Arti, incitando i discenti a non farsi guastare dalle scuole, ma a frequentare, all'aperto, la grande perenne, scuola della Natura.

Tale mi si conferma la virtú del Chiabá nei vari soggetti che il giovane artista oggi qui espone, la maggior parte dei quali derivano da «impressioni» maturate nell'attento studio pensoso; sia che si tratti dei recenti soggetti inquadrati lungo le rive abdiiane, o degli scorci della vecchia Lodi (da non intendere la Lodi vecchia) sia nei meno recenti lavori raffiguranti operai, nature morte, e perfino il ritratto della Madre dell'Artista nella quale opera si può tracciare l'affettuosa impressione del figlio non mai attenuata dalla diuturna presenza affettuosa del soggetto.

Da tutti appare documentato lo svolgimento artistico ed estetico del pittore non mai deviato da tentazioni sperimentali di odiernissimi (ma decrepiti) avanguardismi che da tre quarti di secolo obnubilano nei cervelli abnormi l'umanesimo dell'operare dell'Uomo.

I secoli, a differenza degli uomini, si battezzano quando muoiono. E il nostro ebbe già troppi nomignoli... abortivi.

Non si addice all'operato del Chiabà quel frasegno pseudo-critico di incomprensibili elucubrazioni, divenuto «gergo» di complici (*Il dolce stil nuovo* di cui scriveva ironicamente, in uno dei suoi ultimi saggi, il Pancrazi), usato a orecchio da taluni sedicenti critici modernisti; bensí la frase sensata e che fu sempre vanto di scrittori che per questo meritarono l'altissimo titolo di *chiarissimi*, di qualsiasi altro titolo il piú onorificente. E ciò sia chiaramente detto a tutti quegli avventurieri della penna che giocano tre frasi al lotto della notorietà, abbinandole al cavallo di qualcuna delle tante tintarelle della nomea, perfino politiche...

Auguro a questo pittore una prossima occasione mia di scrivere in maggior spazio e con piú largo respiro.

Egli è un artista naturalista, poiché, validamente operando sul vero può dire, come un operaio, «io vado sul lavoro»: fattoriamente.

Non molte fino a oggi le sue pubbliche esibizioni, ma tutte ottennero elogi validi ed esiti notevoli; a Gallarate, Busto Arsizio, Gorizia, Milano, Vigevano, Trieste, poi ancora a Milano nello storico Circolo centenario Alessandro Volta e in non pochi centri minori dell'Italia padana e adriatica.

Molti i giudizi favorevoli (Il Piccolo - Il Corriere Lombardo - La Prealpina - Il Messaggero Veneto - La Gazzetta di Parma - Primorski Dnevnik - L'Informatore Moderno - La notte - Giornale di Pavia, ecc. ecc.).

Cosí come non poteva non essere per un artista che opera con serietà di impegno quale si addice ad un discepolo della Natura che fattoriamente rifugge da insegnamenti altrui pure ascoltando consigli, ma come scrisse Goldoni pensando «Questo è lo stile mio - Ascolto sempre tutti e fo quel che vogl'io».

IVO SENESI

76° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttore: Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

20129 MILANO

Telefono 723.333 - Casella Postale 3549
Telegr.: Ecostampa - Milano - C/C/Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

Eugenio Hallgass

ECO D'ARTE MODERNA
50121 FIRENZE
VIA ORCAGNA 36
DIR. RESP. ROBERTO TOSATTI

LUG. 1976

SET. 1976

L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO

EUGENIO HALLGASS

spiritualità e magia

L'aver iniziato gli studi da uno scultore e averli proseguiti in Accademie del suo Paese d'origine, quindi a Firenze e Roma (dove si diplomò), spiega l'impronta decisamente figurativa delle sculture, soprattutto religiose, di quest'artista ungherese che ormai abita in Italia da dieci anni consecutivi, dopo aver trascorso un ventennio in Argentina (fu direttore della Scuola di ceramica a Mendoza e Sovrintendente al Ministero delle Opere Pubbliche) dove ebbe modo di conoscere anche Lucio Fontana.

Eugenio Hallgass ci interessa molto di più come pittore perché contrappone forme ritmiche di sapore informale ma riconducibili a rappresentazioni di coagulazioni di liquidi colorati in pochi toni.

Facile sarebbe stato per lui, ungherese, approdare, per esempio ad un genere naif, tanto apprezzato e non solo qui in Italia.

Ma Hallgass ha saputo conservare, in pittura, l'interesse per la materia con un « esprit de finesse » adatto ad un genere che riporta più al mondo delle sensazioni che a quello delle immagini.

Cascate, onde, colate, stalattiti, in limpidi verdi, caldi gialli, squillanti azzurri, come avviene in natura, prendono una forma e, in una rigorosa poetica, provocano un magico moto luminoso.

Spiritualità e magia sono i punti focali che caratterizzano la scultura e la pittura di quest'artista dalla vena riflessiva ma anche efficientemente immaginativa.

Giuse Benignetti

... I dipinti sono opere che vanno lette in chiave estetica e in chiave psicologica.

La prima conduce a un lungo sogno fatto di getti acquei, di trasudamenti umoreschi (qui il mio pensiero corre a un manifesto senso di sofferto dramma e duraturo) e parrebbe perfino di getti metallici coagulatisi, di vegetazioni fossili, idee rese da uno stile diritto, continuo senza flessioni: in una poetica che tende all'approdo certo, al di là della fisica sensibilità, per irrompere nel pieno della fantasia di stampo null'altro che intuitivo.

La seconda chiave pare rivelatrice di chissà quali tumulti d'animo, di un istinto all'evasione spiegabile solo attraverso la filosofia orientale, come tensione alla liberazione della « materialità » dell'esistenza (beninteso... continuando a vivere) per approdare a uno stato nirvanico, di pace distesa...

Mario Portalupi

(dalla presentazione in catalogo della mostra tenuta nel marzo 1976 alla Galleria « Sant'Ambroeus » di Milano).

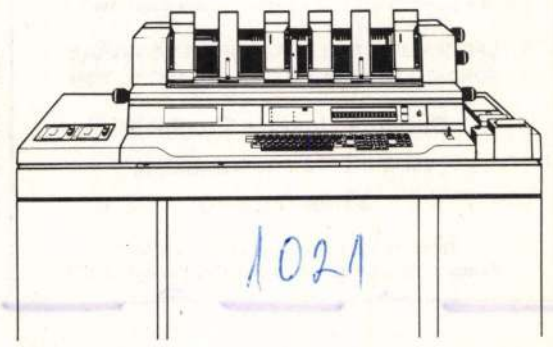

Olivetti A7
sistema modulare
di elaborazione gestionale

Tutte le fasi fondamentali della gestione di un'azienda trovano nel sistema Olivetti A7 la loro soluzione integrata: in modo autonomo e autosufficiente per le aziende medie e piccole; a livello di sottosistema decentrato rispetto a un grande elaboratore centrale per le aziende di maggiori dimensioni. La concezione modulare del sistema garantisce nel tempo un'efficienza in crescendo, grazie alla modificabilità ed ampliabilità delle varie configurazioni, sempre «personalizzate» a misura delle esigenze dell'utilizzatore.

olivetti

L'UOMO E LA BESTIA DI MAROSI

La pittura di Marosi non è tipica della nostra cultura figurativa, né tanto meno del suo sesso (femminile).

La pittura della Marosi dispiega una serie di varianti incentrate intorno al mito della violenza. Violenza che si concreta figurativamente nella metaforica forma del lupo. È con questa ombra che si deve misurare continuamente e senza sosta l'uomo...

E. Buda

Marosi (Maria Rosa Simoni) è genovese ma vive e lavora a Treviso. Negli ultimi due anni, molteplici sono state le occasioni di presentazione dei suoi lavori. Nel 1974 ha partecipato alla Mostra-Mercato Bartoni International Gallery di Melbourne (Australia), alla VI Rassegna Nazionale di pittura « Premio Sant'Ambroeus » di Milano, al VII Premio « Natale » di Treviso, alla rassegna « Ora esempre Resistenza! » al Centro d'arte e cultura « Isola » di Milano, ed ha tenuto due personali, alle Gallerie « La Cave I » di Treviso e « La Bussola » di Camogli. Nel 1975, oltre ad una personale alla Galleria « Arte Giovane » di Milano, ha partecipato alla I Rassegna Biennale « Arte per la Medicina Sociale » al Museo della Scienza e della Tecnica « L. da Vinci » di Milano. Quest'anno ha avuto nuovamente una personale alla Galleria « La Cave I » di Treviso, ed ha partecipato alla rassegna « Un milione di firme » per la Carta delle Libertà e dei Diritti Civili alla Ca' Giustinian di Venezia, e alla Biennale d'Arte Contemporanea alla Galleria « Buca di Dante » di Firenze. Nel mese di giugno (dal 16 al 30) ha tenuto una personale alla Galleria « Ca' Rezzonico » di Venezia. La sua opera audiovisiva « Evoluzione Cosmobiologica » è di proprietà della Galleria d'Arte Moderna di Bologna.

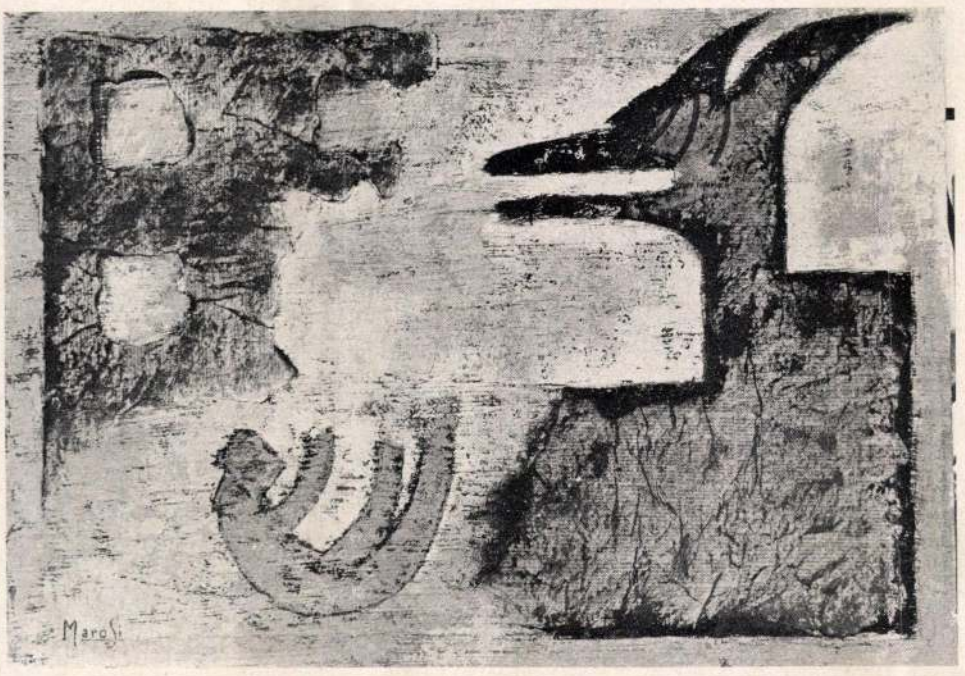

cipazione alla violenza, alla sopraffazione, al dolore cui non può sottrarsi.

L'uomo e la bestia, che tanto ci ricordano le favole di Esopo, sono rappresentati come un puzzle che non combacerà mai perché ognuno resta ai bordi della composizione come simboli, appunto, fuori dall'ambiente. Nell'intento di riconoscere i corpi di questi animali dalle fauci aperte, ma scevri da altre inutili violenze formali, siamo portati a reazioni imprevedibili, essendo stati indotti a riflettere che l'uomo stesso può avere sembianze di lupo. In quest'ambiguità di immagini Marosi ci manifesta in modo abbastanza chiaro il suo sentimento d'impotenza ma anche di sofferenza per i vizi assurdi della nostra società.

Giuse Benignetti

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Eugenio Hallgass
MAGYAR HÍREK
szobrász- és festőművész
1976 JUN 1 9

1905 Budapest 62.
292. postafiók

*

Eugenio Hallgass kiállítása Milánóban

1021

Milánóban kiállítást rendeztek Eugenio Hallgassnak, a magyar származású világhírű szobrász- és festőművésznek a műveiből. A művész a Budapesti Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Firenzében és Rómában tanult s dolgozott, majd a negyvenes évek közepén Argentínába ment. 1965-ben tért vissza Rómába. Ma is ott él és alkot. Néhány éve lapunk bővebben ismertette munkásságát. A milánói kiállítás anyagából egy domborművet és egy grafikát mutatunk be.

AUGUSZTUS 30.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor
MAGYAR VÁROSOK az írásos emlékek tükrében
Szeged
Széchenyi bemutatja az első gőzhajót a Tiszán
„Itt Tömörkény, ott Gárdonyi lakott, Petőfi Zoltán erre ballagott . . ."
Juhász Gyula verse
ZENE: „Boldog, aki énekel". — A Tömörkény gimnázium kórusa énekel
Szegedi útikalauz hazalátogatóknak
20.00 Szülőföldünk Krónikája
Magyarok könyvespolca
22.00 Hírösszefoglaló
Álláspont (pénteki ism.)

KEDD

AUGUSZTUS 3.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor ism.
20.00 Szülőföldünk Krónikája
Jogi tanácsadó
22.00 Hírösszefoglaló
Pillantás a magyar film-

Olvasónapló

AUGUSZTUS 19.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor
20.00 Szülőföldünk Krónika
Életet az éveknek
22.00 Hírösszefoglaló
Magyar konyhaművé

AUGUSZTUS 26.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor
20.00 Szülőföldünk Krónikája
A szép magyar szó művelői
22.00 Hírösszefoglaló
Hobby-sarok

PÉNTEK

AUGUSZTUS 6.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor
MUZSIKÁLÓ MAGYAR TÁJAK — Kiskunság II. rész.
— A kiskunfélegyházi citerazenekar
— „körte-muzsika"
— Borhiszekegy, kun-

Íme néhány példa:
Hazai idő szerint 00.30-kor kezdődő adásunka
RIO DE JANEIROBAN
Itthon 04.30-kor kezdődik Észak-Amerikának
NEW YORKBAN
DENVERBEN
SAN FRANCISCÓBAN
DAWSONBAN
Honismereti műsorunk Észak-Amerikának gárzásra. Ezek szerint Önöknek
NEW YORKBAN
DENVERBEN
SAN FRANCISCÓBAN
DAWSONBAN
kell bekapcsolniuk készüléküket.
Mindennap — hazai idő szerint — 11.00 órai
nak és Új-Zélandnak szóló műsorunk. Ezt Ö
ADELAIDE-BEN
SYDNEYBEN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)
Hallgass Jenő Zoltán,
1978 SEP 13
szobrászművész

1021

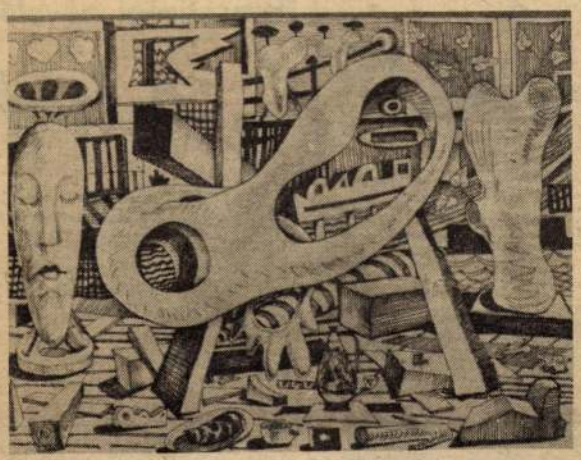

Misterium

Fürdőzők

Hallgass Jenő Zoltán szobrai, rajzai

Az Olaszországban élő szobrászművész munkáiból Budapesten, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében nyílt kiállítás.

Próféta

Parasztasszony
(Hauer Lajos felvételei – KS)

szabad szom...

A NAPLÓ HÉTVÉGI MELLÉKLETE

A féltékenységi rohamában a Nemzeti Színház színpadára rohant fel a felszarvazott férj. Tűzoltó: „A botrány jól dagad. Mily szép öröm". (Papp János, Tóth Titusz, Dobák Lajos és Háromszéki Péter).

Lear: „Igen asszonyom. De az én síró szemem nem forrás, hanem vízvezeték". (Molnár Zsuzsa, Dobák Lajos, Jászai László).

Molnár Ferenc:

SZINHÁZ

Az évad első premierje Veszprémben

A színházi évad első bemutató előadásá-

A szerelmi vetélytárssal szópárbajt vívó férj kezében veszélyessé válhat a vadászfegyver.

A mig

Az országos és megyei eredmények s gondok hasonlóak, állapíthattuk meg a nemzetiségi szövetségek minapi sajtótájékoztatója után. A nemzetiségi oktatás és művelődés Veszprém megyében is szép sikereket tud fölmutatni, ám tennivalóban sem szűkölködünk. Ami meg, ha nem is bakonyi sajátosság, megyénkre mégis jellemző: *közművelődésünk többre jutott, mint oktatásügyünk.*

Az ellentmondás, azt lehet mondani, „országos". A köznyelvben sokféleképp megfogalmazódik, többek közt így: „Ugyan már, Magyarországon nemzetiség..." A számok nyelvén: az országban a

A hatékonyabb

Veszprém megyében öt faluban folyik általános iskolai nyelvoktatás (Városlődön, Bakonyjákón, Gannán, Nagytevelen s Herenden). Míg az országban az elmúlt években megsokszorozódott a nemzetiségi nyelvoktató iskolák száma, megyénkben a megállapodottság jellemző. Ennek ellenére a minisztérium és a szövetségek útmutatása szívlelendő meg nálunk is: most már nem a mennyiségi, hanem a minőségi fejlesztés a fontos.

Ez pedig azt jelenti, hogy a meglevő „tagozatok" munkáját kell hatékonyabbá tenni. Ezt szolgálja megannyi intézkedés: jobb tankönyvek jelennek meg, fejlesztik a nemzetiségi nevelőképzést, a nemzetiségi tanárok pótlékot kapnak, új tantervek készültek stb.

A minőségi igényt jelzi az is, hogy országosan erősíteni

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1691 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-738, 340-726

Hallgass Jenő szobrász- és festőművész

SOMOGYI NÉPLAP

1982 JUL 24

1021

Kis faun. Hallgass Jenő szobra.

upa

száz

a kosara-
tásul kö-
hány csa-
gyes sport-
ál 43 lab-
da, 3 röp-
labda csa-
foci, 9 ké-
da csapat.
z evezés, a
a kötélhú-
csapaton-
nek részt.
jelentke-
nérkőzések
ebonyolitá-
csapat csak
induljon.
tolók csak
g szerepel-

hónap vé-
apatok je-

SPOR
SPORT
sport
tSPOR

BALATON KUPA

Kedvezőbb he

„Érezzük a szurkolók bizal

A fonyódi Balaton Kupa kézilabda-torna egyik fiatal edzője (és idősebb játékosa) a 31 éves *Budai Ferenc*, aki jelenleg a Hódiköt NB I/B-s férfi gárdájának szakvezetője, és alkalmanként játékosa. A tősgyökeres pesti srác 114-szer volt válogatott, amig a Bp. Honvédben kézilabdázott, két vb-n, egy Világ Kupán és a montreáli olimpián szerepelt, ahol „csak" a 6. helyet sikerült elérniük...

— Sajnos, a formaidőzítéssel volt baj, hiszen utána az NDK-ban nemzetközi tornán megvertük azokat a csapatokat, amelyek az olimpián előttünk végeztek — mondja.

— Én úgy látom, hogy kézilabdasportunk — ellentétben több más sportággal — nem annyira fővároscentrikus.

— A kézilabdának vidéki bázisai vannak. Olyanok, mint Tatabánya, Veszprém, Szeged, Debrecen. Ennek okát két alapvető tényezőben látom. Az egyik, hogy sportágunk sok veszéllyel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Hallgass Jenő, szobrász és festő

101

Magyar művész Itáliában

Az év végén *Rómában* az *Újságírók Európai Közössége* saját szalonjában rendezte meg *Eugenio Hallgass* egyéni tárlatát. Közel három évtizede így ismeri a külföld a nemzetközi hírű szobrászt és festőt. Számunkra azonban továbbra is *Hallgass Jenő*...

1912-ben született *Baján*. Innen származott el a fővárosba első mestere, *Telcs Ede* is, a neves éremművész. Az ő műtermében kezdte művészeti tanulmányait, s a jeles pedagógus számos más tanítványához hasonlóan, később külföldön folytatta azt, hogy a határokon túl szerezzen rangot, elismerést művészetének. A budapesti *Iparművészeti Iskola*, majd a *Képzőművészeti Főiskola* után — ahol *Kisfaludi Ströbl* növendéke volt — a negyvenes években már *Firenzében* találjuk. Az itteni olasz, majd a *Római Magyar Akadémián* fejezte be végül felkészülését a művészpályara. Aztán egyelőre meg is telepedett itt.

Rómában már ekkor gyakran szerepelt tárlatokon szobraival. Egyetlen témája az ember, még ha az egyházművészeti köntösben is jelentkezik. Magyar mestereitől a kivitelezésbeli gondosságra való törekvést örökölte útravalóul, s a kiegyensúlyozott, zárt formarend szeretetét. Mi más lenne ez, mint a legjobb értelemben vett klasszicizálás? Ezt az életre szóló hatást töretlenül megőrizte mindvégig, termékeny és sokrétű pályafutása során. Az olasz reneszánsz környezet csak felerősítette benne a hazai örökséget. Miközben *Európa-szerte* előbb az izmusok formabontó forradalma, aztán a második világháború borzalma tombol, ő *Verocchio*, *Donatello* és *Michelangelo* örökérvényű harmóniái közé menekül. Ezt a tanulságot nem feledte el napjainkig.

Amint a nagy világégés elült, *Argentínában* telepedett le. Itt két évtizeden át élt és dolgozott. Előbb tanárként, majd egyre magasabb közéleti tisztségeket betöltve játszott fontos szerepet a képzőművészeti életben. Ekkoriban fordult érdeklődése a grafika, a festészet felé, amelyet azóta, a szobrászkodással párhuzamosan, azonos sikerrel művel. *Dél-Amerikában* a legkülönfélébb köztéri alkotásokat valósította meg, s a társadalmi ranglétrán is a lehető legmagasabbra ért. Sikereit maga mögött hagyva, 1965-ben — családjával együtt — végleg visszatért Olaszországba. Több egyéni kiállítása volt. Számos közös seregszemlén is részt vett, és nemzetközi versenyeken szerzett kitüntetéseket.

Római műtermében járva, a nagy múltú havi művészeti folyóirat: a *Scena Illustrata* kritikusa főleg azt a szerves egységet méltatja, amelyet a választott téma és annak anyaga, feldolgozásmódja között teremt festészetében és szobrászatában egyaránt. Témája többnyire ma is kizárólag az ember. Feldolgozásmódja még most is klasszikus, de ez időközben a kortárs plasztika eredményeivel gazdagodott. Anyaga szintén mindig hagyományos: a bronz, a terrakotta, amely őrzi az ember mintázó keze nyomát. A műtermét bemutató kritikák, tárlatkrónikák között tallózva, mindegyre meggyőződhetünk arról, hogy fő ihletforrása a szülőföld és annak jellegzetes embertípusa maradt. Lehet, hogy a *Halászasszony* terebélyes alakja vagy *A tövis* botra támaszkodó pucér fiúcskája, avagy *Szent János* mai, „tizenéves" arcéle nem feltétlenül itthoni modell után készült. De a címében is bevallott *Magyar paraszt*, meg a fejkendős *Parasztasszony* sok szeretettel mintázott feje akár hazai földön is születhetett volna...

Mi képviseli most Magyarországon Hallgass Jenő művészetét? Egyetlen „köztéri" alkotása *Pasaréten*, a templomban található. A sokalakos fali kőrelief akár profán dombormű is lehetne bárhol, ha a középen álló kis méretű glóriás figurát nem vesszük figyelembe. Hiszen a szobrász a korabeli magyar társadalom jellegzetes típusait örökítette meg. Bajuszos földműves és kontyos parasztasszony fogja közre pendelyes gyermekét, a háttérben pedig tanya nyárfákkal és kecskegidával. Még szokatlanabb a szemközti oldalon a gyárkémények jelenléte a rövidnadrágos fiúcska, a munkáscsalád mögött! Olyan művész alkotása ez, aki nemrég így vallott egyik hazaírott levelében: „Annak idején állami pozícióm miatt Argentínában föl kellett vennem az argentin állampolgárságot. Ennek ellenére sem lélekben, sem mentalitásban nem szakadtam el Magyarországtól."

Két évvel ezelőtt a *Magyar Nemzeti Galéria* és a bajai *Türr István Múzeum Telcs Ede és tanítványai* című kiállításán Hallgass Jenő is joggal szerepelt szimmetrikus tökélyű *Parasztasszony* fejével, amely magántulajdonban van, s az azonos című olaszországi szobornak édestestvére. Mostani római tárlatának jelszava a katalógus címlapján olvasható: „A művészet testvérré teszi a népeket." Talán érdemes lenne a *Kulturális Kapcsolatok Intézetének* kiállítótermében megrendezni hazai bemutatkozását is.

Wagner István

ősséget

lyett különböző *magyarázatokat kerestek*. A szerelés ésszerűbb ütemezésével egyebek között nem következik be a daruhiány miatti háromhónapos lemaradás, arról nem is beszélve, hogy daruról eleve gondoskodhattak volna, hiszen a MIÉP *jó előre tudott* feladatáról. Az sem elfogadható indok, hogy a területet nem közművesítették előre, ugyanis Miskolcon ma mindenütt *nehezebb körülmények között* építkeznek, mint a Templom utcában.

Vizsgálat

Az elmondottakból mindenképpen következik, hogy a Miskolci Építőipari Vállalat további munkálatai során *nem vette figyelembe a munkáslakás-építés beindítása nehézségeinek tapasztalatait*. Nem készített megfelelő ütemtervet, és még *ma sem rendelkezik megfelelő stratégiával* egy ilyen jellegű építkezés megvalósításához. A vállalat vezetői egyre-másra újabb határidőket jelöltek meg, s amikor ezek mindegyike irreálisnak bizonyult, *elvesztették szavuk hitelét*. Súlyos vállalati hibának tarthatjuk, hogy *nem készültek fel a téliesítésre*. Bizonyítható: 1975 októberében már jó alapozási terv állt a Templom utcában az építkezők rendelkezésére.

Persze ezzel együtt — jóllehet a MIÉP követte el a legtöbb hibát — nem lehet mindent csak az ő nyakukba varrni. *Felelősek az előkészítők, a tervezők, a beruházók és a társ-generálkivitelezők is.*

Természetesen arra is gondolni kell: ez az eset még egyszer *nem ismétlődhet meg!* Különösen nem a Komlóstetőn, ahol csaknem félezer ilyen jellegű házat kell tető alá hozniuk az építőknek. Az eddigiekből ugyanis világos: *számon kell kérni* a munkáslakás-építésben részt vevő cégek mindegyikének *felelősségét*. Az érdekeltek bevonásával mielőbb koordinálni kell a munkálatokat.

JELZÉSEK

Jobb értelmiségi társaságban a pedagógus jelenléte mentségre vagy legalábbis magyarázatra szorul... Az a hobbija, hogy gyerekeket okít. Ettől eltekintve teljesen normális."

„Jobb társaságban" könnyed szellemességnek minősülhetne — s tartok tőle, hogy minősül is — e korántsem derűs két mondat. De ékezetnyi vagy hangsúlybeli változtatás nélkül is humorat veszti, ha annak tekintjük, *ami: egy pedagógus vallomásának*. Egy tizenkét éve tanító, tehát még nem megfáradt, hanem képességei teljében levő, megyeszékhelyen élő magyar tanár vallomásának. Aki szerencsére még indulatos, s *nem panaszképp mondja, amit mond*, nem sajnáltatni akarja önmagát vagy pályatársait, ez nem is lenne indokolt, „csupán" azt jelzi, mi a vetülete annak, ha hiátus keletkezik a társadalom *erkölcsi* és *anyagi* megbecsülésének mikéntje, *mértéke* között. Vagyis, hogy a torzulás torzulást szül. Nem múlt el olyan sok idő azóta, amikor még olyannyira egyértelmű tisztelet övezte a jómódot, a tehetős embert, hogy ez függetlenedhetett bármely morális tényezőtől. Halványult és motiválódott már ez a szemlélet, de távol állunk még a letisztult normákra épülő társadalmi értékítélet kikristályosodásától.

Egyelőre nincs megbízhatóbb és egyértelműbb alaptörvényünk, mint hogy a lét meghatározza a tudatot. Éppen ezért nem várhatjuk el a pedagógusoktól sem, hogy függetlenítsék tudatukat a léttől, környezetük ítéleteitől. Sok dolgunk közt, *nem feledkezve meg róluk*, de ezt tettük hosszú éveken keresztül. Kényszerből. A megértésükre, a türelmükre apellálva. Meg is értették (legalábbis részben) és türelmesek is voltak (legtöbben). Hivatástudatuk legyőzte a jogos sérelmeik, kéréseik elodázásából fakadó keserűségüket — mert bár a kelleténél talán több szó is esett a pályát elhagyó pedagógusokról —, az igazság az, hogy népgazdasági méretekben *alacsony az elvándorlók*

Jó kibúvónak látszik erre az a válasz, hogy „jobb értelmiségi körökben". De egyrészt ez sem kibúvó — mert ugyan miért rangosabb értelmiségi egy állatorvos, egy bányamérnök vagy egy agronómus, mint egy középiskolai tanár —, másrészt nem is igaz.

Göcseji falucskában mesélte egy nyugdíjkorhatárhoz közeledő tanító házaspár, hogy hovatovább csak a faluszéli cigánysoron (OTP-kölcsönnel épült, tisztességes házakkal szegélyezett, rendes utca az már) köszönnek tisztelettel vissza a szülők. A falubeliek, kimondva vagy kimondatlanul, mintha lenéznék őket. Mert nekik nincs automata mosógépük, inkább könyveket gyűjtenek, mint luxuscikkeket. És a házikönyvtár bizony még nem számít státusszimbólumnak. Nem is azt panaszolták, hogy nem tudják — nem is akarják — kicserélni a mosógépet, hanem azon töprengtek, hogyan tudnák legalább megingatni azt a szemléletet, amely lenézi a valós értékeket. Azért gondterheltek, mert érzik a falu egybehangzó ítéletét: papolhatnak, de ugyan mire jutottak ők, mit értek el az iskolájukkal, a tudásukkal, a könyveikkel?

Meggyőzéssel, öntudatos egyéni példaadással, „papolással" valóban nem tudja, nem tudhatja ellensúlyozni ezt a szemléletet a pedagógus. Csak ha mellé áll a társadalom és *jobban, többet segít* neki abban, hogy a pedagógus és egyidejűleg a pedagóguspálya presztízse helyére kerüljön az össznépi értékelés rangsorolásában.

De ha ezt tovább odázzuk, akkor még inkább lefokozódik a pedagógus becsülése. Még akkor is, ha egyébként elismerjük, valljuk, hangoztatjuk, hogy *„Szédítően szép korunkban a tanítók, tanárok, oktatók állnak a legfontosabb posztokon"* (Marx György). Emellett vonzóbbá is kellene tenni ezeket a posztokat, mert különben elnéptelenednek. S egyértelműbbé kellene tenni a pedagógus munkájának társadalmi jelentőségét, hogy világosan kiderüljön: elengedhetetlen szük-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 DEC - 3

DOLGOZÓK LAPJA

Hallgass Jenő
szobrászművész

1021

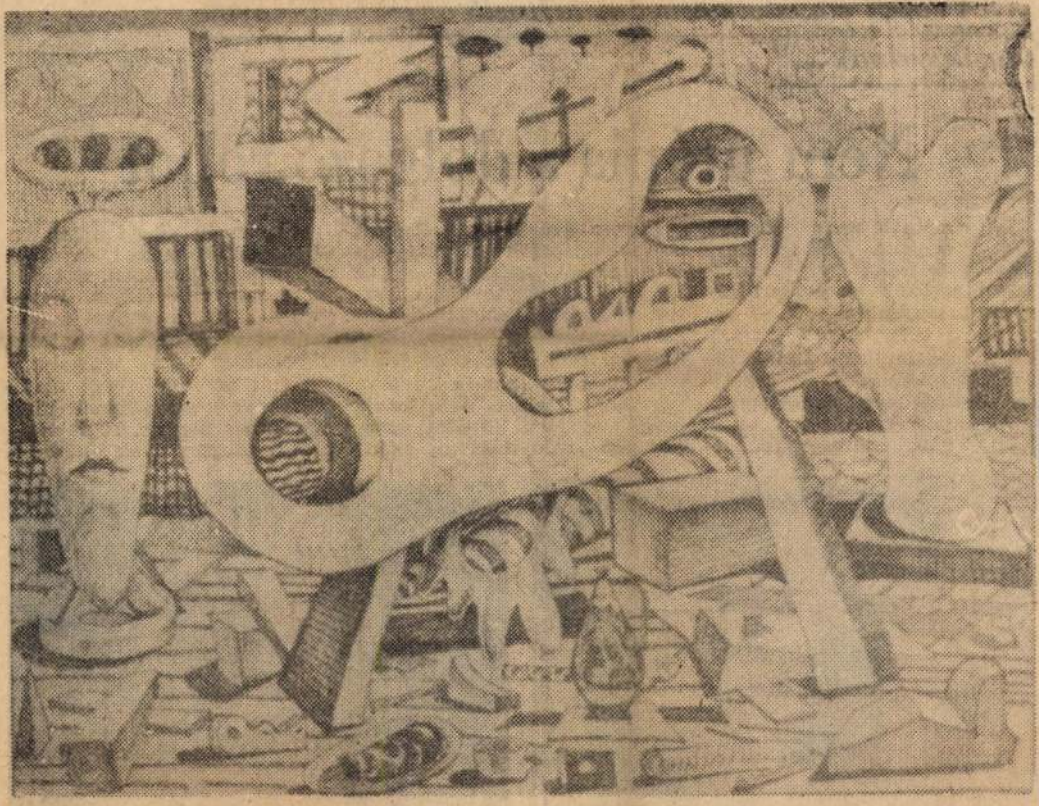

Az Olaszországban élő Hallgass Jenő Zoltán szobrászművész munkáiból nyílt kiállítás Budapesten. Képünkön: Minisztérium című képe.

OK LAPJA

„...A robot engedelmeskedni tartozik az [illegible] utasításainak..."

Nem utópia a dolgozó robot

„A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben... A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak..." — aki jártas a tudományos-fantasztikus irodalomban, annak bizonyosan ismerősek a robotika alaptörvényeit idéző sorok. Az automatizált jövő közelebb van, mint gondol-

Három éve, hogy a Csepeli Szerszámgépgyárban megszületett az első magyar robot, az IR 51. Ennek továbbfejlesztett változata a Budapesti Műszaki Egyetem gépgyártástechnológiai tanszékének géplaboratóriumában már csak arra vár, hogy „lelket leheljenek bele" vagyis a központi számítógép irányításával, elekt-

Még az év végén munkába áll az IR 51-es az egyetem géplaboratóriumában, a tágas forgácsoló csarnokban. Egyelőre a jövő mérnökei ismerkednek vele, oktatás, kutatás, kísérletezés céljait szolgálja.

Tehát az intelligens manipulátorok gyártásának ideje már nincs messze. Nem évtizedek, csupán évek kérdése,

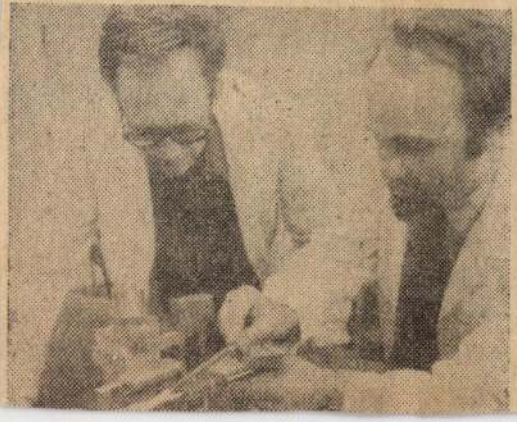

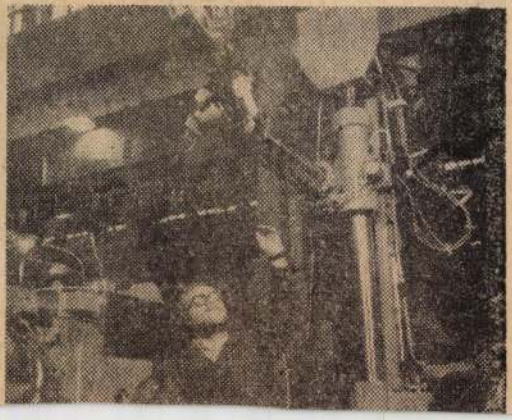

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 FEB 11.

Hallgass Jenő Zoltán

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

szobrászművész

1021

Kis faun

Hallgass Jenő Zoltán szobra

der alakú készülék a
kban lévő szénmonoxi-
s szénhidrogént katalizá-
l való érintkezés során
matlan anyaggá változ-
át. A neutralizátor
nálata feleslegessé teszi
ngtompítót is.

nyák

ltődésével a környéken
zaállítsák a talajvíz ere-
vagy attól eltérő szint-
továbbá az ipari és a
őgazdasági üzemeknek
el való ellátására, vala-
t haltenyésztési és üdülé-
élokra.
asonló gondokkal küzde-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Haller Istvánról

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Haller István festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: A Petró-gyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Libresszó: Sidló Gábor fotóművész kiállítása. Nyitva 3 órától este 8 óráig.

Központi Kohászati Múzeum, Hámorban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 5 óráig.

Leninvárosi képzőművészek kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Mezőkövesdi Matyómúzeum. A matyó nép élete és díszítőművészete című kiállítás. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Diósgyőri vasas képzőművészeti kör jubileumi kiállítása a Vasas-klubban. Megtekinthető: délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Lillafüredi István cseppkőbarlang. Megtekinthető délelőtt 9 órától délután 5 óráig.

Rendezvény

után 6 órakor a margit strandon.

NEVELŐINTÉZETET PATRONÁLNAK

A 3. sz. ÉPFU Marx Károly nevet viselő szocialista brigádja elhatározta, hogy patronálja a megyaszói nevelőintézetet. A brigád képviselői a héten kinn is jártak az intézetben, ahol megbeszélték a segítség formáit.

A LEGMAGASABB EMBER

Két méter hatvanegy centiméter a világ legmagasabb embere. Gabriel Estevo Mon-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

14. Haller Stefánia

1963 MÁR 24.

MAGYAR NEMZET

tére.

Kucharikné Haller Stefánia kiállításán — a MOM Szakasits Árpád Kultúrházának emeleti körgalériájában — egy életmű eredményeinek felvonulásával találkozik a látogató. A képek hatvan esztendőt ölelnek át; 1908-tól a legutolsó hónapokig. Alkotójuk 1909-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán. Mesterei, Szinyei Merse Pál, Edvi Illés Aladár és a többiek, mindenre megtanították, ami a természet finom részletei — a táj, a tárgyak s a festményeken és rajzokon szereplő emberek — megörökítéséhez szükséges. És Haller Stefánia hűséges tanítványuknak bizonyult mindmáig. Művei a stílus kisebb-nagyobb változásain túl mindig hűen tükrözik a megfigyelt látvány szépségeit.

1021

— Jó — válaszolja Pisti. — Megcsinálom háromezerben...

Fehér Klára

peinek kiállítása

án Galériában

- nyai stílustörekvések lágy formáiból — és Szentendre világából. A vásznakon csendéletek, szobabelsők sorakoznak, meg néhány finoman munkált tájrészlet és arcmás. A drámák forró szelét nem érezzük bennük. Nincs szoro-

Haller Stefánia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1970 JUL 19

1970. július 19.

104

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Haller Stefánia festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: A Petró-gyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Miskolci Herman Ottó Múzeum: Megyénk története. — A Bükk élővilága című kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Leninvárosi képzőművészek kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Ujmassai múzeum. Megtekinthető 10—12 és délután 2—4 óra között. Csoportoknak egész nap.

Bútorkiállítás a miskolci Fazekas utcai Általános Iskolában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Mezőkövesdi matyómúzeum: A matyó nép élete és díszítőművészete című kiállítás. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Rendezvény

[illegible] pénteken délután az

az u

A falu és a város közötti különbség fokozatos eltűnését manapság kevés adat bizonyítja hívebben, mint éppen az egészségügyi ellátás színvonalának számai. Örvendetes látni, tapasztalni, hogy a legapróbb települések lakosságának igénye is növekszik.

E gondolat szellemében állítják össze — most már évek óta — a községfejlesztési terveket és elképzeléseket, e cél érdekében összpontosítják a pénzforrásokat az újhelyi járás községeiben.

Így sikerült elérniök, hogy általában 2400 lelkes körzetet jár be egy-egy orvos. Ez az arány az országos átlaghoz viszonyítva igazán kedvezőnek mondható.

Fele-fele arányban

Haller Stefánia

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JÚL 21

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Haller Stefánia festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: A Petró-gyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Libresszó: Sidló Gábor fotóművész kiállítása. Nyitva 3 órától este 8 óráig.

Központi Kohászati Múzeum, Hámorban. Megtekinthető délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

Diósgyőri vasas képzőművészeti kör jubileumi kiállítása, a Vasas-klubban. Megtekinthető: délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Lillafüredi Forrás mésztufabarlang. Nyitva délelőtt 9 órától délután 5 óráig.

Leninvárosi képzőművészek kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Gyártástörténeti emlékek című kiállítás az ózdi szakmunkásképző intézet udvarán. Megtekinthető egész nap.

Sárospataki vármúzeum: A Rákóczi-család emlékei című kiállítás. Nyitva délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

Rend...

A BETEGELLÁTÁSRÓL

Városi és községi szakmaközi bizottsági titkárok részére tartott értekezletet tegnap, hétfőn az SZMT vezetősége. A IV. ötéves terv irányelveinek ismertetésén kívül a betegellátásról készített felméréseket összegezték.

ÁRVÍZ INDIÁBAN

Az indiai Assam államban legalább egymillió embernek okozott károkat a Brahmaputra és Barak folyók áradása. A két folyó 23 500 négyzetkilométernyi területet árasztott el, s Assam lakosságának 27 százaléka kényszerült elhagyni otthonát.

Haller Stefánia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
1970 JUL 18

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Haller Stefánia festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Libresszó: Sidló Gábor fotóművész kiállítása. Nyitva: 3 órától este 8 óráig.

Miskolci Képtár: A Petrógyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6-ig.

Bútorkiállítás a miskolci Fazekas utcai Általános Iskolában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Újmassai múzeum. Megtekinthető 10—12 és délután 2—4 óra között. Csoportoknak egész nap.

A leninvárosi képzőművészeti szakkör kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Lillafüredi István cseppkőbarlang. Nyitva 9 órától délután 5 óráig.

Gyártástörténeti emlékek az ózdi szakmunkásképző intézet udvarán. Megtekinthető egész nap.

még két munkást.

HATALMAS ARANYRÖG

A szovjet sarkvidéken fekvő Csukotkán hatalmas aranyrögre bukkantak: súlya 2 kg 756 gramm.

TÜZHALÁL

Ismeretlen okokból Wembley-ben kigyulladt egy lakóház. Öt kiskorú gyerek és nagymamájuk a lángok áldozata lettek.

BARKÁCSOLÓ FIATALOK

Monokon, az MHSZ keretében rádiós és barkácsoló klub alakult nemrég a mű-

Heller Stefánia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

1970 JUL 16

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Heller Stefánia festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Libresszó: Gerő András grafikusművész kiállítása. Nyitva 1 órától este 8 óráig.

Újmassai múzeum. Megtekinthető 10—12 óráig és délután 2—4 óra között. Csoportoknak egész nap.

Miskolci Képtár: A Petrógyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6-ig.

Központi Kohászati Múzeum. Hámorban. Nyitva délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

Mezőkövesdi Matyómúzeum: A matyó nép élete és díszítőművészete című kiállítás. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6-ig.

A leninvárosi képzőművészeti szakkör kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Gyártástörténeti emlékek című kiállítás az ózdi szakmunkásképző intézet udvarán. Megtekinthető egész nap.

Bútorkiállítás a miskolci Fazekas utcai Általános Iskolában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Mozi

Béke: K: f. 4, hn. 6 és 8 ó.

negy megye — Borsod, Szabolcs, Hajdú, Heves — szövetkezeti fodrászainak vetélkedőjét Egerben, a Gárdonyi Géza Színházban rendezik meg. Borsodot egy férfi és egy női fodrászcsapat 16 modellel képviseli.

MUNKAERŐHIÁNY

Naponta mintegy harmincezer dolgozó jár be vidékről a miskolci munkahelyekre, az ország második ipari városa mégis munkaerőhiánnyal küzd. Miskolc üzemeiben, vállalatainál állandóan szükség lenne még kétháromezer munkavállalóra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Haller Stefánia

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
1970 JUL 2 31

Kiállítás

125 év magyar fotóművészete és Haller Stefánia festőművész kiállítása a Miskolci Galériában. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Miskolci Képtár: A Petró-gyűjtemény kiállítása. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Libresszó: Sidló Gábor fotóművész kiállítása. Nyitva 3 órától este 8 óráig.

Újmassai múzeum. Megtekinthető 10—12 és délután 2—4 óra között. Csoportoknak egész nap.

Leninvárosi képzőművészek kiállítása a Rónai Sándor Művelődési Központban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Gyártástörténeti emlékek című kiállítás az ózdi szakmunkásképző intézet udvarán. Megtekinthető egész nap.

Diósgyőri vasas képzőművészeti kör jubileumi kiállítása, a Vasas-klubban. Megtekinthető: délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Sárospataki képtár. Nyitva délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

törtökön a miskolci munkásszállóban mutatkoznak be.

FESTMÉNYLOPÁS

Rendőrnyomozók házkutatásokon összesen 256 000 dollár értékű lopott festményre bukkantak London egyik városrészében. A rendőrség szerint a festményeket július 3-án lopták el egy londoni bankból.

RÁZÓS TÉMA

Valóban rázós. De annyira, hogy míg töprengek felette, még a lelkem is zötyög — porhüvelyéről nem is beszélve.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1968 MÁR 10

Haller Stefánia

MAGYAR NEMZET

Budapestre.

✦

Kucharikné Haller Stefánia festőművész kiállítását március 14-én nyitja meg Kisfaludi-Stróbl Zsigmond a MOM kultúrházában.

1971

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1900

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Haller Stefánia

Bodor Tibor színművész.

— **Kucharikné Haller Stefánia festőművész kiállítása** csütörtökön délután fél ötkor nyílik meg a MOM kultúrházban (Bp. XII., Csörsz u. 18.). A kiállítást Kisfaludi Strobl Zsigmond kétszeres Kossuth-díjas szobrász nyitja meg.

— **Petrarca-délutánt** tarta-

1021/

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 SEP 16

KISALFÖLD

Hallgass Jenő Zoltán szobrászművész

/1021

□ HALLGASS JENŐ ZOLTÁN SZOBRAI, RAJZAI. Az Olaszországban élő szobrászművész munkáiból Budapesten, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében nyílt kiállítás.

gazin

BSÉG

Zsuzsanna a házasság után is, esetleg Zsédely Zsuzsanna... a mama ezen csodálkozott. Választottam a Zsédely Istvánnét. A Pityu szerelő a téeszben, én Győrbe járok dolgozni, kivarró vagyok a Richards-gyárban, két műszakban.

Az esküvő nagyon jól sikerült. Mi már négy éve ismerjük egymást a Pityuval, csak valahogy egyikünk se gondolta komolyan a dolgot. Aztán mégis. A bömböldében tartottuk a lagzit, a vendéglőt nevezik így mifelénk, ott többen elfértünk, mert voltunk nyolcvanan is. Süteményt, tortát a vendégek hoztak, de már senki nem süti otthon. Van Bágyogszováton egy cukrász, a lagzi is ott volt, annál sütteti mindenki. Hajnalig bírtam a menyasszony-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 SEP 15

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Hallgass Jenő Zoltán szobrászművész

1978. szeptember 15., péntek

1021

Hallgass Jenő Zoltán, Olaszországban élő szobrászművész munkáiból Budapesten, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében nyílt kiállítás. Képünkön a művész Parasztasszony című műve

1978. szept

Egy fizetésnap éj

Ez a nap, 1978. szeptember 12., kedd, semmiben sem különbözik a többi naptól. Talán csak annyiban, hogy a város nagyüzemeiben ma van „a" fizetés, amit egyébként legfeljebb csak az tart számon, aki kifutott a konynapénzből. No, és a városi és járási rendőrkapitányság illetékesei, akik tudják, hogy ilyenkor az átlagosnál több a jennivalójuk. Ilyenkor könnyelműbbek egy kicsit az emberek, ilyenkor könnyen csúszik le a szokottnál egy-két pohárral több sör, s ilyenkor könnyebben elszabadulnak az indulatok is...

A délután

Az ügyeletes tiszt, Bába Károly rendőr fonadnagy átveszi a szolgálatot. Elintézi formaságokat, átnéz egy valom aktát, körözést; azt s lehetne mondani, hogy — szerencsére — nincs sok munkája. Még beszélgetni is ráérünk. Igaz, félszemmel ellandóan a telefont nézi, mikor szólal meg, s a szomszédos szobából beszűrődik az URH-adó-vevő hangja. Bármelyik pillanatban történhet valami, valami előre sem látható, valami kiszámíthatatlan, amikor azonnal dönteni kell, utasításokat kell adni. Önállóan, felelősséggel. Hét óra tájban — mégis igaza van a panaszosnak. Egy URH-gépkocsi már indul is a gyanusítottak lakására. Addig egy gyors ellenőrzés a meglepően csendes Kohász étteremben. Minden rendben van, attól eltekintve, hogy jónéhányan nem tudják felmutatni a személyi igazolványt. A magyarázat ismerős: — Csak sörre ugrottunk le, itt lakunk a... Szerencséjükre Gergő Isván körzeti megbízott jó személyismerettel rendelkezik, s tudja, hogy más baj nincs velük, csak valóban feledékenyek.

Ismét a kapitányságon. A rádió szinte szünet nélkül szól, egymás után jelentkeznek az akciócsoportok. Tíz óra után pár perccel Tamás József hadnagy csoportjával a Zalka Máté utcába indulunk. Alapos a gyanú, hogy itt találjuk a „villanyórást", aki az elmúlt napokban a városban és környékén húsztól hatszáz forintig terjedő összegeket csalt ki hiszékeny, többnyire idős emberektől, villanyóraellenőrzés, illetve -csere címén. Báló Attila tizennyolc éves fiatalember — pechjére, néhány napja töltötte be tizennyolcadik évét, tehát nagykorú — eleinte semmiről sem akar tudni. Az édesanyja sír, édesapja

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Jenő Zoltán Hallgass.

DAILY NEWS
1978 AUG 1 71

1021.

Ausstellungen:

Nationalmuseum: Die ungarischen Krönungsinsignien (Prunksaal).

Historisches Museum: „So leben die Budapester" (vom 18 Jh. bis heute, Freizeit).

Nationalgalerie: Gemälde des naiven Malers Ignjos Hornyák.

Ethnographisches Museum: Töpferkunst aus Mezőtúr.

Kunstgewerbemuseum: Alte kaukasische Teppiche.

Matthiaskirche: Sakrale Kunstschätze.

Institut für Kulturelle Auslandsbeziehungen (V. Bez., Dorottya u. 8): Skulpturen von Jenő Zoltán Hallgass. Der in Italien lebende Bildhauer ist 1912 in der südungarischen Stadt Baja geboren. 1940-1941 studierte er an der Budapester Hochschule für Bildende Kunst und erwarb 1943 an der Accademia della Belle Arti in Rom das Diplom. 1946 verließ er Europa und arbeitete bis 1965 in Argentinien, anschließend kehrte er nach Rom zurück, wo er auch seitdem lebt.

Beziehung

zugleich jedoch
daß er nicht
„neuer Spannun
möge. Auch die
Indiens um ein
rung der Bez
China machten
sagte der indis
Vajpayee, der
auch mit dem japanischen Ministerpräsidenten Takeo Fukuda zusammentraf, wird Ja-

Hallgass Jenő Zoltán, Rómában

Magyar szobrász Rómában

HALLGASS JENŐ ZOLTÁN MŰTERMÉBEN

Akik egy évvel ezelőtt látták bajai és budapesti kiállítását, megismerhették a művész szobrokba, domborművekbe, kerámiákba rajzokba vésett művészi, emberi világát. A katalógus adataiból végigkövethettek egy életutat, amely azóta is jelentős állomással gazdagodott: *Hallgass Jenő Zoltán*, a hazájától távol élő művész 66 éves korában kérte és visszakapta magyar állampolgárságát.

Mintha csak tegnap távozott volna

Amikor először találkoztam vele római műtermében, nem akartam hinni a fülemnek: hogyan

Magyar parasztasszony.

beszélhet ennyire tisztán, romlatlan kiejtéssel valaki, aki húsz évet élt Argentínában és 17 évet, mind a mai napig, Itáliában. A válasza egyszerű volt: aki akarja, nem felejti el anyanyelvét. S ő nemcsak hogy nem felejtette el, hanem romlatlanul, tisztán őrizte meg, mintha csak tegnap távozott volna el Magyarországról. Pedig annak már 37 éve. Az ausztriai, németországi tanulmányutakat a firenzei akadémiai évek követték 1938—39-ben, majd a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzett tanulmányok után a római ösztöndíj várta, és a diploma az Accademia delle Belle Arti-n. 1943-ban Rómában megnősült, majd a háború után meghívásra Argentínába ment, ahol nemcsak művész, hanem a mendozai egyetem kerámiaiskolájának igazgatója, majd az argentin közmunkaügyi minisztériumban a műemlékek védelmével foglalkozó osztály vezetője volt.

A betegség hozta vissza Argentínából. Ha nem tudnám, el se hinném, milyen sokféle betegség gyötri. Úgy tesz, mint aki nem vesz tudomást róluk, pedig több operáció, két szívinfarktus van mögötte.

Tele van tervekkel

— Amikor időjárásváltozás van, mint most is, nehezen megy még a beszéd is — mondja, miközben levezet a műterem raktárhelyiségnek és műhelynek használt pincéjébe. Súlyos tárgyakat emelget, hogy minden a szemem elé kerüljön, ami beavathat mestersége titkaiba. Mert mindent ő csinál, az égetéstől a szobrok talapzatáig. S ha betegsége szóba kerül, vele együtt az is: nem térhet vissza Magyarországra. Az orvos tiltja. Az életét kockáztatná...

És még dolgozni akar. Tele van tervekkel, s mint mondja — illúziókkal. S az utóbbi megjegyzésben ott van a félelem, hogy talán nem tudja megalkotni mindazt, amit még szeretne.

De mennyi életerő feszül benne! Nem hagy magának időt arra, hogy betegségére gondoljon. Bevezet lakásuk egyik szobájába, amelyből már kiröpültek a gyerekek. Több mint egy éve új lakói vannak: kanárimadarak, legalább húszféle a világ minden részéből...

— Amióta nem tudok annyit dolgozni, mint korábban, és amennyit szeretnék, velük is foglalkozom... Lekötnek, elterelik a figyelmemet...

Életútjáról kérdezem:

— Fiatal koromban a görög művészet volt az eszményképem. Mindenütt tanulmányoztam, ahol csak lehetett. Ez sokban segítette fejlődésemet. Sokat tanultam Telcs Edétől... Tanulmányoztam az osztrák, a német művészek alkotásait, majd eljutottam Olaszországba, ahol főként a reneszánsz művészete ragadott meg. Ennek hatása érezhető is szobraimon...

— Képzőművészeti ars poeticája?

— Nem mondok vele újat: az ember a művészetben a maradandó, az örökértékű szépséget keresi... Az első időszakban például a természetben, s azt próbálja visszaadni műveiben. Keresi az emberi érzések, a lélek mélységeit, és megpróbálja kifejezni azok belső finomságait... A művészi munka természetéből adódik azonban, hogy az ember az absztrakció felé hajlik, abba a világba igyekszik behatolni, ahol már az érzelmek, a lélek titkai rejtőznek...

Beszéljenek alkotásaim...

— Művészi körökben „Mágusnak" nevezik...

— Igen, absztrakt kerámiaképeim után. Én ugyan azt mondanám, pszichikai szürrealizmus az, amit ezek a kerámiák képviselnek... Hogyan születtek meg? Ezeknek a képeknek a vonalaiban, színeiben mintegy kaleidoszkópban tér vissza mindaz, ami a művész tudatalattijában rejtőzik, ami inspirálja, ösztönzi az alkotásra. Esztétikai villanások a művész legbensőbb világának kaleidoszkópján...

A honvágy és művészi kifejeződése?

A korábbi időkben a szobrokban, mint a *Magyar parasztasszony*, a *Magyar paraszt kucsmával*... Ma pedig a vágy, lelki, fizikai értelemben: hazatérni. De mert ez lehetetlen, Hallgass Jenő azzal a kis darabka „Magyarországgal" kénytelen beérni, amelyet a Római Magyar Akadémia és a magyar nagykövetség nyújthat neki. Köztünk, velünk együtt él a magyar kolóniában, Ott van a fogadásokon, az akadémia művészi rendezvényein; műtermébe, otthonába hív bennünket, keresi az alkalmat, hogy találkozzon, hogy velünk lehessen, Rómában élő magyarokkal. És küldi haza alkotásait.

Most éppen újabb kiállításra készül. Ha ő nem lehet otthon fizikailag, legyenek otthon képei, szobrai, puszta létükkel is valljanak arról, amiről akkor beszélt, amikor állampolgárságát visszakapta: „Ezek a dokumentumok csak megerősítik és hitelesítik azt, amit a szívemben mindig is éreztem: magyar vagyok."

Róma, 1979. augusztus.

Faragó Jenő

péit. Az öregasszony szívében szelíden kotyogott a békesség kotlóstyúkja.

Teri jött be, tálcán hozta az ebédet, Erzsike néni fölült, az ágy végének támaszkodva.

— Mit hoztál, leányom?

— Egy kis tésztalevest és natúrban sütött csirkecombot.

— Már megint csirke. Tudod, hogy nem bírom megenni ezt a tápos csirkét, ennek olyan semmilyen íze van. Ehhez nekem nincs étvágyam.

— Meg kell ennie, tudja jól, hogy szigorú diétát kell tartania az epéje miatt. Akkora kő van az epéjében, mint a libatojás.

— Egy kis jó, fűszeres töltött káposztát megennék.

— És holnap már a kórházban lenne. Egye csak meg ezt, ebben semmi fűszer nincs, ettől nem lesz baja.

Az öregasszony kedvetlenül kanalazta a levest, aztán eltolta a tányért.

— Legalább egy kis só lenne benne.

— Halálos méreg a veséjére meg az érrendszerére.

Teri kicserélte a tányért, a tálcára tette a csirkecombot, aztán leült, s ölébe ejtett kézzel nézte, ahogy az öregasszony majszolgatja az ételt.

— Hiszen ha fogam lenne — mondta Erzsike néni. — De semmi ínyem sincs már, a fogtechnikus nem tud rá műfogat csinálni.

— Mondtam, hogy megdarálom magának, úgy könnyebben emészti. Megdarálhatom ezt is, ha akarja.

— Sült csirkét darálva. Ki hallott már ilyent? — dohogott az öregasszony.

Körmével szálazta a húst, erőltette, de kifordult a szájából a falat.

— Se íze, se bűze. Nem megy — mondta.

A kompótlevet mohón kikortyolta a bögréből, aztán visszahanyatlott a párnáira.

Nem köszönte meg az ebédet, elvből. Mért köszönje ő azt meg, amit a fiai olyan busásan megfizetnek ennek az asszonynak? Köszönje meg ő, hogy itt lehet ebben a paradicsomkertben. Soha ilyen dolga nem volt, csalhat-lophat kedvére. Ki tud utánamenni a közértbe? Hízik, mint a disznó, itt zabál a két unokája is.

— Na, most lehet egy kicsit szunyókálni, majd vigyázok, senki ne zavarja.

— Ugyan kit hozna erre a nehézség? Nem jön ide senki. Ha meg jön, engedd hozzám, nem alszom én úgysem, egy szemet sem.

Teri kiment, az öregasszony elszunnyadt.

Mikor fölébredt, már oldalról sütött a nap, megnőttek az árnyékok a szobában.

Visszaemlékezett, hogy valami édeset álmodott. Erősen töprengett, s lassan visszajött a kép: nyári kertben sétált a Kunfai Kovács-portán, körtét szedett, s a kerítés mögül átszólt az a szőke legény: Adjon isten jó napot, szép menyecske. És ő lesütötte a szemét és azt mondta; nem vagyok én menyecske, asszony vagyok, hadiözvegy két gyermekkel. A szőke legény kacagott: Jó ez így is, szép menyecske. Mifelénk a szép fiatalasszonyra azt mondják, s elvezte [illegible] ahogy nem szólt vissza (mert nem szólhatott), s tennie kellett, ahogy ő óhajtotta. Nagy úr a pénz, lányom, a fiaim pénze — gondolta fensőbbséggel, míg Teri, ajkát összeharapva, kisegítette az ágyból, ráadta a pongyoláját, a prémes mellénykéjét, lábára fölhúzta a tejeskávészínű flórharisnyát és a bolgár szőrmepapucsát, kezébe adta botját, s derekát átkarolva, kitámogatta őt a másik szobába, a fotelba. Benyomta a tévé gombját, szívességet erőltetett magára.

— Jövök mindjárt, de addig el ne mozduljon a fotelból, bármi történjék is. Mondok egy imát magáért, hogy világosítsa meg az Úr, és megkeresztelkedjék az igaz hitre.

— Jól van, legyen neked a te hited szerint. De én megtartom a magamét.

Ült egyedül a sötétedő szobában, nem is nézte a tévét, gondolatai elkalandoztak.

Mint a pióca, olyan ez a Teri. Mi lenne övele, ha teszem szívességből gondozná, s ki lenne neki szolgáltatva? Ez már taliczkán is eltolta volna az imaházba, s erőszakkal megmártották volna a medencében. De milyen képzelgés ez, hogy szívességből gondozná... Szívességből egy keresztülszálszalmát nem tesz odébb az ilyen.

Gondolatai ismét a múltba révedtek.

— Milyen szép fiatalasszony voltam én valamikor. Fekete hajam, ha lebontottam, a sarkamat verdeste. És most hófehér, ráhullott a hó és belepte egészen, és az a nagy konty, amely a fejemet lehúzta, olyan lett, mint egy egérfarkinca.

És az a pirospozsgás arcom. Milyen is az arcom? Mikor láttam, istenem, milyen régen néztem meg magamat a tükörben.

Hiszen tudta a lelke mélyén, amit világos ésszel végiggondolni sem akart, hogy valami régi babonából nem mer a tükörbe nézni. Fél, hogy Apus fog visszanézni rá. A tükör sok mindenre képes.

De micsoda istentelen dolog a babona. Azért is megnézi az arcát, a maga arcát a tükörben.

A kis, keretes tükör az ablak párkányára volt támasztva.

Óvatosan, az asztal sarkába kapaszkodva fölemelkedett a fotelból, s botjára támaszkodva, elindult az ablakhoz. Csak néhány lépés, és én igazán jó erőben vagyok, az orvos is mondta, ki kell kelnem az ágyból, én még nem vagyok fekvő beteg.

Engedelmeskednek a lábaim, ni, hogy lépek, milyen erő van bennem.

Már itt is az ablak, itt a tükör, nézzük hát ezt a törött, öreg arcot.

Az öregasszony megbabonázva meredt a tükörbe. Az a szőke hajú, kék szemű, szőke bajuszkájú legényarc nézett vissza rá, éppen, ahogy abban a nyári kertben áthajolt a sövényen.

Hallotta hangját, szívét újra átjárta az édes boldogság.

Most már egyáltalán nem tudta, álom ez vagy ébrenlét, úgy érezte, csak néhány lépést kell tennie, s nyomban átjut abba a tükör kínálta másik világba.

Elindult, a szőnyeg szélében megbotlott, s arcra vágódott.

Teri egy óra múltán ott találta, arcán üdvözült boldogsággal, élettelenül.

(Vége.)

Halmai Zoltán, építész

Az adásban típus-terv és tetőtér beépítésről is volt szó. Halmai Zoltán építész tagja egy típusterveket zsüriző társulatnak és így hozzászólt a témához.

168 óra

1949. VII. 21. Kossuth 10.00 (Szlné)

HALMAJI ISTVÁN, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
48.-Miskolci Nemzeti Szinház, I.ker. Déryné utca 1.
3.-Társalgó, Laborfalvy Lenke, Halmaji István müve.
201.old. 4.jegyz.

irj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.ol

Herman Ottó Mus. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Az **N&n** galéria tisztelettel meghívja
Önt és barátait
2003. április 2-án, szerdán 18 órára

•Z. Halmágyi Judit•

ZHJ

című kiállítására.

A kiállítást megnyitja:

Erick van Egerat
építész

galéria N&n

A kiállítás megtekinthető:
2003. április 20-ig

BANG & OLUFSEN B&O

OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN

ÉPÍTÉSZFÓRUM

BESZÉLŐ

HTSART

elender

04 23: Mellonyiral. A Velencei Építészeti Biennále Magyar Pavilonjának Jelenő kiállítása. Tornól építész hallgatók munkái. Megnyitja: Beke László művészettörténész. 05 14: Tér és táj. Andor Anna, Herceg Ágnes, Kiszlatky Katalin, Mes Zsuzsanna, Karádi Gábor, Kiss József, Lorma Sarolta, Török Péter. Megnyitja: Fitra József építész. 06 04: Aréna. Skardelli György, Pottyondi Péter, Gaspár László, Lázár Ferenc. Megnyitja: Bojár Iván András művészettörténész. 06 25: Schaár Erzsébet. Megnyitja: Kovács Péter művészettörténész. 07 16: Új szerzemények. Az N&n galéria gyűjteménye. Megnyitja: Kovalovszky Márta művészettörténész. 09 17: In memoriam Breuer Marcell. Megnyitja: I. M. Pei építész, USA. 10 08: Vidéki házak. U. Nagy Gábor kiállítása. Megnyitja: Sulyok Miklós művészettörténész. 10 29: Ipari táj. Hajdú József kiállítása. Megnyitja: Janáky István építész. 11 19: NEXTUEGEND/kézenfekvő. Német építészehallgatók munkái. A 2002. évi Velencei Építészeti Biennále Német Pavilonjának kiállítása. Megnyitja: Cságoly Ferenc építész. 03 12 10 - 04 01 04: Nyisd ki a szemed! Sütő András Balázs és Bertalan Csaba projektjei. Összeállítás a NAOS építészcsoportjának munkáiból. Megnyitja: Bojár Iván András művészettörténész.

MAGYARORSZÁG
Nagy Sándor
Szabó Szabó
Szabó Szabó
Szabó Szabó

Pataki Gábor
MTA Művészettört. Int.
Pf. 27.
BUDAPEST
1250

2003 04 02 / 2003 04 20

ZHJ

• Z. Halmágyi Judit •

1065 Budapest, Hajós utca 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 332 18 83, 302 45 96 http://www.nagybalint.hu

Fekete-fehér

Negyvennyolcas honvéd portrék

Plohn József vásárhelyi műtermében a század első éveiben készített fotográfiái a közelmúltban könyv alakban is megjelentek

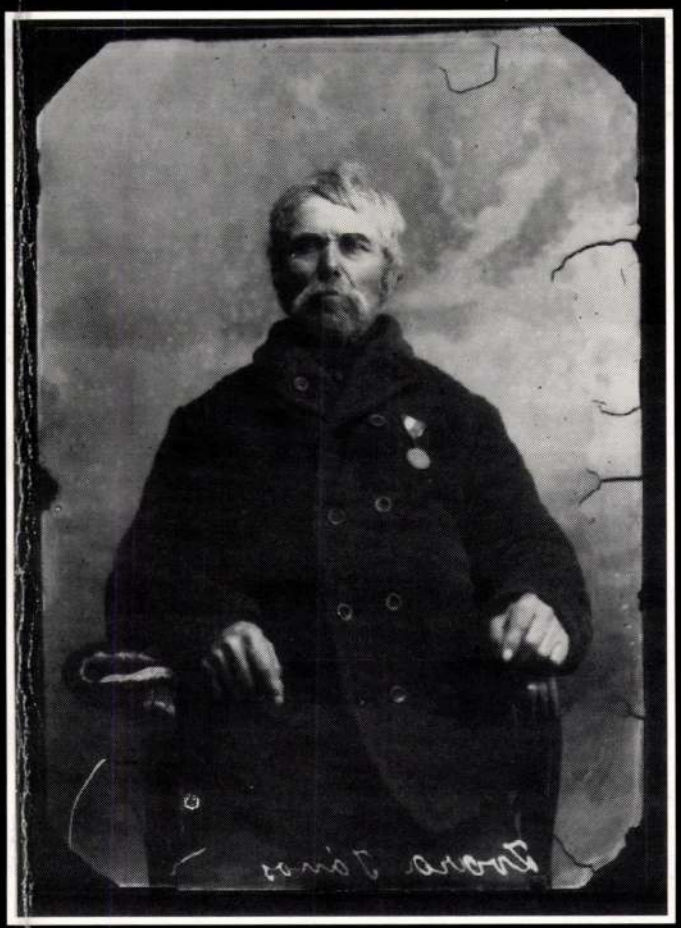

Szegedi képeslapok – a képeslapok Szegedje

3. A Kálvária kápolna

Az 1738-i pestisjárvány után a szegediek engesztelésül három kápolna emelésére tettek fogadalmat. Így épült föl a Szt. Rókus (1739), a Szt. Rozália (1739), majd évekkel később a Kálvária szőlei közt a nagyméretű Szt. Kereszt kápolna. Az utóbbiban az 1754. és az 1761. évi canonica visitatio szerint virágzó hitélet folyt. Közelében remetelak is volt. A nagyvíz (1879) idején az épület már olyan állapotban volt, hogy a hajléktalanok sem mertek bemenni. Lebontása után épült (1882–84) a Halmay Andor tervezte Kálvária kápolna mintegy 20 000 forint költséggel, a régitől 10–15 méterrel északnyugatra, kétméteres dombra. Egy 1889-i híradás szerint a kápolna „elegáns park közepett" áll. A kecses épület neobarokk stílusú, két toronnyal, középkupolával, az eklektika jegyében gazdagon díszített részletekkel. Mindkét toronyaljból ívelt lépcső vezetett a teraszra. Ott helyezték el a régi kápolna három kőkeresztjét. Három régi szobor (Mária, Szt. János, Szt. Mária Magdolna) is dísze lett az új kápolnának. Az oltárképeket visszaadták az adományozó családoknak. A régi stációk helyett is újak készültek, ám 1886-ban még üresen álltak kellő számú adományozó hiányában. Végül is Kacziány Ödön festette meg a 14 stációképet. Ezeket hamar kikezdte az idő, és Tóth Molnár Ferenc készítette el (1899-1901) a Keresztút új képeit. Amikor ezek is tönkrementek, bronz domborműveket helyeztek új működekeretekbe (1934).

A kápolna a 10-es évek derekán már beázott. Kopasz Antal (1887–1938) lelkész 1919-ben újból megnyitotta, fölújíttatta, a régi hitéletet újjáélesztette. Nagycsütörtök éjféltől húsvét vasárnapig a város templomaiból kereszt alatt érkeztek a hívők a Kálváriára, a tér egyik sarkában vetett búzánál tartották a Szt. Márk napi búzaszentelőt, a tér másik része az Úr napi füvet szolgáltatta. A kápolna a móravárosi templom fölszentelése (1933) előtt három évig plébániatemplom volt.

A vallásellenes Hatalom 1952-ben az egyik éjszaka – nincs rá más szó – ellop(at)ta több stáció domborművét, megrongálta a működekereteket, majd 1965-ben a stációkat elszállíttatta a térről. Végül a műemlékjellegű (1951) kápolnának sem kegyelmeztek: életveszélyessé nyilvánították, elrendelték a lebontását. A vastag, összeöregedett falakat nem fogta a csákány, úgy kellett szétrobbantani (1968) az Úr házát...

Benzinkutat építettek a helyére.

Apró Ferenc

Halmai Andor

építész
tordai vármegyeház

Lásd
v.

Orbán Balázs

Torda város és
környéke. Bp.
1889. 329. l.

könyvtáramban

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Halmai Andor

aradi épitész

1876-ban ujjá épí-
tette a gyulai kórhá-
zat.

Scherer

II. 241. l.

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
rajzpapír lap, ustrajok,		Román stílus. 52/73 cm. Schulek Fr. vezetése alatt rajzolta Blacha V.; restaur. Tesv.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

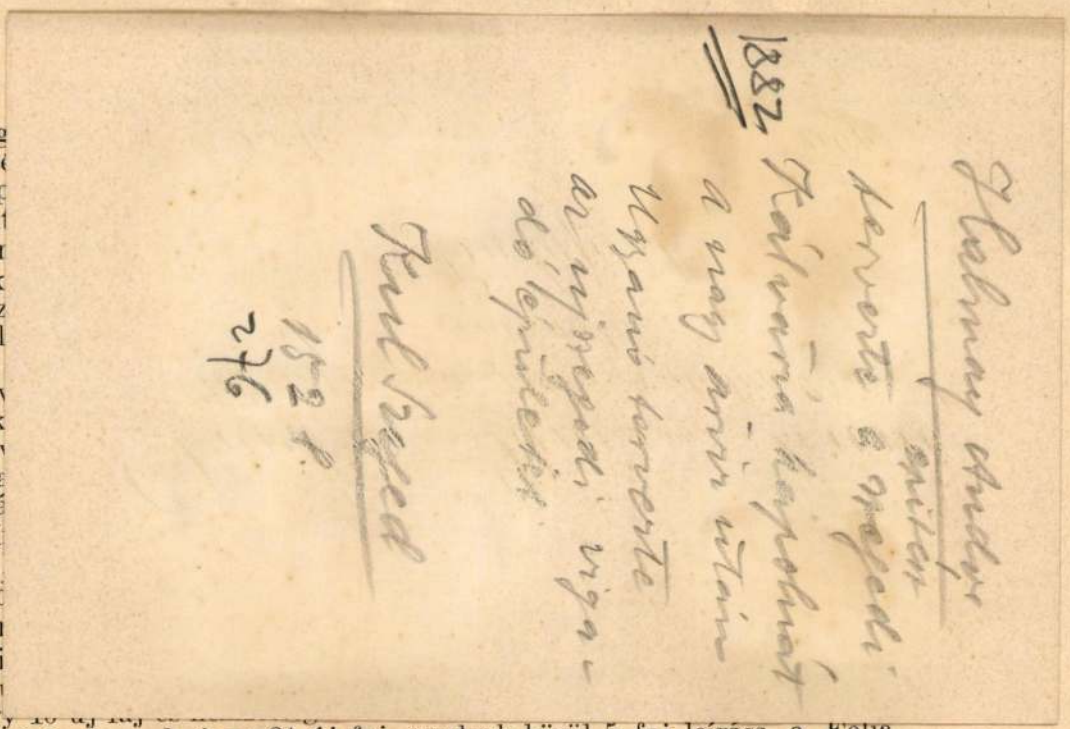

leírásának eredménye 21 új faj, amelyek közül 5 faj leírása a Folia Ent. Hung.-ban jelenik meg, úgyszintén az eddig csak Észak-Amerikából

Dr. Turán Pál (1910, Budapest, izr.), okl. középiskolai tanár Budapestről, félösszegű kutató ösztöndíjjal matematikai (Fejér professzor), közelebbről interpolatorius vizsgálatokkal foglalkozott. Vizsgálatai kétirányúak: a pontcsoportsorozathoz tartozó bizonyos mennyiségek tulajdonságaiból — Fejér professzor dolgozataihoz csatlakozva — visszakövetkeztetett a matrix szerkezetére, másrészt vizsgálta, hogy bizonyos interpolatorius tulajdonságokból mint lehet visszakövetkeztetni $\omega_n(x)$-re, ahol $\omega_n(x)=\Pi_{v=1}^{n}(x-x_v^{(n)})$, $x_1^{(n)}$, ... $x_n^{(n)}$ a pontcsoportsorozat n-ik sora. Kutatásainak eredményéről „Az orthogonalizált polynomok interpolatorius elmélete" címen a Báró Eötvös Lóránd Mathematikai és Fizikai Társulatban számolt be s az előadottak cikksorozat keretében jelennek meg az Annales of Mathematics amerikai folyóiratban. „Egy szélsőértékfeladat a determináns elméletében" című dolgozata az Akadémiához terjesztetett be. A tanév folyamán megjelent dolgozatai: „On Interpolation I." (Annales of Mathematics); „On some sequences of integers" (Journal of the London Math. Soc.); „Über Primzahlen der arithmetischen Progression" (Acta Szeged); „Über den Blochschen Satz" (Acta Szeged). Folyóiratokhoz benyujtott dolgozatai: „Über Interpolation" (Annali di Pisa); „Über die arithmetischen Mittel der Fourierreihe" (Proceedings of the London Math. Soc.).

Vajda György Mihály (1914, Bártfa, Sáros m., róm. kat.), okl.

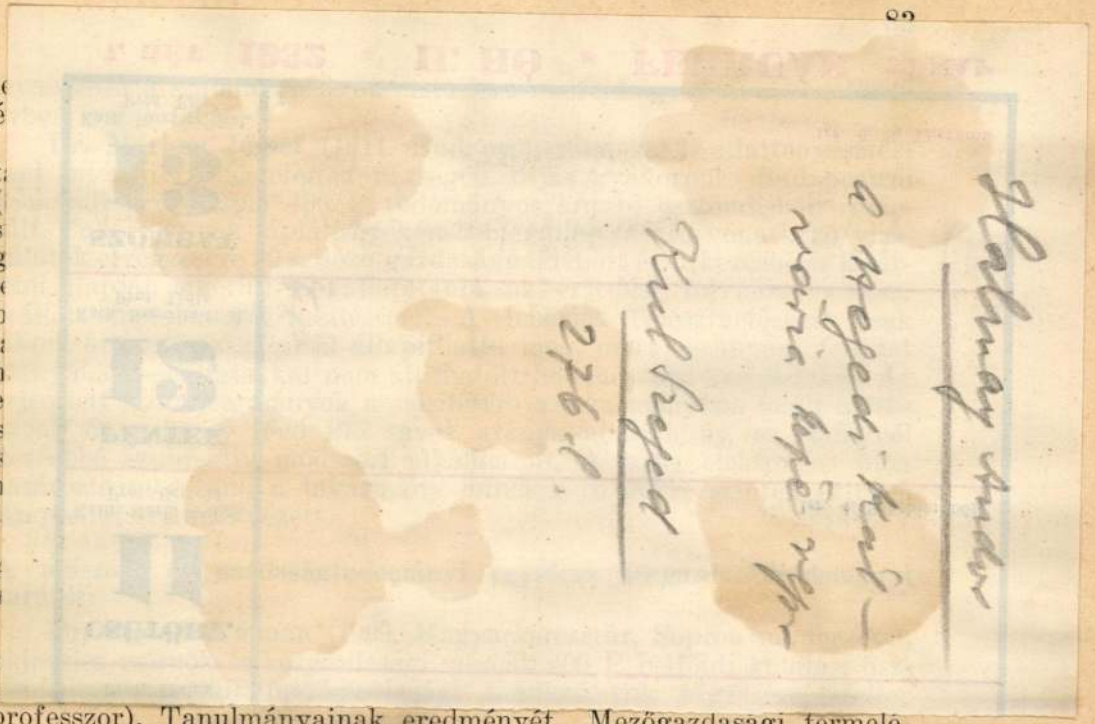

professzor). Tanulmányainak eredményét „Mezőgazdasági termelé-

téneti és zeneszerzési tanulmányokra. Zenetörténeti tanulmányok kapcsán a következő felolvasásokkal szerepelt a rádióban: Elfelejtett magyar zenekari művek, Rózsavölgyi Márk emlékezete, Heller István emlékezete, Buxtehunde emlékezete, Bihari János művei, Régi magyar indulók, A gordonka a magyar zene történetében. Elkészítette a rádió számára a magyar hadi muzsika és a magyar énekesszínpad repertóriumait. A Nemzeti Színház százéves jubileuma alkalmából feldolgozta és hangszerelte a rádió számára Rózsavölgyi Márk Nemzeti Örömhangok a Pesti Magyar Színház megnyitására című 1837-ből származó művét. A Szent István-napi szabadtéri zeneünnep alkalmából feldolgozta Tinódi Sebestyén Budai Ali basa históriáját férfikarra és zenekarra, valamint a Rákóczi-nótát és két kuruc dallamot zenekarra. Két szerzeménye jelent meg az év folyamán: Hertelendy generális nótája zongorára és a Pásztortűz című dal Dalmady Győző költeményére. Következő szerzeményei kerültek bemutatásra: Pastorale-, Bihari-, Lavotta- és Rózsavölgyi-táncdallamok. Magyar zenetörténeti kutatásokat folytatott Bécsben és Pozsonyban és felfedezte a Rákóczi-induló legrégibb kéziratát. A magyar szövegírók, zeneműkiadók és zeneszerzők szövetkezete megbízásából a magyar nóta kataszterének elkészítésén dolgozik.

Dr. Tóth Dénes (1908, Budapest, ref.), foglalkoztatott diplomás, zeneszerző Budapestről (Horváth János professzor), 400 pengő kutatási ösztöndíjban részesült zenetudományi és zeneszerzési tanul-

Czinntányér VIII. 242.

Halmay Andor

lárd Pivny Vince

alatt is.

~~Aigner Sándor~~

Halmay Andor

1883

Az aradi szinházra beérkezett tervek közül az albizottság és szakértők egyet sem találtak kifogástalannak. A tervek közül a «Romok felett» és a «Czélszerüség» jeligével biró pályaművek dijjazhatók, s némely módositással kivihetők volnának, de ezeknek költségei jóval túlhaladják az előirányzott

135 ezer forintnyi összeget. Az összbizottság abban állapodott meg, hogy — mivel a tervezeteken lehet változtatni, a második dijat nem adják ki, az első pedig ugy osztatik fel, hogy abból a «Romok felett» tervezője kap 1000, a «Czélszerüség» tervezője szintén 1000 forintot. Igy meghozatván a határozat, a jeligés levelek felbontása következett, mi megtörténvén, kitünt, hogy a «Romok felett» czimü pályamű tervezője ~~Aigner Sándor~~ budapesti épitész, a «Czélszerüség»-é pedig Halmay Andor aradi épitész.

Vas. Ujs. 1883. 540 l.

Virágzók is egyleteink. Még athleticai clubbunk is intensivebb és állhatatosabb munkát fejt ki, mint a budapesti. Csak a torna-egylet és a lövölde hanyatlott alább, ezek közül is csak az utóbbi. Pedig a lövészmester versengett Ira Pain-nel s nem messze maradt el tőle, mi mellett megjegyzendő, hogy a lövés az amerikai fegyvereivel történt. Meg tud itt élni szépen és virágzóan egymásmellett: vöröskereszt, orsz. közegészség, rongyos-egylet, magyar és — legujabban — zsidó-nőegylet, árvaház, Mátyás szobor-egylet, siketnéma- és sétatér-egylet stb. s hogy olyan is legyen, mi a világon nincs, még romboló-egyesület is alakult. (Ez nem valami forradalmi sanfedad, hanem a főtéri műemlékszerű templom körül való épületeknek társadalmi gyűjtés alapján lerombolására alakult pénzalap.) Van egy közéleti férfiunk, ki — közés kivételesen autonomiával biró erdélyi katholikus status kezelő és adminisztráló központja, — és sillhouettjét adtuk nagyjában életünknek.

A vasúttól való bejárónk ugyan poros és komiszul döczögős, de ez ne idegenítsen el beljebb jönni, oh vándor testvérünk, utazó. Ne feledd, hogy részben keleti város vagyunk s intéző tanácsunkat féld! Hiszen Brassai bácsi szerint e város flórája egyesíti magában Nyugat-Ázsia és Közép-Európa virágait Szibériától az Iberig. Hogy ne lennénk tehát egy kicsit igazhitűek, mikor azok vagyunk. Jóra való nálunk sincs ugyan s vízvezetékünk sincs: de miként egyebünk sem lévén, teremténk, úgy fog teremteni önerőnkön mindent.

Kolozsvár jelszava gyanánt vehető szép temetőnk amaz egyik fölirata, mely egészen az unio utáni állapot jelzéséül alkalmazható:

Halmay Andor

aradi ~~szegedi~~ épitész

Laid Pártos Emlátz a szegedi
városhaz pályázatra vonatkózó-
lag.

Halmay Andor

szegedi épitész „Tisza" jeligéjű pályaterve a szegedi városházához csak azért nem nyert díjat, mert nem ragaszkodott szorosan a programhoz; egyébként ez a terv volt értékben legközelebb az 1. díjas tervhez.

Vámos Ferenc: Aszegedi városháza épitéstörténetéről.
Müvtört.Ért. 1969.4.sz. 317.322.1.

Halmai Andor

és Sztraka Ernő építészek tervei szerint épült 1878-ban Békéscsaba szinháza.

Hont Ferenc – Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

54 l.

Halmay Andor

„Tisza" jeligéjű pályaterve állt (értékben) legközelebb a győztes pályázathoz („A régi alapon") a negedi városháza tervpályázatán.

Vámos Ferenc: A negedi városháza építésének történetéről. Műtört. Ért. 1969. 4. s. 317-322 l.
318. l.

318

M. D. K.

HALMAY Andor építész

Szeged, Kálvária-kápolna 1883.

(Rest.)

Nagy-Papp-Börlsök: Szeged, Bp. 1960. 233. l.

oe. D K.

HALMAY Andor építész

Terv az Operaházhoz

Ybl Ervin: Ybl Miklós 205.

MDK

Halmai Andor, aradi építész

Laurisin L: A m. Operaház. 1941. 30. l.

Halmay Andor MDK

épitész

Békéscsabai szinészet
Magyar Szinmüvészeti Lexikon Bp.1929.I.151.o.

SDK

Halmai Andor, épitész
Arad

az 1883-ban leégett szinházát ujra épitette.
1885-ben nyilt meg ujra.
1924. márc.5.-én leégett a szinház szinpadja és
zsinórpadlása.

Magyar Szinművészeti Lexikon. Bpest. 1929.I.k. 60.l.

Halmay Andor épitész

APRÓ Ferenc: Szegedi képeslapok - a képeslapok Szegedje 3.
A Kálvária kápolna. = Szeged, 1993. 3. hátsó boritó

Halmay Andor épitész 1882-1884
Kacziány Ödön festő
Tóth Molnár Ferenc festő

Halmai Andor MDK

épitész

A gyulai megyeház bővitésének tervpályázatán
első dij 1876.
Scherer II. 208, 241.o.

Halmay Andor

urad

Mark. 828 l

s rezbe a pečetkai

got vilém templom

Halmai (Hatzenfratz)

Andor

építész

szül. 1852-ben Aradon

Halmai Andor, (korábban: Hatzenfratz) építész, szül. 1852-ben Aradon, 1872 okt.-ben iratkozott be és 1874 márc.-ig az építészeti szakosztályban Theophil Hansen hallgatója volt. 1873-ban a Füger-díjat kapta.

Lásd

Fleischer Béla 78. l.

.

M.D.K.

Halmai András, aradi építéz

Felszólítás nélkül sig versenyen kívül nyujtotta be tervét a Budapesti Operaházra kiírt meghívásos pályázatban, mimer során „az egyébként dicséretes szorgalommal" készült munkát nem tárgyaltár, mert az épületet a kiírástól eltérő telekre tervezte.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeigdr,

Bp.1874. III.évf. 8. sz. 56 old. + 9.m. 64.a

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Halmay Andor

Irod

Az Épitési Ipar

1883. 367 l. (Az

arad i szinhaz)

1883 ben a páfarat

utan rabosta arad

varos közgyűlése

a szinhaz épitési

Halmi Andor

epitéz

irod

Az aradi szinhaz. Kepes Csakádi Lapok. 1884. 287. l

Halmay Andor

aradi épitész 1883-ban pályázott az aradi színház épitésére. 1000 frt jutalmat nyert, de a kivitellel nem bizták meg.

Az aradi színház. Vas. Ujs 1883. 540. l.

Halmai Andor

<Az aradi Minház> felépítését a
minisztérium Halmai Andor
aradi építész tervei szerint
nem csekély módosítással
jóváhagyta.

<>. Vas. Ujs 1884. 43 l.

M.D.K.

Halmay Andor

tervei szerint felépült aradi szinkárat ünnepélyesen felavatták. Az épület 170.000 ft.ba került és 1200 személyes.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV. évf.

ors. 11. sz. 196. old.

MDK

Halmai Andor

A régi Műcsarnok épitésére hirdetett pályázaton a II.dijat nyerte.

Évk. KMT. 1929. 148.lap

MDK

Halmay, épitész

Arad és Vidéke. 1908, okt. 24. 651.sz.

Halmai Andor (aradi) M.D.K.

épitész

, tervei szerint gyökeres átalakításnak vetik alá az aradi ref. templom belsejét, külsejét és tornyát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX. évf.

jun. 1. sz. 4. old.

Halmay Andor, aradi építész M.D.K.

tervei szerint emeletes vasraktár épül Aradon, melyet vasszerkezetű átjáró fog összekötni az utca másik sarkán lévő raktárral.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

jan. 14. sz. 9. old.

MDK

Halmai Andor épitész

Magyar Mivészet 1933. 380.l.

MDK

Halusi Andor épitén (Austria)
A műcsarnok-pályázat II. díját nyeri el.
1874.

MDK-A-I-1/689-

Hlalmi Ferenc

aradi épitész nyerte
a második dijat a
műcsarnok tervpályá-
zatan.
Vas. Ujs. 1874. 556 l.

Dr Hlalmai Andor

mert ez az akczió a vármegye ingatlan m
emlékeinek jól megalapozott tervszerűségg
való fölkutatását és összegyüjtését, továbbá
honalkotó Árpád sírhelyének fölkutatását tűz
ki czélul.

Tudatában a kitüzött czél történet-tud
mányi fontosságának és segítőkezet nyujtan
arra, hogy egyre kallódó ingatlan műeml
keink helyeit avatatlan kezek ne tehessék
tudomány számára értéktelenné, sem a na
fényre kerülő becses tárgyakat alacsony, so
szor a külföld felé irányuló kalmárkodás tá
gyaivá, a vármegye közönsége az előterjeszte
kérelem folytán hazafias készséggel ajánlot
föl legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi tám
gatását s megalakította elsősorban *régész*
bizottságot, melynek föladata lesz a vármegy
régészeti ügyeinek tervszerű vezetése, mind
évre az év elején az ásatások programmján
és költségeinek megállapítása, valamint
munkálatok vezetése és ellenőrzése. Ügyrendj
a régészeti bizottság maga állapítja meg
joga lesz magát új tagokkal kiegészíteni, m
ködésének eredményéről pedig időszakonké
a vármegye törvényhatósági bizottságán
jelentést tenni tartozik.

HALMI Andor épitész

Békéscsaba, Jókai Szinház, 1878-79.

Helyreállitása: Magyar Építőművészet, 1992,1. 50-52.ill.

1583. TILLES Béla: Környezetplasztikai tanulmányterv : Városközpont, Buza téri munkáslakások, Jósaváros, Szamuely lakótelep [Nyíregyháza]. = A Magyar Képző és Iparművészek Szövetsége Tájékoztatója, 1984, 7. 49-59.

1584. TIMON Kálmán: A magyar falu és lakóház időszerű kérdései. = Magyar Építőművészet, 1984, 2. 14-15., ill. E F G R

1585. VÁMOSSY Ferenc: A lakókörnyezet továbbfejlesztése. = Városépítés, 20, 1984, 6. 15-19., ill.

1586. A VÁROSÉPÍTÉSRŐL. Szerk. Preisich Gábor. Bp. : Kossuth, 1984 541 p. (Vélemények, viták) **vál.** Banga Gábor, Beluszky Pál, Benyó Bertalan, Berey Katalin, Bibó István, Borvendég Béla, Callmeyer Ferenc, Enyedi György, Erdei Ferenc, Fodor László, Fóti Erzsébet, Füle Lajos, Gerle György, Gerő Balázs, Gerő László, Granasztói Pál, Győri Péter, Hallama Erzsébet, Hörcherné Horkai Rózsa, Kálnoki Kis Sándor, Komor Vilma, Kovács Csaba, Kőszegfalvi György, Laposa József, Lázár István, Mester Árpád, Mócsényi Mihály, Paksy Gábor, Perczel Károly, Perényi Imre, Polónyi Károly, Preisich Gábor, Pusztai Éva, Román András, Szilágyi Miklós, Szűcs István, Vági Gábor, Varga Zsolt, Vidor Ferenc, Zoltán Zoltán **írásai, rec.** FÜLE Lajos = Városépítés, 20, 1984, 6. 38.; PALLAGI Ferenc: Építünk, de kinek? = Élet és Irodalom, 1984. október 5. 11.

1587. VEDRES György: A budapesti Belváros rekonstrukciója. = Magyar Építőművészet, 1984, 6. 34-36., ill. E F G R

Kertművészet

1588. PERJÉS András: A Bartók-ház kertje. = Magyar Építőművészet, 1984, 5. 22-23., ill. E F G R

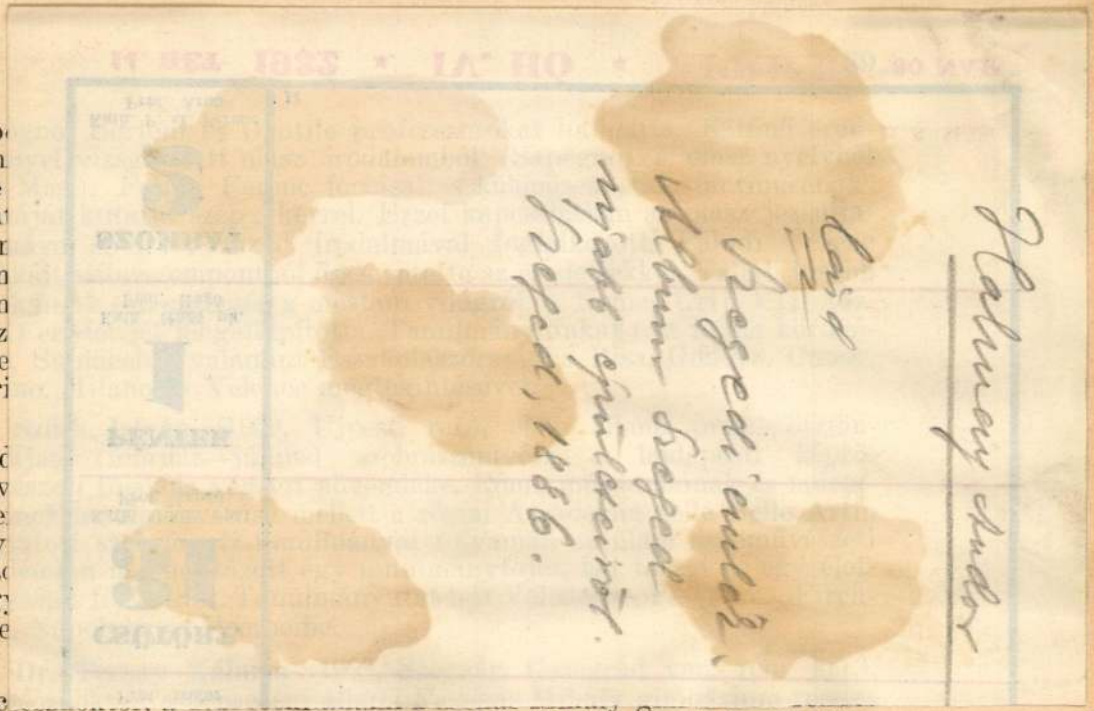

tanára. Februártól júliusig élvezte az olasz állami premio-ösztöndíjat. Elkészítette „Az olasz vallásos líra legrégibb időktől napjainkig“,

kényszerkartell sajátságait, a sziciliai kéntermelők és a carrarai márványfejtők kényszercsoportosulásait. Vizsgálatainak eredményeit doktori disszertációjában fogja felhasználni. A kartellekre vonatkozó tanulmányainak befejezése után perugiai ösztöndíjas ideje alatt az Ufficio di Collocamentóra vonatkozó vázlatosan megírt tanulmányát dolgozta ki. Beíratkozott a római egyetemre, ahol de Stefani professzor intézetében dolgozott. Tanulmányútjai során meglátogatta az északolaszországi ipari és kereskedelmi centrumokat és a sziciliai kénbányákat.

A páviai Collegio Borromeo csereösztöndíjasa:

Unghváry Iván János (1909, Nagyszombat, róm. kat.), okl. középiskolai tanár a páviai Collegio Borromeo csereösztöndíjas helyét nyerte el. A fascista Olaszország nevelését tanulmányozta, különös tekintettel a középiskolai oktatásra, illetve ennek modern nyelvi oktatási eredményeire, az állampolgársági nevelésre és a kereskedelmi szakoktatásra. Az ifjúság testi nevelését ifjúsági szervezeteken keresztül tanulmányozta. Ellátta a páviai egyetem lektori teendőit, s magyar nyelvi tanfolyamot vezetett az olasz kormány megbízásából katonatisztek részére. Előadásokat tartott olasz egyesületekben Páviában, Milanoban és Vigevanoban. Róma, Genova, Velence, Torino, Stresa és Trieszt városait megtekintette. A következő tan-

Halmai Andor

1874.
300 ft örztönd.

Vas. ny 1874. 5%

MDK

Müvészeti ösztöndijak

Halmai Andor

Vasárnapi Ujság 1874. 54o.o.

Halmay Andor

építész

Terverte a Szeged nyugati oldalán fekvő Kálvária kápolnát. A kivitel Streng és Herdtner építészekre bíratott. Az építkezés 1882(?) fejeztetett be.

Kacziány Ödön. Az épülő Szeged. Vas. Ujs 1882. 794 l. ~~Egyet~~ a kálvári rajzával.

MDK

Halmai Andor

A műcsarnok épitési terveire hirdetett pályázaton, a pályabirák a második dijat (60 db. 20 frankos arany) Halmai Andornak itélték oda.

Cikk: A műcsarnok.

Vas.Ujs. 1877. 44.sz. 697-698.lap

Halmai Andor

irod

A mücsarnok. Vas
Ugs 1877. 697 l -

pajazaton 2 dijat
nyert.

Halmay Andor

aradi épitész

érad

Az Épitési Ipar

1883. 298 l. (Az

aradi kutai páfatérvei)

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

gy helyettesének
isa.

Endrényi Imre, Szeged.

M.D.K.

Halmay Andor, építész

(Aradról) az aradi szinház pályázatán „Célszerűség" c. tervével második díjat nyert. Végül is öt bíztár meg a részletes és módosított, de sokat vitatott terver elkészítésével.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1883. IV évf.

aug. 15 sz. + nov. 7. + nov. 28. + decz. 5. sz.

Halmai Andor

Az aradi szinház felépitését a miniszterium, Halmai Andor aradi műépitész tervei szerint, némi csekély módositással jóváhagyta. Az őszig be akarják végezni az épitést. A szinpad és berendezése egészen vasból lesz s ez 30,000 frtba fog kerülni.

Vas. Ujs. 1884. 43. l.

Halmay Andor, magyar építész. Az 1870-80-as
években Aradon élt. Tanulmányait Budapesten végezte
s 1874-ben állami ösztöndijat is ~~nyert~~ kapott. 1882-ben H.
tervezte a ~~[illegible]~~ szegedi Kálvária kápolnát.
~~A~~ 1883-ban az aradi szinház tervpályázatán első
dijat nyert s a pályaterv kivitelével is öt bizták
meg. Művei közül emlitésre méltó még a pécskai
~~[illegible]~~ csúcsivek templom.

Halmai Andor

epitett

Kálvária kapolna

neobarokk

1883

Horv Thirr Sieged

30 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Halmi (Hassenfratz)

Andor

épitész Arad

1867/68-ban végezte az alabbi iskolát

Jánosi II. ker. reálisk.

109. l.

NYOM

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

Hivatalból
díj átalányozva

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1913 MÁR 9

NAPLÓ

Veszprém

Halmai László

1021

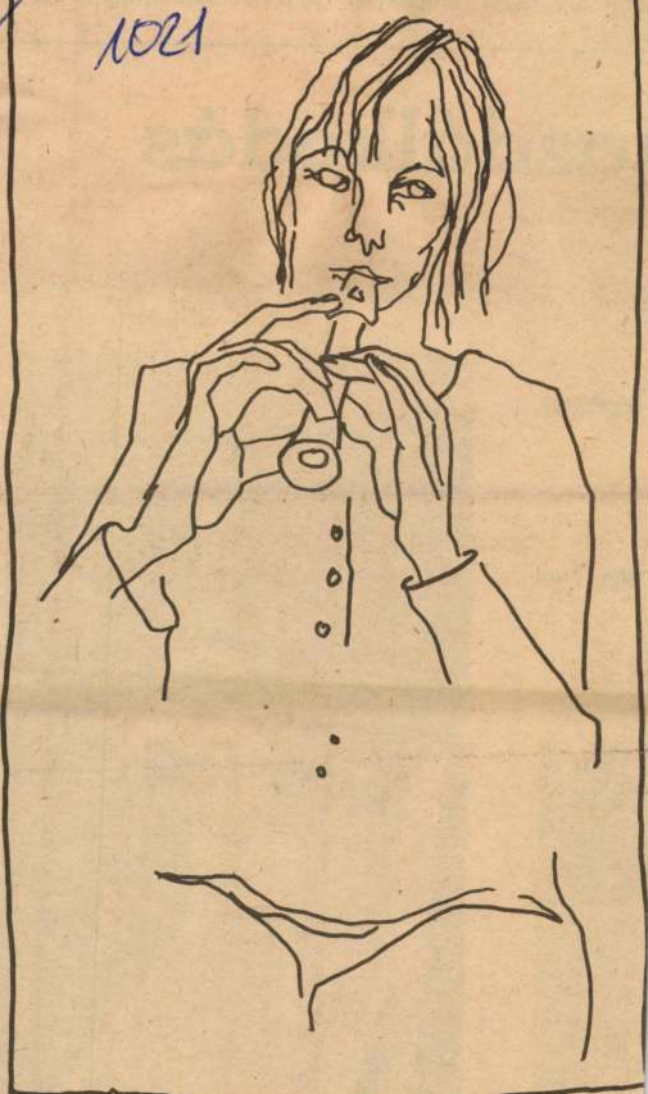

Furulyás I.

Halmai László

A gazdasági
nyították, h

gaz

legeltetés

n

(MTI foto)

Halmágyi Sándor

bensőséges lírai hangulatot kifejező kompozíciói a Fővárosi Művelődési Központ kiállításán nyílnak részt

P.Gy. Kiállítások művelődési házakban

Népművelés 1970/3 46old.

Halmágyi Sándor M.D.K.

Részt vett a budapesti Orvostudományi Egyetem elméleti tömb tervpályázatán

Társtervező: Beresnyai Pál, Bönyő András, Fekete György, Fekvári Irén, Csorba Zoltán, Kelemen Edéné, Kulcsár Istvánné, Kigyóssy Ágnes

Magyar Építőművészet 1963/2. 6-7.l.

M. D. K.

HALMÁGYI Sándor építész

Korea. „A"-típusu lakóháztervo

Földy Emil: A magyar építészcsoport munkája Koreában

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 8. sz. 234.

Hahnágyi Tibor
szobász

M.D.4

„Merengő lány"
" (repro)

Művészet, 1965. december – 39 lap

HALMÁGYI Zoltán
?
szobrász

Banner Erdély

itőinek jóvoltából a kereszténység-
előző hatáshoz hasonlóan ennek is
volt, amely idővel nyomtalanul
olna.
va, a honfoglalás után a magyarok
n indittatást sugalló, "kalandozá-
lójában igazi külpolitikai érdekektől
g kellően előkészitett nyugati had-
i kereszténységgel is megismerked-
zi fekvése, a nyugati szomszédok
oi, környező népek folyamatos ke-
messzebbre tekintő vezetők előtt
elenné tette a manapság geopoliti-
valóság helyes értékelése követ-

Halmágyi Zoltán, gyermekrajzoló

L:Berencsi Irén

-:átadták a Shankar gyermekrajzverseny dijait 9.

Népszabadság, Bp. 1977. máj. 13.

Halmai György

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán megvételben részesült 42.sz. pályamű egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Halmai István, épületgépész

H.Z.: 8 tantormes általános iskola, Encs. Építész: Horváth F. Zoltán (Esnakterv).

Épületgépész: Halmai István,
Várfalvi Géza.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 25-old.

Halmai István, épületgépész tervező.

P.A.: Oktatási, közművelődési és művészeti Központ, Tokaj. Építész: Pirity Attila (Északterv.)

Statikus tervező: Kovács Lehel,
Épületgépész tervező: Halmai István.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 22-old.

Dr. Halmai Jánosné

Halmai - Novák: Farmakognózia :: könyvet ilmutálta

Bijaroff

A szép magyar könyv. 1963 32 red

Halmaj

l.

Csikvári Abaúj

183. l.

1905

van és van ábrázolva.

dul, szembe néz. Parókája rizs-
kék, bajusza és szakálla lebe-
ője felett az arany-
a mely a mellét diszitő szt.
zik. Prémes dolmanya, melynek
ék; álló gallérú mellenye pa-
ra csipkéből való.

Kende Alberttől 300 K-án. (421-905)
3-án (689-905)
t 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. alatt

961

Halmai Andor épitész. XIX. sz. második fele.

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. okt. 2. 1-2.

Az uj aradi szinházról

Halmai Andor építész

Pesti Hirlap. 1885. okt. 2. 1-2

Az uj aradi színházról

Halmágyi Roland
festő
Tanyán, dagf.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942

T. 4126.

irányt üt is jelezték a Podrok és
látjuk a térrajzban feltüntetett
a város látképét szemlélhetjük. A
Dorff Sogi, az előtérben pedig
ik szemünkbe. Felirata fölül jobb-

s Feldtläger der Kay-
rnterm Comando Ihro Excel. H.
Feldzeugmeister Baron de Souches
n Ober Hungarn, Ao. 1660

A. Die Vestung Tockai és befeje-
fel.

.7 : 37.4 cm.

t

Halmágyi Roland

festő

Ferkpzomfoisk vk

1939-41. 142. l.

Ócsa, 1944. február 5.

ram!

ágos Bizottságától f.é. január 25.-én
a, mellékelve tisztelettel küldöm a
vaslattal kegyeskedjenek az anyaghiva-

Legmélyebb tisztelettel

Dallos Béla

ref. lelkipásztor

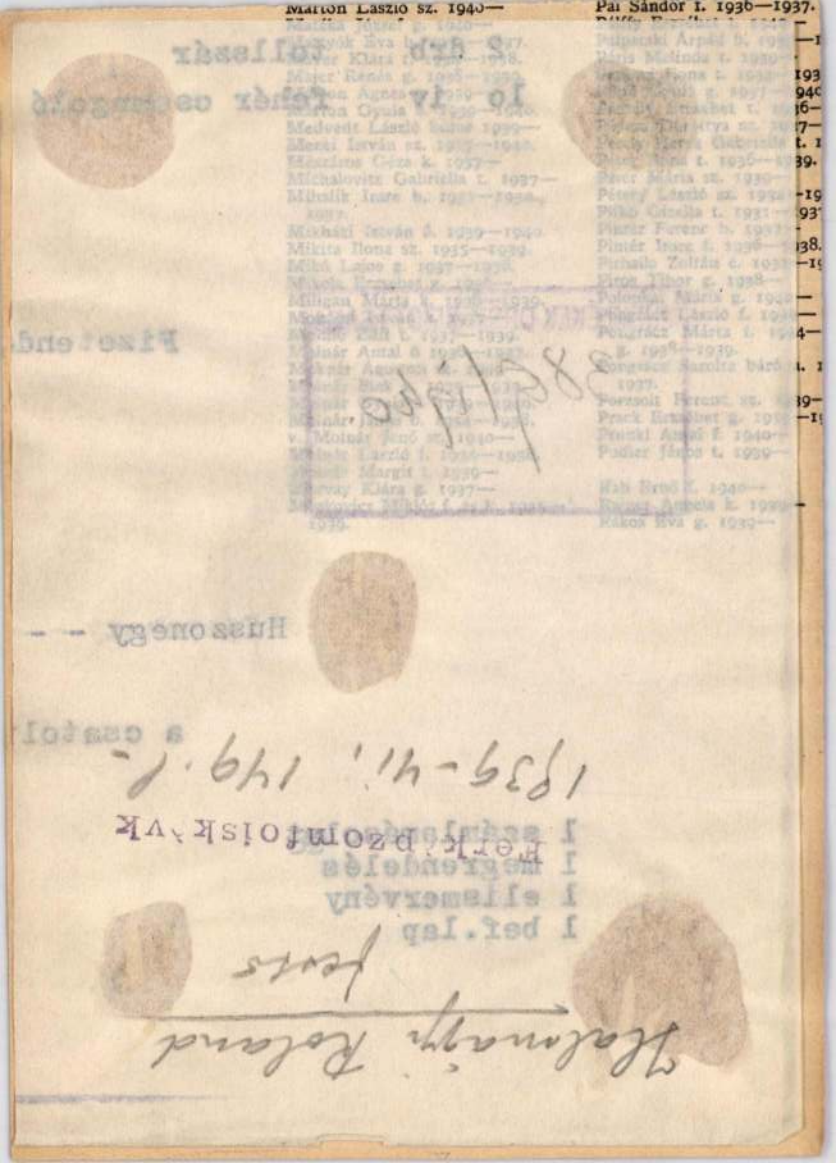

Jenő sz. 1934—1938.
Ágnes t. 1936—
ı Klára g. 1940—
Jenő sz. 1937—1938.
ti Pál f. 1934—1938.
ti Ervin b. 1935—1939.
Nándor ö. 1937—1941.
: János f. 1936—1937.
is László f. 1937—1938.
ronth Judit t. 1938—
berg Mária 1934—1938.
g Ilona b. 1935—1939.
v Éva g. 1932—1937.
ld Magdolna t. 1938—1939.
i Ferenc f. 1934—1938.
oltzer Ernő sz. 1932—1938.
Sára g. 1936—1939.
nn Egon f. 1930—1939.
r Karolin t. 1934—1937.
éza k. 1935—1939.
eréz t. 1934—1937.
Zsuzsanna t. 1938—1939.
Ilona k. 1929—1935,
—1939.
József g. 1932—1937.
lona ö. 1936—1940.
ek László b. 1940—
ı László b. 1934—1937.
ı Margit t. 1939—
ı Sándor k. 1933—1937.
László f. 1938—1939.
li László é. 1933—

rma g. 1937—1938.
Endre László b.
—1939.
Margit t. 1936—1938.
Mária t. 1936—1938.
telka g. 1940—
risztina t. 1937—

its Terézia t. 1936—
Gizella t. 1929,
—1939.

Káldor Ferenc g. 1937—1939.
Kálmán Emőke k. 1935—1937.
Kálmán Ildikó t. 1935—1939.
Kálmánchey Pap Nóra g. 1935—1938.
Kálmánfi János f. 1940—
Kálna Béla 1927—1938.
Károlyi Ferenc k. 1931—1937.
Kátai Mihály sz. 1938—
Kerekes István sz. 1932—1937.
Keres Árpád ö. 1934—1940.
Kertész Éva t. 1935—1939.
Keserű Gizella t. 1936—1937.
Kékesi László f. 1936—
Kindernay F. József t. 1938—
Kiss Dániel sz. 1935—1940.
Kiss Imre é. 1933—1939.
Kiss József György f. 1937—1939
Kiss Klára t. 1936—1940.
Kis Lajos k. 1940—
Kis László sz. 1931—1938.
Klapper Fuszfeld Márta t. 1939—
Klaszek Magdolna t. 1935—1939.
Klein Andor t. 1933—1938.
Klein Judit t. 1935—1939.
Koch Ilona t. 1936—1937.
Kocsis Ferenc b. 1937—
Kócziás Márta t. 1938—
Kogutowitz Helga g. 1937—1939., t. 1939—1940.
Kollárovits Béla b. 1935—1939.
Koltai Béla f. 1932—1938.
Koltai Vilmos g. 1934—1937
Komáromi Kacz Rozália g. 1933—1939.
Korányi István g. 1935—1937.
Kothmayer Ida t. 1937—1938
Kotta Elemér sz. 1934—1940.
Kovács András ö. 1940—
Kovács Erzsébet t. 1939—
Kovács Ferenc t. 1940—
Kovács József é. 1931—1938.

Halmágyi Katalin

az alábbi tervpályázaton 1. helyezést elért 10. számú pályaterv munkatársa volt. (építén)

Borosnyay Pál: alagútzsaluzattal kivitelezhető lakó- és szállásjellegű épületek tervpályázata, 1970.
Magyar építőművészet, 1971.5.sz. 2-12.1.

Halmágyi László

grafikája Repr.

Kisunk, Kolozsvár 1968. VIII. 1105.

Halmágyi Mihály

vasárhelyi könyvkötő

1758

l.

Csűsfe

368.l.

Halmágyi Károly

Halmosoky József: Kórház, Dunaujváros. /Farkasdy Zoltán, Halla Gyula, Halmágyi Károly építészek, Fesszel Alajos belsőépítész, Nestor Sándor képzőművész./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 3.sz. 8-17. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

74. l.

Hahnágyi Károly
ipítész

M.D.K.

Társaival készült vikendhaz tervük első díjjat nyerlek.

Ötletes tervek kisinyaraló pályázaton.
Magyar Nemzet, 1959. márc 1

5l.

Halmágyi Károly

a dunaújvárosi Lévlász
építész munkatársaként neve
említve

Magyar Építészet 1945-70
141. old.

Halmágyi szobrász, XX. sz.

Nouvelle Revue de Hongrie

1935. XXVIII. année, LIII. Tome,
539–544. l.

Nagy Zoltán: Fiatal magyar szobrászok

Halmágyi János

faszobrait megvette az állam.

Dulka Mária: Szobrok, Kisplasz-
tikák az állami vásárlási kiál-
lításon.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 20. 4. o.

Halmagyi János
Rohan

Női aktjait mutatta be

Dutka Mária: Séta a X. Magyar Képzőművészeti...
Nők Lapja, 1968. május – 18 oldal.

Halmágyi ~~Zoltán~~ Károly

Pretsch János - Pesti Tibor - Förster Tamás: Dunaujvárosi kórház /Farkasdy Zoltán, Balla Gyula, Halmágyi Károly épitészek/. - Müszaki Tervezés, 1967. 11.sz. 1-10. l.

Az 1967.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-107. l./

75. l.

M.D.V.
1

Halmágyi János
festő

Női aktyát mutatta be a tár-
laton

Dutka Mária: Séta a XI. Magyar Képzőművészeti . . .
Nők Lapja, 1968. május 4 - 16 lap.

MDK

Halmágyi József

Békét /Anya gyermekével/, gipsz

M. Képzőművészek Grafikai és Kisplasztikai Kiáll.
1960. jun. Csók Galéria.

M.D.K.

Halmágyi Károly

Kórház , Dunaujváros

Farkasdy Zoltán terve ő munkatársa

Magyar Epitőművészet 1967/3. 8-15.1.

M.D.K.

Halmágyi Károly épitész

KÖZTI

Szekszárdi mentőállomás, repr.

1965.

Magyar Építőművész t 1969/3, 53.1.

M.D.K.

Halmágyi Károly építész

Részt vett a pályázaton I. dij 50ooo Ft
Társtervező Töreky Dezsö, Bakos Kálmán

Dr. Kiss Tibor: Idegkórház tervpályázat

Magyar Építömüvészet 1964/3. 6-12.l.

M.J.K.

Halmágyi Károly, építész

MDk

Hrecska Józseffel és Jánossy Györggyel együtt készített tervét 13 000 Ft-ért megvásárolták.

–: Milyenek lesznek az új főiskolai kollégiumok?

2.l

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. május 18.

Halmagyi Károly

H(almagyi) K(ároly): Szekszárdi körzet-központi mentőállomás (Halmagyi Károly építész) – Műszaki Tervezés, 1966. 11. sz., 22-23 l. – Képekkel.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-283. l./ 248. l.

H almágyi Károly épitész M.[illegible].K.

Részt vett a budapesti Orvostudományi Egyetem elméleti tömb tervpályázatán

Társtervező: Töreky Dezső, Nagy László, Pretsch János Fessel Alajos, Ancsin Mihály, Bakos Kálmán

Magyar Épitőművészet 1963/2. 6-7.l.

M. O. K

HALMÁGYI Károly építész

Részvétel a pályázaton (megvásárolva) 13,000 Ft.

Társtervező:

Hrecska Károly

Jánossy György

85 000 forint 69 pálymüre

Ered ményesen zárult a főiskola kollégiumi tervpályázat

Magyar Nemzet 1962. május 30. 3.1.

MP

HALMÁGYI Károly épitész M.P.K.

Pályaterv az orvostudományi egyetem központi épületéhez

/ 25 000 Ft-os dij/

Társtervező: Töreky Lezső, Pretsch János, Nagy László
Fessel Alajos, Ancsin Mihály, Bakos Kálmán

Döntöttek a Nagyvárad téri orv studományegyetemi központ és a Győr-Nádervárosi tervpályázatról

Magyar Nemzet 1962. október 20. 3.l .

M. D. G.

HALMÁGYI Károly építész

Balatonkörnyéki kisnyaraló pályázat (I. díj.)

Munkatárs: Zajovics Jenő

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. 8. 80. l.

M. D. U.

HALMÁGYI Károly építész

Bp. Dereglye u. 3. sz. Lakóépülettel és Farkasdy Zoltán tervező munkatársa. Repr.

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 12. l.

M. D. K.

HALMÁGYI Károly építész

Részvétel a pályázaton I. díj

Társtervező: Farkasdy Soltán

Balla Gyula

Callmeyer Ferenc: A hétvégi ház pályázat

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 24-l

Egyes számu cédula M.D.K.

Halmi Artur

"Halmi Artur mütermében" cimmel ir a lap a müvészről:
"Halmi Artur a háboru kitörése óta van Budapesten. Azelőtt harmincket éven át külföldön élt. Előbb Münchenben és Párisban, azután Amerikában. A harmincket év alatt minden évben hazajött". 1914 óta itthon van. Müterme és családja New-Yorkban maradt, sok megkezdett képet hagyott ott. Ma is magyar állampolgár. A Continentál szállóbeli lakásán mütermet rendezett be és itt dolgozik portréin.

Szinház és Divat, Bp. 1916. dec. 24. I. évf. 19. sz. 24-28. lap

Egyes számu cédula M.D.K.

Halmi Artur

"Halmi Artur mütermében" cimmel ir a lap a
művészről:
"Halmi Artur a háboru kitörése óta van Budapes-
ten. Azelőtt harminckét éven át külföldön
élt. Előbb Münchenben és Párisban, azután
Amerikában. A harminckét év alatt minden év-
ben hazajött". 1914 óta itthon van. Müterme
és családja New-Yorkban maradt, sok megkez-
dett képet hagyott ott. Ma is magyar állampol-
gár. A Continentál szállóbeli lakásán müter-
met rendezett be és itt dolgozik portréin.

Szinház és Divat, Bp. 1916. dec. 24. I. évf.
19. sz. 24-28. lap

M.D.K.

Halmi Artur

"Miss Mary Garden a világhirü énekesnő" cimmel a lap bemutatja a müvész festményét. Repr.

"Mrs I. Duven" festmény. repr.

"Mrs William Randolph Hearst az amerikai lapkirály leánya"

"Halmi Artur newyorki mütermében, a képek alatt a müvész felesége és leánya" fénykép.

Szinház és Divat, Bp. 1916. dec. 24. I. évf. 19. sz. 59.,63.,65., 67. lapokon

Kettes számu cédula M.D.K.

Halmi Artur

A müvész "Amerikában Gouldékat, az Astor család tagjait, Taftot, elnök korában, a trösztkirályok családjait festette.
Batthyány Tamás gróf, Csáky Gusztáv gróf, Majláth grófi család, Csáky Károly gr., Forster bárónő, Pallavicini őrgrófné, Tisza-Csáky grófné, Balázs Béla főispán, báró Hatvany Jézs Józsefné, Tószegi-Freund gyermek, vásárhelyi Wodianer Hugó leányai, Wolfner Karolin, Krausz Simonné képeit emliti az interju, melyek nagyr részét, valamint a müvész fényképét bemutatja a lap. 16 repr.

Szinház és Divat, Bp. 1916. dec. 24. I. évf. 19. sz. 24-28. lap

. . . .

M.D.K.

Halmi Artur

Beöthy Lászlóról készitett rajzát hozza a lap.

Szinház és Divat, Bp. 1917. ~~i~~ január 7.II.évf 1. sz. 15. lap

Halmi Artur MDK

Teleki Pálné, grófné, repr.

Mücsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Halmi Artúr

Szerepelt az Arcképfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Leo 1935. X. 6.

Halmi Artur MDK

a Munkácsy dij nyertese

A Munkácsy-dij nyertese
Vasárnapi Ujság 1891.113.o.

Halmi Artur MDK

elsőrendü érmet kapott

Magyar müvészek kitüntetése az antwerpeni kiállitáson. Vasárnapi Ujság 1894. 5oo.o.

Halmi Artur

MDK

Hatvany Józsefné arckép, olf.

Az "Uj Művészcsoport" első kiáll. 1917-1918.
Nemzeti Szalon.

Halmi Artur MDK

Mrs. Walther L. ewisohn. repr.

Uj Idők 1922. 36.sz.169-171.o.

Halmi Artur MDK

Jeritza Mária repr.

Uj Idők 1922. 36.sz.169-171.o.

mdk

Halmi Arthur festőművész

A vizsga után c. festménye
„Az iskolába kiváncsik mint díszítő kép

Lukács Gyula: Az iskola szépsége
Népmivelés 1907. év 2. kötet 542. l.

Halmi Artur

Szerepel az Arcképfestők kiállításán.

Újság 1935. X. 6.

Halmi Artur MDK

Öreg asszony elf.
Lola Beeth pasztell
S. urnő arcképe pasztell

Műcsarnok 1906/6 téli kiáll.

Halmi Artur MDK

V.kaa. arcképe pasztell
Arcképtanulmány olf.
Niki olf. I-II
Mausi olf.

Mücsarnok 1905/6 téli kiáll.

Halmi Artur

H.O. ur arcképe pasztell
Miss Wood arcképe olf.
Bismarck Herbert herceg olf.
Niki olf.
Friedl olf.

Műcsarnok 1905/6 téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Genre olf.
Tatai tó olf.
Zongoralecke pasztell
Szögyén-Marich k.a. olf.
Virág olf.

Műcsarnok 1905/6 téli kiáll.

Halmi Artúr

szerepelt az Arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

Est 1935. X. 6.

Halmi Artur MDK

Interieur olf
Varró nő olf.
Saját arckép olf
Miss Devries pasztell
Miss Geraldin Farrar. Pasztell

Műcsarnok 1905/6 téli kiáll.

Halmi Artur

szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

PN 1935. X. 6.

-Halmi Artur

Kiállitást rendezett müveiből a Nemzeti Szalon 1908-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézirat.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch 84.28.ó

Halmi Artur.

Balló Ede naplója és levelei.

Halmi Artur.

a "Magyar arcképfestők társasága"-nak tagja.1929

Bende János.

a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Halmi Arthur

Titkos esküvő

A téli kiáll. a Műcsarnokban. Magyar Szalon 1893. jan. 243-244.l.

MDK

Halmi Arthur

Sikkes dáma, festm.

Gyöngyösy, kép:

Halmi Artur MDK

A vizsga után

Mücsarnok 1939.
Derü a müvészetben kiáll.

Halmi Artur MDK

Mrs. Barton Farr.
A borbélynál

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Halmi Artur MDK

Mrs. Dillingham
Mrs. W.D. Sullivan
Mausi
gróf Teleki Pálné

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Halmi Artur MDK

Önarckép. repr.

Müvészet 1915.273-274.o.

Halmi, Artur

MDK

Miss Whiting repr.

Uj Idők 1922. 36.sz.169-171.o.

Halmi Artur

MDK

Zongora óra repr.

Vasárnapi Ujság 1908. 31-34.o.

Halmi Artur MDK

Leány arckép. repr.

Vasárnapi Ujság 1908. 31-34.o.

Halmi Artur MDK

Önarckép. repr.

Vasárnapi Ujság 1909.31-34.o.

Halmi Artur MDK

Kis leány babával. repr.

Vasárnapi Ujság 1909.31-34.o.

Halmi Artur

Szerepelt az Arcképfestők Kiállításán a Nemzeti Szalonban.

BH 1935. X. 6.

(Ybl Ervin)

Halmi Artur

Szerepelt az Arcképfestők Kiállításán a

Nemzeti Salonban.

M 1935. X. 6.

Halmi Artur

— **Halmi Artur kiállítása Newyorkban.** Táviratban jelentik nekünk Newyorkból, hogy *Halmi* Arturnak november 7-én nyilt meg ott legújabb kollektiv kiállítása. A magyar festőművész ezúttal is igen nagy sikert aratott kollekciójával. A kritika a legnagyobb elragadtatással ír a kiállításról, amelyet az előkelő társaság tömegesen látogat.

— **A lengyel nemzeti ünnepség.** A

8.O.U.931.XI.15.

HALMY ARTÚR

Új művészet

1996/április

26.o.

lítani a nyugtát.

abb áron nem mehetek bele a dologba.

szönve - köszönöm a fotot 5 is -

es üdvözlettel

Fülep

Halmi Artur

szerepelt az Arcképfestés kiállításán.

VII 1935. X. 8.

Halmi Artur

Szerepelt a Arcképfestők kiállításán.

PH 1935. X. 5.

Halmi Artur

szerepelt az Arcképfestés kiállításán.

Reggel 1935. I. 7.

Halmi Artur

A legkiválóbb magyar mesterek

alkotásaiból válogatott művek — köztük László Fülöp Londonból küldött olajfestménye — szerepelnek a Munkácsy Céh p. ü. miniszterileg engedélyezett tárgysorsjátékának nyereménylistáján, továbbá Halmi Artur és Márk Lajos megfestik, Kisfaludy Strobl Zsigmond és Sidló Ferenc megmintázzák a szerencsés nyerők portréját!

A sorsolással együtt, május második felében a Nemzeti Szalónban kiállítást is rendez a Munkácsy Céh és a sorsolás ugyanott, május 30-án, hatósági biztos jelenlétében lesz.

A sorsjegy ára darabonként 1 pengő és minden sorsjegy külön 3 pengő kedvezményt is nyujt!

Kapható a Munkácsy Céh irodájában, VII., Kertész ucca 36. szám, Fészek Művészek Clubja, továbbá trafikokban és kávéházakban.

P.N. 936.III.18.

P.N.936.III.18.
B.H.936.III.18.
Ujság, 936.IV.2.
Uj M.936.IV.5.
M.936.IV.4.

MDK

Halmi Artur, festöm.

Csendélet. Olf. J.f.j.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 52.l.

Halmi Artur

MDK

Titkos esküvő, repr.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Halmi Artur, festöm.

Kisleány tükör elött. Olf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 23.1.

MDK

Halmi Artur

Képzőművészet 1929. 24. sz. 224.l.

M.D.K.

Halmi Artur

Festménye „Gróf Széchelyi Lászlóné, Vanderbildt Gladys és gyermeke" címmel.

Színházi Élet. Bp. 1927. márc. 24-31.
XVII. évf. 12./sz. 27. lap.
137

. . .

Halmi Arthur festő

New York egyik legfelkapottabb portréfestője (1928-ban)
Óriási jövedelme van.

Liber Endre: A fővárost küldöttségének amerikai útja.
Városi Szemle, Bp. 1928. 587.l.

MDK

Halmi Artur f stőm.

Magy. Művészet, 1931. 302. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

A kiállitási katalógus cimlapján a müvész arcképének reprodukciója.
1. Tanulmányfej. Olajf.
2. Hartmann Arthur zeneszerző arcképe. Olajf.
3. Női fej. olajf.
4. Virágcsendélet. Olajf.
5. Geiger B. J. arcképe. Olajf
6. Öregasszony. Olajf.
7. Fejtanulmány. "
8. ~~Bajor: férfi.:.:"~~ Herczegh Blanka urhölgy arcképe. Pasztel.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909 Január hó. 9. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

18. Bismarck Ottó herceg. Olajf. repr. melléklet.
19. Miss Wood. Olajf.
20. A müvész munkaközben. Olajf.
21. Arcképtanulmány. Olajf.
22. A borbélynál. Olajf.
23. Gróf Bismarck Gottfried. Olajf.
24. Baranyavári Ullmann Adolfné urnő arcképe. Olajf.
25. Gróf Bismarck Albrecht. Olajf.
26. Zongoralecke. Olajf.
27. Bajor paraszt. *

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó. 10. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

9. Bajor férfi. Olajf.
10. Bezerédj Viktor államtitkár. Olajf.
11. Vas Ferenczné urnő arcképe. Pasztel.
12. Gróf Esterházy Miklós Móricz. Olajf.
13. Miss Farrar. Olajf.
14. Bezerédj Viktorné urnő arcképe. Olajf. repr. melléklet.
15. Róheim Samuné urnő arcképe. Pasztel.
16. A müvész neje. Olajf.
17. Báró Hewald. "

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó. 9. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

38. Szalay Istvánné urnő. Pasztel.
39. Riedingerné urnő /Augsburg/. Pasztel.
40. Kisfaludi Lipthay Béláné urnő. Pasztel
41. Női fejtanulmány. Olajf.
42. Arcképtanulmány. Pasztel.
43. Kézimunka. Olajf.
44. A müvész gyermeke. Olajf.
45. Dr. Hirtné urnő. Olajf.
46. Halász Sándorné urnő. Pasztel.
47. A müvész arcképe. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
13. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

28. Leányka. Olajf. repr. melléklet.
29. Fejtanulmány. Olajf.
30. Horn D. Pasztel.
31. Öreg fej. Olajf.
32. Csendélet. Olajf.
33. Munkácsy Mihály. Olajf.
34. Dr. Rosenberg Gyuláné urnő arcképe. Olajf.
35. Arcképtanulmány. Olajf.
36. Arcképtanulmány. Pasztel.
37. Öreg asszony. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti SZalon. 1909. Január hó. 9., 10. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

48. Ujságolvasás. Olajf.
49. Deutsch Olga urhölgy. Pasztel.
50. Gyermektanulmány. Olajfest.
51. Bezerédj Viktor államtitkár. Pasztel.
52. Köves Györgyné urnő. Pasztel.
53. Strauss Mórné urnő. Pasztel.
54. Lánczy Leóné urnő. Pasztel.
55. Arnstein Raoulné urnő. Pasztal.
56. Szögyény-Marich Mariska urhölgy. Olajf. Repr. melléklet.
57. Balás Béláné urnő. Pasztel.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hő. 13., 14. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

58. Női arcképtanulmány. Olajf.
59. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
60. Hevesmegyei huszár. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
61. Rökk István, Oettl Aladár. Tanulmányok a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
62. Asztalos Béla és Ordódy Pál. Tanulmányok a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
63. Borsodmegyei huszár. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
64. Subich György. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
14., 17. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

65. Bajor erdei házak. Olajf.
66. Ministráns fiu. Olajf.
67. Gróf Dézasse János. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
68. Bartal György. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
69. "Friedl". Olajf. Repr. Melléklet.
70. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
71. Xyvkovich Emil. Tanulmány a millenáris felvonuláshoz. Olajf.
72. Berlin télen. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 19o9. Január hó.
17., 18. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

73. Gyermekarckép. Olajf.
74. Tanuló gyermekek. Olajf.
75. Várakozás. Olajf.
76. Otthoni munka. Olajf.
77. Bucsusok visszatérése Rómából. Olajf.
78. Iskolai feladat. Olajf.
79. Hiuság. Olajf.
80. Gyermekarckép. Pasztel.
81. Női akttanulmány. Pasztel.
82. Tatai részlet. Olajf.
83. Tatai tájkép. "

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
18. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

84. Mathis Pál. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
85. Sárközy Auréla főispán. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
86. "Niki". Olajf.
87. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
88. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf. /Férfiarc./ Repr. melléklet.
89. Arcképtanulmány. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
19. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

90. Vetetlen ágy. Olajf.
91. Báró Vay Elemér. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf. Repr. Melléklet.
92. Altorjay Sándor. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
93. Ifj. Gróf Pálffy-Daun Vilmos. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
94. Baditz Zoltán. Tanulmány a millenáris hódoló felvonuláshoz. Olajf.
95. Arcképtanulmány. Tanulmány a " " felvonuláshoz. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
19., 20. l.

Halmi Artur MDK

Rózsák olf
Tanulmány olf
Lützowplatz télen olf
Mausi pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Halmi Artur, 1866-

Csoportkép

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec.

48.1.

MDK

Halmi Artur, festö
1866-1939

Vizsga után.

A Szépművészeti Múzeum tulajdonában.

Műcs.-OMKT "A gyermek a művészetben" kiáll. 1940. II.-III
Kat. 5.1.

Halmi Artur MDK

Női arckép, repr.

Műcsarnok 1916/17.téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Majláth Zenke grófnő repr.

Mücsarnok 1917/18.téli kiáll.

MDK

Hálmi Artur, festö
sz.1866.

Női arckép. Jelezve. Pasztell
85 x 35 cm.

Almásy-Teleki XI.1943. Kat. 11.1.

M.D.K.

Halmi Arthur festőművész

Feiks Jenő rajzai között szerepel Halmi Arthur Feiks-ről készült rajza "A Fészek irásban és képben" c. közlemény keretében.
Halmi Arthur képe viszont Feiks rajzai között szerepel a Fészek-klub tagjainak karikaturái között.

Szinházi Élet. Bp. 1917. márc. 25. ápr. 1. VI. évf. 13. sz. 9. lap.

MDK

Halmi Artur, festőm.

alak, fej-és portrétanulmányt, arcképet állitott ki.

A téli kiállitás. - Szépm.Muz.1917-18. Művészet.1917. 5c.1.

MDK

Halmi Arthur

Vizsga után, of.,repr.

Kézdi-Kovács L.: A 80-as évek müvészete. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza.385-391.l.

Halmi Artur

MNK

csak nevét említi a XIX. sz. festészete végén a "legkiválóbbak" között.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

80.l.

MDK

Halmi Artur

Két képe a Dillingham és Sullivan arcmás, a Nő a művészetben c.tárlaton.

Cikk: Tárlatok.

Művészet, 1936. 3-4.sz. 58.l.

M.D.K.

Halmi Artur

Rajz Faludi Antal szinmüvészről, amely illusztrációként szerepel Farkas Imre: "Faludi Antal" c. nekrológjában.

Szinházi É et. Bp. 1932. okt.9-15. XXII. évf. 42. sz. 31. lap.

MDK

Halmi Arthur

Interieur. Olajf.

Kézdi-Kovács László Atelier-kiáll.kat.Nemzeti Szalon.1911.febr. 11.lap

MDK

Halmi Artur,

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott
be. 1909.

A Nemz. Szal. 40o-ik jub. és a MŰVÉSZ-ik kiáll. -a.
1929.febr.

Halmi Arthur festőművész

Mausi

gróf Teleki Pálné

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok

Halmi Arthur festőművész

Mrs.Dillingham

Mrs.W.D,Sullivan

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok

Halmi Arthur festőművész

Mrs.Barton Farr

A borbélynál

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Ulcsarnok

MDK

Halmi Artur, festöm.

Teleki Pálné grófné. Repr.

KMTárs. A nö a müvészetben. 1936. Kat.

Halmi Artur festőművész

Teleki Pálné grófnő repr.

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa 1936.Műcsarnok

M.D.K.

Halmi Artur

Márkus László: Képek és arcképek cimmel ir a Nemzeti Szalon kiállitásáról. A lap bemutatja a müvésznek Gombaszögi Fridáról festett képét. Repr.

Szinházi Elet. Bp. 1935. okt. 13-19. XXV. évf./15. lap. 42. sz./

MDK

Halmi Arthur

Majláth Zenke grófnő arcképe.Repr.

Műcsarnok, 1917/18 téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Kellemetlen helyzet, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

A muzeumban, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Plakáttanulmányok, rajzok

Farsang, plakátvázlat, rajz

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Rózsák, olf.

Tanulmány, olf.

Lützowplatz télen, olf.

Mausi, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Illusztráció tanulmányok I-III. rajzok

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MNK

Lola Beeth, pasztell

S. urnő arcképe, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Szögyén-Marich , olf.

Virág, olf.

Dr. H.O. ur arcképe, pasztell

Miss Wood arcképe, olf.

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur

MDK

Bismarck Herbert herceg, olf.

Niki, olf.

Friedl, olf.

V.k.a.arcképe, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Arcképtanulmány, olf.

Niki, olf. I-II.

Mausi, olf.

Öreg asszony, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur

MDK

Miss Geraldin Farrar, pasztell

Genre, olfvázlat

Tatai tó, olf.

Zongoralecke, pasztellvázlat

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Interieur, olf.

Varró nő, olf.

Saját arckép, olf.

Miss Devries, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Halmi Artur

Részvételével megalakult a Magyar Arcképfestők Társasága

?.929.X.1o.

MDK

Halmi Artur

Majláth Zenke grófnő, repr.

Művészet 1917. 74.l.

Halmi Artúr

Halmi Artúr, aki Ischlben és Bad Gasteinban nyaralt, október 15-én indult vissza Amerikába a Bremen fedélzetén. Portrét festett a nyáron.

Est 929. X. 20.

Halmi Artur

hűve mezepel a hunkány
Cék tárgyszorjátékán

Nyság 1937 VI. 4

Halmi Artur festö

M.D.K.

Munkácsy 1882-ben felajánlott ösztöndíjával került annak párizsi műtermébe

Lyka Károly: Munkácsy, Bp. 1964. 24.1.

Halmi Arthur

Szerepel a Magyar Ardrégfestők
Kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nyság 1937 X. 9

Halmi Artur festő

Szerepel a bécsi Künstlerhaus magyar kiállításán

Lipság 1937 III-6.

Halmágyi Róland

A Nemzeti Színház tavaszi

társulatán szerepelt.

Új Magyarország 1942. VI. 11.

Halmágyi Roland, festőm.
kárpaszományos honvéd

képei tulnyomórészt a székely világot, tájakat, életet rögzitik. A vármegye lakossága megértéssel támogatja a művész-katonákat.

katonai szolgálatot teljesitő festőművészek kiállitása Csikszeredán. -Székely Nép, Sepsiszentgyörgy.1943.okt.

Halmai László

A pedagógus fertők kiállítása
Vezprémben, szerepellek művei.

Balogh Elemér: Megszerettetni a szépet.

Napló (Vezprém) 1972. ápr. 7.

Halmi Artur

Kerejtel a magyar Ordrépfestők Társaságja kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 X. 10.

MDK

Halmi Artur

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930.34.sz. 204.l.

MDK

Halmi Arthur, festöm.

sz.1866.

Gyerek almával. J. alul jobbra: Halmi A.899.

26 x 19 Fa .

Nagy. Nemz. Reneszánsz Társ. I.aukciója. Bp. 1921.
Kat. 13.l.

MDK

Halmi Artur, festön.

a részletekben ö is segitett.
Munkácsy Mihály e nagy zseni utolsó fellob-
másait mutatja e,részben fáradtan festett
kép /Árpád ..... c. képe mely az Országház
ülésterme számára volt szánva eredetileg, melynek
részleteibentöbb magyar müvész segitett a mesternek
kik Párisban éltek

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bp. 1937. 114.l.

MDK

Halmi Artur, festöm.

1890. Munkácsy-féle 6000 frankos ösztöndij:

Vizsga után.

OMKT. Vándorkiállitások.1910.szept.8.-dec. 27. Eger. Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyö
Kat. 63.1.

Fénykép Milgné

Képzőművészeti Főiskola: 345 Mg.

Halmi Artur: Gyermek portré (rest.)

kapos Vándor tanszékén restaurálták

Festmény, rest.

Pétrén fotó

Vegetáció nincs.

Halmi Artur

MDK

Miss Wood arcképe, repr.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Halmi Artur, festöm.

Vizsga után. 1890. - Munkácsy-féle 6000 frankos ösztöndij nyertese.

Műcs. -OMKT Tavaszi kiállitás.1900. Kat. 14.1.

Halmi Artur MDK

Női arckép, repr.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Halmi Artur MDK

Mailáth Zenke grófnő, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

Halmi Arthur

A Műcsarnok 1892 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Titkos esküvő, c. olajfestményét.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT. 50-133. 1.

MDK

Halmi Artur

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc.

3.l.

Halmi Artur MDK

Majláth Zenke grófnő, repr.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Halmi Artur

MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Halmi Artur

Női portréja a Magyar Arcképfestők Egyesületének kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap 1935. okt.8.

MDK

Halmi Artur

Arckép Festetich Taszilóról a Nemzeti Szalon kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők kiállitása.

B.H.1935.okt.6. 18.1.

MDK

Halmi Artur

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930. 34. sz.
204.1.

MDK

Halmi Arthur

A borbélynál

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

Halmi Artur MDK

Az ezüst lakodalom napján, repr.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Illusztrációk és rajzok

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

A borbélymühelyben, repr.

Műcsarnok 1895-96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

A borbélynál, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Tollrajzok

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Séta közben, olf.

Műcsarnok 1888.őszi kiáll.
I. sorozat

MDK

Halmi Arthur

Két életképpel képviseli a magyar festőket a párisi Salon kiállitásan. Egyik a "Vizsgalat után", mely nálunk az utolsó Munkácsy-dijat nyerte.

Cikk: Magyar festők a párisi Salon kiallitasan.

Vasárnapi Ujság, 1892. 39.évf. 19.sz. 332.l.

Halmi Artur, festöm. MDK

271. Csendélet. Olf. 34x56. J.f.j.

Árv. Közl. 1932. 1.rk.sz. 21.l.

Halmi Artur MDK

Kéjutazás, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Halmi Artur

Titkos esküfő, repr.

Mícsarnok 1992/93. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Titkos esküvő, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Kéjutazás, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat

MDK

Halmi Artur, festöm.

271. Csendélet. Olf. 34x56 J.f.j.

Árv. Csarn. 1932. 1.rk. 4. 21.1.

61/x. márc.

MDK

Halmi Artur, festöm.

173. Kisleány tükör elött. Olf. 60x40 Jelzett.

Árv. Közl. 1937. okt. rk.sz. 23.1.

Halmi Artur MDK

Életkép, olf.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Életkép, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

M.D.K.

Halmi Artur

Jeritza Mária müvésznőről készült festményének repr.-ját közli a lap.

"Jeritza elmondja a "Szinházi Élet"-nek karrierje történetét" c.
Szinházi Élet. Bp. 1922. juni. 11-17.
24. sz. 3-7. lap.

Halmi Artur MDK

Vizsga után, repr.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Vizsga után, olf.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

Halmi Artur MDK

Korán kezdi, olf.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

Halmi Artur

MDK

Nyár, Tanulmány, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

MDK

Halmi Artur, festöm.

Csendélet. Olf. 56x34. J.f.j

Árv. Közl. 1930. 4.rk.sz.55.szám. 21.1.

Halmi Artur

MDK

Vizsga után, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

M.D.K.

Halmi Arthur

95/a. Arcképvázlat. Pasztel.
96. Arcképtanulmány. Olajf.
96/a. "Mausi". Pasztel. A kép reprodukciója "Kis leány babával" cimmel mellékletként /OSzK bélyegzőjével lepecsételve/ lapkivágásokból behelyezve a katalógusba -füzés nélkül- másik két reprodukcióval, egy férfi és egy női, -aláirás nélküli- arcképpel együtt. A "Mausi" elnevezésü kép tulolda-lán cikk Halmi Arthur kiállitásáról, de nem teljes terjedelemben, a kép kedvéért levágták.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
20., 23. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

97. Frischmanné urnő. Pasztel.
98. Kettős gyermekarckép. Pásztel
99. Kis baba. Olajf.
100. Gyermekek mulatsága. Olajf.
101. Miss Defries. Pasztel.
102. Anya és gyermekei. Olajf.
103. Házi hangverseny. Olajf. / Melléklet
104. Madarasi Beck Gyuláné bárónő. Pasztel. Repr./
105. Benyiló. Olajf.
106. A borbélynál. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
23. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

107. H. grófnő. Pasztel.
108. Női képmás. Pasztel
109. Gyermekszobában. Olajf.
110. Rózsák. Olajf.
111. Hatvany Lily urhölgy. Pasztel.
112. Szentkép és rózsák. Olajf.
113. Azalea. Olajf.
114. Landauer Lipótné urnő. Pasztel.
115. Pünkösdi rózsák. Olajf.
116. Rózsák. Pasztel.

Halmi Arthur kiállitásának katlógusa. Nemzeti Szalon. 19o9. Január hó.
23., 24. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

117. Erdélyi Villetz Erna urnő. Olajf.
118. Hatvany Józsefné urnő. Olajf.
119. Ungár Olga urhölgy. Pasztel.
120. Leányka képe. Olajf.
120/a. Sámuel Jolán urhölgy. Pasztel
121. Elek Pálné urnő arcképe. Olajf.
122. Ruhaszárogatás. Olajf.
123. Folyósón. Olajf.
124. A kis müvész. Olajf.
125. Konyhában. Olajf.
126. Tanulmányfej. Olajf.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
24., 27. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

127. Kettős gyermekarckép. Olajf.
128. Erdei malom. Olajf.
129. Koszorukötés. Olajf.
130. Intérieur. "
131. Müteremben. "
132. Paptanulmány. "
133. Diplomata. "
134. Zongoralecke. "
135. Női tanulmányfej. Olajf.
136. A müvész arcképe. "

Halmi Arthur kiállításának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
27. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

137. Olvasó öregasszony. Olajf.
138. Szerecsen tanulmány. "
139. Lise Noir. Pasztel.
140. Váróteremben. Olajf.
141. Dr. Rosenberg Gyula. Olajf.
142. Pihenés. Olajf.
143. Fleischl Éva urhölgy. Pasztel.
144. Titkos esküvő. Olajf. Ő felsége a király tulajdona.
145. Zipernovszky Károlyné urnő. Pasztel.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 19o9. Január hó.
27., 28. l.

Halmi Arthur

M.D.K.

146. Fleischl Éva urhölgy. Pasztel. /A 143. sz. kép ugyanezen névvel szerepel./
147. Neuschloss Emil. Olajf.
148. Ébnerné urnő. Olajf.
149. Illusztrációk a "Jugend"-ből.
150. Vendéglői tanulmányok. Ceruza és tollrajzok.
151. Németországi tanulmányok. Ceruza és tollrajzok.
152. Alaktanulmányok. Ceruzarajzok.
153. Illusztrációk.
154. Illusztrációk.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó-
28., 31. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

155. Rajzok és vizfestmények.
156. Szines rajzok.
157. Illusztrációk.
158. Szines rajzok.
159. Illusztrációk.
160. Szines rajzok.
161. Illusztrációk.
162. Rajztanulmányok.
163. Illusztrációk.
164. Figurális rajzok.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1909. Január hó.
31. l.

M.D.K.

Halmi Arthur

165. Tusrajzok.
166. Szinezett tollrajzok.
167. Vizfestések.
168. Tollrajzok.
169. Szinezett tollrajzok.
170. Farsangi kép. Vizfestmény.
171. Táncosnő. Pasztel.
172. Sebestyén Richárdné. Pasztel.
173. Szávozd Emilné. Pasztel.

Halmi Arthur kiállitásának katalógusa. Nemzeti Szalon. 19o9. Január hó.
32. l.

MDG

Halmi Arthur (festő)

művei [redacted] szerepeltek egy, a
newyorki Central Station tete-
jén levő kiállítóhelyiségben tar-
tott nemzetközi portrékiállításon.

Liber Endre: A fővárosi küldöttsé-
gének amerikai útja.
városi Szemle, Bp. 192[redacted]. 586. l.

Halmi Arthur festőművén. (: New-)orh:)

8 órai Ujság.
1928. VII. 13., 6.
(: Hir. :)

Halmi Artur festő

Népszava 1909 január 10.
8 sz.6 lap.
Müvészet,irodslom,kritika.

Gyüjteményes kiállitást rendezett.

Halmi Artur festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 42. o.
Munkácsy-képeink.

Rajz: Freut Euch des Lebens.

Halmi Artúr

Miséret V. évf. 1906. 51-56. l.

Rafz: Ein hübsches Dutzend

Halmi Artúr

Művészet V. évf. 1906. 51–56. l.

Táblakép.Női fej.Halmi Artur

Magyar Müvészet 1925.2.sz.42.o.
Munkácsy-képeink.

MDK

Halmi Artur

Lóránth L: Csók István... Esti Kurir, 1944. febr. 21. 5.l.

MDK

Halmi Artur, sz. 1866.

Csoportkép

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 48 l.

MDK

Halmi Arthur, sz.1866.

Vizsga után

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921, máj. 17 1.

MDK

Halmi Artur, München

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Halmi Artur

Párisi Kiáll. 1900.

MDK

Hellmi Artúr festő
(Straubing)

Párisba utazik Munkácsyhoz, mivel megnyerte a M.-
ösztöndíjat. 1891.

MDK-A-1-1/2926.

MDK

Halmi Arthur festő
(Páris)

Elnyerte a Munkácsy-díjat. 1891.

MDK-A-I- 1/2885.

MDK

Halmi Arthúr festő
(München)

* Munkácsy díjra pályázott egy képével (?), ezt a berlini tárlatra küldi. 1891.

MDK-A-I-1/2876.

MDK

Halmi Arthúr festő

„Korán kezdi" c képét megvették. 1891.

MDK-A-I-1/2864.

Halmi Artúr festő

„Korán kezdi" c képét megvették. 1891.

MDK A-1 - 1/2853.

MDK

Halmi Artur fecto

Tölb. lépe a KT-nál, 1889.

MDK-A-1 - 1/2573.

MDK

Halmi Arthúr festő
(Munkácy tanítványa)
„Vizsga után" c képét a berlini tárlat számára
elkészi a museumból. 1892.

MDK-A-I-1/3034.

Halmi Artur festő M.D.K.

archépfestő

Kampis, Magy. mův. Bp. 1960 524

MDK

Halmi Artur

Titkos esküvő, festm.

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

826-7 l.

MDK

Halmi Artur festőm.

Genthon: A magy. festőműv.tört. A Szépműv. könyve. Bp. 194o. 992 l.

MDK

Halmi Artur, Feiks Jenő, Keményffy Jenő

9 arckép és karikatura, toll és cer.

Ernst Muz. 44/b. sukc. 17 l.

M.D.K.

Halmi Artur

8. /1866- / Vizsga után

"A gyermek a művészetben" kiállitás tárgymutatója 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társ. Bp. 5. l.

MDK

Halmi Artur

Önarckép, graf.

Az önarckép. Alkotás Müvészház, 1923. márc.

20. 1.

MDK

Halmi Arthur, festö

Elökelö dáma. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 3.1.
Szépm.Muz.

MDK

Halmi Arthur, festö

Gróf Zichy János portraitje. Of.

Nemz Szalon. Repr. Kiáll. -Balló Ede emlékezetére.
Magy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

Halmi Artur Lajos MDK

Kedvenc, olf.

Első lépés, olf.

Mücsarnok 1893/94 téli kiáll.

XIX

Halmi Artur Lajos MDK

Az ezüst lakodalom napján, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Halmi Artur Lajos MDK

Titkos esküvő, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Halmi Artur

festő, egy ideig Münchenben dolgozott, a szegő otthona alatt.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1940. 363 l

57 l.

Holmi István

(1866–1939) festő. Tanulmányainak utolsó állomása volt München. Először pleinair életképeket festett, majd 1910-ben a meséhez költözött.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l.

331 l.

Halmi Artúr

Amerikában képezett festő lett.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l.

331 l.

MDK

Halmi

neve emlitve

Pérely: Magyar rajzolók külföldön 149.l.

MDK

Ha,mi

Csók István: Rippl-Rónai és én. Nyugat, 1935.máj.

M.D.Y

Halmi
festő

Csók István is pályázott a Munkácsy
díjra, de őtőle Halmi nyerte el.

Telepy Katalin: Emlékezés Csók Istvánra
Művészet, 1965. Okt. – 12 lap.

Halmi A. festő

„~~[illegible]~~ „Vicsga után" c képével a párisi

világkiállításon díjat nyer. 1891.

MDK-A-I - 1/2859.

Halmi Artur MDK

Ebner Béláné arcképe, pasztell

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

M.D.K.

Halmi Artur

Az Amerikában élő "hirneves magyar festő" Nijinszkyné Pulszky Romola portréját festette meg. Képről készült fényképfelvételt bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1913. szept.19-26. II.évf
3o. sz. 3. lap

Halmi Artur

MDK

Mrs. Dillingham

Mrs. W.D. Sullivan

Mausi

gr. Teleki Pálné

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Halmi Artur

MDK

Mrs. Barton Farr.

A borbélynál

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

M.D.K.

HalmimArtúr,festő

Külföldön szerzett nevet, nagyvilági,előkelő arcképeikkel.524.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház éa a film.Minerva.1960.Bpest

MDK

Halmi

Lykaköszöns 67 l.

Halmágyi Károly

A 8. sorszámú terv /Halmágyi Károly, Nyiri István, Bakos Kálmán/ az alábbi pályázaton költségtérítésben részesült:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata. 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Halmágyi Károly

Vonnák János – Bakos Kálmán

tervei kiemelt megvételben részesültek a „Fejleszthető művelődési otthonok" tervpályázatán 1967.

Major Építőművészet 1969. 1. a. 2. l.

1936 február 24. Reggel

Reggel 936. II. 24.

Halmi Artur

Halmi Artúr és a magyar festők

— Levél a szerkesztőhöz —

Az Óperencián-túlról, a mesés Amerikából jött haza látogatóba neves honfitársunk, Halmi Artúr festőművész, aki már évtizedek óta él Newyorkban és egyik kedves arcképfestője az amerikai szépasszonyoknak. A gazdag, sőt minél gazdagabb szépasszonyoknak. Halmi pályafutását, gazdagságát, társadalmi sikereit ámulva hallják, mint valami tündérmesét, a szegény magyar piktorok, akiknek a nyomorúsága már olyan valószínűtlen, hogy mesét lehetne írni róla. Nem tündérmesét! Csúnya, nagyon csúnya, ijesztő mesét! Halmi nemcsak azért jött haza, hogy viszontlássa szülőföldjét és izgató történeteket mondjon el a pesti szegénység fájó szürkeségében élő művészkollégáinak a messze Eldorádóról, hanem összekapcsolja a kellemest a hasznossal: mióta hazatért, egyik megrendelést kapja a másik után, egyik pesti milliomosnőt pingálja széppé a vásznon a másik után. Ámbár Pesten fest, nem éppen pesti árakon: a gazdag úrnők úgy fizetik őt, mintha versenyezni akarnának a newyork Fifth Avenue gőgös mistresseivel. Olyan összegeket fizetnek az Amerikából hazarándult festőnek, amennyiről — bocsánat! — Halmi Artúrnál tehetségesebb magyar festők még csak álmodni sem mernek! Senki sem irígyli a derék Halmi mestertől az amerikai karriert. Legyen övé mindaz a dollár, amit Newyorkban keresni tud egy »gutgesinnt« arcképfestő, akinek az ecsetje alól karcsún, hűvös gőgben, reynoldsi előkelőségben és főként örök ifjúságban kerülnek ki, a festőecset csudatévő erejéből liliommá karcsúsodva a csikágói szafaládékirálynék és cipőtalphercegnők. De azt meg kell mondanunk Halmi mesternek: nem egészen szép dolog, — legalább is a mi európai fogalmaink szerint nem az! — hogy idehaza konkurrenciát csinál koldus-szegény kollégáinak, akiknek a számára nem nyílnak ki az erszények és ha kinyílnak, tizedrészannyira sem nyílnak ki, mint a messziről jött ember, a tengerentúli siker transzparensfényében hazatérő, félig már »előkelő idegen«-számba menő vendég előtt. László Fülöp, koronás fők királyi piktora szintén haza szokott térni időnként Budapestre. De ha kezébeveszi is az ecsetet, pénzt nem fogad el érte! Nem akar aratni ebben a sovány esztendőkkel meglátogatott országban, nem akarja elvinni a pénzt onnan, ahol oly kevés van belőle. Különösen pedig azokat a filléreket, amelyek talán más festőtehetségeknek jutnának, ha ő el nem viszi. Olyanoknak, akik nem annyira szerencsések, mint Halmi mester, mert a művészi kultúrájuk nem tud oly sikerült kényszeregyességet kötni az amerikai átlagízléssel, mint az egyébként kétségtelen tehetségű Halmi Artúré. Kitűnő tisztelettel:

Egy magyar művész,
aki nem mehet Amerikába.

a Bristol kis színházában produkál! Kiáll a zongorához támaszkodva és *verseket énekel.* Nem érzelmes sanzónokat, nem aszfaltballadákat, nem a pesti éjszaka széles körben könyt és kacajtfakasztó műdalait; *Sólyom a magyar lira gyöngyszemeiből fűzi össze műsorát!* Ki hitte volna, hogy a tiszta, igazi irodalomnak ily visszhangja, ily vonzóereje, ily hatása lehet 1936 telén!

Egyedül Sólyom kisasszony hitte és sikere teljes mértékben igazolja hitét, bátorságát, tehetségét. Estéről-estére *zsúfolt nézőtér (a színházak premierközönsége!)* önfeledten hallgatja Tompa, Czuczor, Vajda, Ady, Szép, Somlyó, Babay, Megyery Sári stb. legszebb költeményeit, lélegzetvisszafojtó csendben, nem túlozunk — áhítatos hangulatban. Sólyom Janka művészi egyénisége sokat fejlődött; különösen Vajda János örökszép »Húsz év mulva« versének előadása a gordonka tiszta, nemes hangjára emlékeztet. Gyakran a költői remekművek magasságaiban szárnyaló partnere *Buday* Dénes, az irodalmi esték műsorának zeneköltője. Nagy muzsikus ez a szerény, finom művész; fényes jövőt érdemel!

„Domáldi jegenyék"
Barabás Gyula
Jókai-díjnyertes regénye

Aki a »*Domáldi jegenyék*«-ben megírta marosvásárhelyi *Bolyai Farkas* és *Bolyai János*, a két matematikus-lángész emberi történetét, *Barabás Gyula* a

Halmi Artur

MŰVÉSZET

HÓMAN BÁLINT KULTUSZMINISZTER MEGTEKINTETTE HALMI ARTUR FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉT

A magyar fővárosban tartózkodik az Amerikában élő kiváló magyar festőművész, *Halmi* Artur, akinek a Royal-szállóban lévő ideiglenes műtermét szombaton délelőtt felkereste *Hóman* Bálint kultuszminiszter *Terbócz* Miklós dr. miniszteri o. tanácsos kíséretében. A kultuszminiszter a legnagyobb elismerésének adott kifejezést a látottakon.

M. 936. II. 16

M. 936. II. 16.

Halmi Arthur

Ardrépektel vezeprel „A nő a művénetben" c. kiállításon a hűvarnedban

Magyarság 1936 X. 24

HALMI Artúr festő

91 3.62

Új Művészet

Halmi ~~Attára~~Artúr,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét.A 19.-20.sz. magy.képzőművészetének keresztmetszete.388 mü;180 művész Halmi Artúr egy müvel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

MDK

Halmi Artur, festő.

Vizsga után, 189o. 6ooo.-frankos Munkácsy-féle ösztöndij.

OMKT-Vándor kiáll. 191o szept.8-dec.27-ig.

Kitünt.müv. lajstr.-Hornyánszky V. kny. 63. l.

Halmi Arthur, festő. Müvei:

Testetics Tasziló hrg.arcképe	of.-
Cartier Almássy Jaqueline grnő arck.	"
Miklós Andorné Gombaszögi Frida "	paszt.
Csekonics Endre gr. arcképe	"
Mailáth Zenke grnő "	of.-

Nemz. Szal.Müv. Egyes.- Magy. Arck.fest.Társ.repr.
Arck.Kiáll.katal. -Bp. 1935 okt. 5-2o-ig.

MDK

Halmi Artur, festő.

Csendélet, of.-

Árv. Közl. 1930 jun.3. rk.sz.- 54. aukc.- 2o.l.

MDK

Halmi Artur

1893)

Fekete J: M. képirók. PN. 308.sz.

MDK

Heinz Artur

Berlin 37 Kopfbok. IX. 208.82.

MDK

Halmi Arthur

A borbélynál, genrekép

Magy. müvész sikere külföldön.

Mücsarnok, 1899. 24.sz. 381 **1.**

Halmi Artur MDK

Vizsga után c. képét Csók István "Urvacsora"-jával, s Papp zsánerképével együtt jelölték a Munkácsy dijra, s Művel Munkácsy nem ismerte fel Csók képének értékét, el is nyerte az ösztöndijat.

Farkas Zoltán: Csók István.Bp.1957.12.1.

Halmi Artur MDK

Csók Lázárhoz irt levelében hivatkozik Halmira, aki látta az "Urvacsoárt",amikor Csók festette.

Farkas Zoltán:Csók István.Bp.1957.52.l.

MDK

Halmi Artur, sz. 1866.

Tükör előtt, festm.

Ernst Múz. 55. aukc. 1937. ápr.

15 l.

MDK

Halmi Artur,

A tükör

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 15 1.

MDK

Halmi Artur festőművész.

Előkelő dáma

Vas. Ujs. 1914. 47.sz. 879 1. kép.

HALMI ARTUR LAJOS

Aukción:

Halmi, A. Lajos: Lesendes Mädchen.
Öl auf Holz, 31x23 cm. Sign.

MÜNCHEN, Neumeister
Auktion 209. 30 Juni-1 Juli 1982.
Kat. Nr. 1008, S. 109.

Halmi Arthur

Müveiről igen nagy elismeréssel ir Romhányi Sándor: "Mükiállitások" c. beszámolójában, a Szalonban rendezett tárlatról.

Képes Családi Lapok, Bp. 1893. dec. 17.
XV. évf. 51. sz. 811-813. lap

Halmi Arthur MDK

A folyóirat hirt ad arról,hogy április 14-én nyilt a berlini Schulte féle Szalonban a festő és illusztrátor külön kiállitása, ahol tobb mint husz pasztell és olajkép, jobbára a müncheni és berlini előkelőségek arcképei láthatók.A "Die weite Welt"-ben Viktor von Kohlenegg irt a müvészről, aki a Társulat következő Téli Kiallitásán egy nagyobb gyüjteménnyel szándékozott résztvenni.

Magyar müvész sikere Berlinben.

Mücsarnok.1901.15.sz.215.l.

Mein lieber Arthur

Ich habe Deinen Brief vom 21.5. erhalten und mich sehr gefreut, von Dir zu hören. Ich habe Deine Adresse von Frau Dr. Kohn bekommen, die mir auch Deine Telefonnummer gab, aber ich habe Dich nicht erreicht. Ich bin sehr froh, daß Du Deine Stellung gefunden hast und hoffe, daß Du Dich gut einlebst. Ich habe Deine Briefe an Mutter weitergeleitet, sie hat sich sehr gefreut, Deine Briefe zu lesen. Ich habe Mutter gebeten, Dir zu schreiben, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat.

Ich habe Deine Briefe an Mutter weitergeleitet, sie hat sich sehr gefreut, Deine Briefe zu lesen. Ich habe Mutter gebeten, Dir zu schreiben, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat.

Ich habe Deine Briefe an Mutter weitergeleitet, sie hat sich sehr gefreut, Deine Briefe zu lesen. Ich habe Mutter gebeten, Dir zu schreiben, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat. Ich habe Mutter auch gebeten, Dir Geld zu schicken, aber ich weiß nicht, ob sie es getan hat.

MDK

Halmi Artur

Műcsarnok, 1901 347 l.

Halmi Arthur
1886-1942/

Munkácsy-dijas arcképfestő.

1891-ben bemutata képeit Munkácsynak.

172.o. v.ö. 149. jegyzet

Farkas: Munkácsy lev. 1952.

ső betétben a ferencesek plasztikusan
ott jelvénye. Az egész sárga flóderol átmázolva.
XVII. századi felvidéki fafaragásunk
gzetes emléke.
átjárófolyosón az északi szárnyból
var felé. Faragott, tagolt tölgyfake-
n két betétmezejét laposan faragott,
an álló, stilizált zozetta disziti.
. század közepe.
ató, aranyozott ezüst, vert domboru
llon idomu tagolt talpán buzakalászos
gylós, valamint angyalfejes emblémák
lt diszitményei között, vájatos szár-
plasztikusxx kuszó szőlőleveles inda,
szárnyas angyalfejek a luna lantidomu
zekrényét plasztikus vert szárnyas sze-

Halmi Artur /sz.1886/
A tükör előtt

Ernst Muzeum aukciói. XII. 15 l.

Halmi Artur

kezepel a nő a művénetben"
c. tiální tásson a (Nőnarnd)ban

Lejság 1936 X. 24

Halmi

"A téli kiállitás" cimmel Dr. Székely Béla számol be a tárlaton szereplő müvekről: a művész "Borbélynál" c. festményét kiemeli. "Világos, virágos szinben szép képeket fest a gyermekekről"-irja kritikájában.

Otthon, Bp. 1895. december hó. 3. sz.
2o4-2o7. lap

MDK

Halmi Artur, sz. 1866

Tükör előtt, vészon

Ernst Múz. 55. sukc. 1937. 15 l.

Halmi Artur, sz. 1886.

Női tanulmány, szén

Ernst Mus. 19. szk. 1922. máj. 1.

15

H. D. K.

HALMI Artúr festő
(Halmy)
„Vizsga után" c. életkérét munkácsy-
díjjal jutalmazták (1890)

bégvári 1958. 261. l.

M. D. K.

HALMY (HALMI) Artur festő

Munkácsy munkálása a Szontoplatásnál

Végvári 1958. 233. l.

Halmi Arthur festőművész
rajz 9.c.
Képirók, Képfaragók
Bpest, 1918.

191. kép. *Dísztálka. Besztercebánya, 1632.*

Ipolyi, Biharvármegye, 329. szám. — Radisics Ipolyi, 85. szám. — Gerevich PA, 260. l. — Kőszeghy, 101b. szám.

POHÁR,
cápás dísszel, kívül PATAI KATÁÉ, belül a fenekén PATAI JÁNOS ANNO 1668 felirattal.
Magyar munka, 1668-ból.
Ezüst, mag. 10·3 cm.

MELLBOGLÁR,
rozettás sodronyzománcos, áttört bogláros és ékköves dísszel. Kiemelhető középrésszel. Michael Neustädter brassói ötvös műve, 1680 körül.

Erdélyi kiállítás, 1931., 342. szám. — Kőszeghy, 233. szám.

PÉNZES POHÁR,
fenekén I. Frigyes József porosz király emlékérme 1706-ból, oldalán 21 lengyel garas.
Berlin, XVIII. század. Aranyozott ezüst, mag. 12 cm.

Halmi Arthur festőművész
Hatvany Józsefné báróné arcképe
Nemzeti Szalon, 1917-18
Uj Művészcsoport Első Kiállitása

24. kép. *Jakabfalvi festő, 1480 körül : Szent Jak*
indulása és elfogatása.

2. *Szent Jakabot elfogják* (24. kép)
(Belső bal alsó.)

3. *Szent Jakabot vesztőhelyre viszik, Josiást meg*
keresztelí
(Belső jobb felső.)

4. *Szent Jakab kivégzése*
(Belső jobb alsó.)

Halmi Arthur

Előkelő dáma, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás, 1914. 3 l.

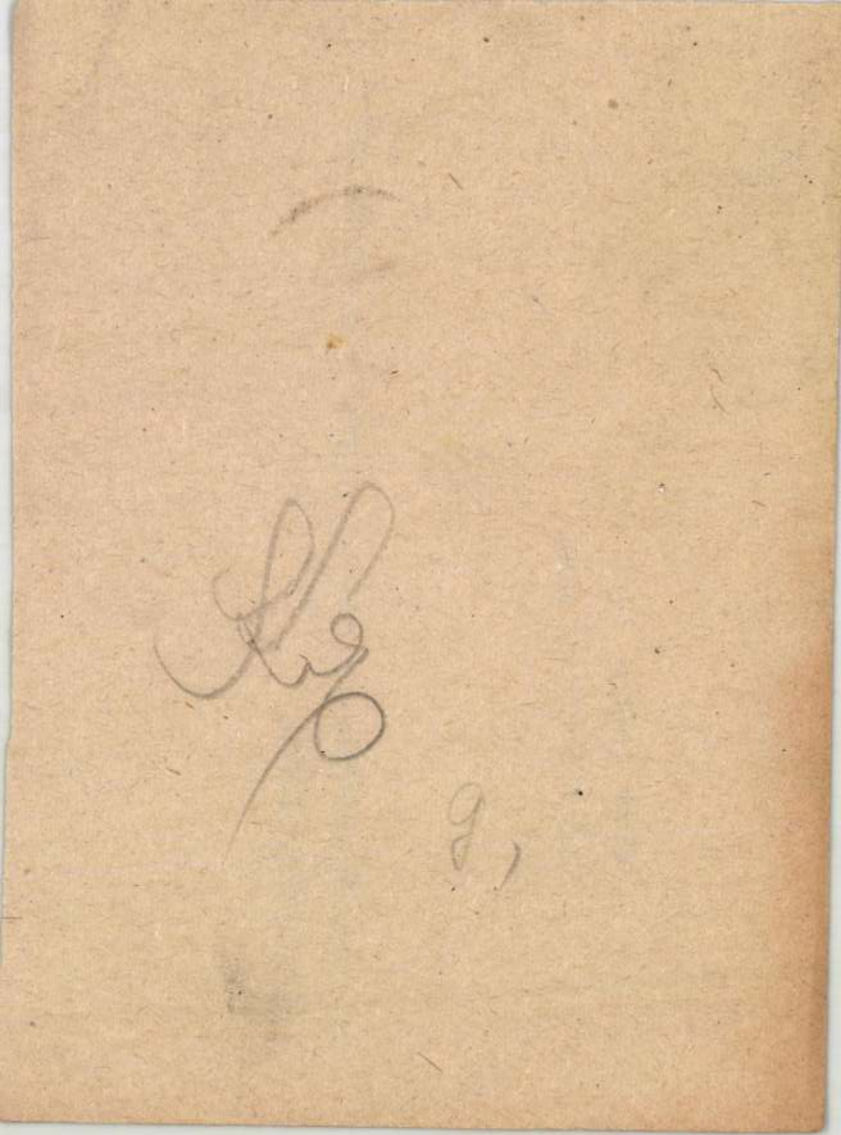

M.D.K.

Halmy Arthur

Rajza Beöthy Lászlóról . Repr.

Faragó Jenő-:"Tudtam, hogy visszajövök és visszajöttem" c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 20-27.
XVI. évf. 51. sz. 10-11. lap.

Halmi Artur MDK

Neuschloss Emil arcképe, pasztell

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Halmi Artur MDK

Ormody Vilmos arcképe, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Halmi Artur MDK

A vizsga után

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben kiáll.

Halmi Artur. F. Mg. 19. c.

1894 gr. Esterházy-kap. tatai vadélyc. (Ly. III. 57.)

A MAGYAR POSTA BETEGSÉGI BIZTOSITÓ INTÉZETE

BUDAPEST 4. — POSTAFIÓK 373.

..... szám.

19.....

FELVÉTELI IGAZOLÓLAP

a közkórházi ápolási és a betegszállítási költségnek a nyilvános betegápolási átalány terhére való elszámolására a 6000/1931. M. E. sz. rendelet 5. §-a alapján.

Igazolom, hogy ..... posta .....

..... nevű felesége — gyermeke a m. posta betegségi biztosító intézeténél biztosított — igényjogosult családtag és ezért az intézeti alapszabály 33. §-a értelmében a közkórház vagy állami klinika legalsó osztályán „rendes betegség"-gel ..... napi kórházi ápolásra van igénye.

Budapest, 19 .....

.....

intézeti igazgató.

P. B. B. I. 921 sz. ny. Jakab nyomda, Budapest.

MDK

Halmi Arthur

Titkos esküvő, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 5o - 133.l.

Halmi Artur: Előkelő dáma.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK ÁLTAL A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN A HÁBORÚ Á

Vas. Ujs. 1914. 879. l.
Vép

tol délre, valamint Ypres-
, több mint 700 francziát
ágyút és négy gépfegyvert
harcztéren a német lovas-
úlerővel támadó orosz lo-
e.
hadseregeink arczvonalán
ény. Az oroszok bevonul-
és Krosznóba. A monar-
hadifoglyok száma eddig
legénység. Szerbiában az
Kocseljevától és Valjevó-
Száva mentén Usczét ro-
nit és Banjanit elértük.
lített ellenséges vonal már
opot Steliczét is elértük.
ugatról előnyomuló had-
eledtek. A nyugoti harcz-
Nieuport mellett a néme-
ket okoztak az ellenségnek
. Ypresnél jól haladó tá-
i 1100 katonát fogtak el.
letre heves franczia táma-
elet-poroszországi határon
délre a tavaktól keletre
ki, döntés még nem tör-
llás jelentést ad ki a no-
zusi határon történt ese-
ovember 1-én az oroszok
édő csapatok az ellenség-
ozva, négy napig vonultak
öi vidékig. Itt 5. és 6-án
magukat, 7-én kezdték a
égy napi erős harcz után
tek, szuronynyal bevették
nük már véglegesnek volt
sz állások be voltak véve,
futva menekült a törökök

keleti harczterünkön nem
lőnyomulásunk Valjevótól
nállásra talált, mindazon-
nk, bár az eső és hó is
et, előbbre jutottak, több

bek Valjevó mellett újabb ellenállást akarnak ki-
fejteni. Néhány ezredükben hir szerint zendülés
tört ki. A hivatalos jelentés nagy dicsérettel emeli
ki a Körös, Maros és Lajta monitorok eredményes
munkáját e harczokban. A nyugati harcztéren,
Nyugat-Flandriában a német támadások a viharok
és esőzések által megnehezítve, lassan haladtak.
Yprestől délre 700 francziát elfogtak. Lilletől nyu-
gatra az angolok támadásait visszaverték, Berry
au Bacnál a francziáknak egy a terep felett
uralkodó hadállását ki kellett üríteniök. Az ar
gonnesi erdőségben a német támadások jól halad-
tak. Kelet-Poroszországban a harczok még tartanak.
Stallupönennél a németek 500 oroszt elfogtak,
Soldaunál még nincs döntés, Vloczlavecz táján egy
orosz hadtestet visszavertek, 1500 fogoly és 12
gépfegyver került kezükbe. A törökök a Köprikój
körüli harczokban, melyekben az oroszokat meg-
verték, 500 foglyot ejtettek, 10,000 fegyvert és sok
lőszert zsákmányoltak. Az oroszok rossz állapot-
ban fordultak vissza Kutek felé, a törökök a talaj
és időjárás nehézségei ellenére üldözték őket.
A szent háborút kihirdető fetvát a szultán kihir-
deti Konstantinápolyban.

November 15. Przemysl újabb védelme, úgy mint
a vár első körülzárása alkalmával, ezuttal is a
legélénkebb tevékenységgel folyik. November 14-én
az őrsereg egy nagyobb kirohanásával az ellensé-
get északra a Rokietnicza melletti magaslatokig
szorította vissza, csapataink igen csekély vesztesége
mellett. A Kárpátokban az ellenséges különítmé-
nyeknek egyes előretöréseit könnyen visszautasí-
tottuk. Az orosz felderítés az arczvonal többi
részein sem tud eredményt elérni. Szerbiában a
Valjevótól északra és nyugatra fekvő magaslatokon
az ellenség, hogy trainjének elvonulására időt nyer-
jen, előre elkészített hadállásokban ismét ellenál-
lást fejt ki. Csapatainknak sikerült november 14-én
kemény harczok után bevenni az ellenséges had-
állások kulcsát, a Kamenicza melletti magaslatokat
a losnicza—valjevói út mentén; 580 szerbet fog-
lyul ejtettünk, igen sok fegyvert és lőszert zsák-
mányoltunk. Csapataink november 15-én este Ob-
renovácz előtt Ubnál és a jaubinai hegyhát ellen

M.-D.-K.

HALMI Arthur festő

munkácsy osztöndíjat kap (ugyanakkor pályázott Csók is) 1890

./.

 M.D.K.

HALMI Artur festő

A mult század végén München ben élt

Réti István: A magyarországi művész-
telep. Bp-1954. 229., 232., 297. l.

Halmi Artur

Amerikából tért haza. Arcképfestő.

Szerepel „a nő a művénetben" c. kiállításban a műcsarnokban

Emlitve: „gróf Teleky Pálné"

„hrs. Dillingham"

Nemzeti Cyság 1936. X. 25

30

M. D. K.

HALMI Artúr fordító

Vizsga után 1890

Farkas Nemkösz. 464, 465.

A fegyveres szobában. Festette: HALMY ARTÚR.

Az *Uj Idők* egyedül jogos reprodukciója.

Uj Idők 1895. 37. 27.
149. l. lap

— Jaj, szentjeim, mög ne torobáljátok. Jó körösztény nem nyitja ki a halottas ház ablakát.

— Miért? No.

— Itthon van még a szögényke lelke.

Fölnézett jámbor pillantással a szent képre. Aztán a halottra vetette a tekintetét, mintha tőle várna ezért a kegyeletért áldást.

Oh, hát igen: itthon van még a szegény napszámos-asszony lelke... A férfiember mereven körülhordozta a tekintetét. Mintha keresné: hol van? A kis pohár fényesen csillant meg az almárium tetején. Tán abban van... A fehér bogyós koszoru ott van nyolc esztendeje az üveg alatt, a falon... Tán bizony odaszállt a száraz levelek közé?

A gyerekek közt lárma támadt a kunyhóban. A kisebbik belekapaszkodott a nagyobbik kezébe, a melyikben a kenyeret tartotta és kiabált, mint egy kis tigris... A nagyobbik gyerek megértette a szótalan beszédet és tört egy darabot a kenyérből a kisebbnek...

Már bizonyos, hogy az asszony lelke ott van köztük. Az egy esztendős Palkó beszédét bizonyosan ő magyarázta meg Jankónak...

A napszámos aztán föltette a kalapját és elment, kapott hamarosan fekete, gyalulatlan koporsót, két liliomszál volt ráfestve, olyan fehér festékkel, mint a hó és mindjárt melléje mázolta a nagy írástudó úr, a ki árulja, hogy:

ITT NYUGSZIK

PATYOLAT ANDRÁSNÉ, BENEI JULIS,

ÉLT 30 ESZTENDŐT.

Szép, finom és olyan fehér betük voltak, mint a szemfedő. Azon pedig nagylevelü virágok is voltak. Minden kitellett szépen a két párna toll árából. De jó, puha pehely volt mind. Lágy, mint a felhő. Julis asszony maga fosztotta.

S Patyolat András isten igazában dícsérték a ió emberek. Patyolat András szerette az asszonyt.

— A halálában is tisztöletben tartja, — mondták.

Úgy nyúlt a hideg asszonyhoz, mintha élne...

Mikor a doktor megvizitálta a halált, a napszámos asszonyt az ura felölelte és belefektette a tiszta koporsóba. Szépen fel volt ágyazva benne a forgács. Arra az örökös ágyra fektette.

Utoljára volt az asszony a karjában.

— Mikor halt meg? — kérdezte az orvos a munkást.

— Kakaskukorikoláskor.

— Hány óra volt?

— Három felé.

A doktor megírta az írásait. Aztán mondta az embernek, a ki ott állt a mellére hajtott fejjel:

— Holnap délután temethetik.

A napszámos-ember megfogta az ágy szélét és megütődve szólt vissza:

— Holnap?

— Igen, csak holnap.

— Előbb szeretnénk, nagyságos úr. Előbb.

— Nem lehet. Ha éjfél előtt halt volna meg, eltakaríthatták volna ma, de mivel ma halt meg, huszonnégy óra előtt semmi esetre se lehet...

A napszámos elkeseredett. Rászólt a gyerekekre, hogy ne ríjjanak. Nem érti az ember a szavát. Aztán az orvosnak mondta keserü, szomoru szóval:

— Nagyságos úr, mán csak akkor kérem, úgy tessék írni a cédulát, hogy éjfél előtt halt meg... El szeretnénk takarítani még ma. El muszáj...

— Hát én hazudjak maga miatt?

A halott ura, a szegény napszámos keserűséggel kiáltotta:

— Én pediglen, uram, *még egy napszámot veszejtsek el!*...

Szent Péter esernyője.

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

(Folytatás.)

A madame franciával vegyített német nyelven nyöszörgött, mormogott valamit, míg Mravucsánné is folyton beszélt hol az elől menő fiatalokhoz, hol a szegény madame-hoz, a ki úgy nézett ki borzas frizurájával, mint egy beteg kakadu.

— Csak erre, erre kisasszonykám! Ez itt a mi házunk. Még csak két lépés, asszonyság. Nem harap ám az a kutya. Csiba te, Garam! Mindjárt otthon vagyunk. Majd meglássa asszonyság, milyen szép ágyat bontok magának éjszakára. Csupa pöhely minden vánkosa.

Az egy csöppet se zavarta, hogy Kriszbayné abból egy szót sem ért. Némely asszony csak azért beszél, mert jól esik neki. Mit is csinálna, ha nem beszélne? Még bizony beszőné száját a pók.

— Fáj, ugy-e? De holnap még jobban fog fájni. Ezeknél a tompa zúzódásoknál úgy szokott. Bizony, még két hét mulva is megérzi. Hanem szó, a mi szó, — mondá egy jelentőségteljes pillantással az elől menőkre mutatva — gyönyörü pár lesz belőlük.

Így is csak pár lépés volt a Mravucsán-ház, nyájas ambitusával, mosolygó ablakaival, de még közelebb lett volna, ha a városháza előtt ott nem terpeszkedik vala egy nagy pocsolya, mely miatt a korcsma felé kellett kerülni. De e pocsolyára végre is szükség volt, tiszteletben tartotta azt Bábaszéken mindenki, mert ezen uszkáltak a városka lúdjai, itt hemperegtek a széleken az apró malacok és végül innen merítették a vizet tűzvészek idején a tűzoltók. Azt nem is említem, hogy a városka összes békái is itt tanyáztak, gyönyörü hangversenyeket adva a lakosságnak.

Ez a pocsolya tehát kellett, szívesen tűrték, mint közhasznu intézményt, s mikor egyszer a megyei főmérnök, Brunkusz Nep. János erre utaztában figyelmeztette az előljáróságot, hogy a városháza előtti mélyedést fel kellene tölteni, mindenki kinevette Brunkusz Nep. Jánost.

Halmi Artur

Irod
2

Szana Szárév

a m. mint
bört-ből
1901

284. l.
286 Léppel

Halmi Artur

Szód

Székely Sámuel:

Egy újságíró emlékei.

Bpest, 1926. 31 l.

EGY UJSÁGIRÓ EMLÉKEI

IRTA

SZÉKELY SÁMUEL

Halmi Artur

Irod

(31-33)

Vas. Ujs. 1909. 32. l.

(Halmi Artur Tepel, önarcképpel)

Ueferrel

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

A János evangéliuma XXI. részében Urunk Jézus harmadszori megjelenéséről van szó. Először

szumát jelenti, hanem nyílegyenes bátorsággal Isten kizárólagos szuverénitásának felmutatását s az ebből folyó összes konzekvenciák levonását, akkor ez az értékelés valóban szolgálat a legjavából, Isten dicsőségének szolgálata, amely magának a szerzőnek legkisebb népszerűséget sem szerez a természeti ember előtt, de éppen ezért valóban önzetlenül szolgálhatja elhivatása szerint a rábízott nyájat is. Ma a tudomány mai világhelyzetéről vagy általában a mai világhelyzetről írottakkal kalauznak lenni, presbiteri rendszerünkről, kálvinizmusunk kétséges eredetéről értekezni s irányt mutatni, testünkhöz nőtt jelszavakat, vérünkké vált, megrögzött felfogásokat összetörni — nem hálás szolgálat, de aki megismerte a maga elhivatását a tegnap és ma és örökké ugyanazon Krisztus örökké változhatatlan szolgálatában, az vállalja ezt a szolgálatot. Révész Imre örömmel s boldogan vállalja e művében is. Hosszú évtizedeken át gyakorolt történetkutatói elhivatása olyan valóságérzéket alakított ki s növelt naggyá szívében, hogy erre a kalauzra nyugton rábízhatjuk magunkat. Magyar s evangéliumi, „mellérendelő" és éles logikájú okfejtésére, melyre ma oly igen nagy szükségünk van.

A felölelt anyag négy részre oszlik. Első rész az Elvek címet viseli, melyben főként tudománypolitikai felfogása olvasható. Ebben a felfogásban vált ismeretessé Révész Imre neve Európaszerte, éspedig nemcsak reformált egyházi körökben. Szerettük volna, ha ebben a fejezetben helyet foglal a Ravasz Emlékkönyvben a református történetszemléletről írt értekezése is, amely tudományos és evangéliumi fejlődésének legmagasabb szintjét mutatja. Ebből s az itt közöltekből tűnik ki világosan, hogy miért

Halmi Artur

l

ó7sa M : M

r. tulcheř 1914.

R. imp. 211 – 213.

l.

Halmi Artur

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 187. l.

Halmi Artur

Ivod

Tovis. Halmi Artur.

Hét 1909. 2 sz

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Halmi Artur

Gróf Tascher Benjá-
minné arckége

repr

Szinházi Élet

1936. 52. sz.

Halmi Artur

Szefeltlex 160. l.

6 drb tarok játékkártya pesti és buda képekkel.

Horkós O. tul.

Ks. B. 562.

A légy

Csak egy légy vagyok, kicsi és jelentéktelen, de szemtelen.

A nyáron születtem a gyümölcs-piacon s volt egy testvérem is. A testvérem kevésbbé volt szemtelen, mint én, el is pusztult. Szokatlanul kevés volt benne a légy természetrajzából. Szerény, nagylelkü, áldozatkész volt, megjövendöltem neki, hogy rossz vége lesz.

Még mikor a légy kölyök-korát éltük, már akkor is különböztünk egymástól. Ha én a piacon a kofák orrára ültem, ő csak a fejkendőjükre szállt, míg én a gyümölcsök legjavából, a prima kvalitásuakból laktam jól, ő beérte az elhajított gyümölcs héjával és igy tovább.

Látható, hogy vesznivaló exisztencia volt.

Egyszer azt mondom neki, már akkor legénynyszámba mentünk: meg kellene a világgal, ismerkedni. Hagyjuk itt a piacot. Nézzük meg a házak belsejét, ismerjük meg ellenségeinket, az embereket s elvégre arra is kell gondolnunk, hogy nem mindig fog a nap sütni, a nyár elmúlik, jön a zord időjárás és meleg otthonról kell gondoskodni. Egy palotában szeretném tölteni a telet.

Láttam a testvérem szemén, hogy neki mindegy, ha nem is palotában, de mint soha eddig, most sem ellenkezett velem.

Másnap aztán bebújtunk egy szakácsnénak a kosarába és elmentünk vele egy palotába.

Egy kicsi és szegényes konyhába kerültünk, a háziasszony öreg, bánattól megtört asszony volt, hús kevés volt a házhoz, azt is azonnal betakarták, nehogy mi, legyek, rászálljunk és mindent szigorúan fedtek, takartak, borítottak, szóval, nem nekem való hely volt.

— Menjünk be a szobákba, — mondottam a testvéremnek, — hátha ott kevesebb lesz a rend, és nézzük meg a háziurat is.

Az úr az asszonynál is öregebb volt, a szeme zavaros és üres kifejezésü, nemcsak én, de még az ostoba testvérem is észrevette, hogy ez csendes őrült.

Az egyetlen fia miatt őrült meg, aki valami hivatalban sikkasztott, azután fejbelőtte magát.

Ilyen szamarak az emberek! Ők, akik hetvennyolcvan esztendeig élélhetnének, fejbelövik magukat. Volna csak olyan rövid időre kiszabva az életük, mint egy légyé, majd jobban megbecsülnék! Igaz, akkor is sikkasztanának, mert én csak egy légy vagyok, mégis lopok, de ez mindegy.

Ennek a csöndes őrültnek azonban volt egy veszedelmes rögeszméje. Azt hitte, hogy ő olyan nagy úr, hogy nincs más dolga, mint egész nap legyeket fogni s amikor kettőnket megszimatolt az ebédlőben, igazán őrült hajtóvadászatot rendezett ellenünk.

— Innét meg kell szöknünk, — mondottam a függöny-karnison a testvéremnek, — mert ez az őrült még ide is utánunk jön.

S délután, amikor jött az orvos, bebujtunk a kalapja karimájába és elszöktünk.

Az orvos egy rettenetesen szegény munkás-családhoz ment, ahol az asszony tüdőbeteg volt, s az anyja egy öreg, elgyötört, hetvenesztendős asszony vezette a háztartást.

Egy napig voltunk itt, de mondhatom, halálos félelmeket álltam ki.

Három gyerek volt a háznál, mindig éhesek s olyan éhesek, hogy azokat az ostoba legyeket, amelyek beleestek az ételjükbe, tudva és szándékosan — megették.

Mint élvezeti cikket, akkor utáltam meg magamat először s a szociálizmus igazságát, hogy minden ember egyforma, itt éreztem magamban először föllázadni. Ha a gazdag ember nem eszi meg a legyet, — mondottam a testvéremnek, — ne egye meg a szegény se. Gyerünk innét!

S másnap elmentünk ismét ott, ahol jöttünk: az orvos kalapja karimáján.

Most egy igazán szép, fényes palotába mentünk, az Andrássy-útra.

Egy gyönyörüszép, zöldes-lila falu és ugyanilyen ajtóju előszobából egy szalonba értünk, innét egy másik szalonba, azután egy hálószobába s igy kerültünk a ház úrnője elé.

Az úrnő vöröshaju, feketeszemü, japánpongyoláju asszony volt, jóval inkább kövér, mint sovány s a kanapén feküdt. Az arca ki volt pirulva, a szeme égett s a gyürükkel megrakott keze egy másik asszony kezében volt, akit ő „madame manicure"-nak szólított s aki a körmeit festette, fényesitette, ráspolyozta, kefélte.

— Ah, doktor, doktor! — kiáltott a mi kalapunk gazdája felé, — igy kell tönkremenni a mai asszonyoknak! Maguk szidnak, korholnak bennünket a gyönge, elromlott idegeink miatt, de ez a maga tudományos, humánus társadalma semmit sem tesz a boldogtalan asszonyok nyugalma és egészsége érdekében. Aztán csodálkoznak a vézna gyerekeken, de hogy legyen a mai viszonyok között élő asszonyoknak egészséges, erős gyerekük? Ha mi asszonyok olyan erőseknek születtünk is, mint a vatikáni Ceres, nem megőrül, elemészt, tönkretesz bennünket a mai tűrhetetlen társadalmi vagy szociális, már nem is tudom, milyen helyzet?

— Na lássuk, mi baja van? — mosolygott gúnyosan a kalap gazdája, aki bizonyosan híres orvos volt, mert még mindegyik helyen, az őrültnél is, a szegény embereknél is gorombáskodott, igaz, hogy ott pénzt is dugott a beteg asszony párnája alá. — Fogadom, hogy cselédkrizis támadta meg az idegeit!

— Csak gúnyolódjon! — sóhajtozta olyan boldogtalanul a szép asszony, mintha csak olyan helyzetben lett volna, mint egy légy, aki befőttes üvegbe esett. — A férfiaknak a cselédkérdés épp úgy gúny tárgya, mint a szerelem. De nekünk, asszonyoknak, az első a nyugalmunk, a második az életünk kérdése. Az utóbbit mi is elrendezzük valahogy magunknak, de a cselédkérdés elrendezése a nyilvánosság, a társadalom, vagy az állam kötelessége. Mit kivánunk mi, asszonyok, a cselédtől? Semmit! Csak: kötelességtudást, egy kis hűséget és erényt.

A doktor elkacagta magát.

— Hát ez nem sok, az igaz! Csak az a baj, — mondotta epésen, — hogy nem együtt, de még egyenként is, száz, nem cseléd, de művelt, előkelő urinő között is, megmondjam, hányban van meg? Nem mondom, találja ki maga, asszonyom!

Az asszony arca még pirosabb lett, de mert a goromba orvos nagyon divatban lehetett, hát csak kacagott.

— Maga javithatatlan!

Azután megbeszélték, hova menjen tengeri fürdőbe az asszony, megrongált idegeivel, amelyeket a cselédek tettek tönkre s az orvos elment és mi ott maradtunk.

Nemsokára a madame is elment, csak a szép asszony maradt nyögve, sóhajtozva a kanapén és egy angol regényt vett a kezébe. Mi a fésülködő-asztalon egy csomó Kugler-bonbont találtunk, jóllaktunk, én hálából az olvasó asszonyt agyonszekiroztam és igen jól éreztük magunkat.

Azután a szobaleány egy urat jelentett be, mire az asszony föl sem nézve az angol regényéről, hidegen mondotta:

— Jelentse be az uramnak.

Halmi Artúr Arckép

Uj Idők 1906. XII. 42-ik.

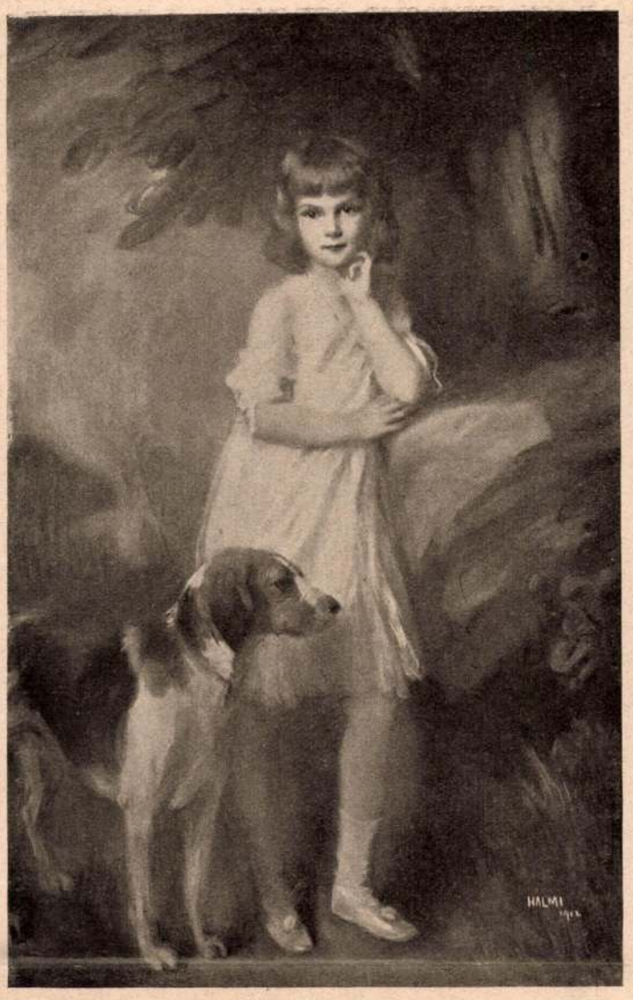

Magyar festő Amerikában. Miss Gloria Gould arcképe

Miss Edith Gould arcképe. Halmi Arthur festményei

Lakodalom a pálvölgyi várban

Elbeszélés

Irta Szomaházy István

A művész egyedül ült a bástyafal mögött és körülnézett az alkonyati félhomályban. Az erdők sötét szinfoltján túl sárga szántóföldek, haragoszöld rétek nyúltak el a horizont széléig, s a lombok közül apró játékszer-házikók csillantak meg a pirosló, esti fényben. A vércsefészek, mely gőgös oligarchaként virrasztott a síkság fölött, valaha dorbézoló zsoldoshadak tanyája volt, s a börtönben, melynek vasrostélya idáig látszott, megkínzott rabok álmodtak a napfényről és a szabadságról. A várudvarban még mutogatták a helyet, ahol valaha a pallós és a kínzókerék állott, s a képtár falán még ott függött a várúr képe, aki foglyait néha, ebéd utáni jókedvében, halálra korbácsoltatta. A pallós helyén most békés hársak virágoztak, a várúr ágyasházát pedig pompás termetű asszony foglalta el, aki Párisban készíttette a ruháit és a csipkéire francia parfüme-öt csepegtetett. A középkori zsarnokok porai fölött méltatlan, de bájos utód virrasztott, aki nyaranta itt sétált a bástya falán, de a legelső téli napon, mikor Lengyelország felől nehéz hófelhők közeledtek, rémülten menekült budapesti palotájába.

A művész csak dél óta tartózkodott a középkori várban; a vicinálissal jött, mely a vércsefészket a nagyvilággal összekötötte, s kora reggel már ismét búcsút készült mondani a romantikus hangulatnak, melyet eddig csupán a Jósika báró regényeiből ismert. Most, ahogy a sziklarózsás bástyafalon állt, kissé borzongva gondolt az éjszakára, melyet a sarkantyús kísértetek közt fog eltölteni, a lovagteremnek is beillő hálószobára, ahova az inasok a böröndjeit fölvitték, s a sivító szélre, mely bizonyára megrabolja majd éjszakai álmától. Gúnyosan nevetett, mikor eszébe jutott, hogyan került ide; aztán rezignáltan vállat vont, mert nem segíthetett magán.

A művész maga is szuverénje volt a mesterségének; a Gály nevet épp úgy ismerték az indiai klubok terrászain, mint a nagy newyorki hangversenytermekben, vagy az európai királyi palotákban. A világnak ez idő szerint ő volt a legelső zongorása; vagyonának még a kamatjait se költhette el, rendjeleit külön kazettában őrizte, dicsőségének pedig egy hosszú élet tétlenségével se bírt volna többé a végére járni. És most mégis itt volt a hegyek fölött trónoló kőhalmaz tetején, távol a szőnyeges fészektől, melybe kényelmesen begubózta magát, fürdőszobája csillogó ezüstcsapjaitól jól nevelt, halklépésü inasaitól, akik csak azért éltek, hogy az ő földi létezését kellemesebbé tegyék. A művész megborzongott és fázósan föltűrte kabátja gallérját; majd kárörvendő mosollyal így szólt magában:

— Drága fiam, hiába adod nekem a világhírű férfiút, szamár voltál és szamár maradsz, ez az igazság...

Mikor eszébe jutott, hogy miért jött ide a jó isten háta mögé, majdnem hangosan elnevette magát. Két héttel ezelőtt jókedvűen és semmire se gondolva bámúltatta magát az Andrássy-út járókelőivel, mikor

Uj Idők 1913-14. XX. 2. szám 41, 43 lapok

Báthori grófné, akit az ország legszebb özvegyének tartottak, hirtelen megállította előtte az autóját, s kesztyűs kis kezével mosolyogva intett feléje.

— Drága mester, — mondta neki, mikor Gály szolgálatkészen a kocsijához sietett, — ha valaha, akkor most igazán alkalma lenne rá, hogy holtomig lekötelezzen...

— Parancsoljon a grófné!

— Talán hallotta, hogy a kis leányomat május végén férjhez adom, s hogy az esküvőt otthon tartjuk, a pálvölgyi várunkban. Rengeteg vendégünk lesz, s maga Milos király is megigérte, hogy az ünnepi estét nálunk tölti. Nem gondolja, hogy óriási szenzáció lenne, ha maga a násznépnek a lakodalmas estén eljátszana valamit?

A művész gúnyosan vállat vont.

— A grófné ragaszkodik ehhez a rossz ötlethez?

— Az ötletemre, drága mester, oly büszke vagyok, hogy most már semmi szín alatt se mondok le róla. A pálvölgyi várban valaha királyok is jártak, — a művészet fejedelmei közül azonban maga lesz az első, aki szegény házunkat a jelenlétével megtiszteli...

A szeszélyes Gály, akit a leggazdagabb honoráriummal és a legcsillogóbb rendjellel se lehetett volna rávenni arra, hogy budapesti lustálkodását megszakítsa, keserves arccal markolt szénfekete üstökébe.

— Örömet szerzek a grófnénak, ha igent mondok? — kérdezte habozva.

— Boldoggá tesz vele.

— És gondolja, hogy megérdemli tőlem ezt az áldozatot? — folytatta azzal az impertinenciával, melyet világszerte ismertek.

A grófné szégyenlősen bólintott.

— Meg fogom érdemelni, — mondta lassú hangon, nehogy a soffőr a szavait megértse.

A művész odanyújtotta hosszukás kezét, s Báthori grófné, szédítő mosoly után, tovahajtatott kocsijával a liget felé. Gály felindulva tekintett utána, mert az igéret, melyet perfidül kicsikart, boldog és kellemes szívdobogást okozott neki. Egyszerre eszébe jutott viharos művészpályájának kezdete, mikor a fiatal Báthori grófné a sarkcsillag hideg fényével lobogott fölötte a horizonton, az este, amikor bemutatták neki, a római matiné, mikor a nagykövet palotájában félóráig csevegett vele, az alpesi falu, melynek környékén hetekig együtt kóboroltak, s a sok furcsa, félig humoros, félig nagyon is komoly szerelmi vallomás, mellyel gyönyörű partnerét annyiszor megkacagtatta. A művész beleszeretett a grófnéba, aki tiz évvel idősebb volt nála, s ez az érzés lassankint oly hatalmas szenvedéllyé növekedett, hogy Gály néha megrémülve tekintett a jövőbe. Mi lesz ennek a céltalan ostobaságnak a vége? Az önhitt hódító, aki megszokta, hogy minden nő a nyakába boruljon, annyira mégse veszítette el a józan eszét, hogy esztelen reményeket tápláljon. Ő is jól tudta, amit az egész világ tudott, hogy a harminchétéves, szép asszonyt sok esztendős barátság fűzi a detronizált Milos királyhoz, s hogy ez a vidám, feketére sült kalandorfejedelem ugyancsak nem tartozik ama fiúk közé, akiket egy jöttment zongorás a nyeregből kiüthet. Gály néha dühösen ledobta a fényképet, mely Báthori grófnét karcsú lovagló-kosztümben ábrázolta, s egyéb elégtétel híjján, kidobta az impresszárióját, aki gyanútlanul meglátogatta.

A fiatal ember tehát itt állt a pálvölgyi vár bástyafalán, s miközben a nap a lengyel hegyek mögé lehanyatlott elkeseredve gondolt nagyszerű, pesti fauteuiljeire, ebédlőjének világos intimitására, a rajongó asszonyokra, akik néha bátortalanul meglátogatták, — s aztán gyűlöletes pillantást vetett az óriás könyvhöz hasonló mezőségekre, melyek lassankint belevesztek az esti homályba. Töprengéséből hangos gongütés zavarta föl, mely jelezte, hogy odafenn az ebédet tálalják. Egy pillanatig az az ötlete támadt, hogy frakkosan, fehér nyakkendősen megszökik innen, de utóbb meggondolta magát és visszatért a várkastélyba.

A középkori termekben már hullámzott a lakodalmas nép, a tölgyfaburkolat ragyogott a csillárok fényében, a virágos, aranytól sziporkázó asztalok mellett harisnyás lakájok álltak sorfalat, a kis szalonokban dekolletált magnásasszonyok csevegtek, de Gálynak nem imponált a fényűzés: emelt fővel, gőgös szuverén módjára haladt végig az ünneplő sokaság közt. Szótalanul, büszke közömbösséggel akart befordulni az egyik vörösen megvilágított loggiába, de a könyvtár előtt barátságosan megszólította valaki.

— Kedves mester, — mondta Báthori grófné, aki uszályos ruhájában a régi királyasszonyok képeihez hasonlított, — jöjjön, hadd mutatom be a felséges úrnak...

A művész tiltakozni akart, de nem volt rá ideje: Milos király, aki sajátságos vegyüléke volt a nomád cigánynak és a római patriciusnak, kiváncsian ráfordította szénfekete szemét.

— Felség, — szólott a grófné, s mély pukkerlit vágott a király előtt — bemutatom Gály Sándort, a világhírű magyar művészt, aki zongorajátékával az egész világot meghódította, s aki ma abban a megtiszteltetésben részesít bennünket, hogy játszani fog nekünk valamit.

Gály feszesen meghajolt, s mikor föltekintett, még mindig magán érezte a király szúró és kiváncsi pillantását. Milos nem nyújtott kezet neki! A detronizált fejedelem, akinek egy viharos éjszakán menekülnie kellett székvárosából, akinek adósságairól legendákat meséltek az ujságok, aki történelmi származása ellenére alig volt egyéb vakmerő kalandornál, egy szobor mozdulatlanságával szegezte rá sötét és büszke szemét, majd mereven így szólott:

— Hallottam már önről és örülök, hogy játszani fog.

Ezzel elfordult s egy öreg grófnét szólított meg, aki violaszínű, csipkékkel agyondiszitett ruhájában már félórája kellette magát a felség körül. Gály összeszorította az öklét: ha első haragjára hallgat, talán az arcába vág Milosnak, aki ily lealázó gőggel bánt vele. A szegény művészt valami kifejezhetetlen düh fogta el, mert most hirtelen látni vélte a magányos fészket, ahol ebben a koronás senkiben a férfit szeretik, a lázas ölelkezést, a szerelem millió tobzódását, s az asszonyt, aki szeretője erős bivalynyakát magához szorítja. Talán az életét is odaadta volna, ha ezt a kifejezéstelen, gőgösségtől megmerevült arcot most hirtelen véresre zúzhatja, — de aztán sápadtan, izgalomtól lihegve sietett ki a félhomályos loggiába.

Az ebéd belenyúlt az éjszakába, s mikor Gály később, halálos csöndben, a zongorához ült, a vár fölött már halványulni kezdett az esti csillag. A művész, aki hangszere mellett máskor minden földi dologról megfeledkezett, most izzó farkasszemmel nézett körül fanatikus hallgatói között. Lángoló pillantása előbb végigsiklott a Báthori grófné alakján, majd sötét gyűlölettel pihent meg a nyugodtan emésztő királyon, aki isteni közömbösséggel dőlt hátra különálló karosszékében. Egy pillanatig valami leküzdhetetlen vágy fogta el, hogy szerencsés vetélytársát megfojtsa, hogy körmeivel a kövér balkán-kalandort véresre sebezze, de aztán lehunyta a szemét és szilajul belevágott a billentyükbe. Életében még sohase játszott úgy, mint ezen az éjszakán; mikor tíz perc múlva, egy elhaló futam után, verejtékes homlokát megtörölte, száz mezitelen asz-

Magyar festő Amerikában. Mrs. Georg Gould arcképe. Halmi Arthur festménye

mondtam, vígasztaló... sőt azt mondhatom... igen megnyugtató... igen örvendetes...

Akadozott. Az asszony elborult homlokkal hallgatta, és mikor akadozni kezdett, sötéten, röviden közbevetette:

— Miért?

Monostory meglepetve nézett rá:

— De, kedves Ida, — mondta, — bocsásson meg...

Az asszony kék szeme szikrázott.

— Ahogy én magát ismerem, — mondta élesen, — mindezt azért találja örvendetesnek és megnyugtatónak, mert engem most nemes módon kitehet, mert elegánsan kidobhat, mert nagylelkű gesztussal megszabadulhat tőlem.

Monostory zavarodottan nézett rá. Az asszony lihegett és lángoló arccal suttogta:

— Mondja meg, hogy azt akarja ajánlani, váljunk el.

Monostory kényszeredetten forgatta a fejét.

— Mondja meg, — sürgette az asszony. — Ugy-e, azt akarja ajánlani? Ugy-e, azt?

— Azt, — felelte lehajtott fejjel Monostory.

Az asszonynak fölbuggyant az erőszakkal elfojtott zokogása. Fölállott. A szívére és a szájára szorította a kezét, járkált egy ideig, azután fölindultan és fuldokolva mondta:

— És nem érzi, milyen kegyetlen ez a maga nagylelkűsége? Nem érzi, hogy ez a maga nobilitása milyen... milyen ordináré?

Monostory még mélyebbre hajtotta le a fejét és egy ideig megint úgy ült ott magába süllyedve, mint ahogyan a kocsin ült, amikor számon vette a multját és a jövendőjét. Az asszony elhallgatott és várt a feleletére. A Monostory felelete szelid volt és bánatos.

— Jól van, Ida, — mondta, — hát maga hogy képzeli a dolgot?

— Én úgy képzelem, — felelte hevesen az asszony, — hogy amim nekem van, az a magáé. És azzal, amim nekem van, vagy meg tudjuk tartani Erdő-Monostort, vagy ha nem tudjuk, akkor elmegyünk innen és élünk... élünk abból, amim nekem van.

— És?

— Mit és?

— És: hogyan képzeli maga az én életemet? Hogyan kell majd nekem élnem?

Az asszony megzavarodott.

— Istenem, — mondta, — hát... természetesen... én azt hiszem...

Monostory bólintott. A hangjában nem volt semmi kihívás és semmi rosszakarat.

— Természetesen, — mondta, — úgy, ahogyan maga akarja.

Az asszony kétségbeesve fakadt ki:

— Hát még most sem látja be, hogy az a helyesebb?

Monostory bánatosan és fáradtan elmosolyodott:

— „Helyesebb!?", — mondta ajkbiggyesztve, — miért ne... persze, hogy az a helyesebb...

Az asszony érezte, hogy a beszélgetés rossz irányba téved és ijedten erőlködött, hogy megint jó hangot üssön meg. Leült, megfogta a férje fehér és erős kezét és könyörögve mondta:

— Látja: maga most verekedhetne ki még az élettől mindent; most lehetne minden, ami lenni akart... Ami eddig történt: az a nagy iskola volt, amelyen át kell mennie mindenkinek, aki valami nagyot akar elérni...

Monostory bágyadtan kérdezte, inkább magától, mint tőle:

— Hát akarok én?

— Akar! — kiáltotta az asszony. — Akar; és mindent elér, ha énrám hallgat. Amihez maga komolyan hozzáfog, az sikerül. Ha csak akarja, ha csak nekem... ha csak velem... ha csak úgy csinálja, ahogyan én tanácsolom.

Monostory nagyot lélegzett és fölállott.

— Kedves Ida, — mondta lehajtott fejjel, szomorú szívvel és lankadt lélekkel, — mindennek volna némi értelme akkor...

Megakadt. Még nem merte kimondani, amit akart.

— Arról, — kezdte újra, — hogy mi az igazi nagylelkűség, arról beszélhetnénk...

Megint megakadt. Próbálta melegebben:

— Arról, hogy én a maga nagy jóságát elfogadjam, arról szó lehetne akkor, ha én azt hinném, hogy maga mindezt nem csupán nagylelkűségből mondja, nem csupán azért, mert maga igazán nemes és előkelő teremtés, hanem azért, mert... még szeret engem.

Az asszony föl akart sikoltani. Monostory egy mozdulattal elhallgattatta:

— Nézzen a szívébe, — mondta mély szomorúsággal, — legyen őszinte: maga engem már régen nem szeret.

Az arca elszürkült a rettentő bágyadtságtól, amely most ereszkedett le rá. Olyan irtózatos fáradtságot érzett, hogy a halál nyugalma édesnek és kívánatosnak tünt föl előtte. De mint egy elbúsult, nemes és haldokló harcos, végső erőfeszítéssel befejezte a becsületharc munkáját, amelyet elkezdett:

— És igaza van, — mondta fáradt ajakkal és hunyó szemmel, — hogy engem nem szeret... nem azért, mert esztendők óta rosszul bánok magával, hanem azért, mert esztendők óta már: én sem szeretem magát.

Az asszony összeszorított ajakkal, sápadtan nézett rá, ő megfordult, a nagy erőfeszítéstől szinte tántorogva kiment, átment a szobájába, lezuhant az ágyára és húsz óra hosszat aludt.

Amikor fölébredt, minden elő volt készítve a temetésre. Ő még megnézte az apját a koporsóban, és amikor meglátta, egyedül akart vele maradni. Egy félóra hosszat egyedül maradt a halottal és az apjának kemény és makacs vonásaiból, amelyekhez úgy hasonlítottak az ő vonásai, ismét megpróbálta kiolvasni a saját sorsát. Megerősödött az az érzése, hogy tud mindent, ami még számára eljövendő, és amikor leszegezette a koporsót, nemcsak nyugodt volt, hanem szinte derült.

A temetés után a felesége hivatta. Fölment hozzá. Az asszony utiruhában állott a szobája közepén. Vele volt a fia is.

— Isten vele, István, — mondta az asszony. — Én utazom.

— Isten vele, kedves Ida, — mondta Monostory, — én...

Nem tudta folytatni. Az asszony azonban várakozott.

— Én nagyon hálás vagyok magának, — mondta Monostory, — és...

Újra megakadt. Az asszony várakozott.

— És remélem, bizonyos vagyok benne, — mondta Monostory, — hogy az élet mindenért kárpótlást ad még magának.

Ekkor nem várakozott tovább az asszony. Odafordult a fiához:

— Búcsúzz el édesapádtól, — mondta neki reszkető hangon.

Folytatjuk

Nincsen nyugtom.

Éj van. Az éjnek csendje, homálya
Másoknak nyugtot s enyhet ad,
Virasztok én és kábult agyamban
Egymást űzi a gondolat.

És könnyre könny gyül a szememben,
Hiszen a sötét éjszaka
Nem oly sötét, mint életem, nem,
Az éjnek van még csillaga.

Míg nekem, nekem bánat van csak,
Mit soha senki meg nem ért,
Hogy mért vagyok oly boldogtalan?
Istenkém, ó mondd, miért?

Az éltem sötét éjjeléből
Csak nézem a temérdek csillagot,
Úgy fénylenek ott fenn az égen,
De én nyugodni nem tudok.

Kuttn Rózsika.

MŰVÉSZET.

Halmi Artúr. Az elmult vasárnap nagyérdekű kiállítást mutatott be a Nemzeti Szalon ügybuzgó vezetősége. *Halmi* Artúr festőművész arcképkollekciójának egy részét láthatjuk ott, szemünk nagy gyönyörűségére s lelkünk éteribb érzéseinek kiváltására. Az »Ország-Világ« mult számában már megemlékezett Halmiról s több képét is reprodukálta, miután azonban az említett cikk inkább a művész életrajzi adataival foglalkozott, kivánatosnak, sőt szükségesnek tartjuk, hogy képeiről művészi szempontból külön is megemlékezzünk. Halmi Artúrnak mintegy kétszáz kiállított arcképe két csoportra oszlik: arcképek és tanulmányok csoportjára. Műveinek ez a két fajtája úgyszólván két Halmit mutat be előttünk. Amikor a művészről, mint portretistáról beszélünk, nagyszabású jellegzetes erejét s azt a kivételes művészi talentumát kell kiemelnünk, hogy a szépet és kevésbé szépet mesterien tudja idealizálni s abszolut technikával rendelkezik. Ez a titka Halmi nagy sikereinek e téren, melyek őt *László* Fülöp és *Márk* mellé emelik, kikkel együtt mostanában a legjobb portréfestőnek jelezhetjük. Nem émelygős, mint Balló, nem agyon precizírozott, mint Benczur, s amellett még sem modern abban az értelemben, mely a képet a realizmus jelszavával elvázlatozza és több teret nyujt a sejtésnek és dedukciónak, mint a kézzel fogható és szemmel érzékelhető valóságnak. Halminak portréin oly finomságai vannak, melyeket eddig csak Lenbachnál és Lászlónál vettünk észre. Amellett, hogy konciliáns a lefestett női szépségekkel szemben, a művészet követelményeit sem tagadja meg s így tud nemesen művészi és charmant ember lenni egy időben. Ez utóbbi kellék — akármit mondanak a modernek — portrénál elengedhetetlen. Ez nem megalkuvást, hanem a művészinek oly értelemben való nézését és meglátását jelenti, ahogy azt az örökké önző ember a maga szempontjából kivánja, sőt követeli. Meglátni azt, ami egy arcon szép s elsiklani a fölött, ami kevésbé az, vagy egyenesen csunya: ez a művészi látás a portrénál s ez marad is ennek örök igazsága. Ezen elv mellett még mindig ezer fokozat állhat elő művészi és nem művészi képek között s Halminak éppen az legnagyobb érdeme, hogy ezen kijegecesedett tétel elfogadásával össze tudta mindenkor egyeztetni a művészi szükségességeket s így nem egyszerű portrét, de mindig művészi arcképet nyujtott. Képein azonkivül ott van az ábrázolt egyén lelke, mi ott ül a szem pupillájában, vagy az ajk szögletében, az élő, csaknem beszélő fej benyomását téve reánk. Ez Halmi, a portréfestő. Tanulmányai s csendéletei megint egy külön világ, melyben más művészi kellékekkel számol, mert másokkal is kell számolnia. Itt látjuk, hogy Halmi szélesen, összefoglalóan is tud dolgozni, és hogy művészi felfogása, beállítása, technikája mindenképpen elsőrangú. Megjegyezzük, hogy ez a kétszáz kép csak töredéke Halmi munkásságának, ennél ötször többet dolgozott eddigelé, ami fiatalkorát tekintve, egyenesen bámulatos. Sokat alkotni s művészien alkotni: azt hiszem, ez lehet egy művész álmainak álma. Hogy mindennek nyomában dús siker jár: az csak természetes folyománya ily dús és magasnívójú termelésnek, amint ezt a mostani kiállítás erkölcsi sikere is bizonyítja. *(bán.)*

Tessényi Margit zongoraművésznő, akinek számottevő sikerei voltak Németországban, január 12-én Bécsben játszott az Ehrbar-teremben. A művésznő különösen Szendy rapszodiája után meleg ovációban részesült. A bécsi magyar egyesület koszorút, a magyar dalkör virágcsokrot nyujtott át. Tessényi Margit január 31-én a Jurn-féle zongoraötöst fogja a Royalban Grünfeldékkel bemutatni.

Amerika első felfedezőjének. A csikágói olasz egyesület, Amerigo Vespuccinak emlékét márványszoborban akarja megörökíteni, a csikágói olasz egyesület, erre a célra képviselőházunk támogatását is kéri.

SZINHÁZ.

»Táncos huszárok.« Operett 3 felvonásben. Irta *Rajna* Ferenc. Zenéjét *Szép* Ernő verseire szerzette *Szirmai* Albert. A német császár pompás ötletét a szinműirók bőven kiaknázzák. A krefeldi esetből Kadelburg vígjátékot, Rajna Ferenc pedig operettet csinált. Szivesen elhisszük, hogy az életrevaló gondolat Rajna Ferenc fejében nyomban megszületett, amint olvasta, hogy Vilmos császár egy kis városkában elhelyezte egyik ezredét, hadd legyen elegendő táncos. Felesleges volt tehát külön kiadatni egy bizonyítványt Faludi Miklós, a Vigszinház jeles igazgatójától, hogy a Kadelburg-vígjáték bemutatása előtt már szóba hozta Rajna Ferenc az ő operettjét. Őszintén szólva nekünk semmi újat nem hozott a »Táncos huszárok« szövege. »Az asszonyregement«-ben és a »Hajdúk hadnagyá«-ban kijutott bőven a katonahistóriákból. Miért marad Rajna Ferenc állandóan egy tárgy mellett, ha még úgy ért is a kavarás boszorkánymesterségéhez. Röviden a »Táncos huszárok« lepipálják a cibileket. Két sikerült bált rendeznek és majd elhódítják a lányokat. Végül mégis csak a civil vőlegények kapják meg imádottjaikat. Ehhez a szöveghez *Szirmai* Albert pezsdülő zenét irt. A fiatalság vérének heves lüktetése hangzik a melódiákból, amelyekben nem mélységet kell keresnünk, de igenis nagyon sok fülbemászót találhatunk. E heti számunkban mutatóul közöljük a Sztrájk-nótát. A bemutató zajos külső sikerrel járt. *Petrass* Sári volt az ünneplés központja. Bájosan játszott, üdén énekelt és nyolc remek toalettben ragyogtatta szépségét. *Ötvös* Gitta, *Németh*, *Szirmai*, *Harmath* és *Papir* segítettek diadalra vinni a magyar szerzők munkáját. A »Mary-Ann« csendesen folydogáló, romantikus szövege után a »Táncos huszárok«-ban megtalálja a közönség az ellentétet. Semmi elérzékenyülés, csak folytonos vigalmasság, ez a jelszava az új operettnek. »Mary-Ann« abszolut értékéből persze ez az ellentét nem vonhat le semmit. Változatosság kell a szinházlátogatónak és a Király-szinház kiváló igazgatójának ügyes körültekintését dicséri, hogy iparkodik a legkülönbözőbb izléseknek megfelelni.

IRODALOM.

Új eredeti magyar férfikarok. Az »Apolló« zeneműfolyóirat most megjelent januári száma, tekintettel arra a szükségre, ami dalárdáink tréfás, farsangi hangversenyein oly erősen érezhető, két bizonyára hamarosan kedveltté váló tréfás kart bocsát közre, *Pavelits* Manó tanárnak »Canto, cantare« című és a »Három fehér szőlőtőke« kezdetű karokat. Ezenkivül tartalmazza *Révffy* Géza: »Nemzeti zászló«, valamint *Várföldi* Elek: »Lánggal égő teremtette« című karait. Az »Apollo« kiadóhivatala szivesen küld kivánatra mutatványszámot és az eddig megjelent 460 karról teljes jegyzéket. Egész évi előfizetési dija 5 kor. Előfizetések, rendelések VI., Lázár-u. 18. alá intézendők.

Nótakincs. Molitor Oszkár Euterpe zeneműkiadó vállalata (Kossuth Lajos-u. 15.) most bocsátotta közre »Euterpe zeneműzsebkönyvtár« cím alatt megjelenő antologiának II. kötetét. Ötvenhárom magyar dalt és népdalt válogatott össze ebben a kötetben *Lányi* Ernő, a népszerű dalköltő, csupa országszerte ismert dalokat, amelyeknek választékos harmonizálása Lányi avatott tollát dicséri. Ám a népdalok mellett eredeti dalokat is találunk a kötetben Makray, Lányi, Kurucz és Kacsoh tollából, melyek csak növelik a gyüjtemény értékét. A 68 oldalra terjedő kötetnek, diszes kötésben 2 korona az ára. — Ugyancsak az Euterpe kiadásában jelent meg a »Cimbalmozók dalkincse« cím alatt szerkesztett gyüjtemény is, a mely sikerült átiratait tartalmazza a legszebb népdaloknak, továbbá Makray, Lányi és Kacsoh eredeti dalainak. A sikerült átirás dr. *Krudy* Andor jeles munkája.

HIREK.

Tornász-bál. A budapesti (budai) tornaegylet 1907. január 21-én a budai Vigadó összes termeiben *tornász-bált* rendez a mentőegyesület budai fiókjának alapja javára. A bál főrendezőségét *József* főherceg és *Auguszta* főhercegasszony, védőségét pedig gróf *Karátsonyi* Jenő v. b. t. t. vállalták el, ami a mulatság fényes sikerét már előre biztositja. Jegyek a bálra előre válthatók az egyesület helységében (I., Attila-utca 2.) és pedig személyjegy 10 koronáért, családjegy két személyre 15, három személyre 20, négy személyre 25 koronáért. Jegyet csupán a boritékos meghivó felmutatása mellett lehet váltani és este a pénztárnál csakis személyjegy váltható.

A messinai kút, mely a székesegyház előtt állt, szintén rombadőlt. Művészileg alig lehet befejezettebbet képzelni, mint a Fontana del Duomó-t, Fra Giovanni Angelo Montorsolinak, egy firenzei mesternek a művét, fehér márványból allegóriai alakokkal és gazdag ornamentikával. Montorsoli Michelangelónak volt a tanítványa. Négy márványlépcső fölött, melyek vizetokádó álarcokkal voltak megszakitva s fekete márványból faragott lovakkal körülvéve, tizenkétszögletű medence emelkedett. A négy fülke szélén, melybe négy delfin okádta a vizet, négy hatalmas folyamisten nyugodott, a Nilt, Ebrót, Tiberist s a sziciliai Camarót jelképezve. A medencéből négy tritton merült fel, ezek csigaalakú kisebb medencét tartottak, négy bájos mintával. A kúton egyéb mitológiai alakok is voltak. Montorsolinak négy év kellett (1547—51.), mig ezt a remeket összeállította, mely valósinűleg pár pillanat alatt összezuzódott.

A budai királyi palota újraépitéséhez tizennyolc évvel ezelőtt fogtak hozzá. A palota most elkészült, az épitőbizottság lezárta zárszámadásait és rövidesen meglesz a zárókő letétele. A zárókőüregben el akarják helyezni a palota épitésének történetét. A palotát 1890-ben *Ybl* Miklós tervei alapján kezdték a krisztinavárosi szárnyon megújitani. Ybl halála után, 1891-ben *Hauszmann* Alajos vette át a művezetést és teljesen új tervet készitett a palota átalakitására és megnagyobitására. Ugyanakkor megalakult a palota épitő-bizottsága, amelynek első elnöke *Podmaniczky* Frigyes báró, az ő halála után pedig *Gromon* Dezső báró lett. Az épitkezés 1890-től 1908-ig tartott, beleértve az új darabonttestőri kaszárnya épitkezését is. Az összes épitési költségek, a berendezéssel együtt, harminckét millió koronát tesznek ki.

Fiume lakosságának száma a legújabb kimutatás szerint 50.020 ember. 1900-ban mindössze 39.350 főnyi lélek lakott a kikötővárosban és azóta 10.670 lélekkel szaporodott a lakosság.

Az V. ker. polgári leányiskola és női keresk. tanfolyam volt iskolatársainak szövetkezete e hó 17-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Szemere-utca 3—5. sz. alatti elemi iskola földszinti nagytermében jótékonycélú hangversenyt rendez, melynek műsora a polgári leányiskola növendékeinek karénekéből, továbbá a szivességből közreműködők zongora-, hegedü-, ének-, humoros előadás és szavalataiból áll. Itt kerül bemutatásra *Erney — dr. Falk* »Tavasz ünneplése« című dalkeringője, melyet 60 leány fog énekelni. Részletes műsor a helyszinén. Belépődij személyenként 1 kor.

HUSZÁROK

Zenéjét **Szép Ernő** verseire szerzé

Szirmai Albert

Min-ket Is-ten úgy se-git-sen, *eny-nyit* sem. Él-jen hát a sztrájk, a sztrájk, a sztrájk.

mf poco rit. *a tempo*

Hallgass ba - rá - tom, A szád ne jár - jon, Maradjunk csen - desen, Sze-rényen,

molto rit. *p a tempo*

ren - de-sen, Ki tud-tuk főz - ni. Nekünk kell győz - ni, Raj - ta harc-

sf *poco rit.* *a tempo* *rit.* *f*

1. 2. **Tempo di Marcia.**

ra hát, nekünk kell győz - ni.

a tempo *ff rit.* *a tempo*

sff *sff*

cresc. *ff* *sff*

tt három
násban ▫

y-szinház
nsága.

huszárok« ze-
ent két füzetben

FERENC
ESTVÉRE
zedők kiadásában
APEST,
Lajos-utca 4. sz.

et tartalma:
efirről.
rér. (Duett.)
t, köt.
küvő kvintett.

et tartalma:
önnek enyhítő
yek.
dirigensről.
kvintett.
nyra egy
y esett.

3 korona. Külön
ringő és az induló.

Pesti
nyomdar.t.
nyomdájának
e és nyomása
V., Hold-u. 7.

MDK

Halmi Arthur

ezüstérem

Klessics Gy: Párisi kiáll.kitüntetései. Műcs.
1900. 526-7 l.

MDK

Halmi Artur, festö,

a müvész állandóan Berlinben lakik most, összel kollektiv kiállitást rendez Budapesten. Legutóbb Belgiumban és Hollandiában járt és az itt festett tanulmányait ,valamint a jelesebb berlini alkotásait fogja bemutatni Berlinben,Münchenben és Budapesten.

Halmi-kiállitás.

Magyar Müvészet. 1900.aug.1. 875,876.old.

A messinai földrengés után

képviseli, akit a filantrop ezredes birtokán foglalkoztat. A tehetséges fiatalember egy ideig kutyáját tanítja, később elcsábítja gazdája feleségét. Az ezredes erre rövid úton kidobja szegény Lilyt.

Lily Berlinbe megy és lassan elveszti lába alatt a talajt. Sudermann hihetőleg ezt a harmadik, véleménye szerint igen modern részt, akarta aláhúzni, de elfogulatlanul meg kell állapítanunk, hogy minden színpadi ügyesség ezúttal csütörtököt mondott, Lily Czepanek sorsa inkább untat, mint érdekel. Pedig sok mindenféle érdekes dolog történik vele, főleg sok gonosz és sivárlelkü férfiuval akad össze. Szegény Lily! Irtózatos pech üldözi, ahány úr jön a közelébe, mind hazug, tartalmatlan, sivárlelkü és önző. Nem csoda, ha mindinkább kételkedik az „énekek éneké"-ben és mindig reménytelenebbnek látja a jövőt. Van egy barátja, aki gondoskodik róla, de az is fölöttébb színtelen, szürke és sivárlelkü férfiu. Különben valami gyára van, amely festett üvegárukat értékesit. Lily pedig jobbra vágyódik, mint festett üvegárúkra.

Még egy utolsó föllobbanás következik. Egy napon Lily egy fiatalemberrel találkozik az erdőben. A fiatal úr idealista, magántudós, Olaszországról beszél, hangulatai vannak és Lily ujjongva vallja be magának, hogy ez az, amire mindig vágyódott. Sajnos, a kiváló magántudós közvetlen leszármazottja annak a bizonyos Armandnak, akit annak idején már a Kaméliás hölgytől választott el a rideg apai szigor. A rideg apa ezúttal egy világot látott nagybácsi személyében jelentkezik, aki félig a globe-trotter, félig a milliomos világfi és félig a sorsharag szerepét játssza, különben pedig fölöttébb lovagiatlan eszközökkel dolgozik. A vég előrelátható. Armand elmegy Indiába, Lily vízbe temeti az „énekek énekét", lemond a belső szépségről és maga is a vízbe készül. De az utolsó pillanatban meggondolja magát és modern befejezés gyanánt elvéteti magát a gyárossal, aki festett üvegárúkat állit elő nagyban és kicsinyben.

Az „énekek éneke" elsülyed a fekete iszapban — ez volna tehát a regény szimbolizmusa. Hogy ez a szimbolizmus mit jelent, azt a regénynek majdnem minden oldalán úgyszólván ritkított betűkkel olvashatjuk. Minden nőnek lelkében benn él a vágy a nagy hangulatok, a nagy szenvedélyek, a nagy szerelmek és nagy áldozatok után. És ez a vágy nem hagyja el soha, akár a kölcsönkönyvtárban didereg, akár a főúri kastély háziasszonya, akár éretlen vidéki diákokkal szerelmeskedik, akár Berlin éjjeli kávéházainak fagyos mámorából kéri ki a maga részét. Életének igazi csődje pedig nem az elzüllés, hanem az a pillanat, amely megérteti vele, hogy ez a vágya örökké meddő marad, hogy az „énekek éneke" eleven dallá nem válik soha.

A régi Sudermann talán meg tudta volna csinálni ezt a témát, az új Sudermann önmagának adósa maradt. A vergődő lélek színpadi beállításokon keresztül szól hozzánk, és ezek a beállítások elveszik tőle az igazság erejét. Húsz év előtt, amikor Sudermann még nem tudott technikát, de saját fiatalságának emlékei erősek voltak benne, másképpen irta volna meg az „énekek énekét". Kár, hogy nem akkor irta. *F. P.*

Falusi verebek

— Gárdonyi Géza új darabja —

A Nemzeti Színház új rezsimjének első magyar bemutató előadása elé érthető várakozással tekintett az iróvilág éppenúgy, mint a színházjáró nagyközönség. A reprizek és új, többé-kevésbbé rosszul megválogatott külföldi darabok után vajjon milyen eredeti magyar darab fog először színre kerülni az ország első drámai színpadján? Melyik új darabot fogja az új vezetőség érdemesnek találni arra, hogy vele sorompóba szálljon és ezzel törekvéseiről is hitvallást tegyen?

Gárdonyi Gézának, „A bor" nagynevü szerzőjének új darabját érte ez a tisztesség, ami azonban nem csupán a szerzőre vet ünnepi fényt, hanem ez jórészt a színház új vezetőségére sugárzik vissza. Gárdonyi aranycsengésü neve a Nemzeti Színház újabb értékgyarapodása és a „Falusi verebek" sikere rövidesen „A bor" sikerének méltó vetélytársául fog bizonyulni.

Falusi emberek ügyes-bajos dolgai emelkednek itt tragédiává és siklanak át, kedves megoldással derüs vígjátékba. A falu bejut a városba és magával hozza minden bájosságát, minden szögletességét,

naivságát és — szerelmét. Nem forr össze a várossal, mert hiszen nem is egy magból szökkent ki. Csak itt él a városban, de falu marad továbbra is és a városba szakadt, bakává nőtt kisbírója, cselédnek szökött gazdalánya csak fázós, didergős falusi veréb lesz itt is. A község bírójának huga utánaszökik a szerelmesének, akit a baka-sors a városba sodort. De mert a lánynak nincs cselédkönyve, hát magához kaparintja a bátyjának bírói pecsétjét és idegen névre hamisít magának cselédkönyvet és a városba szökik a baka-kisbíró után, mert a szerelem, a falun is, mindennél erősebb. Aztán rájönnek a szökésre, azt is megtudják, hogy hol szolgál a lány és az öreg bíró, aki ismeri a törvényt, rendőrrel fenyegeti meg a lányt, amikor az a szép szóra nem hallgat és nem akar visszamenni a falujába, ahol gazdag kérő személyében, nagy tisztesség várna rája . . . Pedig milyen boldogan élt bent a városban az a két fázós, szerelmes veréb . . . A kis cselédhez el-eljárt a bakája . . . És kell-e ennél nagyobb boldogság? Most ettől is meg akarják fosztani őket. De ők inkább halálra szánják magukat. Igaz ugyan, hogy az a revolver, amely pontot tenne az ő hányatott kis életükre, csak játékrevolver. De ezt csupán mi tudjuk. Ők nem. Ők komolyan készülődnek a halálra. Leveleket írnak, búcsúzó leveleket, sőt, hogy a háziasszonyék, akik most történetesen hangversenyen vannak, meg ne ijedjenek, hát a kis cselédlány nagy gömbölyü betükkel egy papirszeletkére föl is írja, hogy: „Ne tessenek megijedni, mert mi meghőttünk." — A cédulát figyelmesen kiszögezik az ajtóra. Aztán nekilátnak a meghalásnak. De előbb még imádkoznak egyet. De imádkozásra történetesen éppen egy pezsgős palackokkal teli kosár elé térdepelnek és ima után — föl is bontják a pezsgős palackokat. Amikor azután az öregbíró meg a Veron néne, meg a háziasszony és családja hazajönnek, hát ott találják a két szerelmest a földön, elterülve . . . Az öregbíró bánkódik az erőszakosságán, de a háziúr, aki orvos, megvizsgálja a két szerencsétlent, akikről rövidesen kiderül, hogy nem is olyan szerencsétlenek, mint inkább — részegek szegénykék . . . Az öregbíró örül, a ház népe örül — és természetesen a nagy örömnek lakodalom lesz a vége . . .

Olyan egyszerü és olyan bájos ez a történet, mint a mezei virág, vagy mint az életnek egy gyönyörü rózsás epizódja. Közvetlenségében pedig csodálatosan művészi. Ezeket az embereket mindnyájan ismerjük, a bakát éppenúgy, mint a kis cselédlányt, csak éppen talán a nevüket nem tudjuk teljes bizonyossággal. Ezek szinte nem is színészek, szinte nem is az iró fantáziájának alakjai, hanem a mi kis Maris, vagy Böske szolgálónk és az ő bakája . . . A történetükben, a beszédjükben semmi erőltetettség, csupa őszinteség és a szív igaz melegsége, amely megkapja az embert, elragadja, viszi magával szép napsütéses vidékekre, tornácos házak tájára, amely előtt sárga szalmakazlak sütkéreznek, ahová messziről szőlőhegyek zöld oldalai integetnek . . .

Gárdonyi Géza színpadi teknikáját is csak ez a jelző illeti: művészi egyszerűség. De ez az egyszerűség szinte már boszorkányosság. A drámai nyelvéről pedig igazán hiábavaló munka jelzőket fecsérelnünk.

Ami az előadást illeti, néhány kisebb-nagyobb szépséghibától eltekintve, szokatlanul jó volt. Rózsahegyi a baka, Ligeti Juliska pedig a kis cselédlány szerepében, a tőlük már megszokott bájosságukat még meghatványozták. Az öreg parasztasszony szerepében Rákosi Szidi tökéletes alakítást nyujtott. Vizvári Mariska, Molnár Rózsi, Gyenes, Gál, Dezső és még mások buzgólkodtak a siker érdekében, amely nagy, őszinte és megérdemelt volt. *B.*

Halmi Artur a Nemzeti Szalonban

Ezúttal a Nemzeti Szalon falain bekeretezve látható az a közönség, amely máskor a nagy vernissage-okon elevenen sétál a kiállítási termekben. Mondják: a legfelső tizezer, azaz többnyire olyan emberek, akik sok pénzt örököltek vagy sok pénzt csináltak. És akik abban fáradnak, hogy lelkiismeretesen eleget tegyenek a társasághoz való kötelességeknek. Ide tartozik a többi közt az az idegfeszítő munka, hogy az ember kiválassza a párisi szabók kreációi közül azt, amely a divat forrpontját jelzi. Vagy az, hogy az ember tanulmány tárgyává tegye az érdemrendek dús sorozatát s abból kikeresse az épp neki valót. Avagy egy titulust. Van itt munka bőven, csak a szocialisták nem akarják korlátoltságukban elhinni, hogy ez is hozzátartozik a kulturához. Pedig hozzátartozik, mert ime hat a képirásra, a képirás pedig a művelődéstörténet szekrényében őriztetik.

Halmi Arturtól sok képet láttunk már, s most egy újabb gyűjteményt mutat be. Régibb, újabb festményei közt sok van, amely egészen ennek a társaságnak ízlése szerint készült. Nincs könnyü dolga az udvari festőnek, de talán még bajosabb a sorsa, aki nem az udvart festi, hanem esetleg olyanokat, akik még csak útban vannak odafelé. Mert az úgynevezett előkelő társaság többnyire „jobban ért" a festéshez, mint a festő — s ez még a kedvezőbb eset. Kellemetlenebbre fordul az állapot, mihelyst arról van szó, hogy a megrendelő a maga ízlése szerint kívánja az arcképét. Itt aztán Szcilla és Kharibdisz közé kerül a szegény piktor. Szcilla parancsolja: ebben a ruhában akarom magamat lefestetni, ezzel a mosollyal, arcomon ez a krém legyen. És fiatalabb legyek egy tucat évvel. És persze szebb is legyek. Kharibdisz pedig, akit ebben az esetben kinevezhetünk a művészet múzsájának, demokratikusan megcibálja a festő fürtjeit s fenyegetőn szól: Azért adtam neked talentumot, hogy másnak szolgálj s ne nekem? Meg foglak büntetni: ha nem hallgatsz a szavamra, kapsz ugyan pénzt és hírnevet, de visszaveszem azt a kincset, amivel megajándékoztalak: a talentumot.

Ebbe a dilemmába már nem egy festő jutott. A szives olvasó nézze meg könyvesszekrényében a legvastagabb műtörténetet s keresse benne, például, Winterhalter nevét. Ő volt fél-Európa udvari festője. Ő miatta perlekedtek egymással a hófdámok. Ő rá szórták a fejedelmek érdemrendjeiket. Nem találják meg? No lám, pedig az ember azt hinné, hogy legalább is külön fejezet, vagy külön kötet zengi e férfiu dicsőségét. Hogy ma nem tudunk róla, vagy legföljebb egy tucat sorban említik: ez annak a kegyetlen múzsának bosszuja.

Értjük tehát, mily keserves a föladata a festőnek, aki mégis belemegy az ilyen kockázatba. Hajszálon múlik: s szépségfestővé válik. A szépség-festéshez pedig nincs köze a művészetnek.

Halmi Arturra annak idején szemét vetette Munkácsy is. Ama szerencsések közé tartozott, akik a mester mellett dolgozhattak. Van ezen a kiállításon is néhány tanulmánya, amelyek e korszakra utalnak és lekötik a figyelmünket. A talentum, amely e munkákból szól, fölvette a harcot a high-life konvencióival. Halmi még fölszívott magába egyet-mást az új berlini festés vívmányaiból is. Némely arcképén oly szín- és előadásbeli fogásokat pedz, amelyek Lovis Corinthot juttatják emlékezetünkbe. A krémekkel és puderrel való küzdelemben most még diadalmaskodik erős színérzéke. Szine még friss. Intimebb képeiben, amelyeket a maga gyönyörüségére festett, még nincs megalkuvás és tétovázás. Ha ezek mellé függesztjük a leggyöngébbeket (amelyek természetesen a legjobban tetszenek a közönség szélesebb rétegeinek), azt látjuk, hogy a friss ecsetvonás ott már csak a veszedelmek közt tovasikló rutin. E két szélső pont közt ingadozik ez idő szerint. S hiú találgatás volna megjövendölni, hogy e kettő közül melyikre tér a jövőben. Biztató az ő kitünő, mindenki által elismert rajztudása. Ez minden munkájába kiváló kvalitásokat juttat.

Megoldott problémák

— Planéta-lakók —

Paul Scheerbart uramnak, — kiről az alábbiakban éppen szó leszen, — a szó nemes értelmében sok az oldala. Drámairó, poéta, természettudós, rajzoló-művész egy porhüvelyben. Ha nem tudnók azt, hogy neki Berlin közelében van a tuszkulánuma, távol a világ zajától: eddigi működésének tárgya és iránya után bizvást azt tehetnők föl róla, hogy nem is ezen a hitvány sártekén lakozik. Valamennyi írása: költeményei, drámái, no meg rajzai, festményei is évek óta mind ama következetesen hangoztatott elmélete körül forognak, hogy a planétákon valójában olyan élőlények születnek és mul-

Uj Idők 1909. XV. 3 sz. 70.
(H.A. a N.t.-ban)

mondtam, vígasztaló... sőt azt mondhatom... igen megnyugtató... igen örvendetes...

Akadozott. Az asszony elborult homlokkal hallgatta, és mikor akadozni kezdett, sötéten, röviden közbevetette:

— Miért?

Monostory meglepetve nézett rá:

— De, kedves Ida, — mondta, — bocsásson meg...

Az asszony kék szeme szikrázott.

— Ahogy én magát ismerem, — mondta élesen, — mindezt azért találja örvendetesnek és megnyugtatónak, mert engem most nemes módon kitehet, mert elegánsan kidobhat, mert nagylelkű gesztussal megszabadúlhat tőlem.

Monostory zavarodottan nézett rá. Az asszony lihegett és lángoló arccal suttogta:

— Mondja meg, hogy azt akarja ajánlani, váljunk el.

Monostory kényszeredetten forgatta a fejét.

— Mondja meg, — sürgette az asszony. — Ugy-e, azt akarja ajánlani? Ugy-e, azt?

— Azt, — felelte lehajtott fejjel Monostory.

Az asszonynak fölbuggyant az erőszakkal elfojtott zokogása. Fölállott. A szívére és a szájára szorította a kezét, járkált egy ideig, azután fölindultan és fuldokolva mondta:

— És nem érzi, milyen kegyetlen ez a maga nagylelkűsége? Nem érzi, hogy ez a maga nobilitása milyen... milyen ordináré?

Monostory még mélyebbre hajtotta le a fejét és egy ideig megint úgy ült ott magába sülyedve, mint ahogyan a kocsin ült, amikor számon vette a multját és a jövendőjét. Az asszony elhallgatott és várt a feleletére. A Monostory felelete szelid volt és bánatos.

— Jól van, Ida, — mondta, — hát maga hogy képzeli a dolgot?

— Én úgy képzelem, — felelte hevesen az asszony, — hogy amim nekem van, az a magáé. És azzal, amim nekem van, vagy meg tudjuk tartani Erdő-Monostort, vagy ha nem tudjuk, akkor elmegyünk innen és élünk... élünk abból, amim nekem van.

— És?

— Mit és?

— És: hogyan képzeli maga az én életemet? Hogyan kell majd nekem élnem?

Az asszony megzavarodott.

— Istenem, — mondta, — hát... természetesen... én azt hiszem...

Monostory bólintott. A hangjában nem volt semmi kihívás és semmi rosszakarat.

— Természetesen, — mondta, — úgy, ahogyan maga akarja.

Az asszony kétségbeesve fakadt ki:

— Hát még most sem látja be, hogy az a helyesebb?

Monostory bánatosan és fáradtan elmosolyodott:

— „Helyesebb!?", — mondta ajkbiggyesztve, — miért ne... persze, hogy az a helyesebb...

Az asszony érezte, hogy a beszélgetés rossz irányba téved és ijedten erőlködött, hogy megint jó hangot üssön meg. Leült, megfogta a férje fehér és erős kezét és könyörögve mondta:

— Látja: maga most verekedhetne ki még az élettől mindent; most lehetne minden, ami lenni akart... Ami eddig történt: az a nagy iskola volt, amelyen át kell mennie mindenkinek, aki valami nagyot akar elérni...

Monostory bágyadtan kérdezte, inkább magától, mint tőle:

— Hát akarok én?

— Akar! — kiáltotta az asszony. — Akar; és mindent elér, ha énrám hallgat. Amihez maga komolyan hozzáfog, az sikerül. Ha csak akarja, ha csak nekem... ha csak velem... ha csak úgy csinálja, ahogyan én tanácsolom.

Monostory nagyot lélegzett és fölállott.

— Kedves Ida, — mondta lehajtott fejjel, szomorú szívvel és lankadt lélekkel, — mindennek volna némi értelme akkor...

Megakadt. Még nem merte kimondani, amit akart.

— Arról, — kezdte újra, — hogy mi az igazi nagylelkűség, arról beszélhetnénk...

Megint megakadt. Próbálta melegebben:

— Arról, hogy én a maga nagy jóságát elfogadjam, arról szó lehetne akkor, ha én azt hinném, hogy maga mindezt nem csupán nagylelkűségből mondja, nem csupán azért, mert maga igazán nemes és előkelő teremtés, hanem azért, mert... még szeret engem.

Az asszony föl akart sikoltani. Monostory egy mozdulattal elhallgattatta:

— Nézzen a szívébe, — mondta mély szomorúsággal, — legyen őszinte: maga engem már régen nem szeret.

Az arca elszürkült a rettentő bágyadtságtól, amely most ereszkedett le rá. Olyan irtózatos fáradtságot érzett, hogy a halál nyugalma édesnek és kívánatosnak tünt föl előtte. De mint egy elbúsúlt, nemes és haldokló harcos, végső erőfeszítéssel befejezte a becsületharc munkáját, amelyet elkezdett:

— És igaza van, — mondta fáradt ajakkal és hunyó szemmel, — hogy engem nem szeret... nem azért, mert esztendők óta rosszul bánok magával, hanem azért, mert esztendők óta már: én sem szeretem magát.

Az asszony összeszorított ajakkal, sápadtan nézett rá, ő megfordult, a nagy erőfeszítéstől szinte tántorogva kiment, átment a szobájába, lezuhant az ágyára és húsz óra hosszat aludt.

Amikor fölébredt, minden elő volt készítve a temetésre. Ő még megnézte az apját a koporsóban, és amikor meglátta, egyedül akart vele maradni. Egy félóra hosszat egyedül maradt a halottal és az apjának kemény és makacs vonásaiból, amelyekhez úgy hasonlítottak az ő vonásai, ismét megpróbálta kiolvasni a saját sorsát. Megerősödött az az érzése, hogy tud mindent, ami még számára eljövendő, és amikor leszegeztette a koporsót, nemcsak nyugodt volt, hanem szinte derült.

A temetés után a felesége hivatta. Fölment hozzá. Az asszony utiruhában állott a szobája közepén. Vele volt a fia is.

— Isten vele, István, — mondta az asszony. — Én utazom.

— Isten vele, kedves Ida, — mondta Monostory. — én...

Nem tudta folytatni. Az asszony azonban várakozott.

— Én nagyon hálás vagyok magának, — mondta Monostory, — és...

Újra megakadt. Az asszony várakozott.

— És remélem, bizonyos vagyok benne, — mondta Monostory, — hogy az élet mindenért kárpótlást ad még magának.

Ekkor nem várakozott tovább az asszony. Odafordult a fiához:

— Búcsúzz el édesapádtól, — mondta neki reszkető hangon.

Folytatjuk

Magyar festő Amerikában. Mrs. Georg Gould arcképe. Halmi Arthur festménye

Báthori grófné, akit az ország legszebb özvegyének tartottak, hirtelen megállította előtte az autóját, s kezyus kis kezével mosolyogva intett feléje.

— Drága mester, — mondta neki, mikor Gály szolgálatkészen a kocsijához sietett, — ha valaha, akkor most igazán alkalma lenne rá, hogy holtomig lekötelezzen . . .

— Parancsoljon a grófné!

— Talán hallotta, hogy a kis leányomat május végén férjhez adom, s hogy az esküvőt otthon tartjuk, a pálvölgyi várunkban. Rengeteg vendégünk lesz, s maga Milos király is megigérte, hogy az ünnepi estét nálunk tölti. Nem gondolja, hogy óriási szenzáció lenne, ha maga a násznépnek a lakodalmas estén eljátszana valamit?

A művész gúnyosan vállat vont.

— A grófné ragaszkodik ehhez a rossz ötlethez?

— Az ötletemre, drága mester, oly büszke vagyok, hogy most már semmi szín alatt se mondok le róla. A pálvölgyi várban valaha királyok is jártak, — a művészet tejedelmei közül azonban maga lesz az első, aki szegény házunkat a jelenlétével megtiszteli . . .

A szeszélyes Gály, akit a leggazdagabb honoráriummal és a legcsillogóbb rendjellel se lehetett volna rávenni arra, hogy budapesti lustálkodását megszakítsa, keserves arccal markolt szénfekete üstökébe.

— Örömet szerzek a grófnénak, ha igent mondok? — kérdezte habozva.

— Boldoggá tesz vele.

— És gondolja, hogy megérdemli tőlem ezt az áldozatot? — folytatta azzal az impertinenciával, melyet világszerte ismertek.

A grófné szégyenlősen bólintott.

— Meg fogom érdemelni, — mondta lassú hangon, nehogy a soffőr a szavait megértse.

A művész odanyújtotta hosszukás kezét, s Báthori grófné, szédítő mosoly után, tovahajtatott kocsijával a liget felé. Gály felindulva tekintett utána, mert az igéret, melyet perfidül kicsikart, boldog és kellemes szívdobogást okozott neki. Egyszerre eszébe jutott viharos művészpályájának kezdete, mikor a fiatal Báthori grófné a sarkcsillag hideg fényével lobogott fölötte a horizonton, az este, amikor bemutatták neki, a római matiné, mikor a nagykövet palotájában félóráig csevegett vele, az alpesi falu, melynek környékén hetekig együtt kóboroltak, s a sok furcsa, félig humoros, félig nagyon is komoly szerelmi vallomás, mellyel gyönyörű partnerét annyiszor megkacagtatta. A művész beleszeretett a grófnéba, aki tiz évvel idősebb volt nála, s ez az érzés lassankint oly hatalmas szenvedéllyé növekedett, hogy Gály néha megrémülve tekintett a jövőbe. Mi lesz ennek a céltalan ostobaságnak a vége? Az önhitt hódító, aki megszokta, hogy minden nő a nyakába boruljon, annyira mégse veszitette el a józan eszét, hogy esztelen reményeket tápláljon. Ő is jól tudta, amit az egész világ tudott, hogy a harminchétéves, szép asszonyt sok esztendős barátság fűzi a detronizált Milos királyhoz, s hogy ez a vidám, feketére sült kalandorfejedelem ugyancsak nem tartozik ama fiúk közé, akiket egy jöttment zongorás a nyeregből kiüthet. Gály néha dühösen ledobta a fényképet, mely Báthori grófnét karcsú lovagló-kosztümben ábrázolta, s egyéb elégtétel híjján, kidobta az impresszárióját, aki gyanútlanul meglátogatta.

A fiatal ember tehát itt állt a pálvölgyi vár bástyafalán, s miközben a nap a lengyel hegyek mögé lehanyatlott elkeseredve gondolt nagyszerű, pesti fauteuiljeire, ebédlőjének világos intimitására, a rajongó asszonyokra, akik néha bátortalanul meglátogatták, — s aztán gyűlöletes pillantást vetett az óriás könyvhöz hasonló mezőségekre, melyek lassankint belevesztek az esti homályba. Töprengéséből hangos gongütés zavarta föl, mely jelezte, hogy odafenn az ebédet tálalják. Egy pillanatig az az ötlete támadt, hogy frakkosan, feher nyakkendősen megszökik innen, de utóbb meggondolta magát és visszatért a várkastélyba.

A középkori termekben már hullámzott a lakodalmas nép, a tölgyfaburkolat ragyogott a csillárok fényében, a virágos, aranytól sziporkázó asztalok mellett harisnyás lakájok álltak sorfalat, a kis szalonokban dekolletált magnásasszonyok csevegtek, de Gálynak nem imponált a fényüzés: emelt fővel, gőgös szuverén módjára haladt végig az ünneplő sokaság közt. Szótalanul, büszke közömbösséggel akart befordulni az egyik vörösen megvilágított loggiába, de a könyvtár előtt barátságosan megszólította valaki.

— Kedves mester, — mondta Báthori grófné, aki uszályos ruhájában a régi királyasszonyok képeihez hasonlított, — jöjjön, hadd mutatom be a felséges úrnak . . .

A művész tiltakozni akart, de nem volt rá ideje: Milos király, aki sajátságos vegyüléke volt a nomád cigánynak és a római patriciusnak, kiváncsian ráfordította szénfekete szemét.

— Felség, — szólott a grófné, s mély pukkerlit vágott a király előtt — bemutatom Gály Sándort, a világhirű magyar művészt, aki zongorajátékával az egész világot meghódította, s aki ma abban a megtiszteltetésben részesit bennünket, hogy játszani fog nekünk valamit.

Gály feszesen meghajolt, s mikor föltekintett, még mindig magán érezte a király szúró és kiváncsi pillantását. Milos nem nyújtott kezet neki! A detronizált fejedelem, akinek egy viharos éjszakán menekülnie kellett székvárosából, akinek adósságairól legendákat meséltek az ujságok, aki történelmi származása ellenére alig volt egyéb vakmerő kalandornál, egy szobor mozdulatlanságával szegezte rá sötét és büszke szemét, majd mereven igy szólott:

— Hallottam már önről és örülök, hogy játszani fog.

Ezzel elfordult s egy öreg grófnét szólított meg, aki violaszínű, csipkékkel agyondiszitett ruhájában már félórája kellette magát a felség körül. Gály összeszorította az öklét: ha első haragjára hallgat, talán az arcába vág Milosnak, aki ily lealázó gőggel bánt vele. A szegény művészt valami kifejezhetetlen düh fogta el, mert most hirtelen látni vélte a magányos fészket, ahol ebben a koronás senkiben a férfit szeretik, a lázas ölelkezést, a szerelem millió tobzódását, s az asszonyt, aki szeretője erős bivalynyakát magához szoritja. Talán az életét is odaadta volna, ha ezt a kifejezéstelen, gőgösségtől megmerevült arcot most hirtelen véresre zúzhatja, — de aztán sápadtan, izgalomtól lihegve sietett ki a félhomályos loggiába.

Az ebéd belenyúlt az éjszakába, s mikor Gály később, halálos csöndben, a zongorához ült, a vár fölött már halványulni kezdett az esti csillag. A művész, aki hangszere mellett máskor minden földi dologról megfeledkezett, most izzó farkasszemmel nézett körül fanatikus hallgatói között. Lángoló pillantása előbb végigsiklott a Báthori grófné alakján, majd sötét gyűlölettel pihent meg a nyugodtan emésztő királyon, aki isteni közömbösséggel dőlt hátra különálló karosszékében. Egy pillanatig valami leküzdhetetlen vágy fogta el, hogy szerencsés vetélytársát megfojtsa, hogy körmeivel a kövér balkán-kalandort véresre sebezze, de aztán lehunyta a szemét és szilajul belevágott a billentyükbe. Életében még sohase játszott úgy, mint ezen az éjszakán; mikor tiz perc múlva, egy elhaló futam után, verejtékes homlokát megtörölte, száz mezitelen asz-

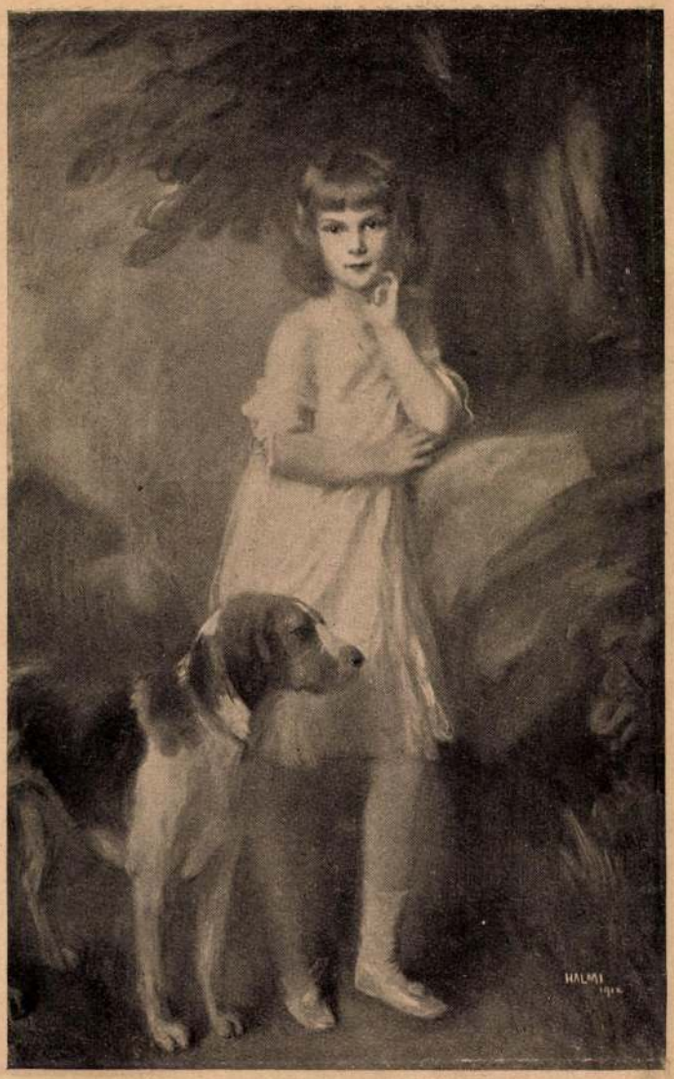

Magyar festő Amerikában. Miss Gloria Gould arcképe

Miss Edith Gould arcképe. Halmi Arthur festményei

Lakodalom a pálvölgyi várban

Elbeszélés

Irta Szomaházy István

A művész egyedül ült a bástyafal mögött és körülnézett az alkonyati félhomályban. Az erdők sötét színfoltján túl sárga szántóföldek, haragoszöld rétek nyúltak el a horizont széléig, s a lombok közül apró játékszer-házikók csillantak meg a pirosló, esti fényben. A vércsefészek, mely gőgös oligarchaként virrasztott a síkság fölött, valaha dorbézoló zsoldoshadak tanyája volt, s a börtönben, melynek vasrostélya idáig látszott, megkínzott rabok álmodtak a napfényről és a szabadságról. A várudvarban még mutogatták a helyet, ahol valaha a pallós és a kínzókerék állott, s a képtár falán még ott függött a várúr képe, aki foglyait néha, ebéd utáni jókedvében, halálra korbácsoltatta. A pallós helyén most békés hársak virágoztak, a várúr ágyasházát pedig pompás termetű asszony foglalta el, aki Párisban készíttette a ruháit és a csipkéire francia parfüme-öt csepegtetett. A középkori zsarnokok porai fölött méltatlan, de bájos utód virrasztott, aki nyaranta itt sétált a bástya falán, de a legelső téli napon, mikor Lengyelország felől nehéz hófelhők közeledtek, rémülten menekült budapesti palotájába.

A művész csak dél óta tartózkodott a középkori várban; a vicinálissal jött, mely a vércsefészket a nagyvilággal összekötötte, s kora reggel már ismét búcsút készült mondani a romantikus hangulatnak, melyet eddig csupán a Jósika báró regényeiből ismert. Most, ahogy a sziklarózsás bástyafalon állt, kissé borzongva gondolt az éjszakára, melyet a sarkantyús kísértetek közt fog eltölteni, a lovagteremnek is beillő hálószobára, ahova az inasok a böröndjeit fölvitték, s a sivító szélre, mely bizonyára megrabolja majd éjszakai álmától. Gúnyosan nevetett, mikor eszébe jutott, hogyan került ide; aztán rezignáltan vállat vont, mert nem segíthetett magán.

A művész maga is szuverénje volt a mesterségének; a Gály nevet épp úgy ismerték az indiai klubok terrászain, mint a nagy newyorki hangversenytermekben, vagy az európai királyi palotákban. A világnak ez idő szerint ő volt a legelső zongorása; vagyonának még a kamatjait se költhette el, rendjeleit külön kazettában őrizte, dicsőségének pedig egy hosszú élet tétlenségével se birt volna többé a végére járni. És most mégis itt volt a hegyek fölött trónoló kőhalmaz tetején, távol a szőnyeges fészektől, melybe kényelmesen begubózta magát, fürdőszobája csillogó ezüstcsapjaitól jól nevelt, halklépésü inasaitól, akik csak azért éltek, hogy az ő földi létezését kellemesebbé tegyék. A művész megborzongott és fázósan föltűrte kabátja gallérját; majd kárörvendő mosollyal így szólt magában:

— Drága fiam, hiába adod nekem a világhírű férfiút, szamár voltál és szamár maradsz, ez az igazság . . .

Mikor eszébe jutott, hogy miért jött ide a jó isten háta mögé, majdnem hangosan elnevette magát. Két héttel ezelőtt jókedvűen és semmire se gondolva bámúltatta magát az Andrássy-út járókelőivel, mikor

Uj Idők 1913. II. 366. 1 Lapok

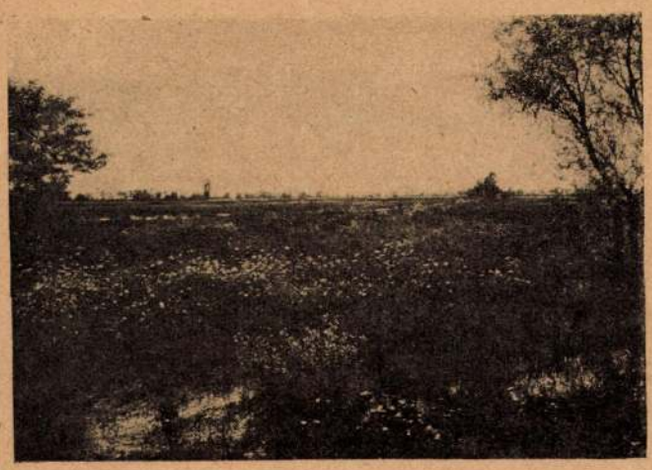

Az árvizes Alföld. Balra: Virágpompás gyepü az Érmelléken. Jobbra: A Bodrog, Tokaj felett. Cholnoky Jenő fényképei

finom térszini formákat tüntet ki, amelyeket száraz időben alig lehetne észrevenni. Nincs az a finom mérnöki módszer, amivel olyan tökéletesen térképezni lehetne a mélyedéseket, mint ahogy a sekély árvíz rajzolja azokat ki a természet nagy térképére.

Megunva a sárban, iszapban való dagasztást, az egyik este fölmentem a tokaji hegyre, hogy körültekintsek a Bodrog és Tisza egyesülésének tájékán. Gyönyörü látvány tárult elö! A Tisza keletről jön s a hegy lábánál fordul el dél felé. Ezen a fordulón veszi föl a Bodrogot, amelyik a hegy lába alatt surranik lefelé. A kettő félszigetszerü földnyelvet ölel körül, a Bodrogköz déli végét. Ez az egyesülés állandóan vándorol lefelé. Minden nagy árvíz után, amikor az egész lapály egyetlen tenger, a torkolat egy kicsit alább és alább került, amig partbiztosítások nem védelmezték a változás ellen. A lefelé rukkoló torkolat minden egyes mozdulatával növekedik a Bodrogköz és pedig egy-egy zátonyszerü, keskeny toldalékkal. Ezek a toldalékok gyönyörü sorozatban következnek egymásután, amint mellékelt képeink mutatják. Ez a kép nagyszerü bevilágitást nyújt az Alföld felszinének a kialakulás-történetébe. Nemsokára ismeretes lesz az egész világirodalomban, mert a nemzetközi „Atlas morphologique" fölvette a képei sorozatába, néhány más alföldi, jellegzetes képpel együtt, amelyek eddig nem is sejtett részletességgel mutatják be a mi gyönyörü rónánk felszini formáinak tudományos elemzését.

A Bodrog hajdan körülkerülte az egész Tokajhegyet, meglátszik, hogy köröskörül alámosta, aztán messze dél-nyugaton egyesült a Tiszával. A Tiszának akkori folyása meglátszik a rakamazi morotvában, a Bodrogé meg a Takta nevezetü morotvákban Szerencs alatt. Most a tokaji híd fölött egyesül a kettő, de félek, hogy majd még egyszer baj lesz a mederváltozással s a tokaji híd esetleg szárazra kerül, ha nem védelmezik kellőleg a medreket.

A Bodrognak gyönyörü részletei vannak Tokaj felett, ahol közvetlen a hegy lába alatt folyik s a sürü erdő ráhajlik a folyóra. Arterén a füzesek most vízben álltak s megint fantasztikusan szép képek keletkeztek.

Micsoda más világ minden, mint az a napégette, poros pusztaság, az az emberhangtalan belső-ázsiai „steppe", amit azok a bizonyos német olvasókönyvek leirnak!

Ahol azelőtt a homokbuckák vadonában félig elvadult pásztorok szilaj csordákat terelgettek, ott most erdőszerü gyümölcsösök, szőlők végtelen ligetei; ahol a szikes legelők vakító kopárságán kergette a szél a portornyokat, ott most üde-zölden virító tarlók; a fátlannak bélyegzett Alföld minden kis tanyája akáclombokba burkolva: olyan a mi Alföldünk, amelyhez fogható szebb, változatosabb, nagyszerübb képek alig vannak még Európában! Csak itt-ott rémlik még a német olvasókönyv leirásának kisértete, de ha egyszer majd a mesterséges öntözés végleg kizárja Alföldünkről a pusztai szárazságot, akkor teljesen a multé lesz az a különben is mindig túlzott kép, amit még ma is tanulgatnak a kis germán nebulók.

Dr. Cholnoky Jenő.

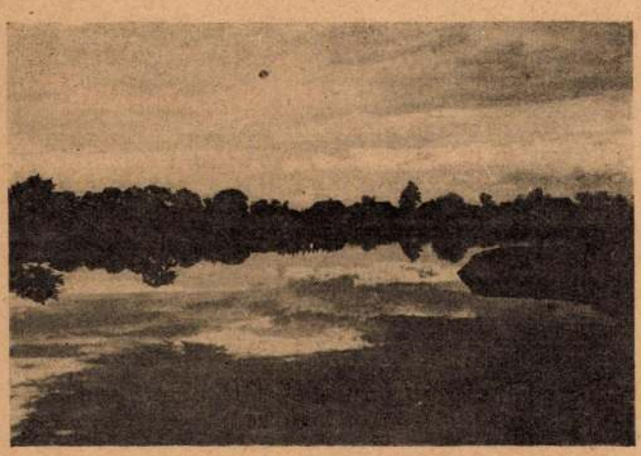

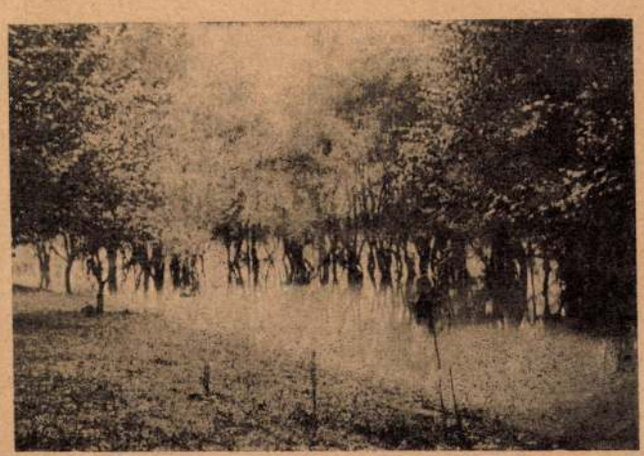

Az árvizes Alföld. Balra: Elöntött téglavető-gödrök Nagyürögdön. Napnyugta felhős égen, amely tökéletesen tükrözik az árviz tükrében
Jobbra: Elöntött füzes a Bodrog mellett, Tokaj felett. Cholnoky Jenő fényképei

Magyar festő Amerikában
Mrs. Thomas Shevlin

Halmi Artur festményei
Mrs. Robert L. Montgomery

Országút

Irta

Falu Tamás

Az ég gyertyája utolsót lobban.
Fekete batár robog a porban.
Futó ló testét gőzöli pára,
Pisztoly hallgat a nyeregkápába.

Nagy ekhós szekér döcörög szembe,
Kereke jajjal van csak megkenve.
Halványan hallszik csittuló ének,
Virradni mennek vándorszinészek.

Hidon bóbiskol kialvó lámpa,
Az átkelésnek lóláb a vámja.
Tanyák alusznak csendes közelben,
Almuk békéje az útra lebben.

Fáradtan mennek mesterlegények,
Előttük hosszu vándorló évek.
Messze a céh-ház ablaka rácsa,
S a remekelés vonzó varázsa.

A postakocsi kürtje megszólal,
Hangja lovánál sebesebb jóval.
De a gyors visszhang megüli hátát,
S elnyargal vele az éjszakán át.

Jönnek a karácsonyfák

Mühlbeck Károly rajza

Az első páciens

Elbeszélés

Irta Mikszáth Kálmán *

Százszor földolgozott téma ez már, olvastuk beszélyben, sőt, ha emlékező tehetségünk nem csal, valaki színdarabot is írt már e címmel.

Hanem amit eddig összefirkáltak, az mind nem ér semmit. A mi első páciensünk olyan eredeti ember, hogy olyat ugyan nem produkál a világirodalom. Ezt tessék hát megolvasni!

Csobányi Sándor (még az ötforintos világból való Csobányi) elvégezte a medikát, letette dicsérettel a rigorózumot s egy csomó fizetetlen kontó hátrahagyása mellett elvitte tudományát F. pestmegyei faluba. Az orvosi tudomány mindenütt érvényesíthető. Homines pisci. Az emberek mindenütt halnak.

Ámbátor még ez az igazság is kétesnek látszott F. faluban, mert olyan piros pozsgás eleven színe volt az embereknek kivétel nélkül, hogy a fiatal doktort megdöbbentette.

Egy viliában vett ki ott szállást. Kár, hogy már kifizette, mert most már alea jacta — többé nem retirálhat meg sorsa elől.

— Vannak-e itt beteg emberek? — kérdé szomszédjától éppen azon a napon, midőn ajtajára kiragasztotta az aranyos táblácskát, hogy „Dr. Csobányi Sándor, rendel délelőtt 9—12-ig s délután 3-tól 6-ig."

— Betegek? — mondja a szomszéd, egy tudálékos takács, — azok nincsenek. Azaz, hogy mégis emlékszem egyre. A sógoromnak van egy nénje...

— Igen? Beteg szegény?

— Nem biz' az, hanem ez egyszer csakugyan beteg volt, van annak már vagy kilenc éve.

— Hát a többi ember?

— Az mind úgy magától halt meg.

Rossz biztatás volt ez szegény Csobányira, de azért folyton remélt. Megvolt benne az a férfias elv, hogy minden pálya jó, csak nem kell elcsüggedni.

Nem is csüggedt hát és remegve, izgatottan várta az első pácienst.

Igen, igen, az első beteget. Mekkora öröm lehet az! Hányszor megálmodta, hogy fog kinézni: egy nagyon, nagyon beteg ember lesz, a halállal viaskodó, s ő lassankint ki fogja gyógyítani, először csak a halálos sárgaság mulik el az arcáról, azután apródonkint visszaülteti a piros rózsákat is... mert hátha egy szép leány lesz az első páciense... A vidéken urak is laknak, a kastélynak bádogtornyocskái egészen oda látszanak. Hátha ott betegszik meg a százszor megálmodott szép leány... az ő első betege.

Első versének megjelenését nem várta olyan sóváran a költő, mint ő az első beteget. Nem bánja ő különben, ha valami vén asszonyhoz, vagy öreg koldushoz hívják is: csak minél előbb...

Nap napot követett, de bizony amiatt akár a rozsda ehette volna meg az ajtó kilincsét. Ferblikompánia, ivótársaság is akadt, — de beteg nem.

Lassankint letett már a reményről is, mikor végre egy csikorgó téli hajnalban (1881 febr. 21-én) kopognak az ajtaján.

A fiatal doktor fölébredt álmából s az órájára tekintett. Még csak hét óra lesz, s már itt van a vén takarítónő. Mi a kő ütött bele, hogy olyan korán zavarja?

De hátha nem a takarítónő? Hátha... de nem. Ki jönne ilyenkor?

Szíve hangosan dobogott s egyszerre kiugrott az ágyból.

— Ki kopog odakünn?

— Nyissa ki az ajtót, doktor úr, — hangzott kívülről, — az isten is megáldja...

— Mit akar?

— Nagy beteg van.

Az orvos keze megreszketett az örömtől, alig birt beletalálni a kulcslyukba a kulccsal.

Egy fiatal paraszt lépett be, sápadtan. Fekete haja rendetlenül csüggött le homlokára.

— Jöjjön, orvos úr, kérem, a feleségem haldoklik.

— Hova?

— Dabasra. Künn vár a kocsi. Sebes trappban jöttem. Siessen kérem, felöltözni.

— Azonnal kész vagyok.

— Az Isten is megáldja a tekintetes urat. Bizony hálás leszek érte.

— De Dabas messze van és a hó is nagy...

— Jó két lovam van. Két óra mulva ott leszünk.

Felültek a kocsira. Nagy Ferenc — mert így hívják — levágta a kalapját szemére s mintha a lovakon akarná kitölteni a keserűségét, nem kímélte az ostort, akár sima volt az út, akár zökkenős. A szegény doktor lelkét majd kirázta.

— Aztán nagyon beteg a menyecske?

— Oda van az szegényke. Hacsak a doktor úr nem segít a baján, talán túl sem éri. Pedig olyan aszszony az én Annám, hogy nincsen párja ebben a vármegyében.

Még a könnyei is megeredtek s ott csillogtak nemsokára jégalakban a tömött fekete bajuszán.

— Mindent meg fogok tenni, barátom, — szólt Csobányi kenetesen, — ami csak telik a tudománytól.

Ezalatt kiértek a faluból, hol mindenki megbámulta, mint valami Isten csodáját, hogy: „nini, viszik az új doktort a beteghez".

Csobányi jobbra, balra nézegetett. Dagadt örömében a szive, hogy majd mennyire megnő az ő tekintélye e naptól kezdve.

Mert hiába... nem tudhatta, mi van a csillagokba megírva.

Mikor körülbelül már a fele utat megtették, egyszerre csak jönnek dabasi szekerek, s amint sebesen, elhaladtak, mintha integetnének neki valamit.

* A nagy író hátrahagyott, régi írásaiból.

Miss Kaskell. Halmi Artur festménye

Uj Idők 1913. II.

668
669

képek

Halmi Artur MDK

Női arckép. repr.

Vasárnapi Ujság 1909.33-34.o.

Halmi Artur MDK

Női arckép. repr.

Vasárnapi Ujság 1909.31-34.o.

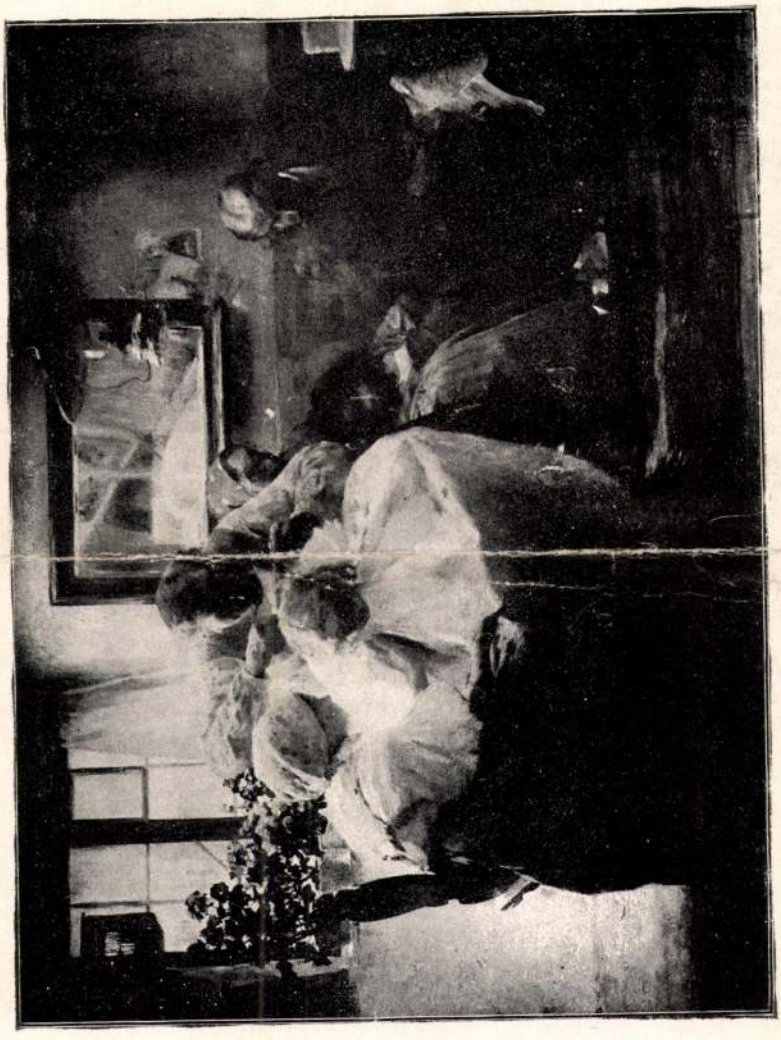

Halmi Arthur. A borbélyműhelyben.

Műcsarnok 1895/96. télik.

Halmi Artur

Halmi Artur MDK

Vizsga után c. képét

Munkácsy ösztöndijara kiválasztották

Vasárnapi Ujság 189o 865.o.

Holmi Artur

Munkácsy-díj nyertese, vezeti be Kunffy Lajos festőt Munkácsy Mihálykor párizsi tartózkodásának.

Visszaemlékezések Rippl-Rónai Józsefre, Somogyi Almanach 3. sz. Kaposvár, 1958. 161

Halmi Artur c/d

CATALOGUE

OF

PORTRAITS

BY

ARTUR L. HALMI

EXHIBITION

AT GALLERIES OF

HENRY REINHARDT & SON, INC.

606 FIFTH AVENUE, NEW YORK

CATALOGUE

1 PORTRAIT OF A CHILD

2 PORTRAIT OF A GENTLEMAN

3 MME. JERITZA

4 MRS. TOMES (formerly Miss Elizabeth Whiting of Boston)

5 MRS. ST. CLAIR

6 MRS. GARDENER BROWN

7 MRS. MARSHALL RUSSELL

8 COUNTESS PAUL TELEKY

9 MRS. GEORGE ANDRE

10 MRS. JEREMIAH MILBANK

CATALOGUE

11 MRS. CORNELIUS TANGEMANN

12 MRS. WALTER LEWISOHN

13 MRS. PAUL REINHARDT

14 MRS. SCOTT THROPP OF WASHINGTON

15 PORTRAIT STUDY OF A MAN

16 MISS VIOLA CROSS

17 MISS HELEN HALMI

18 MRS. CHARLES B. DILLINGHAM

19 MISS ELEANOR DAVIES OF WASHINGTON

20. Emil Kiss

Az első lépés.

Festette: HALMI A. L.

Az *Uj Idők* egyedül jogos reprodukciója.

Munkácsy-hatás.

Uj Idők 1895. 42. sz.
243. l. kép

kiegyenlítettem, hogy majdan követhessem Katát, ha kilép és távozni akar.

A kis társaság, hogy Kata rám mutatott, felém tartott.

Mikor pedig odaért hozzám, a leány apja megszólított. Olyan valami kijelentést tett, hogy a leányának, Kata kisasszonynak a hóbortossága nagy zavarba hozta s hogy a leány meggondolatlanságáért ő kér bocsánatot. És bemutatta magát, a minek következtében megtudtam, hogy Katának a papája miniszteri osztálytanácsos és hogy Széles Antalnak hívják.

Miután vele kezet fogtam s a feleségének kezet csókoltam, négyesben indultunk meg a lóvasúti állomás felé, hogy a városba visszatérjünk.

Kata kisasszony elől ment a mamájával s mi követtük őket. A homály meglehetősen egyformává tette a vidéket, a melynek fái, földjei és élő alakjai majdnem hogy egygyé olvadtak össze s csakis a szétszórtan elhelyezett lámpák közelében váltak el egymástól. Ilyenkor Kata mindig hátra tekintett s boldoggá tett azáltal, hogy láthattam édes, gyönyörűséges arcát, a mely mindinkább mosolygósabbra vált.

E közben megtudtam, hogy miért kért tőlem a leány tíz forintot kölcsön. Fölfelé menet, a mint azt akkor magam is láttam, elkérte az apjától a tárcát, hogy a muzsikusoknak ő adhasson krajcárokat. Hát elkérte és elvesztette, a nélkül, hogy észrevette volna. Nyugodtan betértek az étterembe, annak módja és rendje szerint megvacsoráltak, de fizetni nem tudtak. A pincér összeadta a summákat s oda tette a nagyságos úr elé a jegyzéket, szíves kiegyenlítés céljából.

A tanácsos pediglen nem találta a tárcáját, a minthogy nem is találhatta meg, mert a hóbortos Kata elhagyta. Igy tehát az úgynevezett kínos percek és kínos jelenetek egyike következett be. A pincér bizalmatlankodott s a tanácsosnak egy lélek ismerőse sem akadt a vendégek között. De máskép is bonyolódott a dolog. A fizető pincér ugyanis másnap reggel már kilépendő volt az üzletből és el is akart utazni, vagyis más szóval nem várhatott, a mit egyébként esze ágában sem volt megtenni.

Szóba jött azután a papa értékes aranyórájának a pincérnél történő elhelyezése, de ennek ténye ellen a tanácsosné erősen tiltakozott, attól félvén, hogy az elutazni készülő pincér majd órástól együtt áll tovább és meg lesz a nagy kár.

Mondani sem kell, hogy a tárgyalás Katára nézve volt a legkínosabb, mert keserves megjegyzéseket és szemrehányásokat kellett elviselnie s különböző haragos tekintetekkel megbirkóznia. Azonkívül a mamája, a ki hevesvérű asszonyság volt, olykor-olykor még csípett is rajta s a csípés fájdalmat okozott.

Hát ekkor történt, hogy a végletekig elkínzott Kata fölugrott az asztal mellől s a termet nagy gyorsan elhagyta. Mikor pedig kint volt az udvaron és szétnézett, engem látott meg, a kiben megismerte az utitársat, a ki még azután is követte őt. Kata teljesen tisztában volt érzelmeim felől, a mit a tekintetem még a lóvasúton elárult s így egy pillanatig sem habozott azzal, hogy megrohanjon és az égető kölcsönt megkösse, a mi azután meg is történt.

Mikor a leány az apjához visszatért s a tíz forintot elébe tette, az öreg úr alig akart hinni a szemeinek. De mert a pénzt a pincér elkapta s abból visszaadott, hát nem kételkedett tovább. Ám ha nem is kételkedett, annyi bizonyos, hogy rettenetes harag fogta el, mikor azt tudta meg, hogy Kata egy ismeretlen urat megpumpolt. Egy fiatalembert, a kivel sohasem beszélt és a ki gyanutlanul ült az asztala mellett.

A mama annyira elképedt, hogy azt sem tudta, mit csinált s majdnem öntudatlan állapotban bökött egy nagyot a leányon, a ki mindaddig mosolygott, de a ki azután nyomban elpityeredett.

A tanácsos úr, hogy mindezeket elmondta, panaszkodni kezdett Katára, a ki elképzelhetetlenül meggondolatlan, feledékeny és gyermekes. Nincs olyan nap, hogy valami bajt ne idézzen elő, máskülönben igen jó szívü és igen okos.

Eközben a lóvasuthoz értünk s mindannyian beültünk a kocsiba, a mely döcögni kezdett a kivilágított nagy város felé. Én Kata mellé kerültem, a ki immár teljesen víg volt és a ki szintén elmondta a kínos jelenet lefolyását, élénken színezve az édesapját és a fizető pincért. A leány ekkor már csakis a komikus oldalát látta a dolognak s így a legmulatságosabb elbeszélő volt.

Nagy gyönyörűséggel hallgattam minden szavát és nem tudtam eléggé hálát adni a jó istennek, hogy kölcsönügyletet kötött velem. Hóbortosságával megigézett s a miért más ember megitélte, megszólta volna, az még tetszetősebbé tette őt előttem, a ki már amúgy is nagy és erős hatással volt rám.

És mikor a Károly-kaszárnya előtt leszálltunk s lakásukig kisértem őket, a hol a kölcsön megint szóba került, azzal az alázatos kéréssel álltam elő, hogy mint hitelező személyesen jelentkezhessem a pénzért s azt Kata kisasszony adja át, mint a kivel most már üzleti összeköttetésben állok.

Megengedték s hogy elváltunk, fütyörészve ballagtam haza, nem lévén hajlandó cserélni holmi királyfival. Kata szép arca, Kata fényes tekintete követtek mindenütt s mikor az édes, az igézetes álom rám borult, akkor is Kata édes arcát láttam, akkor is az ő kacagását hallottam s azt hiszem, hogy édesebben álmodó fiatal úr ezen az éjszakán nem volt a földtekén.

Másnap természetesen már a déli órákban megjelentem Katánál, a ki türelmetlenül várakozott reám s a ki bizonyos ünnepélyességgel adta át a tíz forintot, teljesen lebonyolítani vélvén a kölcsönügyletet. És mert abban a hitben ringatózott, hogy a kölcsönösség visszaadásával mindent rendbehozott, hát igen nagyott nézett, látván, hogy én még mindig várakozó álláspontot foglalok el s hogy még mindig kinyujtva tartom a kezemet. Zavart volt s zavarral mondta:

— Hiszen már átadtam.

— A tőkét. De a kamatot még nem.

— Úúgy?

— Igenis, kisasszony úgy. Kamatban kérem a kezét.

... Hát, néminemü tárgyalások, terminusok, tudakozódások s más hasonló dolgok után a kamatot is megkaptam.

És mert ezt a kamatot megkaptam és mert ez az igazán uzsora-kamat később nagyon, de igen nagyon megfeküdte a lelkemet: hát most már senkinek sem adok többé kamatra pénzt.

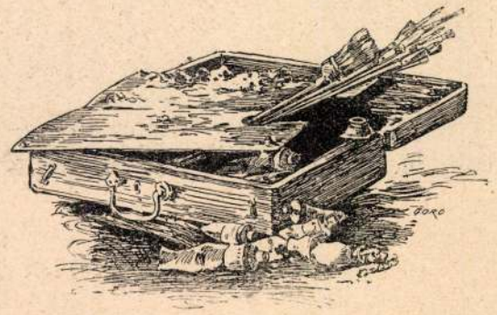

ARCKÉPTANULMÁNYOK

HALMI ARTÚR FESTMÉNYEI

HALMI ARTÚR

A magyar művészet örök tragikomikuma: a végtelen birodalom helyett adának néki egy kis ketrecet. Aki Halmi Artúr karrierjének magyarázatába kezd és eközben a sikerekben gazdag festőművész esélyeit, kvalitásait, eredményeit elfogulatlanul mérlegeli, nem hangsulyozhatja eléggé, hogy e pálya csak külföldi milieuben lehetett ilyen egyenes, gyors és fáradság nélkül való. A képzőművészetek szerencsére nemzetköziek. Aligha akad manapság művelőjük, aki hosszabb-rövidebb időre ne látogatna el a gazdagabb kulturákba, aki ne hozna magával egy hónapra, egy évre, itt ott egy életre való impressziót. (Ami természetesen mit sem változtat az egyéniség vagy akár a faj jellemvonásain.) Halmi Artúrt a jóakaró véletlen ifjúkorában sodorta ki a külföldre és megadatott néki, hogy művészi fejlődésének legjelentősebb éveit mindmáig: Münchenben, Párisban, Berlinben töltse el. Hogy ez utóbbi helyen e sorok írójával is megismerkedett, nem szabad elhallgatnom; a személyes vonatkozás értteti meg e méltatásnak szokatlanul szigorú — vagy legalább is tartózkodó — hangját.

Halmi Artúr életének külső eseményeiről a Pallas Nagy Lexicona többet tud, mint én. Az 1894-ben megjelent H-betűs kötet ezeket írja róla: „Halmi Artúr Lajos genre- és arcképfestő született Budapesten, 1866 december 8-ikán. Eleinte zenész akart lenni, de amikor 1881-ben Munkácsy „Krisztus Pilátus előtt“ című nagyszabású képét megismerte s látta azt az ünnepeltetést, melyben a mester országszerte részesült, más elhatározás támadt az ifjúban s beiratta magát a mintarajztanoda növendékei közé. Egy évet töltött itt, azután állami ösztöndíjjal Bécsbe ment, hol Griepenkerl, Eisenmenger és L'Allemand vezetése alatt kezdte meg komolyabb tanulmányait. Közben mellékesen még mindig foglalkozott a zenével s műveléséről csakis akkor mondott le egészen, midőn Benczur Gyula tanácsára 1887-ben Münchenbe utazott s az ottani Akadémián a híres Löfftznek lett tanítványává. Még mint akadémikus festette meg „Vizsgálat után“ című genreképét, mely nevét szélesebb körökben is jóhangzásúvá tette. A jól festett karakterisztikus képet Munkácsy Mihály díjával tüntették

BISMARCK OTTÓ HERCEG
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

FRIEDL
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

MISS GERALDINE FARRAR
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

FRIEDL
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

MAUSI
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

ki s egyúttal megvásárolták a Nemzeti Múzeum gyűjteménye számára. Halmi a Munkácsy-díjjal utazott Párisba, hol nagy tevékenységet fejtett ki s a mesternek a „Honfoglalás" megfestésénél is munkatársa volt. A fiatal művész rövid pályája alatt is több kitüntetésben részesült: Párisban egyik műve mention honorablet, Bécsben pedig aranyérmet kapott. Nagyobb festményei közül a „Titkos esküvő" a budai várpalota képtárában látható". Időközben, 1894 óta, a „fiatal művész" is öregebb lett egy évtizeddel és a lexicon pótkötetének fáradhatatlanul gyűjtötte az anyagot: párisi bronz-érem, antwerpeni nagy első érem, budapesti milléniumi nagy érem... És, hogy az utolsó diadaláról is beszámoljak, Bismarck hercegéknél átvette Lenbach Ferenc — a családi festő — örökét.

Művészi biográfiája három fejezetből áll: a genre-festő; a rajzoló; a portraitista.

Sehol sem bírta az irodalom annyira függővé tenni, annyira befolyásolni és önnön céljaitól elterelni a képzőművészetet, mint éppen a genreképben. Ezek az akvarell-elbeszélések, ezek a novellák olajban lemondanak a vonalak és a színek festői hatásairól: az ecsettel előadott történet emberi vonatkozásait hangsúlyozzák. Különösen a drámai felvonásvégeket kedvelik; a hatásos és tetszetős jeleneteket, amelyeknél a nagyérdemű publikum meghatottan találgatja a szereplők érdekes multját, titokzatos jövőjét. Csodálatos, de úgy van: e genreképekben, a melyek teljes színpadi felszereléssel dolgoznak, a melyekhez az emberi fogalmak és ítéletek, az emberi agy okot és okozatot tisztelő törvényei oly közel esnek, ritkábban nyilvánul meg egy festőművész világfelfogása, mint a tájképben vagy akár a portrait-ben. Halmi ízlését dicséri, hogy a Sturm- és Drang-periodusban is elkerülte az u. n. nagy összeütközéseket, hogy genreképeibe sem a léha bohózat, sem a könyfacsaró Rührstück elemeit nem vitte bele. Apró, köznapi esetek érdekelték, kis tragédiáknak kis megoldásai. Ozsonna a cukrászboltban a jól sikerült vizsga után; az első zongoralecke, amelynek borzalmas gyönyöreitől egyaránt retteg tanítónő és tanítvány; esküvő egy csendes kápolnában, amelynél közönség nincs jelen. Kiváló íróművész legyen, akinek mondanak még valamit e témák, aki tud még e témák kapcsán valamit mondani nekünk. Halmi megtalálta a nehéz helyzet egyszerű megoldását: mialatt az apró-cseprő életmozzanatokat előadta, elhalványította — szinte munka közben — az anekdota-szerű alapot és észrevette, megragadta a mindennapi történet

Halmi Artur

Teleki Antal, Wittlich-Eperjesi Károly, Matkovics Béla, Kövér Gyula, Madarász Viktor, Zoltai-Zeihrer, Basch Gyula, Pentelei Molnár János, Knopp Imre, Poll Hugó, Kovács József, Tölgyessy Artur, Wellmann Róbert, Halmi Artur, Kacziány Ödön, Juszkó Béla, Gergely Imre, Kiss Rezső, Aggházy Gyula, Ferenczy Valér, Pap Emil, K. Spányi Béla, Rottman Mozart, Glatter Ármin, Gyügyei-Nagy Zsiga, Kézdi-Kovács László vettek részt a Mücsarnok jubiláris téli tárlatán.
Halmi Artur: "bravurosan finom, előkelő arcképe jólesően pihenteti a szemet,-mondja Orbán Dezső, a kiállitást ismertető kritikájában.

ÉLET, Bp. 1912. jan. 7. IV.évf. 1.sz. 25-27. lap.

M.D.K.

Halmi Artur

Faragó Jenő „Pro domo" cimmel felsorolja a Szinház és Divat rajzolómüvész munkatársait. Közöttük szerepel a müvész.

Szinház és Divat, Bp. 1918. ápr. 7. III. évf. 14. sz. 32. lap

Halmi Artur

illusztrációi az
alábbi műben

Vas. Ujs 1904. 423. l.
(Mikszáth K.: Az én
kortársaim.)

BUDAPEST
939 DEC 23 22
LKd 4 LKd

ezerféle fény- és szín-problémáit. A cukrászbolt levegője e perctől kezdve jobban érdekelte, mint a vizsga, a siker, a kitüntetés; a gyermeklélek kicsiny hullámzásainál a gyermek ruhájának színe erősebben izgatta. A mi jól volt, okosan volt így.

A világot már most csak színekben látja. Egy bizonyos, majdnem tudatos egyoldalúság — az erős temperamentumoknak és a mértéktelenül önfejű embereknek e közös tulajdonsága — irányítja további pályáját. A kolorit iránt való uralkodó érzés teszi illusztrátori működését is érdekessé. Évekig volt a müncheni „Jugend" egyik legszorgalmasabb munkatársa. Aki e művészi folyóirat régebbi köteteiben lapoz: rögtön észreveszi, hogy Halmit a puszta rajz szemmelláthatóan untatja. Még ahol nincs egyéb szín a rendelkezésére, mint a fekete és fehér, még ott is ez ellentét fénysajátosságait kutatja, mint pl. „Ein hübsches Dutzend" című rajzában. A báli hangulat visszaadásához nem nélkülözheti — mily jellemző tünet! — a vörös frakkot, és igazán elemében csak ott van, ahol megdöntheti a rajz természetes korlátait, ahol tobzódhat a müncheni karnevál zajos szín-szimfoniáiban. „Freut Euch des Lebens — so lange noch die Jugend blüht!": ez a mottó áll legsajátosabb rajza alatt. („Jugend", 1897, 8. sz.)

A milieu-teória általánosságban bármenynyire is... teória csak, vagyis következetes és szűkkeblű hangsúlyozása egyetlen szempontnak a millió egyéb lehetőség rovására: Halmi Artúrról bizonyos, hogy e törvény uralma alól nem tud szabadulni. A környezet dominál hatását nem holmi elvontságok alapján állítom ilyen határozottan, hanem visszaemlékezem — még pedig valami furcsa meghatottsággal emlékezem vissza — a Hamburgban együtt töltött napokra, a mikor Halmi, aki a Bismarck-családdal való összeköttetése révén sokat időzött e helyen, megmutatta nekem, idegennek, a kikötővárost. Nemcsak az előkelő Jungfernstieg-et, nemcsak a gazdag villanegyedet, hanem főleg és elsősorban a régi Hamburg rejtett szépségeit. Elhagyott utcák ócska házaiba kalauzolt; negyedórákig eljárt alacsony, keskeny folyosókon keresztül-kasul, hogy egy festői párkányt vagy ablakot újra

DR. GEORG HIRTH ARCKÉPE
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

megtaláljon. És minden szavában, minden mozdulatában benne volt: miket lehetne produkálni itt!

A berlini milieu kevésbbé szerencsés. A nagyságával, a méreteivel imponál, nem a stílusával. A kisebb német városok a mult művészetéről regélnek, — a főváros a jövő művészietlen forgalma felé jelöli az utat. Hamburgban a Rathaus a legszebb épület, Nürnbergben egy templom: Berlinben a Wertheim-féle árúház. E túlságosan józan környezethez járult még az is, hogy Halmi áttért az arcképfestésre. Ez a műfaj, úgy érzem, nem az igazi terrénuma. A sikereket, amelyeket ezen a téren is elért, nagyrészt annak tulajdonítom, hogy mestere a festés technikájának, meg hogy fogyatkozásait is érdemnek tekintik sokan. A portrait-nál azonban a színproblémák egyeduralma végzetes lehet. Halminak az emberi szem — hogy banalitással érttessem meg magam — nem a lélek tükre, hanem egy érdekes színfolt. Nem pszichologizál sokat, nem akar emberi karaktereket a vásznon megrögzíteni: az emberben is elsősorban a színeket látja. Az ő témája a külső megjelenés, — és így nem csoda, hogy több szép asszonyt festett meg, mint jelentős férfit, hogy a színgazdag női toilettet jobban szereti, mint az unalmas fekete kabátot.

A fejlődése ilymód kétféle lehet. Vagy eltolódik az érdeklődése, elmélyed a színfoltokból álló ember igazibb studiumába (és hogy ez csak rajta múlik, az atelier-jében tucatszámra heverő vázlatok, tanulmányok eléggé igazolják). Vagy megmarad a maga pompázó színeinél és megkeresi hozzájuk az alkalmas, az igazi témákat.

RÓBERT JENŐ

A MŰVÉSZET SÍRKŐPÁLYÁZATA
„BÉKE"
100 KORONÁS DÍJ NYERTESE
FÜREDI RIRÁRD MŰVE

Hatvani Artur

2. 819.

Kiválóbb amerikai
művei: Taft elnök
arcképe, Erhardt millio-
mos felesége, Mrs Tan-
gemann (ez a arckép
alapozta meg H. ameri-
kai karrierjét, Guggen-
heim „részkirály" unokája,
Mrs Guggenheim arcképe,
Mrs Hamilton, Miss Hope
Hamilton.

Pesti Napló
1913. szept. 13.
(Magyar művészek
Amerikában.)

incsenek az 1937. évi I.700 M.E. számú
foglalt záradékkal ellátva.
számlákat záradékolás végett a tek.
ag megküldöm.
, 1939. április hó 20.-án.
A miniszter megbizásából:
dr.Schneller Vilmos s.k.
miniszteri osztálytanácsos.

zottsága tek. Elnökségének,

Budapest.

Halmi Artur

U. 819.

1910-ben ment ki New-yorkba, most hazalátogat Budapestre, és intervjut ad Amerikában élő művész kollegáiról. 1912-13. telén 37 portrét festett Newyorkban. 1913. szept. 22-én utazik vissza. Berlinbe, onnan Friedrichsruhebaneg, hol Bismarck herceguő vendége lesz. Nov. végén nyilik meg Newyorkban idei kiállítása.

Pesti Napló. 1913. szept. 14.
(Magyar művészek Amerikában.)

Budapest, 19 38 deczember 28.

kek bizotságának .

Budapest .

á n l a t .

zos szekrény 200 ctm. m. 155 ctm sz .
sal politurral bedörzsölve a meglévö-
litható polcczal, illetve 10 polcczal,
szinen felállitva.

Halmi Artur

K. S.: Halmi Artur sikeres kiállítása Newyorkban. Pesti Napló 1931. nov. 29. (Arcképpel.)

U. 3098.

A newyorki Kleinberger Galeryben rendezett gyűjteményes kiállítását, melyen anyagát több mint 40 év termékéből állította össze 34 portrét és 43 tanulmányt és genreképet kiállított ki. Arcképei közül kiválnak: Mrs. Gould Wainwright (1930), Mrs. Sherman Ewing (1925), Miss Esther Cohran (1929), gróf Széchenyi Lászlóné, Mrs William Randolph Hearst, Mrs Oliver Hartiman, Miss Mary Garden, fordítás

Ваканси Вейа, дитя Тайеки
Райне, Шлез. Кампф Вост 488.

Шлёзинген Корпусный штаб
6. Армее — III. А. / 1922.
Армее.

* **(Magyar művész a Bismarck-családnál.)** Bismarck Herbert herceg özvegye meleghangu levélben hivta meg Halmi Arthur festőművészt Fridrichsruhéba a hercegi család kastélyába, hogy ott fesse meg a nagy kancellár két unokájának arcképét. A művész, aki a Bismarck-családnak már több tagját festette le már elutazott Fridrichsruhéba, ahol szeptemberig marad.

P. H. 1908. jul. 28.

Halmi Artur

festő

1886-1942.

l.

Farkas Ilmiklevelei

178. l. - 225. l.

was afraid she would be laid up, and then the gratest misery would have come over them. So it was easy to understand, that he had damned and cursed the factories and their masters.

C.: A.:

aly 7 6 DJF

Halmi Artúr

festő

szül. 1866 dec. 8. Budapest

Halmi Artúr, festő, szül. 1866 dec. 8-án Budapesten, mintarajziskolai tanulmányai után, 1882 okt.-ben iratkozott be és 1886 júl.-ig az ált. festészeti szakosztályban Griepenkerl tanítványa volt.

Lásd Fleischer Béla 48. l.

dec. 8) + 1939 dec 4.

Halmi Artúr Lajos festő * 1866 Pesten. 1882-3. a pesti orsz. mintarajziskolában, 1883-6. a bécsi képzőműv. akadémián (Griepenkerl, Eisenmenger, L'Allemand), 1887-90. a münchení akadémián (Löfftz) végezte tanulmányait. Mint a münchení akadémia növendéke festette a Vizsga után c. életképét, mellyel 1890. megnyerte a 6000 frankos Munkácsy-féle ösztöndíjat, 1891. a dicsérő felemlítést a párisi Salonban, 1893. a kis aranyérmet Bécsben és 1894. a nagy aranyérmet Antwerpenben. A képét a magyar állam vette meg (a jelenleg a Szépm. Múzeumban). 1891-3. Munkácsy Mihály mellett Párisban, Neuillyben és Colpachban dolgozott és segédkezett a mesternek Honfoglalás c. műve megfestésében is. 1892. festette Titkos esküvő c. képét, melyet a budai kir. várpalota számára vásároltak meg. 1894-9. Münchenben élt s a Jugend c. folyóirat rajzolója volt. 1899. Berlinbe költözött s ettől kezdve az illusztrálás mellett főleg arcképfestéssel foglalkozott. 1901. a berlini Schulte-féle szalonban gyűjt. kiállítása volt. Németországi tartózkodása alatt H.

Pozsony II. 216.

a müncheni és berlini elökelő társaság kedvelt arcképfestője lett s a Bismark hercegi családot több tagját is lefestette. 1905. Virágok c. olajfestményét és Illusztrációs tanulmányok c. rajzait vette meg a ~~stt~~ magyar állam s a Szépm. Müzeumba jutott utóbb Öreg magyar asszony c. képe is. 1908. visszajött Budapestre, hol 1909. a Nemzeti Szalonban kollektiv kiállitást rendezett. 1910–20. H. New-Yorkban élt, hol egyike volt a keresettebb arcképfestőknek, 1914-ig azonban minden év nyarán hazajött nehány hétre. 1912. és 1913. a newyorki Knoedler-szalonban nagysikeru gyüjt. kiállitásai voltak. Ez időben készült müvei közül kiválnak Mrs Cornelius Jangeman, Mrs W. Hamilton Taft elnök, Mrs George Gould, Miss Edith és Gloria Gould, Miss Hamilton, Mrs Drexel, Mrs Daveen, Mrs Wormser, Mrs Shevlin, Mrs Lewisohn, Col. William Jay és dr. Horn arcképei. A világháboru után H. Budapestre költözött, de csakhamar visszament Amerikába, hol 1922. New Yorkban a Reinhardt galériában többnyire női szépségeket ábrázoló amaikai és ma-

~~Arad megye VII. 289.~~

gyarországi olaj- és pasztellképeiből rendezett kiállítást. Az 1890-es években H. Munkácsy hatása alatt főleg genreképeket festett; 1900 óta csaknem kizárólag arcképfestéssel foglalkozik s e művein a nagy angol arcképfestők befolyása alatt nem annyira a jellemzésre, mint inkább az eszmenyitésre és festőiségre törekszik.

1931 NY Kleinberger Galery 34 portré 43 tanulm + genre

1935 NY-i City Mus. külön H-Terem

~~A ad vármegye VII. 167~~

Halmi Artur

Öreg magyar arizony c. képe az alábbi képtárban és repr. az alábbi műben

Galerie zu Kraszna-Horka Váralya.
München, e. n. II. 6. l.

Halmi Artur
festő

Fővárosi Lapok 1895. márc. 29., 491. old.
(Műcsarnok.)

Halmi

Hálmi Artur

mill. nagyérem

Közlezrkiáll

1266-1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

** **Egy magyar arczképfestő amerikai sikerei.** Newyorkból írja tudósitónk: Halmi Artur, gyüjteményes kiállitása deczember elsején nyilt meg a newyorki Knoedler-féle mükereskedés V. avenuei termeiben. A megnyitáson résztvett Wilson dr. köztársasági elnök is. A lapok meleghangu hosszu czikkekben méltatják a müvészt. A tulnyomó részben női potrrék közt szerepel Mrs. Gould, Miss Gould, Mrs. Drexel, Miss Hope-Hamilton és az amerikai milliárdos-társaság sok más tagja.

Az Ujság
1913. dec. 13.

Halmi Artur

Érkezett 1904 deczember 19.

1012/1904 (Deés 1904 deczember 16. – 511 sz. a.)

A deési áll. főgimnázium igazgatósága beküldi a szolnok-dobokamegyei irod. tört. és ethnographiai társulat könyvtárának jegyzékét s az államsegély megnyitását kéri. (Válasz 1905 I/13)

Halmi Artúr. Zajos magyar festő; szül. 1866 deczember 8-án Pesten. Müvészeti tanulmányait 1882–83-ban a budapesti országos mintarajziskolában kezdette meg, azután 1883–1886-ig a bécsi képzőmüvészeti akadémián Griepenkerl, Eisenmenger és L'Allemand vezetése alatt tanult. 1887–90-ben Münchenbe ment s az ottani képzőmüvészeti akadémián Löfftz növendéke volt. Még mint akadémikus festette a Vizsga után czimü genreképét, melylyel nagy sikert aratott. Ezzel nyerte meg 1890-ben a 6000 frankos Munkácsy-féle ösztöndijat, 1891-ben dicséró felemlitést a párisi Salonban, 1893-ban a kis aranyérmet Bécsben és 1894-ben a nagy aranyérmet Antwerpenben. A képet ~~[illegible]~~ a magyar állam vásárolta meg, s jelenleg a budapesti Szépmüvészeti Múzeumban van. Mint a Munkácsy ösztöndij nyertese 1891–1893-ig e mester mellett Párisban, Neuillyben és Kolpachon dolgozott és segédkezett Munkácsynak Honfoglalás cz. mü megfestésében is. 1892-ben festette Titkos esküvő czimü képét, melyet a budai királyi várpalota számára vásároltak meg. A franczia fővárosból visszatérve ~~egy ideig~~ 1894–99 Münchenben élt, ~~[illegible]~~ s a Jugend cz. folyárat ~~[illegible]~~ rajzolója volt. 1899-ben Berlinbe költözött s ez időtől kezdve az illusztrálás mellett

már föleg arczképfestéssel foglalkozott. 1901-ben a berlini Schulte-féle szalonban különkiállitása volt. Neinetországi működése alatt H. a müncheni és berlini előkelő társaság kedvelt arczképfestője lett, s egyebekkört a Bismark herczegi család több tagját is lefestette. 1908-ban H. visszajött Budapestre, hol 1909-ben a Nemzeti Szalonban kollektiv kiállitást rendezett. A ~~következő~~ 1910–20 évben a művész New-Yorkba költözött, hol egyike volt a keresettebb arczképfestőknek. A világháboru után Halmi visszaköltözött Budapestre s jelenleg itt működik. 1922. a new-yorki Reinhardt-galleriában gyűt. kiáll. rend. amerikai és magyarországi olaj és pastellképtiboi

több gyűre mőszepségeket abrázoli

[közel ~~[illegible]~~ egy) évtizedig

Ekv. laid a Thieme-Becker lexikont

M.D.K.

Halmi Artur, festő (1856-1933)

Fülöp Lászlóhoz hasonlóan a felsőbb tízezerről festett elegáns portréival szerzett külföldön jó hírnevet és nagy megbecsülést.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corviba, 309. old.

HALMI ARTUR festő

SÁRMÁNY Ilona: Hevesi Lajos táreái a magyar festészetről az 1888-1896 közötti időszakban. = Ars Hungarica, XVIII. évf. 2. sz. 1990 237.p.

Halmy Artur

Az amerikai Munkácsy-céh művészelnökévé választották.

M.929.V.30.

Halmi Artur

festő

erőd

Ujvidéz L

341. l.

.....szám.

.....

.....

Hivatalból

műemléki ügyben

portómentes.

Halmi Artur

festi

l.

Uxa. 231. l.

Kereskedelmi és váltójog. Heti 2 óra. Csütörtök d. u. 5—7-ig. *Dr. Fülei-Szántó Endre* ny. r. tanár. K. fszt. 38. sz. terem.

Pénzügyi jog és pénzügytan. (Fejezetek az egyenes adók, fogyasztási adók, forgalmi adók és illetékek köréből.) Heti 3 óra. Hétfő és csütörtök d. u. 3—½5-ig. *Dr. Csulak Elemér* miniszteri tanácsos, szakelőadó. Mg. II. sz. terem.

Halmi Artur

Vas. Ujs, 1890. 797. l.
(A Munsarnok ki-
állítása.)

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

30 nap **NOVEMBER** 46. hét

10 Vasárnap		Av. András *Luther*
11 Hétfő		Márton pk. *Márton*
12 Kedd		Márton p. *Jónás*
13 Szerda		K. Szaniszló *Szaniszló*
14 Csütörtök		Jozafát vt. *Klementina*
15 Péntek		N. Albert et. *Lipót*
16 Szombat		Ödön pk. Ottmár

Hahn Artur

Vas. Nyj. 1890. 804. l

ZILLUSOK A BEFECSKENDÉS UTÁN.

bemutatott ábrák után.

Nagyságos

Dr. S z e n t i v á n y i G y u l a ur,

restaurátor

B u d a p e s t.

IX. Högyes Endre - u. 10.

Halmy Artur

Amerikában élő magyar művészek York Art Guild megalakulásával művészlelkeknek válaszoltak.

M.929.V.26.

Halmi Arthur

Az amerikai Munkácsy-céh elnökévé választották.

PH.929.V.30.

M.D.K.

Halmi Artur

"Bródy Sándor, a "Dada" szerzője" cimmel hozza a lap a müvésznek az iróról készitett portréját.

Szinház és Divat, Bp. 1917. szept. 23. II. évf 38. sz. 27. lap

M.D.K.

Halmi Arthur

Beöthy Lászlóról készitett portrét.
Repr.

Bródy Sándorról készitett portréját bemutatja a lap.

Szinház és Divat, Bp. 1922. juni. 8. VII. évf.
23. sz. 7. lap
25. "

Halmi Artur

804

Halmi Artur: *Vizsga után.*

Nagyságos

MAGOCS
938-APR.26-E6
BARANYA VM.

Dr. Szentiványi Gyulaur,

restaurátor

Budapest.

IX. Högyes Endre - u. 10.

LUSOK A BEFECSKENDÉS UTÁN.
mutatott ábrák után.

803

Halmi Artur

Ujság. 1931. nov. 19.

** **Halmi Artur nagy sikere Newyorkban.** Az Amerikában élő kiváló magyar festőművész, Halmi Artur november elején kollektiv kiállitást nyitott meg Newyorkban. A kiállitásnak óriási a sikere és a newyorki lapok a méltatások során nem feledkeznek meg kiemelni azt, hogy Halmi Artur magyar származásu.

1894. 112. l.
22. V. ö. RENÉ JULLIAN: *L'art de la dra* Gaz. des Beaux Arts. 70. 1928. 241.
23. RAYMOND REY: *Quelques survivan meridionale.* Gaz. des Beaux Arts. 7(
24. HANS-U. v. SCHOENEBECK: *Die die Ausbildung des monumentalen Stile* Goldschmidt-Festschrift 24. l. 1—2.
25. H.-U. v. SCHOENEBECK. i. h. 24.
26. HAMANN R.: *Südfranzösische Prote* Kunst im Mittelalter. I. Marburg 19
27. KAUTZSCH, R.: *Werdende Gotik und des XII. Jahrhunderts.* Vorträge der Bib
28. GOTTFRIED v. LÜCKEN: *Die Anfä* zum Aufleben der Antike in der Baukur l. 16. tábla.
29. I. h. 43. l.
30. HILDE KRAEMER: *Die Anfänge frankreich um die Wende des XI. Jahrhu*
31. HANS-U. v. SCHOENEBECK: id. m.
32. HANS-U. v. SCHOENEBECK: id. m.
33. BAUM, J.: *Die Malerei und Plastik reich und Britannien.* Wildpark-Postd
34. MICHAELIS A.: *Ein Jahrhundert kuns* Leipzig 1908. 4. l.
35. HANS-U. v. SCHOENEBECK: i. h. 2
36. WEISE, GEORG: *Die geistigen und fo alters.* Welt als Geschichte. 1, 1935. 1
37. WEGNER M.: *Blattmasken.* Festsch GOLDSCHMIDT. Berlin 1935, 43 skk. tette: SWARZENSKI H. a Zeitschrift 166 l.)
38. HAHNLOSER, H. R.: *Villard de Ho* Bauhüttenbuches Ms. fr. 1909 der F 10/a, 10/b és 43. táblák.
39. HAHNLOSER, H. R.: id. m. 28. l.
40. SCHLOSSER J. v.: *Die Kunstliterat*

a müncheni és berlini elökelő társaság kedvelt arcképfestője ~~volt~~ lett s a Bismark hercegi család több tagját ~~ha~~ lefestette. 1908. visszajött Budapestre, hol 1909. a Nemzeti Szalonban kollektiv kiállitást rendezett. 1910–20. H. New-Yorkban élt, hol egyike volt a keresettebb arcképfestőknek, A világháború után H.-i ~~visszajött~~ Budapestre költözött, hol 1922. többnyire női szépségeket ábrázoló amerikai és magyarországi olaj- és pasztellképeiből gyüjt. kiállitása volt. ~~Virágok és Öreg magyar asszony c.~~ képei a bpesti Szépm. Múzeumban vannak. H. (~~arcképein~~ képmáspain eszményitésre és festőiségre törek~~ödett~~ ~~ozik~~. a nagy angol arcképfestők hatása alatt)

1914-ig azonban minden év~~ben~~ nyarán hazajött néhány hétre. 1912. (és 1913.) a New-yorki Knoedler-szalonban nagyjelenü kollektiv kiállitása voltak. Ez időben készült müvei közül kiválnak Mrs Cornelius Tangeman, Mrs W. Hamilton, Taft elnök, ~~[illegible]~~ Mrs George Gould, Miss Edith és Gloria Gould, Miss Hamilton, Mrs Drexel, Mrs Duveen, Mrs Wormser, Mrs Shevlin, ~~[illegible]~~ Mrs Lewisohn arcképei.

New-Yorkban a Reinhardt galériában Col. William Jay és dr. Horn

Piccolomini Ottó herczeg, tábornagy, fő-
hadvezér arczk. II. 216.

néhány művének, amit a világ múzeumigazgatói számontartanak. Épp a chicagói múzeum igazgatója tapadt hozzá olvadékony vágyakozó pillantással; *a kép ára hétszázötvenezer dollár* volt és ez még Chicagóban is nagy pénz.

Az utca másik felében már felhőkarcolók merednek az égbe. Ezek mind műterem-házak, árverési csarnokok, hotelek. Az egyik műteremházban van *Halmi* Artúr műterme. Itt örökíttetik meg Amerika felsőbb tízezrének hölgyei szépségüket; azt a szépséget, amit a finom élet, a sportok, a párizsi divat, az ördöngős kozmetika és a milliókat érő ékszerek sugároznak a nőre. No és azt a másik szépséget is, amit az ördöngős festő tud ecsetjével a legszürkébb külsőből is kivarázsolni. A készülő arcképek gazdag sorozata pompázott az emeletes műteremben és én káprázó szemmel bámultam, mintha egy indiai maharádzsa kincstárába csöppentem volna. A női ajkak, vállak, szemek, fogak versenyt villogtak a brokátokkal, gyöngyökkel, briliánsokkal, minden a művészet közös anyagából készült és egymást ébresztette életre vetített fényével. Elhittem, hogy megrendelője szerette az ilyen arcképet és nem sajnálta a dollár-ezreket érte. Olyan volt ez az arckép, mint egy reneszszánsz-szonett, amely ildomos keretbe zárva szikrázó szavakkal magasztalja úrnője szépségeit. E szonettek költőjében, *Halmi* Artúrban van is sok minden a régi trubadurok lelkéből. Az ő rajongó hitük nélkül, pusztán a mondain arcképfestő rutinjával nem is lehetne ezeket a hódoló vallomásokat megszólaltatni. Arcképeiben mindig van egy jelentős rész, amely őhozzá hasonlít; ez az ő lírája.

Este meghivott magához vacsorára. A lakása is az 57-ik utcában volt, a finom Northern-hotelben. Lakosztályának ebédlőszobájában teríttetett meg; a selyemtapétás, faragott fával keretezett falak között a hotel selyemharisnyás lakájai szolgálták föl a vacsorát, amelynek anyagát csak a gazdag Amerika tudja a világ négy tája felől összehordani. Csikorgó télen volt sötétzöld turkesztán-dinnye, rózsaszínű nemesített osztriga, hófehér pulykamell és Kalifornia túlméretezett duzzadó gyümölcsei. A lakájok rajnai borokat, francia pezsgők válogatott évjáratait és hollandi likőröket öntögettek a poharakba és a feketekávé után olajdús hajlékony havanna-szivarokra gyujtottunk. És a pompás vacsorautáni terpedt hangulatban Halmi Artúr egyszer

Haugwitz Mia grófnő
(Halmi Artúr festménye)

csak tikkadt hangon ezt susogta:

— *Szeretnék haza menni! Kispörköltet szeretnék vacsorázni az Andrássy-úton!*

Háthiszen ő nem az az ember, aki a kispörköltöket megtagadja magától. A müteremajtóra ráfordította a kulcsot, azok a csillogó szemű és ékszerű milliárdos hölgyek ott maradtak bezárva félbemaradt halhatatlanságukkal, a hotelben becsomagoltatott néhány koffert és feleségestül hazajött egy kicsit.

Amikor haza ért, akkor kezdődött ép a pesti nyár; most már a tavasz közeleg és ő még mindig itt van. No, nem éppen csak a kispörkölt marasztotta itt. Közben az történt, hogy idehaza is fölfedezték. Felsőbb tízezer itt is van, ha nem dollármilliókban, de a történelmi arisztokrácia szelekciójában. És itt is vannak csillogó szemek, nedves ajkak, karcsú derekak és bágyadt fényű gyöngysorok, amelyek a trubadur szonettjeiben kívánkoznak megörökítődni. A körúti szálló toronyszobájában műtermet kellett hevenyésznie, reggeltől estig itt dolgozik és a szűk falak között a tündérszép arisztokrata hölgyek egyre gazdagabb galériája zsúfolódik össze. A holmija állandóan be van csomagolva, a hajójegyét néhányszor megváltotta már, de az utolsó pillanatban mindig jelentkezik egy újabb modell. Hogy mikor fog visszautazni Amerikába, az ő félbemaradt milliárdos hölgyeihez, most már maga se tudja. Tréfás panasszal mondta nekem:

— Hiába, a sors szigorú rendelése, hogy életem végéig bohém maradjak! Az előre nem látott kalandszerűség az egyetlen rendszer az életemben. Mint fiatal festő az első kiállított képemmel díjat nyertem és egy évre kiutaztam Münchenbe. Nyolc évig ott maradtam. Aztán átutaztam Berlinbe, hogy néhány napig szétnézzek benne; — tizenegy évig maradtam ott. Átruccantam egy kicsit Amerikába és huszonöt évig ott laktam egyfolytába. Most hazajöttem néhány hétre nyaralni és — ki tudja? — talán életem végéig nem szabadulok innen.

Hunyorítva mondtam neki:

— Hát hiszen valljuk be, itt se rossz!

A szája szögletébe vágta elmaradhatatlan szivarját és jókedvűen válaszolta:

— Meghiszem azt!... Gyerünk a »Fészek«-be egy kis römire!

Gróf Haugwitzné, Károlyi Alice grófnő
(Halmi Artur festménye)

ARCKÉPTANULMÁNYOK

HALMI ARTÚR FESTMÉNYEI

HALMI ARTÚR

A magyar művészet örök tragikomikuma: a végtelen birodalom helyett adának néki egy kis ketrecet. Aki Halmi Artúr karrierjének magyarázatába kezd és eközben a sikerekben gazdag festőművész esélyeit, kvalitásait, eredményeit elfogulatlanul mérlegeli, nem hangsulyozhatja eléggé, hogy e pálya csak külföldi milieuben lehetett ilyen egyenes, gyors és fáradság nélkül való. A képzőművészetek szerencsére nemzetköziek. Aligha akad manapság művelőjük, aki hosszabb-rövidebb időre ne látogatna el a gazdagabb kulturákba, aki ne hozna magával egy hónapra, egy évre, itt ott egy életre való impressziót. (Ami természetesen mit sem változtat az egyéniség vagy akár a faj jellemvonásain.) Halmi Artúrt a jóakaró véletlen ifjúkorában sodorta ki a külföldre és megadatott néki, hogy művészi fejlődésének legjelentősebb éveit mindmáig: Münchenben, Párisban, Berlinben töltse el. Hogy ez utóbbi helyen e sorok írójával is megismerkedett, nem szabad elhallgatnom; a személyes vonatkozás értteti meg e méltatásnak szokatlanul szigorú — vagy legalább is tartózkodó — hangját.

Halmi Artúr életének külső eseményeiről a Pallas Nagy Lexicona többet tud, mint én. Az 1894-ben megjelent H-betűs kötet ezeket írja róla: „Halmi Artúr Lajos genre- és arcképfestő született Budapesten, 1866 december 8-ikán. Eleinte zenész akart lenni, de amikor 1881-ben Munkácsy „Krisztus Pilátus előtt" című nagyszabású képét megismerte s látta azt az ünnepeltetést, melyben a mester országszerte részesült, más elhatározás támadt az ifjúban s beiratta magát a mintarajztanoda növendékei közé. Egy évet töltött itt, azután állami ösztöndíjjal Bécsbe ment, hol Griepenkerl, Eisenmenger és L'Allemand vezetése alatt kezdte meg komolyabb tanulmányait. Közben mellékesen még mindig foglalkozott a zenével s műveléséről csakis akkor mondott le egészen, midőn Benczur Gyula tanácsára 1887-ben Münchenbe utazott s az ottani Akadémián a híres Löfftznek lett tanítványává Még mint akadémikus festette meg „Vizsgálat után" című genreképét, mely nevét szélesebb körökben is jóhangzásúvá tette. A jól festett karakterisztikus képet Munkácsy Mihály díjával tüntették

München 1906.

BISMARCK OTTÓ HERCEG
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

FRIEDL
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

MISS GERALDINE FARRAR
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

FRIEDL
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

MAUSI
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

ki s egyúttal megvásárolták a Nemzeti Múzeum gyűjteménye számára. Halmi a Munkácsy-díjjal utazott Párisba, hol nagy tevékenységet fejtett ki s a mesternek a „Honfoglalás" megfestésénél is munkatársa volt. A fiatal művész rövid pályája alatt is több kitüntetésben részesült: Párisban egyik műve mention honorablet, Bécsben pedig aranyérmet kapott. Nagyobb festményei közül a „Titkos esküvő" a budai várpalota képtárában látható". Időközben, 1894 óta, a „fiatal művész" is öregebb lett egy évtizeddel és a lexicon pótkötetének fáradhatatlanul gyűjtötte az anyagot: párisi bronz-érem, antwerpeni nagy első érem, budapesti milléniumi nagy érem... És, hogy az utolsó diadaláról is beszámoljak, Bismarck hercegéknél átvette Lenbach Ferenc — a családi festő — örökét.

Művészi biográfiája három fejezetből áll: a genre-festő; a rajzoló; a portraitista.

Sehol sem bírta az irodalom annyira függővé tenni, annyira befolyásolni és önnön céljaitól elterelni a képzőművészetet, mint éppen a genreképben. Ezek az akvarell-elbeszélések, ezek a novellák olajban lemondanak a vonalak és a színek festői hatásairól: az ecsettel előadott történet emberi vonatkozásait hangsúlyozzák. Különösen a drámai felvonásvégeket kedvelik; a hatásos és tetszetős jeleneteket, amelyeknél a nagyérdemű publikum meghatottan találgatja a szereplők érdekes multját, titokzatos jövőjét. Csodálatos, de úgy van: e genreképekben, a melyek teljes színpadi felszereléssel dolgoznak, a melyekhez az emberi fogalmak és ítéletek, az emberi agy okot és okozatot tisztelő törvényei oly közel esnek, ritkábban nyilvánul meg egy festőművész világfelfogása, mint a tájképben vagy akár a portrait-ben. Halmi ízlését dicséri, hogy a Sturm- és Drang-periodusban is elkerülte az u. n. nagy összeütközéseket, hogy genreképeibe sem a léha bohózat, sem a könyfacsaró Rührstück elemeit nem vitte bele. Apró, köznapi esetek érdekelték, kis tragédiáknak kis megoldásai. Ozsonna a cukrászboltban a jól sikerült vizsga után; az első zongoralecke, amelynek borzalmas gyönyöreitől egyaránt retteg tanítónő és tanítvány; esküvő egy csendes kápolnában, amelynél közönség nincs jelen. Kiváló íróművész legyen, akinek mondanak még valamit e témák, aki tud még e témák kapcsán valamit mondani nekünk. Halmi megtalálta a nehéz helyzet egyszerű megoldását: mialatt az apró-cseprő életmozzanatokat előadta, elhalványította — szinte munka közben — az anekdota-szerű alapot és észrevette, megragadta a mindennapi történet

ezerféle fény- és szín-problémáit. A cukrászbolt levegője e perctől kezdve jobban érdekelte, mint a vizsga, a siker, a kitüntetés; a gyermeklélek kicsiny hullámzásainál a gyermek ruhájának színe erősebben izgatta. A mi jól volt, okosan volt így.

A világot már most csak színekben látja. Egy bizonyos, majdnem tudatos egyoldalúság — az erős temperamentumoknak és a mértéktelenül önfejű embereknek e közös tulajdonsága — irányítja további pályáját. A kolorit iránt való uralkodó érzés teszi illusztrátori működését is érdekessé. Évekig volt a müncheni „Jugend" egyik legszorgalmasabb munkatársa. Aki e művészi folyóirat régebbi köteteiben lapoz: rögtön észreveszi, hogy Halmit a puszta rajz szemmelláthatóan untatja. Még ahol nincs egyéb szín a rendelkezésére, mint a fekete és fehér, még ott is ez ellentét fénysajátosságait kutatja, mint pl. „Ein hübsches Dutzend" című rajzában. A báli hangulat visszaadásához nem nélkülözheti — mily jellemző tünet! — a vörös frakkot, és igazán elemében csak ott van, ahol megdöntheti a rajz természetes korlátait, ahol tobzódhat a müncheni karnevál zajos szín-szimfoniáiban. „Freut Euch des Lebens — so lange noch die Jugend blüht!": ez a mottó áll legsajátosabb rajza alatt. („Jugend", 1897, 8. sz.)

A milieu-teória általánosságban bármenynyire is... teória csak, vagyis következetes és szűkkeblű hangsúlyozása egyetlen szempontnak a millió egyéb lehetőség rovására: Halmi Artúrról bizonyos, hogy e törvény uralma alól nem tud szabadulni. A környezet dominálló hatását nem holmi elvontságok alapján állítom ilyen határozottan, hanem visszaemlékezem — még pedig valami furcsa meghatottsággal emlékezem vissza — a Hamburgban együtt töltött napokra, a mikor Halmi, aki a Bismarck-családdal való összeköttetése révén sokat időzött e helyen, megmutatta nekem, idegennek, a kikötővárost. Nemcsak az előkelő Jungfernstieg-et, nemcsak a gazdag villanegyedet, hanem főleg és elsősorban a régi Hamburg rejtett szépségeit. Elhagyott utcák ócska házaiba kalauzolt; negyedórákig eljárt alacsony, keskeny folyosókon keresztül-kasul, hogy egy festői párkányt vagy ablakot újra

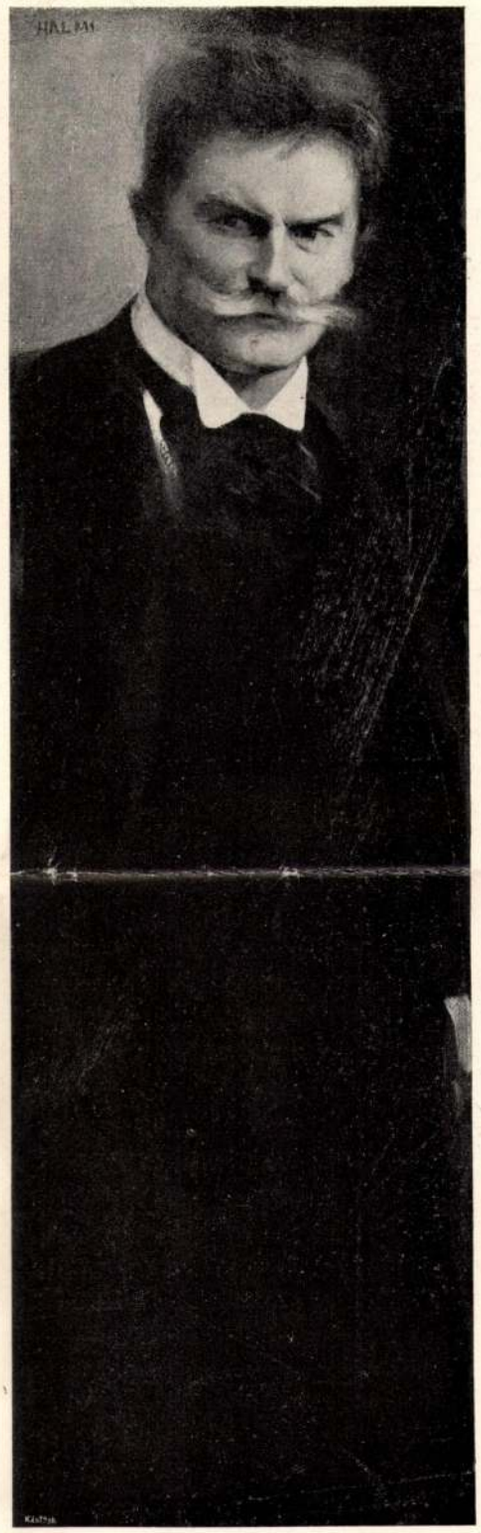

DR. GEORG HIRTH ARCKÉPE
HALMI ARTÚR FESTMÉNYE

megtaláljon. És minden szavában, minden mozdulatában benne volt: miket lehetne produkálni itt!

A berlini milieu kevésbbé szerencsés. A nagyságával, a méreteivel imponál, nem a stílusával. A kisebb német városok a mult művészetéről regélnek, — a főváros a jövő művészietlen forgalma felé jelöli az utat. Hamburgban a Rathaus a legszebb épület, Nürnbergben egy templom: Berlinben a Wertheim-féle árúház. E túlságosan józan környezethez járult még az is, hogy Halmi áttért az arcképfestésre. Ez a műfaj, úgy érzem, nem az igazi terrénuma. A sikereket, amelyeket ezen a téren is elért, nagyrészt annak tulajdonítom, hogy mestere a festés technikájának, meg hogy fogyatkozásait is érdemnek tekintik sokan. A portrait-nál azonban a színproblémák egyeduralma végzetes lehet. Halminak az emberi szem — hogy banalitással érttessem meg magam — nem a lélek tükre, hanem egy érdekes színfolt. Nem pszichologizál sokat, nem akar emberi karaktereket a vásznon megrögzíteni: az emberben is elsősorban a színeket látja. Az ő témája a külső megjelenés, — és így nem csoda, hogy több szép asszonyt festett meg, mint jelentős férfit, hogy a színgazdag női toilettet jobban szereti, mint az unalmas fekete kabátot.

A fejlődése ilymód kétféle lehet. Vagy eltolódik az érdeklődése, elmélyed a színfoltokból álló ember igazibb studiumába (és hogy ez csak rajta múlik, az atelier-jében tucatszámra heverő vázlatok, tanulmányok eléggé igazolják). Vagy megmarad a maga pompázó színeinél és megkeresi hozzájuk az alkalmas, az igazi témákat.

RÓBERT JENŐ

A MŰVÉSZET SÍRKŐPÁLYÁZATA
„BÉKE"
100 KORONÁS DÍJ NYERTESE
FÜREDI RIRÁRD MŰVE

Halmi Artur festő

igy a magyar közönségnek meg kell elégednie azzal, hogy szinte túlnyomó számban az egészen új munkákat láthatja csak. És ha ez a körülmény csökkenti is a tárlat tájékoztató hatását, mert nem mutatja be a művészt ingadozásai, tévelygései, keresései és forrongása közben, viszont annál nagyobb a kiállítás esztétikai érdekessége, mert egy minden ízében kiforrott, kész és előkelő művészt mutat be művészetének delelő pontján.

A hogy ma Halmi Arturt látjuk, nem hiába az előkelő körök festője, művészetét a legjobban az előkelőség jellemzi. Azok a herczegek, grófok, bárók, bankdirektorok és lipótvárosi szépségek, a kik festőállványa elé állanak, bizonyára nagyon meg vannak a maguk udvari festőjével elégedve, mert az — igazi világfi módjára — sohasem igazat, mindig csak szépet mond nekik. A Lenbach és a László Fülöp sikereinek titka kulcs a Halmi sikereinek titkához is: ő sem úgy festi az embereket, a milyenek azok a valóságban, hanem olyaténmód, a hogy azok — magukat látják. Ez az igazságnak tett engedmény vagy eszményítés sokat levon ugyan a műtárgy benső értékéből, de viszont leveszi az ecsetről az érdességet, mely az igazi naturalisták és festő-lélekbuvárok sokszor oly kellemetlen igazmondását ellenszenvessé teszi a közönség előtt.

A nagyvilági előkelőségen kívül azonban van Halminak egy más és sokkal művészibb erőssége is: ez festői felfogása, melylyel arczképeinek megadja azt a képszerűséget, mely a képtől, mint diszitő műtárgytól, elválaszthatatlan. A modell beállítása, az öltözék szineinek megválasztása, a háttér foltjának gondos keresése mind ezt a festőiséget szolgálja s ha néha — kivált a gyorsabb és könnyebb kezelésű pasztellarczképeknél — ez a festőiség kissé keresettnek, túlontúl választékosnak, sokszor szinpadiasnak is hat, viszont a falakra olyan foltokat vet, melyek bármely környezetben is uralkodnak dekorativ erejükkel.

Vasárnapi Ujság. 1909. 32. l. (Képekkel és arczképpel)
(Halmi Artúr képei.)

Halmi Artur festő

Halmi Artúrt — a kinek gyűjteményes kiállítását most mutatja be a *Nemzeti Szalon* — sokáig Munkácsy prezumtiv utódjának tartották. Nem csak azért, mert a kilenczvenes évek elején, 1890—1892-ig állandóan a Mester mellett dolgozott Párisban, Neuilly-ben és Kolpachon, hanem azért is, mert az akkor még fiatal művészt ugyanaz a vágy és hajlandóság vonzotta a nagy stilus felé, mint a Krisztus Pilátus előtt alkotóját. Akkoriban Munkácsy a Honfoglalás-t festette s a magyar történeti festészetet régi dicsőségébe visszahelyezni: ez a gondolat lelkesítette a Mestert s a fiatal tanítványt egyaránt. Ennek a szép korszaknak az emléke azonban a Halmi kiállításán mindössze néhány pompás vázlat, egészen Munkácsy modorában festve; a mester egy arczképe, festés közben, háttérben a Honfoglalás vázlatával, azzal a kissé hősies, de Munkácsyra oly jellemző mozdulattal, melylyel az ősz művész, hátralépve, a munkáját szokta vizsgálgatni. Ennek a kornak, vagy legalább is e korszak hatásának emlékei egyébként azok a kucsmás, kalpagos tanúlmányfejek is, melyek a magyar arisztokráczia ama tagjairól készültek, kik részt vettek annak idején a király jubileumi hódoló felvonulásán s e tanúlmányokból készült utóbb Halmi nagy képe — utolsó munkája a történeti festés terén. Ezenkívül csak «A király» czímű díszmű rajzai hirdetik, hogy a ma szinte kizárólagosan arczképfestő Halmi egykor mily más utak felé törekedett.

A művész még férfikora teljében van s mégis ily óriási, szinte hihetetlen múlt áll a háta mögött, mióta Munkácsy mellől elkerült. Tiz év Münchenben, hét év Berlinben s most itthon pár esztendő: ezek a nevezetesebb állomások pályáján. Ám ez az út már szinte kizárólag arczképfestés közt telt le, leszámítva tán három-négy esztendőt, mikor Halmi a «Jugend»-nek rajzolt. Munkásságának eredményeiről, a művész bámulatos tevékenységéről azonban ez a tárlat csak nagyon hézagos képet ad, mert az itt felhalmozott arczképek — pedig az egész Szalon az ő képeivel van tele — alig egy tizedét teszik ki munkáinak. Azok az előkelő emberek ugyanis, a kiket a művész Berlinben festett, nem szivesen adják át arczképeiket kiállításra, pláne külföldre, s

M.D.K.

Halmi Artur, festő

---

nevét „a nemzetközies plutokrácia szalonfestői ... magasabb rendű giccsőrjei" körött említi a szerző ... „ezinek semmi köze sincsen már magyar eredetéhez."

Kállai Ernő: Magyarság és európaiság

KUT, I évf. 1. sz. 1926. márc. 28. 7-13. old. rol

Idézve:
Kortársak Szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bpv.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp.1967. Corvina

236. old.

Halmi Arthur

1890 ber. nagyszte c 6000
frankos elmulasz díjat

erod

Vas. ujs 1891. 113 l.

Halmi Artur

vod

Vas. Ujs. 1891. 309 l.

(A berlini nemzetközi
Munkiállítás.)

Ezt a jó és mégis rossz katlant.

Állok, várok, nézek riadtan,
Sehogysem bizok az Időben
S a fájdalmaim kiömlenek
Áradt tavasz-vizekként bőven.

Testem, ez a szent, kényes szerszám,
Mint valami ördöngős posta
A Most-Idők rémületeit
Előre és magával hozta.

ADY ENDRE

Halmi Artur

Revai XXI. 412. l.

Halmi Arthur

irod

Magyar festok a párisi
Salon kiállításai
Vas. Ujs. 1892. 332.

Halmi Arthur

1894. antwerpeni eremrettl

Kriak. elsőrendű

gém

Vas Ugo 1894. 500 l

Halmi Arthur

Wied

A Király Erzsébet, Vas Lyp

1899. 2 lap

— De, kezét csókolom, ők minékünk a vásárra már előleget is fizettek, — bátortalankodott Csudaj István.

— Oh, igen! Fizettek bizony. Huszonötezer forintot fizettek kétszáz vagónra. De azzal nincs is baj. Azzal semmi baj! Egyesség szerint a szerződés aláírásakor, tehát éppen ma, Haragánék kötelesek készpénzben lefizetni a teljes vételár egyharmadát. Ők azonban azt írják, hogy készpénz helyett váltót hoznak. A méltóságos gróf úr azonban ragaszkodik a készpénz fizetéshez. Készpénz, vagy pedig itt vész az előleg. Én eleget sajnálom azt a két szegény örményt, de én nem segíthetek a dolgukon, s azt is belátom, hogy a méltóságos gróf úr nem károsodhatik!... Már most, csak maga kedves intéző úr, oh, csak maga ne károsodjék!

— Én, kezét csókolom, hogy károsodnám én?

— Ugyan?!... Valami kis hasznocskát juttattak csak talán magának is azok a Haragánék, hogy olyan jó korán, amikor a nagy szárazság nyomta az árakat, maga behozta őket a méltóságos gróf úrhoz, és egykettőre, úgy, hogy mi idekünt nem is tudtunk róla, csak utólag, le is kötötték a vásárt.

— Én, tiszta lélekkel mondhatom — —

— No, no! Kedves intéző úr, világért se teszek én magának szemrehányást. A világért se! Én nékem nincs is jussom itt szemrehányást tenni az intéző úrnak! Tudom én jól, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze, és azt is jól tudom én, hogy itt a méltóságos gróf úr parancsol mindnyájunkkal... Azt az ügyetlenséget azonban föl se merném tételezni magáról, kedves intéző úr, hogy az előlegből ne biztosított volna magának valamicskét?

— Én, kezét csókolom, soha — —

— Oh, azzal nincs is baj! Azzal nem is lesz semmi baj! Azt nem is követelhetnék vissza azok a szegény örmények, magától se! De a többiről, bizony a többiről le kell mondjon, kedves intéző úr!

— Micsoda többiről, könyörgöm?

— Egy-egy zsákocskát, reménylem, csak kikötött magának a rakodásnál? Minden ötödik, mondjuk, minden hatodik szekér után?!... Hiszen ez már így volt szokás itt! Az intéző urak azt tartották, hogy az ilyesmit a méltóságos gróf úr meg se igen érzi. Az örmények meg éppen nem, mert úgy rakódnak: hogy jut is, marad is.

— Én, kérem szépen, nyugodt lelkiismerettel — —

— Annál jobb! Csak maga ne károsodjék, kedves intéző úr! Csak maga ne!

— Becsület szentségemre, én magamnak, egy szem árpa nem sok, de — —

A kisasszony bizalomteljesen bólintgatott. Hogy is kételkednék ő Csudaj István becsületének szentségében! Nem is engedte, hogy tovább igazolgassa magát

— Rendben van, kedves intéző úr. Én csak egy kicsit aggódtam, hogy kellemetlen lesz magának a dolog eligazítása, de hát így annál símábban végezhet azokkal a szegény örményekkel, ma.

— Én végezzek velük?! — kérdezte még rémültebben, Csudaj István.

— Igen. A méltóságos gróf úr azt kívánja, hogy ezt maga intézze el ma, Haragánékkal. Ha pénzt hoznak: minden rendben van, de szállításkor is csak készpénz ellenében rakódhatnak. Váltót tőlük a méltóságos gróf úr nem fogad el. Nagyon sajnálja, de tömérdek az urodalom kiadása az idén, a sok új befektetés, — szóval váltóval nem bibelődhetik. Máskülönben az aradi Khóné annak a majornak a termése is, azokkal pedig én kötöm le a vásárt. Megmondhatja nékik, hogy Khónék nyolc krajcárral többet is kínálnak, mázsájáért... Meghagyta: idebent ne is próbálkozzanak az örmények. Nagyon el van ma foglalva, a méltóságos gróf úr. Talán nem is lesz idehaza. De hiszen maga úgyis mindent szépen eligazít velük, kedves intéző úr. Szegény emberek!... Én igazán sajnálom őket!

Az intéző úr, Csudaj István kezet csókolt, alázatosan, mint a majoros, meg az udvarbíró, és éppen olyan kereketörötten haladt kifele.

Maholnap, ha így tart, a „j" betű is lemaradhat a neve mögül.

Janka kisasszony már bekapott egy mandolást, de még utána szólt:

— Ugyan!... Kedves intéző úr!... Bocsánat, hogy visszafárasztom, de tehetne a méltóságos gróf úrnak egy kis szívességet. Beszólhatna a kertészhez: a héten ne vágjanak a konyhára több spárgát. A méltóságos gróf úr megunta. Amit eddig a konyhára vágtak, küldjék ezután Pestre, azt is. Eddig naponta hatvan kilót szállítottak Pestre, tizenkét postakosárral: szállítanak ezután tizennégyet. Jó Isten a megmondhatója, hogy evett meg eddig is naponta tíz kiló spárgát a méltóságos gróf úr!... De a kertész azt állítja, hogy annyi fogyott el a konyhán. Ugyebár, kedves intéző úr, lesz szíves, eligazítja ezt is?

Vaczula törölgette a szőnyegről az intéző úr lábanyomát, s a gróf szobájában csilingelt az ezüst csengetyű.

Olyan maradozó, bágyadt csöngetyűrázogatás volt az már csak, amilyet unalmában mivel a magára hagyott gyermek.

A feudális főúr, az örökös főispán, a féltucat major, a jakabszállási roppant urodalom májoreszkója; ráncigálta a rácsukott ajtó mögött az ezüst csöngetyűt — de amíg Janka kisasszony meg nem engedi: azt nem hallja itt senki.

Janka kisasszony panaszosan szólt Vaczulára:

— Megint itt hajlongsz, éppen én előttem?!... Sírba viszel engem, te szívtelen ember, te!... Azt az ajtót is! Betetted jól az intéző úr mögött az ajtót? Huzatot érzek! Nézd meg, Vaczula, a jó Isten megáldjon, honnan ez a huzat?

És Ábris urfihoz fordult, még kesergőbben:

— Lássa! lássa!... Hát mit szól hozzá?... Ezek a haramiák!... Nem is sejti, kedves, mennyi a gondja velük a méltóságos gróf úrnak, szegénynek!

Az urfinak, Bene Ábrisnak megviselte ugyan a gyomrát amit eddig hallott és nem szánta volna székestől, Vaczulástól, mandolás süteményeivel, bóbiskoló kanári madarával együtt fölborítani a három mázsás frajlát, — de a négy sárgát, azokat még jobban kívánta!

Jó képet vágott, s mókásan bólintgatott ő is, úgy mondta, nagy szánakozva:

— Valahogy csak elviseli sorsát a gróf is! Aszondják, arra mifelénk, kezét csókolom: nem rug patkót a bakancsos lova! Folytatjuk

Mrs. William Randolph Hearst. Halmi Artur festménye

Ugy Idők 1914. XX. 43. 14. 452
kép

A harangozó nem értette, hogy mért kapott egy forintot ettől a bolondos embertől, akinek az a mániája, hogy időnként fölmászik a toronyba.

Sándor ebéd után egy darabig még diskurált az anyjával, de aztán fölszedelőzködött, hogy elmenjen hazulról.

— Ülj le már! Ne szaladj! Hisz most már nincs semmi dolgod, egy kicsit velem is lehetsz együtt! — mondta az anyja.

— Megigértem Lajosnak, hogy ebéd után fölmegyek hozzá.

— Jó, jó! — szólt az anyja nevetve. — Majd kisül még, hogy szoknyája van annak a Lajosnak, s egyszer csak a nyakamra hozol valakit.

Tréfásan mondta, ő maga sem hitte, hogy igaz.

Sándor, amíg a lépcsőn lement, azon gondolkozott, hogy voltaképpen mért is nem beszél az anyjának soha Domokosékról. Érezte, hogy az anyja nem osztozna az ő szimpatiájában. Féltené a fiát tőlük, megérezné, hogy ez a ház, ahol az ablakdobogón polgári egyszerűségben ül egyetlen szőke leány a himzés mellett, veszedelmesebb minden journál és bálnál, ahol ezer leány ünnepi pompával akar hódítani. Tudta, hogy megjegyzéseket tenne rájuk, talán meg is gyanúsítaná őket, hogy a fiát, akinek valamivel gazdagabb partit szánt, — azt is csak a messze jövőben — meg akarják fogni. Hogy ezt kikerülje, nem volt őszinte az anyjához, hallgatott arról, ami már jó ideje egyedül érdekelte a világon.

Félötig kóborgott céltalanul. Át- meg átgondolta a Lenke leveleit, amelyekből nem lehetett egyebet kiolvasni, csak biztató, hívó, vágyakozó szerelmet és úgy képzelte, hogy már talán nincs is hátra más, csak az, hogy megfogja a kezét és megmondja neki:

— Szeretem, szeretem, szeretem.

Lenke szintén várta a fiút. Nem azzal a lázas türelmetlenséggel, amely Sándort hajtotta, de szintén egy kis izgatottsággal. Hogy Sivány Lászlót szereti, azzal tisztában volt és hogy az, amit Sándor iránt érez, egészen másféle érzés, azt is tudta. De bizonyos volt abban is, hogy a fiú nem közönyös előtte, és hogy vonzódik hozzá. Megérezte a fiú nagy, őszinte szerelmes vágyakozását, s valami gyöngédség támadt a szívében, meg valami olyasféle érzés, mintha adósa volna valamivel.

Színes és lángoló szenzációkat remélt és várt Sándortól és ez volt igazában a vonzódásának az alapja.

— Ez jár nekem, — gondolta, és a lelkiismerete hallgatott.

Azt, hogy Sándor ajtóstól rontson a házba, nem akarta, pedig érezte, hogy ez most a levelei után könnyen megtörténhetik, mert a szép szavak írásának mámorában talán tovább is ment a kelleténél és többet hitetett el a fiúval, mint amennyit akart. Arra gondolt, hogy egy kissé tartózkodón fog viselkedni, úgy, hogy Sándor ne riadjon vissza, de ne is legyen alkalma rá, hogy föltárja az érzéseit.

Tetszett neki ez a mámoros hangulat és ki akarta nyujtani, amennyire csak lehet.

Az ablakban ült és leste a Sándor érkezését. Negyed öt tájban egyszerre csak csapódott a kapu, aztán lépéseket hallott a tornácon és utána kopogtatást a szoba ajtaján, ahol ketten ültek Máriával. Sándort nem látta jönni és a kopogtatásra meglepetve fordult vissza az ablakból.

— Tessék! — mondta Mária.

Az ajtó kinyilt és egy hirtelenszőke, kissé pufók arcú, gérokkos úriember lépett be rajta. Tarka nyakkendőt viselt és puha kalapját a kezében tartotta.

— Kezeit csókolom! — mondta széles mosollyal.

— Talán már rá se tetszenek ismerni a szegény vidéki emberre?

Mária előbb jutott szóhoz a nem várt vendég láttára.

— Vásáros Pista! Jé, hol jár itt minálunk?

— Hát már csak eljöttem, kezét csókolom; itt vagyok Pesten hát gondoltam, megnézem magukat. Na de, hát ez meg csak nem a kis Lenke? Hogy megnőtt! Meg nem ismertem volna! Elmentem volna mellette az utcán. El én! Bíz úgy!

Lenke azt kívánta magában, hogy bár úgy történt volna.

— Szólok Máli néninek! — mondta és kiment a szobából. Mikor behúzta maga után az ajtót, dühösen tárta két karját az ég felé.

— Minek jött ez ide? Maradt volna Túron, vagy ment volna akárhová.

Mikor Sándor egy negyedóra múlva végre ragyogó arccal beköszöntött, ott találta a három hölgyet és Vásáros Pistát, aki szóval tartotta őket. Körben ültek a nappali szobában.

— Vásáros Pista, rokonunk, mutatta be az idegent Varju Máli, majd felé fordult és azt mondta:

— Timár Sándor úr!

— Pardon, — mondta Lenke, — doktor Timár Sándor! Mert remélem, hogy már az? Ugy-e? — kérdezte aztán és mosolyogva szorította meg a Sándor kezét.

— Túl van a vizsgán? — kérdezte Mária.

— Szerencsésen, hála Istennek! — mondta Sándor.

— En nem is kérdeztem ezt, — mondta Varju Máli. — Tudtam, hogy magának csak jól mehet a vizsgája. A kártyáját pedig nagyon szépen köszönöm!

Vásáros Pista beleszólt:

— Nem jártál úgy, mint az egyszeri diák, akitől azt kérdezték, hogy mit lát, ha folmegy a Gellérthegyre? . . .

Sándor szórakozott mosollyal hallgatta a históriát. Közben Lenkére vetett lopva egy-egy pillantást. Később Lajos is megjött és ekkor a helycsere révén a leány mellé került. Most már válthattak egymással halkan pár szót, de a beszéd nehezen akart megindulni köztük. Tulajdonképpen nagy csalódást érzett. A levelek után úgy hitte, hogy már nem választja el Lenkétől más, csak az a távolság, amit vasuttal be lehet utazni, de most, hogy szemtől-szembe látta maga előtt, érezte, hogy az elválasztó falak még nem omlottak le köztük. Még mindig rejtély volt előtte a leány és még mindig nem látszott olyan egyszerűnek, mint hitte, azt mondani, hogy:

— Szeretem!

Lenke, mintha csak érezte volna a fiú lelkiállapotát, azt mondta:

— Furcsa! Az ember úgy vár valamit . . . Azt várja egy eseménytől, hogy ha bekövetkezik, akkor igy lesz, meg úgy lesz . . . Aztán — semmi!

— Igen, az ember elképzel valamit előre, aztán — egészen másképp válik valóra.

— Sokat tanult?

— Egész nap. Reggel hat órától.

— És mit csinált még?

— Magára gondoltam!

Lenke mosolygott.

— Örülök, hogy már itt van. Nagyon unalmas világ volt itt maga nélkül. Jóformán senkim sem volt, akivel beszéljek.

— Úgy látom, azóta járnak magukhoz mások is.

— Ó ez csak ma toppant ide, váratlanul. Távoli rokonom. A Máli néni ura révén... En már nem láttam öt éve . . .

Folytatjuk

Uj Idők 1915. XXI. 57. sz. 600, 601. l képek

MISS KATERIN MÜLLER. Halmi Artur festménye

A zászló

Elbeszélés

Irta Szini Gyula

A szakaszvezető, Bordás János keményarcú, szigorú nézésű ember volt és vöröses, tömött bajusza alatt sok ravaszság lappangott. A másik, Kristóf szőkehajú, sápadt arcú, nyurga termetű ifjú volt közlegényi sorban. És kettőjük közt ült Sugár Mariska finom, szappantól szagos kézzel, de ujjacskáin sűrű tűszúrások nyomával, mert varrónő volt.

Vasárnap este ők hárman az „Automatá"-ban lefoglaltak egy asztalt. De csak Mariska ült nyugodtan, mert a szakaszvezető és Kristóf versenyre keltek, hogy melyikük gavallérosabb. Minduntalan az automatákhoz ugrottak, a legjobb ízű falatokat és italokat hozták el úgy, hogy nemsokára szinte roskadozott a kis műmárvány-asztal.

Sugár Mariska boldog volt. Sok leánynak egy udvarlója sem akad, neki pedig egyszerre kettő is. És finom úriemberek. A polgári életben mind a kettő „hivatalnok" volt. És a „hivatalnok" a varróleányok életében nagy sor.

Bordás János kissé visszaélt a föllebbvaló rangjával és ahol lehetett, háttérbe szorította Kristófot, a közlegényt, holott háború előtt nem volt köztük semmi különbség, mert mind a ketten jóformán ugyanazon vastag főkönyv fölé hajoltak.

Mariska azonban egyenlő, szinte testvéries mértékkel mért kettőjük közt. Ha rámosolygott az egyikre, nyomban sietett a másikat is pontosan ugyanolyan kedves mosollyal kárpótolni. Ha az egyiktől cukorkát fogadott el, amit a szájával harapott le, a másiknak, hogy meg ne bántódjék, megengedte, hogy az is haraphasson a cukorból az ajkáról. Mintegy három hét óta folyt köztük ez a türelemjáték.

A két ember dúlt-fúlt magában, elkeseredetten gyűlölte egymást, de egyik sem tudott lemondani arról, hogy minden szabad idejét Sugár Mariskának szentelje és ezért minduntalan találkoztak kénytelen-kelletlen, haraggal a szívükben.

Ezen a szép vasárnapon szerelmesebbek és féltékenyebbek voltak, mint valaha. Félkilenc óra tájban német népfelkelők tértek be a helyiségbe, körülültek egy nagy asztalt, sört rendeltek és karban katonanótákat énekeltek. Mind csaknem kopaszra volt nyírva és taktusra daloltak. Elharsogták a „Wacht am Rhein"-t és világraszóló diadalok forróságával lett tele a levegő. Az ablakok elé bámész pesti nép gyülekezett, nagy idők egykedvű tanui.

És a forró levegőjű helyiségben, amelyben himnuszok zúgtak és harci kedvek erjedtek, kipirulva ült Sugár Mariska. Gyönyörködve szemlélte az ő két harcosát, a harminckettes gyalogezred két vitézét. Bordás és Kristóf néha farkasszemet váltottak egymással. Az arcuk izzott. Talán a italtól, talán a német katonák marciális rigmusaitó'

O, Hinuenburg, O Hindenburg,
Wie schön sind Deine Siege!

A szakaszvezető és Kristóf pillantása olykor összeakadt, mint ahogy két ellenséges, szembejövő srapnel néha szinte súrolja egymást. És amikor az óramutató a kilences szám felé közeledett, Bordás így szólt a másikhoz:

— Van-e kimaradási engedélyed, Kristóf? Mindjárt kilenc óra és bejöhet a patrull.

Kristóf legyintett a kezével. Ebből Sugár Mariska azt érthette, hogy Kristófnak nincs szüksége

Gyermekarckép. Halmi Artur festménye

eféle engedélyre. Tovább maradtak és egyre vidámabbak lettek az italtól, amely színes mámorával hálójába fogta őket. A bortól még haragjuk is megolvadt. A két férfi még soha jobb barátságot nem érzett egymás iránt, mint ezekben a percekben, amikor szívük szinte sikoltott a jókedvtől. Mint két jó testvér ittak egymás poharából és külön a leányéból.

Ám nyílt az ajtó és vele együtt mintha a végzet hideg szele sodródott volna be: egy furcsa, sovány öregasszony lépett be, a karján egy nagy kosár eladó virággal. A fején kis kalap táncolt, különös, tarka tollakkal, aminőket elaggott vidéki színésznők szeretnek. Megállt a Sugár Mariska asztala előtt és kissé eszelősen kezdte:

— Szép virágok szép ifjaknak! Kertemben elhervadtak a rózsák. Palotámból kihurcolták a kincseket. Katonasírokat könnyemmel öntözök. Csak ez maradt meg nekem, jószagú, üde virágocskák, szerelmeseknek való. Vegyenek az urak belőle, vegyenek a nagyasszonytól!

Sugár Mariska ránézett a dilinós beszédű nőre, aki furcsa öltözködésével madárijesztőnek is beillett volna.

Látta Mariska, amint Kristóf benyúlt a virágoskosárba és kiemelt egy nyaláb, vízzel harmatozott piros rózsát:

— Hogy ez? — kérdezte a közlegény.

Hadbavonuló skicsapat

— Magamnak sem kerül többe öt koronánál, — felelte a virágárusnő.

Kristóf belenyúlt az erszényébe, kezében megvillant egy ezüst ötkoronás és a másik pillanatban Sugár Mariska karján volt az egész nyaláb piros rózsa. Dédelgette is mint egy ölebet.

Magyar őrség a belgrádi konak előtt. Az Est fényképe

A virágárusnő rávetette a szemét Bordásra:

— Hát a vitéz úr nem parancsol?

A szakaszvezető nem felelt semmit, összeharapta az ajkát, ráncolta a szemöldökét és elnézett. A virágárusnő tovább ment. Sugár Mariska leszakított egy rózsát a sok közül és kitűzte a Kristóf keblére.

Bordás elsápadt. Érezte, hogy egyszerre szégyenteljesen alulmaradt, mert erszénye nem bírta tovább a versenyt, holott a harchoz, mint jó katona, tudta, hogy három dolog kell: pénz, pénz és pénz.

Ebben a pillanatban a patrull lépett be a helyiségbe. Két fegyveres katona elállta az ajtót, míg a többi kinn maradt az utcán. Egy őrmester szigorú, vizsgáló szemmel nézett körül a közönségen. A német katonákra, akik piros arccal, harsány jókedvvel és bámulnivaló fegyelmezettséggel énekeltek, nem vetett ügyet, hanem a pillantása egyszerre csak megakadt a harminckettes gyalogezred két vitézén. Odalépett az asztalukhoz.

Bordás katonásan mutatta elő az engedélyét. Kristófnál nem volt írás és sápadtan meredt a „patrullra".

— Hol az engedély? — kérdezték tőle.

Kistóf egy pillanatig habozott:

— Volt, de elvesztettem — szólt. — A szakaszvezető úr azonban igazolhat engem.

Ekkor a helyiségben minden szem már feléjük fordult és mindenki várta Bordás válaszát.

Bordás eltünődött, de csak egy pillanatig. Összeverte a bokáját és katonásan jelentette:

— Nincs neki engedélye! Nem mond igazat.

Egy intésre a két fegyveres katona Kristóf mellé lépett jobbról és balról. Aztán vitték máris kifelé. Még annyi ideje sem maradt, hogy elbúcsúzzék Sugár Mariskától.

Amint a „patrull" eltávozott, Mariska összenyalábolta rózsáit, fölkelt és halkan mondta:

— Menjünk . . .

Együtt léptek ki az utcára és hosszabb ideig né-

Halmi Artur: Tanulmány

Tömörkény, mint legényember

Valamikor az 1890-es esztendők legelején kerültem le Szegedre. Az ujságírás mesterségének a kezdetén böcögtem még, az ősi címerére sokat tartó nemes magyar kemecsei *Kemechey* Jenő, a *Szegedi Hiradó* akkori szerkesztője, a debreceni Arany-bikában, *Magyari* pajtásék muzsikájánál ismert meg. Nem az írásremekeim után, üde, fiatal, jókedvű, bátor magyarságomért szeretett meg *„Kamó"*, az egykori fehérbarát-növendék. Kemecheynek ugyanis *„Abbé du Cameaux"* volt az írói neve... Havi 70 pengő forintokért mindjárt elszegődtetett Szegedre. Kemecheytől, a gavallér nemes úrtól, a melegszavú, ragyogó tollú írótól, az ötletes szerkesztőtől, a *Budapesti Hirlap* későbbi országos nevű munkatársától sokat tanultam. Fiatal életemnek ez az időszaka igazi rózsás kor volt, ebből a korból gyökeredzik ismeretségem, barátságom *Tömörkény* Istvánnal.

Mintha csak tegnap történt volna, amikor Kamóval először kocogtam végig a *Mikszáth, Pósa, Gárdonyi, Sebők* Zsigmond, *Lipcsey* Ádám, *Békefi* Tóni, *Iványi* Ödön, *Gyöngyössy* László és a többiek emlékezetétől visszhangos *„toronyalja"*, a kecses tornyú szegedi városháza folyosóin. Gondos Kemechey szerkesztőm körülvezetett, bemutatott mindazoknak a kisebb és nagyfejű hivatalos uraknak, akikkel ezentúl naponként érintkeznem kellett. Bár tulajdonképpen a

Uj Idők 1924. XXX. 27 sz. 2. l

rendőri riporterséget sózta rám, fent az emeleten bemutatott a szegedi közigazgatás fejének, a jóságos öreg *Pálffy* podesztának is, akiről annak idején Komjáthy Béla feljegyezte, hogy mély belátású, ha kútba néz...

— Most még gyerünk át a bérházba, a szegedi *vicispánhoz!* — Kérdő tekintetemre a vidám Kamó elnevette magát, a monokli alól hamiskásan csillant meg derüs kék szeme, — itt lakik a városi bérházban, *Weiner* Miksa a neve. Derék, barátságos úri ember, bankár és nagygabonakereskedő egy személyben... Vicispánnak azért nevezik, mert *Kállay* Albert főispánnak, a szegedi *„Mikádónak"* elválhatatlan barátja, a vadászatban, a tarokkpártinál, sőt a csöndes ferbli-játék mellett is nyűhetetlen a cimboraságuk... Az ujságíró-ember sok pletykát hallhat a vicispánnál. Déltájt a város első urait leginkább Weinernál találhatod s a hideg ételek, pecsenyék, libamáj, foszlós pogácsa, francia konyak, likőrök, sör, öregbor, válogatott füstölnivalók, soha ki nem fogynak a vicispán asztaláról...

— Amikor erre jár, máskor is feljöjjön ám, kedves öcsém! — mondta bucsuzásul a barátságos szegedi vicispán, akinek egy 1700 derekáról való, ódon, berakott cseresznyefa-szekrényét különösen megbámultam.

— És Tömörkény kollégát ismered-e már? — tudakolta Kamó.

— Még nem találkoztunk... Csupán a réti széna illatú írásait olvastam... Kiváló, nagytehetségű írásművésznek csodálom...

— Ez mind igaz! — felelte elkomolyodottan Kemechey, aki pedig maga is hozzáértéssel hörpintgette *Kass* Jancsinál a *„Tisza-fröccsöt"* (hosszú nyakú fröccsös pohárból a mámorító francia pezsgőt) a szabadkai *Mamuzsich* Lázóékkal, a nótás huszárhadnagy *Fráter* Lórival. — Mégis tartózkodj tőle. Ezek a Tömörkények folyton csak iszogatnak, mulatoznak, duhajkodnak.

— Hömm! — kahintottam s mert télidő volt, nyakamat behúztam a bundagallérba.

Kemechey figyelmeztetése olyannyira szíven talált, alig vártam, hogy azzal a híres, félelmetes, szörnyű Tömörkény kollégával személyesen megismerkedhessem. Ez az emlékezetes pillanat hamar elkövetkezett, az egyik délelőtt *„Don Dugónál"*, a peckes kis *Lévay* Béla városi iktatónál találkoztunk. A stájer eredetű, *Steingaszner* (von Mizelbach) *Tömörkény* Pista nálamnál jóval szálasabb legény volt. Az egykori sápadt patikuslegény, mint a zöldparolis 46-ik gyalogezred strázsamestere a török szandzsákságban novi-bazári katonáskodása alatt kemény férfiúvá edződött és felnyúlt. A szürke Mencsikoff-kabátban még nyulánkabbnak látszott. Boltozott magas, fehér homlokán balról-jobbra hullámosan bodrozódtak a barna hajfürtök, szép barna szeme komoly nézésű volt. Vékony bajusz ékítette az állban keskenyedő arcát, amelyen több vonás Petőfire hasonlított. Meleg zengésű, kissé fátyolozott bariton hangjának minden szava olyan kedves, jóízű, természetes volt a *szögedies ö-ző* kiejtésével.

— Persze, no!... Hát igen! — a bemutatkozás után kezet szorítottunk, Don Dugónak, a kopaszfejű vén tatárnak ragadoztak az álmatlanságtól kidagadt apró fekete gyíkszemei. Bajusza szomorkásan lefelére kajlult, a *pipagyújtással* veszködött Dugó. Egy *pakli kénes masinát* már szétdobált, mégsem sikeredett neki a pipagyujtás. Pista — papirossal és ceruzával kezében — résztvevőn, megértőleg kérdezte Dugótól:

— Van-e valamid az ujságba, hé?!

Don Dugó, a Nagy Sándor bátyánk lapjának kiérdemesült munkatársa, felmeresztette szemét, rekedt torkából borízűn csuklandoztak a hangok:

— Pajtikám!... Várjatok!... Hadd gyújtok rá előbb! — s ez a szent csunguz főpap (ritka az olyan mongolképű ember, mint Dugó) asztalfiókjából tatár hidegvérrel kezdette előkotorni a másik pakli kénesgyufát... Pista rámnézett:

— Gyerünk! — Otthagytuk gyüriceszáras mészpipájával, tűzmentes gyufáival az éjszakai borgőzöktől párolgó fejű Dugót. — *Kimenője* volt az öreg csontnak! — magyarázta Pista.

— Mi az ujság? *Wasz isz nájesz?* — vészkiáltással végigkilincseltük a hivatalos szobákat. Pistát, aki azidő szerint a *Szegedi Naplónak* a színes, ragyogó rendőri riportokat remekelte, s a meglepő friss, eredeti tárcákon, cikkelyeken kívül heti szivarokért a *Hüvelyk Matyit* is szerkesztette, havi 5 forintokért pedig németből eredeti angol limonádé-regényeket fordított a Naplónak a riportozás idején elszakított rövid időközök alatt, mindenütt olyan kitörő, zajos örömmel fogadták, mintha legalább esztendők óta nem látták volna, pedig mindennap délelőtt és délután pontosan *előkerült* a torony alá... Ekkor éreztem először, hogy az árnyékában is jólesik kullogni az olyan embernek, akit ennyire és így szeretnek... Amikor ekként tréfálkozva, végigcsináltuk a riportot, megszólalt Pista:

— Emberek... Most mán mi is elmöhetünk ögy kis gelenkibungra! — Bieber Micu, a huszártisztből vedlett úri rendőrbiztos a fogasról már akasztotta a prémes bundát, én némileg zavarodottan kérdeztem:

— Az meg mán micsoda?

Bieber nevetni kezdett, Pista pingálni való komolysággal magyarázta:

— No... Tudod?... Ez csak olyan szójárás... Nem vonulunk azért mindjárt az egzecirplaccra csuklógyakorlatozni! — közben fürkészőleg rámvillantott. — Egy zóna-pörkölt, korsó sör vagy buckai fröccs, ebéd előtt: talán néked is jólesik már ilyenkor?

Pistának tömegével voltak ilyen szójárásai, a Lim partjáról, a pripoljei barakkokból hozott bakaemlékek bojtorjánjai... Hajnali italozásokkor a poharas borovicskát *„koporsószög"*-nek nevezte, a mi barátságos kiskocsmáink, fogadóink — *Kiss Palcsi, Balogh bá', Bálóné, Ónozó Poldi, Janik sógor, Martonosi, Lippay Pétör, Csányi Ágó, Bitó Teca, kis Gruber Guszti, Buza* uram, a *„kácsák"* (gyönyörű szép három lány) — veresabroszos vagy éppen teritőnélküli asztalainál adogatta le mondásait, amikor a beszédes kedve megjött... És már csak megvallom: — nem fogott rajtam a Kamó intőszava, sem a derék szegedi vicispán érdemes úri társasága, pazaron terített asztala sem csábított azontúl, Pistához szegődtem... És a hal, a jószág, a föld, a zsír, a paprika, a műhely és borszagú szegedi kismagyarok szórakozó helyeit járván, én magam is mindinkább közelebb férkőztem zárkózott magyar népünk rejtőzködő lelkéhez. Az ősibb, természetesebb, őszintébb magyar élet gyöngykagylókban gazdag mélységei mindinkább feltárultak előttem és kezdettem megérteni, másként becsülni fajtánk névtelen seregét.

Tömörkénynek hosszú éveken át túl a *búzapiacon*, az úgynevezett Csongrádi-sugárút egyik sarokházában, fent az emeleten volt a legény-lakása. A minden tréfára kapható doktor *Kószó* István népszerű fiatal szegedi ügyvéddel, a jelenlegi belügyi államtitkárral bérelték az egész emeletre kiterjedő legénylakosztályt. Szakadatlan mulatozásoknak hirhedt

Fényképezőgépek Prizmáslátcsövek Tenniszrakettek, RADÓNÁL, IV. Egyetem tér 5 Vétel, eladás csere

Amerikai képek. Gróf Széchenyi Lászlóné Vanderbilt Gladys, az amerikai magyar követ felesége gyermekével. Halmi Arthur festménye

— Bíz ez kutya idő, barátom. Nem csodálom, hogy elakadnak a vonatok.

A feleségéhez fordult:

— Hát a gyerekek?

Már ott voltak az ajtóban. Éktelen örömrivalgással üdvözölték az apjukat. Az pedig alig tudta őket lefejteni magáról.

— Tudod már a leckét, Pista? — kérdezte szigorúan.

A fiú az anyjára nézett.

— Tudja, tudja már — felelt helyette az anyja.

Öreg, lábujjhegyen járó, kékdolmányos udvari legény terített a szomszédszobában. Vakító fehér abrosz, régi családi ezüst, karos gyertyatartó, három...

De már a vacsorát nem költhette el velük Tóth Kázmér. Az állomásról hír jött, hogy elhányták a havat, félóra mulva indul a vonat.

— Isten vele, Kázmér.

Nem volt semmi jelentős az asszony hangjában, amikor búcsúzott. Mintha csak tegnap látták volna egymást. Mintha csak egy napra köszönnének el.

Bareczky barátságosan megölelte.

— Szervusz, bruderkám. Szerencsés utat. Elkisérnélek, de hát az asszony, a gyerekek... Örül az ember, ha este köztük lehet egy kicsit.

Kázmér beült a Bareczkyék csengős, vöröslakkos szánkójába. A hold újból elbújt a kavargó felhők mögé. Vad szél kerekedett és szemébe vágta a havat. És Tóth Kázmér elgondolta, hogy most neki volna ilyen kedves, sugaras otthona — és nem futna éjnek idején, hófuvásban, ítéletidőben, mint a tolvaj, lopott csókért, hazug és csalfa szerelemért.

Visszanézett a Bareczky-házra. Három nagy ablak ragyogott ki a kékes-fekete éjszakába. Most ülhetnek éppen vacsorához. Az asszony, a férfi, meg a két gyerek.

Új Idők 1927. XXXIII. 24. sz.

Amerikai képek. A filmművészet eldorádója, Hollywood filmváros Kaliforniában, repülőgépről nézve

Epizódok híres emberek életéből

Honoré de Balzac

(1779—1850)

Irta: **Sárváry Dezső**

Alexandre Humboldt, a nagy német természetbuvár egy alkalommal, mikor Párizsban tartózkodott, dr. Blanche-nak, a híres elmegyógyásznak azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretne egy bolonddal ebédelni.

— Mi sem könnyebb annál, — felelte az orvos. — Holnap szívesen látom ebédre. Asztalomnál lesz egy őrült is.

A következő napon, midőn az illusztris tudós az orvos asztalához ült, két idegen asztaltársat talált magával szemben. Az egyik fekete ruhát viselt fehér nyakkendővel, kopasz volt, evett, ivott, és egy szót sem szólt. A másiknak ellenben bozontos haja és elhanyagolt öltözete volt, evett mint egy állat, és nagy hangon beszélt különféle történeteket az egész ebéd alatt. A gyümölcsnél Humboldt a vendéglátójának füléhez hajolva mondta:

— Az ön bolondja engem nagyon mulattat.

— Ugyan? — felelte az orvos csodálkozva, — nem ez a bolond, hanem az a másik.

— De akkor ki az, aki annyi mindent összebeszél?

— Honoré de Balzac, a regényíró.

Ez a kis történet híven jellemzi Balzacot, a nagy regényírót. Balzac kapkodó volt egész életében. Célja az volt, hogy minél több pénzt szerezzen, mely őt mindenkitől függetlenítse. Ezen célért mindent megpróbált. Először irogatni kezdett, miután azonban úgy érezte, hogy a regényíráshoz tehetsége nincs, nyomdát alapított. Ebbe belebukott és óriási adósságok zudúltak nyakába. Ismét a regényírásra adta a fejét, mikor azonban látja azt, hogy ha éjjel-nappal dolgozik is, vele vagyont keresni nem tud, tropikus vidéki gyümölcsöket akart termelni a francia fővárosban és ettől remélte a meggazdagodást. Miután ez természetszerűleg nem sikerül neki, Sardiniában ezüstbányák után kutat hasztalanul. Belátja végre, hogy bármily nehéz is, számára mégis a regényírás az, amitől sorsa javulását várhatja. Emberfeletti erővel dolgozott, hogy nyomasztó anyagi helyzetén könnyítsen. A világirodalomnak kevés olyan jelentős alakja van, mint Balzac és az ember mégis alig hinné, milyen nehezen írta regényeit. Kéziratait a nyomdába igen röviden, kezdetleges formában küldte. Regényeinek kifejlődése csak akkor kezdődött el, mikor megkapta az első kefelevonatot. A *„César Birotteau“* csak a tizenhetedik kefelevonat után lett teljes. Dolgozni csak éjjel tudott, gyertyaláng világítása mellett.

1832-ben már világhírű író. Franciaországban, de különösen Párizsban rajonganak érte a nők. Ez volt az oka, hogy Párizsban oly sok ál-Balzac szerepelt. Balzac maga mondta egy izben:

— Mialatt én Karnevál éjszakáján asztalomnál ülve dolgozom, azalatt igen sok ál-Balzac az álarcosbálon mulat az én rovásomra és rengeteg kalandom van, anélkül, hogy íróasztalomtól elmozdulnék.

Egy alkalommal Balzac hűséges barátjával, Léon *Gozlannal* betért egy kis vendéglőbe, hogy megebédeljenek. Egy angol leány szolgálta ki a két írót. Balzac kezében több kötet volt, többek között egy Cooper-regény. Balzac nagyon dicsérte ezt az angol írót és a beszélgetés folyamán Gozlan így kiáltott fel:

— Ez nem így van, kedves Balzac...

Ennek a névnek hallatára a kiszolgálóleány nem törődve a többi vendégek kiszolgálásával, feltünő figyelmesen kezdte nézni Balzacot. Gozlan ekkor felhívta Balzac figyelmét a leány néma csodálatára, ami Balzacnak igen jól esett. A távozás pillanatában, mikor fizetni akarnak, a leány így szólt:

— Balzac nem fizet.

— Azt tudom, — szólt a regényíró hitelezőire gondolva.

De miután a leány komolyan megmaradt elhatározása mellett, hogy Balzactól nem fogadja el az elfogyasztott ebéd árát, az író így szólt hozzá:

— Elküldöm önnek emlékül egyik regényemet. Mondja meg, melyiket óhajtja.

— Egyiket sem ismerem. Nem tudok franciául olvasni.

Balzac megütközött, de azután eszébe jutott, hogy van nála egy Cooper-regény, tehát felajánlotta azt az angol leánynak.

— Akkor itt hagyom emlékül ezt a könyvet, ez honfitársának regénye. Szereti Coopert?

— Nem ismerem Coopert. Nem tudok angolul sem olvasni.

Intézkedések a késői színházlátogatók ellen

Mühlbeck Károly rajza

récére tüzelt az orvvadász, mindenki fölfigyelt Füreden, Tömösváriné ijedten sikoltott:

— Most, most lőtt a szívébe...

És estig mindig halott volt Mitskei Miklós, amíg hosszú, komor léptekkel végigballagott a vadgesztenyefák alatt, bő köpenyben, szemére hajtott kalappal és göndörülő, nemesen ezüstözött fürteit a szellő meglebegtette. Bár senkinek sem köszönt, — mint olyan férfiú, aki féllábbal már a sírban van, — a tekintetek mind reá szegeződtek. A szívek megdobogtak, az ajkak megremegtek: ime valóság, nem költők álma, hogy vannak férfiak a földön, akik a szerelem miatt meghalnak.

A dámák vadvirágot jártak szedni az erdőbe, az öreg urak a gyalogutakon gondolkozva bolyongtak, a kisasszonyok a sétányon álmodoztak és mindnyájan alkalmatos sírhelyet kerestek Mitskei Miklósnak, hol kedvére pihenjen halála után.

— Csak a mezőre, ahol sok levegő van, — mondták urambátyámék.

— Az erdőn virág nyílik és madarak dalolnak, — vetették föl a hölgyek.

— Ah, némán, csendesen a tóba ereszkedni, ahol legmélyebb. Mint a haldokló hattyú, — sóhajtott Tömösváriné.

A közvélemény végre egy nagy fában állapodott meg.

A nagy fa az erdőcske szélén állott. — tehát levegős helyen volt, — cinkék ugráltak a közelben és a tó locsogása éjjente idáig hallatszott. Anton, az öreg bérszolga a vendégek megbízásából egy hajnalon mély sírhelyet ásott a nagy fa tövében és a dámák, ha különösen fejlett gyöngyvirágot találtak, eltették Mitskei halotti koszorúja számára.

Néhány nap mulva Mitskei Miklós eltünt Füredről. A mély sírüreg azonban sokáig hirdette, hogy itt kellett volna aludni örök álmát a nemzet szerelmesének.

Megyek haza...

Megyek, haza! Húznak a rögök.
Búzavirágok a kalász között
Integetnek, hogy engem várnak
Papirsárkányok, homokvárak.

Megyek, haza! Mert hí a falevél
Könnyezve húll és susogva regél;
Megyek, haza, hogy az erdőn keressem
Azt az egy álmot, amit ott feledtem.

Megyek, haza! Hí a kenderike;
Dalával a tavaszt csicsergi be,
Ágrúl-ágra röpköd a sírokon...
— Megyek haza, hogy nekem is daloljon.

Lőrinczy György

Séták a nagyvilágban

Karthágó

I.

Ragyogó, fehéren kék ég. Vakító napfény, úgy, hogy óvni kell a szemünket.

Messze eltekinthetünk a magaslatról, amely Karthago középső pontja volt, az öböl végtelen kéksége és a tisztán látszó, váltakozó megvilágitásu, de állandóan élesen megvilágított hegyek felé, amelyek amfiteatrálisan övezik. A legmagasabb hegy a Baalnak szentelt Bu-Kornin, aztán következik a Djebel Rezas és Zaghuan kékes csúcsa. Ha itt áll az ember, ahol valamikor Karthago felső városa, az antik Byrsa emelkedett, úgy azon a vidéken tekinthetünk át innen, amelyet Hannibal gyermek-korában és ifjúsága idején maga előtt látott, a La Goulette, a régi kalózfészek és modern halászfalu, meg az erősen emelkedő arab falu, Sidi-bu-Said közötti nagy területet.

Ezt az öbölt, amelyet sokan szebbnek tartanak a nápolyi öbölnél is, amelyhez azonban éppenséggel nem hasonlít, egyik oldalról a régi Apollo-előhegyek, másik oldalról pedig magas, szaggatott gerincü hegyek határolják és mai elhagyatottságában is, amikor egyetlen hajó sem népesíti be, lebilincseli az embert, mint ahogy lebilincselte a régi pún kereskedőket, akik e partokon alapitották a legnagyobb hajóács-telepeket és a leggazdagabb várost, amelyet valaha csak ösmert az ó-kor és amelyet ezernyi hajó népesített be. A Földközi-tenger ekként övezett kék vize egyre vakmerőbb útakra csalogatta ki őket, egyre jobban kiszámított tervek, kalandok és háborús vállalkozások születtek meg itt és innen hódították meg Sziciliát, Szardiniát, Korzikát és Spanyolországot. Hannibalnak a tenger dalolt a nagyarányu politika hadjáratairól, Róma államférfiaival és légióival való ész- és erőpróbákról, a szövetségesek leigázásáról és arról a genie-ről, amely még eladdig soha sem sejtett foglalásokat hajt majd végre.

Amint az ember itt áll a régi Byrsa helyén, tulajdonképpen azon a földön áll, amelyet Dido, a monda szerint, a vékony szijjakra szétdarabolt ökörbőrrel beborított. És az a magaslat, ahol most a nagy dóm terpeszkedik, lett lassanként az első pún Karthago magja. A város a tuniszi tótól Sidi-bu-Said hegyi falvacskájáig terjedt, ahol most az arab kereskedők üdülnek nyaranta, ahol azonban hajdan Megara elővárosa kezdődött.

Karthago, azaz Kart-hadsjat annyit jelent, hogy: *uj város*, vagy azért, mert a föniciaiak előbb alapitották Utica-t, vagy — ami valószínübb — mert ez a név az anyavárossal állott vonatkozásban, úgy hogy *uj Tyrus*-t akart jelenteni. Mert Tyrus romba dőlt és a hellének fölvirágzása a nyugati kolóniákat fenyegette. De Karthago fekvése, szemben Sziciliával, a Földközi-tenger közepén, alkalmassá tette a várost, hogy magához ragadja a szigetek, Spanyolország és Afrika kereskedelmét. Karthago részben a szárazföl-

Miss Hope Hamilton. Halmi Artur festménye

dön befelé, ahol most a nagy lapály terül el, részben pedig lefelé, a tenger irányában terjeszkedett. Még ma is ösmerjük a helyét és meg tudjuk különböztetni, hogy hol volt a két tágas kikötő, a hadi és a kereskedelmi kikötő. De a folyó (most Medjerda a neve), amely évezredeken át iszapot és fövenyt hordott árjában, átformálta a partot; uj földet nyert és elmosta azt a félsziget-jelleget, amellyel hajdan a tenger, a tó és a hegyek között elterült.

Ez a kettős kikötő az ó-korban azt jelentette, amit ma Antwerpen vagy Hamburg, sőt még többet is, mert nem volt vetélytársa egész Rómáig, amely nem tűrt meg maga mellett más hatalmasságot, ha ez mindjárt más világrészben lenne is, és ezért háborút háboru után indított először Sziciliáért, azután Spanyolországért, majd mind a két olasz szigetért és kemény tusák után először elnyomta, azután tönkre verte ellenfelét, amig csak az addig egyáltalán nem harcias Karthago egy Hannibalt nem szült, aki egyszer csak megjelent Róma kapui előtt.

Ha az első két pún háborúban volt is még észszerü politika, a harmadikban, miután a másodikban Karthago elrabolta gyarmatait és hadiflottáját, már csak a hatalom vágya és a kegyetlenség volt a mozgató erő. Az idősebb Cato, brutális *„Praeterea censeo, Carthaginem esse delendam"* jelszavával, egyáltalán nem csodálatra méltó férfiúi alak. Ő is, mint az ifjabb Cato, csak makacs, korlátolt doktrinér volt.

II.

A római műemlékek, amelyeket itt napvilágra hoztak, hidegen hagynak engem. Még a legszebbek is, mint aminő például a győző szobra. Nemes munka, amelyet hihetetlen fáradtsággal állitottak össze abból a tömérdek darabkából, amelyre szétzuzódott. Még a római színház látványa — amely éppen olyan, mint a többi, itáliai, franciaországi, vagy északafrikai régi római színház — sem ragadja meg az embert. A bizánci bazilika némiképp ép maradványai, csonka oszlopaival, természetesen még közömbösek. De annál szenvedélyesebb érdeklődéssel mélyed el az ember mindenben, ami az ősi Karthagot idézi föl, azokban a leletekben, amelyeket a bölcs és tiszteletreméltó Père Delattre-nak, a Szent Lajos-kápolna káplánjának köszönhetünk, akivel szerencsém volt találkozni Sidi-bu-Said-ban. Kár, hogy csak akkor kerültek ezek a leletek napvilágra, amikor Flaubert már megpróbálkozott Karthago rekonstrukciójával.

Nincs különösen kifejezett ősi eredetiség mindabban, ami ránk maradt a karthagóiaiak müvészetéből. A föniciaiak, mint kereskedők, geniálisak voltak, de nem mint művészek. Asszir és egyiptomi műalkotások kereskedésével és utánzásával kezdték és eközben nyilván komolyan igyekeztek elsajátítatni a görög kultúrát és művészetet is.

Néhány műalkotás, amelyet a föld alatt helyeztek biztonságba, épen és csonkittatlanul maradt fönn s köztük két, életnagyságúnál is nagyobb dombormü különösen lebilincseli érdeklődésünket. Az egyik szakállas ifjú Baal-papot ábrázol: szép férfi, aki jobbját fölemeli és ruhája hosszan hullámzik alá. A másik sokkal szebb és finomabb kidolgozásu dombormü, amely valamikor könnyedén színezve is volt, Asurabaal papnőt ábrázolja, egy csodaszép ifjú nőt, valószínüleg egy Tanit-papnőt, szép és különös egyházi öltözékében, amelynél a ruhának több, egymásra hajló szárnya van, úgy, hogy a leghosszabb szárnycsücskök, mindkét oldalon, a szandálos lábakig, a földig érnek.

Ilyen lehetett tehát az igazi Salambo; kevésbbe pikáns és különcködő, mint a költött alak. Nem nyaka körül hordja a kígyót, hanem baljában, mint a nap valami áldozati kenyér-félét és jobbjában valami nagyobb, az istentiszteletnél használatos tárgyat tart.

A legtöbb maradványt, amely a régi Karthagóról beszél nekünk, azokban a sírokban találták, amelyeket Père Delattre tárt föl azokból az időkből, amikor Byrsának még nem voltak palotái és templomai, hanem csak valami temető lehetett. Ezek a sírok több méternyire vannak a város földulásából keletkező hamuréteg alatt. Nagy kőtömbökből valók, amelyeket vakolás nélkül raktak egymásra. Háromszögletes kőtető-féle védte őket. A tetemeket vagy a kőpadlóra, vagy a cédrusfa-ravatalra helyezték. De nagy szarkofágokat is találtak, amelyekben még ma is, harmadfélezer esztendő után, épen nyugszanak a csontvázak.

A sírokban tömérdek szépen formált, nagyrészt festetlen terrakotta-vázát találtak, amelyekben tej, gyümölcs, vagy más, a halottak számára ide rakott élelmiszer volt valaha. Aztán némi pénzt is, hogy a halottnak legyen miből fedeznie szükségleteit. Kettős lángú mécset gyujtottak számukra, aminők még ma is használatosak az araboknál. A férfiakkal gyürüket is adtak, de fegyvereket csak elvétve, mert ez a törzs nem volt harcias és rendszerint másoknak fizetett, hogy háborúit viseljék. Az asszonyokkal pedig gyürüt, karkötőt, nyakláncot és fülbevalót adtak, még ma is épen fentmaradt festő-rudacskákat, meg egyéb szépítőszereket.

Ezrével találhatók ezenkívül a földben kis kőfigurák, emberi alakok nyers szobrocskái: a fej egy golyó, a test háromszög, a kar egyenes vonal és a kéz imára emelkedik az ég felé. Fogadalmi szobrocskák ezek, amelyeket minden rendü és rangu emberek ajándé-

Ly Tank 1914. XX. 28. sz. 34. l. kép

* (Halmi-kiállitás.) Halmi Arthur, a kiváló magyar portrait-festő, aki évekig élt Berlinben és Münchenben, s most itthon telepedett meg, kollektiv kiállitást tervez legujabb müveiből. Halmi Arthur kollekcióját a jövő télen mutatja be a Nemzeti Szalonban s e kiállitása kétségkivül igen nagy érdeklődést fogja kelteni, mert Halmit ugy a pénzarisztokrácia, mint a született arisztokrácia egyaránt kedveli. A müvész bájos gyermekképei és másféle kitünő genre-képei is elsőrangu dolgok.

P.H. 1908. III. 8

Halmi Artur

2c.
1130/a

* (Egy magyar festő sikerei Newyorkban.) *Halmi Artur*, a kiváló magyar portrait-festő tudvalévőleg már évek óta Newyorkban tölti a téli szezont s csak nyaranta tér haza. Halmi most december hóban kollektiv-kiállitást rendezett a newyorki *Knoedler*-szalonban, melynek tüneményes sikere volt. A tárlatot két hét alatt 15 ezer néző látogatta meg s gyönyörködött a leghiresebb newyorki szépségekben. Halmit ugyanis már egészen kegyeibe fogadta a felsőbb négyszázak társasága s most kiállitott 28 portraitja is megszámlálhatlan milliókat jelent. Népszerüvé tette Halmit az, hogy müvészete egyesiti magában a nagy angol arcképfestők: Gainsborough, Reynolds, Hoppner, Lawrence előkelő izlését és képmásait egy-két ülésre megfesti. Valósággal divat-festővé lett müvészünk most az uj világban. A New-York-Herald s több nagy amerikai lap egész oldalakon mutatja be Halmi legujabb alkotásait, köztük Gould George feleségét, tüneményes gyöngynyakláncával, Gould Edith és Gloria remek képmásait, Miss Hamilton, Mrs Drexel, Mrs Duveen, Ms Wormser, Mrs Shevlin, Mrs Lewisohn s egész csoport milliomos szépség arcképét. Dicséri a sajtó azt is, hogy Halmi nem elégszik meg a hölgyvilág izlésének megfelelő szépség-galleriával, hanem erőteljes férfi arcképet is fest. Ilyen Col. William Jay és dr. Hornról festett portréja.

Pesti Hirlap 1914 jan. 10

Alulírott a »Történetírás« 1939. évfolyamát a régi előfizetőknek járó évi 14, azaz tizennégy pengős kedvezményes áron megrendelem és az összeget legkésőbb 1939. február 5-éig a mellékelt befizetési lapon elküldöm.

Postabélyeg kelte.

Olvasható aláírás: .....

Pontos cím: .....

Halmi Artur

cód

Pesti Hirlap

1910. jul. 8. (Halmi Artur — Amerikában.)

U. 444.

10

látjuk a fel Krisztust
feszitett, ki-
t koronát visel ékkövekkel; Hosszú
a és szakálla barna; Bő ujjú köntö-
tó övje paszománt drága kövekkel.
a pázsitos földön kövek
alakú stóla Lepér díszt.
es vidék várossal. Az égbolt felhős.

160·5:120
~~159~~: ~~120.5~~ cm.
L. Resiminitől 3400 lirán (1516

. 17-én. (279/94.)
a 12620/95. és a 22919/95 min. számot.
és Lotz K. a vételhez hozzá-

Halmi Artúr festőművész Newyorkban meghalt

Newyork, december

(A Pest newyorki szerkesztőjének kábeltávirata)

Halmi Artur, az ismert és népszerű magyar festő váratlanul meghalt. Néhány nappal ezelőtt sárgasággal szállították kórházba. Halálát váratlanul fellépő bonyodalmak okozták. A. L.

Budapesten minden harmadik ember szívbajban halt meg novemberben

Csordás Elemér tisztifőorvos ma tette közzé november havi jelentését. Mindenekelőtt arról számol be, hogy a fertőző megbetegedések száma *emelkedett*. Nagyarányú az emelkedés a kanyarónál. Októberben 35, novemberben 271 kanyaró megbetegedés fordult elő. Több a vörheny, a diftéria, a szövődményes influenza és a gyermekágyi láz is, ezzel szemben csökkent a hastífusz, a vérhas és a gyermekbénulásos megbetegedések száma.

A mai időkkel magyarázható a szervi szívbajhalálesetek számának emelkedése. Novemberben 983 természetes haláleset közül 352 volt a szervi szívbajhaláleset. *Az elhaltak 36%-a tehát szervi szívbajban húnyt el.* Budapesten még sohasem fordult elő, hogy ilyen nagyarányú lett volna a szervi szívbajhalálozás. Rák következtében 108-an, agyvérzés következtében 31-en, tüdő- és mellhártyalob következtében 78-an húnytak el. A halálos végű öngyilkosságok száma 25 volt, öttel kevesebb, mint októberben és hattal kevesebb, mint a mult év novemberében.

A fővárosi tüdőbeteggondozó intézeteknél 3663 új beteg jelentkezett, közülük 2113 a 13 éven aluli gyermek. Az iskolaorvosok 14.033 tanulót vizsgáltak meg, közülük 3043-at küldtek tüdőgondozóba. Jelenti a tisztifőorvos, hogy *a diftéria elleni oltásokat befejezték*. Az anya- és csecsemővédő intézetekben 24.408 kisded, csecsemő, továbbá terhes és gyermekágyas anya részesült gondozásban az elmúlt hónap folyamán.

Déli szél, eső, havaseső

— A Meteorológiai Intézet előzetes jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN 6 C. FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénkebb déli-délnyugati szél, sok helyen eső, a magasabb hegyeken havaseső, havazás. A hőmérséklet átmenetileg kissé emelkedik.

Enyhe, ködös, esős idő

- A Pest meteorológiai tudósítójától -

Az időjárási helyzet ismét érdekesebb eseményeket igér. Az *Északi* tengeren mély viharcentrum fejlődött ki, amellyel kapcsolatban *Európa* középső és délibb részein is megélénkült — egyelőre délnyugati irányból — a légáramlás. Ennek következtében az eddigi *enyheség átmenetileg még fokozódik*, néhány nap mulva azonban a délnyugati légáramlás valószínűleg hidegebbre, északnyugatira fordul. Hazánkban ma még eléggé csendes az idő, csupán a nyugati határmegyékben élénkült már meg a déli szél. *A derült éjjelen sokfelé volt fagy, reggelre azonban az ország legnagyobb része ködbe borult.* Ennek dacára ma ismét emelkedik a hőmérséklet, mert a *Balkán* felől melegebb levegő áramlik be. *Olaszország* táján esők, sőt nyárias zivatarok vannak, amelyek már a mai délután folyamán, de holnapra *minden valószínűség szerint hazánkra is kiterjeszkedhet.*

Ma déli hőmérséklet

A hőmérséklet, mint fentebb említettük, *átmenetileg magas marad, sőt a mostani értékhez képest emelkedik.* A csapadék csupán a legmagasabb hegyeken, ezer méter fölött, főleg a Kárpátalján fog hó alakjában hullani.

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: Legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet 5—7 fok, déli hőmérséklet holnap 8—10 C fok.

T. G.

Értéktőzsde

Barátságos az irányzat ma is az értéktőzsdén. A newyorki tőzsde ellanyhulásának és az európai tőzsdék üzlettelenségének hatása csak a forgalom csökkenésében jut kifejezésre.

Gabonatőzsde

A jelentéktelen búzaforgalom mellett mindjobban kialakul a kukoricapiac forgalma. A hizlaldák decemberre még el vannak látva kukoricával és így kevés az azonnali szállításra kötött üzlet, azonban egyre élénkebben keresik a januárban, továbbá februárban és márciusban szállítandó tengerit. A februári és későbbi üzletek megkötését azonban az teszi lehetetlenné, hogy a tengeri ára ezek januárra van megállapítva. A javuló kereslet napról-napra emeli a kukoricaárakat. A tiszántúli prompt tengeri 17.55—17.60, a másszármazású 16.60—16.65 pengő, a januárban szállítandó kukoricáért pedig ma már a januári maximális ár felső határául megállapított 17.95 pengő pénz van. A búza és kukorica mellett egy-két tétel zabból áll a gabonapiac forgalma. Rozs és árpa alig kerül a piacra.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
Felelős szerkesztő: BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó: PAJZS ÖDÖN
—
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 4 pengő.

Mikulás-csomag
csak 78 fillér. Tartalma:
1 csokoládé Mikulás
1 csokoládé csizma
1 hangerősítő tölcsér
10 dkg csemegefüge
10 dkg Szt János kenyér
10 dkg héjas mandula
5 dkg szaloncukorka
5 dkg édes csók
Fenyvesnél a Kálvin-téren

Fregoli kapucni sállal pazar színekben 7.80
KOVÁCS VICTOR
IV., Szervita-tér 4.
VI., Király-utca 2.

Mogyoróbél
½ kiló **78** fillér
Párisi Nagyáruházban
IV. emelet, élelmiszerosztály

Óriási árakat fizetek használt férfiruhákért, zálogjegyekért.
Leitersdorfer Kisdiófa-utca 4 Tel.: 135-283

Csak **Halász kabátot, ruhát** viseljünk! Magas nívó!
Olcsó szabott árak!
HALÁSZ DEZSŐ
női divatháza, VII., Rákóczi-út 54

Tea helyett
TEAMIN
tabletta cukorral és citromízzel
1 csészére való **4** fillér
Mindenütt kapható. Forgalomba hozza: ÁCS JÓZSEF, Budapest, Nürnberg-u. 8.

Új túra- és órás-
BÉRAUTÓK
legolcsóbban. Éjjeli szolgálat is!
Uránia garázs Tel. 143-572 133-883

ZÁLOGJEGYET
ékszert, aranyat, ezüstöt legmagasabb napi árban veszek. **Rózsa,** Dohány-utca 1/b (új házban). Telefon: 132-767.

Ajándékok
Az ötlet
És jólelés
Barátainak...
ARKÁNZAS
Váci-utca 20.

Használt ruhákért csodálatos árakat fizet Fischbein, Dob-u. 25. T. 135-422

Használt ruhákért óriási árat fizetek.
Spiegel, Teréz-krt 2., I. 9. T. 128-942

CYKLOP BÉRAUTÓ temetőbe 8.- P, óra 2.70, km 25 fillér. — Telefon: **421-578**

Mach **TAXIGÉPÍRÓ**
vállalat óránként P 1·30 132-799, 130-777

Használt férfi és női ruhákért, EGYENRUHÁKÉRT, cipőkért legtöbbet fizetek. **Freund,** Dobozi-utca 27. Telefon: 142-673. Hívásra jövök. **Szövetcsere.**

VISELT RUHÁIT és egyenruháit legmagasabb áron megveszem **Wertheimer** Teréz-körút 29 Tel. 127-732

Garázs kiadó
külön egy autóra. Nagymező-utca 33

DIO
papírhéjú 1.12, 1.18, dióbél (sötét) 1.60, Rózsa 2.20, konzum 2.60, kereskedelmi 2.90, csemege 3.60, mogyoróbél 2.80, szmirna 96, karfiol 26, leveszöldség 20, borsó 46, bab 43, lencse 52—64, télálló hagyma 14, fokhagyma 30, prima »Ella« 50 kg 5.—, saláta drb 5. Díjtalanul szállít: Zöldség- és Gyümölcsértékesítő, VIII., Sándor-utca 18. Telefon: 336-634

Használt férfi, női ruháért egyenruháért szenzációs árat fizetek vagy **divatos szövetre** becserélem. Gerstl, István-út 28. Telefon 134-685.

50 typ. Steyr autó kifogástalan állapotban **eladó.** Országház-tér garáze, Fodorná', Nádor-utca 38. 50

Pannonia-utca 14. (Szent István körút mellett) **4-szobás hallos,** erkélyes lakás központi fűtés, melegvízzel, majusra

Briliáns nagykövű tárgyat vennék karátonként magas árat fizetek. »Privättól 8644« jeligére.

VENNÉK művészlemez gyüjteményt gramofonnal is. Jó árat fizetek. T. 136-011

Horribilis árakat fizetek viselt **férfiruhákért,** egyenruhákért Saját üzletem részére **Frost,** Kazár-u. 5. Tel. **127-659**

Angol, francia, német, olasz nyelveket bíró, előkelő intézetnél jelenleg is
vezető állásban dispositióképes
tanusítványos r. k. minden referenciát kibíró **egyén állást változtatna.** »33-éves nőtlen« jeligére a főkiadóhivatalba.

Cipőgyári gépeket üzemképes állapotban **vennék.** Ajánlatokat: **Eller,** Thököly-út 77.

Étterembe direktrisz kinek nagy ismerettége van havi, 150 fix és százalékot adok. »Direktrice« Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9.

Bútorozott szobák garzón bérlemények, **főbérletek,** napibéres szobákat közvetít azonnalra. Telefon: 422-156. Express Erzsébet-körút 16, fsz. 3. 49

Lakás azonnalra keletinél, 2-szobás havi 80, 3-szobás komfortos 1200. Körútnál 1 szoba konyha, fürdő, W.C. 56 P. Baross-utcánál 2 szoba konyha 70 P. Budán 2-szobás komfortos februárra 1250. Gőzfűtéses 2200. 3-szobás 1900, fűtéses. **Express,** Erzsébet-körút 16. Lakását kiadom.

ZONGORÁT, PIANINÓT
STERNBERG, Rákóczi-út 60.

BÉRHÁZ közvetlen Erzsébet-körútnál, 2-em. nagyfrontú, körülépített, masszív, 8% jöv., **150.000-ért** fix. feltételekkel **eladó.** TELEFON: 222-242. 54

Sarokházam P 38.000 bérü, P 220.000-ért (esetleg felét) **eladom.** Érdeklődést »Jutalékmentes« kérek

Január elsejére két egymásbanyíló, fürdőszobás, különbejáratú
lakrész üresen kiadó
Közp. fűtés, melegvíz. **Érdeklődés** 312-684

Munkanélküliek vásározók, árusok közöljék címüket. Árjegyzékünket megküldjük. »Krámer« naptárkiadóhivatala, Nagymező-utca 46.

A.B.C. BÉRAUTÓ óra **2.70** temetőbe, vidékre a legolcsóbban. TEL. **136-566**

Használt kombinált szobák
ebédlők, hálók és irodaberendezések **legolcsóbban.** Dessewffy-utca 47.

ALMA
pogácsa 20, Ádám Parmen (piros) 34, kanadai ranett 36, arany ranett 28, 44, 56, Jonathan 29, 52, 68, Belle Fleur 50 68, Batul 36, 58, háziszilvalekvár 84, mazsola 1.20, arany 1.56, maroni 96, citrom drb 4—5. Díjtalanul szállít: Zöldség- és Gyümölcsértékesítő, VIII., Sándor-utca 18. Telefon: 336-634

7.50 ÚJ BÉRAUTÓ temetőbe, óránként 2.70. Túra km 24 fillértől **130-459**

2 szoba-hallos vagy **3-szobás** modern, komplett, elegánsan berendezett lakást Belvárosban vagy budai belterületen **keres** hosszabb bérletre vidéki földbirtokos. Ajánlatokat »3—400 pengőig« főkiadóba

Telek eladó
Amerikai-út 80. 620 □-öl, jutányos ár. Érdeklődés telefon: 184-850. Pandol.

BÉRAUTÓ túrára, esküvőre temetőbe, órabérbe
UNITAS Rt.
Telefon A-292-385.

Hatszobás villalakás kiadó 2600 P. I, Lovas-út 30. T. 161-296

ÜGYNÖK fodrászok és drogériák látogatására tevékeny keresztény urat **felveszek.** II., Battyhyány-u. 67/69. Harkácsy. Telefon: 353-672. 55

Autó-eladót használt autók eladására **azonnalra,** megfelelő gyakorlattal **keresünk.** Ajánlatokat: »Jó összeköttetés« jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér 8

Ma a II. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Milyen élelmiszereket szabad külföldre ajándékba küldeni?

A postavezérigazgatóság tájékoztatót adott ki, hogy milyen élelmiszerek küldhetők ajándékként külföldre. A Magyar Nemzeti Bank ezidőszerint *egy kilogram tiszta súlyig* engedélyezi ilyen ajándék élelmiszerek külföldre küldését. E korlátozáson belül *a következő ajándék élelmiszerek küldhetők:* friss hús, nyers libahús, leölt vad, sült húsok, juhtúró, sajt, méz, friss belföldi hal, alma, körte, szárított és aszalt gyümölcs, bor, pezsgőbor, kizárólag belföldi nyersanyag felhasználásával készült tápszerek, búza- és rozsliszt, árpagyöngy, köles, kenyér és kenyérmorzsa, szárított tésztanemű, mindennemű sütemény, gyümölcsíz és befőtt, üvegben, kolbászáru, felvágott — szalámi kivételével — és leveskivonat.

A postahivatalok a feladásra kerülő csomagok súlyát és tartalombavallását *gondosan ellenőrzik*. Közli egyidejűleg a postavezérigazgatóság, hogy a svájci postavezérigazgatóság értesítése szerint Magyarországról sok olyan hús- és húskészítményeket tartalmazó küldemény érkezik *Svájcba*, amelyekhez a feladók nem csatolnak származási és egészségvizsgálati bizonyítványt. Az ilyen küldeményeket a svájci posta kénytelen visszaküldeni, mert az ottani egészségügyi hatóságok a bevitelt nem engedik meg.

LÓSPORT

20 százalék és egyéb megvalósulásra váró „reformok"

Az ügetőtulajdonosok régi vágya és régi sérelme a várva-várt díjemelés, 20% erejéig a megvalósulás stádiumába jutott. December hó 1-étől az eddigi versenydíjakhoz 20% pótdíjat csaptak hozzá. Nem teljes megvalósulása a reményeknek, de mindenesetre jelentékeny segítség. Remélhető, hogy az elkövetkezendő időkben — az adósságok állandó csökkenése mellett — ez a 20% további százalékokkal bővülni fog.

Vannak azonban egyéb megvalósulásra váró »reformok«. Mindenekelőtt meg kellene *változtatni* az egyesületnek azt a rendelkezését, mely szerint legalább *hat lónak starthoz kell állania, különben nem tartják meg a futamot*. Valahogy nem igen értjük ezt a rendelkezést. *Miért kell hat indulónak lenni ahhoz, hogy versenyt lehessen rendezni.* Miért nem kell ugyanilyen létszámú induló például a galoppon?

Érthető és megértjük, ha az istállótulajdonosok és trénerek nem szívesen indítják lovaikat valamely futamban, melyben egy oly benevezettel találkoznak, amely pillanatnyilag verhetetlen. Megértjük, hogy az érdekeltek ez esetben inkább egy oly futamot keresnek lovuk részére, melyben ezzel a kimagasló esélyű pályázóval nem találkoznak. Hiába fárasztani nem akarják saját lovukat, tehát nem indítják. *De miért kell akkor ezért a kimagasló képességű ló gazdájának szenvedni?* Nincs induló, tehát nincs verseny és a kivételes képességű versenyló ebben az esetben nem tudja, tudásához megérdemelten, a díjat gazdájának megszerezni.

Nem értjük. Az ügető sportnak, jobban mondva az egyetemes lósportnak végeredményben nem az a célja, hogy egyes futamokra, kellő számú indulókat verbuválva, a fogadási piacot élénkítse, hanem, hogy a lótenyésztést szolgálja. *Akkor tehát, amikor egy-egy kivételes versenyképességű telivér a felszínre bukkan, nem hogy megnehezíteni, de megkönnyíteni kell az útját annak, hogy az ügetőt tenyésztő ménes vagy tulajdonos munkájáért megfelelő eredményhez juthasson.* Ezzel szemben hiába van ezekben az esetekben a ménesnek vagy tulajdonosnak egy kivételes képességű versenylova, *az egy-két klasszikus futamtól eltekintve, nehezen tud versenydíjat szerezni, mert egészen egyszerűen nem állanak ki ellene.* Többször láthattuk ilyen esetekben, hogy tréner és tulajdonos valósággal sorba járják az ellenfelek trénereit azzal a kéréssel, hogy *indítsák el lovaikat, másképp nem tudnak díjat nyerni.*

Nem vitás, hogy ez helytelen állapot, amin *változtatni szükséges*. Kétségtelen, hogy az érdekesség rovására megy, ha valamely versenyben csak három vagy négy ló indul. Az érdekesség csökkenésével természetszerűen csökkenni fog ebben a futamban a játékforgalom is. Ezzel szemben *a lósport érdeke elvitathatatlanul előbbre való, mint a totalizatőr forgalom szempontjai.* A lósport, ez esetben ügetősport és ügetőtenyésztés érdekei azt kívánják, hogy *a tulajdonosok és ménesek kellő kihasználási lehetőséget találjanak lovaik részére.* Ehhez pedig elsősorban szükséges, hogy a versenyek megtartását ne kössék megszabott számú indulóhoz. Ha valamely ménes vagy tulajdonos egy kiváló képességű lovat a versenypályára hoz, az dicséretet és jutalmat érdemel, nem pedig azt, hogy lovának érvényesülési lehetőségeit megnehezítsék. Belátjuk, hogy a totalizatőrforgalom és az ebből eredő haszon szükséges.

Azonban *a totalizatőrforgalomnál mindenekelőtt fontosabb a versenyüzemet munkával, szakértelemmel és bizony nagyon sok anyagi kockázattal és áldozattal fentartó ménesek és tulajdonosok érdeke.* Reformokat kérünk ezen a téren is.

Piday Jenő

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKÍVÜL LESZÁLLÍTOTT ÁRON válthatnak jegyet a PEST kiadóhivatalában, VII., Erzsébet-körút 18—20. szám. 22 -658 Reggel 9 órától délután 5-ig vasárnap délelőtt 9—2 óráig

KEDDEN, DECEMBER 5-ÉN

VIG: Kártyázó asszonyok (8). BELVÁROSI: Végrendelet (8). NEMZETI-KAMARA: Feleség (8). FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). VÁROSI: Tisztességes Anna (8). PÓDIUM: Megnyitó műsor (9). KOMÉDIA: Ki papája vagyok én? (8½).

SZERDÁN, DECEMBER 6-ÁN

BELVÁROSI: Végrendelet (8). NEMZETI KAMARA: Feleség (8). FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). VÁROSI: Tisztességes Anna (8). PÓDIUM: Megnyitó műsor (9). KOMÉDIA: Ki papája vagyok én? (8½).

CSÜTÖRTÖKÖN, DECEMBER 7-ÉN

NEMZETI: Macbeth (7½). VIGSZINHÁZ: Kártyázó asszonyok (8). BELVÁROSI: Végrendelet (8). NEMZETI-KAMARA: Feleség (8). ANDRÁSSY: Klotild néni (8). FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). PÓDIUM: Megnyitó műsor (9). KOMÉDIA: Ki papája vagyok én? (8½).

PÉNTEKEN, DECEMBER 8-án

VIG: Pygmalion (3½ d. u.) BELVÁROSI: Végrendelet (8). NEMZETI-KAMARA: Feleség (8). ANDRÁSSY: Klotild néni (3½ d. u.) FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). VÁROSI: Tisztességes Anna (8). PÓDIUM: Megnyitó műsor (9). KOMÉDIA: Ki papája vagyok én? (8½).

SZOMBATON, DECEMBER 9-ÉN

NEMZETI: Rontó Pál (7½). BELVÁROSI: Végrendelet (8). NEMZETI KAMARA: Feleség (8). FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). VÁROSI: Az ember tragédiája (7). PÓDIUM: Megnyitó műsor (9).

MŰSOROK

RÁDIÓ

Kedd, december 5.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — 12.10 Eugen Stepat balalajkazenekara. — 12.40 Hirek. — 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30 Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc. — 14.30 Hirek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.10 A 73. jótékonycélú állami sorsjáték húzása. Közvetítés a székesfővárosi Pénzügyigazgatóság épületéből. Beszélő Turchányi István. — 16.15 Vízváry Mariska háztartási tanácsadója. — 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 17.00 Hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — 17.15 Solymos Péter zongorázik. — 17.45 »Nagykároly«. (Városkép). Irta dr. Szabó Kálmán. (Felolvasás). — 18.05 A rádió szalónzenekara. — 19.15 Hirek. — 19.25 Budapest székesfőváros Vitézi Széke nevében vitéz gróf Teleki Mihály földmivelésügyi miniszter köszönti a Kormányzó Úr Őfőméltóságát. Közvetítés a Gellért-szálló nagycsarnokából. Beszél Budinszky Sándor. — 19.45 Finn hangverseny. Bevezeti és zongorán kisér A. Balogh Pál. Közreműködik Máthé Jolán az Operaház tagja (ének), Végh Sándor (hegedű). — 20.45 »A finn lappföldön«. Tarr László előadása. — 21.15 Közvetítés a Dénes-étteremből. Varga Imre énekel. Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál. — 21.40 Hirek, időjárásjelentés, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — 22.05 A Magyar Vonósnégyes műsora. (Tagjai Szentgyörgyi László, Banda Márton, Gáti István, Hütter Pál). — 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23.20 Közvetítés a Pátria-kávéházból. Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál. — 0.05 Hirek.

BUDAPEST II.: 18.00 A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. — 18.30 Magyarorosz hallgatóinknak. Hanglemezek. — 19.30 Francia nyelvoktatás. Dr. Garzó Miklós előadása. — 20.00 Hirek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. — 20.20 Mozart: g-moll szimfónia K. 550. (NBC zenekar, vezényel Toscanini). Hanglemezről a szerző halálának évfordulóján. — 20.50 »Évezredek ars poetica«-ja. Irta dr. Fekete Miklós. (Felolvasás). — 21.20 I. Pátria tánclemezek. II. Külföldi tánclemezek. — 21.50 Időjárásjelentés.

KASSA: 12.00—15.25 Azonos Budapest I. műsorával. — 15.25 A 21. honvédgyalogezred zenekarának műsora. Vezényel Hadányi Antal. — 16.15—17.45 Azonos Budapest I. műsorával. — 17.45 Tánclemezek. — 18.00 A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről. — 18.30—0.15 Azonos Budapest I. műsorával.

A szinházak mai műsora

OPERA: *A végzet hatalma* (A. bérlet 9. szám; ½8). Rigo Magda, dr. Palló Imre, Halmos János, Kálmán Oszkár és Maleczky Oszkár felléptével. — **NEMZETI:** *Rontó Pál* (I. ünnepi díszelőadás; ½8). Főszereplők: Jávor Pál, Somogyi Erzsi, Szeleczky Zita, Tapolczay Gyula. — **KAMARA:** *Feleség* (8). Bókay János új vígjátéka. Bajor Gizi, Lukács Margit, Páger Antal és Rajnay Gábor felléptével. — **VIG:** *Kártyázó asszonyok* (8). Hunyady Sándor vígjátéka, Mezey Mária, Muráti Lili, Somlay Artur és Somló István felléptével. — **PESTI:** *Nincs előadás.* — **BELVÁROSI:** *Végrendelet* (8). Kodolányi János új parasztdarabja. — **VÁROSI:** *Tisztességes Anna* (8). Kollár Lívia és Harczos Irén felléptével. — **ANDRÁSSY:** *Finom család* (8). Főszereplők: Törzs Jenő, Lázár Mária. — **FŐVÁROSI OPERETT:** *Pozsonyi lakodalom* (8). Szilágyi—Beck-operett. Kiss Manyi, Lendvay Andor és Latabár Kálmán felléptével. — **ROYAL:** *Ki gyereke vagyok én?* (½9). Főszereplők: Komár Júlia, Somogyi Nusi, Csikós Rózsi, Rátkai Márton, Kertész Dezső és a két Latabár. — **PÓDIUM:** *Szezónnyitó műsor* (9). Békeffi konferál. — **DUNAPARTI:** *Nincs előadás.* — **KOMÉDIA:** *Ki papája vagyok én* (½9). — **KAMARA VARIETÉ:** *Kicsuda maga?* (½6, ½9). Gerard, Dolly Hopkins és Halmay Imre felléptével. — **JÓZSEFVÁROSI:** *Mondj igazat, betörik a fejed* (½6, ½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Legyen úgy, mint régen volt* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Sonja* (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V U = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRAL (355-707.) Megbélyegzett asszony (Sessue Hayakawa). (½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) Szerdán d. e. ½10 és ½12-kor: Koldus és királyn. Pénteken d. e. ½10 és ½12-kor: 100 férfi, 1 kislány. — **ALKOTÁS** (355-374.) Karosszék (Szeleczky). (¼4 ¼6 ¼8 ¼10; vasárnap és ünnepnap ½2-kor is.) — **ANDRÁSSY** (124-127.) Karosszék (Szeleczky). (¼4 ¼6 ¼8 ¼10; V U 2 4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (154-024, 153-054.) Szárnyas dandár (Rajnay). (½6 ½8 ½10; Sz V U ½4-kor is.) — **BELVÁROSI** (334-563.) Judit (B. Davis). (4 6 8 10; V U jobb.: 2 4 6 8 10; balt.: 3 5 7 9.) — **BODOGRÁF** (149-510.) Asszony a tűzvonalban (Gustav Fröhlich). (Előadások kezdete: ½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) — **BROADWAY** (144-212.) All a bál (Szeleczky). (½4 ½6 ½8 ½10; Sz V U ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLO** (351-300). Suez (Annabella). (Előadások kezdete: ½5 ¾7 9; vas., ünn. ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) V d. e. ½11: Vörös Pimpernel visszatér. — **CAPITOL** (134-337.) A három testőr (A 3 Ritz Brothers). (½4 ½6 ½8 ½10; V U d. e. 11; d. u. ½2-kor is.) — **CASINO** (383-102.) Tánc a föld körül (Fred Astaire). (½6 ½8 ½10; Sz V U ½4-kor is.) — **CITY** (111-140.) A negyedik nem jön (Dorothea Wieck). (Előadások kezdete: ¾6 ¾8 ¾10; Sz V U ¾4-kor is.) — **CORVIN** (139-584, 138-988). A nőtlen férj (Magda Schneider). (½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Café Metropole (L. Young). — **DAMJANICH** (134-803.) Mr. Moto halálos titka (½4 ½6 ½8 ½10; V U 2 4 6 8 10.) — **DECSI** (131-348, 125-952.) Szárnyas dandárok (Rajnay). (6 8 10; Sz V U 4-kor is.) — **ELIT** (114-502.) Mámor (Jean Gabin). (4 6 8 10; V U 2-kor is.) — **FÓRUM** (189-707, 189-543, 188-528): A holnap hősei. (¼6 ¼8 ¾10; Sz V U ¼4-kor is.) — **GLÓRIA** (144-800.) A megbélyegzett asszony (Victor Francen). (½5 ¾7 9; Sz ½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222-499): Péntek d. e. 10-kor ünnepélyes megnyitás. Hiradók, kultúrfilmek, szines rajzfilmek. (D. e. 10-től óránként folytatólag.) — **HOLLYWOOD** (142-455): Mámor (Jean Gabin). (½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) Vasárnap d. e. ½11 órakor: Csintalan asszonyok (Jean Murat). — **IPOLY** (392-626): Karosszék (Szeleczky) (½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) **JÓZSEFVÁROSI** (134-644.) Asszony a tűzvonalban (Gustav Fröhlich). (Előadások: ½4 ½6 ½8 ½10; vas és ünn. ½2-kor is.) — **KAMARA** (144-027.) Két lány az utcán (Bordy Bella). (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **KULTUR** (386-193.) Éjjeli kaland (Sacha Guitry). (5 ¾8 ½10; V U ½2 ¾4 ¾6 ½8 ¾10) **LLOYD** (111-994) Prolongálva! Egy párisi ház (Erich v. Stroheim). 4 6 8 10; V U 2 is.) — **NYUGAT** (127-162.) Karosszék (Szeleczky). (½5 7 ½10; Sz 4 6 8 10; V U 2-kor is.) — **ODEON** (120-263.) A megbélyegzett asszony (Victor Francen). (Folyt. előad.: ¼5 ¾7 ¼10; Sz ½4 ½6 ½8 ½10; V U ½2-kor is.) — **OLYMPIA** (342-947.) Broadway rózsája (Alice Faye). (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130-125.) A kirchfeldi pap (Hans Jaray). (5 ¼8 ½10; Sz V U 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114-926.) Repülő asszonyok (Alice Faye). (Folytatólagos előad.: ¼5 ¾7 ¼10; V U ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **OTTHON** (146-447.) A megbélyegzett asszony (V. Francen). (¼4 ¼6 ¼8 ¼10; V U ½2 is.) — **PALACE** (136-523.) All a bál (Szeleczky) (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **PHÖNIX** (144-454.) A megbélyegzett asszony (L. Jouvet). (Folyt. előad.: d. e. 11; d. u. 1 3 5 ¼8 ½10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564.) Második hétre prolongálva! Asszonyok szállodája (L. Darmeill). (½6 ¾8 ¼10; Sz V U ½4 órakor is.) — **RIALTO** (179-497.) Feleségem karrierje (Joan Crawford) (½11 ½1 ¾3 5 ½8 ½10; V U 10 12 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946) Második hétre prolongálva! Kék csillag (G. Cooper) (¼6 ¼8 ¾10; Sz V U 4 6 8 10.) — **SCALA** (114-411.) Pygmalion (Leslie Howard). (¼6 ½8 ¾10; Sz V U 3-kor is.) **TIVOLI** (123-049) Mr. Moto halálos titka (Peter Lorre). (Folyt. előad.: ½5 7 ¼10; Sz ¼4 ¾6 ¼8 ¼10; V U ¾2-kor is.) — **TURÁN** (120-008.) A megbélyegzett asszony (Sessue Hayakawa). (4 6 8 10; V U 2-kor is.) Péntek délelőtt 9 és 11-kor: 100 férfi, 1 kislány. — **URÁNIA** (146-046): Zúgnak a szirénák. Szárnyas dandár (Rajnay). (5 ¼8 ½10; Sz V U ¾3-kor is.) — **VESTA** (132-639.) Mr. Moto halálos titka (Peter Lorre). (D. e. 11; d. u. ½2 ½4 ½6 ½8 ½10; V U d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.)

Express hirdetések

Majestic
Mirabelle, Lomnica
Svábhegyen az üdülők királya
luxus penzió P 9-től Tündéri kilátás. Diétás konyha. Telefon 165-416, 165-286

Veszek keleti szőnyeget
zálogjegyet is, legmagasabb árban. Telefon: 142-843

Ma indul a **„Icacsoda"**
eladókat keres, vidékre is
Forgalomba hozza: Dékány füszeres, Mátyás-tér

LAKASAT
szobát azonnal kiadom bármerre
Telefon 422-156. EXPRESS. 57

Kertes villában 2 bútorozott szoba
fürdőszoba és konyhahasználattal, esetleg **ellátással kiadó.** Német társalgás. Széher-út 9.

Ne adja el fillérekért a használt olajat!
Mi azt **megregeneráljuk**
és új olaja lesz, vagy megveszszük és legtöbbet fizetünk érte!
„OLEA" Olajtisztító kft.
IX., Soroksári-út 45. Telefon: 137-681

Fischer ékszerüzlet
visszahelyezve
Rákóczi-út 27. sz. alá
Alkalmas karácsonyi ajándékok.
Megszokott szolid olcsó árak.
Veszek briliáns arany, ezüst ékszereket legmagasabb napi áron.

Ügynököket
jó keresetí lehetőséggel felvesz
Harsán i fényképész, Semmelweis-u. 4

Teljes irodaberendezés eladó. Magánosoknak kitűnő alkalom. Cím: VIII, Népszínház-utca 33, takarmányüzlet. 59

Telefonálón a leggyorsabb taxigépírónőnek
297-562

Minőség-munka
BLUM ÉS TESTVÉRE angol úriszabóság IV, Váci-utca 33 (Piarista-palota)
Öltöny-télikabát

Öröklakások
Budán, XI., Bertalan-utca 5 alatt és Belvárosban, Molnár utca 16 alatt elsőrendű kivitelű, központi fűtés és melegvíz-szolgáltatással ellátott egy-, kettő- és háromszobás hallos, valamint garázsos öröklakások leköthetők Miklós Károly építészmérnöknél, IV. kerület, Veres Pálné-utca 31. Telefon: 188-260

Próbakisasszony tökéletes megjelenésű, őskeresztény, egész- vagy félnapra **elhelyezkedne**. B. Magda, Szent István körút 1. Universleányotthon

Angol kereskedelmi levelezést tanít gyakorlati szakember, egyéni módszer szerint. Nagyatádi Szabó-u. 20, III. 17. Telefon: 136-407.

Halmi Artur

Perällag III/3

260 l.

l, XIX. sz. v. — KRUG, Majolika, mit buntem ungarischem

el. Batiz, XIX. sz. e. f. — SCHALE MIT UNTERTASSE, irlanden. Batiz, erste H. XIX. Jahrhundert.

sz. e. Füle és fedője hiányzik. — MILCHKANNE, Porzellan, géc, Anfang XIX. Jahrhundert.

éssel. Regéc, XIX. sz. e. f. — DREI TELLER, Steingut, mit H. XIX. Jahrhundert.

XIX. sz. — DREI TELLER, Steingut, mit verschiedenem

X. sz. e. f. — VIER TELLER, Steingut, mit blauem Blumen-

nagyarország, XIX. sz. k. — KRUG, Ton, glasiert, mit Zunft-iert.

Magyar, XIX. sz. e. f. — VIER TELLER, Steingut, mit ver-te XIX. Jahrhundert.

IX. sz. e. f. — DREI TELLER, Steingut, mit verschiedenem dert.

Halmi Artur

Peradlag III.

1434. l.

Hahni Artur

nul. 1866

wód

z

Krück I. 457. l.

~~Fodrompeterces fitula II. 145.~~

Háztűznézőben

(9) — Szabó Mária regénye —

— Rosszúl vagy, Annuskám?

Lerángatta keztyűjét és hűvös kezével végigsimított a forró leányarcon.

— Nem... Nem..

Az özvegy lépett be. Nem titkolta az elégedetlenségét, amit az üres kocsi s még inkább az Annus elegáns utikészletének látása szerzett neki. Hogy Ilát a leány mellett látta, azonnal át is vezette reá a bosszuságot.

— Na, mi az? Talán a dicsőség szállt a fejedbe?! Hogy is gondol olyat kedves Ilácska, hogy ezt a hálátlan teremtést magukhoz viszi? Nem sok öröme lesz benne, azt előre megmondom! Ezt mán én tudom legjobban, — én, aki kerek tizenkét esztendőn át dédelgettem, mintha a magam gyermeke lett vóna, és hálátlansággal fizetett meg érte...

— De édesanyám!

Váratlan erélyességgel harsant a tanár tiltó szava.

Anyja megfordult, mintha kigyó csipte volna meg. Úgy hangzott ez a rendreutasító hang, mintha rab feszegette volna a börtöne zárját.

Az özvegy keze már a csipőjén ült. Kihívóan szembefordult a fiával:

— Mondani akartál valamit?

— Csak azt, hogy... kehen... Ezt már még sem kellene....

— Nem kellene? Ugye, hogy nem kellene?! Persze, — nem kellene megmondani az igazat! Hiszen én csak egy elhagyatott, szegény, özvegyasszony vagyok, akinek hallgass a neve!... Nekem nem szabad szólnom, — soha nem is szólhattam kedvem szerint, azért bánt el véllem ez a lyán így, világcsúfjára! Fiamuram könyörgött, hogy jaj, csak meg ne bántsam valahogy, mikor rájött a bolondság!.... Fiamuram is akarta, hogy hadd menjen ahoz a két vén éhenkórászhoz, — pedig tán nem elhálhatott volna urasága felől a konyhába, mikor a kisfiú idekerült... Dehát Olivér úrnak fájt a szíve a drága hugáért! És ezt szemembe mondta! Nekem, — nekem vágta a szemembe, aki anyja helyett anyja vótam ennek a hálátlannak!

Annus hitetlenkedve hallgatta a szavakat. Lassan hatolt értelméig a jelentésük szépsége. És most nemhogy bántotta volna az özvegy szóáradata, de valósággal azt kívánta, hogy bár még buzogna tovább ez a forrás, hiszen életében nem ihatott ilyen üdítő italt, mint most ez a beszennyezni akaró áradat.

Jajgatva borult az asztalra Péterné:

— Jaj, szegény Anna testvérem, ha a gyermekit látná! Jaj, jaj, hogy kifosztják azok a kódusok! Beszélte a mészáros, hogy félkiló húst visznek levesnek! És ilyen híg lötyedékért fizeti nekik a drága pénzét! Bizonyosan elszedik tőle az utolsó krajcárját is! De én nem tehetek semmiről! Isten a tanum, hogy tőlem senki semmit nem kérdezett! Én csak egy elcsigázott, nyomorult özvegyaszony vagyok, akinek hallgass a neve!

Még Ila sem tudta élvezni ezt a váratlanul dús kitörést. Még, ha Annust be nem hozta volna!... De így... Reá zudult ez az egész fergeteg! A százados idegei is megmozdultak. Legszivesebben galléron ragadta volna a gyámoltalan férfit, aki ott hunyorgott a székbe fogózva és nem talált gátat vető szót. De olyan nyomorultnak látszott, hogy érthetetlen módon szánalom is felsímult a haragja mellé. Igy csak Annushoz fordult. Gyöngéden karonfogta.

— Jöjjön Annuska, menjünk innen...

Vezette a leányt kifelé. Annus vonakodva ment vele. Kétszer is hátranézett, — szeretett volna egy pillantással, vagy érintéssel köszönetet mutatni Olivérnek. De érezte, hogy mennie kell a pártjára kelt katonával, nehogy még lehetetlenebb helyzetbe hozza a bátyját.

A százados erősen berántotta maga mögött az ajtót.

A zajra felnézett az asszony. Látta, hogy már nincs itt Annus. Ez kijózanította. Sóhajtozva törülgette a szemét.

— De ilyet... Hogy megtéveszti ez a legjobb embereket is! Jaj, jaj, mi lesz a szerencsétlenből, — hiszen ez a katona soha el nem veszi!!... Jaj, jaj, csak akkor oda ne vitt volna ez a bolondos jó szívem...

Ilán rossz érzések futkároztak át meg át. De becsületes szíve legyőzte őket. Az özvegyhez lépett.

— Kérném a Feri kabátját Péter néni. Mama ki akarja javítani, ha van valami baja....

— De az ágynemű marad, ugye?

Ijedten kérdezte az özvegy, mert a fiú ottlevése nagyon is kedvére volt.

— Remélhetőleg meg vannak elégedve velem a kedves szülei Ilácska! Hiszen úgy gondozom Ferikét, mintha a magam gyermeke vóna... Dehát az is igaz, hogy épen így gondoztam én ezt a hálátlan lyánt is... Hát lehet, hogy a fiucska is rosszat beszél odahaza rólam...

— Nem kérdeztük a véleményét. Szüleim mindenképen meg voltak elégedve. S ha még sem jönne vissza, ennek más oka lesz, nem az, hogy elégedetlenek lettek volna.

Az özvegy megszédült. Hát mégis eleshetik ettől a gyerektől! Uristen, — hiszen ez rettenetes lenne! Soha nem ál-

Halmi Artur: „Mausi".

Pásztor Artur 1930. máj. 4. 211. l lép

Giacomo Favretto: A kalitka.

modott bőségben élhetett. Két kézzel pazarolt a főzésben és most azzal fenyegetik, hogy elmulhatnak ezek a gyönyörű napok! Valósággal esdekelt, — de közben már előre biztosította magát a szomorú esetekre is.

— Jövőre még jobban meg lehetnek elégedve tisztelt szülei, Ilácskám! Mellettünk van még egy kiadó szoba, — azt kiveszem Ferikének és visszaparancsolom ezt a hálátlan teremtést. Majd ő jár el sétálni Ferikével, ha Olivér nem ér reá. Egy pillanatig sem hagyom felügyelet nélkül... S a lyánnyal is jót teszek, hogy kiveszem abból a nyomorúságból, — hiába, a vér csak vér... Nem visz reá a szívem, hogy ott hagyjam... Mondja is meg neki Ilácska, hogy az én bolondos szívem kész a bocsánatra, ha csak addig valami becstelenséget el nem követ...

Kiment, hogy hozza a kabátot. Ila fürkészve nézett Olivérre. Bosszantotta a férfi látszólagos passzivitása és nem tudta, hogy ez a szegény, megkötözött gyermek milyen hőstetteket könyvelhet el. Kíváncsiság ösztönözte, hogy belelásson a lelkébe:

— Tanár úr is akarja, hogy visszajöjjön Annus?

— Nem, nem, a világért sem!

Olyan meggyőző erővel robbant a szó, hogy Ila meglátta, amit látni akart: A tanár sajnálta unokahugát és nem akarta, hogy újra anyja zsarnokságába kerüljön.

Átvette a kabátot és elköszönt az özvegytől. A tanártól melegen búcsuzott:

— Aztán ne felejtkezzék el az igéretéről, tanár úr! Csak írjon, ha jöhet és beküldjük a kocsit!

Az özvegy felfülelt. Arca kigömbölyödött, mint egy alma. S mire Ila észrevette, hogy mit akar, karja a nyaka körül fonódott és egy csók akadt meg az arcán. Közben megszúrta valami. Undorodva eszmélt reá, hogy bizonyosan a szemölcs.

VIII.

Estére olyan magasra lendült az özvegy kedve, hogy egészen elfelejtette az Annus látogatásának zavaró közjátékát. Beleszédült a tervezgetésekbe. Járt-kelt a szobában, mintha szük lenne neki a lakás. És csakugyan ki is világított belőle ez az elégedetlenség.

— Legalább hatszobás lakást kell kivennetek Olivér. Legjobban szeretném, ha az én szobám a konyhába nyilna, — mert azt nem engedem, hogy valami hires szakácsné belekontárkodjék az én dógomba! Nem, — a konyhát mán majd ellátja szegény beteges öreganyád, mig birja! De rendezünk is ám olyan vacsorákat, hogy megpukkad a sok rongyos, ha hirét hallja! Mert csak a hirét hallja mind, — hozzám ugyan egy se teszi be többet a lábát!

— Mást gondolt, — ez nem szerencsés megoldás.

— Vagy tudod mit, elhivom őket, mikor fel lesz terítve az asztal. Sorba mutogatok nekik mindent, s mikor a nagyuri vendégek érkeznek, eltuszkolom őket. Meglátod, hogy irigykednek majd!

Olivér szótlanul ült. Úgy felzaklatta a délutáni látogatás, hogy nem tudott résztvenni a tervezgetésekben. Pedig különben már beleélte magát, hogy elveszi valamelyik Mérey leányt. Csak azt nem tudta még, hogy melyiket válassza, — de ez majd eldől. Anyja azt állítja, hogy kétségtelenül megkapja akármelyiket a három közül. Péterné szerint Ila lett volna a legalkalmasabb: A legidősebbik valóságos gazdatársa az apjának, abból nem nézte ki az özvegy a tanárnénak megfelelő asszonyt. A legkisebbik meg tudományos pályára készül, a harmadik évet hallgatja a pesti egyetemen. Ila a legsimulékonyabb. Igaz, hogy vidám kedélye mindig kifürkészte a helyzet komikus oldalát és úgy beilleszkedett közéjük, mintha egész életében együtt élt volna velük. De az özvegy döntését eltolta ez a nagy barátkozás a hugával.

— Fiam, csak arra kérlek, hagy ha kimész, nyisd ki jól a szemed! A másik két lyányt még nem ismerjük eléggé. Félek most már, hogy ez az Ila nagyon szeleburdi, meg az sem teccik nekem, hogy összeadta magát egy ilyen lyánynyal, aki azoknál a kódusoknál lakik. Ebből sose lesz igazi büszke nagyuri asszony.

A férfi épen ellenkezőleg érezte eddig, hogy mégis csak ez a legkülönb. A kicsi túlnéz rajta, ha véletlenül találkoznak. Eta, a legidősebb meg olyan, mintha mindig nevetne magában valamin. Homályosan azt sejtette, hogy talán őket tartja komikusnak. Ilán eddig még nem vett észre ilyesmit. De azért nem mert szólni mellette.

— Ahogy édesanyám gondolja...

— Kár, hogy magam is el nem mehetek veled. Mit gondolsz, nem úgy illenék-e, hogy együtt menjünk?

— Soha nem említették Mérey urék...

— Elég illetlenség, hogy nem említették! Azt a haszontalan lyányt meg viszik magukkal, mintha rokonuk vóna!

Lecsapott az asztalra. Diadalmasan emelte a fejét:

— Olivér! Most jut eszembe, hogy épen azért viszik, mert mán is rokonnak tartják! Azóta tán vissza is vitték, hogy kimutassam: mit tartok róla!

Halmi Artur

lásd
2

Nemzeti Szalon Almanach

125
171

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételé

nevü munkástársamat szóbelileg meg

Kelt ....., 191..

.....

tanu.

.....

tanu.

Halmi Artur

vrod

Lázár a mnjövöje 1916

20. l.

K I M U T A

a II.Margit-körut 50-52 I.4.lak

Halmi Artur

Lód
z
Lázárivók és mnv.
lévit
1918

19. l.
archeppel
113. l.

ü.o.rendeletre

z é k

s Bizottságánál

tő tisztviselőkről,
kokról.

yugdíj zempontjá- ól beszá- ítható szol álat kezdete	Jelenlegi fizetési osztály cí mének és

Halmi Artur

Cred.

Lázár Béla.

Csók István. Az Ernst-Múzeum művész-könyvei. I. Bpest, 1921.

10 – 11. l.

A

MŰVÉSZETI PANTHEON

A RÉGI ÉS MODERN KÉPZŐMŰVÉSZET TÖRTÉNETÉNEK KÖRÉBE VÁGÓ MONOGRAFIÁK SOROZATA LESZ, AMELYEK VONZÓ ELŐADÁSBAN, DE EGYUTTAL KOMOLY SZAKSZERÜSÉGGEL FOGJÁK TÁJÉKOZTATNI AZ OLVASÓT MŰVÉSZEKRŐL, KOROKRÓL ÉS EGYES MŰVÉSZETI JELENSÉGEKRŐL. KÜLÖNÖS GONDOT FOG FORDITANI A MŰVÉSZETI PANTHEON A MAGYAR MŰVÉSZETRE.

A MŰVÉSZETI PANTHEON KÖTETEI GAZDAGON ILLUSZTRÁLVA JELENNEK MEG, VÁLTAKOZÓ TERJEDELEMBEN ÉS IDŐHÖZ NEM KÖTÖTT EGYMÁSUTÁNBAN

MEGJELENT:

PHEIDIAS MŰVÉSZETE
IRTA: HEKLER ANTAL

MADARÁSZ VIKTOR ÉLETE ÉS MŰVEI
IRTA: LYKA KÁROLY

FERENCZY KÁROLY
IRTA: PETROVICS ELEK

BARABÁS MIKLÓS
IRTA: HOFFMANN EDITH

ELŐKÉSZÜLETBEN:

HEKLER ANTAL
MICHELANGELO

MELLER SIMON
LIONARDO DA VINCI

Halmi Artur

l.

Lázárkisírások
nag. mozoril 1942

171-74. 180. l.
182. l.
184. l.
185. l.

Halmi Artur

M. ausgelet

Lyka München ben 1951

8, 13, 61, 62. l.

Halmi Artur

l.

Lykafest, 1896-1914

mindenik a mill-tol
az I. vhábig

114. l. 1953

Halmi Artur

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 42. 169.

~~1931. 902~~

1929. 643

1933. 379

Mármaros-Sziget.

A középtért Mármaros-Sziget
gyes háttérben balra Szlatina és
ben egy oláh paraszt legény és
Felirata:

MARMAROS-SZIG

Am., mér. a vk. 11.7: 18.8

Halmi Artur

U. 4128.

1924-ben festette Jeritza Mária pastell archipét. Newyorkban.

Magyarország.

1925. márc. 8. (Jeritza Mária emlékiratai.)

442. Ismeretlen festő.
A XVIII. századból

~~442.~~ Illésházi Miklos gróf.

Derékig és kissé ~~jobbra~~ balra fo
ta. Házi sapkája fekete, feje elől
bevegyült, szemöldöke barna, szeme
nórzású, mentéje prémes, derekát
göny lóg. Alól balrá ILLÉSHASI és

Vászon, méretei 84: 66 cm
Vétetett 1892: IV. 13-án
Elszámoltatott 1892: XII.
Az elszámolást elfogadta

44

404: v. 2

Ag!

légyes Endre-u.10 sz.:/ a MÁV összes
res I.osztályú kedvezményes áru éves
mint kiállítási költsége fejében 740 P-t,

9.január hó 19.

A miniszter rendeletéből:
dr.Mariay Ödön s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadmány hiteléül:

min.irodatiszt.

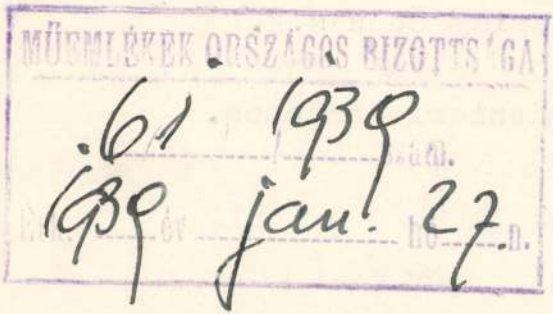

Halmi Artur

esetl. felhasználandó lap.

lásd

24. 4.

Műcsarnok, 1899. 381.

3 érig a Jugend
Mukatarja
7 érig ielt Bestimben

M. műsés
sikere
külföldön

1909 kollektív kiáll.
nemzeti halmban

Budapest
New Yorkba

1918 ben
Költ.
kereseset arckyfestés

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

édélyezem:

nök vagy helyettesének
aláírása.

inta. — Endrényi Imre, Szeged.

Halmi Artur

lásd

Műcsarnok 1901. 215 l.

vol ohr

Eredeves om Eiult

Katalonya

1896. 86 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Halmi Artur

irod

Münsarnok, 1905: 347

irod

~~Révai Nagy Lexikon~~

~~1913, IX. 418~~

.....nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Halmi Artur

Müvészet 1906

48, 49, ~~57–56~~, 58

Képek

Hatvani Artur

Művészet ~~1906. 48–58~~
– 1909. 69, 141
– 1911. 128, 133, 142, 143, 148
– 1912. 187
– 1913. 362 ~~[illegible]~~
– 1915. 273 (önarck)

~~Magyar Művészet~~
~~1925. II. 42, 169~~

Halmi Artur.

Nöi arckep c.
festmenge repr.
Művészet 1916-88 il.
vép

Halmi Artur

Majláth Zenke gróf-
nő arckepe repr.
Művészet 1917-74. l.

lie

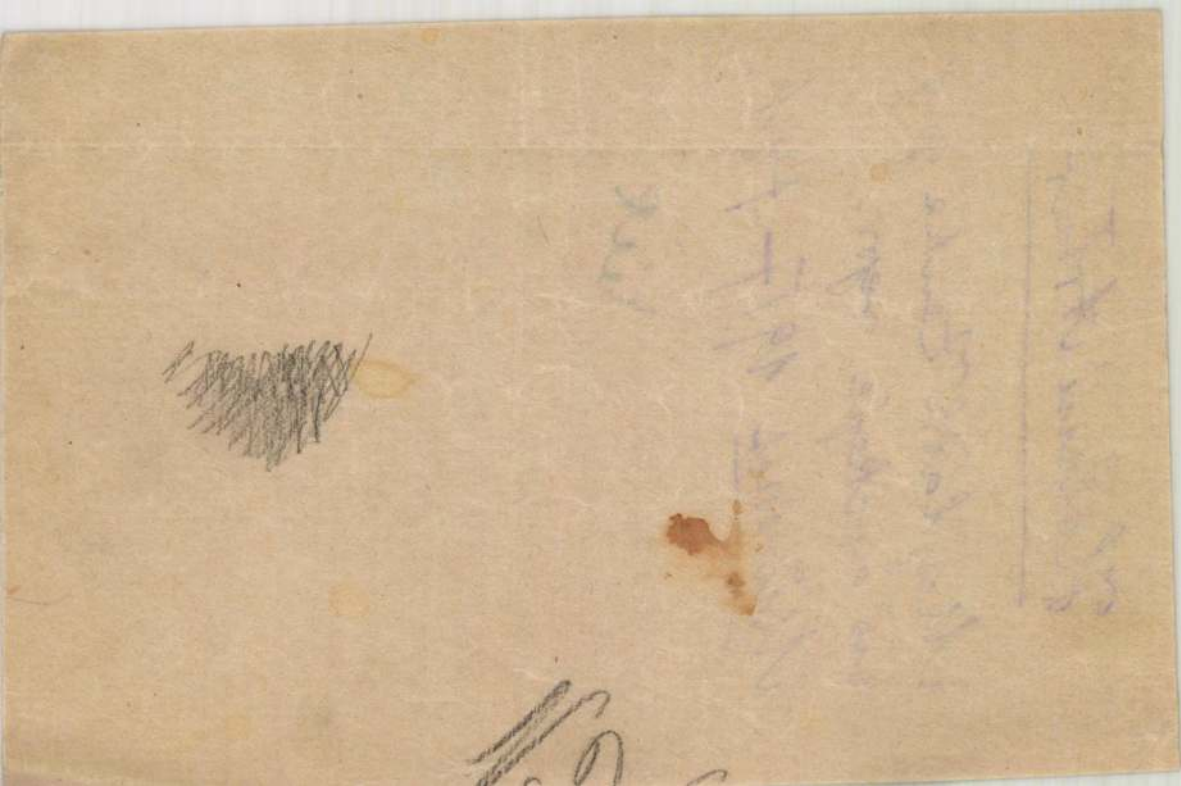

Halmi Artur

Universzeti lexikon

320.l.

JK. 209.

209. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Martinovics György.

Egész alak, kissé jobbrafordultan áll. Jobb kezével a lánczon lógó feszületet fogja, balját pedig az asztalon nyugtatja, melynek rojtos zöld terítőjén bibornoki jelvényekkel ékesített czímer van. Biretuma és mucetuma piros. Haja, szemöldöke, bajusza és szakálla ősz. Collaréjának ligulája és reverendája fehér, karinge csipkealjú. A háttérben a félrevont függönyön túl több oszlop és pillér látszik. Balról a talapzaton tizenhét sorban ezeket olvassuk: »*Georgius Martinusius Utisinovich Aō 1506 in Conventu Sajó Ladensi Ordinem S. Pauli 1-mi Erem. induit. Dein progressu temporis favore Joannis Regis Episcop(us) Varadiensis, et thesaurarius Regius constitutus a Ferdinando I. Hungariae Rege, Archi Episcop(us) Strigoniensis nominatus, ac tandem a Julio III. Sumo Pontifice S. R. E. Cardinalis Creatus est.*« Az asztalon lévő

II
583

írás szövege pontosan nem állapítható meg, de befejezése

Halmi Artur

Művészi Ipar

1891. 66. I

két pár, párja 550

U. N. SAMURAI ⟨japán harcos diszöltözetben⟩, teljes vértezet 500

GYÜMÖLCSTARTÓ, Thieme, Potschappel 500

HOLLAND FESTŐ: A vacsora, olajfestmény 400

KÉSZLET, porcellán virágdiszszel, harmincnyolc darabból álló. Ebből levesestál, mártásoscsésze, pecsenyéstál, tésztástál, 13 nagytányér, 5 kistányér, Bécs, 1846, a többi pótlás a schlaggenwaldi gyárból, együtt 2500

-919. TÁNYÉR, angol, kinai mintáju, darabja 50

-931. FAFARAGVÁNYOK, Betlehemrészletek, XVIII. század —

CALLOT, JAQUES: A betlehemi gyermekgyilkosság, eredeti rézkarc . . . . . —

CSILLÁR, zöldre patinázva . 400

Halmi Artur

l.

Művészi Ipar

1894. 99. l.

t" K 100.000.- után ápr. 3.-tól

ölcsöndij visszatéritése fejében

tadója fejében

teljes tisztelettel

AZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Halmi Artur

aki sok évig Berlinben
élt, 1906-ban vusatér
Budapestre

Müvészi Ipar 1906. II. 14. l. 1. sz.

Figyelem! **Husárak!** Figyelem!

Méltóságos / Nagyságos **Asszonyom!**

Szives tudomására hozom, hogy üzletemet ujonnan átalakitva megnyitottam.

A mai sulyos gazdasági viszonyok között abban a szenzációs helyzetben vagyok, hogy a legolcsóbb húsáraimmal, nagyrabecsült vevőköröm igényeit kielégitsem.

Reklámár!

Marhahus:

Jól főlő!

1 kg.	Felsál	P 1.36
1 „	Rostélyos	„ 1.36
1 „	Ramsteack	„ 1.36
1 „	Fartő	1.36

Reklámár!

Borjuhus:

1 kg.	Borjucomb	P 2.40
1 „	Borjulapocka	„ 1.96
1 „	Borjuvesés	„ 1.80
1 „	Borjucotelette	„ 1.60
1 „	Borjuszalonna	„ 1.40

Halmi Artur

erod
2

Mysk Ernö
80. l

V É G Z É S.

...ere e és Szentiványi Gyula elfoga-
...tatott Budapesten, 1908. évi novem-
...ról kiállított váltó alapjánmeghagya
...orona tőkét, 1909. évi jan á b 6
...ját 10 korona 56 fillér évási, 1/8%
...0 fillérben ezennel meghatározott
...tt, végrehajtás terhe mellett felpe-
...meg, vagy pedig nataláni kifogásai
...ltal ugynagyon idő alatt, ezen kir

...a Bauer Jenő alperesek ellen a sem-

Halmi Artur

U. 2820

New Yorból haza-
felé tart és rövid
karlsbadi kura után
fél évig itthon marad.

Hétfői Napló

1933. aug. 14.
(Hétfői Kisnapló.)

Halmi Artur

ivgd

Kállai Ernő:

Magyarság és europaiság. Forum

(magyar rész)

1936. 4. l.

Halm Artur

l.

Kelp 94. l.
95. l.
96. l.

Latorcza folyó IV. 101

H.

~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~, Herzl Kornel, ~~[illegible]~~

László Fülöp, Halmi Arthur, Horovitz Lipót, Róna Józsefci ~~[illegible]~~

ról. pár lapnyi általános elmefatta

tás minden életrajzi adat nélkül

Irodalmi szempontból lehet idézni

A könyvet elkülöneme nem érdemes.

Czime: Goldschmied Lipót. Magyar

zsidó művészek. Azcr. Magy. irodalmi

társulat évkönyve. Budapest. 1895. 335.–355.

szükkeresdés (sedisvacantiae) idején vezető szerepe van az egyházi ügyek intézésében.

Camillus, l. *Furiusok*.

Camões, ((Kamongsz)) *Luiz de* ((* 1524 Lisbon v. Coimbra, † 1580)). A portugálok nemzeti költője. Mint kegyvesztett udvari költő katonának állott s részt vett az afrikai hadjáratban, hol félszeme világát veszítette. Az indiai hadjáratról tizenhét évre vetette távol hazájától, hova boldogtalanságban tért meg. Kapurszó és szemfedő nélkül temették el, senki sem tudja hova. Mint lírikus is elsőrendű, világirodalmi dicsőségét azonban *Os Lusiadas* ((A lusiadok v. Lusiada)) c. nemzeti eposzának köszönhetni ((1572)), melyben a fülledtelező Vasco de Gama szemén keresztül a világjáró portugál nép dicsőségét zengi. A gyönyörű hőskölteményt *Czuczor* Gyula fordításában magyarul is megjelent. — C. a hőse *Kemény Zsigmond Élet és álmok* c. regényének.

Camorra. Hihetőleg spanyol eredetű titkos társaság, mely Nápolyban az igazságtalanul elítélteket védelmezte a Napoleon és a Bourbon önkényuralom idején. Tagjai később ónzó célokból erőszakosságokkal sem riadtak vissza s mivel III. Ferenc nem tűnte ékett, Garibaldi pártjára állottak. 1901-ben bukták meg véglegesen a választásokon.

Campagna (-panya), **di Roma**. A régi Latium, mely a pontini mocsarakban fut ki a tengerre. A Tiber mellékfolyói a tufával borították sík vidékét eredetileg. Ilyen Róma híres hét halma. Az ókorban sűrű népességű C. a népvándorlás, a későbbi háborúk, az uralkodó nagy birtokviszonyok

sík pedig az, mely az arról lett legkiállóbb pontjától, a thonikon a torlódytól (glabella) a két középső fiókó metszőfog alsó érintkezési pontjáig húzható. Nagysága emberen 70—82°, állatoknál az arcloponya megnyultsága miatt sokkal kisebb. Jelentőségét régen erősen túlbecsülték.

Campoamor, *Ramón de* ((1817—1901)). A XIX. sz. legnépszerűbb spanyol költője. *Doloras* című, keserű humorral és nagy élőlelkességgel írt epigrammaszerű költeményeivel külön műfajt teremtett, melynek angolnál változatait *Humorallas* címen gyűjtötte össze.

Campoformiói béke. Franciaorsz. és Ausztria között jött létre 1797 okt. 17-, 18-, a Leobenben (ápr. 18-) történt előzetes megállapodások alapján.

Campo-Santo (olasz = temető). Leghíresebb a pisai, mely a XIII—XV. sz. művészetének gazdag tárát nyujtja.

Campus Martius (Marsmező). Rómában a Capitoliumtól É.-ra, a servisi falon túl, a Tiberis mellett felnyúló terület, amelynek déli részén a Comitia centuriatiát tartották, míg az északi gyakorló- és játszótérül szolgált. Később itt pompás középületek emelkedtek, pl. a Pantheon.

Camuccini (-csini), *Vincenzo* ((1771—1844)). Nápolyi festő, a Mengs és David által alapított klasszicisztikus iskola egyik főképviselője Olaszországban.

Camille (fr. kamáj), csőszsalak, gazember.

Camil du Midi (fr. kamildümidi), v *Canal du Languedoc*. A Garonnett és a Földközitengert összekötő csatorna, melyet «a két tengert összekötő csatorna, melyet «a két ((Canal des deux Mers))

Halmi Arthur

Sikkes dáma
c. képe repr.

Gyöngyösy

128. l.

Halmi Artur

l.

Csókeml

12. l - 61. l.
64. l. 67. l. 69. l.
70. l. 73. l. 74. l.
88. l.

Európa

Lapterjesztő vállalat

Budapest

V Rathermere u 12

csobútorgarnitúra minden-
képpen kényelmesebb, mint egy XIV. Lajos stílusú szoba, de annyira modernek mégsem vagyunk, hogy ne tudnánk gyönyörködni olyan lakásokban, amelyekben muzeális értékű és szépségű berendezést találunk.

Ilyen lakásokat mutatunk most be olvasóinknak. Persze, ezek a lakások nem mai keletűek, a bennük lévő pompát és gazdagságot rendszerint nem is egy tulajdonos halmozta össze, hanem

A berlini olasz nagykövetség fogadóterme. Olasz renaissance bútorok

BERLIN
Az olasz nagykövetség palotájának egyik szalónja, régi francia bútorokkal

NEWYORK
Halmi Artúr festőművész newyorki műtermének egy része

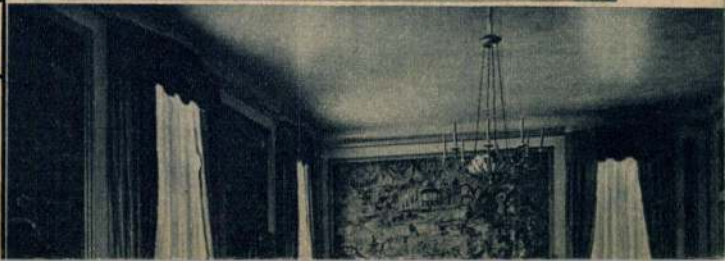

gebben a lakás művészi hatását és céljait szolgálták.

Kétségtelen, hogy egy

Halmi Artur

életrajz

irod

Csókássy 87. l.

Komárom.

A háttérben a vár és az e
a melyet minden oldalról ostr
DONAW FLVS partján négy csoln
a melyhez iránytü is van adva

CONTERFACTVR DER VOESTVN
BELEGERT GEWEST ANNO

magyarázó szövegének kezdete:
fejezése: H. Vngrische beg

Rm., mér. a vk. 16: 26.y cm.

HALMI ARTUR

szül. Bpesten, 1866. Művészeti tanulmányait Bécsben és Münchenben végezte. 1886 óta szerepelt a hazai és külföldi kiállításokon. 1910-ben Amerikába ment s azóta ott él. Úgyszólván teljesen a portréfestésnek szenteli munkásságát. Nagy népszerűségre tett szert a new-yorki pénz- és művészvilág hölgytagjainak és azok gyermekeinek portréival, amelyek révén ennek a világnak — mondhatjuk —, hivatalos festőjévé vált. Nagyszerű technikával készült portréival, számos hazai és külföldi díjat és kitüntetést nyert.

HALMI ARTURO

nato a Budapest, nel 1866. Studiò a Budapest, Vienna e Monaco. Dal 1886 in poi figura in quasi tutte le esposizioni nazionali ed estere, meritandosi numerosi premi e menzioni d'onore. Nel 1910 si recò in America e da allora vive là. Si è dedicato quasi completamente al ritratto. Si è reso molto popolare coi ritratti delle signore e dei loro bambini del mondo artistico e plutocrate di New-York, per cui si può dire che è diventato il suo pittore ufficiale. I suoi ritratti, preparati con arte maestra, non possono nascondere il tono piuttosto dolciastro, derivante evidentemente dal desiderio degli ordinatori dei ritratti.

ábrázolva, áll és kissé balra ~~néz~~ fordult. Jobb kezét
ival hosszú botját fogja. Kucsmája s köpenyege
mbok sűrűen varrvák fel, derekát öv szorítja,
s szárú csizmája sarkantyus. Felirata a kép

,

"

, méretei a vonalkeretnek 14·8 : 9·3 cm.

4934.

HALMI *Artúr*, festő, * Budapest 1866 dec. 8. Itt, Bécsben és Münchenben végezte tanulmányait s eleinte a müncheni plein-air képek módjára festett életképeket. Vizsga után c. művével Szépművészeti Múzeum) 1890. a 6000 frankos Munkácsy-ösztöndíjat kapta, 1893. Bécsben a kis aranyérmet, 1894. Antverpenben a nagy aranyérmet nyerte. 1901. Berlinben, 1909. Budapesten a Nemzeti Szalónban rendezett kollektív kiállításokat. 1910. Amerikába költözött és egészen az arcképfestésnek szentelte magát. Kivált reprezentatív célú, a newyorki szalónélet ízléséhez simuló női- és gyermekarcképei, szépségképei szereztek neki népszerűséget. Amerikai és magyarországi olaj- és pasztell-arcképeiből 1912. és 1913. a newyorki Knoeller-szalónban, 1922. a newyorki Reinhardt-galériában, 1931. a Kleinberger-Galeryben rendezett gyüjt. kiállításokat. Öreg magyar asszony és Virágok c. képei a Szépművészeti Múzeumban vannak. Washingtonban festette Taft elnök arcképét, mely az amerikai republikánus magyar egylet tulajdona.

T Müller-nagy érem

E. G. I. 438.

~~Akadémia, St. Fruds. VI. 218.~~

Halmi Arthur

erod

Din París

37. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Halmi Artur

1. Dery 1927

3. l

Halmi Arthur

"Két baba" cimmel festmény, mely kisleányt babá
val ábrázol. Akvarell a belső cimlapon.
Repr.

A HÉT, Bp. 1914. dec. 21.
XXV. évf. 51-52. sz. belső cimlap.

Halmi Arthur

Szinyei Merse Pál, Csók István, Halmi Arthur
Ferenczy Károly, Iványi Grünwald Béla és
Mednyánszky László művészek felajánlották
képeiket önkéntes adományként a hadbavonult
szaktársak megsegitésére.
A Képzőművészeti Társulat a Szépmüvészeti
Muzeumban rendezett a felajánlott képekből
"Jótékonycélu Kiállitás"-t.

A HÉT, Bp. 1914. nov. 13.
XXV. évf. 46. sz. 682. lap.

Halmi Artur

Márk Lajos festőművész visszatér Amerikából, s utjáról Baróti Zoltán számo be: "A pénz rányomja bélyegét az egész amerikai müvészetre.
A beszélgetés során Márk Lajos elmondja azt a tervét, hogy kint megalakitják a Munkácsi Céhet, mely egyrészt a müvásérlók érdekeit védi, másrészt a művészek helyzetét biztositja.
Ezután felsorolja az igen nagy népszerüségnek örvendő és kitünően kereső művésztársait: Halmi Artur, Major Henrik, Pogány Villy, Sarkadi Leó és Kober Leó nevét.

Délibáb, Bp. 1929. szept. 21. III. évf. 38. sz. 17. lap.

Halmi Artur

Szépen megfestett képén,[a] vizsga után kávémérésben uzsonnázó gyermekek ábrázolását kiemeli S.: "Téli tárlat" c. kritikájában. "A tehetséggel megáldott müvészről jósolják", hogy valószinüleg elnyeri a Munkácsy-dijat,-mondja S. más kritikusokat idézve.
A Téli tárlatot a Mücsarnokban rendezték.

A HÉT, Bp. 1890. nov. 30.
I. évf. 48. sz. 353-354. lap.

Halmi A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1887.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz , 1970 10 1 149 1

Halmi Arthur

"A multévi Munkácsy-dij nyertese, egy nagy családi tablót állitott ki, melyről elismerés-sel ir Szalay Emil: "A téli tárlat" cimmel.

Otthon, Bp. 1893. december hó
I. évf. 3. sz. 259-264. lap

Halmi Arthur

ormódi Ormódy Vilmosról készitett festményét
bemutatja a lap a cimlapon.
Repr.

A HÉT, Bp. 1915. juni 6.
XXVI. évf. 23. sz. cimlap.

Halmi Arthur

Kollekciója, „a pasztellesen porhanyós szinek, rutinnal kezelt, előkelő ürességéről"-ad képet, -mondja Marco: "A téli tárlat" c. beszámolójában a müvész munkájáról.

A HÉT, Bp. 1905. nov. 19. XVI. évf.
47. sz. 774-775. lap.

Halmi Arthur

Önarcékét a cimlapon bemutatja a lap.
Tövis: "Halmi Arthur" cimmel ir a müvész kiállitásáról, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek. Mutatja mai arcképeit hercegekről, grófokról, lipótvárosi szépségekről, s tegnapi vázlatait, figurális kompozicióit, a hódoló felvonulásról készült tanulmányait, s a párisi neuilly-i és kolpachi finom, kis apróságait, melyeket a müvész a kilencvenes évek elején Munkácsy mellett készitett. Ebben az időben egészen mások voltak festményei, amit maga a müvész is elismer. Sokat köszönhet Munkácsynak, aki arra is megtanitotta, hogyan lehet korrigálni a természetet.

A HÉT, Bp. 1909. január 10. XX. évf. 2. sz. 30. lap

Halmi Arthur

"A borbélynál", "Muzeumban" c. képeit dicséri, "A kellemetlen helyzet" c.-t bírálja a kritika, melyet Masque sign.-val közöl "A tárlat" cimmel a lap.

A HÉT, Bp. 1895. dec. 15.
VI. évf. 5o. sz. 798-8oo. lap.

Halmy Arthur

Müvei szerepelnek "Az ezredik év Szalonja" cimmel megnyitott kiállitáson, melyről Masque sign.-val számol be a Müvészet c. rovat. A kritika csupán megemliti a müvész nevét, müveivel nem foglalkozik.

A HÉT, Bp. 1896. juni. 7.
VII. évf. 23. sz. 384-385. lap.

Halmi Artur

A következő művészek alkotásait bemutatja a lap a Téli tárlatról:

Rudnay Gyula: "A vén kanász" c. "A legerősebb a legkomolyabb munka a tárlaton" -mondja a kritika. /547. lapon./

Halmi Artur: "Női arckép"

Horvai János: "Siremléktervezet"

Kisfaludi Stróbl Zsigmon: "Horváth Mihály püspök, történetiró szobra"
Repr.-ók.
A Téli tárlatot a Képzőművészeti Társulat rendezte a Szépmüvészeti Muzeumban.

Élet, Bp. 1916. dec. 3. VIII. évf. 49. sz. 538, 539, 540, 541. lapokon.

Halmi Arthur

Tövis: "A téli tárlat" cimmel a Művészet c. rovatban ir a kiállitáson szereplő művészekről. A többséget egy összefoglaló mondattal, néhányukat kissé bővebben jellemzi: Csók István fürdőjeleneteit, Rippl Rónai arcképeit, Halmi Arthur ujabb képeit méltatja elismeréssel. Glatter Gyula "László Fülöp örökébe lépett." Burghardt Rezső, Glatz Oszkár, Frank Frigyes, Barta Ernő és Podvinecz Erzsébet, jó arcképeket küldött be a tárlatra.

A HÉT, Bp. 1916. nov. 19.
XXVII. évf. 47. sz. 674. lap.

Ernst 1921. máj.

Vizsga után, of

Alkotás Mh

1923 márc

Önarckép, graf

Szent György Rabor Tyvlintől III. 49

Halmi Artur

Műcsarnok
1916-17, téli kiáll. 333.
1917-18, téli kiáll. 14

Halmi Artur

~~Művészet 1913~~

~~364~~

L. Gy.: Halmi Artur

itthon. Budapest

1913, szept. 5. szém

(teljes)

Sárosy Gyula irodalmi hagyatéka

VI. 146.

Halmi Artur

1910-ben ment Newyorkba
1912. márciusában Knoedler szalonjában rendezett
koll. kiállitást, melynek
hat napos tartama alatt 47
~~portré~~ ~~meg~~rendelést kapott
amerikai millionosoktól. A
Gould-család egyedül 8 kép-
et rendelt. A Halmi-ki-
állitásán Taft-portréja tünt
fel. Általában mint az
amerikai szépségek festőjét
ismertetik az amerikai lapok.
1912. őszén hazajött látogatóba-

Budapesti Hirlap

1912. szept. 8. (Magyar
szinek Amerikában.) U. 484.

Halmi Artur

Az Est Hármas — 4 —
Könyve 1923.

Halmi *Artúr*, festőművész. Szül. 1866-ban Pesten. A mintarajziskolából a bécsi,

Hamburger **301—302**

majd a müncheni festőakadémiára ment s még az utóbbinak volt a növendéke, amikor a Magyar Nemzeti Múzeum részére megvásárolt zsánerképével *(Vizsga után)* megnyerte a Munkácsy-ösztöndíjat. Az ösztöndíjjal Párizsba ment. Aranyérmet nyert Bécsben és Amsterdamban. 1910-ben Amerikába költözött, ahol igen kedvelt portréfestő.

Halmi Artúr.

Fa (Holz). 40×29 cm.

Altomonte, Martino Hohenberg, (1657—1745

5. EGY SZENT CSODATÉTELE. Oltá
Lavirozott tollrajz (Lavierte Federzeic

Amerling, Friedrich von, (1803—1887).

6. FÉRFIARCKÉP (Männl. Bildnis). Je
Vászon (Leinwand). 42×30 cm.

Angol festő (?), (XIX. sz. eleje. (Englisch ?

7. VELENCE: A FONDAMENTA DEL
Vászon (Leinwand). 33×56 cm.

Angol grafikus, XIX. sz. eleje. (Engl. Graph

8. A KUTYA MINT JÁTSZÓPAJTÁS (
Szines rézmetszet (Farbiger Kupferstic

Angol mester (Englisch), um (1810—1820). 2 d

9. a) VIRÁGSZEDÉS (Blumenpflücken).
b) SZÜRET (Weinernte).
Szines litográfia (Farbige Lithographie

Angol rézmetsző, XIX. sz. (Englischer Kupf

10. EGY LÓ (Ein Pferd).
Rézmetszet (Kupferstich).

Halmi Artur

írod

Az Ujság.

1909 jan. 17

Budapesti napilapok

1909. ~~10~~ jan.

10. szamas

Kenyeti Halmbeli

Kiáll. Lapcs.

Kerület. Az Orsz. Magy

országgyülési képviselő vá

Sorsz.	Név	Állás (rang)	Fizetés Kor.	Fizetés f.	Születési év	u

Halmi Artur

u. 934, 935.

1913. március felé-
ben pár hónapot itthon
töltött. Most visszatér
Newyorkba.

Az Ujság

1913. nov. 9.,
(Magyar művész
Amerikában.)

alom tatarozási költsegeihez való hozzájárulás címén a Műemlékek Orsz. Bizottságának 1938/39. évi javadalmából 100 P-t kegyeskedett engedélyezni.

Kérem, hogy ezt az [illegible]meget a bartalvánthá-zai rk. plébánia hivatal-nak [kiutalv ányozni mél-tóztassék.

Budapest, 1939 febr. 9

[illegible]

[illegible]

.11.

9.

5.

Halmi Artur

A Magyar Arckép-festők Társaságának alapító tagja.
Az 1930. évi I. kiállításon nem vett részt.

4563. Halmi A.L.:

Öreg magyar asszony.

Egész alakban, fasiéken ülve és jobbra fordultan van ábrázol. Kezeit, melyekben papirost szorongat, ölbetéve tartja. Térdeit nagy kendő takarja. Arcza ráncz és orra fölfelé hajlik. Fejét kendővel közötte be. Öltözete: piros nyakkendő, szűk ujjú kabát, fehér kötény és barna szoknya. Jelzése alól jobbra, bekarczolt betűkkel: = HAL MI.894.

Vászon,mér.38.8:27.3 cm.-- Lelt.sz.4563.-- Értéke 500 K.-- Grof Andrássy Dénes hagyománya 1913 márczius 9-én /621-913/.-- A Magyar Nemzeti Muzeum örökletéte /1381-913/. -- ~~Átvétetett 1913 április 23-án /2046-913/.~~-- Bejelentetett 1914 márczius 30-án /245-914/.

155

262

A sárga virágok száma három.

1906.

3229. Halmi Artur:
Sz. Pesten 1866 december 8-án.
Virágok.

A jobbról látható vázában ~~egy csomó~~ téglavörös és ~~három~~ sárga virág díszlenek, mig balról ~~egy~~ hosszú nyakú és öblös talapzatú virágtartó tünik szemünkbe. Jelzése fölül jobbra: »HALMI 1903«.
Lemezpapir, mér. 36.2:50.0 cm.
Vétetett 1905:XII.20-án a ~~[illegible]~~ sz. leirattal 500 Kán. (1130-905). 104611

Vét. 104611-905

Sz. n. 88-906

3229. Halmi Artur.

Sz. Pesten 1866 deczember 8-án.

Virágok.

A jobbról látható vázában téglavörös és sárga virágok díszlenek, míg balról hosszú nyakú és öblös talapzatú virágtartó tünik szemünkbe. A sárga virágok száma három. Jelzése fölül jobbra: »HALMI 1903«.

Lemezpapir, méretei 36·2 : 50 cm. — Lelt. sz. 3229. — Vétetett az 1905 deczember 20-iki 104611 sz. leirat szerint 500 K-án (1130–905). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (786–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III.
428 (3229)
616 (202).

III : 428

Vétel
1905

ا

Halmi Artúr

A budapesti Műcsarnok tárlatain a következő képeit állította ki:

1887. őszi kiáll.: Kéjutazás, olajf., 150 ft.

1888. őszi kiáll. I. sor.: Séta közben, olajf., 150 ft.

1890-91 téli: Vizsga után, of

1892-93 téli: Titkos oskuvó, of

1895-96 téli: A borbélymühelyben, of

1896. miell. ?

1905-6 téli – l. külön

1911-12. jub. (3)

1916-17 téli: Női arckép ~~I-II~~

1917-18 téli: Magláty Jenke grnö (Germanek) of

1936 okt.-nov. A nő a művben, l. külön

1939 márc. Derű a művben: A vizsga után, of

1940 febr.-márc. A germek ...! " " "

Hatán István

réfetrő

Művészet 1902

294

Árv Csarn

1930. 4. rk. csendelet, of

1936 nov. 80. kisbány tűrő
elöte, of

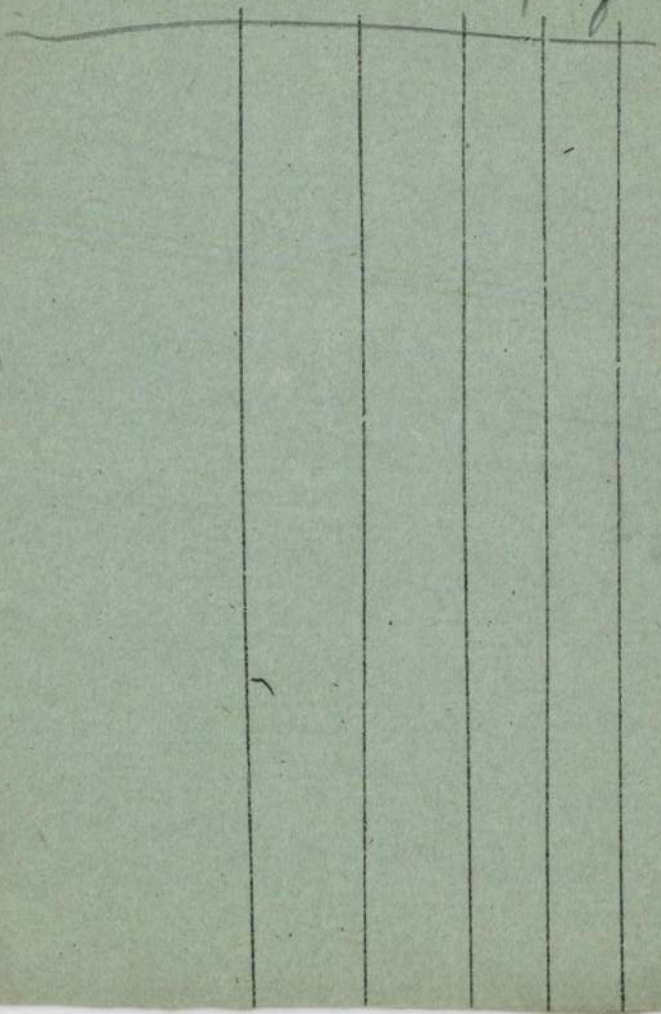

Halmi Artur

U. 1130.

Aukciók

Ist Kőm. Cék 1916. VII. a.

Földsígárás asszony (1892) of

M. Nemz. Ren. Társ. 1921. I. a.

Merek almával, of

Ernst 1921 XII. A Tükör előtt, of

1922. XIX. máj. Női tanulmány (1889) szám.

1926 dec. XXXIII. Női arckép, of

1928 nov. XXXIX. Női arck tan Mermekarek (1896 műnk) of

1929 dec. XLIII. Csoportkép (1891) of

1937. 55. Tükör előtt of

~~Árv Csarn~~

Alm-Tel 1943 XI.

Női arck. past

HALMI ARTHUR:

279. Mrs. Dillingham. Mgt.
280. Mrs. W. D. Sullivan. Mgt.
281. Mausi. Mgt.
282. Gróf Teleki Pálné. Mgt.
283. Mrs. Barton Farr. Mgt.
284. A borbélynál.

Halmi Tás. A nő a művészetben 1936.

Halmi Artur

41. Festetics Tassilo herceg arckepe, olaff.

42. Cartier Almássy Jaqueline grófnő arckepe, olaff.

43 Miklós Andorné Gombaszögi Frida arck. pasztell.

44 Csekonics Endre gróf arckepe -

45. Mailáth Zenke grófnő arckepe.

Nemzeti Szalon

M. Arcképfestők Társasága repr. kiáll. kat.

1935. okt. 5 - 20.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET
1935. JÚNIUS HÓ 7-TŐL 24-IG.

1937 okt (h.o)

gr. Tichy János arch. of

Képeit.
BUDAPEST·IV.
KÁROLY KIRÁLY ÚT 28 • GERLÓCZY·U.5

2825

4. Halmi (Hatschek) Artur.

(Sz. Pesten 1866. deczember 8-án.)

A vizsga után.

Törvendező

A czukrászdában, hova egy kisebb leányka és kisérője épen belépett, a kerek márványasztaloknál a vizsgáikat letett gyermekek ozsonnáznak. Balról a mosolygó kicsikének, ki kalapját bal kezében tartja s táskáját a földre tette, a megelégedett mama kendőt köt a nyakára. Előttök fagylalt, virágcsokor és kalács van. Jobbról a nagymama beszélget két unokájával. Az egyik kezeit ölében tartja s sunyin néz, a másik pedig kávés csészével a kezében mosolyogva tekint nevető nagyanyjára, ki kezeit összekulcsolta és az asztalra könyököl, hol a csészéken kivül pereczet, tányérban melyre kés van tá[redacted] süteményt és egy pohár vizet látunk. Mellettök esőernyő, irómappa, a széken több kendő, virágcsokor és könyv köti le figyelmünket. Hátul, a részben lefüggönyözött ablaknál még egy mama ül fiával s egy pápaszemes kopasz úr szivarozik és olvasna ujságot, ha nem a kicsinyekre figyelne. Az asztalok között futó-szőnyeget terítettek fel, van felterítve, melyen innen egy székre könyvet és virágot tettek. Az ajtón át az utczára nyilik kilátás, honnan egy hölgy közeledik s hol a házak emeletesek. Jobbról a fogason kalap lóg. Feléje hirdetmény akasztottak fel, mely tengeren haladó hajót ábrázol s a melyen e szavakat olvassuk: »Antwerpen, New-York, Philadelphia.« Jelzése alól jobbra: »HALMI A. L. *München 90.*«

245

A fölöse lévő

Vászon, méretei 125 : 186·5 cm.

1891: III. 169. — 1892: III. 169. — 1893: III. 174. — 1894: III. 2. — 1895: III. 4. — 1896: III. 4. — 1897: III. 4. — 1898: III. 4.

A képcsarnokegyleti alap kamataiból vétetett 1890-ben. — Magy. Képt. 537. — Ltsza 354.

— 1900: III. 4. — 1901: III. 4. — 1903: III. 4. — 1904: III. 4. — 1905: III. 4.

— Magy. Képtár 537. — Uj lelt. száma 354. — 1905. átv. jegyz. 188. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1835. és a leltárban 2825. — A képcsarnok-egyleti alap kamataiból vétetett 1890-ben 2000 frton (4000 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 537
Ujl. 354

Képcsarnokegyleti alap kam. 1890.

186

2825

354

4. Halmi Artur:

(Sz. Pesten 1866. december 8-án.)

A vizsga után.

A czukrászdában, hova egy kisebb leányka és kisérője épen belépett, a kerek márványasztaloknál a vizsgáikat letett gyermekek ozsonnálnak. Balra a mosolygó kicsikének, ki kalapját balkezében tartja s táskáját a földre tette, a mama megelégedett kendőt köt a nyakára. Előttök fagylat, virágcsokor és kalács van. Jobbra a nagymama befélget két unokájával. Az egyik kezeit ölében tartva sunyin néz, a másik pedig kávés csészével a kezében mosolyogva tekint nevető nagyanyjára, ki kezeit öszekulcsolta s az asztalra könyökül, hol a csészeken kívül perecet, a tányérban F sütemészt és egy pohár vizet látunk. Mellettök a néken több kendő, virágcsokor és könyv köri le figyelmünket. Hátul a résben lefüggönyözött ablaknál meg egy mama ül fiával s egy ⊥ kopasz öreg úr olvasna szivarozik és ⊥ Az asztalok között fűtőszönyeg van feltérítve, a melyen vinnen a sziekre könyvet s virágot tettek. Az ajtón át az utczára nyílik kilátás, hosszan egy höltz közeledik s hol a házak emeletesek. Jobbra a fogas ~~felett, melyen~~ on kalap lóg, felette kirdetményt az asztottak fel, melyen tengeren haladó hajót ábrázol s a melyen e szavakat olvassuk: „Antwerpen", „New York", „Philadelphia." Felvése alól jobbra: „HALMI A. L. München 90."

F, melyre kés van támasztva,

♀ esőernyő, irómappa és a

⊥ pápaszemes

⊥ ha nem a kicsinyekre figyelne.

367

Vásárn. méretei 125 : 186·5 cm.
A képcsarnokgl. aj. 1890. XII. Ára 2000 frt

M. képt. 537.
Ujsza 354.
III : 4.

III : 169.

Halmi Artur, festő,

szül. 1866 XII. 8. Budapesten. Tanulmányait szülővárosában, Bécsben és Münchenben végezte, 1891–93. Munkaisy mellett dolgozott. 1899-től Berlinben, 1910-től ~~Amerikában él~~ New Yorkban él. Elemte münchenni hatás alatt életképéket festett, (Vizsga után, Tithos elrúvó), utóbb telyesen az archgyfestésre adta magát.

Halmi (Hatschek) Artur

Mil. Budapesten 1866 dec.
8. Izr. 6 reál
1882/83 I. előkészítő osztály
1882/83. II. " " "

88 2/3 iki 1 sö tanfélévre tanártestületileg megállapitott

ndje

	Csütörtök	Péntek		Szombat
nyi osztály számára.				
rajz II. tály	Ékitményes rajz előkészületi I, II és III szakosztály.	Szemléleti látszattan előkészületi és I. szak.	Épitészeti rajz II. és III. szakosztály	

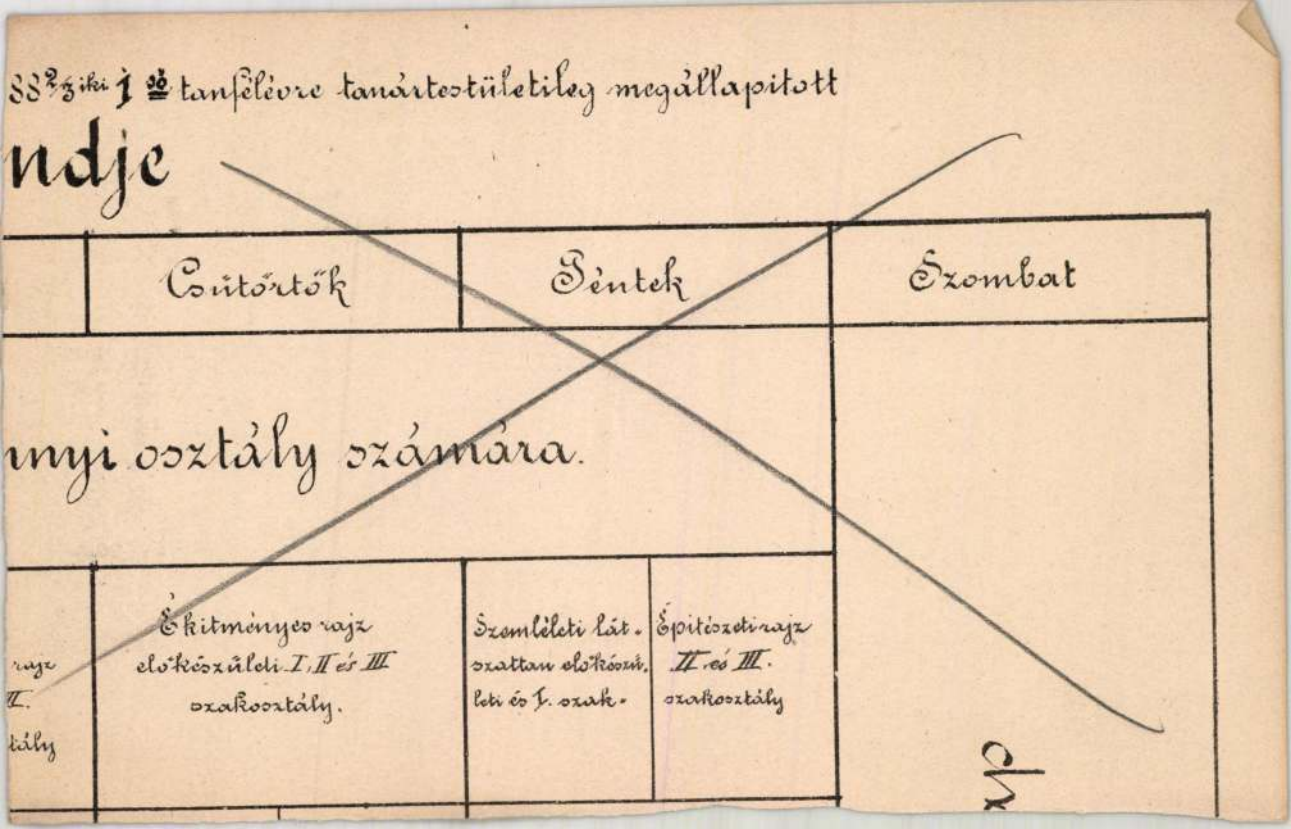

dr

Halmi Artur

Hohenlohe Valéria

hercegasszony pasztell-arcképe fentitől.

Restauráltam

1940. márc.

Fentiszy

Halmi Artur

Női arckép. repr

Vas. Ujs 1916 7441

Őskori növőhelyek a perjámosi Sáncshalom-
ban VII. 110, 111, 113, 119, 120.

Halmi Artur

Majláth Lenke grófnő
archeje
repr.:
Vas. Ujs. 1917. 739 l.

1647. Grünwald Béla

Mütezemben.

A késő esti hangulatb
be vetette magát és a
retes kép felett gondolk
nyöklő baljával tama
Rövid haja fekete, baj
gallerjának sarkait lek
Kabátja sötétbarna és
~~van kipadlózva~~ padimentomos és a
GRÜNWALD BÉLA.

Vászon, mérete

T 1898: XII. 31-én

Vétetett T a 904

Adott 1899: IV. 6-án (

1899: V. 25-én a 2985

1899. X 14-én
vai Kiállításra eng
érkezett vísna

NB. Lukasbalra a fiék lábánál!

Halmi Artur

Halmi Artur képei. (Gyűjteményes kiállítás a Nemzeti Szalonban.) Ismertették a napilapok és hetilapok jan. 10-iki számai.

1909

Halmi. Hogyan készül egy kiállítás? Irta Vulpes. Az Ujság, jan. 17.

1909

(Művészet 1909. 69. l.)

Vétetett E. Costantinitol
(900 frt). – Elszámoltatott
A elszámolásra nézve l. a
1894: XII. 18-án Szal
A. és Lotz K. a vételhez hor

1897: VII. 29-én az Iparmüvé

Halmi Artur

írod

Hlutolsó 48. l.

száradból. Pálffy János hagyom.
Pozsony 38.

~~r 16-án vagy 29-én. ugyanott 1594~~

VI; 114.

3.).

az egdő előtti

va, a hol
t ives ~~szes rombadőlt~~ épület köti le
oltárral, mig jobbról dombos me-
előre hajló Kain egy doronggal veri
ecső közelében fejjel balra fekszik
felhők gomolyognak, a melyek között ~~hennan~~ a piros
pontakozik ki, a mint jobb kezét fel-
idon menekülő ~~et halad~~, de fölfelé tekintő
ában Ábel és annak egyik emeleti ki-
emlélhetjük. A háttért tenger foglalja el.

Becsértéke 3000.- ~~24000~~ K.
~~1907. november 14-én (1429-908).~~
nsleltárban 58 és annak

37

~~1871, 29 hoch 75 brt. (Grosses Vor-~~

ag. 25

2.4

Halmi Artur

Halmi Arthur: Sikkes dáma.

Nap. Ujó 1915. 685. f.

nek a szinházban, hanem a kórházban
lyet a vörös keresztes lobogó véd —
szésnyilvánítás minden elemi kitörése
El a közönségtől, el a nyilvánosságt
a történelemtől, el mindenünnen, a h
fanatikus vágygyal és oly végzetes sz
vel kivánkoztak! . .

Az első, a kinek sikerült, Theophil
Ő már megtalálta a maga megváltó tüd
dását és a hátsó ajtón kisompolygott a thé
ból, a Vég számára ott hagyván-szokat
nála sokkal kevésbbé kivánkoztak arr
az indolásnál ott legyenek. Delcassé m
rencsésen nem külügyminiszter és készül
kriteni a szerencséjét azzal, hogy
képviselő lenni is megszünik. A mandát
is lemondi, sőt szivesen lemond arról is, h
az eszébe jusson az embereknek majd
[illegible]
megbukott és égő irigységgel néz
tarani, a kik nem oly ügyesek, hogy
megbukhassanak.

Szilágyi [illegible]

Halmi Arthur

1894. bécsi nemetk
Kiáll

Kis arany gem.

Minvitz Ipar
1894. 99 l

Halmi Artur

Miniszt 1915

273

Itt önarckepe
reprodukálva

Schandl Miklós VI. 184.

Halmi Artur

wód.

Budapest (napolyt)

1913. szept. 5

Kerület. Az Orsz. Magy

országgyülési képviselő"vá

Sorsz.	Név	Állás (rang)	Fizetés		Születési év	u
			Kor.	f.		

Halmi Artur

L. Gy. Halmi Artur
ithon. Budapest 1913
sept. 5.

(Müvenet 1913. 362. l.)

Halmi Artur -

Ind

Neuv. Hal. Alm -
1 f. 1.

Halmi Artur

Lind

Rimp. 211

Halmi Artur

Vizsga után c.
kéje repr.

Szana Szárév
286 l.

Lépcsőház

Halmi Artúr

Halmi Artúr a Nemzeti Szalonban. Jeltelen cikk. Új Idők, jan. 17. 1909

Halmi Artúr. (A Nemzeti Szalonban rendezett kiállításához.) Irta (bán.) Ország Világ. jan. 17. 1909

(Művészet 1909. 141 l)

1186. Giovanni

Sz. 1469-ben.

A fájdalmas szűz.

Derékon alólig látható tartja. Kék kendőjét, mely v és magas ruháját derekán r vászonból való.

Stucco, magassága 101 1895 július 4-én E. Costantinit Elszámoltatott 1895 augusztus molásra nézve lásd az 54347–61301 sz. min. előadmányi iv az 1900 november 28-iki 4561 26-iki 373 eln. sz. leirat (46

Jegyzet. L. az 1896-iki l — Preisliste Nº 92.

III 3

Pl
Vét 1895

III. 431. Halmi Artur, 21 éves, izr., szül. Budapesten, Magyarországon, atyja kereskedő, Löfftz festőosztálya. 1887 okt. 18.

Sorsz. 187.1

régibb és újabb hazai művészetünk múltjára és sajnos, eddig elhanyagolt adataira akar uj világot vetni.

Halmi Artur

bécsi magy. kiáll-

Künstwien 1937

A kiadvány hiteléül:

minisztéri irodatiszt.

A Müemlékek Országos Bizo

Halmi Artur

l.

III. Postatak. anke-

1921. jan.-febr

77. l

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
alakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
rszágos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
zik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

HALMI ARTÚR. VIZSGA UTÁN.

Halmi Artur

Halmi Artur

Árverési Csarnok audíció Eat.

40. 7. 1927 dec.

jelzett czimerpajzs közeleben balról férje:

Anna ~~siremléke~~ siremléke. A régiségtárból.

~~vel együtt~~ olyképen van ábrázolva, hogy a kerefzt

ében lévő ~~czimerpajzs van~~ S. I. és A. E.
ról ormaga
je: Erdődy Anna Fölöttük egy-egy
~~[illegible]~~: JESV CHRISTE FILI DEI MISERERE
táblán ~~a szöveg olvasható~~: D. O. M.
ILLÉSHAZY AMORIS ERGO CONJVGI CHARIS-
JAE VIXIT ANNOS XXVI. OBIIT POSONY

ának 115: 79.5; az alsónak 31.5: 63.2 cm.

z. a.

összetett kezekkel.

5

ó felhőkön innen,

ges vidék itt-ott pálma
tai fölül, a sirtábla tetején: NEC PATER
STEMMATE CLARVS NEC CELEBRIS POTERAT
NEC TVA QVIDVIRTVS CRVDELIA FATA MOVEBAT
ANGVINE VIVA ~~[illegible]~~ MANES és az

1894: II 54.

1234

Halmi Artur

d.

Ernst Múzeum aukcioi

XXXII. 143. n

16	Fácán, csendélet	olajf.	100.—
17	Orgonák	olajf.	150.—
18	Vihar előtt	olajf.	130.—

HALVAX GYULA

21	Esti halászat	olajf.	350.—
22	Parti nyárfák	olajf.	350.—
23	A tanitás	olajf.	400.—
24	Parti halászat	olajf.	500.—
25	Buda a Margithiddal	olajf.	300.—
26	Ica	olajf.	300.—
27	Zene	pasztell	280.—
28	Zatkóczy Éva	asztell	Mgtul.
29	Médy	asztell	Mgtul.
30	Mária	asztell	200.—
31	Portré	asztell	—.—
32	Leánytej	olajf.	280.—
33	Bárányfelhők	asztell	150.—
34	Kilátás a rózsakőről	asztell	150.—
35	Vihar után	asztell	120.—
36	Szines napnyugta	asztell	120.—
37	Reggeli szinké	asztell	160.—
38	Csend	asztell	200.—
39	Játszó habok	asztell	100.—
40	Szigliget	asztell	140.—
41	Olálos Balaton	asztell	220.—
42	Esti nyugalom	asztell	180.—

Halmi Artur

l.

Szent György Céh

44. anke (1922)

109. n.

Csontszerszámok, őskori VI.14

Halmi Artur

Izod

Uj Idők. 1909. I. 17

~~Omág-Világ 1909 I. 17.~~

kerület.

Az Orsz. Magy

országgyülési képviselő va

Sorsz.	Név	Állás (rang)	Fizetés		Születési év	
			Kor.	f.		u

Halmi Artur
festő

1889. München. Fi. 77. 271.
1. Életkép. Olaj 700 ft.
2. " " 200 ft.
3. Női arckép. Olaj.

Téli Kiállítás 1889/90.

1890. Budapest.

(45) Korán kerdi. Olaj 400 ft.
(78) Nyári tanulm. Olaj. 100 ft
(247) Virágcsokor. Olaj 3000 ft

Téli Kiállítás 1890.

1892. Paris.
(84) Tikkoo csikós. Olaj 3000 ft

Téli Kiállítás 1892/93

Gvogledovics Gaspár

ötvös.

XVIII. sz.

Halmi (Hatschek) Artur

½. Pesten 1866. decremb. 8 án.

1. A vizsga után „Halmi A. L. München 90." vászon, 125 X 186·5.
M. N. Muz. Cat. 137.

1891 Berlin
1892 Paris (Salon)

1894 Bécs, Antwerpen

1900 Paris

1937 Bécs

Halmi Artúr, festő; szül. 1866 december 8-án Pesten.

Halmi Arthur

333 Halmi Arthur: Női arckép.

69 Balló Ede: Gyermekarckép.

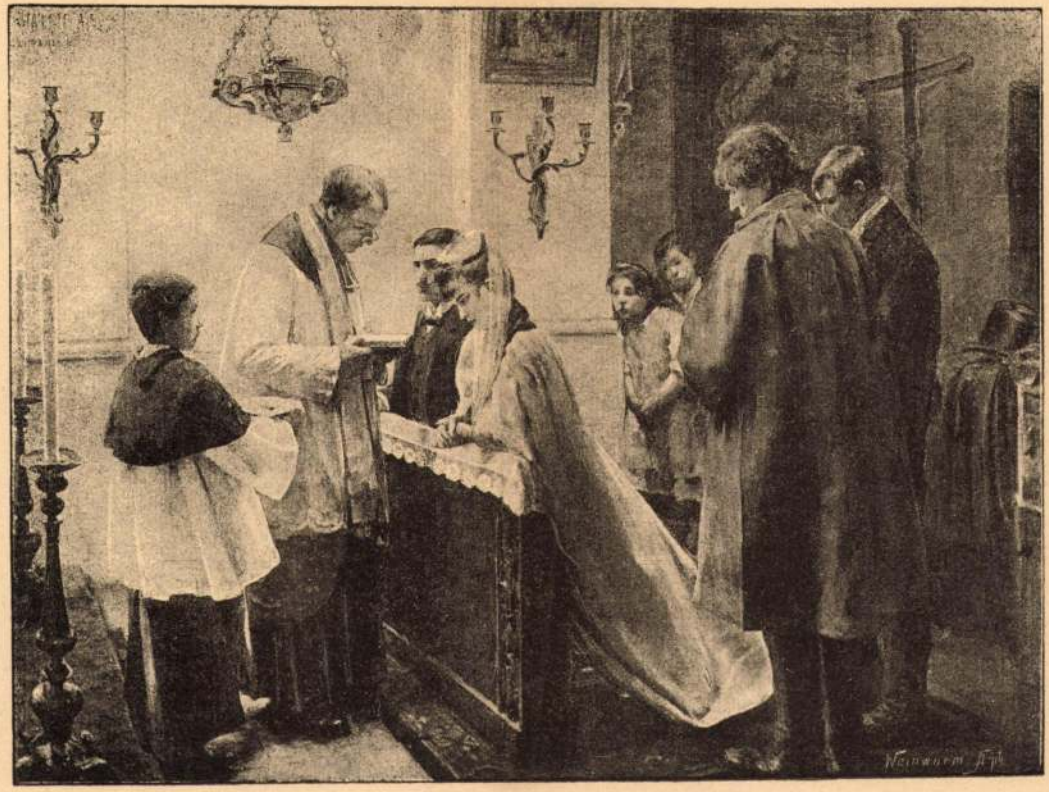

Halmi Artur titkos esküvő.

Halun Artur

Halmi Artur

1909. gyüjt. Eiäll-
Nemzeti Halom

Madonna.

53. Domenico Beccafumi sz. Cortiné-ben 1486-ban, † Sienában 1551 ben.

HALMI ARTHUR (sz. 1866).

87. Vizsga után. Vágvecsei Wellisch Alfréd ur tulajdona.

Ernst Múz. Kiáll. 47. sz.
Magyar remekművek
1921. máj.

kel, amely mint *„herati mustra"* máig is él a szőnyegkészítésben. 1231-től a mongol császárok és azok helytartóinak uralma alá kerül Perzsia s némi megszakítással az alatt marad 1502-ig. Ez idő alatt *Szamarkand („mongol" építőstílusával)* és a *tebriszi* nyári rezidencia (főként szőnyegműhelyeivel) nyer döntő befolyást a M. keleti ágában. 1502 után egy perzsa nemzeti renaissance kerekedik felül s főként I. Abbassz sah alatt éri el virágát, amikor Kína és Európa művészi hatása adnak egymásnak Iszfahánban, a sahok székhelyén, találkát. Az ekkor kialakuló iszfaháni építőstílusra éppen európai (olasz és francia) barokk-építészek is nagy hatással voltak. 1736. után, vegyesdinasztiák alatt, lesüllyed itt a M. nívója s a tömegtermelés veszi át a szót.

Gebel-al-Tariknál, Tarik vezér hegyénél (Gibraltár) kelt át a moszlim sereg a *spanyol félszigetre* 711-ben és a Jerez de la Fronterai ütközetben tönkreveri a vizi vagy nyugati gótokat. Már két év mulva a félsziget tetemes része a damaszkusi Omajjádok helytartóinak uralma alatt áll. 40 év mulva, 750-ben maguk az Omajjádok ide telepednek át s önálló kalifátust alapítanak. A három első Abd-er-Rahmán idején (755—1009) kialakul az önálló spanyol-arab *omajjád-stílus*, Cordovával mint székhellyel s elterjed Spanyolföldön és Észak-Afrikában. 1087-től kezdve a berber Almoravidák marokkói szultánsága alá kerül a spanyol iszlámi rész; a főváros ettől kezdve az afrikai Merrákes. Hatvan további év mulva az ugyancsak berber Almohádok veszik át a nyugati kalifátust; székhelyüket ismét az európai részbe, Sevillába teszik át. A közéjük tartozó Yakúb-al-Manzúr (1184—1199) idején alakul ki az új *maureszk-stílus*, amelynek két főiránya ágazodik ki az idők folyamán. Az egyik a

Halmi Arthur

kiállításának katalogusa.

Bpest, 1909. január. Nemzeti Szalon.

8-r, 32 l, képekkel, fűrve.

Halmi Arthur

H. 3. p. e.

—.30

Hatvani Artur

árod

Ernst-Museum

aukciói. 38. sz.

Bpest, 1928.

1. A tanév lefolyása . . . . . .
2. A tanári kar . . . . . .
3. Az érettségi vizsgálat . . . . . .
4. Tanszerek gyarapodása 1904-ben . . . . . .
5. Az iskola egészségi állapota . . . . . .
6. Nevezetesebb rendeletek és határozatok . . . . . .

II. Felügyelet és iskolai személyzet:

a) Felügyelő testületek . . . . . .
b) Tanári testület . . . . . .
c) Szolgaszemélyzet . . . . . .
d) A tanárok működési köre . . . . . .
e) A tanárok irodalmi működése . . . . . .

III. Tananyag, tankönyvek és tanárok:

1. Kötelezett tantárgyak . . . . . .
2. Nem kötelezett tantárgyak . . . . . .
3. A hetenkinti tanórák száma . . . . . .

IV. Jótékonysági ügy:

a) Scitovszky-alapítvány . . . . . .
b) Szilágyi István-féle alapítvány . . . . . .
c) Ösztöndíjak . . . . . .
d) Szilágyi István-féle segélydíjak . . . . . .
e) Kisebb segélyezések . . . . . .
f) Jutalomkönyvek . . . . . .

V. Statisztikai kimutatás az iskola tanulóiról:

A) 1. Általános áttekintés . . . . . .
2. Vallási és nyelvi viszonyok . . . . . .
3. A szülők polgári állása . . . . . .
4. A tanulók életkora . . . . . .
5. A tanulók illetősége, egészségi állapota, viselete stb
6. A tanulók illetőségi helyének áttekintése . . . . .

Halmi Artur

XXIII.

A tükör előtt; München 1890

Ernst Muzeum aukcioi

XII

10 f
MAGYAR KIR. POSTA
10 f
MAGYAR KIR. POSTA
41 XI. 1 A 12
A
T.
Europa
film, könyv és kepterjesztő vállalat
Budapest V.,
Rothermere u 12. III/2

Halmi Artur

Halmi Arthur:
Gróf Széchényi Lászlóné
Vanderbilt Gladys.

Rat Str. 159. I.

Sz. 49. 914

T. cz. Műemléket

Hivatkozással
102. 1914 számú becses ért
besztercei fényképet mélto
latra átküldeni, van sz

Halmy Artur

rood
2

Pirchan - Szalai

257. 258. l.

Halmi Artur

Pesti Napló Képes Mell. 1935 okt. 13.

HALMI ARTÚR:
CARTIER ALMÁSSY JAQUELINE
GRÓFNŐ

Halmi Artur

Művészet 1912

187

Síremlékek a vágbesztercei templomban

VI. 243, 244.

Halmi Artur

1905. ben Virágok olajfi-
kéje kerültek az alkal-
tulajdonba

Illusztráció
tanulók c. rajzai s oda mellett
kisebb öreg magyar arcz c. képe is.

Művészet 1911

128, 133, 142, 143

148

Az 1890-es években H. Szeg genre képeket
festett Munkácsy hatása alatt,

III. Sarkantyn XIV. 2

27/4.

Halmi Artur

Művészet 1909

69, 141

Halmi Artur

Lásd

Műveszet 1906

51—56 l

Róbert nél

Török Bertalan, ny. vármegyei főjegyző

IV. 122

Halmi Artur

Bismark Herbert herceg
archéje

Repr.
Művészet 1906.

48, 49. képek
58

Zongora óra c. olaszf.
repr.

u. o. 49. l.

Halmi Artur

l.

Lázárkisírások

171 – 174. l.

(Az hímágok vására.)

6.	Vk. 123.804.	112.753	Szabó
7.	Vk. 1243	112.753	Saláth

1.182
1.244
1244
830
470
360
466
5796
168
5628

34
36
36
23
14
14
11
168

1.1
12
12
80
4
3
4
56

Halmi Artur

402. HALMI ARTUR: Miss Wood arcképe.

Képrönn Tass. 1905/6
Téli Kiáll. Eat.

211. Gárdos Aladar: Hajléktalanok.

Halmi Artur

333 Halmi Arthur: Női arckép.

69 Balló Ede: Gyermekarckép.